

fat mens. & sic dupliciter declaratur ibi hae conclusio, quod sententia sit
arbitre intellecta, ut non habeat locum, quando mens deserviat, non ver-
ba, & quando sententia redderet elusoria. }
Confermantur praedicta. In puncto Decius sequitur conf. 63. & pro te-
nui facultate mea. col. pen. vers. de iura modo.

Confermantur. Docui supra conf. 42.
In quibus caput esse sequitur. Pondatur hae ratio ab eodem Alexandro.
Pondatur praedicta. Sequitur Decius in l. edita. col. ante pen. num. 8. r.
vers. in glossa supra. C. de edendo. Decius conf. 63. & pro tenui facultate
mea. col. pen. & 374. col. in causa proposito faciunt difficultatem. Fely-
nus in c. 1. col. 3. extra de re scriptis. & quia Alexander hic citat Bartolom
in l. eum qui. §. Iulianus. & in alijs locis in hae conclusio, quod Alex
de hic etate, et receptus: & propterea bona est allegatio, & per Isason
in §. praedictis. In l. de actio. col. 1. Decium conf. 63. col. 1. supra cita-
to. & 374. col. in causa exemptionis, quae Romae agitur. & 169. Edilleg
ter pro tenui facultate mea, & receptus angustia. col. 3. 370. in l. is allega-
tionibus. col. 2. 403. in causa illius. Principis Placentini. col. 1. num.
30. & seq. & Boetius in c. 16. Felynus in c. ex parte de re scriptis. Natta confil.
360. num. 19. & Carolus Ruinus sequitur declarantem Alexandri hic
confil. 3. dubitabilis valde. col. 4. num. 11. lib. 1.

Solum ardeat. Neuzanus conf. 66. num. 6. & sequen.
Sed per contrarium. Hae conclusio placet Alexandro conf. 9. lib. 3. ad
num. meretoria quia ibi plura conglit.

Sed Camillus. Ad Alexandrum conf. 56. add. fin. lib. 2. & in l. quae
dicitur. ff. sol. mat. & in l. diuortio. in princip. eodem r. Afflict. decil. 14.
Decius conf. 202. ut praefens. consultatio elarior reddatur. col. 2. 206.
agitur an diuortio. col. 1. 167. Non excludit memoria. col. 2. num. 3.
num. seq. Guilj. Bened. in c. Raynurus in verbo, si abique libens in tra-
tatu. ista. §. 4. & seq. Thomas Gram. decil. 107. Sed non ne-
ciat. compend. subit. num. 124. & seq. Thomas Gram. decil. 107. Sed non ne-
ciat. Alexander insuper in diffinitorem, quando declaratio huius. ff. si
Procula ante cum fuerit tradita & Fulgof. confil. 141. in causa, in ultimo
de 156. vifo. themate. col. 3. Neuzanus conf. 57. Socinus iunior con-
fil. 118. lib. 1. Natta conf. 100. num. 9. & 38. col. 2. 501. num. 60. Crous cō-
fil. 33. & proceptor meus Cephal. 437. num. 77 & 466. num. 20. & 534. Be-
rouis conf. 191. lib. 1. addi potest Rolandus & Valle. conf. 65. num. 18. lib. 4.

Scholia ad sūp. Resp.

Hoc consilium duplicatur secundum Zaneum hic in libro seq. con-
fil. 111. prout Galli ante Zaneum animadvertunt. Huius repositi
meminit Ripa respon. vnic. sub titulo de consensibus. & Carolus Rui-
nus conf. 92. praetendunt ed. col. 3. lib. 1.

Aequales duntaxat. Ad propositum in hanc ab omnibus receptū
esse, prout per textum quem citat hic Alexander tradit Baldus conf. 198.
col. 2. lib. 1. 391. lib. 3. Alexander & post eum alij in l. 1. pauper. C. de
pactis. Corneus conf. 124. lib. 1. tax. extendendo in l. legata iunctis. §. si. ff.
de leg. 1. Afflict. decil. 58. Crauetia confil. 163. Rubens conf. 103. Por-
cius confil. 68. Riminal. iunior latet 399. & sequen. & rursus & 104. Bald.
conf. 121. super 1. puncto. lib. 4.

L. de sil. §. si cum duob. seq. Ante Alexandrum ea iura ponderat Ra-
phael Fulgof. conf. 129. vifo duobus instrumentis. in 2. d. vbi notabilem ca-
ram decedit. Decius aliquid in l. conratu. ff. de re iur. r.

Societas. Bal. confil. 87. lib. 2. & incipit, facultate tale. Curtius senior
conf. 63. Corneus confil. 1. & 54. lib. 1. & 134. in l. 2. dubit. lib. 1. Decius
confil. 441. praefens consultatio accurate atque eleganter. Gratus confil. 1. r.
vbi declarat. lib. 1. Antonius Capicius decil. 174. Alexander conf. 34. vifo
instrumento. col. 1. in lib. 3.

Vnde tangunt. Quia Bartolus citatur hic ab Alexandro ad proban-
dam hanc conclusionem in l. eum qui. §. fina. ff. de furtis. addo Corneum
conf. 63. in 2. d. lib. 1. & Decium conf. 430. quod supra pro veritate, & iusti-
tia. col. 1. & 562. vifo puncto diligenter firmato. num. 10. & seq. & 632. quod
supra pro veritate & iustitia. col. 1. num. 1.

Sed appellatione apothecae. Addo Beoum non declarantem quid ueniat
appellatione apothecae. confil. 16. lib. 1. vbi citat textum. l. librorum.
prout facit Alexander hic.

Relativum venissio. Idem Alexander confil. 45. v. Galli adqueritū.
& Idem Alexander confil. 170. col. 3. vers. nam tunc venit in lib. seq. &
Lud. Goraz. conf. 94.

Est in sil. Alexander repet. per eandem auctoritates confil. 131. co-
lum. 3. num. 12. vbi plures citat infra lib. seq. & ante Alexandrum est tra-
ditio Baldi loquens in statuto auferente reductionem ad arbitrium bo-
ni viri. confil. 133. & 187. lib. 2. Alexander in l. 1. super. ff. de do. De
eum non omittens conf. 39. col. pen. iudicem esse arbitror conclusio-
nem ubi plures citat. & Alex. confil. 101. vifo processu. lib. seq. ubi aliquot
remissiones citat quia ibi quae eadit, prout hic.

Quod non debeat. Alexander proficendo post Angelum in l. quid de
bonis. §. cum fideicommissum. ff. ad l. Falc. lason in Authen. nouissima.
col. 1. & 10. Authen. vnde ff. parens. col. 1. C. de inoff. testam. lason in l.
si adoptor. num. 23. ff. de adopt. & in l. 1. princip. ff. de eo per quem factum
erit. lason in §. item ff. de iur. §. Instit. de actio. Decius in l. ea de
mum. C. de collat. Bartholomaeus Chaffin consuetu. Burgun. rubric. 7.
pag. 123. vers. col. prima et Veronen. col. 1.

Potest enim quid dicit. Galli Alexandrum & alios citant ad hanc
conclusionem. Ego vtra eorundem Alexandrum in l. 1. §. si. ne quis eum. &
in l. 1. §. fin. ff. de verb. obligat. & in l. iustitiam. in princip. ff. de iure-
iuran. & est propositio Bart. in d. l. 1. ff. de Prætorij. stipul. Angelus Are-
tius in §. 1. num. 49. Instit. de excep. & in §. item ff. quis. num. 53. Instit.
de action. Bal. confil. 90. in d. l. 4. Praef. Papien. in forma libel
li in c. Bene realit. gloss. incipien. & expens. num. 10.

Cum de iur. Reperit Alexander hoc idem confil. 26. col. 1. vers. &

praefupponitur. lib. 2. & in l. 1. parerna. col. 1. C. de repud. hæred. l. as. in §.
item si quis. Instit. de actio. col. 6. num. 38. Ande. Tiraq. in l. vi. in qua. in ve-
bo, omnia vel parrem. C. de reuocand. act.

Arbitrio iudicis. Hunc sequitur Decius confil. 180. vifo renunciatione
facta per magnificum dominum Suerium. col. 1. citando Alexandrum
in l. 1. qui arbitrat. ff. de verb. oblig. col. fin. & 131. in causa. col. 1. lib.
seq. Idem Decius confil. 531. iuridicus col. 1. vbi in puncto Alex. refert. &
sequitur Thomas Ferrac. & Franciscus Ripa in l. fin. num. 90. vers. 1. r.
C. de reuocand. actum vulgarib. Alex. in l. 1. qui cum alter. num. 17.
ff. de verb. obligat. Alexander conf. 67. col. pen. sed iura est in eodem.

In re iura. Sequitur Alexander in l. 1. constante. §. si maritus. num. 5. ff.
soluto matrim. & Fulg. conf. 7.

Leuis culpa. Alex. in l. 1. milites. col. fin. C. de milit. testam. Decius con-
fil. 430. col. 1. quod supra pro veritate, & iustitia. & 65. col. fin. eodem.

Quorum appellatio. Baldus in l. eum testamento. C. de manumiss. tes-
tam. vbi notabiliter agit. Natta referendo, & sequendo confil. 134. & quia
textus in l. 1. tenus dicitur ab Alexandro hic, addo Boerium decil. 295.
num. 1. & seq. Afflictum 377. Socinum conf. 7. lib. 3. Alex. eundem in l. sub
pieternu. C. de transact.

Verbum, voluerit. Alexander repetit conf. 65. col. fin. eodem.

Persuasionem aduersarij. Ad eundem conf. 65. col. fin. in lib. seq.

Est inter pretas conuenerit. Galli ante citatur Alexandrum con-
fil. 204. lib. 2. sed addo Bart. in l. neq. ff. locati. Baldum conf. 160. facta
fuit inuestitura. lib. 1. & 410. verba dicunt eodem libro 1. & 337. & premit
to, quod illud ius. §. 36. queritur in causa. & 442. concessa alui. lib. 3. Ale-
xander confil. 125. col. 3. lib. 5. Alex. in l. 1. ff. ubi §. 1. & in §. si pactus. ff. de
pactis. Decius in l. 1. termin. num. 107. & in l. contrahenda. ff. de reg. iur.
Praef. decil. 463. in causa quae nomine carmar. col. 1. & seq. lason in l. si
pactus. ista. §. 5. in stipulationibus. col. 1. & seq. ff. de verb. obligat. Alexander
in l. 1. pascenda. col. fin. C. de pactis. Natta declarando confil. 11. Tiraq.
in l. 1. in qua. n. ex hoc alio. num. 54. C. de reuocand. actum. Crauetia cō-
fil. 63. Cuiacius lib. 1. obfer. cap. 10.

Scholia ad sūp. Resp.

Sper extradiatione. Zaneus hic docet illud fuisse duplicatum hoc re-
sponsum infra 214. lib. 2. fuit monitio Gallorum eo loci. Huius respon-
sum meminit Curt. senior confil. 47. super controversia verenti. Ande. Tiraq.
in praef. l. si unquam. num. 24. vers. & hae lase. C. de reuocand. actum. se-
quitur Ruinus conf. 18. ubi iudicet fortassis. col. 2. lib. 1. idem Ruinus con-
fil. 99. alio themate & dubijs. col. 2. lib. 2. Purpuratus confil. 466. non
potest in fine.

Ad iura praecedentia referantur. Galli bonas remissiones ad hanc con-
clusionem deduxit: ultra quod addo Alexandrum eo loci. Praef. §. si in-
itium. ff. de edendo. & in l. unius. col. fin. C. de procuratoribus. & in l.
sanctum. col. 2. C. de ref. & in l. 3. §. si filius. ff. de lib. & posthum. & in l.
talis scriptura. in princip. ff. de legat. 1. Corneus conf. 88. ff. in subscriptio-
ne. lib. 1. Boetius decil. 147. & col. fin. Decius confil. 7. & pro tenui. col. 1. &
100. in causa inquisitionis. & ante confil. 4. & pro tenui facultate mea. nu.
5. & seq. Lud. Goraz. conf. 70. col. fin. §. 83. num. 19. Anton. Capicius
decil. 108. Afflict. decil. 248. ad finem. Fely. in c. causam quæ. in verbo, clau-
sula referat. extra de re scriptis. Antonius Gabriel lib. 6. recept. cl. sub ti-
tulo de clau. regula. 9. Carolus Ruinus confil. 39. affis. & bene. col. 2. lib. 1.
& conf. 4. habita. col. 3. & conf. 97. quamuis domina. col. 1. & seq. lib.
eodem primo. Idem Ruinus conf. 127. scio quod. col. 2. lib. 1. & 106. in que-
stione. col. 2. ubi declarat. lib. 3. & conf. 37. quævis utriusque. col. 3. nu-
me. 1. lib. 3. & confil. 2. circa primum. col. 2. & 3. lib. 3.

Ad statum dicens. Reperit Alexander confil. 50. col. 1. in lib. seq. lason
14. C. de lib. praetoris. Decius confil. 90. & pro tenui facultate mea, con-
sideratus. col. 3. & 92. vifo pñdo. & pro tenui facultate mea. col. 3. lason
in l. 1. in princip. num. 3. ff. de iust. & iure.

Provo. Ultra Gallos addo Curium feniorem confil. 49. num. 67. ver-
fic. & cum dominus. ante hos Baldus in l. non plures. col. 1. C. de sacro
sanct. eccles. lason in l. filius. C. de pactis. Franciscus Ripa in l. 1. num. 43.
ff. de vulgar.

Nam de natura capax. Angelus Areteus in §. pen. Instit. de hæred.
instit. Fely. in cap. 7. extra de re scriptis in verbo, copula. Bal-
dus norant conf. 239. lib. 1. Hypolitus in tract. banntorum in verbo, &
omino alios concordantes.

Ad dem. de iure. Hanc rationem considerat per eandem auctoritates
confil. 100. col. fin. eodem. Idem Alexander & post eum lason in l. diuortio. in
princip. l. ff. sol. mat. & Aymon Crauetia. conf. 168.

Eum nulla. Adde Cumanum conf. 5. col. ubi arguit, ab hac ratio-
ne. Alexandrum confil. 24. col. lib. 2. & 52. col. 1. num. 13. lib. 4. lason in l. 1. no-
tantum. C. de legatis. Decius confil. 18. & pro tenui facultate mea. col. 3. nu-
me. 2. vers. & hoc modo. & 188. in causa proposito agam paucis. col. 2. num.
333. licet propositum mei sit. num. 1. 374. in causa proposito. col. 2. 574. in ca-
sa. col. 2. Alexander confil. 34. col. fin. num. 15. & 8. col. fin. in lib. 3.

Glossa elegans. Frequens & recepta apud omnes est hae glossa, ut per
Alexandrum confil. 14. col. 7. vers. ubi super responso. col. fin. 9. col. 3.
vers. nec oblat. supra. decil. 14. & 34. vers. fortis. & 141. vers. pro quo.
& 46. col. 2. infra libro. seq. Curium feniorem conf. 49. num. 42. & seq.
81. col. 2. Alexander confil. 2. num. 34. & 75. col. 1. num. 13. Decius confil. 8.
& pro tenui facultate mea, diligenter ponderatis. col. 3. & 48. col. fin. &
& maturæ ac diligenter pro viribus. §. ubi pñdo. dicitur pro tenui
facultate mea. col. 2. 190. non est parui ponderis casus. col. 2. ubi di-
cit hanc glossam procedere in omni materia, & 176. ubi themate. supra-
scrip. col. 2. ubi loquitur in ultimis voluntatibus. & 314. pro resolu-
tione casus. col. 1. & 324. consilium accurate & subtiliter. insignis & se-
lebratissimus. col. 3. 377. ubi, & diligenter consideratis, col. 2. lib. 1. & seq.

vbi

Scholia ad lvi. Respon.

Vide Zaneum indicantem duplicationem huius consilij, consil. 13. in lib. senen. & aliosque alios citat in eodem specie.

Constitutio. Vide Rurum in declarationem hoc consilium, consil. 117. scio quod. col. 1. lib. 2. And. Tiraq. in trac. retract. conuent. 8. gl. 6. nu. 24. vers. quamquam etiam sunt. Berous consil. 67. plurib. num. 104. vers. hunc dicimus. lib. 1. & consil. 80. visus testamentis, num. 10. lib. 2. & consil. 87. vbo puncto. num. 7. cum seq. lib. 1. & Alciatus idem. 1. donationis, to. 1. lib. 3. resp. 3. et diff. disse. tom. 1. lib. 9. idem Alciatus resp. 102. diff. scilicet lib. 9. tom. 3. his annecto domum Rimi. iuniorum consil. 514. num. 1. vers. secundum, quod dicebatur, quod dicitur Alexander male consuli. uel inquantum concludit, quod tunc prohibitione alienationis res ex parte bonorum in specie prodote, non habet locum iudiciali alienatione. C. communi delegatis sique bona fidei commisso iudiciali alienationem non possentam huiusmodi consilio consultato. Sicut et, vbi post Castrensem ab eo etiam ponderat Riminali iuniorum dicta authentica, & alia perstringit aduersus Alexander hie. 3.

De iure. Decius consil. 121. in causa que Alexander, col. 1. Curtius senior consil. 74. uers. septimo principat. Alex. consil. 1. supra eadem. & Carolus Rurum consil. 89. casus iste, colum. 11. num. 26. uers. nec obesse uideat. lib. 2. Idem Rurum latius consil. 124. vbo testamento Ludo uici. col. 1. cum seq. lib. 2.

Attento quod. Decius consil. 481. in causa de quo Perusij agitur, col. 3. post Alexander hie, & consil. 59. col. 2. num. 4. uer. secundum factu. lib. 3. D. e. consil. 16. quoniam inter Illustres principes, nu. 16. & 637. vbo consilio, col. 1. Rub. Alex. consil. 1. col. 3.

Heredibus testatoris. Dec. citat hanc conclusionem in l. fin. col. 3. C. de impub. & alijs subditis. Berous decil. 176. & primo. Curtius senior consil. 14. & sequen. Nacta 67. num. 2. Franc. Ripa in l. iusfamilias. §. di. ut. num. 31. vers. uel. si de legat. primo. Hypolitus Marfil singul. 21. in epistolas & 117. And. Tiraq. in trac. Lign. §. 11. gl. 1. nu. 19. vers. Et hoc quoniam Relandus a Valle consil. 10. lib. 3.

Nomen ad omnia. Docil. latus consil. 160. in lib. 1. seq.

Bartol. in l. Lucius. Ado Alexander in l. fin. colum. 2. C. de hered. inst. & illud doctrinam mentionem facit consil. 1. colum. penult. & consil. 1. in fine lib. 3.

In consil. incip. Andreas Tiraq. Idem Alexander consil. 9. col. 4. in eod. & in l. fin. col. 1. C. de hered. inst. Curtium consil. 11.

Quoad secundum. Boet. decil. 119. & quia agitur hie de Auth. res. que. addo Baldum circa hanc Authen. consil. 35. factum testu. lib. 2. & 327. & 421. lib. 2. & 246. lib. 2. & 268. lib. 4. & 298. lib. 4. & 63. lib. 4. Socinus sen. consil. 75. lib. 1. & 199. lib. 2. Carolus Rurum consil. 123. quia circa calum. consil. 3. num. 10. lib. 2.

Et per hoc apparet. Alexander concordat consil. 20. vbo processu, vers. etiam si hinc. in inspectione. in lib. 3. Socin. consil. 237. praesens consilio. Decius in l. 1. num. 8. vbi de regul. iur. vers. & idco bona & idem Decius in l. prima. C. unde uer. & exor. Decid. in l. 1. num. 2. num. 8. si de reg. iur.

Quo antea ad iurium. Alexander consil. 120. columna 1. in eodem. & 157. in lib. 1. seq. & 51. lib. 1. Decius consil. 13. & pro tenui & 88. & pro tenui facultate mea, & 637. vbo consilio & eleganti consilio praerati. fimi. l. V. D. columna prima. Andreas Tiraq. in trac. Lign. §. 1. glo. 9. nu. 17. uers. fed neced.

Si prohibito. Alexander consil. 59. uersum non obstant. in l. 1. Decius consil. 23. Et pro tenui facultate mea, col. 2. & 88. & pro tenui facultate mea diligenter. col. 2. num. 1. & 23. In causa pro tenui facultate occurrit, col. 2. uers. etiam non obstat. & 288. In euitate Placentia. colum. penult. nu. 12. uers. & cum alienatio & 377. uis. & diligenter. colum. fin. num. 9. uers. nam primam. & 481. In causa de quo, colum. 1. Idem Alexander consil. 23. considerat uerbis, col. fin. lib. 3. & 51. lib. 3. Franciscus Ripa in §. diu. leg. 3. iusfamilias. l. de lega. 1. Curtius senior consil. 46. colum. antepen. And. Tiraq. in tract. Lign. §. 16. glo. 1. num. 6. uer. fed. Carolus Rurum in allegato consil. 124. vbo testamentum Ludouici. col. 3. lib. 2. Idem Rurum consil. 147. Et pluribus, col. 2. & 1. lib. 2. & consil. 2. de duobus principat. consil. 51. lib. 3. Berous consil. 84. Cum ex factu. nu. 17. lib. 1. & nu. 39. eod. loco, & alibi laepe in eod. consil.

S. cum mihi. Vltra ea quae supra citata sunt in precedenti. Scholia. addo Fulgionem ponderantem illum textum, consil. 117. in l. ad Rurum consil. 146. nu. 14. lib. 2. And. Tiraq. in trac. Lign. §. 1. glo. 9. num. 168. uers. fed. huius postremi.

Scholia ad lviij. Respon.

Q. Veniam. Noui simi Bergomenes admovent contrariam consultationem. Causam consil. 29. f. m. 2. lib. 2. & alios tunc contra Alexander, vbi per eum. & Albius lib. 1. consil. regij rubr. 6. sub ut. de uisib. vbi erat natus locos, & Alexandri & aliorum.

Tale decretum. Reperita allegato per eundem Alex. consil. 1. col. 1. in lib. seq. & 107. eod. lib. seq.

Cap. super eo. Vide Alexander consil. 7. in libro sequen. declarationem hunc etiam.

Cap. p. m. miserabilem. Bald. consil. 443. ius naturale, col. 5. l. nam q. magis iuratus. Bald. allegato rationem consil. 167. lib. 1. Alex. decidendo in l. cetera. §. 1. ff. de leg. 1. Iason in l. si quis. §. 1. minus. ff. de iureiurando. Decius in l. est receptum. ff. de iuris. d. iudic. Crauetra consil. 296. col. 1. Alex. consil. 1. lib. 2. col. 1.

Pernu de Anchurao 243. Idem repetit consil. 107. in lib. 3. quod hodie est libellum quia duplicatum.

Valium superius. Boffius in tie de remiss. mercedis. nu. 7. & 8. super. 104. off. affell.

Tanto proclur. Ado Alexander consil. 119. lib. sequen. Adm. lib. 2. col. 260. incip. iterum.

Fortificatur. Alfi. decil. 150. Rex Alphonsus, nu. 26. T. Insuper. & dicta nisi debitor hoc affectat, quia tunc non citatur. & Iason in l. si. iusta de excul. tutorum. Ratio est, quia affectata causa non erat. & Iason in l. vniuer. vbi Bartolus. C. de leg. h. i. o. l. D. Thomas Parpa in l. 1. in §. 6. de leg. col. 4. nu. 50. C. de transactionibus. & in l. 6. vero in fine. ff. qui facit cogatur, & in l. 5. fin. ff. qui cautioibus, Felinus in l. 1. fin. consil. penult. extra de foro competente, Alciatus lib. 1. de uerbis. l. 1. Rationis, Ratio est ne apertur uia malij. 3.

Scholia ad lviij. Respon.

Circa primum. Admovent hie Bergomenes duplicationem huius consilij factam in consil. 197. lib. 2. huius consilij memini. Putat consil. 121. ex duob. And. Tiraq. in trac. conuent. ad f. iur. num. 117. uers. huc. vbi citat Alex. consil. 1. lib. 2.

Nomine proprio. Docil. consil. 90. col. 5. lib. 3.

Quia agens. Propositio est Balin lib. h. de infamib. ut admovent etiam post Alex. hie Carolus Rurum consil. 7. 1. facit, col. 2. lib. 2. ubi etiam Alex. consil. 197. col. 2. infra, lib. seq.

L. §. pen. ff. exhibendum. Decius in l. 1. col. pen. uers. secundum allegant. C. de edendo. & in l. 2. nu. 17. uers. quod ampliat, eod. tit. & quia Alex. citat textum in l. §. qui §. pertineat de eden. Ado Alex. ponderantem illum textum in l. equalem. in princ. ff. de eden. & in l. 1. C. quod testam. auctoritatem. & in l. 1. extra. de uerb. oblig.

In actione & plane. Berthegarius considerando illum textum in l. 1. nu. 169. C. de sent. que pro eo quod interest, & quia agitur de i. inchoatibus addo quod copiose scripsit Rurum. consil. 41.

L. numm. ff. de in litem iurando. Berthegarius in l. 1. uer. 1. num. 1. & 124. & ibi Rebuffus, qu. 41. ff. de in litem iurando. And. Tiraq. in trac. Lign. §. 1. glo. 7. nu. 112. & ante hie Bal. consil. 345. lib. 2.

Bar. in d. l. si quis ex argenti. Berous consil. 19. in causa. col. 2. cum §. lib. §. Alciatus magis claret. rpon. 1. 1. uita est. tom. 2. lib. 5. vbi uoluit, qui tenetur iure actionis, non posse probare ciare intentionem suam alias non creditur citia amissionem rei. 3.

Quod ad ultimam. Decius consil. 420. queritur an. & in cap. translat. col. 2. extr. de consil.

Coram Episcopo. Decius consil. 63. in lib. 3.

Scholia ad lxx. Resp.

Vbi instrumentum. Huius consilij duplicationem anima ducunt etiam ante nos factam esse consil. 39. lib. 2. & 18. lib. 6. & huius responsi meminit & sequitur Curtius consil. 44. ad f. in primis duob. & consil. 69. nu. 173. Ripa resp. incip. super dubijs. col. 1. sub ut. de reuoc. dona. Rurum consil. primo uideendum, col. 2. num. 22. lib. 1. citat insuper Alex. concordantem consil. 38. lib. 3. Carol. Rurum consil. 135. vbo in instrumento quatenus, col. 1. lib. 1. & consil. 60. proferendo ordinem. col. 3. uer. ad finem cōsiliij, lib. 2. Berou. conf. 49. tria mibi lib. 1. & 10. p. s. p. c. h. nu. 2. & 1. Ad Alciat. col. 3. placet mibi. to. 1. sub ut. de his, que pertinent ad statuta citat Alex. consil. 38. in l. 4. Aterium consil. 8. idē Alciatus resp. 33. contra domina. nu. 1. lib. 2. loco supra citato, vbi dicit Alexander inaduertentem locum. 3.

Instrumentum firmatum. Inequanum Alex. citat Bald. in d. l. §. quoniam minus. §. si ff. de leg. 1. & alibi ad hanc conclusionem fundamentum addo Bald. consil. 147. & seq. 1. vbi facit mentionem huius consilij, & in l. 1. uers. super quinto, an statuti possit remittere. ff. de iureiur. & huius consilij finis meminit Alex. consil. 125. in co. & 37. lib. 2. & in l. si quis iudic. l. 1. nu. 12. lib. 1. & 16. uis. h. i. e. uer. 219. col. 1. In omni post Bald. in allegata hie l. non dubium. C. de leg. 1. & eundem in l. iurato. col. 3. si qui. tan. i. i. i. e. cog. & in Authen. facramenta puberum. num. 8. C. ad aduersus venditionem Alexander consil. 38. lib. 3. Thom. Ferrarius, ead. 12. & alios plures.

Sed premij. Docil. consil. 180. vbo renunciationem, col. 2. post Alexander hie consil. 39. ufo statuto. lib. 1. Decius in l. pactum in 8. l. iur. C. de collat. Curt. sen. consil. 66. nu. 173. & seq.

Vbi concludit, quod non ualeat. Bald. in hac conclusione consil. 476. lib. 1. & Alexander consil. 125. in eodem Felyn. in cap. cum accessit. l. 1. & in cap. ecclesia Sancte Mariz, num. 65. cum sequen. extr. de consil. Alexander in l. fin. ff. qui facit cogatur. Corneus consil. 137. vbo primo. Curtius iunior consil. 10. Decius consil. 312. pro uia resolutione columna fina. §. 16. In causa que agitur, colum. ff. 639. uita consiliatorum, colum. 2. num. 13.

Non obstat. Alex. d. consil. 125.

Ipsum opus. Alex. d. consil. 1. dixi supra consil. 27. col. 5.

In materia iuramentum. Curtius senior consil. 44. vbo puncto, columna prima. Non obstat. Sequitur Decius consil. 341. vbo puncto, & Felyn. ubi citat Abbucum in cap. primo. de confirmat. uel uel iurati, & Felyn. num in cap. ex. extra. de re iudicata. Alexander consil. 141. vbo teneat, libro quinto. Carolus Rurum consil. 164. ead. causa. primo in columna prima. libro secundo, ubi adducit Aterium in consilio octauo. Berous consilio quadragesimo, quod in summa. 179. col. 3. num. 13. libro tertio.

Pro hoc fact. Rubens Alexanderinus consil. 16. col. 1. uers. circa primum.

di. confil. 116. col. fin. lib. 6. Carolus Ruinus confil. 127. quomais de iur. col. 1. & seq. pluribus. lib. 4. & confil. 15. non est dubium. col. 1. lib. 1.

Præterea respondens. Hanc responsum sequitur Franc. Ripa responso secundo sub titulo de iur. nat. gen. & civil. de iur. lib. 1. secundum ordinem antiquum.

In generali. S. vari. Docui supra confil. 28.

Non obstat quod primo loco. Curtius senior confil. 66. prælegato. verific. lib. 1. præmilis. nu. 198. & seq.

Quia quæstio est. Vltra Gallos hic, intellige hanc conclusionem habere locum solum in hypotesi, non autem personalis, v. per Crauetum licet agentem in quibus de indomit. mult. num. 19. & sequen. & in puncto hanc intelligentiam Alex. non habet in d. l. & si is. sequitur Gram. confil. 83. col. pen. & textum lib. 1.

Scholia ad l. ix. Respon.

Omnino multiloquio. Sequitur Alexander hic Decius confil. 178. vi. lo. motuo, col. fin. ubi citat Ioannem de Anania confil. 139. præsuppono. quod legamus. Mantua singul. 32. Sed contrarium tenet Ripa in l. in princ. iur. & sequen. l. soluto maritimo. Inf. in l. videamus. S. differre dicitur inter iurando. & in analib. C. de leg. & in l. si thichum. S. si de verborum obligat. & pleno confil. Riminalium confil. 219. vide etiam And. Tract. in tract. Ligo. §. glo. 6. Sed quia dum hoc confilium Alexander edidit citatum coram amplissimo collegio nostro, fuerunt allegati auctoritates contra Alexander, & posita contenti defendere dicta Alexander. Ideo subiit eas allegationes, quas tunc temporis edidi in causa Illustris viri Galeazzi Scrampi, & infero eas, prout se habent in corpis impressis, ut domini doctores de collegio plene edidit de illa causa scient. & facit dictum Alexanderi ponderant hoc verbum, confil. hic condico libro primo. Berous confil. 65. pluribus. num. 103. lib. 1. & Alexius ref. 82. & 83. col. 1. rom. 2. lib. 6. ubi transit nullo addito cum Alexander hic.

Fortissimum prædicta. Docui confil. 16. num. 26. verus. uccad hoc lib. 5. ubi plures citavi.

Scholia ad l. ix. Respon.

Videretur fortasse prima consideratione dicendum quid sit per S. emphiteusim. Ad huius S. emphiteusim. elucidationem Fulgosit accedat confil. 13. quidam serficeret, col. 1. & Alexander confil. 165. lib. 2. Ruinus confil. 162. libro primo. Alexander in l. etiam in princ. l. soluto maritimo, & qua præsupponit illum diffinisse articulum, an emphiteusis ecclesie transferat ad extraneos, remitto me ad ea que scripsi in confil. 189. libro secundo. Berous confil. 94. circa primum dubium, columnar. num. 9. ueris quarto, libro primo. Idem Berous confil. 65. cum ab arbitris, col. 4. nu. 12. lib. 2.

Secundo probatur. Trivialis conclusio.

Sed in contradiis. Decius in l. 2. num. 10. verific. in secunda q. ff. de regul. iur. ubi citat Alexander hic, & idem Decius confil. 213. in cap. proposito tria occurrunt. 1. 6. non parva difficultas, col. 3. num. 6. verificum nam videmus 607. & citatur Alexander confil. 113. libro secundo, prout ita citat eum Decius prælegato col. 236. num. 3. Iafin l. 1. col. 4. num. 9. ff. quis in ius vocatus non ierit & in l. veteribus. & in l. pactum iur. heredes. ff. de pactis. & in l. que de legato. ff. de legat. primo. & in l. extraneus. num. 12. ff. de condob. etiam, & in l. 2. ff. de uerbis obligat. & in l. stipulatio. in stipulationibus, eodem titulo. Iafin, in l. si quis id quod. num. 23. verific. 13. ff. de verborum obligat. ante bus Cumus confil. 106. in primo dub. Alexander confil. 13. col. 4. num. 16. verific. quia in his lib. 5. Dec. confil. 101. In causa præstantissimi, col. 2. & intellige hanc conclusionem non habere locum in scemina inuestita pro filijs, & nepotibus: nam illo causa femine, nec comprehenditur in inuestitura. v. post Alexander hic, tradit declarandum. Petrus Beneitonus dec. 32. dubitatum. Ratio duplex origo inuestituræ mulieris, quæ natus sexum fuit odio habere, altera Ratio est quia primordium utili postestorem euentum declarat. §.

Pro prædicta conclusione. Docui confil. 168. col. 1. lib. 5. Berous sequitur confil. 170. præfens. num. 9. ubi plures remissiones citat ad hanc conclusio. lib. 2.

Tamen in contradiis. Alexander confil. 143. col. 2. ver. & confat. & 203. col. 1. lib. 1. prout refert Dec. confil. 101. In causa præstantissimi, col. 1. ver. tenet p. 237. Decius confil. 43. iura copia. col. 1.

Esic me causa. Decius in l. 2. nu. 94. ff. de regul.

Scholia ad l. ix. Respon.

Torquens potest. Decius in l. 1. col. 2. nu. 11. ff. quod quisque iuris. Boffius in n. de iur. testium. nu. 11. & seq. Crauetum in puncto multis reclusis, confil. 172. in fi. ad priora scripita post Alexander hic, conclusa dicitur ratione mendacii que torquens potest.

Esic me causa. Repet Alexander confil. 13. lib. 6. Crauetum confil. 6. plur. sunt videnda, col. 4. num. 16. ueris similis videmus. Decius in prælegato, l. 2. ff. quod quisque iuris.

Scholia ad l. ix. Respon.

In te firmationem. Ad hanc declarandum accedat Iafin in l. fin. C. de iur. quibus ut indignis, & Franc. Marc. decil. 89. quæritur an criminatus, ubi latet agere, in l. par. decil. (urum. Vero. caut. 4. & idem Marc. dec. 94. quæritur quando. §.

Esic me causa. Decius in cap. in nomine domini. col. 1. r. extra de testibus. Et pro hoc facti. Sequitur Hypolitus singul. 124. Inquisito, & in §. constante. nu. 83. ubi comprobatur & Boerius §. 26. cum hac. nu. 4. & 19. nu. 9.

Esic me causa. Boerius decil. 126. cum hac ubi comprobatur.

Quod illud. Alexander confil. 112. nu. 11. uer. quod illud lib. 5. & 114. col. pen. lib. 4. & confil. 73. col. 2. nu. 7. codib. & 24. in lib. C. Curtius in iur. in l. ad monendum. 123. & sequitur quæritur aduerte. ff. de iur. iurando, Iafin l. 1. C. de summa Trinit. & fide causa. Decius confil. 133. ueris prosequi, & sententia, col. 1. ueris uel uel non oblat. §. dicatur. Hypol. Marf. singul. 33. Decius confil. 30. ueris diligenter atestionibus col. pen. ueris, & illo causa. 142. in causa parus supposito. ueris. ad hoc respondeatur. Aff. decil. 304. num. 10. Boerius sequitur confil. 93. ueris dubitationibus, col. 2. lib. 1. ubi plures remissiones citat. §. Franc. Marc. dec. 94. in 2. parte.

Quia alius non paucis admittit. Curtius senior sequitur hanc conclusionem confil. 65. col. 4. nu. 23. & seq. ubi declarat. Natta confil. 394. nu. 28.

Scholia ad l. ix. Respon.

Habitus super contentis. Hypolitus Marfilius ampliando dicta Alexander hic confil. 117. ad tortum. Hypolitus in §. constante. num. 25. & in §. nunc uidentem col. 1. & nu. 29. in pract. criminali. Boffius in de ind. & confil. ante tortum. nu. 67. & seq. §. & Franc. Marc. decil. 60. quæritur qualiter iur. in parte, & apud Alexander respon. 64. requiritur totum 7. lib. 5. & Marcus dec. 278. in 2. parte.

De eius innocentia. Repetita est conclusio per Alexander confil. 1. col. 1. lib. 3. Cumanus ponderando iur. textum confil. 139. hoc maxime propolium col. 2.

Bartolus in l. fin. pen. 9. Sequitur Alexander, Bartolus in l. 1. col. 1. nu. 4. C. de edente ante Alexander Baldus confil. 93. regula iuris, num. 4. ubi citatur eum in cap. Inter H. d. ex de Symonia, & C. quiter & quando. l. 2. §. ad obedi. accusa. quam tamen conclusionem intelligit potest, nisi hoc fiat per subterfugium, & contra fidei ueritatem: & publice interstet potius ad penam procedere quam differre. provinciarum præfides. C. de feriis Bald. confil. 95. regula iuris lib. 1.

Nec prætextus. Decius post Alexander in l. milites. C. de mil. testia. & Hypolitus lib. 5. cognitum, nu. 3. ff. de q.

Incredibile. C. de penis. Hunc textum ponderat Alexander & inferit in l. si quis mihi bona. §. si quis. ff. de acquirit. heredit. ubi concludit: per hunc textum, quod damnatus ad perpetuum carcerem testari poterit, cum pena non sit iure approbata. Idem Alexander ponderando in q. incip. Sigismundus, col. 2. ueris cum in penam Baldus notatur inferit confil. 143. lib. 2.

Esic me causa. Boffius in tit. de inquisito. nu. 22.

Tamen in amodo. Alexander sequitur in l. 2. in fi. si quod quisque. Fel. in cap. fecit ius in uerbo, illiteratus. extr. de refcript.

Si l. r. de de. de. de. Sequitur Decius confil. 8. ueris puncto, columna secunda, nu. 3. ueris nam hic regulariter, & qua Alexander citat hunc textum in l. argutum. ff. de commodat. addo Baldum confil. 122. lib. 2. Cagnolum in l. unia. §. si procurator. ff. si quis iudicium non obtem. & in l. contradi. ff. de reg. iur.

Suspectus est. Idem Alexander in l. hoc edictum. §. docere. ff. ne quis eum & in l. unica in princ. l. si quis iudicium non obtemperet. & alibi sæpe scribentes.

Vnde dicimus. Sequitur Crauetum confil. 2. col. 2. nu. 3. ueris quinquim. post Decium confil. 101. col. 2. ueris. & ad confirmationem.

Fortissimum prædicta. Hypolitus singul. 686.

Accidit quæ in iur. Boffius in tit. de iudicio & considerat. ante tortum. nu. 77. Iafin in l. prima, columna prima. C. de precibus Imperat. offer. & in §. ex maleficijs. num. 11. In tit. de action. Decius in l. in ambiguis. §. quoties ff. de regulis iuris. Hypolitus Marfilius in l. prima. in 9. columna, & in Lunus §. cognitum. numero sepeuagiesimo. ff. de questionibus. Aterius in l. in summa, columna fecunda. In tit. de iniurijs. Decius in rub. num. 3. extra de iudicio. Veron in Authen. sed nouo iure, nu. 78. ubi uidentum.

L. Aus. factum in fin. de penis. Limitatur per Abbatem in cap. primo, columna sexta, nu. 10. extr. de consuet. & per Bald. in cap. ad hæc, col. 3. extr. de postulat. prelat.

Ad prædictum. Dixi confil. 47. in l. in action. col. 2. ff. de in litem. iur. & in l. i. mora nu. 15. ff. solut. marit.

Vnde refert. Dixi ad Alexander confil. 180. lib. 2.

Esic me causa. Boffius in tit. de inquisito. 46. ueris sententiam tantum.

Esic me causa. Boffius in titulo, de oppositio. contra testes, nu. 3. ueris & uale. & qua hæc controversia uidetur esse conclusio, Riminalius in iur. confil. 164. num. 58. dissoluit hanc questionem & controuersiam, melius eam intelligendo, quam fecerit Rolandus à Valle, qui in hoc fidei contrariatur, & ueritatem non gustauit. Carolus Ruinus confil. 130. gratissimum, col. 2. num. 4. lib. 5.

Secundo potest. Sequitur Crauetum confil. 149. ad finem.

Nec fides. Crauetum confil. 249. num. 10. ueris, & etiam ius testis, post Alexander hic, & confil. 149. col. 1. in fine, lib. 5. Franciscus Ripa in hac conclusione, in l. si constante in princ. l. 3. ueris quæritur aduerte. ff. soluto matrimonio. Afferit esse in arbitrio iudicis, quæ pauperes reddat testem suspicuum. & secundum hanc conclusionem ed intelligendum idem Ripa nollet testem p. 170. lib. 5. cap. 1. ueris sententia, col. 2. nu. 8. ueris. ratione autem pauperis. decret. lib. 4. & late agit Antonius Gab. Rom. in concl. in uerbo, testis, licet dictum Ripa non agat mentionem.

C. Scholten

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

¶ Decius confil. 100. translatio, columnis, in prima lectura, extra de consil. ubi post Alexandrum hic, & Baldum in l. 1. C. de libris preteritis consilium, quod statum remouens interpretacionem parum operatur, quia uaria, & intrinseca, interpretatio non censetur sublati neque tolli possit aliqua ratione. 3.

¶ Statutum. Apud omnes hic illatio uidetur capta, tenentes est Baldus hic allegato, in d. l. 5. uidenturque per Iasonem in l. de quibus, non mea, in l. si de iure legatorum, §. si testator, fide legatorum, Alexan. de in l. 1. C. de iure edicto, de in l. illam, column. 1. C. de colat. & in l. maximam uitium, C. de libris preteritis. Ceterum confil. 1. l. 1. lib. 1. Decius confil. 188. col. 2. incipit. In causa proposita agam paucis, ubi uidetur declaratum suo calum dictum Bartoli & 674. uisus hic quod accensetur & eleganter col. 2. ubi sequitur Barolus hic etiam. Contra Barolus tamen reuertitur Baldus confil. 193. lib. 1. & idem Baldus uidetur confil. 191. eodem lib. 1. Brunnus in tract. quod statum uisus, in §. quod. princip. no. 100. cum seq. & in §. quod. princip. ubi duodecim, & 12. quod. princip. articulo, in cum uiguaribus quibus pauci possunt.

¶ Ex quo dicitur in Librum. Docui in confil. 143. in lib. 1. **¶ Turpi dicitur.** Decius confil. 69. col. 2. num. 6. uerfic. illud etiam. And. Turpiellus in limit. 21. cessante causa num. 1. uerfic. Ed adheret. Beron. sequitur confil. 115. statutus in proposito. col. pend. lib. 1. & col. 110. & c. in no. col. 3. lib. 2.

¶ Causa secundum. Carolus Ruinus confil. 151. quia proponitur colu. 6. num. 16. & confil. 152. praepropnitor. colu. 1. lib. 1. & colu. 3. & 155. quamuis ad ea. col. fin. lib. 1. Beron. confil. 98. uisus fidei. columna prima & per totum, lib. 1.

¶ Quia dicitur esse. Repetita allegatio per Alexandrum in l. hanc consil. titulina. col. 3. num. 8. cum seq. C. qui testam. fac. poss.

¶ Verbum libere. Dixi confil. 96. col. 1. lib. 7. certum quia Alexander agit de declaratione tenens in cap. parte de feudis, intelligit librum tertium in uerbo libere secundum consultationem, pro intelligi Ripam in l. 1. col. 2. lib. 1. & in confil. 161. promittendum, col. 10. num. 1. uerfic. neque super. lib. 1. & dicta Alexandri hic, intelligo secundum determinationem aliorum iurum propter intelligi, & post cum Decius, in cap. Quoniam ecclesiasticum id prima, extra de consil. ubi citat Alexandrum confil. 1. in libro sequenti, & Aretium confil. 76. 3.

¶ Inefficacius. Ad hunc textum declarandum addo Practicam Papien sem in forma libellat reuocat. f. 3. glo. ff. super. finibus. no. 27. Alexandrum in l. 6. finita. §. si de uetigalibus num. 1. ff. de damno infecto. Graum confil. 2. num. 23. b. 1. Parifium confil. 23. num. 265. lib. 1. Socium iuniorum confil. 76. lib. 1. Menochium notitium confil. 99. no. 186.

¶ Legatum confil. 109. Addo Alciatum lib. 1. parerg. cap. 37. Ripam in l. 1. col. 1. uerfic. non obstat. ff. de priuileg. creditorum.

¶ Hoc primum uidetur esse. Ripam in l. 1. ff. de priuileg. creditorum. Alexander confil. 12. in fine lib. 6. & 83. & 161. lib. 7. Cursum fenor confil. 45. ubi uisus confil. Decius confil. 131. reuocatum in dubio, Iason in l. 1. no. 21 in l. 1. si. num. 1. C. de iure emphiteutis. domus Alexander in l. 1. mbi, & Titio. column. num. 19. ff. de uetor. obligat. And. Turquellus in praefat. tract. de re iudic. num. 41. & seq. Angelus Aret. confil. 69. Riminaliunum confil. 44. Alexander confil. 9. column. 4. uerfic. secundum tamen, in lib. sequenti.

¶ Praeterea, uerbum libere. Sequitur Carolus Ruinus confil. 1. column. pen. lib. 1. Cursum confil. 2. nu. 3. Porcup. confil. 174. col. 6.

¶ Vbi dicitur. Alexander confil. 189. column. 1. lib. 2. Decius confil. 41. i. uisus hic, quod accensetur.

¶ Hic procedit. Alex. confil. 189. in lib. seq.

¶ Quando copula. Idem repetit confil. 9. nu. 7. & 20. col. 3. lib. 3.

¶ Prohibet etiam facti. Alex. confil. 10. lib. 1. Decius confil. 78. licet in casu proposito, & allegato consil. 131. cum alijs quae in praecedentibus scholis allegata.

Scholia ad lxxxi. Refp.

Donatio causa mortis. Dec. confil. 470. duo dubia. colu. 2. numero 8. Beron. decil. 333.

¶ Sena de deo praegata. Docui supra confil. 14.

¶ Non citatur Luncta. And. Tiraq. in tract. l. 9. §. 1. gl. decima. num. 117. & seq. Natta confil. 270. col. 2. Emanuel & Coita in c. 6. pater. in 2. parte. in uerbo, acbute. no. 17 & 10. 3. part. in uerbo, interitum.

¶ Per cap. de 91. Beron. ponderando in cap. in praesentia. num. 85. extra de probat.

Scholia ad lxxxi. Refp.

Donatio causa mortis. Dec. confil. 470. duo dubia. colu. 2. numero 8. Beron. decil. 333.

¶ Sena de deo praegata. Docui supra confil. 14.

¶ Non citatur Luncta. And. Tiraq. in tract. l. 9. §. 1. gl. decima. num. 117. & seq. Natta confil. 270. col. 2. Emanuel & Coita in c. 6. pater. in 2. parte. in uerbo, acbute. no. 17 & 10. 3. part. in uerbo, interitum.

¶ Per cap. de 91. Beron. ponderando in cap. in praesentia. num. 85. extra de probat.

Scholia ad lxxxi. Refp.

Donatio causa mortis. Dec. confil. 470. duo dubia. colu. 2. numero 8. Beron. decil. 333.

¶ Sena de deo praegata. Docui supra confil. 14.

¶ Non citatur Luncta. And. Tiraq. in tract. l. 9. §. 1. gl. decima. num. 117. & seq. Natta confil. 270. col. 2. Emanuel & Coita in c. 6. pater. in 2. parte. in uerbo, acbute. no. 17 & 10. 3. part. in uerbo, interitum.

¶ Per cap. de 91. Beron. ponderando in cap. in praesentia. num. 85. extra de probat.

tur Alexandrum hic, & 131. in causa quae Alexandri agitatur. colu. 1. num. 6. uerfic. ueritatem. & 243. placet conclusio. colu. 1. & 131. consilium ad illud. colu. 2. num. 1. & seq. Crauetia confil. 249. And. Tiraq. in tract. l. 9. §. 1. glo. 16. no. 6. Natta confil. 188. statum Aguerie.

¶ Confessio. Cursum iunior confil. 66. num. 7. & 46. num. 4. Ripa responsio 9. ubi in d. l. 2. parte. iunior Riminaliunum confil. 363. nu. 74.

¶ Sequitur quod. Decius in l. 2. col. 1. in 3. not. C. de in l. 1. & fubtit.

¶ In legal. Docui confil. supra eodem.

¶ Praeterea dicitur testis. Crauetia confil. 249. num. 13. column. anteq. Puta. confil. 387. in sententia. col. 3. num. 6. uerfic. praeterea.

¶ Non probatur. Decius confil. 121. in causa quae Alexandria col. 4. uerfic. unde primo non ebatur, & uerfic. secundo potest responderi. Crauetia in tract. de antiq. temp. 2. parte. par. num. 109. uerfic. contrarium.

¶ Et articulum. Crauetia in tract. de antiq. temp. in 2. particula. primum patet principaliter, uerfic. quoniam etiam in uerbo, contrarium, quod in pag. 129. num. 28. Socius confil. 156. col. 2. in fine. lib. 1. Currius fenor confil. 15. col. 4. Iason confil. 13. col. 1. lib. 3. Decius confil. 37. in causa rigorose accusationis. no. 8. uerfic. & quando testes, & 39. uerfic. ideo debet hoc probari. And. Alciatus resp. 3. prae. l. 2. ubi alios citat, & eundem Alex. quoniam non transcribit. Purpuratus confil. 17. ad motum, columna prima. §. & est communiter receptum hoc dictum Alexandri de qualitate probanda, ut constat ex Beneiendico decil. 62. dubitatum fuit, num. 11. uerfic. ideo ad hoc. 3.

¶ Ita dicitur Bal. Dixi supra confil. 11. ad finem.

¶ Secundo fortis. Alexander in l. 1. causa cognita. C. de translat. & Decius in l. 1. statum. in fine. C. de translat. Alexander confil. 22. num. 1. §. 1. pra. eodem. & 62. ad finem in lib. seq. Capic. decil. 48. Hypol. in l. maritus, num. 2. ff. de quaest. iuris. sequitur Carolus Ruinus confil. 1. uisus his. col. 2. & confil. 1. in l. 1. num. 1. lib. 4.

¶ Tertio statum. Decius in l. 1. super possessione in fin. C. de translat. §. est ueritatem hoc quod partes, uel una saltem debet petere compromissam alias index non potest compellere partes, si tamen partes non conuenirent in eligendo arbitros, iudex potest se interponere. Parpalia, ubi plures erat in l. 1. quis maior, in 4. not. C. de trans. 3.

¶ Alia ueritatem. Galli ante ipse citat Alexandrum in l. 2. in §. C. de eden. ubi Decius num. 33. addo Crauetiam in tract. de antiq. temporis. in 2. parte. in q. princip. pag. 123.

¶ Nam tenens. Crauetia confil. 220. col. 2. no. 8. uerfic. Amplius si pars, & clarius confil. 4. col. pen. uerfic. tertio pro hoc adduco. ubi in utroque loco sequitur Alexan. hic. Beronius decil. 79. §. Beneiendico dec. 75. Rurid, ubi plures citat. 3.

¶ Quod ad secundum. Afflicti decil. 84.

¶ De causa. Boslius in l. 1. de adu. alibi citat d. Alex. contrarium, & contrarium in hac conclusione.

¶ Nam primum. Alexander confil. 96. col. 1. lib. 1. sequitur Decius confil. 587. coram reuocatis. col. 3.

¶ Benefacti. Docui confil. 112. in lib. 4.

Scholia ad lxxxi. Refp.

Modus autem. Duo funt probanda, in delictum scilicet & per errorem solum, ut per Barolus allegatum hic in d. l. cum de indebitum. prin. in l. 3. no. de quo hic & confil. 8. lib. seq.

¶ Secundo per se. And. Tiraq. in tract. retrahit. conuentionalis. §. 1. gl. 1. num. 30. uerfic. decimoquinto. idem Tiraq. in l. boues, §. hoc sermone. ff. de uerb. sign. no. 99. uerfic. sed id unum.

¶ Illam declarationem. Alex. confil. 2. lib. 4. Boer. decil. 49. Cumanus declarando confil. 2. col. 2. Bal. confil. 447. lib. 2. Fely. in c. uisus, §. fin. & alia. num. 12. ext. de re iudic. Ripa responsio 2. lib. ut de f. lib. libro tertio de decret. in antiq. repositis.

¶ §. 1. praeterea. Bal. confil. 110. libro primo §. 2. arbitrium, libro secundum 105. lib. 2.

¶ L. 1. praeterea. Fulg. confil. 70. quidam ciues.

¶ Per uerba negatiua. Alexan. in l. 1. ferus, §. si a. ad finem. ff. de leg. 1. & in l. 1. etiam si filios §. licet in dotalibus ff. de solu. mat. & in l. non tantum §. quod autem ff. de re iudic. Ang. Aretius in §. idem iuris. no. 25. & in §. appellatur. num. 3. iustitiae de excep. & Iason in §. omnium. num. 98. iustitiae de action. cum uiguaribus.

¶ Vtriusque Baldus. Docui confil. 182. col. 2. in lib. seq.

Scholia ad lxxxi. Refp.

In causa ueritatem. Post Alexandrum hic Carolus Ruinus confil. 36. in l. causa feudal. columna tertia, numero 7. libro primo. idem Ruinus confil. 63. uidetur prima consideracione. col. fin. eodem libro primo. etiam de Alex. confil. 89. infra libro seq. & confil. 170. de tribus column. fin. eodem libro primo. ubi plures citat. & confil. 18. infra & bene. columna quarta, numero 13. libro quarto, & confil. 174. multa obijciuntur in fine. lib. 4. Beron. confil. 16. in causa reuocacionis. col. 9. no. 41. lib. 3.

¶ Cap. per se. Videt ad hoc capitulum, Nattam confil. 88. ad hoc con silium addat Carolus Ruinus confil. 26. quamuis copiose. columna 1. libro primo.

¶ Aut sunt causa. Carolus Ruinus confil. 115. uisus processu. colu. 1. num. 2. libro 4.

¶ L. 1. C. de sacrosan. eccles. Alexander ad huius 1. declarationem in l. 1. finita. §. si de uetigalibus num. 1. columna secunda, numero 6. seq. ff. de damno infecto. & in l. 1. in prin. lib. 1. numero 72. ff. de acquir. possel. & in l. 1. iam huius des. in prin. lib. 1. & in l. 1. alium reu. numero 22. & in l. 1. §. per procuratorem. columna penultima, & in l. 1. §. ex pluribus numero 16. & in l. 1. na. ueritatem, §. nihil commune. num. 6. ff. eodem, de acquir. possel. Paulus Pat. col. 1.

Marci Antonij Scholia

ru. conf. 77. libro primo. Alexander confilio 16. numero 2. uerficul. quintus fortius fortius lib. 1. And. Triag. in l. i. uerficul. in uerbo. donatione. numero 1. 3. uerficul. nec similiter. C. de reuoc. donat. Nota confilio 241. C. ius confilio 67. Gomefus in C. de maleficijs. In fine. de actione. Atrius in Authen. lib. 3. triennalis. C. de bonis materis. Bald. in tract. p. r. in 3. par. 5. quod. princip. Craucta in tract. de antiq. temp. in 4. parte princip. numero 101. & in 1. part. d. 4. par. princip. num. 57. & seq. pluribus.

Et in partem. Hæc l. cum alijs quæ loquuntur de hac conclusione, ci tamen ab Alexandro in l. eundem. col. fin. ff. de acquir. hered. & in l. 3. S. Tabo. ff. de acquir. possid. & in l. cum filius. §. in hac ff. de uerb. oblig. & conf. 77. col. 2. supra. contra. per Iasonem in S. rursus. num. 59. In fine. de adho. & in l. 2. numero 185. C. de iure emph. dixi supra conf. 71.

Probat Baldus. Dixi conf. 41. col. fin. b. Curtian. conf. 18. columna prima. Ripa in l. admodum. col. 3. ff. de iureiur.

Probat Bald. Dixi in conf. 4. col. pen. lib. fecuenti.

Non prædicta obstat. Craucta late in tract. de antiq. temporis. in prima part. primæ par. princip. num. 24.

Vi notat Bart. Dixi conf. 124. lib. 5. Alexandrum hic sequitur Ruinus conf. 48. uideretur. col. 3. lib. 4.

In l. qui fundum. §. procurator. Dixi conf. 3. col. fin. lib. 4.

Scholia ad lxxv. Resp.

Propter perituri. Sequitur Decius in Authen. qui rem. col. 4. C. de fa. crolant. eccle. uerfic. & eo magis. post Alexandrum conf. 32. in lib. seq. & alibi sepe: ante fuit dictum Baldi conf. 290. lib. 2. Bero. conf. 120. concludo. columna quarta. libro primo, & 126. uidetur prima facie. eolum na secunda. eodem libro & confilio 130. uel dubio. columna prima. ubi plures locos Alexander citat. eodem lib. 1. §. non intelligas dicta Alexan. di. hic. & eius consulationes. quod quis cadat à iure suo propter ea. quod iuramentum habeat uim interpellationis. quia hoc efficit falsum, sed ca. dicit. quia singulo anno ad solutionem penitus tenetur, & hæc est illa quæ interpellat pro homine. Magnam Cui. de contrah. re. committit. stipulatione. Item uirtute iuramenti. quia qui non seruauit conuentia incidit in penam. l. si quis maior. C. de transf. nec obstat si dicatur, quod si potentia iuramenti operatur. quod quis incidat in l. si quis maior. longe magis debet operari interpellationem, quia in his terminis hoc non est uerum in casu nostro, nec hoc reperio expressam quamuis ex notissimis uis magna eruditionis Rubens Alexandrum in foliemi repe. l. non solum. §. morte. num. 420. uerficul. in istis casibus. ff. de noui operis nuncia. transire uidetur simpliciter. & per transf. nam. & emphyteuta. qui curat soluere canonem cadit à iure si non soluat non expectatio biennio Parpalia in l. si quis maior in 3. notab. C. de transf.

Generale ad omnes contractus. Sequitur Decius conf. 452. column. 2. uisa infrascripta casus propofiti. columna 1. & seq. uerfic. sed tamen suprascriptis non obstantibus.

Scholia ad lxxvi. Resp.

In causa dationum. Dec. in l. in omnibus causis ff. de reg. iuris. ubi dicit non hunc casum. post Alexandrum hic. & conf. 101. ad finem. hoc libro primo. sed ante hos Baldus conf. 35. præmittendum est ad euidentiam libro primo. Ripa responfo tertio. sub tit. elect. columna secunda. in antiquis Ripa in l. privilegia. ff. de privileg. creditorum. Alexander in l. eum feruus. §. si quis. ff. de lega. 1. & in l. iunguntur. §. pactorum. ff. de pact. Zafius late lib. 2. singular. intel. cap. 4.

Scholia ad lxxvii. Resp.

In causa. Boetius dec. 243. & circa hanc questionem, Craucta conf. 217.

Et ideo si confisteret. Riminal. conf. 17. contra Bartolum hic.

Bart in l. areolatus. Reperita allegata. per eundem Alexandrum confilio 133. columna quarta. in eodem. & 186. columna secunda. in lib. seq. & in l. decem. columna penultima. numero 27. de uerb. obligat. & in l. non solum. §. fed ut probat. ff. de noui operis nuncia. & conf. 111. libro tertio & confilio secundo. ad finem. libro quarto. & 132. columna antepen. libro quinto. & Decius in l. 1. in secunda lectione. §. si certum per. Baldus ante hos notat lib. confilio 79. libro fecundo. Boetius dec. 164. & 243. & 339. Marfil. singul. 185. confilio inquisiti. ubi declarat hoc dicti Bartoli. quod scilicet confensens fe occidit ad ius defensionem. licet possit puniri ad defensionem non probata: non tamen puniatur pena mortis. per ea quæ scribit Abbas in c. auditis circa ultimam columnam. extr. de præscript. item Hypol. in repet. num. 30. ff. de questionib.

Bene aduertitur. Incidens eff. hac consideratio Alexandri hic & in quâ tum eff. ex proffo communis. eff. contra eam Riminal. conf. 127. nu. 17. uerfic. quibus omnibus patet.

Scholia ad lxxviii. Resp.

Quod concurrere. Huius consilij duplicationem aduerit Zanchus. ut eff. tunc conf. 137. in eodem. Decius in puncto huius consilij 87. pro resolutione casus propofiti. in ff. & 478. in causa do. Aurelij. col. 3. num. 9. & 480. in casu qui. 484. acquirit. col. 1. 527. in ciuitate Luce. reuocatur in dubio. Decius in l. 1. in 14. not. C. de fecundis nuptijs. Rubens conf. 37. uelque ad conf. 41. idem Rubens confilio 82. Carolus Ruinus obseruando contrarietatem Alex. conf. 163. quantur. & in dubio reuocatur. column. 2. lib. 1. column. 5. & conf. 101. super his quæ in facto. column. pen. nu. 18. uerfic. & uidetur. uelque ad finem. consilij. lib. 2. & conf. 168.

proponitur quod Titius. column. 5. lib. 2. & 169. uideatur eff. primo. col. 3. eodem lib. & conf. 171. casus iste. column. 4. lib. cod. 2. & idem Ruinus col. fil. 127. in præfenti consulatione. column. 1. & conf. 142. uiso. & pectet. column. antepe. num. 13. & conf. 152. tantibus uerbis. columna numero 1. lib. 3. Beros conf. 93. circa primum. num. 3. uerfic. septimo. lib. 1. & conf. 144. col. 1. possunt super exactione. & col. fin. lib. 2. & conf. 144. Bursche oppidi. col. 6. nu. 19. & hoc consilium ita munum. & hanc consulationem Alexandri uetam eff. apparet. non obstante quod Ican. uotus. Caneus in extrat. Sicilicet si aliquem pag. 286. uerfic. primo. quod falsum eff. dixit Alexandrum hic. male uerfic. locum. non conf. querendo dicta Decij. Purpurati. & Bero. & aliorum. qui consulationem hanc Alexandri sequuntur. uide Beneuincendum dec. 87. lib. 1. in præfenti per totam ultimam decisionem. Alciatus rept. 107. difficultas. col. 103. lib. 3. Per textum. uisanda glo. l. it. textum cum glossa præfata arg. faciente. legum tractat. ut per Dec. conf. 1. Memini me alias consilij. & 98. & 99. quod facultate mea. & 87. pro resolutione casus propofiti. in ff. & 478. in casu propofito. in effectu. quantur. 408. in præfenti consulatione. scripti sunt. 41. uelque eleganti consilio præfati. l. C. 44.4. in causa D. Aug. 553. supra citato. in præcedenti Scholio Socinus senior in l. 6. sequitur. ff. de rebus dubijs. Senior Riminal. conf. 73. perfectio testamenti. & 76. §. in causa mota contra domum. Beros conf. 83. uis. ff. de heredi. 2. Soci. nus iunior conf. 116. libro primo. contrarietatem noster Menoch. conf. 87. num. 91. & 106. num. 2. & lib. diuersis num. eris. & 296. C. r. olus Ruinus conf. 8. in propofita questione. column. pen. num. 91. ubi citat. S. partes Alex. conf. 46. in lib. 3. idem Ruinus conf. 1. & conf. 146. column. 6. num. 14. lib. 1. & 13. præsupponitur column. fina. lib. 4. & conf. 146. bitabulis. column. fin. lib. 1. & conf. 203. de duobus. column. 5. num. 9. lib. 2. & conf. 30. uiso. flatur. col. fin. 3. Alciatus tom. 1. conf. 14. uis flatur sub tit. de flaturis. lib. 3. libro de recepti. sub regula tertia. sub titulo de deicommis. §. 3.

Excepit tamen Bald. Adde Decium citatum in præcedenti Scholio. *Fortificatur prædicta.* Alexander sequitur hanc consulationem. quæ utitur hic. in eodem consilij. 137. column. 2. lafon in l. 6. arrotatur. num. 20. ff. de adoptionibus. & in l. Gallus. §. & quid si tantum. num. 60. ad l. & p. filio. Dec. conf. 443. in casu me transmissio de Italia. no. 10.

Scholia ad lxxix. Resp.

Diligenter. Ripa post Alexandrum hic responfo tertio subtit. de re. scriptis. in antiquis. omittendo alios. qui citantur per Gallos ante me. Baldus notabiliter distinguendo alios. 42. flaturum Communem. 7. p. x. lib. 1. Neuiz. conf. 36. lib. 1. Gabriel lib. recept. fenna primo regula. sub tit. de iudic. §. Ripa responfo 1. prosequendo. columna 1. sub tit. uelque de iud. super re. ff. l.

Ad notandum. Socinus in l. 1. uerfic. 13. arguitur. ff. quis & a quo. *Index præcedit.* Dixi conf. 79. lib. fecuenti. *Cap. cum non solum.* Limita illud capitulum. prout faciunt domini de Rota late per Hypol. Marfil. sing. 158. plura conceduntur. *§. Cum quidam.* Vide Fulgofum conf. 123. §. quoniam in singulari consulationis articulis. Bal. conf. 67. in l. dub. lib. 3. & 108. & 124. lib. 4. *Sed præmissis.* Romanus conf. 220. circa primum consulationis articulum.

Per textum in l. 1. Vide ad hanc l. Beros in rub. num. 3. extr. de appell. *Scholia ad xc. Resp.*

Ferè omnis. Ripa responfo 1. sub tit. de arbit. & arbitra. col. 1. And. Triag. in tract. reuocatus conuentionalis. §. 121. §. num. 16. uis uis uis locos Alexandri citat. *L. 2. C. de feni ex periculo recedamus.* Alexander ad hanc l. accedat h. hac consulatione. nu. 8. C. qui. talem. fact. & in l. iuste possidet. col. 4. num. 6. feribentes in l. si procuratore præfatus. ff. de uerb. oblig. *Hæc pro.* Sequitur comprobando Iason in l. error. col. 1. C. de iur. & facti. ignorat. dominus Alciatus rept. 3. præsumpt. 21. ubi latius eff. & eg. *Fertus uoluit.* Decius in l. per quemque ff. de reg. iur.

Scholia ad xci. Resp.

Ponderatis bit. Adde Curtium iunior in puncto. conf. 42. col. 2. nu. 2. & 18. Ruben Alexand. conf. 1. in l. dub. in conf. 105. ubi plures citat. Carolus Ruin. conf. 134. circa casum. col. 4. nu. 8. & seq. pluribus lib. 4. Beros conf. 66. facti præfatis. nu. 21. lib. 2. & 67. uiso. testamento. nu. 2. & conf. 68. penult. & dubijs. nu. 12. eodem lib. 2. *§. Caus.* Docui supra conf. 37. *Quinto probatur.* Sequitur Ruinus hoc fundamentum cum responfo. ne quæ auferit per Alex. infra conf. 140. uisa facti narratione. col. 1. num. 2. uerfic. & quasi in terminis. lib. 3.

Sed præmissis. Rubens conf. 2. in l. dub. *§. si uis.* Doct. in l. quidam testamento. ff. de uulg. Bart. in l. eod. tit. lib. 1. in p. in l. 3. uis. p. p. ff. de uis. l. legat. Aug. Beros conf. 68. nu. 17. lib. 2. *L. equidam testamento.* Bartad ultim. textum in l. re. conu. nu. 1. & ff. de leg. 3. Ripa & Fab. Accor. in l. heredes mei. §. cum ita. ff. de S. C. Tre. bel. 4. quo. §. multa deducta Alex. in hoc themate lo. Corrat. in l. p. h. col. 2. C. de impub. Capta conf. 12. nu. 9. *Probatur per caus.* Craucta conf. 133. Curt. in conf. 1. & 16. Lud. Cord. conf. 67. dixi & 105. hoc lib. 1. Beros conf. 79. & 51. nu. 15. & seq. lib. 2. *Offenditur etiam.* Craucta pluribus recensitis conf. 361. Carolus nu. 8. uerfic. quæ circa.

Et primo non obstat. Idem Alex. conf. 167. col. 3. uerfic. & etiam per prædicta. lib. 3. Craue. conf. 328. nu. 37. uerfic. quin etiam dicitur.

Marci Antonij Scholia

palatino iuniorum conf. 464. & Gabrielem conf. 12. quamvis eundem Rumpuntiorum conf. 472. Iam. Corasius cap. 17 lib. 1. mellanc. 6. §. *Diuersarum sedarum*. Curtius senior consil. 27. in primo d. & iunior Curt. conf. 105.

Capitulum. Vide quod considerat perillum textum, Purpur. conf. 43. & 135 pro Magnifico.

Dei uoluntate. Alex. in l. si quis maior. col. 1. nu. 1. C. de tran. act. Dec. cō fil. 23. col. 1. cum. per quosdam casu praesupposito, & dubitationibus quae eliciuntur, 429. breuius.

Baldus Lumenus. Felixus in allegato hic cap. ecclesia sanctae Mariae nu me. 6. uerificat secundum effectus. Dec. in allegato conf. 351. Curtius sen. conf. 27. in l. dubio.

Debrinam. Thomas. Gram. dec. 29. nu. 1. cum seq. *L. Senus*. & Augustus. Addo Ruinum declarantem illum conf. 13. 4. lib. 2. Capitulum praecipuere incum conf. 497.

In causa. Sequitur Ripa in l. 1. nu. 1. 19. uer. aut nupit indigno ff. soluto matrimonio. Decius in l. lupinus. ff. de reguliur. Iur. Ruinus conf. 2. 11. prima uisitor consideratione. eorum 4. uer. non obstat consilium lib. 1. §. sed Crocus in d. l. 1. num. 78. ff. soluto matrimonio. latus loquutus in hoc articulo, quando mulier nupit nulla promissa dote sine patris consensu. Primus casus est, quando mulier nupit sine patris consensu, & promissa dote aequali personae, & hoc casu cogitur pater dote dare. Secundus casus est, quando mulier nupit nulla dote promissa, & hoc casu pater aequo tenetur dote dare. Tertius casus est, quando mulier nupit indignae personae, & hoc casu pater potest dote denegare secundum Alexandrum huiusmodi citat glossam in cap. de raptoribus, & alia. Vltimus casus est, in filia, quae nupit ante 25 annuum non poterat exheredari, sed hodie in ea uisio, quod standum est, in utroque solo aliud facienti est. §. *Cap. de secundis nupit*. Vide Castrensem declarantem illud capitulum consil. 154. lib. 2.

Scholia ad xxiij. Respon.

Restituitur puto. Alexander consil. 80. eorum. 3. l. br. 5. Boerius decif. 37. numero 1. *Illud interuenit*. Hypol. Ma. fil. in rubr. nu. 143. C. de probat. ad hoc eorum. Idem Alexander in l. 1. col. 1. C. de procurat.

Scholia ad xxi. Respon.

Capitulum primum testem. Sequitur Crauetta consil. 99. col. 1. num. 3. *Extra*. Vide Natram conf. 239.

Li. prius item. Alexander in l. perique. col. 2. ff. de in ius uocan. *Comitat autem*. Sequitur Crauetta consil. 1. proponente uer. comprobat, & sequitur altera Crauetta Alexan. in l. eum. ubi citat hae eadem iura. C. de procuratoribus. Purpuratus consil. 12. t. nu. 1. col. pen. *Etiamus tempore*. Tiraq. in limit. 16. cessante causa, cessat effectus. eum. uer. sed ita tamen.

Epistola quod. Comprobat lason in l. 6. lib. iusm. col. 1. C. de inoff. re. fl. ubi citat Alexandrum hic in puncto.

In me etiam. Alexander hic sequitur Crauetta consil. 386. Thomas Prob. a Romanis. col. 2.

Quando iudicet. Baldus Auth. de testib. col. 2. C. de testib. Alexander in l. 4. lib. ff. de quis cau. Angel. Alex. in l. i. in iur. & in uerbis. In iur. de excau. uotum. l. am. l. si uero in princip. num. 8. ff. qui testif. d. cogantur. Curtius in l. 5. §. si testif. agatur. ff. de iudicis.

Per Bari. Addo Hy. oliu. §. constante. nu. 41. & seq. in pract. crim. *Amicus inimici*. Non est uera simpliciter hae propositio, sed intelligitur quando cum inimico meo copulata est inimicitia in meipsum, alias solum derahitur de fide. Ita Decius in l. consilij. §. loci. ff. de reg. iur. lason in l. liberi C. de inoff. re. testam.

Tanto magis. Decius in l. 2. nu. 35. ff. de reguliur. lason. Crauetta consil. 99. col. 2. docuit supra. conf. 11.

Scholia ad c. Respon.

Super prima. Zanehus hic admonet consuluisset Barbariam consil. 63. lib. 2. sed contrarium consuluisset Cornueus consil. 128. lib. 3. sed tamen Alexandrum sequitur Dilectus caus. 59. principaliter. ubi de legatis. §. Alcaurus respon. 36. quantum ad alimenta, com. 2. lib. 3. ubi sequitur Alexandrum hic in puncto. §.

Es 179. Docui consil. 48. supra eodem licet melius cadat hic. *Secundum qualitate persona*. Alexander & lason. diuor. ff. soluto matrim. & Alexander in l. 1. C. de legatis.

Nisi probaret. Alexander consil. 45. eorum. 2. in l. dub. supra eodem. Cornueus consil. 113. col. 2. lib. 1. Felixus in c. nonnulli. §. sunt & alij. nu. 4. extr. de rescript. Alcaurus. regula 1. praesumpt. 50. Alexander in l. 6. §. in computatione. C. de iure delib. Franciscus Ripa in l. 15. qui dona. col. 3. nu. 10. ff. de pignoriis.

Qui se fundat. Dizi consil. 172. lib. 2. *Et in not*. 9. Alexander admonet consuluisset Barbariam consil. 63. lib. 2. §. Alcaurus respon. 36. quantum ad alimenta, com. 2. lib. 3. ubi sequitur Alexandrum hic in puncto. §.

Es 179. Docui consil. 48. supra eodem licet melius cadat hic. *Secundum qualitate persona*. Alexander & lason. diuor. ff. soluto matrim. & Alexander in l. 1. C. de legatis.

Nisi probaret. Alexander consil. 45. eorum. 2. in l. dub. supra eodem. Cornueus consil. 113. col. 2. lib. 1. Felixus in c. nonnulli. §. sunt & alij. nu. 4. extr. de rescript. Alcaurus. regula 1. praesumpt. 50. Alexander in l. 6. §. in computatione. C. de iure delib. Franciscus Ripa in l. 15. qui dona. col. 3. nu. 10. ff. de pignoriis.

Qui se fundat. Dizi consil. 172. lib. 2. *Et in not*. 9. Alexander admonet consuluisset Barbariam consil. 63. lib. 2. §. Alcaurus respon. 36. quantum ad alimenta, com. 2. lib. 3. ubi sequitur Alexandrum hic in puncto. §.

standis Alexander in l. maritum. & in l. si maritus. ff. de iure iur. & in l. Imperator. ff. ad S. C. Trebell. non omnino, quod Natra loco praesupposito recitat hae sententiam esse ambiguum auctoritate. Pius & aliorum Alex. consil. 72. col. 3. lib. 5. Callenus in consuet. Burg. rubi. 6. §. 4. recte. eundem & uerific multa praesupposita.

Scholia ad ci. Resp.

Vis instrumentis. Vide Ruinum consil. 196. primo uidendum est. & eorum. 1. & seq. lib. 1. idem & lasus Ruinus conf. 217. uidendum est primo, per totum lib. 1. & plenius conf. 98. qua per priuilegium dicitur. Purpuratus consil. 135. d. infestitas, & 131. dominus. col. 2. §. Alcaurus respon. 117. est fundata, ubi plene agit post Alexandrum hic. Decius in cap. 1. in l. ecclesia. num. 36. extra, de consuet. iur. terra conclusio, & idem Decius in cap. cum accedunt. nu. 3. 6. uer. quia. extra de consuet. iur. ubi citat Ancharanum consil. 161. circa finem. §.

Nam constat. Decius consil. 403. quamuis in causa. col. 1. & 407. uita. col. 2. §. 18. pro resolutione casus propositi. col. 2. (80. quantum ad peno obento & 600. & infesto col. 1. & in l. 1. in princip. l. num. 2. uer. quia conclusio ff. quod quisq. iuris. & uide Ripam respon. 5. in princip. in causa. eorum. ff. sub tit. diuersis rescriptis.

Idem tenet. Docui consil. 126. in lib. 1.

Et facti secundum eum. Andr. Tiraq. in l. si unquam, in uerbo donatione. num. 4. uer. & per illum textum. C. de reuoc. donat. post Alexandrum hic & consil. 229. nec arguendi. eorum. 1. & sequen. in lib. sequens est cō fil. 216. & quia Alexander firmat hae conclusionem per totum l. 1. An. lius. ff. de donat. addo Baldum ponderantem in tit. de feudo grauior. & item, el. 2. Alexandrum ponderantem in l. si donatione. eorum. 4. C. de l. 1. Decium consil. 155. dispositum fuit, & 498. ubi casu propositi, col. pen. num. 23. Alex. in l. iur. iur. §. quoniam. ff. de p. d. lasus Natra conf. 164. Portum consil. 31. Riminali in uerbo. in l. si de don. in princip. nu. 294. col. 2. & seq. & in §. primo, extr. Atrium Pinel. in l. 1. C. de bon. mat. in 3. par. & ad idem quod notat. Porcia circa hoc dictum Baldi regula 19. ubi. An tonius Gabriel. a quo Pontius desumpsit tanto auctore lib. 3. regula 8. sub tit. de iure quæstio non tollendo.

Transcuratur praedicta. Sequitur Franciscus Ripa uerbo respon. 4. col. 1. sub tit. de electio. in antiquis respon. ubi in puncto citat, & sequitur Alexand. hic.

Specialis derogatio. Sequitur Alexander consil. 123. lib. 2. lason in Authen. res. quæ. num. 15. C. comm. de legatis. Franciscus Ripa in l. 1. nu. 58. & in l. Centurio. nu. 26. ff. de iur. Fel. in c. 1. uer. causa dispositio. nu. 10. extr. de consil. Nat. 2. 74. Hypol. Mat. fing. 333.

Præuilegium. Sequitur hunc locum Decius consil. 121. & protem facit tate meae, ac temporis arguitur. col. 2. uer. & etiam in dubio. Purpuratus consil. 466. non potest in uerbo, dicendum col. 1. & notat.

Nam regula est. Decius consil. 637. communis, & quia Alexander citat textum in l. iur. iur. §. quoniam. ff. de p. d. lasus Natra conf. 164. & 304. plene Purpuratus ubi decidit consil. 197. & eodem Purpuratus conf. 196. ubi pro uerbo ad faciem, post Alexandrum hic declarat eorum. 1. & lasus Natra.

Ideo si quis. Tiraq. Ripa in l. 1. in princip. col. pen. nu. 7. ff. de re. dicta, & plura in materia iur. iur. Riminali. Iunior conf. 5. & 17.

Sed in proposita. Addo Purpur. conf. 466. non potest in uerbo, placet. *Conferenda nota*. Galli bonas auctoritates citant hae conclusionem probantem, ultra quos addo Curtium Iuniorum conf. 42. & 101. ubi dicit, quod contradicunt Baldi multa dicit possunt uoluntate debeat de restringendi dictum Baldum non habere locum, quando quia elicit priuilegium, ut latius ibi Curtius prosequitur.

Pro ista opinione facit textus. Addo Felixum ponderantem illum textum in cap. nonnulli. col. 13. num. 1. uer. licet. tertio facit. extra de rescript. Natram allegato conf. 64.

Quod etiam foret. Carol. Ruin. consil. 126. in prin. lib. 4.

L. 1. §. de quere. Rubens per hanc doctrinam consil. 10. decidit, quod l. 1. de quere. ius restituendi ad famam, & per hunc textum in d. §. de qua rearguit Baldus consil. 193. quælio est, utrum ratione generalitatis, possint exhiberi banniti, corripit el. 208. l. 4. & 178. extra quod dicitur in Papa. conf. lib. 4.

Præterea dicit. Comprobat Natra consil. 315. num. 6. Sed maioris auctoritatis Carol. Rui. consil. 177. ubi dicitur eorum. 1. lib. 1. p. 1. nu. 1. Purpuratus consil. 466. non potest in uerbo, placet. nu. 1.

In iustitia. Bald. consil. 126. lib. 1.

Superior. Alexander consil. 107. in causa & licet. item non obstat in cap. Dec. consil. 410. la causa. col. 3. num. 13. Ruin. consil. 105. supra eorum. 2. lib. 5.

Assever. lason l. 2. columna final. de in ius uocan. & §. & quid sit. cum numero 81.

Et idem. Dizi consil. 94. col. pe. lib. 3.

Vnde uerba illa. Alexand. hic sequitur Dec. alleg. consil. 51. eorum. 1. uer. & praeteritum.

Tertia principuliter. Decius consil. 618. communis. eorum. 2. & lason in l. 6. lib. 1. uer. item in materia. C. de iur. rescriptis. & item lason. in c. cum. eorum. 19. lib. 1. C. de iur. rescriptis ubi reponebatur in hoc dictum Angelus, & quia Alexander citatur allegatione. Barro in l. 6. qui de appell. addo Decium consil. 308. in casu ad nos transmissum. nu. 6. qui de appell. addo Decium consil. 308. in casu ad nos transmissum. nu. 6. & ante 296. eorum. 1. nu. 2. in causa iur. iur. de Formalibus. Franciscus Ripa in l. 1. nu. 8. ff. de re. iud. Purpur. conf. 483. spectans. col. 1. nu. 10. & 101. ubi dicit, quod contradicunt Baldi multa dicit possunt uoluntate debeat de restringendi dictum Baldum non habere locum, quando quia elicit priuilegium, ut latius ibi Curtius prosequitur.

L. qui grauius. Addo Baldum ponderantem & decidentem per illum textum, consil. 382. ille qui grauius. lib. 3. ubi per hunc textum decidit, quæstus in meofara, vel estimatione facta peperam, potest de consuet. annuatim conueniri; post uer. uero, nec excep. minoribus & alioribus.

Sed et

eius in l. prima, in 2. lectione, uerbo. 13. uerbo. ideo testis. ff. G. cernum peti-
tur. post Alexandrum hic, & consil. 133. uisio processu, colum. 1. & 2.

Vel respondeo. Hanc responſionem, licet non citent Alexandrum, ſequuntur laſ. in l. in princ. nu. 24. ff. de iuſt. & iur. Dec. conf. 363. col. 2. in cauſa quæ agitatur contra Antonium. nu. 4. vbi latè agit.

A *Nisiquieri. Vltra apostoll. addo Afflicto decif. 567. vtrum. vbi citat. p. a. Alexandrum in iuanis locis. Robertus Marzani in tract. de ordine iud. p. 1. princip. dñi. dñi. ubi Alexandrum citat. & frequenter. in forie iuanis conditiones. & ibi latius prosequitur. quia hoc ref. dependet a capitulo. licet eafum. hie allegat. Vltra remiffiones Gallorum habundat. cap. 49. col. pen. & 48. lib. 3. & 420. lib. 4. Riquem ref. f. vbi cit. de caufa pñi & pñiet. Natam 572. pñietat. cap. 18. & 19. cap. 3. Rimical ref. 7. Alexandrum in l. fi de eo. §. fi. de acq. pñi. Carol. Rump. cap. 1. in hoc iudicio. col. 2. lib. 4.*

Primo quæst. Hanc rationem uidetur probare Ruin.confil. s. info pro-
cessu, col. s. nu. 6. lib. 4.

Escei indefinita. Decius in l. contractus. num. 26. vers. hoc tamen. ff. de
reg. juris. 8. conf. 100. col. 4. vers. circa secundum. Alexander conf. 108. in
lib. 2. Curtius sen. conf. 17. ad ff. Hypoth. sing. 171.

Nec obstat. Afflictus decem. 300 fuit dubitatum. Boslius in tit. de pluri-
moliens, nu. 55. Carol. Ruin. consil. 33. quia in hac causa, col. r. lib. 4. et
consil. 44. in iudicio moto. col. 5. nu. 12. lib. 4. And. Tirag. in trac. consil. post.
in 3. par. limit. 30. nu. 4. uer. sequitur item.

*Non obstat dictum Baldusni. Sequitur Crauetta confil. 383. sententiam
iudicis, col. 3.*

In assignatione rationis. Alexand. confil. 134. col. 3. nu. 4. in cod. & 34. in lib. 2. & 120. col. 2. lib. 4.

Porro. In puncto huius conclusionis *Purpur.confil.81.col.3.*
L. si de eo. Docui *conf.45.lib.3.*

Teliftus affricanus. Tafon conf. 8r. lib. 3.
Sexio. Carol. Ruin. sequitur conf. 41. de duobus. col. 9. nu. 3. uer. dege-
 nio nunc ad secundum lib. 1. post Alex. hic. & conf. 151. in fi. infir. lib. seq.
 & conf. 19. attinet uerbis. infra lib. 3. & conf. 14. circa calum. conf. 6. 7.
 & seq. lib. 4. idem Rurnus declarando conf. 150. ex his que in facto. col.
 pen. lib. eo. 4. ubi piures citat remissiones ex Alexandro. & conf. 154. quia
 alius consulu. col. 1. lib. 4.

Scholia ad exi. Respon.

Ponderatus hic. Alexander consil. 128. in eodem. Thomas Grammaticus decil. 26. Boslius in titulo de penis, num. 19. Natta post dominum Alexandrum hic consil. 665. Carolus Ruinus consil. 178. subtiliter, & aban-

Es hoc factum. Repetitur ab Alexandro, conf. 128. col. 3. nu. 5. in cod.
Cap. vi. animatum. §. 1. Ad huius textus intellectum super quo funda-
tur iura vis praesentis consularionis accedat Bald. consil. 166. iur. Sen.

Phs iudex secularis. Chaffaucus in consuetu. Burgund. rubr. 9. §. 19.

pag. 329. & seq.
Fortius. Sequitur Nicolaus Boerdecif. 270. & Placentinus.
§. exploratores. Bartolus declarando illum textum in l. si qui daceu.

ta. §. verum, coll. c. ff. de reb. dubijs. Bald. in l. 3. C. de sum. Trinitate & hie cath. Andr. Alciat. l. 2. prætermiff. cap. 39. Et quia citatur ab Alexandro textus in l. 7. verific. stellonatum, addo ad illum textum Baldum in lib.

quibus ut indignis. citat pariter textum in l. Saccuarij: de ext. cri. addo
Bal. in l. fi quis nō dicat, col. 2. C. de episcopis, & clericis. A leiuat lib. 2.
prætermiffa. ca. 18 alios textus omittit. addo. B. in tract. de pecc.

Dando in illud. Alexander consil. 5. col. f. lib. 1. Iafon in l. 6. is qui
nume. 10. C. qui testam. facere possunt. Affricus decim. 276. Boetius de

ciſ. 254. Decius 254. Decius conſil. 100. Alexander conſil. 122. lib. 7. Cr
uetta conſ. 224. col. 1. Maranta in tract. de ordine iud. par. 4. parte diſt.
nu. 43. uerſ. unum tamen: & in quaſt. 3. ubi ad partes. Decius in l. qui

plene. Veronensis in l. fi fugiui. nu. 46. & in Auth. sed nouo iure. nu. 78.
C. de feruis fugit. & alibi passim doct. circa hanc gl.

& in cu. de crimine læſæ maiest. nume. 17. uerſ. & quando. & eodem loco
nu. 21. uerſ. tenentes arma.

Scholium ad cxi. Respon.
¶ Idem in presenti. Natta contra Alexandrum modeste respondit co-

V lit. 49 & 194 & 312. vb: nititur defendere suam cōsultationē in
tra Alexandrum hic. Sed melius sentiens Bolsius, & melius dīgnū
casus, in tit. de remissione mercedis. nu. 104. uerf. & ita. & 114. & 117. con
f. 124.

in praesenti q. nu. 94 ubi dicit nota Alexandrum locutum. Iunior R
naldus plenissime, conf. 40. vbi plenè agit: ante cum Carolus R
cum Alexandro in conf. 42. quo ad ea quae col. 6. nume. 10. uerf. & in po

lib. 1. & idem Rump. post Alex. hic conf. 77. col. 3. nu. 7. lib. 1. & idem
nus conf. 158. consideratis diligenter, coi. 7. nu. 23. lib. 1. & con-
mittendum est, col. 5. num. 21. uerf. sed quando constituitur. lib. 1. Ber-
conf. 1.

Etia. Plurib. recentib. And. Thaq. in prefat. l. si unquam, nu. 172. ubi dicitur non omittendum C. de reu. don. cum *statutum*. Ruinus conf. 63, videtur prima confideratione, col. 1. lib. 1. nu. 1.

Et statum. Dixi sup. conf. 19.
Quarta et ultima. Comprobat Neuz conf. 8. nu. 40. et sic dicimus.
Quinta. Causus tenor conf. 66. nu. 173. & seq. plurib.
Et prima. Causus tenor conf. 66. nu. 173. & seq. plurib.
Quarta et ultima. Dec. conf. 136. in causa. col. 19. nu. 14. et 10. ubi dicitur. Curt. sen. alleg. conf. 66. nu. 173. & 19. ubi sequitur.
Primo quod dicitur. Boer. dec. 242. & pro decisione. Alexan. conf. 127. ubi preterea dicitur remedium in lib. seq.
Secundo quod dicitur. Decius 180. ubi renuntiatio facta. col. 3. nu. 74. & 181. latius non est quod dicitur. Craue. conf. 193. dicitur item conf. 122. in lib. seq. & item Crau. 194. in causa nobilis. col. 3. nu. 6. ubi concludit lib. 1. effectum non habere, quousque manifestum est venditorem donare voluisse.

Et illud. Chaffan. in consuet. Burg. rubr. 10. §. 1. pag. 317. ubi fecit. nu. 99. autem.

Et idem. Causus tenor conf. 66. nu. 197. ubi sed premittitur. P. purpura. conf. 110. in causa col. 4. nu. 11.

Nec dicitur quod dicitur. Andreas Tiraq. in tracta. consuet. post. in §. par. 31. dicitur 13. ubi quodamque contrarium ubi citat Alex. in variis locis.

Scholia ad cxxvii. Resp.

Consideratis verbis. Causa huius consultationis pendet ab intellectu lib. 1. de iuris. omni. iudic. cum concordantibus, de quibus supra conf. 111. And. Alexan. circa hoc consilium in consuet. lib. 4. Ripa respon. po. primo, prosequendo ordinem. coll. in lib. ut de. & de iudicia super post. & Carolus Ruis. conf. 48. ut eis de. & de iudicia. col. 1. lib. 3. & col. 4. nu. 1. & diligenter. col. 3. lib. 3. P. purpura. conf. 130. ubi statuto. col. 1. nu. 1. & Alexan. loco supra citato, incip. l. 1. & diligenter. 10. 1. lib. 4. ubi dicitur, quod ad ius municipale in ordine 34. Riminaldis iur. conf. 91. §. 3.

Item supplementum. Carolus Ruinus conf. 26. videtur prima facie. col. 1. lib. 3. & col. final.

Quod bona. Hanc sententiam ante Alexan. tenet Sigonolus de Homod. conf. 1267. Cardin. Flor. conf. 1. Socius Sen. conf. 288. Corn. conf. 100. lib. 2. & 6. eodem lib. & 162. lib. 3. & his recentibus post Alexan. dicit puncto citatum, approbat hanc consultationem Rubens Alexan. conf. 11. plura mihi lectu. quodammodo in consuet. lib. 4.

Quia sententia cum. Non potest inferri, quin sententia in hac consultatione, prout in alij, differens inter se, ut videtur ex recitatione eorum que tenent Alexan. hic, & consilij 7. ubi, & diligenter confiderato. col. 1. nu. 7. ubi dicitur etiam hoc idem & 11. col. pen. 8. ubi dicitur, & idem, in lib. seq. & autor. est Decius conf. 167. col. 1. in fine. ubi dicitur, & quia tale statum & in lib. final. Cunde legimus, statum resolutio communis est, talis statum esse favorabilis, ut per Brunum in tract. Quod statum. col. 1. nu. 3. Dicitur conf. 3. ubi refert. §. 1.

Primo in sum. Alexander conf. 16. col. 1. & 31. col. 2. supra col. 1. Natta conf. 138.

Secundo respondendo. Sequitur Carol. Rui. conf. 95. presupposito donatione. col. 4. lib. 3. & conf. 120. ubi, & p. ult. col. pen. lib. 1.

Ad idem. Brunus post Baldum hic allegatum, in tract. Quod statum. male. in 8. art. princ. §. 2. nu. 122. cum seq. plurib.

Et non potest dici. Et hoc dicitur notari, quod vasallus non possit aliquid ordinare in praedictum descendendum, in feudis antiquis, & paternis, siue per ultimam voluntatem, siue per contractum inter vivos, ut firm. Paris. conf. 65. nu. 45. & seq. ubi 3.

Tertio adducti Salices. Dominus Carpalus preceptor meus conf. 309. nu. 36. nec dicitur statum ubi niter declarare Alex. hic, ut fatetur consultatione fuit.

Secundo excludit seminas. Communitur est recepta praefens consuetudo, exstante Paris. 68. in fin. ubi.

Dicitur etiam. V. de hac conclusionem, Socinus senior conf. 15. lib. 3. post medium lib. 4. ubi dicit septimam rationem. Crauetta conf. 25. nu. 3. ubi dicitur, & dispositio, & deservit notata per Tiraquellum in tract. primogenitorum. & abbi lapsa per doctores, & non minus doctores, quam copiose & eleganter, Illustis Georgius Carthus hoc questionem excutit, in tract. de successione primogenitorum quem nescio an ediderit: fari mihi est gustalis illam tractatum mihi in modum, dum apud nos Papae moraretur, apud Illustrem virum Galcaum Carretum statum, & Ruinus conf. 195. ex temate. col. pen. nu. 9. lib. 2.

Præterea post. Alexander conf. 108. col. 1. ubi dicit communem. Iason in lecti conditio in princ. col. 10. ff. de cert. par. Dec. conf. 103. In calu occurrunt, in cuitate Arterij. And. Tiraq. in l. si unquam in verbo, reuer tatur. nu. 195. ubi dicitur, utrum in ea. C. de reuoc. donat. Alexander conf. 8. ubi dicitur, nu. 1. ubi dicitur, ubi dicitur, ubi dicitur.

Nunc capta secundum. Boer. dec. 132. & breuiter. Carol. Rui. conf. 203. col. 11. nu. 22. lib. 2. incip. de duob. §. Celsus Hug. conf. 121. & Gu. hel. Reuoc. in C. Rayn. declar. extra, de testamentis Decius pieno consilio 171. §.

Ad idem. Decius sequitur hanc rationem. conf. 171. In causa venetorum monialium Sancti Andree, ubi quod accurate ubi praeteritum reuocant conclusionem, quando est legitimatus post mortem patris. Frac. c. Ripa. l. in lex facta. §. si quis rogatus. nu. 61. cum seq. ubi citat Alex. hic. & S. C. Trebell.

Et huiusmodi naturalis. Chaffan. in consuet. Burg. rubr. 8. §. 3. pag. 282. a tergo.

In re certa. Sequitur Decius simpliciter conf. 128. col. fin. ad cla.

riorem rei demonstrationem, Galli Apostillatores hac in reodus casus confiderant, & fortasse non extra rem, si rationes hic signate attendantur, & Ruinus conf. 158. primo videndum col. 1. lib. 1. nu. 4. & seq. pluribus. Sequitur adductis pluribus Paris. conf. 10. Mortuo illustri. col. 1. lib. 1.

Scholia ad cxxix. Resp.

Nam praemissis. Hoc primum fundamentum pluribus falcitur Gal. hic & est traditio ordinaria, quae deducitur a Baldo allegato hic per Alexandrum in Libertas. ff. de statu hominum. Alex. conf. 174. col. 2. lib. seq. Aff. dec. 277. ubi rem liberam non autem feudalem praefentendam dicit. Dec. conf. 152. col. 3. nu. 4. ubi dicitur secundum principalem. Idem Dec. conf. 169. col. 1. consilium ab illustri domino Marchione, ubi sequitur Alexan. hic, & per peritatis omnibus quae occurrunt. col. 2. nu. 4. Thomas Grammaticus dec. 67. Natta conf. 13. 446. & 460. ubi declarat, 101. nu. 30. ubi declarat, & 114. nu. 16. & seq. 30. Ludou. Gor. conf. 10. nu. 8. & 4. Anon. Gabr. lib. 3. recept. sent. reg. 3. sub tit. de feudis. Decius conf. 188. ubi puto. col. 2. & 3. col. 2. ubi dicitur, praeterea, Carolus Ruinus conf. 155. quantum ad causam. col. 1. lib. 1. Idem Ruinus conf. 45. habita. col. 1. lib. 1. & conf. 156. quia de pluribus. col. 1. lib. 1. Berous conf. 49. ubi diligenter. col. 2. nu. 6. & seq. lib. 3. & dicitur & rationem per sequitur Paris. conf. 16. nu. 14. cum subsequens ubi 4.

Nec etiam obicit. Tiraquell. in tract. Lignag. §. 1. gloss. 14. num. 61. ubi dicitur & quicquid.

Quod autem. Alex. conf. 163. lib. 1.

Semem. Declara illam textum, prout facit Crauetta conf. 230. Alex. allegato conf. 164. lib. 1.

Et idem. Hanc illustrationem sequitur Alex. in l. Praetor. in princ. l. ff. de no oper. num. 1. in l. col. pen. ff. si quis in ius uocatus. & in l. quod in reum. §. si ff. de leg. 1.

Hoc autem. Alitius dec. 6. quidam notarius non possit demandare, tenet Baldus in l. unica. §. ne autem. C. de ad. toll. §. status conf. 76. col. 7. ubi dicitur, non obicit lib. 1. contrariam uerorem esse tamen tenet Alex. idem conf. 50. col. 1. in fine. lib. 3. & in l. quidam. §. ubi dicitur de edendo. hanc contrariam perpendit Gabr. Romanus lib. 1. recept. sent. reg. 4. ubi dicitur, secundum de limita. sub tit. de praesumpt. praeis hanc secundam sententiam tenet P. purpura. conf. 121. nu. 12.

Scholia ad cxxx. Resp.

Difficultas huius negotij. Nimis rigorosum consilium Alexandri contra filiosfamilias, & abhorretur equitate nunc Alexandri & credo hoc consilium scriptum fuisse ab Alexandro in sanguine humano, quod est horrendum, ceterum, quia innuitur Alexander auctoritate Bartoli in l. Theopompus ff. de re p. legat. col. 2. nu. 9. quia & si Alexander, citat Bartolum pro se in l. membro dist. ubi dicitur, illa doctrina nihil facit, sed secundum eam dist. ditionem urget contra Alexandri pro filijs suis, cum quis de proprio sensu, ut in causa nostro, iudicat, requirit praesentem & propterea absenti filio patet praesentem non potuit & videtur hoc esse de mente Dec. conf. 416. col. 1. in testamento illustri, & magnanimi olim Capitanei, Imo etiam Principes declarat, necessaria esset parus citatio ut Dec. loco praerogato testatur.

Nec praedictis obicit. Hanc responsum sequitur Afflicti dec. 91. iterum in causa. §. addo tamen, contra Antonius Thesaurum te plene excussa in excelso Sennari Pedemontano, ut cōstat in dec. 68. dicit Alexan. de sententiam magis communiter tenet, & pro hac plura citat pro quo addi possit, quia pars sibi impuget, quia nimis effuso sermone uia est aut quae non praecaut futurum, ut ut tamen non possit deferri, additur ultra hic grauem uirum Antonium Thesaurum, facit alia rationem, quia in his, quae a principio, & ex post facto dependet a uoluntate nostra non requiritur citatio. §.

Scholia ad cxxxi. Resp.

Transmissum est. Chaffan. in consuet. Burg. rubr. 7. §. 12. pag. 271. Alexander conf. 299. in lib. 3. & 17. col. lib. 3. Andreas Tiraq. in l. si unquam, in verbo, l. beris. num. 78. ubi sed unum. C. de reuoc. donat. Idem And. Tiraq. in tract. ligo. §. 1. gl. 8. nu. 13.

Allegatur decisio. Alexander in l. filius qui. col. pen. ff. de uis. & in l. apud sul. §. idem. Iul. col. fin. ff. ad S. C. Trebell. & in hac loc. utilissima §. ex imperfecto. C. de testam. Iason sequitur illam dec. & declarat in l. qui te paris. num. 7. & sequen. & ibi Decius. C. unde liberi. & ibi Iason sequitur dec. Alexandri declarantis decessum eorum. Bar. in a. §. licia calu. & idem Iason in l. eman. pen. nu. 19. C. de collat. & in l. si arrogator. num. 10. ff. de adoptio. num. 16. Cap. dec. 176. Socius sent. in l. cum aut. num. 96. ff. de cons. & demerit. Curtius in iur. conf. 6. Ra. bus conf. 101. & idem Curtius in iur. l. col. 2. ff. de inest. test. Al. bertus Brunus in tract. quod statum. lib. 1. in 10. q. principal. art. 4. ubi ad lauratum. Dec. conf. 105. col. 2. copiose & eleganter. col. 2. & 3. ubi puto contrauerfio. col. 2. Berous conf. 70. subrationibus. nu. 10. lib. 2. & idem Berous declarato conf. 112. hac est ardua. nu. 2. lib. 2.

Qua quidem dec. Decius conf. 69. supra eodem.

Vnde propter. And. Tiraq. in l. si unquam, in verbo, libere. num. 125. ubi dicitur, ubi autem. C. de reuoc. donationibus.

Vnde propter hoc bene dicitur. Ratio huius diff. est, quia statuta loquuntur ab incerto non dantur causam testat. & confiderat. Paris. conf. 59. nu. 79. ubi 3. & sequitur Alex. hic.

Participes criminis. Dec. sequitur Alex. hic conf. 132. col. fi. in 3. d. lib. 1.
sed fufius docui in conf. 128 lib. 1.

Schools and xxxix Reform

Vnus testis . Docui conf. 29. col. 3. in lib. 4.

Scholium ad cxxxvij. Resp.

column.3.lib.2.

Scholia ad cxxxv. Respon.

est quis ius ubi dicere auctoritate propria. Ampliatur hæc conclusio

quam potius natus mortuus, qui nunc operatur, & non est homo, &
dicta Alexandri in uers. sequenti incip. præterea sequitur Alciatus resp.
112. Magnificus dominus, col. 2. tom. 3. l. b. 9. c.

Scholia ad xxxv]. Resp.

Impiegato. Ciavetta cont. 24 f. n. 22.

Universidad Carlos III de Madrid. Biblioteca

CONSILIORVM

Seu Responsorum

ALEXANDRI TARTAGNI

IMOLENSIS I. C. CELEBERRIMI.

Liber Secundus.

HABES HIS TYPIS OMNIUM POSTREMIS, PRÆTER accuratam emendationem, Adnotationes repurgatas, & expunctas, quæ nouis opinionibus & hæreticis, Orthodoxam Ecclesiam lædebant.

DVO INSUPER HABES ALEXANDRI RESPONSA RESTITUTA.

Unum, quod est xxxiiij. Lib. iij. multis ab hinc annis prætermisum: Alterum vero est in vij. Libri calce, quod inter Consilia Laurentij Calcanei impressum reperitur.

Item Alexandri vitam per Nicolaum Antonium Grauatium I. C. editam.

Insunt etiam Additamenta doctissima Præstantissimorum I. C. MARCI ANTONII NATTAÆ ASTENSIS, ac HIERONIMI ZANCHI BERGOMENSIS, summo studio congesta, & iam rursus summa diligentia reuisa atque emendata.

Quibus nuperrime in hac nostra noua editione, præter multa summaria, quæ in alijs non reperiuntur impressionibus, infinitisque erroribus, quibus cæteræ scatebant, expurgatis, addita sunt ad finem vniuscuiusque voluminis, nunc verdin hac postrema editione sub hoc signo [] valde aucta. quæ quidem ad faciliorem ipsorum consiliorum dilucidationem, & ad vberiore intelligentiã, locorumq; notabilium cognitionem maximè conferunt.

CUM PRIVILEGIIS.

VENETIIS. M. D. XCVII.

Ex Officina Iac. Antonij Somaschi.

CONSILIORVM CLARISS. OMNIVM ET DOCTISS.

I. C. D. ALEXANDRI TARTAGNI IMOLENSIS.

Liber Secundus.

RECENTER EXPVNCTORVM, ET AB INFINITIS propè mendis exactissimè repurgatorum.

CVM ANNOTATIONIBVS ANALYTICIS DOCTISSIMORVM, I. C. NVNC
primum in iuris, & sincera praxis, studioforum, Togatorumq; omnium gratiam, & vtilitatem in lucem
editis, & in calce vniuscuique Consilij ordine literario accommodatis, feliciter incipit.

QVAESTIVM est de tribus, Primo, utrum Papa dispensare potuerit sup usuris exigendis per Hebræos in Ciuitate Mantue, & permittere, q̄ liceat Principi Mátua no tolerare d. Hebræos volentes exercere fenus in Ciuitate Mantuæ, put fecit. Secundo, an Illustris Marchio poterit de iure d. decreta per eum cōcessa d. Hebræis in fringere durante tpe concessiois. Tertiò, an pro tpe, quo post finita tpa dictorum decretorum Marchio scienter passus esset & tolerasset Hebræos mutare sub usuris, & exigere modis consuetis tpe decretorū licenter ipsi Marchioni, aut suis officialibus cōtra ea q̄ ipse tolerauit venire p tpe, quo tolerauit. Et per consequens an possit cōtra Hebræos in nouare pro pignoribus, quæ p tpe d. pclamationis, & dictorum capitulorum datorum Massariū erant apud Hebræos.

SVMARIVM.

- 1 *Usura an possint licite permitti.*
- 2 *Iudeis usurae permittuntur ob publicam utilitatem. nu. 8.*
- 3 *Ius diuinum humano potest dispensari.*
- 4 *Fenerari hosti an licet.*
- 5 *Causa in Papa presumitur iustitiam in illicitis.*
- 6 *Papa potest facere de peccato non peccatum, in particularibus.*
- 7 *Consuetudo iniusta facit, ut Papa dispensare possit.*
- 8 *Opinionum varietas enervat legem, & tollit peccatum.*
- 9 *Usurarie questiones ad Canonistas non ad Theologos spectant.*
- 10 *Princeps tenetur seruare pacta facta cum Iudeis.*
- 11 *Præuilegium concessum princeps non potest auferre.*
- 12 *Pacta consensu reuocari pro tempore, quo usus toleratur.*
- 13 *Præsens & tacens an videatur consentire.*

CONSILIVM I.

REDemptoris nostri inuocato suffragio. ¶ Circa primum * dubium primo arguit pro parte negatiua, q̄ Romanus Pon. super tolerantia & permissione usurarū exerceendarum dispensare non possit q̄ a nedum iure positiuo, sed et diuino prohibetū sunt c. quia in oib. de usur. & 14. q. 4. quia dicā. & ea. c. q. 3. pleriq; ergo non p̄t Papa legem su perioris tollere 10. dist. c. 1. & 2. & c. cum inferior. de maio. & obed. nam & magistratus. ff. de arbi. & plenè tradit Spe. in tit. de leg. s. nunc breuiter. & gl. & Doct. in c. cum ad materiam. de statu mon. ¶ Secundo v̄t. tex. in c. pro eo. ext. de usu. ubi tex. formate dixit cum usurarium crimen utraque pagina derelict super usuris dispensationē aliq̄ fieri non uidemus aliquo modo posse: q̄ cum scriptura sacra phibeat pro alterius uitæ mentiri: multo magis phibendus est q̄s, ne p̄ redimenda uitæ captiuū usurarū crimine inuoluat & c. Ecce ergo rex. expressum phibentē dispensationē super crimine usurarū, et si fiat pro aliqua pia & honesta cā. Tertiò: quia consuetudo contra ius diuinum nil inducere p̄t. c. si. &

Liber II. Consil. Alex.

ibi plenè no. de consue. Ad idem tex. in l. eos. s. r. uers. in traiectionis. C. de usur. ubi sūn Bal. probat non ualere consuetudinem, q̄ super usuris disponeret cōtra ius cōc. Ad hoc facit tex. in d. c. quia in oib. in prin. ubi v̄t probari, q̄ cōis usus & obseruantia non facit licitam esse exactionem usurarū, q̄ prohibita est a iure diuino. Si ergo consuetudo non p̄t, quæ habet uim legis & et tollit ut l. 1. & 3. C. quæ sit long. consue. l. de quib. ff. de legi. ergo nec Papa, qui sūr est lex animata, & habet et p̄tatem legem tollendi. c. proposuit de cōcels. præb. & in auth. de consue. s. si. & d. l. de consil. prin. Accedit: q̄ a usura est rapina 14. q. 4. si quis usurā. & usura d̄r esse exactio nequissima 47. dist. c. erit aut. 8. dist. c. mala. Quarto: quia iura neque naturalia, neque canonica debent permittere re usurarum exactionem: et p̄ aliquod malum bonum tpeale, qd̄ inde oriatur: uel p̄p aliqd̄ malum, quod inde uitaret: ut latè a probat Io. And. in regula peccatum in mercurialibus cuius uerba breuitatis cā non refero. ¶ Quinto: quia uidemus, q̄ ius ciuile auth. et p̄mittebat in aliquibus casibus usuras propter publicam utilitatē ad hoc ut hoies pecunia indigentes conseruationi uitæ suæ & alimentis, & aliis suis necessariis consulere, & uidere possint, ut est tex. in auth. nullum credentem agricol. in princ. col. 4. unde sumpta est auth. ad hæc. C. de usu. & tū constat, q̄ ista dispositio & permissio de iure iactem canonico non habet effectū, ut in d. auth. ad hæc. per gl. & doc. in d. auth. nullum credentē. & no. doct. in c. cum fit generale. de foro compet. & in c. 1. de usu. in 6. cum concord. de quibus ibi. ¶ Sexto, per ea que dicte Bal. in l. cū cōs populos. in 4. col. C. de sum. Trini. ubi inquit Imperator non p̄t permittere usuras, & propter bonum publicum: quia inferior non p̄t permittere id, quod uetat superior. I. ipse Deus. Et idē dicit Bal. in auth. ad hæc. in 2. col. C. de usur. ubi in hoc reprehendit Nicol. de Mat. contrarium tenentem, & ita est de mente Bal. in l. 2. C. de usur. in 3. q. ¶ Septimò, pro hoc facit c. 1. de usur. ubi damnatur oīa statuta & consuetudines q̄bus p̄stat fauor exactioni usurarū. Et iuxta hoc per illū tex. dicunt ibi Laud. & D. Card. & Ioā. de Imo. q̄ Rex Aragonum nō iuste accipit tributū a Iudeis & Saracenis p̄ usuras, quas permittit eos exercere, & q̄ Rex p̄ hoc incidit in excoicationē per illum tex. & qd̄ not. ibi gl. in uers. c. sūra. Et q̄a nedum Christiani, sed nec et Iudæi p̄nt usuras exercere, cum et lege ueteri usura sit phibita: & hoc maxime si exigantur per Iudæos a Christianis. c. post miserabile. & c. quanto. de usu. ubi et iniungit principibus secularibus ut super hoc Iudæos prohibeant. ¶ Sed b̄ p̄missis non obstantibus contrariam sniam in casu, de quo gr̄t, probabiliorē esse putō: uidelicet q̄ d. Romanus Pontifex * poterat ex dictis causis publicam utilitatē concernentibus permittere dicto Principi Mantuæ licentiam paciscendi cum dictis Iudæis, quod nalcant usuras ibi exercere sūm consuetudines præteritas, & antiquas, a tãto tēpore circa quos initium memoria non existit: ut probatur per id quod no. Spe

Libri Secundus Consilii Alexandri.

cu. in titu. de leg. §. nunc de episcoporum. versu. sunt etiam qui dñr. ubi spe. sequitur dñm suu Host. & dicit q. in his, in qui b. fm. legem diuinā committit mortale peccatum, sicut in furto & rapina 1. q. 5. penale, dispensare non potest et Papa, quod minus pñia agatur & restitutio fiat extra de usu. ca. cum tu. & 2. q. 5. c. si quod. & c. nulli. In his uero, in quibus fm. ius positum mortale peccatum committitur, & est episcopo. seu inferiorib. interdicit dispensatio, nullus dispensare uel pñiam præstare potest, nisi flos Papa. uel in cui speciali ter Papa commiserit. Et istam doctrinam sequitur et Arch. 2. q. 6. c. si. Sed ita est, q. Papa permittendo ex cā, q. iudex in certo loco usuras exerceat, non facit committi peccatū mortale fm. legem diuinā: quia respectu Iudeorum sene rantium superuacuo queritur, an committatur mortale peccatum: quia ut dicit Pet. de Anch. in conf. 24. q. incipit. Christianissime & Illustrissime princeps & c. superuacua rei ope ram dare vñ, qui coercere Iudeos nititur a peccato: quia iam damnati pp. perfidiam eorum, tolerandi sunt igitur in eorū iuriis. 4. dist. q. sancti & quia nihil & ad nos de his que fo ri nostri nō sunt. c. gaudemus, de diuor. Nec respectu Christianorum recipientium a Iudeis pecunias sub usuris cōmittitur mortale peccatū: ut no. Host. & alij in c. sup. eo. de vsur. & Arch. 2. q. 1. monet. & in c. si quis usura. 1. q. 4. & Do. Pe. de Anch. in c. 1. de usu. & Io. de Imo. in c. debitoris. de iure iur. & probat per illum text. in c. eo. ti. & Et q. possit Papa dispensare cōtra ius diuinū in certo casu, qñ ex hoc nō uenit cōmittendū peccatū mortale, probat in c. si. de consue. cum ibi no. ubi probat, q. cōsuetudo cōtra ius diuinū ualeat, si nō d. inducit ex eo mortale pñm ergo pari rōne pōt Romanus Pontifex dispensare. Cum et Papa, sicut & consuetudo hēt po testate ad legē tollendā: ut in prin. dixi, ver. ad hoc facit. Ad idem tex. in c. licet. & c. si. de fer. ubi & ad potest. dispensari e & tolli in certo casu ius diuinū disponens, q. feriat & solē nes dies in honorē Dei dēnt uenerari, ad hoc, q. no. gl. 1. 5. q. 1. sunt quidē, idē in effectu uoluit Bar. plenē in l. oēs popu. in 3. q. prin. ff. de iust. & iu. & in c. q. in ecclesiis. de cons. & Cy. in l. re scripta. C. de preci. Imp. off. & alij legistā in l. si. c. si contra ius uel uti. pub. & in l. i. ff. de cons. prin. ubi uoluit, q. statutu superioris cōtra ius diuinū ualeat, si nō committit peccatū, dummodo statutum fiat sup. eo, q. spectat ad ueriorē statuētē, ut si est superior tpalis, nō statuat su per materia spirituali iuxta et q. hñr in c. ecclesia. S. Maria. de cons. & in auth. cassada de sacros. eccl. & in c. nouerint. de sent. excom. cum si. Ideo Inn. in c. q. pleriq. ad si. de immu. eccl. fuit sanē locus, dum dixit, q. constitutiones supiores existētes contra salutē aiarum non ualent: sed ista non est hmōi ergo & c. Sed o principaliter pbat. nā concludunt doc. cōiter: & Bar. in d. l. oēs popu. in 3. q. prin. cum concord. proximē allegatis, q. ubi cōq. de iure diuino phibitio non est simplr facta, sed i aliquo casu pmissa est illa res. phibita. Exemplum in pcepto diuinū legis, quo cautum est: Non occides. nā simplr non fuit prohibita occisio, patet: quia et lege diuina cautum erat, q. occidit, occidat: & gladio ferēs gladio peribit. ideo tunc superior pñt ex cā permittere homi cidium in casu non pñsso a lege diuina: patet in l. 1. & 2. qñ li. sine iud. vin. & l. 3. §. si ad l. Cor. de sica. & in l. Gracch. C. de adul. cum si. Sed ita est, q. lege diuina non erat simplr prohibita usura, & imo in aliquo erat pmissa, qñ saltem mutabant hosti: ut hñr Deut. 23. c. ubi dñr. Non sēneraberis fra tri tua pecuniā, sed alieno: ut hñr 2. q. 4. ab illo. & fm. ultimū intellectum gl. ibi, quē approbat Io. And. in c. sup. eo. de vsu. & Host. in c. alubriter. de usu. & c. summa de vsu. §. in aliquo, ver. 3. & Sal. in auth. ad hęc, in 3. col. C. de vsu. Et dixit B. Th. ut refert Arch. in d. c. ab illo, q. lex antiqua permittit Iudeos accipere usuras a gentib. ut euarēt Iudei maius malum, si ne a Deum colentib. usuras acciperent pp. auaritiā, cui dediti erant: sicut dicitur in libello repudiij, qui fuit eis permissus, ne uxores occiderent: numerat etiam gloss. 1. 3. q. 3. in sum. & Host. in summa de vsu. post glo. aliquos alios casus in quib. erant usurę permissę. Tertiū hoc vñ decidere Arch. 3. 1. q. 1. c. hac ratiōe, ubi p illum text. no. sic dicit, vide-

licet, q. qñ multi mali, uidelicet usurarii, uel alij sunt, & non pñt sine scandalo coerceri, & permittuntur. ar. 2. 3. q. 4. cum quisque & c. ipsa pietas, & c. nō pōt. Cum ergo Pontifex pos sit ex iusta cā permittere usurarios sanes exerce, debet pñm, q. d. Pontifex motus fuit etiā ob iustā cām ad permi tendum Hebræos exercee sēnus in ciuitate Mantuę, q. est ciuitatis subiecta imperio & non ecclesię: & q. quoniam sumus Pontifex qñ aliq. d. facit, qñ fieri nō pñt sine certa iusta cā, pñt sumit facere ex iusta & c. certa cā permissa, non Cy. in l. re scripta. C. de pci. Imp. off. & Iac. But. in l. f. c. si contra ius uel uti. pub. & Ant. de Bu. & Io. de Imo. in d. c. q. in ecclesia rum. & Ant. de Bu. in c. cum inter. de renun. & in c. constitutus. de rel. do. & Bal. in l. testm. C. de test. Et satis uerisile est, q. ista fuerit talis cā, in qua sine scādalo nō pñt coerceri ius rari Hebræi in ciuitate Mantuę, q. si non essent Iudei, q. ma tuarent, Christiani hoc facerent, pñt fecerunt alias, ut depo nunt testes: qñ esset magis scandalosum & pñdicialē, ac et fuit prohibitum Iudeis et ibi ne usuras exerceant: & in pp clamosus populi fuit opportunum, q. postea permittere, ut deponunt testes, ita q. ista decisio Arch. ut casui nō bñ conuenire. ¶ Quarto hoc et vñ decidere D. Car. de l. 1. si. in 17. q. de usu. ubi sequit Laud. ubi qñt, an fuit fuit Papa de creuit in certis casibus nō esse peccatum recipere ultra for tem, iuxta no. in c. conque fuisse alle. cum aliis alleg. sup. n. 2. arg. ita et possit decernere in obus, ita q. de peccato utraq. lege damnato possit facere nō peccatum, & concludit cum Lau. q. non, q. a aliquacient in singulo, q. nō licent in muer so. Pōt et Papa aliquas pñonas phibere, non contrahāt tri monium, tñ oēs, alias peruerteret statum fidei, qñ nō licet. Illud idem uoluit Pet. de Anch. & Io. de Imo in d. c. de de usu. ubi ultra pñdici adducunt: q. a uideamus, q. quīs deci ma fuerint inducē de iure diuino. c. tua nobis. de deci. inde p. Papa decimas remittere iure, iud. duob. & etiā trib. & nō at pñt eas uisiter tollere, ita legit & no. in c. tua nobis. de deci. & sic uñ isti uelle, q. in certis casib. ex cā pñt permittere re usuras, non at uisiter. ¶ Quinto accedat id, qñ uoluit glo. no. in c. uenerabili, de consue. per q. ibi dicit Ant. de But. & alij scribentes, q. licet consuetudo irrōnabilis nō ualidet acū, ne excuset a peccato: totū opērat, ut facilius possit super acū dispensari, pñt fuit i casu nro, in quo apparet, q. uiguit Mantuē uelutissima a tāto tpe, cuius initij memoria nō exi sit q. Iudei aut mutarent sub usuris. ¶ Sexto ut fuisse de mente Pe. de Anch. in cōf. 53. ubi ut uelle, q. pñncipis tpalis nō possit per decretum Iudeis permittere sēnus exerce pp bonum publicum: q. hac cognitio nō spectat ad superiores tpales, sed bñ spectat ad Papā, cum sapiat spūalitatē, alle. in sili no. per Pau. de Leaz. in c. de dispensat. de iud. & per Bar. in l. Titia. ff. de ma. cum cōcor. Et ut uelle Pet. de Anch. in d. cons. q. si Papa hoc Iudeis permitteret pp bonum publicum, ualeret illa permissio: q. ex aliqua partim. itā He bregorij q. Christianorū recipientiū, nō ut dñr. pñm pñdicialē aia: ut dixi in 1. ar. Et q. a pp bonum, qñ ex aliquo mō le gesto sequit, ipsum malum tolerat, ut patet 3. d. c. nemi. Et per id qñ no. gl. 1. in c. inter opera. de spon. nā ecclā tolerat publicas meretrices & sub dissimulatione pertrahit, ut maius malū euitet, pñstern cōcurrentē cōsensu ius populi li, cuius nōse et p hac permissione impetrāda fuit supplica tū Romano Pon. ut pbat latet Pet. de Anch. in pall. cōf. 56. pñm hoc et fuit de mēte Pau. & Cast. in cōf. 38. quod inci. Quoddā cōe cōuenit & c. ubi tenet, q. sint laudabiles, & sine onere cōflicte cōuentiones, quas faciūt populi & cōi tates cum Iudeis de mutuādo sub usuris, pñt inoleuit cōis mos & obsequantia per totā Italiā, & dicit, q. super hoc exta bat etiā priuilegium Martini V. & Eugenij IIII. qñm cāle. & c. 1. de uol. re. pbat statuta, q. fierent sub usuris exigendis, q. dispositio illius cle. uoluit obuiare prauitati & infantiā quorundā laico rum uolentium plus credere capiti suo, q. scripturis diuinis & humanis, & uolentium pertinaciter usuras sustinere pp necessitates hominum de iure fore permissas, & sup hoc ita tuta cōdunt, seu condi faciunt nō solum in personis Iudeo rum,

rum, sed Et Christianorum, ut alia statuta & assertiones cōtine
 tra, seu cōtinentes heresim illa cle. detestatur & annullat, sed
 obseruantia gñalis, q̄ hodie viget per totā Italiā de toleran
 do iudæos in ciuitatib. sup. usuris mutantes Christianis
 necessitates homin. quib. alio mō nō p̄t bene p̄uideri, cū
 talis, quāto sit summē necessaria, nō est illis condōnis, qua
 litatis, & nāq. cuius erat opi. illorum, q̄ dicit cān illi cle. nō
 .n. populi Christiani tales cōtentiones cum Iudæis faciūt: q̄
 credunt usuras posse fieri licitas p̄ta cōtentiones: quia si
 hoc crederent, lacerent, & exercerent usuras intra se nō cū
 Iudæis: imō cum sententiā cōtrariam, uolunt potius illaquea
 ri aīas Iudæorum, q̄ tenēt, q̄ nō sit p̄tū eis, si mutuāt Xp̄ia
 nis sub usuris p̄ illā authoritatē Deute. q̄ allegauit. cū nō re
 neant nos fratres eorum: ut nō. p. gl. in d. cle. 1. & sic cōcludo
 necessarium & salutiferum fuisse tale consuetudinē introdu
 cere, & sine p̄tō: q̄ de aīab. Iudæorum & eorū salute nihil
 ad nos, & de his q̄ foris sunt. 2. q. 1. multo, nec quā ad eorum
 aīas se impedit ecclā, sed solum, quō ad restōnem usurarum
 ut d. c. pōt. miserabilem. & c. q̄to. de usu. & latius hoc pro
 seq. Pau. de Ca. cōcludendo, ut dixi. Vltimō p̄ hoc adduco:
 q̄ ē dato p̄ circa hoc uariē essent opi. tñ seruans unā opi.
 nō peccaret: t̄ q̄ ille q̄ facit cōtra legem p̄cepti, in quō sunt
 uariē opi. seu intellectus, nō peccat, ut fingit colligit ex tex.
 & gl. & ibi. nō. per Ant. de Bu. in c. capellanus, de ser. p̄ quo
 ē bñ facit, q̄ nō. Inn. in c. ne imitari. de cons. Et sic v̄ ex
 p̄dictis cōcludendo d. permissionem fieri iuste pōtuisse
 de iure. t̄ Et si alig. fortasse sacre Theologie p̄fessores in
 ueniunt, qui alr. sentirent, tñ in hac mō potius itan. t̄ est doc.
 iuris canonici, q̄ Sacre Theol. magistri, ut egregie cōclu
 dit Pet. de Anc. in sua disp. elegant. inc. Antiquis & moder
 nist. p̄. utri catholici & cōfiscie timorātē. & ubi tractat, an
 decisio q̄nōm emergentium nō m̄ usurarum spectet ad
 Sac. Theol. magistros, an uerō ad doc. iur. cano. & ciuiles. Et
 dicit prima facie uideri cōfessū, q̄ ad magistros Sac. Theol.
 quia phibitio usurarum trahit originē a iure diuino noui,
 & ueteris testi, ut c. quia in oib. & c. super eo. de usu. ergo ad
 peritos in illa scia dēt pinere interpretatio dubiorum: nā
 in hoc, hoc dicimus, q̄ quilibet expro in sua scia credendū
 est. c. fraternitat. de frig. & malef. c. significati. c. 2. de homi.
 circa prin. l. 1. ff. de vent. in sp. l. semel. C. de re mil. lib. 12. Tñ
 contrarium cōcludit ipse, q̄ spectat talium casum decisio
 principis ad doc. iuris cano. quia scientia canonica princi
 paliter ad hoc tendit, s. interpretari ius diuinum in dubiis
 casib. p̄tinentib. ad moralē Philosophiā, ut patet in prin. de
 cre. Scia āt Theologica p̄tinet ad interpretationē iuris diui
 ni, quo ad opa D. N. Iesu Christi: illud dicit b̄ pbari in lib.
 mora. B. Greg. sup. lob, sup. illa duplici expositione noui & ve
 te. testi. & uidemus, q̄ in uolumine Decretaliū sūt decisiones
 immemorū Pontific. super dubiis iuris naturalis, & iuris diui
 ni. Patet hoc et in compilatione de. cr. ubi hēmus de dec. de
 hap. de voto, de m̄monio, de simonia, de furis, de vsuris,
 de iuris, & s. tractatib. & titulis sp̄alib. quorū p̄p̄riū est du
 bia liciudare, q̄ oriunt in p̄dictis materijs originē trahenti
 bus de i. nat. & diui. & sic residet, interpretatio iuris diui
 ni, quatenus spectat ad moralitatem, q̄ dirigat actus n̄os in
 Deum, p̄tinet ad doc. decretorum, qui ex constitutionib.
 canonib. & decretis sanctorum patrum debent ius diuinum
 adducere, corrigere, & supplere, iuxta nō. per doc. in c. que in
 ecclēsiarum, & per gl. et doc. in d. l. h. C. li. contra ius, uel uti.
 pub. Quatenus uerō ius diuinū tendit ad sp̄ualitatē, et agni
 tionem uerā fidei cōtra hereticos, Iudæos, et infideles
 spectat ad Theologos s̄m Pet. de Ancha. qui subdit, q̄ sape
 uidit magistros in sacra pagina rudentes super dubiis, quæ
 occurrunt super decimis, teitis, matrimonijs, usuris, et simi
 lib. errare: et ideo eis illis periculosum aliquid affirmare,
 uel negare s̄m eos. q̄ Modō restat ridere ad allegata in con
 trarium, ad quæ tñ satis r̄sum est ex supra dictis. Nam pri
 mō nō ob. primus 2. et 3. artic. q̄ usurā phibentur iure
 diuino, super quo non potest dispensari: nec etiam super
 hoc potest consuetudo aliquid inducere etc. quia respōdeo
 q̄ istud non procedit, q̄ dispensatio esset sine peccato mor
 tali, & interius saluti aīe, p̄t in casu n̄o, q̄ permittit su

Lib. II. Consil. Alex.

dzis: & saltem q̄n in certo loco particulari & p̄ bonū pu
 blicū hoc permitteret, ut probauit per sex, uel septē media
 superius indūcta. Vel r̄deō, q̄ contraria non p̄cedunt, q̄
 usurarij non possent sine scādalo coerceri: quia tūc Papa p̄
 mittere p̄t, ut fingit dicit Arch. in c. hac rōne 3. i. q. 1. ob
 q̄ cām plūmū Pontificē fuisse mortū ad p̄mittendū, put
 per misit, ut p̄bauit sup. in 3. art. & maxime accedente consuetu
 dine uetustissima in Hebræis, q̄ facilius p̄mittit dispensari,
 ut dixi in 3. ar. Vel alr. r̄deō ad d. c. super eo. in 2. art. in con
 trarium allegato: quia non sequit, lex, uel canon phibet di
 spensari: nā iure sepe phibent rescripta concedi, uel uale
 re in certis casib. & tñ fallit, ubi in rescriptis sit clā, nō ob.
 ut per gl. & Cy. & Bal. in l. h. C. si contra ius uel uti. pub. Nō
 ob. ea q̄ nō. Io. An. in r̄la p̄tū, quia r̄n Io. An. ibi soluēdo cō
 cludit, q̄ ius canon. nō dēt permittere usurā p̄p̄ aliq̄ bonū
 tpale, uel q̄ ide oriāt, uel p̄p̄ aliq̄ malum, q̄ inde uiret:
 nō āt q̄rit ibi Io. An. utrum de plenitudine gr̄atis Papa pos
 sit ex cā permittere, nā uir, q̄ Papa in loco certo, casu, & cā
 possit permittere ut p̄bant ar. q̄ sup. deduxi & p̄sertim q̄
 sine scādalo non possent coerceri, ut iā dixi. Præterea arg.
 & rōnes Io. An. militat, q̄ si ex tali permissione induceret
 pactum mortale & interitus salutis æternæ: ut q̄s exorē
 dos usuras cōtēneret legē diuinā per infidelitatē, q̄ est op
 posita fidei, q̄ in baptismo p̄fessus est ita dicit Io. An. in d.
 r̄la p̄tū in 3. q. & sic non militat rōnes s̄uæ in casu n̄o, in
 quo Iudæis, nō āt Xp̄ianis hoc permittit. Nō ob arg. sex
 tum q̄ ius ciuile p̄mittit in certis casibus usuras p̄ bonum
 publicū: quia fuit reprobatum per ius cano. quia ultra alias
 r̄siones, de quib. sup. r̄deō, q̄ si ius canonicum illud repro
 bauerit, nō sequit, ergo Papa non p̄t in hoc tollere, uel dispē
 sare super dispōne iuris canonici, cum sit contra ius ut d.
 q̄p̄posuit de concess. p̄b. Nō ob. septimū, ar. de his, q̄ nō. Bal.
 in d. l. cū dōs populus. Ea r̄deō ultra p̄dicta q̄ uerū est, q̄
 Imperator non p̄t dispensare: quia non spectat hęc cognitio
 ad forum eius, sed ad Papā, & Ecclā, ut dixi supra referēdo
 Pet. de Anch. in suo consil. Et per hoc est et r̄sum ad octauū
 & ultimum arg. ad cle. 1. de iur. iur. ibi nō. p. D. Car. ad q̄
 cle. fuit et r̄sum sup. referendo Pau. de Cast. in suo. ¶ Venio
 ad s̄m dubium, uidelicet utrum princeps Mātuanus potue
 rit de iure dicta decreta, & conuentiones intas cum d. He
 bræis infringere, et durante t̄pe conuentionis. Et in dubio,
 & seq. breuius me expediriā pōssq̄ in primo me oportuit ru
 mper eū longiorē solito in consulendo. Et concludo, in dubiis
 princeps non potuit infringere statibus his, q̄ dicta sunt in
 priori dubio nulla superueniente iusta cā. Maxime attēto q̄
 in dictis pactis, conuentionibus, & capitulis expresse con
 uentum fuit, q̄ durare debeat per quinquennium absq̄; ali
 qua inuouatione: nā quilibet et si sit supremus princeps pa
 tris & suos contractus seruare tenet c. 1. de na. feu. & ibi Io.
 An. de p̄b. l. digna vox. de l. & ibi hoc nō. Guid. de Suz. Cy.
 Bar. & Bal. et in lex imperfecto, de test. Attēto maxime, q̄
 dicta conuentiones sunt reciproce, & ultra citroq̄; obliga
 toria: q̄a et ex aduerso Iudæi ad aliqua se obligarunt, ut pa
 tet in dictis capitulis, in quibus posita sunt hęc p̄ modū con
 uentionis & contractus ultra citroq̄; obligatorij: quo casu
 et supremus princeps non p̄t ea reuocare salē non superue
 niente aliqua iusta cā; ut nō. oēs in c. nouit de iud. & in c. in
 n̄ra. de iur. & dā. da. & in c. q̄ in ecclēsiis, de consil. & Arch.
 1. 1. q. 1. quicunq̄, & in c. licet cau. de elec. in 6. & Bar. in loēs
 popu. in 3. q. prin. si de iust. & iu. in l. qd̄ semel. de decr. ad
 or. fac. & Io. An. in add. Spe. in tit. de cens. s. nunc uidēdū.
 uer. quid si uerueritis fecit p̄t. Et Bal. in l. f. cum milhi. ff.
 de do. & in l. donationes quas. per illum tex. C. de do. inter
 uir. & uxor. alibi dicit, q̄ princeps tenet seruare ciuitatē con
 cessum alicui per modum contractus, nisi ex cā. Iq̄ ipsi pri
 cipi non seruauerunt contenta, & idē Bal. in l. f. C. de cōdit.
 ob. cau. & in l. qui fe. patris. C. uñ lib. in 4. col. in uer. & sciat,
 q̄ Bal. in add. Spe. in tit. de sen. in 2. col. uer. infra aliq̄ ferē
 & c. Cy. nō in l. amplius. s. 1. ff. de leg. 1. & mod. in c. 1. de cō
 sti. in 6. Facit, qd̄ uoluit gl. reputata sing. in l. decu. C. de s̄sē
 tiariis & decal. 1. 2. Et qd̄ nō. gl. 1. 2. di. in c. j. in gl. q̄ inci. nec
 12 Papa, ubi gl. q̄t q̄ Papa nō dēt ius alteri q̄stū auferre sint

Alteri 3 casu:

Librer Secundus Confil. Alexand.

cā: ut dixit Io. An. in add. Spe. in ti. de legato. s. nūc cōdēdū.
uer. 57. & no. Inn. & Io. An. in c. innotuit de elec. & in c. cōsti
tutus. post gl. de reli. do. & legistā i. l. i. C. si cōtra ius uel uti
pub. cū suis cōc. Et p hoc patet nō ob. id qd no. gl. si. i. c. de
cet. de re. iu. in 6. ubi gl. dicit. q. Princeps priuilegiū a se cō
cessit reuocare p̄t. ut no. Ang. in l. Antiochēsi. de priuilegiis. cre.
q. illud uerū est in mero priuilegio. secus i. p̄cto. v. i. cōtra
cū. ut no. Cy. Bar. & alij i. d. l. digna uox. cū alijs sup. alle. sed
illa de qb. in casu nō qrit. fuerit p̄cta. ut expresse attestat
scriptura. ergo & c. Per hoc ēt apparet non ob. id qd no. per
gl. i. 6. q. i. c. eccl. & gl. 9. q. 3. cōquestus. in gl. pen. & qd no.
in d. c. conquestus. & Spe. & Io. An. in tit. de leg. s. nūc cō
dēdū. uer. 57. & uer. 88. & Bal. in l. reſcripta. C. de p̄. impe.
oſ. & in l. si. C. si cōtra ius uel uti. pub. ubi uoluit. q. Princeps
poſit ius alteri q̄ritu auferre. q. r̄ndeo. q. dēt illud intelli
gi. qñ erat q̄ritu p modū cōtra. ius. qñ heret cū cā. non āt
line cā p ea qñ sup. allegauit. ubi hoc pbat. Vel si intelligas.
q. sine cā poſſet. intelligi in ſupremo Imperatore ſuperiore
nō recognoſcente. qñ uellet facere nō de iure. ſed de ple
nitudine p̄tatis. q. tunc ut dicit Spe. in d. uer. 88. hoc iō est.
q. nō ēt ſuperior aliquis. q. ut dicat. cur ita apud. i. 8. diſt.
ibi memoria. de p̄. diſt. 3. ex p̄ſona. q. a facit eis p̄ rōne
uolūtas. ſed nos loquimur de illuſtri. Principe Mātūano. q.
ſicut legib. ſubiectus ē. uult ſim leges uiuere. & ſic nō ſumus
13 in caſu iuriū in cōtrariū alle. q. p̄ Venio ad tertij. & ultimū
dubij. nidelicet. an p tpe. quo p̄ctū ſinita tpa decretorij p̄d i
ctorij Marchio ſciēter paſſus eēt. & tollerāt Hebræos mu
tuare ſub ſuſuris. & exigere modis conſuetis tpe capitulorū.
& p̄ctorij p̄dictorū. licuerit. & liceat ipſi D. Marchioni. &
officialib. ſujs Excellētia contra ea. q. ipſe tollerāt uenire
p tpe. quo tollerāt. & p cōſeque. an poſſit cōtra Hebræos
innouare. p pignorib. q tpe d. proclamatis. & dictorij capitu
lorū datorum maſſario erant apud Hebræos. Et in hoc con
cludo. hoc non licere d. Principi. nec eius officialib. q. tolerā
tia & patiētia ſubiecta p rps p̄teritarū conuentionū ope
rat. ut p tpe. quo Princeps ſciēter paſſus eſt. & tollerāt eo
de mō & forma. qbus tpe p̄ctorij. & capitulorū faciebat. ui
deat renouata uirtus dictorū cal. itē qrit. s. q. impleto. cum
ibi no. & in ſ. ſi. l. loc. legē. C. loc. in reb. ſ. de p̄ca. & per
ea q. no. Doc. in l. ſi mora. ſo. ma. Nā ex parte Iudæorū p̄ſeue
rātia deprehēdit q. conſenſu renouationis capitulorū & p̄
ctorij. q. alia ſi illi cōſenſu exercuiſſent menſa uſuraria. d. c. p̄
miſerabile. & d. c. quāto. q. ex forma bullæ Apoſtolice non
cōcedebat Iudæis ſcēnas exercere. niſi cū paſſione & licē
tia Principis Mātūani. ſm conuentiones & p̄cta inter eos
inenda. in dubio ergo p̄ſumit ipſos Iudæos p̄ſeuerātes uo
luſſe renouare d. capitula. ne alia ſi illi cōſenſu. & a iure interdi
ctū eis miniſteriū exercerent. & hęc eſt rō. d. s. qui impleto.
ſm Bar. facit l. merito. ſi. p̄ ſoc. & l. gerit. ſi. de acq. har. Itē
ex parte Principis uir renouata p̄cta & capitula. q. paſſus
eſt in ciuitate ſua d. Iudæos exercere menſa uſuraria. & exi
gere uſuras in oib. & p oia. put ex forma capitulorū tene
bat. p tpe. q. quo durabat uirtus ipſorū capitulorū initorū
uigore bullæ Apoſtolice. ergo habuit intēſionē princeps. q.
bullæ Apoſtolice & capla ſcā uigore bullæ ſeruarent Iudæis.
q. alij tenebat Princeps de iure coercere d. Iudæos ne p̄dicta
facere. ut eſt tex. in d. c. q̄to. ergo ex eis patiētia patet. q.
habuit intēſionē. q. effectus bullæ ſeruarent Iudæis. & ſic p
oia. ut q. rō. d. s. q. impleto. hęc locū in caſu nro. p ea q. ibi
no. Bar. in l. col. iunctis p̄dictis uo. Doc. in l. ſi mora. ſo. ma.
Nec ob. ſi diceret. q. Princeps durātē ēt tpe inhibuit. ne
uigore capitulorū cōſeſſorū Iudæis poſſent ſcēnas exercere.
quia poſſet r̄nderi. q. illa inhibitiō. & intimatiō. & denūcia
tiō. uig. p̄ſtaſti ſunt facta tpe incōgruo. & ſic non naliu. i.
cū ſilijs. ſ. ſi. ubi Bar. ſi. de uerb. ob. i. l. ſoluitur. de ſo.
c. cū in ueteri. de elec. & no. plenē in l. nō ſolū. ſ. morte. ſi. de
ope. nō. nun. circa ult. car. nā eo tpe quo facta fuit inhibiti
uigore adhuc capla & p̄cta. quia adhuc durabat tps quin
quēni. Præterea illa inhibitiō habuit reſpectū ad capla &
p̄cta. tunc inter Principē & Iudæos expreſſe cōtracta. nō āt ad
capla. & p̄cta tacite inenda. & poſtea imita p patiētia ſub
ſeſſa poſt lapſum quinquēni. cum ſolu tūc. i. tpe inhibitiō

nis eſſet cōtēctio & diſputatiō. de ipſis capitulis expreſſe ſu
rib. ſi. de ſol. & plenē no. p doc. in l. Arel. s. Causis. de l. leg. &
do. l. ſi m̄r. s. eadē. m. l. ſi m̄r. s. cum qrit. ſi. de exce. re. iud.
Nec v̄r trahi d. inhibitiō ad tpe ex internalio ſecutu poſt tps
d. quinquēni. quo tpe ex internalio ſecuta p̄ſta. cū diſputa
tia. & tolerātia. & ſic nouus tacitus cōſenſus. & licentia ſe
rādi. * p. i. cum plures. s. locator. ſi. locati. ſm unū intellēti.
quem approbat l. Bu. Bar. & alij in l. p̄cta nouiſſima. C. de
pac. & Bar. in l. nō ſolum. s. morte. in 7. col. & can. i. cum M.
Ferra. de cōſti. Fortiſcant p̄dicta p ea. q. dixit Bar. & alij i. l.
q. dotis. ſi. ſo. ma. & p doc. in l. inuitus. C. de p̄ca. & can. i.
nō. de p̄ſum. dum dñt. q. ſi quis erat p̄s & racēs actui dñ
formi a me celebrato. ſi nō tractat d. magno p̄iudicio ipſius
patis. v̄r conſentire. l. q. Tuberoni. s. ſunt q̄s. ſi. de p̄ca.
& l. Sabinus. cōi di. & l. Label. cum gl. ſi. de acqu. plu. ar. l. q.
bona. s. ſi. quies. de dā. infe. ubi āt tractat de cōmodo aliquis
ſcientis & patiens. tacita patiētia hēt uim cōſenſus. ſi re
munerādi. s. paſſus. & l. qui patit. ſi. man. Sed ut apparet ex
bulla Aplica. & ex p̄ſeſſu inde ſecuto iuxta ea q. dixi in pri
mo dubio. nō tractat de p̄iudicio aīx. & bonorum d. Principi
piſi. mō tractat de cōmodo ſue reip. & ſue cōtrati. ergo v̄r
cōſenſu geſſis diſtorum Hebræorum. Pro hoc * q. dñ no.
Sal. in l. nulli. in prin. c. de iud. p illum tex. ubi dicit. q. ſi hā
niti ex forma ſtatuti poſſint impune offendi. & alijs ſit han
nitus a ciuitate. & ſi poſtea fuit toleratus p̄manere in ipſa
ciuitate. nō p̄t impune offendi. licet non fuerit cācellatus a
bāno. q. iſta tolerātia v̄r ſi ſecuritatē p̄bere. Ad hoc ēt ſa
cit. l. r. ſcām. ſi. de tribu. & l. r. s. magr̄. ſi. de exer. p quem
rex dicit Gul. de Cu. in l. i. in prin. de exer. q. ſi quis geſſit ſe
p Locumtenente aliquis ſuperioris ſcientis. & patiens.
ſuperior v̄r ſibi tacitē mādāſſe. ut ſe p Locumtenente ge
reret. Facit. q. no. Inn. in c. ex parte decani in prin. de reſc. i.
in nra. de proc. & Arch. in c. qui ad agendam. de p̄ca. 6. cū
ſi. Nec ſubintro articulum. utrum p tolerātia ſuperioris uide
tur ſuperior diſpenſare cōtra ius. de quo i. c. cum immodico.
de p̄b. & i. c. q. circa de conſan. & aff. quia nō ſumus in caſu
illo. qm conſenſus Principis nō erat ille. q. induceret diſpen
ſationem contra ius. quāimō ipſe tanq. ſuperior ſcēnas
non poſſuit ſi in mā uſurarium diſpenſare. ut dixi in i. duo.
ſed ipſa diſpenſatio iſta erat expedita per Rom. Pont. ſeu per
Reuerend. Ep̄m Mātūanum cōmiſſarium Apoſtolicum. Nec
ob. p̄clama emanatū de anno p̄ci de mandato d. Principi
ſip. quia illud phibet mutuari ſub uſura in futurum ſitū &
ad contractus iam celebratos nihil diſponit. ut ex ius in
ſpēctiōne clarē appareat. Et ita dico. & conſulo ego Alex.

ADDITIONES

- * Circa primum. ¶ De hoc ēt Alex. ponit cōſ. 1. 7. lib. 1. & iſtā idē per
eadē fundamenta conſulit Barb. cōſ. 1. 6. lib. 4. & cum Alex. ſentit. &
tenet Fel. in c. quia de uſu. Contra tenet An. de Prato inter cōſ. 1. 1. c.
cōſ. 4. 9. col. 3. l. 4. Et ſrater Angan. ſumma in uerbo uſura. i. l. ſecundo.
s. 1. 4. & tenet etiam Bap. in l. cunctos populos. car. 7. Matth. de Aff. in
conſ. uſurarium. M. A. Natia.
- a ¶ Latē. Conrad. Summ. de cōtra. q. 48.
- b ¶ Sed idē conſ. ſeq. & tertio in c. lib. conſ. 1. 107. q. abbreviatum ha
betur in lib. 6. conſ. 8.
- * Romanus Pontifex poterit. ¶ Idē ſequitur Io. Cāper in trac. do. q. 43. in
ſcēns. q. ſilius non poterit petere portio. Et bonū paternorum quo
rum per patrem Iudæi uſurarij. ut tpe eſt. ſcūs Chriſtians reſtitui. nō
1. Diſpenſatio. ¶ Papa non poſſit de peccato peccatum uſurari. ut per Fel.
latē in c. q. in eccl. col. 8. de conſ. Natia.
- * Nihil ino ſicut magnitudo tenetur Iudæos. Gentiles. & quocunq.
ſubditos ab homicidijs. blaſphemijs. & alijs delictis accere. i. s. l. ſu
bris. C. de in i. ab uſu. & alijs illiſcis exactionib. l. licitas. de oſi. p̄
Fori noſtri. ¶ Iſtā ſicut magnitudo tenetur Iudæos ab homicidijs. blaſ
phemijs. & alijs quib. cunq. delictis accere. i. nullus. C. de in i. ab uſu.
uſuris. & alijs illiſcis exactionib. l. licitas. ſi. de off. p̄ſu. Natia.
- d ¶ Si non prout ad impoſſibile ſequitur quodlibet ſecundum legicos
- e ¶ Diſpenſari. causus & uernus dicunt theologi interpretari ſeu decia
rari in 3. ſen. diſt. 7.
- * Mutuabam Hoſt. De hoc an liceat mutuare Hoſt. ſub ſuſſis latē conſ.
Lau. de Rod. in trac. uſu. q. 55. Io. de Ana. latē in c. 1. col. pendē uſu. No.
f ¶ Ab illo. ſed quod ille rex. falſo attribuitur Ambroſio. & nec hoſti
quidem ſocierari liceat. Conrad. de cōtra. q. 4.

But. in c. 1. de cons. & To. de Imo. in lab. exco. in fi. p. r. f. r. ap. & f. l. i. f. i. c. i. n. p. r. i. n. d. e. l. e. g. 2. Tertiū rideo per qd pā
f. r. d. i. x. Imo. c. p. r. u. d. e. n. t. i. a. d. e. o. f. f. e. d. e. u. l. i. u. l. u. i. t. q. d. P. a.
p. a. m. a. n. d. a. t. Titiū cōdēnari Seio ad 10. s. i. Seius p. a. u. e. r. i. t. i. l. l. e.
l. a. s. i. b. i. d. e. b. e. r. i. q. u. a. l. e. t. i. n. c. o. n. d. e. n. a. t. o. r. i. a. l. i. c. e. t. i. l. l. u. d. n. o. n. f. u. e. r. i.
p. b. a. t. u. s. & n. o. h. o. c. B. a. l. i. n. l. p. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. i. n. 4. c. o. l. C. f. i. c. o. r. a. u. s.
u. e. l. u. t. i. p. u. b. l. i. E. t. e. l. r. t. o. n. o. D. o. c. m. a. x. i. m. e. I. d. e. o. I. m. o. i. n. c. o. n. d. e. n. f.
u. e. n. e. r. a. b. i. l. i. s. d. e. o. f. f. e. d. e. q. u. a. P. a. p. a. n. o. n. p. t. f. a. c. e. r. e. q. u. o. d. c. o. n. d. e. n. f.
i. l. l. e. c. o. n. t. r. a. q. u. e. n. o. n. p. b. a. t. d. e. b. i. t. u. s. q. u. a. i. l. l. u. d. e. t. f. a. c. e. r. e. c. o. n. t. r. a.
i. u. s. t. i. a. n. a. t. u. r. a. l. e. u. l. g. e. n. t. i. u. s. & P. a. p. a. n. o. n. p. t. a. d. i. e. r. e. d. e. f. e. n. s. i. o. n. e.
s. i. n. e. i. u. s. t. i. a. c. ā. i. u. x. t. a. n. o. p. e. r. I. n. n. a. n. c. q. i. n. e. c. c. l. a. r. u. d. e. c. o. n. s. i. l. i. u. n.
i. l. l. e. o. r. d. o. r. a. t. u. s. a. P. a. p. a. i. n. c. o. m. i. t. t. e. n. d. o. q. u. o. d. c. o. n. d. e. m. n. e. t. Titiū
Seio i. n. 10. s. i. p. b. a. t. e. t. o. r. d. o. n. e. c. c. e. l. l. a. r. i. u. s. u. n. p. o. t. i. u. s. u. t. d. e. n. o. s. t. r. a.
t. m. o. n. i. t. i. o. n. e. q. u. o. d. c. o. d. e. n. n. i. i. x. t. a. n. o. p. e. r. g. l. i. n. e. d. e. i. d. e. o. f. f. e. d. e. &
p. e. r. I. n. n. a. n. c. q. u. o. d. p. i. u. m. V. n. c. i. u. i. n. a. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. c. o. d. e. n. f. i. c. a.
i. n. f. e. r. t. a. i. n. b. u. l. l. a. a. p. o. s. t. o. l. i. c. a. u. e. l. e. t. f. i. c. o. n. s. t. a. t. e. d. E. p. o. u. e. r. a. e. s. s. e.
n. a. r. r. a. t. a. i. n. s. u. p. p. l. i. c. a. t. i. o. n. e. c. o. n. c. e. r. n. a. t. i. d. q. d. n. o. n. p. e. n. d. e. a. t. a. l. i.
b. e. r. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. P. o. t. i. f. i. c. i. s. c. a. m. e. t. u. r. a. s. n. o. n. p. o. s. s. i. t. p. e. r. m. i. t. t. e. r. e.
r. u. e. l. d. i. s. p. e. n. s. a. r. e. P. a. p. a. r. i. t. & r. e. q. u. i. r. a. t. e. ā. u. t. i. n. c. o. n. s. i. l. i. o. d. i. x. i.
s. e. q. u. i. t. q. u. o. d. i. l. l. a. u. e. r. b. a. n. o. n. f. a. c. i. u. n. t. c. o. n. d. e. n. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. f. i. c. a. d. o. n. o. s. f. i.
s. e. n. t. u. e. r. i. f. i. c. a. t. a. i. l. l. a. t. n. d. e. i. u. r. e. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. E. p. i. u. a. l. e. r. e. t. & p. s. c. r.
i. n. u. e. r. i. f. i. c. a. t. a. i. l. l. a. t. n. d. e. i. u. r. e. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. E. p. i. u. a. l. e. r. e. t. & p. s. c. r.

1 Mandati formam servari per equipollens sat est.
2 Declarationi eius standum, cuius conscientia oneratur.
3 Rescripto verbum, si consiterit, facit monitionem, nō conditionem.
4 num. 4. & 5.
6 Rerum competunt etiam non impeditis per se, sed per alios.
7 Dispensatio Papa quatenus ut valeat, sat est dicere, non obstante.

[illegible]

tim cu aliter fore cōficia cōflare uera eſſe narrata, uel ea de quibus in cōmiſſione. Bñ facit et, qđ no. Inn. in c. qđ cō tra de prob. ubi uoluit qđ ſi iudex dicat condēno Titū i. 10. Scio ex cā mutui qđ ſic pbatū eſt p. A. & B. teſtes, qđ licet te ſtes dixerit de illo mutuo nihil ſciēti ualebit ſua, & trā fibit in rē iudicatā. idē tenet ibi Hoſt. & Io. And. & no. Bar. in l. ſis ad quē. ſic acq. har. & Bal. in l. i. C. de indiuid. & in l. platā. C. de ſen. & in l. i. C. de re. iud. & in l. i. C. de erro. cal. cu quō ēt ibi tranſit Pau. de Caf. & D. Abb. in c. inter ce teras. de re. i. Succēſus non ob. inquantum dicat, qđ con ceſſio potuit fieri per neceſitatē parientibus, & iacta eſt cō ceſſio p. D. Ep̃m indiſtinctē, ſue mutauerint Hebrei pariē tibus neceſſitatē, ſue non; ſic ut, qđ declaratio d. Ep̃i non correſpondeat conceſſioni Pontificis: qđ rñdeo, qđ cōdō in ſerta in bulla & cōceſſioe Ro. Pōtificis eſt indiſtincta, ſicut eſt ipſa declaratio, & licentia D. Ep̃i, & in reſcriptis dē ar. ticulo conſuſto, ut inquit Inn. in c. ſuper li. de reſcr. & Bal. in d. l. ſcriptione in ult. col. C. ſi contra ius. † Pro hoc et facit quod no. gl. in l. i. circa prin. ſ. de ſer. ubi dē ſeriatu pp meſſes & uindemias no reddit ius: & cū illud ſeruat et quo ad milites, & quod ad oēs alios, qđ non impediāt pp meſſes, & uindemias: qđ dato qđ Ep̃i perſe non impediāt, tñ poſ ſent dicere, qđ hñt neceſſe hñe teſtes, & alias perſonas nece ſarias ad illā cōmiſſionem non impediunt addeſſe pp meſſes, & uindemias. Vñ rñe huius incerti tudinis, & qđ diſſile hac conſtare poſſet, permittit militibus, doctōribus, & ſeminis, & quibulq; allegatibus exceptionē abſq; eo, qđ afr. pbat, qđ perſonę, quibus ep̃i uolunt uti in cā, ſunt impeditę pp ſer ias, ut ibi no. per Doc. in c. cōueſſu de ſer. ſ. ſi. uer. ſed nū quid militum, in ipſo in poſſito cū ſit diſſicile dicernere, qđ ſunt illi, qđ cā utili, uel neceſſaria habeāt accipere pecunias ſub uſuris, & qđ non, potuit indiſtinctē permitti. Deniq; nō ob, qđ in ſ. ſuper eo. de uſu. dicat, qđ diſpenſatio uſuraru non per mittit, & p. redemptioe captiuoru, ſic p. una cā ſpālī, & ſuauit. et, h. d. ille tex. eſſe, qđ uaria; ſcriptione deteſtatur crimen uſuraru: mergo Iudei qđ ligant ſm nos lege diuina & Moſayca, et quō ad uſuras, ut legiſ & no. in c. poſt. miſerabi lem. de uſu. & no. in c. i. e. o. t. delinquent & peccant: & propterea non ut, qđ etiā quod ad eos poſſit diſpenſare per d. c. ſuper eo. & per ea qđ no. Spe. in tit. de leg. ſ. nunc de ep̃orum, in uerſ. ſunt qui dñt concor. Quia ad hoc rñdeo, qđ iura in multis ſunt, qđ reſcriptum principis contra publicā utilita tem, uel aliā ſimilem cām non ualeat, & tñ princeps non ob. illis legibus poterit alia reſcripta concedere contra phibi tiones illarum legum, dummodo fit apoſſita cā, non ob. l. ſi. cum gl. & ibi Cy. in 3. q. & ibi etiam Bal. C. ſi contra ius. ut ubi. pub. l. quōtes. & l. reſcripta. C. de prę. impe. oſſer. l. i. cū ibi no. C. ſenten. reſcin. non poſt. & plenē per Docin. c. non nulli de reſcr. & ita ergo in poſſito, quōtex. in d. c. ſuper eo prohibeat diſpenſationem: tñ nec hoc non immed. p. ſer.

A 4 dispen-

dispensare, apponendo etiam non ob. cum ipse sit supra ius. et possit de conce. pb. dummo ex hoc non sequat ptem in pernecium salutis aiarum. q. et ius diuinu pti i certo casu tol li. dummo non sequat ptem iudiciali salutis aiarum. c. si. cu rbi no. de consue. & c. a nobis. de deci. Sed in casu nro no pt dici esse in considerone ptem mortale iudiciali salutis aia rum. nec xpianoru recipie. rti. ut. ubi per allegata in cos. & sic dispo canonis phibentis dispensatione aliq fieri pos se. non impedit supremum Pont. posse dispensare cu cia no ob. dummo esse ptem iudiciali salutis aiaru. ut est dictu. ac et pt dispensare contra ius diuinu. q. ius diuinu indistin cte non phibet. ut in casu nro. & infra pbabo circa metē. c. ab illo. 13. q. 4. Et hac pnulio super uluris maximē fieri pt. q. si sine scandalo coerceri nō possit. ut inquit Arch. in c. hac rōne. 2. r. q. 1. & retuli in cons. Et per hoc arbitrandu est. Ro. Pont. rādiu tolerasse & tolerare iudeos exercere publicum sēnus est in terris oi iure subiectis Ecclē Ro. q. sine scanda lo hac phibitio fieri nō pt. tanq. illud sit populo satis neces sariu. Nec istud est persuadere iudeis. q. possint generari li citē. & xpianis uluras exigere. q. illud fortē posset esse neru. q. xpianis istud Papa concederet. sed q. in certo loco. & certis particularib. psonis hoc ex cā concedi. fecus est. ut d. Doc. in cle. j. de iusu. quoru dicta retuli in cons. iō nō re peto. Non ob. et qd' dr rīdendo ad c. ab illo. 14. q. 4. fm ul timum intellectū gl. q. in dubio ut approbatus a gl. iuxta no. p gl. i. l. q. filii. s. j. ff. ad Treb. & l. finaut. & ibi Bal. Cane de sta. destm. l. bona fides. & ibi p Bar. ff. deposti. q. iudei non sunt nobis hostes. & p consensum non inferit. q. iudeis non pos sint nobis mutare. q. rīdendo put in cos. q. lex inducit alio modo. uidelicet q. ibi de iure diuinu phibitio non est simplr facta. imō i alio casu reperit permissa illa res phibi ta. tunc ex cā superior pt contra ius diuinu dispēare. ut no. Bar. i. loēs populi. i. 3. q. prin. ff. de iust. i. iur. Exēplum i ho micidio phibito a lege diuinā homicidium non erat a lege diuina oīno phibitū. i. nō erat aliquo casu permissum. q. lege diuina cauebat. q. occidens occideret. iō tunc supe rior pt ēt in aliquo casu nō permissio a lege diuina permitte re homicidiū ex cā. l. 1. & 2. c. q. si. fine ius. l. 4. s. si. de si. ca. u. fm cōes cōclones uale statutu. q. banntus possit im pune offendi. ut tradit in locis uulgarib. Sed ita est. q. usura nō fuerunt simplr indistincte prohibite. imō permittebant q. mutabāt hosti. ut hr Deut. 23. c. cum dr. Nō fenerabe ris fīi tuo. sed alieno. ut d. c. ab illo. i. ergo superior pōt cum cia. non obstan. dispensare. Et per hoc ēt pōt sustineri indu ctiō facta in cōf. de c. licet. de feriis. Ex quibus oībus simul iunctis colligit. ut mihi uī. ueram esse conclusionē superio ribus dieb. in cōsilio habita. Ecce dico & cōsulo ego Alex.

ADDITIONES.

- * Vera esse narrata. Vide in similibus termini oīno Alex. consil. 45. col. i. lib. 2. Natta.
- * Tolli. iare Roc. Cur. repē. c. i. col. 1. de consue. Fel. Dec. c. quē in ecclēsiarum de consil. sed non placet. & oīno standam est uerbo Dei. & Theologus. ut dixi.
- * In hac eadem causa consuluit etiam. infra consil. 107. eo. uol. & consil. 8. uol. 6. & Barba. consil. 16. uol. 4. quem uide etiam consil. 40. cum ibi an. not. eo. uol. Hiero. Zanch.
- * Vide Ias. in l. cunctos populos in i. lecti nu. 30. & Cagno. in l. iurabit. col. 2. uers. sed quo. C. de act. emp. Hiero. Zanch.
- * Qualiter iudei in aliis rebus tolerentur. uide lo. de Ligna. cum 4. sub. script. inter consil. Baptif. Maria. consil. 94. Hiero. Zanch.

SYMMARIUM.

1. Scriptura una quando se refert ad aliam. ut quae edenda est.
2. Causa de defectu uinit etiam libros rationum. & confessionem.
3. Exceptio derogatus qualitati acquisita semper potest opponi.
4. Iuramentum probatorium debet praestari post litteras contestatam.
5. Voci nup. p. creditur. quam mortuae.
6. Statutum. quod creditur omni scriptura mercatoribus. non ualeat.
7. Privilegio odiosa stricti. s. sine interpretanda.
8. Curatoris datus in testamentum. nisi a iudice confirmetur. non ualeat.

CONSILIVM III.

In cā & lite nertente iter Abraham q. Emanuelis Hebraū agētem. & Raynaldū de Marchionib. Tā ex pcessu. q. ex meritis cāz de pluribus dubitari contingit quā oīa feriosē

& multum magistratū deducit sunt per excellentis. D. preceptorē meum dñm consensit. Et primō uidentur est. ut perit. an d. Hebrans teneat Ray. ad editionē scripturae ma. hā. Et circa hoc abq. dubio dico d. Abraham teneat ad editi nem d. scriptura. Pro hoc primō adduco authoritatē scripturae in terminis in lin ciuile. ff. d. illi formā dicentis. q. ubi uita scripturae remittit ad aliā. prout in casu nro. q. utraq. edē da est. q. una cōtinuat alteri ex nā reionis. q. si nō appa ret cā scriptura. ad q. relatio facta est. d. scriptura referens i uirtute carere. l. in tēstō quidā. ff. de cond. & dem. Pro quo et q. dicit Bal. in d. l. ad h. C. de epi. & cle. & in l. 2. C. de erro aduoc. ubi ēt notabilt dicit. q. si quis rīdendo positionib. di cat. cōfiteor. prout in tali insiro continet. q. nisi appareat it lud insim. ad q. facta est rēlo. rīstio hr. pro non facta. p. ter in d. l. 2. & licet ipse non dicat. istud vī expresse de incute Spe. i. ti. de tēste. s. quātr. uer. qd. ergo si sit ex aduerio. & c. Hoc ēt in terminis tunc Inn. & docan cā. de prob. & Specie sentit de insir. edis. s. nunc dicamus. uer. quid si in q. i. lib. 10. Bar. in l. edita. in uersu. uenio ad secundā & ali. partem & c. & ibi ēt Bal. Cide eden. & Bari. i. post. s. f. dies. ff. ut le. no. c. & in l. 2. ff. de eden. & Bal. in l. 1. s. editiones. eo. tibi dñt. q. si in libello. uel positionib. a. cor aliquid narrat. & subin git hac uerba. uidelicet. prout apparet in tali insiro & c. q. ne tē ante lit. cōtē. edere reo ad delibendum insim. de quo in libello facta est mentio. quia per illa uerba. prout & libel lus remanet incertus nisi oīso insiro. Et si essent insira alie na. quorum a. cor non hr facit edendi. pēstio per ipsum iuso. q. illa exhibere non pōt. non tenebit edere. an lit. contē. sed post lit. contē. fine dubio ad probandum incerta cāz exhibere tenebit fm p. fatus doc. l. maritus. s. ff. ad leg. fal. & d. l. post. s. f. dies. Sed ita est. q. i. libello fit mentio de. falso. & in falso expresse fit rēlo ad d. scripturā manu ser Pau. ergo nō. p. ducendo scripturam. ad q. fit rēlo. nō d. esse p. fectē. productum salum. q. per se est incertum. & certifi candum uenit per d. scripturam. ut euidenter nō. doc. flosis sup. alleg. illa uerba. n. apposita in falso. uidelicet. cō. appare & c. sunt relatiua & limitatiua fm q. apparet in d. scri ptura. ut no. Bar. & Bal. in d. l. edita. p. illi tex. cum ibi nō d. tractant de dictione. prout & c. & Bar. in extrauag. ad repimendum. in uer. prout & c. & sic illud contentum in falso. nō pōt liquidari nisi producta scriptura. ad q. rēlo habita ēt. ait. prator. s. si iudex. ff. de re iud. ff. si cer. p. l. certum. ut i. d. c. est. Sed quid est. opus nisi i. fere. nani dñs Potestas. ut in actis constat. i. iustissime interlocutus est. d. scripturam. & u. chetam. de quib. in falso fit mentio. exhibendas & edentes esse per d. Abraham pōte procuratore Abraham. & non contra dicente nec appellare. a qua snia interlocutoria amplius ap pellari non pōt. maxime fm formā cōstitutionis loci ergo d. snia pro ueritate seruanda est. l. i. linguē. ff. de sta. ho. c. in ter vos. de re iud. et nō appellando vī d. Abraham tacite in d. sniam interlocutoriā consensisse. l. ab eo. C. quo. & q. in. & c. quō ad consultationē. de re iu. Et ideo ipso a. cor nō edēte non est ulterius procedendum. tunc quia contumax ēt actor in parendo mandatis iudicis. & sic denegari pti dēt audien tia. l. i. sed & pratorē nō. sed et si dum decreto. et ibi notm. quib. ex cau. m. & no. Bal. in l. cōsentaneum. C. quo. & q. in. & in l. 2. C. de epi. aud. cum con cor. tunc ēt quia nisi fiat edi tiō p. dictionum. nō pōt reddi certus rēlo. an uelit edere. uel contendere. l. in prin. ff. de eden. Et dato ēt q. ad exhibi tionem d. scripturae an lit. conte. non tenebit. firmi tēma net. q. nisi post lit. conte. producat per d. Abraham q. d. falsū tanq. incertum & imperfectum nullo modo probabit quia probatio debet esse clara. c. in p. tita. de proba. l. non hoc. C. unde cognā. Quod autem sit obicium & incertum. superius probauit. Et posito etiā pro constanti. q. editio p. dictionum sienda non esset. restat dubium. an dictum salum im mēis capitulis Hebreis feneratoribus concessis. & alijs. que in processu deducita sunt. operet probationem plenam pro Hebrzo. adeo q. super libello ferri posset condemnatoria sententia. Ex plurib. capitulis & per quilibet de per. con cludo.

clodo indubitanter ferenda esse finem p oia in fauorem d.
 Ray. Et primò: qd dicta scriptura falsi nullius est efficacia
 p p carentia & defectu causæ b ibide nullatenus expresse: nò
 anibi sit mentio, an d. hæretes d. de Marchionib. sint debi-
 toris dictos: quantitatit ex cā mutuiuel ex alio cōtra: ut: sed
 rones dictos: quantitatit ex cā mutuiuel ex alio cōtra: ut: sed
 simpli d. ibi, ipso esse debitoris: q scriptura subdicialibus
 carere, & non pbat. nuda rō, & ibi firmat gl. Bart. & doc. ff.
 de dol. c. de indebito. s. hñ. de pb. c. i. cauto. & ibi doc. de
 finit. & Gui. in Sp. post Mar. de Fano. in tit. de confesio-
 n. l. 2. par. s. nunc uidendū. ver. fed q est rō. & Cyn. & Bal.
 in l. gñaliter. C. de non nup. & Bar. in l. scriptura. subd. si. C. q.
 po. in pig. & Bal. in rub. C. de si. in l. r. col. ver. fed qro si
 in l. & c. & in l. si. C. i. cer. pe. & gl. & ibi. Bal. post Nic. de Ma.
 in l. in scia. C. de prob. & Bal. in rub. C. de confesio. ubi dñt oēs
 pñati Doct. per iura pñata. q de q: confesio, q est uia uiua,
 qerq. liber rōnum, seu alia scriptura, nō infirm. in quibus est
 defectus expresseionis cāe, ulla uim hñt: sed substantiali so-
 lennitate carere dñt. Et sic capitula esse cōfessio in pñcto sal-
 do imperfecto, & non solum non militat: quia loquuntur
 de contraditibus mutui temperatit, & sic de actu solenni cum
 cā. Imò fortius dico, q si capitula esse concessa dicent, q
 ois scriptura dictorū Hebræorū habeat executionē paratā
 sicut publicum infirm. quon uerificaret in dicta scriptura
 falsi pñati sine cā descripta quā cū, ut dixi, scriptura carēs
 cā dicat imperfecta rōne solennitatis, statim ita disponens
 solū intelligit de scripturis habentib. substantia & solennit-
 ates scripturarū. l. diuus Traianus. & ibi hoc expresse Bar.
 ff. de testa. mili. ubi dixit q si cōtra infirmam cōtra finiam
 ex forma statuti non pot. opponi: nisi exceptio falsitatis, q
 hoc non ob. possum opponere, infirm non esse infirm., & ca-
 rene solennitatis. b iure requisitis. & idē Bar. per illū text.
 in l. non putat. s. non quis. ff. de bo. pos. & contrata. l. 4. s. cō
 demnamus: & ibi Bar. & Doc. ff. de re iur. & not. Bald. in l. 1. s.
 qd aut. per illā text. ff. de off. pñe. rrb. & Bal. in l. 1. C. de iur. &
 c. facignor & plenē Bart. in l. 1. s. & parui. ff. qd u. aut clau.
 q concor. Et idē bñ & rite fuit p parte d. Ray. in processu op-
 positū in 6. exceptione, qd dicta capitula loquunt in contra-
 ditibus mutui sub vñtis & de scripturis superdictis mutuis cō-
 fectis non aut disponunt de falso, in quo nō sit mētio de cā
 mutui, uel alia simili, ut superius est ostensum. ¶ Aliud ē ue-
 hementer ob. qa in petitione d. Hebræi petunt dictā quan-
 titates ex qā unus falsi facti de anno 1448. dictū uero fal-
 sū, qd est productū, fuit factū de an. 1447. nā p diuersita-
 tē tpis infer diuersum esse falsū pducit in pcessu a falso
 intentato in libello, c. Abbate sane. de re iur. in 6. & no. in l. te
 stitū. C. de test. & gl. no. in ca. cū igit. in uer. honestissima. 3. y.
 q. 1. & 3. q. 9. in c. nihilominus. in gl. & bonus text. in l. h. s. itē
 qñtū. ff. de aqua quot. & rñi. Et iō cautela est, q fiat positio,
 uel arguens, q unūc tñ falsū pcessit, ut est casus optimus
 in c. cū lo. de fid. instr. no. Bar. in l. 1. s. si. ad si. ff. quemad. test.
 ape. & Bar. & Bal. in l. 2. C. de bo. pos. in tab. & iō cū unū fal-
 sū in libello fuerit deductū, & aliud fuerit pbatū, uel pduc-
 tū, nō pōt agens obtinere, habebat. ff. de inst. & no. in ter-
 minis ar. Bar. in denuncia. ff. qd tñ. de adul. & d. l. 1. s. q.
 reus. & ibi et idē tenet expresse iō. de lmo. ff. de pub. iudi.
 Bal. & Sal. in l. 1. C. q accnō pos. & Bal. in l. 2. C. de pb. & qd
 no. Sp. de teste. s. i. uer. fed pone egi. cū. ¶ Alius est de-
 defectus: qa nisi esset uirtus dictorū Hebræis cōfessorū clā-
 rā esset q liber d. Abrahæ p eo fidē nō faceret. l. rones. & l.
 infra. C. de pb. cñ si. fed dicta cā qd disponit fidē exhibendā
 esse libris dictorū Hebræorū scriptis manu dictorū Hebræo-
 rū, seu factorū aut sociorū suorū & Vñ dico, qd hoc ut ta-
 les libri fidē faciant, onus est pbare & allegare illi qualitate,
 uidelicet dictos libros esse scriptos manu d. Abrahæ, uel ei?
 factoris, aut socij, q quoriscumq. aliq d. cū aliqua qualitate
 pñt in aliqua dispōne, dēt de necessitate qualitas illa pba-
 ri, aliā agēs sic succubital. 4. s. docere. si ui bon. rapt. & l. 1.
 s. aut pñt ut qd in flup. pub. & expresse no. Bar. in prin. il-
 l. uel. & multū singit. no. Io. And. in c. de holi. 6. in nouella,
 & sequit. Bal. in l. 1. q s. nō d. i. r. in 3. col. C. de epi. & cler. Sed
 illa qualitas nō est allegata, nec pbatā: & et cū allegata nō sit,

nō poterit in futurū pbari maximē si nō allegent ante li cō-
 test. iuxta no. per Spe. in ti. de poss. s. 3. ver. rñ. & ver. seq. & in
 uer. & no. & c. & no. gl. mag. in c. 1. de confesio. in 6. & in cle. fze-
 pe. dē uer. sig. & Bal. in l. 2. s. qd obferuari. C. de iur. calum.
 ¶ Aliud ē aduertendū esse puto, q cū ad hoc ut d. falsū fa-
 ciat, requir. ex forma dictorū c. q p Hebræi iurei fura
 esse, q in d. falso continēt, & diu. pñtū fuerit p d. He-
 bræi ante lit. conte. & nullo dato termino ad pñdum, q nī
 si iterū in termino ad pñdum pñtū. conte. iurei per d.
 Abrahā uera esse in falso cōtenta, q d. falsū uia ante d. iurei
 iā pñtū nihil releuabit quia pbatōnes nō possunt ante lit.
 con. test. fieri, & faciē non ualent. c. 1. & 2. & c. qm frequenter.
 ut lit. non conte. nec talē ordinē iudei pnertere pñt. c. xhi
 bita. de iud. & no. mode. in l. i. qramus. ff. de test. Et iō multū
 notār. dixit D. Ant. de Bu. in c. 1. de libello. referens Fed.
 de Senis consiliū. ff. q si cor una cū libello. pducit istū,
 in quo fundabit intentio sua, q nī si illud infirm. reproducit
 post litem contestatā, obtinere nō pñt. Et si fas est dicere, d.
 capitula in proposito nō per iudicem seruandū non sunt q
 contra ius diuinum, dicens, in ore duorū uel triū stat omne
 uerū. c. nouit. de iud. c. in o. negotio. de test. fed liber d. He-
 bræi: quia appellatur uox mortua, non habet maiorem uim
 q unus testis, q q magis credit uiuæ uoci, q mortuæ. in auth.
 de iur. cau. & Bal. in l. 1. s. igit. ergo prouitio cā. disponens p
 libris Hebræorū, q eis credat, est contra ius diuinū, & per
 cōsequēs nō tenetur no. in l. 1. ff. de confis. prin. & in l. 1. C.
 si contra ius. & in c. q in ecclesiariū. de confis. & no. Bar. l.
 oēs populi. in 3. q. prin. ff. de iust. & iure. & maximē cū ma-
 nuerint a superiore seculari circa ea q spectat ad form. ec-
 clesiæ, ut est tactū elegat. p dñm cōsultent. Et p hoc addu-
 co, qd notabiliter dixit Bal. in l. 1. in 4. col. C. de confesio. ubi
 dixit q nō ualere cōsuetudinē siue statutū: q a pari pcedūt,
 q credat of scripturæ 4. mercatoris: q a daret materiā delin-
 quendi, & falsum cōmittendi, nimirum si nō ualeat, ar. c. de
 confesio. in 6. & l. cōuenire. ff. de pac. do. & qa sanctio debet ef-
 se iusta & rōnabilis, q differt ar. lex. & in c. de confis. in 6.
 & in l. 2. ff. de legi. Et ē p dicta Ang. in disp. fra. inci. Attē
 sis miles, determinat non ualere cōsuetudinē synodalem, dis-
 ponentē, q ad probandū qd esse usurarium manifestū fuisse
 cit probari p solā famā, uel per unū testē: uel per indicia, nē
 ibi late firmat in 3. q. secundū dubij princ. & idem et remittit
 Eud. de Vrb. in l. lege Cor. ff. ad Sylla. Et iuxta pñctā dictū
 Bal. in l. 1. nō special. ad si. C. de test. non ualere statum q
 crederet testib. malā rōnem dicti q reddentib. & ita et in
 pposito firmant Doct. in c. 1. extra de app. illud ar. ubi abq;
 dubio, q uigore d. falsi nullē possint usur. peti cōtra d. Ray.
 nā clarū est, q tam de iure ciuili, q cano. nullo mō ē expresse
 fa conuentioe pñt peti usur. p pecunia mutuo data: qa mu-
 tum de sui natura debet esse gratuitum, & pactū in contra-
 rium nō ualeat. l. rogali. s. si tibi. ff. i. cer. pe. & l. si tibi decē.
 prin. ff. de pac. & extra de uis. c. cōsultuit. l. 4. q. 4. nec hoc & c.
 q ē iudeis licitum non esse cōst. post miserabilem, de usu. ergo
 nullo capite dicere p Abrahā sibi licere usuras petere, nisi
 ex uirtute dictorū capitulorū. ¶ Sed d. capitula hic locū non
 habent, q loquunt de mutuantib. pecunias sub usuris, q qd
 dem factum fuisse nō apparet, & aliquo modo ex d. falso, ubi
 n. non d. istas pecunias fuisse sub usuris mutatas. imo for-
 tius nulla est ibi expresse causa, nec contractus, ex quo ori-
 potuerit obligatio, uel actio aliqua contra d. Raynaldum, ut
 supra dixi. & sic finis extra terminos capitulorum odioso-
 rum, & exorbitantium, in quib. ar.issima fenda est interpre-
 ratio & restrictio: cū finis in priuilegijs contra ius cōc. cō-
 cessis. c. q dilecto. & ibi nō. de cōsan. & aff. c. in fi. de pñb.
 in 6. l. i. qñ. in prin. C. de inof. test. l. qd uero. ff. de legi. cū fi.
 ¶ Nec iurāt, si dicat, d. Abrahā saltē petere posse usuras tan-
 q interesse per no. in cōsequētis. de usu. & in l. socij q i eo.
 ff. p socio. & in l. 2. C. de usu. & in c. peruenit, de fidei. quia
 rñ deo hoc nullo modo opitulār. d. Abrahā: quia hoc non est
 deductum in processu, nec; probatum de aliquo interes-
 se: fortius non est probatum nec allegatum q dictus Ray-
 naldus fuerit interpellatus, uel aliter in mora constitutus.

Liber Secundus Consil. Alexand.

& per consequens nullo modo peti potest usura & interesse, iuxta l. mora. in prin. & §. in bonæ fidei. ff. de usu. & d. l. socium, qui in eo. fin. ff. de peri. & commo. rei. ven. ¶ Vltimo puto aduertendum esse, quod est positum, quia essent plenè & legitimè probata pro parte d. Abraham, tñ nullo modo potest sequi sententia condemnatoria contra Reynaldum ex aditatis cum d. Ludonico, tanquam curatore & administratore testamentario d. Reynaldi; quia d. Ludonicius tanquam curator prædictus, ligandus non potest prejudicare d. Reynaldo adulto: quia in testamento curator dari non potest, nisi postea a competenti iudice sit confirmatus. l. i. in fide. confir. tu. Insti. de cur. circa prin. de qua confirmatione non ut aliquo modo in processu constaret, ut inferitur quod acta, & sententia in preiudicium Reynaldi non tenent, sed in eius favorem bene tenent: licet defensor sit per sonam minus legitimam, ex quo minor est 25. annis. C. de procu. non cominus. c. ibi no. per Doct. & notat pulchre Bal. in l. pe. C. si aduer. rem iudi. in ult. col. & glo. & Doc. in l. si tutor. C. in quib. cau. in integ. rest. non est necesse. ¶ Nec præ allegari, quod si d. Ludonicius non fuit legitimus defensor ergo d. Reynaldus fuit contumax: quia rñdeo, quod hoc non ob. quia fauore minoris quilibet et non legitimus defensor, qui coram paruit, & non fuit repulsus, facit, quod minor contumax non est setimo: ut dixi gesta cum tali defensore non legitimo in fauorem minoris valent perinde, ac si cum minore, vel eius legitimo defensore gesta essent d. l. non eo minus. Præterea non posset hoc allegari ad aliquod præiudicium dicti minoris in defensionem cum & minores. C. si aduer. rem iudi. & l. acta. §. si. ff. de re iudi. Quinimo non fuit per d. Abraham seruata forma statuti posita sub rub. de citatis ius & per contumaciā non comparentibus, quod seruari debet contra contumaces: nec et fuit seruata forma cois. quæ uenit seruanda, dum contra contumaces proceditur, in auct. qui semel. C. quō & qñ iur. cum ibi no. & in l. propterandū. §. si autem reus. C. de iudi. cum finit. ¶ Ex quibus omnibus euidentissimè pater partes iudicis esse in pronuntiando in fauorem d. Reynaldi non absoluedo a petitione d. Hebraei, & uisum uictori in expensis condemnare, prout elegantissimè, & copiose consultum est per excellentissimum dominum consultorem.

ADDITIONES.

- a ¶ Refertur. Ro. consil. 303. la. consil. 68. lib. 1.
- b Audientia. ¶ Contumaci denegari iudicium non solum in illa causa, sed etiam in alia posita. la. lare in l. i. iurandum & ad pecunias, si ait prætor. ff. de iur. iuram. Natta.
- c ¶ Causa supra lib. 1. consil. 4. Rom. consil. 292. ad ff.
- d ¶ Et parui. Anich. consil. 60. col. 2. Gemi. consil. 24. col. 1. la. l. nam postea. qum. si minor. nu. 9. de iure iur. Deci. et par. 2. col. 4. de offi. deleg. consiluit. 1. no. 3. de app. consil. 458. Bert. consil. 114. Visto processu. col. 1. li. 2. Alci. trac. præsum. par. 2. nu. 13.
- e ¶ Notatur. Idem dicit Alex. consil. 7. col. 2. infra eod. lib. & uide Felin. & d. e. i. col. 1. §. declarantem post Areu. ibi. Limita nisi instrumentum fletu post lit. contestatam in actis, & fuisse uisum, & data copia parti. Rimin. in l. edira. col. ante pen. C. de eden. Et illud d. Fede. de Senis fequitur Alex. in l. ipe. col. 2. ff. de re iud. & in l. a diuo Pio. §. si super reb. col. 3. ff. eo. tit. Fel. in c. causam. quæ. col. 2. extra de testib. Natta.
- f ¶ Scripturæ. la. l. de quibus. nu. 63. de legi. Fel. e. col. 3. de probat. Roc. Cur. rep. c. i. col. 2. de consue. limita in lib. rationib. sup. lib. 1. consil. 3.
- g ¶ Mali. la. l. de gubus. nu. 67. Rom. consil. 358. in 707. Mathias. sing. 11.
- h ¶ Col. ead. uers. Vnde inferitur quod acta, & sententia in preiudicium Reynaldi non tenent (sed in eius favorem bene &c.) Idem dicit in Ecclesia, ut Alex. dicit in d. l. non ideo minus. Idem in fisco, secundum March. de Aflic. decil. 366. Nam fisco utitur iure minoris secundum Albert. in lat. prætor. §. hodie, qui est. §. si. ff. de mino. relatum per Math. Aflic. decil. 340. Idem potest dici in republica per l. republica. C. ex quib. causis maio. quod efficitur, ad sustentationem processum in prædictis propter illegitimum interueniunt. Natta.

EXTAT Infirmi Anni 1389. quo narrat, quod cum Orsatus tpe contracti matrimonij inter Federicum, & Lippam d. Orsati filiam dederit eidem Fed. notè dotis Lippa fundum in æstimatum in uilla Linarij situatum, prout de dotis traditio ne constare de publico infirmo rogato per se Ioannem notarium, uendiderit; d. Fede. fundum predictū, & pretium in propriam utilitatem uerterit, put prædicta uera esse confessus est Fed. Orsatus pñte. Idcirco uolens Fed. Orsatum de do te prædicta facere tutum, ne dos pereat, & Lippa indotata re

maneat, & ut ipsa se & suos alere possit, consignauit Orsato presentem, & notè d. Lippæ, & ipsius hñdum stipulati: fundum positum in loco dicto el pogro. ita quod res sit fundus dotalis d. Lippæ, quem admodum erat fundus, qui in dorè datus ex teltin cōdidit; in quo Lippa antedicta reliquit pro restituo dotium suarum, quas d. teltator unā cum d. eius uxore uēdi derat, quod dotes fuerint in fundo posito in uilla Linarij, & pro restituo unius petie terra, quod d. Beneuē. d. Lippæ reliquerat, & quod Fed. cū d. Lippa uendiderat. Itē & p restituo suorum datorum uenditorū, de quorum prijs emerunt tres tornamuras terræ, & ipsa simul uendiderunt, & unā domum posita in comitatu Imo. iuxta tales confines & c. & nonnullas perias terræ, decessit deinde Fed. superstitib. Lippa & pñtia eius uxor, & superstite Lippo eius filio uir iñiūto, & superstite Dorothea filia et dictorum Fed. & Lipp. Successiue decessit Lippa iā sunt ann. 47. elapsi intestata relicto d. Lippo eius filio & Belda eiusdē Lippæ nepte ex Dorothea prædicta, quæ Lippus a ciuitate Imola se absentia iū sunt anni 55. de cuius uita & morte ignoratur & sp dubitatu fuit. Itē extat teltin Orsati prædicti, in quo iā sunt anni 48. & ultra d. Lippæ eius filia lib. 100. Bon. reliquit, qui demum superstite Lippa decessit. contingit, quod bona descripta in primo infirmo signationis factæ Orsato, & sita bona per Fe. relicta Lippæ, & bona Orsati a uarijs personis de pñti occupata reperiunt, & a quibusdā cum tit. ut refert, & a quibusdā sine. Querit, an Belda prædicta possit uia aliqua tutē consiliū, ut redē agere, & consequi ualeat bona d. q. Fed. pro dotib. d. Lippæ, nec non alia legata eidē Lippæ per Fe. relicta, & lib. 100. in testō Orsati relicta, præsupposito quod Belda de prædicto infirmo, & testō Fe. a trib. ant. citra noticiā habuit. Circa prædicta est p. supponendum est, quod in loco, ubi uertit qd, uiget statutū sub rub. quod hereditas non adita transmittit sic disponens, quæ uerū est filios & alios descendentes, & eorum hñdes debita hereditate parentum priuari ex defectu additionis, statimque descendentes hereditatem etiam non aditam, seu non agnitā transmittant ad quoscuq; heredes & successores et extraneos ab intestato, & ex testō uenientes de iure prætor. uel ciuili, & idem per oia in ascendenti. uolumus obseruari. Viget & aliud statutum, quod statibus masculis femina non succedant, & dotatæ sint contentæ dote; si dotatæ non fuerint, debeant dotari de bonis defuncti, de cuius hereditate uariatur, si de ipsius bonis de iure ueniebant dotandæ.

SVMMA RIVM

- 1 Defuncti fides mala non nocet heredi in præf. 30. uel 40. annor.
- 2 Conuentus usque ad quartū gradū agere potest, licet non possit el solui.
- 3 Conuentus usque ad quartum gradum curatorem potest petere dari bonis absentis, qui agat. c. m. 22.
- 4 Terminio lapsa dato heredi præsumptiuo, datur curator hereditati iacenti.
- 5 Spatium absentis potest præfigi ad hereditatem adeundam.
- 6 Iam sufficit ad probandum mortem.
- 7 Hypothecaria agitur nedum pro dote sed precio si fuit uendita.
- 8 Publiciana an legatario competat.
- 9 Dominium probatur per proclama. uel famā in antiquis. num. 11.
- 10 Tempus quadraginta annorum dicitur antiquum.
- 11 Suius uis confirmat legata particularia pia.
- 12 Suius uis quando excludit uulgarem.
- 13 Executoris tenet l. cū hredisset pro mō cōpelliunt exequi. nu. 17.
- 14 Prescriptio in nobilibus non incipit contra hereditatem iacentem.
- 15 Restituitur ex capite ignorantie aduersus prescriptionem longissimā.
- 16 Heres quando præsumatur habere notitiam testamenti.
- 17 Heres tenetur exonerare conscientiam defuncti.

CONSILIUM III.

VIDEVIT inspectis his, quæ in themate supra scripto præsupponunt, prima consideratione dicendum, Beldam omni iuris remedio destitutam. Scitè primò exceptio ne prescriptionis, quæ intentionem eius elidere potest, spatio enim 30. uel saltem 40. annor. omnis tollitur actio. l. C. de consil. pecc. l. i. C. de exce. l. si eut. C. de præf. 30. annor. Et

Et eo maxime; q̄ singulares, uel ules successores dictorum Federici uel Orlati dicās res possidentes non p̄sumunt esse in mala fide, cum habeant iustā cām ignorantie corū, q̄ gesta fuerant a Federico, & Orlato. l. qui in alterius. ff. de re. iur. l. Marcellus. ff. rerū am. l. si. ff. p̄ suo. cū q̄ ius. de rei. iur. in 6. Et dato q̄ de p̄tici possidētēs habuissent cām ab auctore re malā fidei, nō noceret eis, si p̄ticio 30. ann. possederāt, ut i auctore malā fidei. C. de p̄sc. lon. tē. Et hoc si tales possidentes sunt successores singulares + si tē essent ules successores eorum, qui in mala fide fuissent, adhuc dicēdum est: quia s̄m Dy. in r̄a, p̄fessor, ad fi. de rei. iur. l. 6. & Bar. in l. cum heres, fide diuer. & tē. p̄f. de equitate can. q̄ in m̄a p̄scriptionis, & p̄tici p̄fieri dēt, mala fides auctoris non nocet ules uiceceitori existēti in bona fide, & ex sua persona p̄scribere uo lenti q̄q̄ rigor iuris ciuilis hoc nō patiat. + d. l. cū heres. & l. si ego, s. partus. uer. sed heres. ff. de publ. l. sequit. s. heres. fide uis. Vbi aut possidentes habuisset titā bona fidei auctore tunc clarū est, q̄ per 10. ann. inter p̄sces, & 20. inter ab senes p̄scriptioni exceptione tēti essent p̄bata possessio continua, & aliis requisitis ad p̄scriptionē. l. 1. & 2. l. sup. longi. cum si. C. de p̄sc. lon. rem. + Secundū uir, q̄ ex alio capi te nullo modo possit Balda obtinere in bonis Federici contra ti. possidētēs: q̄m aut uult agere petitorio. l. rei uendicatione, quasi dñm dictorum bonorū legatorū transueritū cū uia in D. Lippam legatariam ex testō Federici iuxta. l. a Titio. ff. de fur. l. si tibi homo. s. cū feruus. cū ibi nō. ff. de leg. 1. & l. legatario. l. 2. ff. de leg. 1. s. tunc oportet p̄bati Federici habuisse directū dñm, q̄ nō p̄supponit p̄bati posse. Imo tā difficilis consueuit esse dicta p̄batio dñij, q̄ quodā modo impossibilis reputat, ut patet ex nou. l. cum res. C. de proba. & Spe. in tit. de loca. s. si. uer. 66. & in ti. de act. & peti. in s. sequit. uer. s̄m aut uelis. & p̄ Bar. & alios in l. rem q̄ nobis. ff. de acq. poss. & in l. rem alienā. ff. de pig. ad. cū si. Si uerō uellet agere Publiciana, q̄ dat legatario, uel ex persona defuncti, uel ex persona sua, s̄m ea q̄ h̄nt in l. 1. in fin. l. seq. & in l. cum sponsus. s. 1. ff. de pub. & per Azo. in sum. C. de leg. & Pe. & Cy. in l. C. cō. ff. de lega. l. An. in addi. Spec. in tit. de cau. pos. s. nunc dicendum. in addi. q̄ incipit, scire dēs, & Bar. in d. l. 1. & in d. l. cū sponsus. s. 1. de pub. & ibi oēs, & Bar. & Ang. in l. fideic. ff. ad Treb. & certū est, q̄ Publiciana non dat contra ti. possidētē. l. siue ē. s. ff. de uob. ff. de publica. & quia in pari cā potior est cōdō possidētis. l. si seruū. s. sequit. ff. de uer. obli. l. in pari. ff. de rei. iur. Aut uult agere re medio possessorio, & oportet q̄ intenteat remediū ad p̄scentē, uel recuperandā possessionis. Quod ad primum, certū est, q̄ non cōpetit q̄a interdictū ad p̄scentē non dat legatario, sed tñ heredi interdictū quorum bono, & quorū leg. ut l. 1. & per tot. ff. & C. quorū legat. & patet in l. si. de interd. s. sequens. Quod ad s̄m dico idem in cā nō quia interdictū retinendā. nūti possidētis dat ei, q̄ possidet in & possessioe turbatur. l. 1. & per totum. s̄m possidēt nō p̄supponit, q̄ Balda possideat: imō nec ē q̄ Lippa possideat dicta bona, q̄a in legatariū nunq̄ transit possessio nisi apprehendat, licet aliā dñi rei legatā trāstret, ut nō. gl. in l. cum duob. s̄m dicit ridet in uer. dñm de dit. s̄ pro socio, & l. si fundū. ff. de fun. do. & in l. si. C. de sacro. eccl. l. cōmissa. ff. de pu. Præ terea dato q̄ D. Lippa possideret ē tpe mortis suæ, tñ D. Balda nō posset cōpetere interdictū quorū bo. pro ad p̄scentē da possessione contra tenentes in tit. q̄a interdictū quorū bo. ad s̄m iudicē petitorio ē hereditatis non dat ti. possidētē. in prin. & ibi nō quō. bono, & ff. de p̄. her. in d. l. 1. & in d. s. sequens. cum se. Quod ad tertiū interdictum recuperandā, istud & eadē rōne uir, q̄ non cōpetat: q̄a illud dat ei quia fuit spoliatus possessionē, q̄ semel habuisset nō dat ei, q̄ Lippa uel Balda possiderit, & possessionē spoliata fuerint, ergo eis non competit. l. uir pullos, & quasi per totū. C. unde uir. & l. 1. ff. de ui & uir. cū si. Et idē dico quod ad fundum positum in loco dicto el pogio, consignatū in causam dotis per Federicum inter uiuos: quia dato q̄ ille esset fundus dotalis & s̄m. transiret dñm ipso iure in d. Lippam, tñ possessio non transiit nisi apprehensa fuerit. l.

dotis. C. sol. ma. & maritus, nō ē mulier, possidere dē fundū do. l. Pomponius. s. in dotē & ibi gl. & Doc. ff. de acq. poss. & l. sciendum. s. si fundum. ff. q̄ sac. cog. & l. 1. & ibi Doc. C. p. do te. Et plus uir, q̄ rōne dictæ consignationis facit inter uiuos per Fe. nō fuerit acquisitum aliquo modo quasi dñm & ti. d. D. Lippæ uel eius hereditas, adeo q̄ occasione illius ti. h̄re possit Balda publicianā uel eius uendicationē, ē contra possidentē, sine ti. quia ad hoc ut transferri possit quasi dñm & ti. aptus ad Publicianā, necesse est, q̄ interueniat traditio, uel aliqd. q̄ loco traditionis habeat. d. l. 1. & l. traditio ne, ff. de publ. fa. l. traditionibus. C. de pac. & l. si ager. ff. de rei uendi. Sed d. Fed. nec h̄r eius dicta bona in infirō cōtē tallo tpe traditū, nec in infirō fuit appositum constitutū uel precariū ergo & c. Nec uir ē t̄ q̄ D. Balda competere possit actio aliquo mō ad utrumq̄. i. tā ad bona cōtēta in infirō consignationis facit Orlatō p̄ resaluo dotis, q̄ ad bona legatā p̄ resaluo dotis: q̄ cum cā sit eadem. s̄ pro resaluo dotis, unū tñ debet l. libertis quos, in prin. fide ali. & cib. leg. & nō. gl. in l. 50. ff. de prob. l. Titia cum testat. s. qui in uita. ff. de leg. 2. Attēto maxime q̄ Fe. fundum auctoris, nec eius possessionē tradiderat Orlatō, uel Lippæ in infirō consignationis, nec potest: quia fuit consignatio simplex fine traditione cū non interuenit traditio uera tunc, nec postea, nec ē p̄cariū, aut alia fide traditio. + & illa nōbā appposita in infirō, uidelicet dedit, consignauit & c. non perbat traditionem. l. p̄dia. s̄m unā lēti & ibi nō. fac. de Are. & Bar. ff. de acq. poss. Spe. & Io. An. de emp. & uē. s̄ sciendū. uer. ff. de nunquid si in infirō continē, uendo & c. Bal. in l. 1. C. de fuffra. & in rub. C. de cōtra. emp. in 8. q̄ in l. nō. idē dico. C. de fin. s̄m & in l. indicia. C. de rei. uē. Et sic erat Fed. tpe testī obligatus ad dictā dotis traditionē, quo casū si legauit aliā rem, & di cat, q̄ legat. p̄ dictā dotis rētiōne, s̄et resaluo, sine dubio uir aīo cōpelandi legatū, ut firmat Bal. & alij scribentes in l. h̄mōi. s. cum p̄. ff. de leg. 1. per d. s. qui in uita. & ita intelligendū est, q̄ nō. Bal. in l. filia. C. de lē. ¶ Tertiū uir, q̄ aliqd ē ob. Balda agere uolenti: quia ex forma d. statuti exante Lippō filio masculo exclusa uir, Balda femina, ita ē t̄ uir, q̄ alia ē idem Balda agenti ad d. legatum l. 1. oōfuerit impossitū silentium p̄ niam: & sic obli. exceptio statuti, & rei iudi. & ista sunt q̄ uir mihi habet consultationē facere ualde dubiā. ¶ Præmissis non ob. p̄puto d. Balda circa p̄dictā de oportu no remedio consuli possit. Et primo uidendum est, quomodo cōparere debeat, adeo q̄ ad iudiciū admittat. Secundo q̄ actionē intenteat debeat, ut contra quosq̄ue; obnere possit. ¶ Circa primum dico, q̄ dato q̄ per statum sub rubri. de succē. ab intesta. esset Balda exclusa per existētiā Lippi, tñ poterit Balda sibi p̄p̄i consulere agendo tanq̄ coniuncta persona d. Lippi l. sed h̄c. in prin. ff. de proc. l. exigendi. C. eo. ti. Et maxime cum Lippus & Balda sint in tertio gradu de iure ciu. l. patruo. C. de legi. h̄r. l. iurif. cōsultus. s. 3. ff. de gradi. & de iure cano. fin. in secundo q̄ s. q. s. c. ad sedem. Et sic s̄m oīum opin. admittenda ē, quia nemo negat, q̄ saltē oēs transuer. sales usq̄ ad quartum gradum ueniunt appellatione cōiunctionum, quo ad hunc effectum agendi, ut nō. Gui do de Suxa. Cy. Sal. & Bal. in d. l. exigendi. p̄ l. petitionē. s. e. gredientem. C. de adu. diu. p̄ Inn. c. nōnulli de rescrit. & Bar. in l. 1. ff. de actio. & Bal. & Ang. d. l. sed & h̄c per Spe. in ti. de rescrit. s̄ rōne at imperat̄is in prin. cum duob. uer. seq. & in ti. de adu. s. obijcit. uer. est & quartus ordo, cum uer. seq. & Bal. & Ang. l. 1. s. ff. de posu. cum simi. Tñ quia coniuncta persone solui non p̄t̄ s̄m cōm s̄m. ut l. 1. & ibi Doc. ff. sol. ma. l. q̄i homē. s. si gener. ff. de solu. no. in luero p̄curatori. eo. ti. p̄bat in l. 1. ff. uel. no. cane. et l. qui aliena. s. quemq̄. ff. de nego. gest. et nō. Cy. in d. l. exigendi. et Spe. in ti. de cōiuncta p̄sona, in prin. uer. tē cōiuncta. per Gui. de Cu. in l. s̄m. in prin. et ibi Bar. de nego. gest. et Bal. in l. 1. C. de sol. oportet in libello concludere sic, uidelicet, quare petit rē dari et reitui Lippo, ut Bar. in d. luero. Vnde poterit et alio suffragio iuuari Balda: nā tamq̄ cōiuncta persona Lippi abfentis poterit cōparere et petere bonis Lippi curatore rē dari, allegando et. p̄bado diuturnā absentiam suā, et q̄

ignorat

Liber Secundus Consil. Alexand.

ignorat ubi sit hoc. n. permittit petere enicung; coniunctio
absentis: rex. est iuncta gl. 2. in l. cū cognatos. C. de ca. & illā
ibi no. & sequit Bal. pro hoc ē ut text. i. d. de priuilegiis. i. uer.
absentis. & est gl. ordi. in lab hostibus. in prin. ff. de qui. cau.
ma. q. dicit constitui posse curatorem bonis absentis, & ultra
mare exitū, q. curator poterit intentare actiones, maxime
per perituras fm gl. ibi q. sequit Cui. de Cu. Ray. Bar. Bal. &
q. possit dari curator p̄dictus, q. agat pro eo qui abest, uel
ignorat ubi sit, est expresse de mente gl. in c. ceterū. & ibi se
quunt Doc. de iura. cal. & Cy. in l. secun. s. hoc ē. C. de iura.
cal. & Spe. i. ti. de iura. cal. s. restat. uer. id ergo. cū uer. seq. dū
allegat. d. lab hostibus. in prin. Sed dubiū est, quas actiones
intentare possit. & gl. in l. pe. in prin. ff. de bo. aut. indi. pos. &
in lab hostibus. i. prin. uir tenere, q. omnes actiones, & tpe
nō perituras, & ut text. indistincte loquens i. l. 2. in prin. ff. de
cu. bo. dan. sed Bar. i. d. l. pe. per illū tex. tenet, q. tñ actiones
per perituras poterit intentare illas, quas in breui elideret
p̄scriptio, si non intentarent. Ang. i. l. 2. ff. de cu. bo. dan. sequit
hāc opi. nisi ubicung; talis curator intentaret actiones tpe
non perituras, diceret conferuere bona, ponit ex plū qñ ef-
fect graui are alieno p̄ssus ille, q. abfens ē, & creditorib. sa-
tis fieri nō possit, nisi de eo qd redigi p̄t de actionib. perpe-
tuis cōpetētib. cōtra debitores absentis nā tūc curator age-
re potuit. ad hoc inducit. i. inter bonorū. ff. de admi. tu. Spe. i.
ti. de proc. s. i. uer. si. l. tē curator ad litē. & Io. An. in addi. ibi
sequens Iac. de Are. uoluit, q. si curator dāf bonis, & id peti-
tū in comodum creditorum, ut eis satisfiat, poterit talis cura-
tor oēs actiones intentare: ita intelligunt. d. l. secunda, de cu.
bo. dā. secus si datus esset tñ, ut cōseruet, nō ut solueret: itā
opi. ēt ponit Ang. d. l. 2. Habebit igit cōsiderare. d. Balda. an
in accidentia facti contingerit aliquis de casib. p̄dictis, & seu
an sint alii creditores. d. Lippi ad quorū inflātā agere uo-
lētiū cōtra Lippū possit dari curator bonis Lippi ad cōmo-
dū iporū creditorū, ut eis satisfiat, nā tunc poterit dari cura-
tor bonis absentis, & ad litē q. moueri cōtingeret p̄ dictos
creditores contra Lip. q. curator tunc noīe Lip. indistincte
dictas actiones exercere p̄t ut dicit Iac. de Are. Spe. & Io. An.
in loco p̄sle. Vel tutius erit, qd ad inflātā cuiuscūq. asserētis
se creditorē h̄ditatis. d. Lippē statuet terminus Lippo absē-
ti, nō minus i. uo. dierū fm opi. Bar. nisi ex cā abbreviet. tuel
fm opi. Bal. & Ang. itra p̄t arbitrio iudicis ad audeūdā h̄di-
tatem. d. Lippē, & denūciat ad domū solitę habitationis,
quo tpe elapso poterit dari curator h̄ditati iacenti, q. cura-
tor poterit indistincte oēs actiones exercere h̄ditarias, siue
tpe perituras, siue non. Hec h̄r in l. si quis h̄s instituat in
diem. & ibi per Bar. Bal. & Ang. ff. de h̄re. i. l. i. & Bar. & Bal.
in l. 1. s. ff. de iure deli. & in l. qd iū institutus. ff. de acq. h̄re.
& ibi ēt Ang. et Iac. Bu. Bal. i. rubr. C. de succed. edi. & Bar.
in l. pe. ff. de bo. aut. indi. pos. & l. si diu. cū l. seq. ff. q. ex cau. in
pos. ca. & l. debitor. ff. de nego. gest. & l. si bona. & q. ibi Bar.
C. de bo. aut. i. u. pos. & Ang. in l. 2. ff. de cura. bo. dā. in qbus
lois h̄s, q. h̄ditati iacenti p̄t dari curator, q. pōt oēs actio-
nes h̄ditarias exercere, & q. dēt primo dari h̄r terminus
i. uo. dierū ad deliberandū an uelit adire, imo, si est de libe-
ritate, seu de succedētibus, debet h̄re annū. l. s. largius. ff. d. suc-
ced. edi. fm opi. Bar. in d. l. i. de iure deli. & i. d. l. si q. i. l. i. tui-
tatur. Sed fm opi. Ia. Bu. & Bal. in rub. C. de suc. edi. & Bal. i. d.
l. i. de i. deli. cū quo trāst ibi Pau. de Ca. & Bal. & Ang. i. d.
l. si quis instituat, & in d. l. qd iū p̄t iudex p̄t statuere termi-
num arbitrio suo, ut no. gl. i. d. l. qd iū. maxime qñ est h̄s fm
p̄liciter uocatus, nō sū aliqua cōdōne, & sic secunda opi. est
magis cōis: q. pōt insuper Balda aliter uenire: nam nō cō-
stet Lippum adiuisse h̄ditatem matris, & trāstū longissi-
mū tps post delatā h̄ditatem. d. spatio liti saltem i. uo. an. ex
clusis a iore aduendū h̄ditatem mris. Licet, cum gl. cōiter
app̄bata. C. de iure deli. & gl. & Doc. in d. l. qd iū. l. 1. ff. de
acq. h̄re. & Bar. in l. 1. ff. de cōdi. ex lege. & Bal. in d. l. 1. C. qñ
nō pe. p̄r. ergo h̄reditas deferet sequenti gradu proximo
ri. d. Balda. l. 1. s. quib. ff. de succ. edi. l. 1. s. sed si sint. s. ff. ad
Tert. Et ad abundātem cautela posset ēt Balda petere a
iudice statui terminū unius anni Lippo absenti ad aduendū

h̄ditatem Lippē, & illud denūciari domui solitę habitatio-
nis, uel reqñitionis facere fm formā statutorū loci dispo-
nitū de mō regredi absentem, quo tpe claspō habebit Lipp-
us p̄ expresse renūciatū quo ad hoc, ut l. alda insolutū ad
re posset. d. l. quandū, & ibi no. per gl. & Doc. no. in l. si. s. in-
aūt aliq. C. de i. u. deli. & Bal. in l. 1. in 26. op. C. q. admitt. & p
Io. de Imo. in d. l. si q. instituat. q. terminus ēt absenti statui
p̄t cum cāz cognitione tñ. i. q. non ita ardet absens, qñ p̄-
sens: ita ēt text. fm oīm intellectu, q. quem ibi ponit Balda
Ang. in d. l. si q. instituat h̄s in diem. ad h̄. ff. de h̄r. i. l. i. &
iō tutius erit statuere terminū aliquantulum longiorē an-
no pp absentia Lippi. & Si uerō possit p̄bari, q. fama fuerit,
& est in uicinia, q. Lippus in loco longinquo, uel de longin-
quo tpe mortuus est, sufficeret ad p̄bādū mortem ad hoc, ve
Balda sola admitteret ad h̄ditatem d. Lippē, ut no. Bar. in l.
de minore. s. tormenta. in 2. q. ff. de qñ. & Cy. & Bar. in l. si q.
dem. post gl. ff. i. uo. ma. & Guil. de Cug. in lab hostib. in prin.
ff. quib. ex cau. ma. & Nic. de Mat. & Bal. in lex p̄ona. C. de
pb. & Bar. in l. cum quidā. s. qd dī. & in l. si p̄t. ff. de acq. h̄re.
& in l. 2. s. sed si dubitet. ff. quemad. testa. ap. & ibi Bal. &
Ang. Plus dicit ibi Bar. cū quo trāseunt Bal. & Ang. ibi ēt
Bar. i. genero. ff. de h̄s. q. no. infra. & Bal. in l. si. c. i. q. tñ ubi
trāst de cōmodo pecuniario, puta de successione in h̄di-
tate, v̄r sufficeret p̄bare mortē, p̄bādū p̄ consanguineis fuisse
cerūt iudū, & cū habuerūt p̄ mortuo: * alle. l. si. ff. de h̄r. in
fili. & l. 3. de condi. inde. & qd no. in d. l. ff. de si. & de sua. & ibi
dixit Bar. in l. quos. C. de nauib. i. o. & Ant. de Bu. in c. in
p̄tia. de sp̄sā. & Guil. de Cu. in lab hostib. i. prin. & Flo. in
d. l. 3. s. eiusd. ff. de te. Plus subdit Bar. in trac. suo de testē,
& Bar. & Ang. i. d. s. sed si dubitet. & D. Ant. in p̄lci. p̄tia.
q. poterit de morte p̄bari petēdo iudice, q. cōmitat du-
bus nuncijs: q. uadant & diligenter perquirant, an talis se
uiuus, uel mortuus, & eius relationi stari dēt: alleg. i. hoc iu-
re. ff. de uer. obli. & l. cum quidā. s. si. cum l. seq. ff. de leg. 2.
magis puto. s. ne p̄ssim. ff. de re. eo. Fortius dicit Bar. in d.
trac. de testē, q. si p̄ mundū uagari querit iuuenis luxuriosus,
bellicosus tñ si ab eo tpe, quo de eius uita dubitari cepit,
lapsus est quinquennū, nec de eius hospitale aliq. notū sit,
* q. mors cōstet p̄bata: q. Iustinianus hoc in muliere uolētē
trāsire ad scda uota approbauit, si tātō tpe expectauit. i. uo.
re. C. de repu. & licet p̄ posteriores leges mutatum & corre-
ctū fuerit: tñdū Bar. q. illa correctio emanauit circa mīmo-
niū & infamia q. est nimis grauis p̄iudici: cū non possit in
eodē statu reponi. Et si per aliq. qñ p̄bationis morte,
post sup̄dictū est. p̄bari p̄t, hac ultima uia remanebit agē-
do minus piculosa q. alia forma ex sup̄. narratis. ¶ Venio ad
fm principale, q. actio intentari debeat. In quo dico, q. qñ
ad legata lib. o. relictarū Lippa in test. Orlati agi p̄t con-
tra h̄des Orlati actione p̄sonali ex testā ad q̄ritatē pecunij
uel actio hypothecaria cum p̄legato aia bona restitoris sint
hypothecata. ista h̄ntur i. l. 1. C. coia de le. & in l. creditorib.
ff. de sepa. bo. Nec agentis ob. excep. reit iudicare, seu actus
finit late cōtra d. Balda: q. in alio iudicio Balda agebat p
parte p̄prio noīe tanq. h̄s p̄ dimidia ex p̄sona sua, & p̄ alia
parte agebat p̄ curatore bonorū noīe Lippi: sic p̄suppone-
bat Lippū esse, uel esse posse h̄dem p̄ dimidia, & sic iute-
pulla Balda p̄ statutū disponens, q. statib. masculis cō. nūc
āt agit tñ noīe Lip. per curatorem dam. bo. Lip. uel ageret
noīe h̄ditatis iacenti per curatorem, uel agerē noīe Balde ex
noua additione h̄ditatis d. Lippa q. nouā additionem faciet
asserens Lippū exclusum tūc, v̄r mortuū: sic cum sit illa cū
agēdi diuersa ab illa prima itetata, nō ob. excep. reit iud. l. cū
qñt. cū duab. l. seq. & l. si q. ad exhibendū. ff. de excep. reit.
iū. Nec ēt ob. exceptio p̄scriptiois, ut infra rēdēbo. qñ
āt ad bona debita ex testā Federici, seu ex iñstro consignā-
tionis dotis, dico uarijs modis agi posse. & Primū. n. dico, q.
qñ cum p̄ rebus datis p̄ Orlati Federico in dotē p̄t agi hy-
pothecaria cōtra quoscūq. possidentes cū titulo uel sine ti-
tulo bona q. fuerint in bonis d. Federici tpe eius uita possi-
tū traditionis dotis, uel si non apparet de tpe traditionis
dotis attenditur tps iñstro cōfectū inter Orlatum & Fede-
ricum,

rici. **¶** *¶* istud se uerū, pbatnam dato, q nihil appareat de dote tradita Federico in inflo celebrato inter Orfatū & Federicū, in quo enunciatiue narrat, q bona tradita fuerunt in dote Federico: tale infirm probat in fauorē mulieris, & fauor dotis illa bona, de qb. in d. infirō fit mēto data fuisse Federico **¶** dote Lippa, dato q Lippa p̄sens non fuerit infirō: **¶** ita finaliter conuoluit Bar. in suo conf. 1. 2. inci. Facit sic se hēt Titius & Seius & c. ubi subtiliter inducit. l. j. s. accedit. C. de rei ux. ac. l. 2. cū ibi no. C. de do. pmi. Vnde p̄ dicta dote bona oia mariti tacite sunt hypothecaria. l. si diuis. C. q. po. in pig. ha. Et nō est dubiū, q hypothecaria dat ē cōtra titulo possidentē, cū res trāseat cū illa obligatione ad quēcūq. l. si p̄diū, cū l. seq. C. de euic. l. si mācipiū. s. fi. cū l. seq. ff. de euic. iuncta l. si ab eo. ff. de pig. Et dato q bona olim Federici, ad q ageret hypothecaria, p̄ dictis reb. in dote Federico satis ualere adhuc plus q̄ forte ualuisse data dotalia: tñ sit misio i possibonori Federici, quousq. dotalis fundus restituitur: q̄ hypothecaria sit misio in oib. bonis: & nō p̄ mēsurā debiti, ut est gl. in uer. in possessionē cōiter approbata. & ibi Doct. in l. eū q res. C. de proc. glo. in auth. et q. C. de bo. aut. iud. pof. & ibi Bal. col. 7. & no. Cyn. in l. cū pponas. in 16. q. eo. tit. Bar. in l. si constāte. in 3. q. 4. par. princ. ff. sol. mar. Et si dicat, q Federicus unā cū d. Lippa uēdit fundū do talē, ut in testō Federici sit mēto: Rūdo primō, q nō pbat aliqd de cōsensu d. Lippa. Secundō rūdo, q dato q interuenerit cōsensu p̄prio d. fundi ita ad restōne fuit obligata bona mariti, sicut erat p̄ fundū ita pūchre cōsultendo firmat Bar. in cōf. 1. 2. inci. Pūctus q̄onis, dñā Pūnpit & c. q̄a in dote p̄tū succedit loco rei, no. gl. in l. Labco. ff. de uer. fig. plenius p̄ in d. cōf. Et talis cōsensu est mulieri nō obesse **¶** Et si iuxta id qd h̄t in aut. si qua mulier. cū ibi no. maxi me p̄ Bal. C. ad Velleia. cū cōcor. qd ad p̄sens tñ latius nō attingo, attento q cōsensu d. Lippa nil psumat apparere. Et si Baldx nō uidebit expedire agere dicta ac. hypothecaria, tūc cōsulo, q nō agat Publiciana ad bona cōsignata Orfatō pro Federico: q nō cōpetit Publiciana, cū non interuenit traditio, ut dictū fuit in arg. p̄ parte cōtraria deductis. Si autē bonori p̄dictorū possessio puenisset uelto tunc ad Orfatū, uel ad Lippā: tūc cōpeteret rei uēdictio, tūc Publiciana: q̄a p̄nissimī cōsignationis licet nō uideat tradita possessio, tñ vī tra dicta licetia apprehēdendi possessionē propria aut. l. p̄dia, fm uālecturā, & ibi doct. de acq. pof. & iō ē eodē mō regulat iudiciū p̄dictū, p̄t dicā statim in sequēti parte. Si āt quimus uerū Balda possit agere ad bona relicta Lippa in testō Fed. ex cāis in testō cōtētis, & dico q sic. Ad qd ostēdendū cōsiderare oportet, an possidētis possideat sine tit. an cū ti si possidēt sine titulo, & certū ē, q h̄s tit. aptū ad dñum, uel quasi dñū, ē potior illo, q hēt possessionē solā: patet in l. j. & p̄to. ti. ff. de pub. & in l. r. C. de alie. iud. mu. cā. fa. & in c. Abbate sane, de re iu. in 6. cū uul. Videamus igit, an Lippa & eius h̄s hēant titulū, quo mediante acq̄suerint dñū, uel **¶** saltē quasi dñū, & sic Publicianā & cōis cōfecto est, q aut possessio rei legatē fuit tradita legatario, uel ad eū puenit, & hēt quasi dñū, & Publicianā. l. j. in fi. & l. seq. in uer. amissa possēss. ff. de publi. aut possessio rei legatē nō puenit i legatariū: tūc aut testōr hēat quasi dñū, & legatarius ex plona **¶** testōris a hēbit Publicianā, aliās non. l. cū ipsonus. s. r. & ibi Bar. & Ang. ff. de Publ. firmat. lo. An. & alij, de quib. mētiōne fecit in an. factō sup. p̄ parte contraria. Si ergo in p̄posito p̄bare possessionē rerū legatarū vnq̄ puenisse ad d. Lippā, & certū erit cōpetere Publicianā: idem si p̄bare de quasi dñotestōris, alias non. Vñ tūc esset opus p̄bare saltē p̄ famā cū sumus in antiq. s. q Federicus tpe uitæ & mortis reputabatur dñs dictarum rerū legatarū, & q̄ ita est, firmat, ut statim latius aperiat. Aut possidētes possidēt cum titulo habito ab alio qd attestatore: & tunc si h̄t ti. aptum ad translationē dñi, seu quasi, certum est, q Publiciana contra eos nō datur. l. ius autem. s. si duob. ff. de publ. unde tunc vī necesse p̄bati de dñio testōris, qd translatus fuit reitua iua in legatariū. l. in Lippā. l. a. Titio. ff. de fur. l. legatariū. l. cum u. de leg. 1. & si p̄ferret tunc legatarius tanq̄ dñs alteri habēti tit.

io seu quasi dñi. l. i. pe. & si ff. de Publi. Verū q̄a modus pbat dñū est difficilis, ut p̄ Bar. i. lre q nobis. ff. de acq. pof. & in l. rē alienā. ff. de pig. act. ubi dat singularē practica, q̄ sit bānīmēta, q̄ si q̄s uult dicere talē rē fuisse in bonis alicuius, anteq̄ per Titium possiderent, cōpareat, & nemine cōpare te corā iudice, & probato q Titius possedit, intelligat probatum ipsum fuisse dñm, quasi illares in nullis bonis fuerit, & iō fuerit efecia Titij occupatis. l. i. in prin. ff. de acq. pof. Potest alius modus seruari in casu nō ad p̄bādū dñū: nā sunt 5 s. anni uel circa, q Federicus decessit, & ista bona tunc & antea possedit, ut uerōsile est p̄bati posse saltem per **¶** famā. Vñ p̄suppono, q in antiq. p̄bati p̄t dñū p solā famā: quia fama t̄ antiq. idem operat, qd̄ plena probatio. no. Inn. i. c. ueniens. de uer. fig. gl. in lat. q natura. s. cū me adēn te. ff. de ne. gest. q̄ ita intelligit Bal. i. l. p̄prietatis. C. de p̄ba. & Ang. i. l. Titius. ff. q. bo. mo. pig. uel hypo. solui. & dicit Ang. q̄ ita de facto obtinuit per illā gl. sing. fm eū, & idē Archi. 16. q. 3. i. memoratos. Bal. i. l. conuenticulā, i. pe. col. C. de epi. & cler. i. l. non ignorat. in 6. col. C. q̄ accu. & in lexemplo. C. de p̄ba. & in l. in bono fidei. i. ult. col. C. de re. cre. Ant. de Bu. clare in c. ueniens. cl. de test. lo. de Imo. i. c. cū cām. de p̄b. apertē Bal. i. l. sup. C. de rei uend. Faciunt q̄ dixi supra: ad mortē alicuius pbandā, si est de longissimo tpe, sufficit fama. Et t̄d fit mēto de antiq. s. non uē dicendū, q̄ intelligat t̄modo de tpe uitā hois excedente. i. de tpe 100. ann. qm̄ illud tps d̄r longinquū, & antiquū, hoc apertē uoluit Cy. & Bar. in l. qd dem. C. sol. ma. ubi dicunt, q pbat qd esse mortuū eo ipso, q pbat, q̄ uita eius excessit 100. ann. & subdit, q̄ ēt probat p̄ famā, qm̄ mors est de antiquo, non ergo intelligunt antiquum tps esse a 100. ann. infra q̄a per solum cursum 100. an. est uera mors probata, quinimmo Inn. in d. c. ueniens. de uer. fig. & expresse D. Ant. in c. ueniens. cl. i. de test. dicit, **¶** q tps 40. an. debet tps antiquū b̄ in quo sola fama pbat plenē, uel saltē debet relinqui iudicis arbitrio, q̄ dicat antiquum tps, ar. l. i. in fi. ff. de iure deli. & c. de causis. de of. dele. Probādō ergo, q fama est, q Federicus tpe eius uitæ iā sunt 50. an. elapsi & ultra erat dñs dictorū bonorū legatarum Lippa, & q nullus alius erat dñs: erit p̄bata intentio, & magis si p̄bare, q̄ cōis opi. est, q̄ memoria alicuius non extitit in cōtrariū per d. l. i. arbit. ff. de prob. plenē p Inn. i. d. c. ueniens. de uer. fig. Spe. in ti. de prob. s. i. gl. in c. i. de p̄scr. in 6. Et p̄ dicta procedunt p̄supponendo, q possidentis habebat titulum ab alio, q̄ ab h̄de Fed. q̄a si ab eo. tñ habuisset, talis titulus haberet pro non ti. l. n. s. sed quia n̄ra. cum sē. C. cōia de le. Itē si p̄supponeremus p̄bati, q dicta bona fuissent possessa p Lippum tpe eius mortis, possēt nunc agi interdictio quorum bo. ad possessionem contra possidentem sine ti. ut l. i. ff. quorū le. Considero, q̄ aliud p̄t dari auxiliū ēt contra possidentē cū titulo: nā Fede. in testō instituit Lippū eius filium h̄dem ulem: & q̄nq̄q. decederet sine liberis, uoluit expendi h̄ditatem suam in maritandō domicellās pauperes per commissarios suos: & sic fecit sibi substitutionē compēdiosā, q̄ comprehendit uulgarem & fideic. post tempus pu bertatis, ut in l. Centurio. ubi probant hoc oēs, de uulg. & pupil. & in l. p̄cipibus. C. de impu. & alijs subiti. & in c. Ray. & ibi Doct. de test. uulgaris non habuit locū, eo q filius expresse non abstinuit: q̄a potentia fuitatis incontinenti post mortem Federici Lippus fuit h̄s. l. i. s. qui in p̄tate. ff. q̄s om. cau. te. In l. i. de here. quali. s. sui. l. i. filius qui p̄a. cū materia. ff. de uul. & pu. Vñ aut Lippus uiuit, & certum est, & non est locus substitutioni, sed possēt tunc ad instantiam alicuius creditoris Lippi h̄rdis Fed. dari curator bonis Lippi absentis: uel creditoris. satisfaciatur, qui curator possēt noīe Lippi intentare remediū. l. si. C. de edi. dial. Adria. tol. p̄ducendo testm̄ Federici non abolitū, non cācellatum, & petēdo se mitti in possessionem oīam bonorū, q per Federicū tempore mortis possidebant: & facta summaria fide de possessionē Federici, nā misio i possessionē ēt cōtra possidentē cū ti. ac **¶** q̄to post mortem Fed. t̄ q̄ illud singularē remediū. l. si. de edi. diui. Adria. dat ēt contra possidentē cū ti. post mortē c̄ ipsius testatoris acquiritur, ut legit & no. per gl. & oēs doc. i. d. l.

Liber Secundus Confil. Alexand.

d. l. i. Et q̄ curator possit tales actiones intentare examina-
 ri est supra. i. prima principali dubitatione. Aut Lippus uer-
 re mortuus est sine liberis, & et locus est substitutionis fidei-
 ad pias causas & absq̄ alia additione Lippi p̄ sola existentia fuita-
 14 tis confirmata fuit fidei. ut. l. ita tñ. s. i. p̄. ff. ad Treb. Et
 maxime ad pias causas, cui uideamus, q̄ licet existentia fuitatis
 non confirmet legata particularia. l. i. in f. i. ut in p̄. l. i. s. i.
 ex modica. s. i. ff. de bo. lib. tñ confirmat legata ad pias causas
 fm Ang. & alios in d. l. i. filius q̄ p̄ ad in stat. legata liberta-
 tis. l. sciendū. s. de ma. test. l. i. q̄rit. s. fed. & si q̄. ff. de fideic.
 lib. Pro hoc faciunt no. p̄ Bar. in l. i. i. reper. C. de fac. san. ecc.
 cū concor. ubi tenet ad pias causas non esse necessariā addi-
 15 tiōem q̄ et q̄ plurimi cedere, q̄ tñ hic disputare non expedit,
 postq̄ tot alia fundā incurant. Et licet d. subfō (ut dixi) cō-
 phendat uulgarem, & uulgari cōsuevit tollere & existentia
 euitatis fm magis com̄ op̄uit in l. i. filius h̄s. ubi plenē. ff.
 de lib. & posth. cū suis cōcor. tñ q̄ subfō uulgari est iūcta
 cum fidei. simul, ut in casu nro, nunq̄ tollit existentia fuita-
 tis: q̄ dādo fideic. substitutū ut noluisse filii posse cogi ad-
 re, & fuit h̄e concō Bal. in l. no iustā. C. ad Treb. & in repe-
 l. in suis. in 33. col. ff. de li. & posth. l. i. Pap. s. quarta, ubi Ang.
 ff. de inoff. test. & Ang. in l. i. ff. de uol. & pup. Et q̄d nō fue-
 rit sublata existentia fuitatis p̄ d. subfōnē patet, q̄a subfō p̄
 dicta fuit facta per illa uerba, si filius decederet sine liberis:
 & sic q̄tum ad uulgarem subfōnē fuit facta sub casu impo-
 tentia. i. non posset esse h̄s p̄ morte, ut no. Bar. in d. l. cētū-
 rio, dum q̄rit, cōpendiosa an cōtineat uulgarem, & sic d. sub-
 fō cōpendiosa non comprehendit in specie, uel in ḡnre de p̄
 prio significato uerborum casum, q̄n filius nollet esse h̄s, &
 h̄ditate repudiaret: q̄a uerba subfōnis sonāt apte, q̄ post
 mortem filij, nō at post repudiationem tñ nocet substitutu-
 ri. Vñ licet d. subfō facta in dicto casu mortis trahat & ad
 casum, q̄n filius repudiavit, & nōdum decessit illud est in
 terpretatione iuris, & subfō facta in casu impotentia trahat
 & ad casum uoluntatis, licet nō sit de prio significato uer-
 borū. l. Gallus. s. qd si tñ. ff. de lib. & posth. l. i. & ibi Bar. C.
 de inoff. test. & subfō. sub cōpendione facit. Bar. in l. i. 2.
 q̄. prin. ff. de uol. & pup. Bal. in l. 3. C. de h̄re. in f. i. modo
 in proposito subfō uulgari, q̄ ex expressione uerborum re-
 fert ad casum impotentia, & non ad casum uoluntatis, de p̄
 prio significato uerborum nunq̄ tollit existentia fuitatis. no.
 Bar. in d. l. Gallus. s. qd si tñ. p̄ illum tex. & Bal. l. 3. C. de
 h̄re. in f. i. & Io. de Imo. in d. l. i. filius h̄s. quia non est data
 exp̄sa a testatore filio licentia abhīnendi p̄talem subfō
 nem. ¶ Probat & alia rōne, q̄ locus sit subfōni fidei. mortuo
 Ippo, non at sit locus subfōni uulgari, & dato q̄ existentia
 fuitatis esset sublata: nō statuto, de quo supra. ratiō est, q̄ de-
 scendentes oēs h̄ditate, & non agniti trāsmittunt ad quo-
 scunq̄ suos h̄des & c. sed ita est, q̄ ubi cumq̄ h̄ditas non adi-
 ta per institutum trāsmittit ad h̄des suos, p̄ excludit sub-
 stitutum uulgari: quia institutus trāsmittendo dā facere aliū
 h̄dem, q̄ excludit substitutum. l. i. p̄. ff. & ibi no. Bar. & mo-
 derat. ff. de h̄re. in f. i. l. i. C. de his qui ante aper. rab. in uer-
 alios, exponendo fm Richar. Malum. i. subfōnis & no. Bar.
 in l. i. ff. de uol. & pup. Bal. in l. cum antiquiorib. C. de iure
 delib. & in l. apud hostes. C. de suis & legi. & in l. Papi. s. 4. ff.
 de inoff. test. & Imo. in c. Ray. in materia subfōnis uulgari,
 de test. & Pan. de Cal. l. 7. de acq. h̄r. ¶ Præsupposito ergo, q̄
 per existentiam fuitatis immediate Lippus censeatur fuisse
 h̄res Federici, & q̄ mortuus sit sine liberis, locus est substi-
 tutioni fideicommissariae, quia uocant commissarii ultimæ
 uoluntatis, qui oēs sunt mortui præter artem societatis bea-
 ta Mariæ, q̄ congregat in ecclesia Prædicatorum, apud quē
 16 remanet oīs potestas exequendi. c. i. de test. in 6. Et qui
 commissarius in effectu nullo alio existente h̄de post mor-
 tem Lippi tenet locum h̄des Federici, ut no. Spe. in ti. de in-
 stru. ed. i. s. nunc uero aliqua uerumtē pone q̄ aliquis, & Imo.
 in c. cum tibi. per illum tex. fm uim intellectum de testi. Ro-
 fre. in ti. de act. ex test. uer. item q̄ erit. Bar. in d. l. Centurio.
 in 2. q̄. prin. & in cons. incipien. Nico. sciet. & in q̄. sua, inci.
 Filius aditum. & in l. hereditas la. 2. ff. de h̄red. in f. i. &

in l. i. quis ad declinandū, per illū tex. de epi. & cle. & in l. i. q̄
 Titio de le. 2. & Bal. in l. i. C. ad l. Fal. & in aut. licet. C. de
 nat. lib. Adeo q̄ ad cum spectat agere & conueniri actionib.
 h̄reditariis sicut ad h̄dem. Vnde in talē executorem tanq̄
 in fideicommissarium substitutum ad pias causas ipso iure abiq̄
 alia resti fidei. transferunt oia iura h̄ditaria fauore p̄i-
 cāq̄ ut p̄bat in l. i. C. de fac. san. ecc. l. in uer. h̄ditate. & q̄ tñ
 no. gl. in uer. uindicat. & in tex. in uer. uindicat. nimir
 Bar. in disp. sua inci. Filium aditum. & idē Bar. in repe. l. i.
 C. de fac. san. ecc. in 6. q̄. quintā q̄ & Bal. ibi in 2. col. i. prin.
 Bal. in l. p̄. C. ad treb. & in l. i. d. q̄ pauperib. in 17. q̄. C. de epi.
 & cle. Pet. de Anc. Io. de Imo. i. cum tibi. de test. Io. de Imo.
 in d. l. Centurio. & idē cōis op̄i. licet Bal. in l. i. C. de fac. san.
 ecc. tenuerit, q̄ requirit fieri restitutionem fidei. ¶ Retēta
 ergo cōi op̄i. q̄ in fideicommissarium ad pias causas sunt ipso
 iure translata iura h̄ditaria, remedium erit, q̄ d. executorem
 intenter remedium d. l. i. C. de ed. di. Ad rōl. contra quos-
 cunq̄ possidentem et cum tñ acq̄sito post mortem Federi-
 ci, & obtinebit p̄bata possessio Federici tpe mortis p̄ d.
 l. i. nā et fideicommissario dat. remedium, q̄m iura trāstata
 sunt iura h̄ditaria in eum, ut firmat oēs doc. in d. l. i. C. de
 ed. di. Bar. in cons. c. Misus in possessionem, & in cōi. q̄. i.
 17 inc. In q̄. uertente i curia capitanei ciuitatis Narnie & c. Et
 erit modus praticandū, primo denunciet d. priori executo-
 ri, an uelit acceptare officium executoris ipso in testō Federi-
 ci relicto, & si acceptauerit tunc poterit Balda tanq̄ h̄res
 Lippi legatarij compellere d. executorem, ut agat & inten-
 tet d. remediū d. l. i. C. de ed. di. Adr. ut res Lippo legatas
 recuperet, & Balda h̄di restituat: q̄ cum d. executor habet
 actiones ad commodum Lippæ ad recuperandas d. res p̄
 cōpelli ip̄e. l. iul. s. p̄. ff. de act. em. & l. cum in plures. s. me-
 sem. l. loca. & ibi doc. Si at dixerit executor nolle acceptare
 officium, non p̄t compelli inuitus. l. i. q̄s sepulchrum. s. finus. ff.
 de relig. l. alio. & ibi Bar. ff. de al. legal. p̄. C. de no. Spe.
 in d. s. nunc uero aliqua. in uer. hic et q̄rit. & ibi Io. an. in c.
 Io. de testa. Bar. in l. i. ff. de leg. 2. & i. l. p̄ legatus. s. admittit.
 ff. de his quib. ut indig. & Cy. & Bal. in l. 3. s. i. ff. de arb. & in
 l. 4. C. si pen. app. mors inter. & in l. nulli. C. de epi. & cle. & i.
 l. p̄. C. de don. la. de Belin. s. i. s. si adificationem. in aut. de
 eccl. tit. Et tunc officium p̄dicatum cum eadem p̄tate trans-
 fūbit ad ep̄m, qui tenebit s̄r locum h̄des, in aut. de eccl. titi
 s. finautem q̄ hoc facere & c. & in d. l. nulli. qui ep̄s h̄r h̄bit
 remedium agendi contra possessores fm prouisionem, iuxta
 d. fi. C. de ed. di. Adr. fm Bar. ibi, & Bal. in l. i. quis ad decli-
 nandū. C. de epi. & cle. Item aduertat Balda, ut si hancum
 aggrediat, q̄ tutissima v̄, eo casu, quo aliquater de morte
 Lippi p̄bati possit fm sup. dicta, ip̄a Balda tanq̄ h̄s Lippi
 ab intellectu p̄ publicum int̄m adeat h̄ditate Lippi, &
 h̄ditate Federici non aditā per Lippum & trāsmittat
 ad ip̄am Balda, maxime uigore statuti. Et hoc iude dico, ne
 possit reficari in dubium, q̄ legata relicta in testō Federici
 non fuerint confirmata p̄ aliq̄ additionem h̄ditatis, iuxta
 si nemo. ff. de testa. & l. p̄. i. s. i. ff. de his q̄ in test. dele. nā si
 tis erit, q̄ per h̄dem h̄ditate, ad quem trāsmittit, est h̄di-
 tas non adita, adeat, ut no. gl. & doc. in l. eam. q̄. C. de fideic.
 Et consulo q̄ Balda et p̄ recuperatione dotiū Lippæ potius
 uelit inherere, & se fundare ex testō Federici, q̄ ex inf̄ro cō-
 signationis, ne habeat necesse petitionis diuidere, & q̄a non
 clarē posset apparere q̄ tum potestas posset petere Balda ex te-
 stō pro alia reb. legatis ob aliā cām, q̄ pro dotibus, cum te-
 gata sunt simul facta p̄ oibus causis. Et si uelit et pro dotib.
 agere ex testō, non impediri p̄ inf̄m cōsignationis, in quo
 solus consensus patris non posuit filiz p̄iudicare. l. 2. q̄
 si in patris. s. fil. non solum. ff. sol. mar. Præterea testator fa-
 ciendo d. legatum, dare uidetur electionem Lippæ, ut agat
 etiam ex testamento, ubi plura dantur remedia, & electio
 sit actoris, l. quod in heredem. s. eligere. ff. de tribu. & de-
 clarat Bar. in l. cum proponas. & in l. ubi pactum. C. de tran-
 sa. ¶ Superest ut respondamus ad allegata in contrarium:
 primo quod ad exceptionem prescriptionis dico, & respon-
 deo, q̄ at isti possidentes bona relicta Lippæ i testamento
 Federici

Federici cepit possidere, & prescribere post mortem Lippa: & dicendum est, qd prescriptio nunquam fuit inchoata: quia hereditas Lippa fuit iacens, & per Lippi, nec per alium reperiatur fuisse legitime adita. ¶ Sed ita est, qd contra hereditatem iacentem non currit prescriptio in mobilibus. I. seruus hereditarius, & no. Ang. ff. de stip. seru. l. ea que, & ibi plenius no. C. de temp. in integ. res. p. Aut erat cepta prescriptio viuentis Lippa, completa autem esse non poterat, incepta breuitate temporis a morte Federici vique ad mortem Lippa, intra quod non fuit tempus decem ann. & tunc fatendum est, quod compleri possit hereditate iacente prescriptio, vt no. glo. in l. si intra. C. de non num. pec. & in d. l. ea que, tamen aduersus prescriptionem completam hereditate iacente datur restit. in integrata dixit Ang. & Ioan. de Imo. in l. fed. & fin conditione. s. si seruus. ff. de hered. instit. allegant, quod habetur in l. pen. in l. si. ff. de nau. feno. & in l. cum filius. s. in hac. per glo. & Doct. ff. de verb. oblig. & in l. in si. ff. quib. caus. ma. Fortificatur hac quia D. Lippa, & successus Lippus, & Balda de predictis legatis, & qd per istos posseditores bona legata possideantur, habuerunt istam ignorantiam, & praesumptam, l. qui in alterius. 19 ff. de reg. iur. in l. si. ff. pro suo. ¶ Vnde licet prescriptio aduersus ignorantem currat. l. si. C. de prescript. lon. temp. tamen restitutio in integrum conceditur aduersus talem prescriptionem ex regula generali. Si qua mihi iusta causa, & de qua in l. i. & in l. sed si per pretorem. s. hac regula. ff. quib. ex cau. ma. vt eleganter firmat Bar. & Ang. in l. si. ff. qui autem propter. per illum tex. cum glo. ff. de iur. actus. prius & glo. not. in l. si par tem. s. in verbi non utendo. ff. quemad. ser. amit. glo. in l. j. C. de pat. pot. Spec. in tit. de prescript. s. verbi pone si colonus. & Io. de Imo. in repet. c. de prescript. in iij. col. & Abb. Sic. in c. vigilanti. de prescript. ludo. Rom. in l. i. verbi s. de viro in l. fall. ff. sol. mat. no. per glo. & Doct. in l. j. C. de iure emphyt. per Baran. l. Aemilius. ff. de mino. & in l. cum filius. in hac & Spec. in tit. de loca. s. nunc aliqua. ver. xvij. & qd no. Bar. & Balin l. j. C. si aduer. pign. vend. Accedant no. per Petr. Cyn. & Balin l. j. quoties. C. de prec. imper. offer. per Guil. de Cyn. & Bar. in l. si mater. ff. de offic. prescrip. per Angel. in l. j. C. de anna. excep. vbi concludunt, quod impedimentum facti superueniens, & impediens me agere, licet non impediat cursum prescriptionis, tamen tribuit iustam causam concedendi restit. in integ. illi contra que prescriptio est, per l. & Attilianus. ff. de seru. rust. pred. d. si quis autem propter. fed. dicta ignorantia ¶ est iustum, & probabile impedimentum. facit in casu nostro. d. l. qui alterius, & l. si. pro suo. iur. &c. ¶ Nec obli. si diceretur, lapsum est quadriennium post prescriptionem cōcessum quibulcunque ad petendum restit. in integ. l. si. C. de temp. in integ. res. p. & in cap. primo. de in integrum restitut. in vi. quia respondeo ex solennitate traditis per Bald. in l. fallam. C. si ex fall. instrument. quod tale tempus quadriennii quoad initium est utile, vt per Bar. in d. l. fin. in l. quemadmodum. C. de tempo. in integ. res. p. & ideo si quis probabiliter ignorans steterit per centum annos, quod restitutio in integrum non petierit, adhuc illam petere poterit, secundum Bald. in d. l. fallam. fed. heredes d. Lippa habuerunt de predictis iustam probabilem ignorantiam causam, ergo &c. ¶ Et eodem modo posset responderi ad prescriptionem, quae allegaretur per heredes Orlati circa 20 legatum lib. centum. ¶ Vltra quod etiam posset responderi, quod heres scriptus in testamento Orlati prescriptum habuisset scientiam contentorum in testamento, & sic fuisse in mala fide, & hoc si erat heres extraneus, alias non vt. no. in l. cum heres. ff. de lib. leg. & in l. quidam ita. s. si quis filium. ff. ad Trebell. si autem erat filius heres, & sic de decedentibus, & tunc si aduersarius faceret, quod heres scriptus in testamento Orlati adiuit hereditatem Orlati ex testamento prescriptum sciuit contenta in testamento: quia oportet illum, qui vult adire, esse certum de viribus testamenti. l. heres infuitus, cum sequent. ff. de acqui. hered. & ita in specie firmat Bar. & Ang. in l. qui Romae. s. duo fratres. ff. de verb. oblig. in l. j. quæst. Idem si apparet, quod heres scriptus, vel alij succedentes post eum soluerunt aliqua legata relicta in testamento Orlati, vel cum legatario aliquod pactu fecerit: ex istis enim prescriptum scientiam contentorum in testamento. l. j. ff. quemadmodum testam. aper. de his. ff. de transactio. not. Bart. & Angel. in præalleg. s. duo fratres. Prescriptum etiam scientia, si heres interfuit testamento, vel de testamento in eius præsentia fiat mentio, vt per glo. & Doct. in l. si tutor petitus. C. de peric. iur. Plus dicit Dyn. & Bald. in l. cetera. s. fin. de legat. primo. & Bald. in dicta l. si tutor, quod heres post aditam hereditatem indistin-

ctè presumitur scire omnia contenta in testamento: & idem Bald. in l. quoniam sororem. C. de iure deliberan. Et expressius Bald. in l. eius qui in provincia. ff. si certum petatur. vbi dicit, quod heres suis postquam in hereditate per alium facti innotuit, presumitur scire omnia contenta in testamento, per not. in dicta l. cum heres. sed ante immisionem facti, quia filius, & quilibet suus heres immediate ex dispositione legis fit suus, & necessarius heres. l. prima. s. qui in potestate, cum vulgari. ff. si quis omni. cau. testam. in l. si post mortem, de legat. j. bene verum est, quod prescriptum ignoret, vt loquitur tex. in dicta Leius qui in provincia. & idem etiam tenet Paul. de Cast. post Raph. in dicta Leius qui. ¶ Tamen ad euitandas opiniones utile erit inuestigare de predictis coniecturis, & positionem facere continentem, quod heres scriptus in testamento Orlati adiuit hereditatem ex testamento, vel quod dictus heres, & alij, qui successerunt post eum, adimpleuerunt legata relicta in testamento Orlati, & quod se immiscuerunt in hereditate predicta, quod probato apparebit de mala fide heredum Orlati, quæ omnem prescriptionis speciem impedit, secundum communem sententiam, cap. fin. de prescriptio. 21 & cap. possessor, de regul. iur. in vi. ¶ Et dato, quod tantum de scientia, & mala fide primi heredis Orlati constaret, & secundus heres fuisset in bona fide spatio triginta ann. tamen adhuc non potuisset prescribere secundum magis communem sententiam, quæ habet, quod vniuersalis successio in hereditate impeditur prescribere propter malam fidem authoris sui, per d. l. cum heres, ¶ cum simil. de diuer. & temp. prescript. quæ in hoc non reperiatur correctæ, dato, quod ipse prescribere uolens ex persona sua sit in bona fide, & ita tenet dom. Anton. de Butr. Ioan. de Imo. & Abb. Scul. in cap. diligenti, de prescript. quia successio tenetur exonerare scientiam eius, qui vniuersaliter successit, cap. fin. de sepult. i. quomodo aliter exonerare non potest, nisi creditoris satisfaciatur, & quia vbi lex ciuilibus non reperiatur per canones correctæ standum est etiam in foro ciuili, quæ canonico, per no. in cap. j. de oper. noui nunciat. Ad hac bene faciunt not. per Barto. in authent. ad hac. C. de usu. in iur. sic quid dicemus de hare. prescript. Et idem videtur esse de quod. Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de prescript. s. si super verifico quid i. debitor, &c. isti Doctores in dictis locis damnant dictam opinionem contrariam, quæ tenuit Dyn. in dicto cap. possessor, & istam partem etiam tenet Ioan. de Imo. in repet. cap. fin. de prescript. vbi videtur concordare opinio, & tamen quod ad successorem succedentem in iure hereditario tenet istam opinionem, videlicet, quod mala fides authoris nocet. successori. ¶ Non obstat quod non possit competere Publiciana contra titulum possidentem, & quod rei vend. non datur nisi probato dominio, &c. quia responsiones patent ex superius dictis: quoniam si uelit agere Balda actione hypothecaria pro rebus datus Fed. in doct. nil repugnat, probando, quod in bonis Federici fuerunt ea bona, ad quæ ageret hypothecaria, uel si agatur contra possidentes sine titulo, potest agi Publiciana ex titulo legatarij, si autem agatur contra possidentes cum titulo, tunc fatendum est, quod oportet probari de dominio Fed. quod probabitur isto casu per famam, cum simus in antiquis, vel per alium modum, de quo dixi supra. Item poterit intentari remedium, de quo in l. fin. C. de edic. iur. Adriat. toll. propter declaratum est supra. ¶ Non obstat etiam, quod Balda non possit consequi pro resaluo dotis utrunque, scilicet tamen bona contenta in instrumento confectionis, quæ bona relicta in testamento: quia hoc fateor, sed habet electionem, & suadet, vt eligat ex testamento, vt dixi supra. ¶ Postremo non obli. statutum, quod stantibus masculis femina non succedat, & similiter sententia alias super hoc lata contra Baldum, quia, vt dixi supra, Balda non agit eo iure, & nomine, quo alias agit, sed alijs nominibus agit, vt plenius exitit declaratum. ¶ Ex quibus remanet conclusio, quod si non potest probari de morte Lippi, saltem per famam, uel per alios modos supra narratos, poterit dari curator bonis Lippi ad instantiam Balde. Vel tunc ad instantiam aliquius creditoris Lippi, vt talis curator satisfaciatur creditoribus, uel melius ad instantiam aliquius afferentis se creditorem hereditatis d. Lippi, seruatis his, quæ dixi supra, vbi dicitur curator hereditati iacenti d. Lippi, qui curator agat contra heredes Orlati ad libras centum ex testamento: & contra possidentes bona Federici alij actionibus, vt statim repe. Vel Balda ipsa compareat tanquam heres Lippi, allegando Lippum exdolum prescriptioem, vel termino, quæ sibi statui facit ad eandem hereditatem Lippa, & possea ibi hereditario nomine Lippa

Lippæ agat, uel allegando Lippum excludum morte, si mortem probare possit aliquo ex modis supra traditis, & adeundo Baldi hæreditate d. Lippæ, & etiam Lippi, & etiam adeundo hæreditatem Federici ubi transmissum per Lippum ex forma statuti, ut sic legata in testamento Federici confirmetur, si hæreditas Federici per Lippum non fuit adita, & tunc similiter agat Baldi hæreditario nomine Lippæ. Et erunt in dictis casibus intertendæ actiones istæ, videlicet, quia contra hæredes Orsati ad legatum agatur actione personalis ex testamento, alias hypothecaria ad bona testatoris: in bonis vero Feder. agi poterit ratione dotium daturum Federico hypothecaria, si quia bona Federici reperitur, vel si tunc ratione dotium, quàm aliorum uelit agere ex testamento Federici, poterit contra possidentes sine titulo agi Publiciana, si probetur, quòd possessio bonorum legatorum fuerit unquam apprehensa per Lippam, uel si probetur, de quasi dominio Feder. tam contra possidentes sine titulo, quàm contra possidentes cum titulo agatur rei uendicatione, si probatur, quòd fama est, quòd dicta bona tempore mortis Federici, & ante, erant Feder. & quòd ipse erat, & reputabatur dominus, & non alius, & sufficit fama, cum simus in antiquis, uel probatur de dominio per bannimenta, ut supra est ostensum, aut per curatorem bonis Lippi hæredis Federici ad instantiam alicuius creditoris Lippi agit remedium d. l. fina. C. de edicto diui Adrian. petendo missionem in possessionem bonorum hæreditatis Federici, & obtinebit tam contra possidentes cum titulo, quàm sine titulo probato, quòd Federici possidebat tempore mortis per probationes ueras, ut per famam. Et si possit probare morte Lippi sine bonis defuncti, non oportebit dari curatorem bonis, sed denunciari priori societatis Beate Mariæ, quæ non congregatur in Ecclesia Predicatorum, an uelit acceptare officium executoris, scilicet inunctum à Federico in testamento, & sic acceptauerit: & tunc poterit per Baldum hæredem Lippi, & Federici in effectu, & etiam hæredem Lippi compelli dictus executor ad intentandum remedium d. l. fina. C. de edicto diui Adrian. producendo testamentum Federici non abolum, & petendo missionem contra quoscuq; possidentes cum titulo, uel sine, bona possidea per Federicum tempore mortis, & bona prædicta, quæ recuperabit, scilicet quæ legata fuerunt Lippæ in testamento Federici, debebit dictus executor pro legatis consignare Baldæ. Si autem executor noluerit officium commissarius acceptare, deuoluatur eadem facultas Episcopo, qui idem facturus erit: quia dictus executor mortuo Lippo sine liberis tenet locum hæredis Federici, ut hæc latus in superioribus patent. Et ut dico ego Alexand. de Tartag. de Imo.

ADDITIONES.

- a ¶ Testatoris. Infra eod. lib. consil. 98. num. 8. Corn. consil. 301. col. 3. lib. 1. consil. 88. lib. 4.
- * Curatorem cari.] De curatore dando bonis absentis, plura Dec. consil. 775. per totum. Bald. consil. 173. lib. 2. Fulg. consil. 114. Bald. consil. 227. lib. 5. Natta.
- + Curator.] De curatore dando hereditati iacenti, & de interrogatorijs faciendis his, quod proxima causa successione spectat. Dec. optimè consil. 909. per totum. Natta.
- + Communis.] Quod iudex possit abbreviare terminum ad instantiam creditorum. Alex. & Iafin. rub. C. de fideiuc. Natta.
- * Habuerunt pro mortuo.] Nota, quod mori probatur per exploratores, & similiter per eosdem probati poterit possessio bonorum. Salycin. l. fin. §. fanciaus, in princ. C. de edic. diui Adriani. Alex. l. diuo Pio. §. si super rebus, colum. 7. vers. Item cari hoc illud re iudicata. Natta.
- * Notum, & c.] Nota istud de quinquennio, & qui profectus est ad libellum, in quo obijt multitudine, nec coparet, præsumitur mortuus. Bart. l. fin. §. si quis in bello. ff. de instam. Ang. & Imo. d. §. si dubitetur. Iaf. consil. 64. col. pen. lib. 3. Natta.
- * Diuersa ab illa prima.] Vide late per Socia. consil. 255. In causa illorum. 2. lib. vii tractat materiam d. l. cum queritur. Et Marian. in quer. consilia hiiij. consil. 18. lib. 1. colum. fina. ubi eleganter hoc adducit. Natta.
- + Instrumento.] Nota, quod fauore dotis ius queritur absentis, quod non est in pia causa, sequitur Dec. consil. 3. in princ. & ibidem, col. 2. comprobatur in parte dotante, quia ipse tenetur ad dotandū, & quantitas pro arbitrio eius constituitur, & in declaratione non requiritur præsentia patris. Et dictum Alex. hic sequitur Dec. consil. 135. colum. 2. ubi ex hoc inferit idem in dote Capelle, ut leuioribus probationibus sufficiant. Natta.
- + Non obest.] Et quando mulier renunciat hypothecæ, renunciatio non extenditur ultra res, & personas, de quibus in ipso contractu,

- Liphemus. C. ad Velleian. Iaf. notantes in l. h. v. n. s. ante omnia, c. ca. fin. ff. de pact. Natta.
- b ¶ Antiquum. Plenè dixi in consil. Paris. §. 1. num. 6. cum sup.
 - * De antiquis.] Comm. opin. est de tempore centum ann. ut per eundem Alex. in l. cum aliquo. C. de iudell. & Iaf. in repet. l. ad montem, col. 82. de iureiur. Natta.
 - c ¶ Glo. infra eod. consil. num. 16. in fi.
 - + Adicionem. Imo ut infra eod. consil. 209.
 - e ¶ Tollere. Imo veto est, quod non tollit, ut dicam. infra lib. 3. consil. 17. num. 9.
 - * Contra hæreditatem.] Vide Felinum in cap. de quarta, colum. 6. de præscrip. Natta.
 - f ¶ Ignorantia. Sup. lib. 1. consil. 7. num. 3.
 - g ¶ Scientiam. Iaf. l. ius. §. si stipulatus. colum. 1. si certat. nisi in filio. Cur. iun. consil. 3.
 - h ¶ L. cum hæres. Imo d. l. non loquitur, nisi in præscriptione longi temporis secundum tempora, si vide supra eod. num. 1.
 - i ¶ Consensum. dixi in l. 2. §. ex his, quæ s. de verborum obligatio. in nouis intell.

S Y M M A R I V M.

- 1 Missio, uel adiudicatio facta non citato specialiter possessori, nulla est.
- 2 Citatio generalis quando sufficiat.
- 3 Ordo legalis, à diuo Pio. §. 2. habet locum etiam in interdictoria.
- 4 Factum quod est de facto, de facto retractandum est.
- 5 Legata non debentur nisi adita sit hæreditas.

CONSILIUM V.

- IN causa, & lite inter d. D. Thadæam appellante, & d. Margaritam appellatam. Visis his, quæ in themate narrantur.
- 1 ¶ Circa primū dubium, quod querebatur, an tenuta, & adiudicatio in solutum data d. Margar. de bonis prædictis sit nulla, uel saltem iniqua. Breuiter dico, q. sic quo ad d. D. Thad. euz, ut presuppōnitur, tenebat, & possidebat dicta bona pte dante tenute, & dationis in solutum, & cū nunquam specialiter citata fuit. Nam constat, q. processus factus in preiudicium
 - a possessoris non ualeat non citato, & l. c. si per uim, uel alio modo, l. meminerit. C. vnde vi. c. licet episcopus, de preb. vi. facit l. de inuocatio, de re iud. & in l. ij. C. si propterea publie. Etiam si talis possessor tunc iniustus, ut d. c. licet episcopus, & per Bal. in d. l. c. de edic. diu. item extra glo. quarto. Et dato, q. quando non est certus aduersarius, sufficiat citatio generalis regulariter, iuxta auct. f. omnes, & ibi no. Doct. C. si ule ab her. abt. & l. si eo tpe, cum ibi no. per Doct. C. de rem. pig. & no. Bar. in l. diu. ff. quib. ex cau. in poss. eat. & Inn. & alij in c. si de maior. & obed. cum si. ¶ Tamen in iudicio, in quo principaliter agitur de transferendo possessionem in alium, non sufficit citatio generalis: quia quo ad possessionem debet specialiter citari, ita inquit Pe. de Anch. in c. si de elec. lib. vi. ubi per illum tex. dicit colligi regulam generalem, t. q. ubi non reperitur certus aduersarius, sufficit citatio generalis: ratio est, quia nec pars diuinae non cogitur. l. si putator, in ff. ad leg. Aquil. ff. de iussor. §. si cū debitor. ff. mand. secus quando certus est aduersarius. d. l. si eo tpe, cum ibi no. Quod limitari debet et uerum, fm eum, q. non potest de facili certificari, quia multi se possunt opponere, ut no. in c. v. circa, eo. tit. & ibi in c. super his, de ac. cul. secus ubi de facili certificari potest, allegat id, quod h. d. d. a. d. h. si oēs. Et per hoc dicit de facto consiluisse, q. non sufficiat generalis citatio, per quam in genere citatur: q. non sufficiat quilibet, qui sua putaret interesse, ne fiat missio in possessionem talis rei, quia debuit citari possessor, qui uerò similiter potuit sciri, & ita est cū Pe. de Anch. trāsīt d. de §. Gen. in d. c. si. Idē et uoluit Bar. in c. lxxxv. incip. Missus in possessionem, quia fm eū agēs est in culpa, quia non quæsit possessorē, per d. l. meminerit. & Pe. de Anch. ita cōsultuit, in consil. 49. incip. Ve prima facie, & expressius in consil. 202. quod in p. In primo dubio querit. Et Bald. idē sentit in l. fin. iij. q. de edic. diu. ubi uult, q. agitur de preiudicio possessoris, sit nominatum citandus. l. si de certa. C. si pp. pub. pen. ff. & licet actor ignoret eum possidere, tñ ignorantia sua non preiudicabit possessori non citato, alleg. no. in l. cum miles. §. si. ff. quib. ex cau. maio. in c. eum qui de preb. vi. Et statutum etiam uolēs, q. proceditur ad dationē in solutum, nat citatio per generale procedenda.

Lib. II. Confil. Alex.

ADDITIONES.

- 2 ² Citato, Bal. conf. 3, 36, lib. 1, conf. 13, 5, conf. 301, lib. 3, Cald. conf. 4, de dilatio, Rom. conf. 1, 18, conf. 30, col. pen. Dec. l. ci. col. 2, C. de edi, diu. Adr. col. conf. 400, col. 2, Hypol. de Marfil, not. 195, Ang. conf. 292, Soc. conf. 30, in fi. lib. 1, Alex. infra eod. conf. 82, col. 4, conf. 209, et in fi. l. 7, conf. 98, * laf. late in l. i. pacto, quo pœnam, notab. 5, C. de pact. Ruin. conf. 128, lib. 5, Vbi ponit de executorialibus concessis con-

Liber Secundus Confil. Alexand

tra intrusos. & vide Alex. conf. 103. col. fin. lib. 1. Vide hoc etiam late
Ruip. conf. 17. lib. 5. Natta.

* Consultuiffe, Vide Bal. consi. 104. comparuerunt, lib. 5. Et vide Bal. in l. fi. col. 3. C. de edicti. Adri. tol. dicens, quod ubi nemo citatur, immis-
sit a iudice nihil plus iuri habet, quam ante. Et non priuari posses-
sione non citatum per iur. iudicis sua possessione, Bal. in l. 2. in fi. C. ne
uxor pro mariti, & late Alex. consilio 52. in causa, & lite. secundo dub.
lib. 7. Natta.

b ¶ De facto. Ang. & Alex. l. de unoquoque, col. 2. de re iudic. Gemi. cōf. 93. Aegid. Bellame, deci. 664. Soc. in tract. citat. art. 7. uerf. 20. art. 20. q. 24. in fi. Cald. conf. 1. de dilato. Dec. c. cum cessante, in fi. de appel. Ro. fing. 766. Marfi. fing. 3. 20.

* Codicillari.) In codicillis etiam requiritur aditio hereditatis, utua-

c **¶** Adita infra eod. conf. 219.

Ingressi dicitur et no. q. in tenura nulla potest fieri retentio iure pignoris, maxime interueniente pacto de ingrediendo propria auctoritate, ut Alex. tenet in d. l. 3. §. si de acq. poss. et Dec. cons. 4. 99. col. 4. et in fi. consilii. Idem tenet Fran. Crem. fing. 9. incip. Tenuta, ubi dicit quodiam namq. et perpetuo notandum. Giam. decil. 58. col. 1. trahit quædam Negulfini trac. de pig. par. 3. membro. q. 10. col. 9. Cur. iun. consil. ult. col. 4. Rubei consil. 49. in fi. lib. 2. Narz.

* Hoc conf. duplicatum est, supra conf. 112. uol. 1. ubi uide quod anno.
Hier. Zanch

* Hoc conf. attribuitur et Cur. seni. ut patet in eius conf. 39. Hier. Zanch.
 Duplicatum est. infra conf. 88. uol. 6. Hier. Zanch.

S V M M A R I V M.

- 1 *Obligatus dicitur an liberetur secutus nuptijs sine dote. nu. 10.*
- 2 *Dos an succedat loco alimentorum. nu. 11.*
- 3 *Mens & finalis intentio colligitur ex proprio.*
- 4 *Status non declarat intentionem tribuit ad preterita.*
- 5 *Dos non debet esse minor legitima, cuiusq. loco succedit. nu. 6.*
- 6 *Status non confert derogare legitime, in qua veniunt fructus etiam bona fide consumpta a tempore mortis. nu. 8. & 12.*
- 7 *Obligatio partis, aut verbalis non valet.*
- 11 *Ab alimentum ab alimentis aut dote non valet.*

CONSILIVM VI.

Lege infra lib. 1. conf. 112. quod hic duplabatur.

CONSILIUM VII.

V I s i s & diligenter adiudicetur his, q̄ i themate cōtinent, & consideratis statutis, de quib. pub. habita est mentio, ut nihil debeat. † Quia ubicunque quis pōt cogi ad dotādū mulierē, ea nupta line dote, amplius ad dotandū cogni nō p̄tqua ut cessare rōt, pp quā dos constituenda erat. Fur nō debet postē ut in auct. nō d. p̄t. s. q̄i. s. fin. nō duxerit. uerū si q̄ sub p̄tate, & l. i. C. de repud. & ita ut tenere Bar. in l. obligamur. s. i. ff. de act. & obi. & in auct. res. q̄. C. coia. de leg. & in l. mulier. s. cu. proponeret. ff. de Treb. & Guil. de Cun. in l. cū is. s. i. mulier. ff. de condi. indeb. & Sal. in l. qui liberos. ff. de ritu nup. & D. Alb. in c. i. de adult. † Nam dos ip̄a succedit loco alimentorū ut no. Cy. & Bal. in l. m. r. C. de i. do. & Cy. in l. nemi. C. de adm. tut. & Bal. in l. ff. de his qui ut indi. fac. l. qui filii. ff. de pup. edu. deb. & q̄ no. gl. in l. nō as. C. de p̄d. mino. Sed ubi quis habet aliunde, vñ se alar. alimenta ab alio petere nō pōt. l. si qui a liberis. s. f. d. & filius. ff. de lib. agn. Ergo cum Berta habeat alimenta a marito, qui eā alere tenet, est nulla dote dāta. l. qui si nulla. ff. de reli. & no. Cy. & alij in l. q̄. in uxō. c. de neg. gesti. & in l. p̄ onerib. C. de i. iud. & lac. de Arc. & Bal. in l. cū dōtes. s. inuā in suis. ff. de i. iud. mat. leg. q̄ ad dōtē agere nō p̄t. Et positō q̄ eā petere pōt, nō ut p̄tē petere libi cōstitui dōtē ascēdēdē ad legitimā, seu t̄m petere possēt dōtē libi cōstitui, & taxari arbitrio boni iur. i p̄tē q̄ tate primoni i hereditati taxati paternā, & inspecta qualitate & condōne p̄sonae mariti, & ipsius mulieris. l. si filius. ff. de leg. 3. & ita bñ decidit Ray. & Bar. in terminis statuti disponētis, q̄ extantib. masculis feminae nō succedant, sed dorentur, per illam. l. & Pet. in l. quēro, & l. seq. & ibi etiam in terminis dicti statuti pōderat hoc Bar. ff. de iure dot. & in auct. dētēsi. & ea quae parit. s.

quobrem & ibi in terminis d. statuti no. Ang. & clare v. de
cium ex dispositione d. primi statuti sub rubr. de mulierib.
non succedentibus. Nec potest refragari v. aliud statum
sub rubr. de successione ab intestato, ubi v. prosumit. q. d.
non constituit minor. q. sit legitima: quia ego ridet. q. d. in
statutum cui non est conditum tpe quo Berta viro tradita
fuit, non trahit ad praterita. leges. & constitutiones. Cde
legib. l. iubemus. ad f. de testa. c. & f. de consi. l. tradita
etim quia predictu. fm statum imponit pena duplicanda
dotis ei, qui in dotada muliere negligens fuerit. eam no do
tado intra annum l. 8. etatis, ergo non pnt ad praterita tra
hi, cum illi qui ante d. statum conditum non seruauerunt
illud, non pnt dici tuisse transgressores. & circa illud peccat
se, cum ipius statuti sciam tñ hñe acquierint. d. iubemus
& in auth. de sanctis. episc. f. & f. in nequiter. no non alienan.
alienationes. 8. dist. proposuisti. & no. Bar. in l. oēs populi
in 6. q. prin. ff. de iust. & iur. & doct. in prael. c. 1. ubi ergo
tpe d. statuti secundi Berta iam eff. etatis annor. 18. ergo
verba statuti non poterant hñe casu adaptari, & per conse
quens nec eius dispositio. l. 4. s. toties. ff. de dam. inf. l. 1. in
autem. in prin. ff. de admini. tuto. c. ad nram. 3. de iureiur.

Si de præmissis non obtinuit, contrariam lnam in propo-
sito de iure et infrascriptis probabiliorẽ esse pto. Ad
verto primum: quia d. statutum sub rubr. de successione ab
intestato, venit ad declarationem & interpretationẽ d. prio-
ris statuti sub rubr. de mulierib. non succedentib. de facio
ab intestato, ut colligitur ex verbis postis in premio d. se-
cundi statuti, ubi d. ut d. feminis confutatur, tollantur multa
dubia, quæ ex aliquib. statutis cum multis laborib. & expẽ-
sis in præteritum occurrunt &c. Et sic præsupponitur in
statutis aliqua fuisse dubia circa ea, de quibus fit mentio in
hoc secundo statuto: & q. in effectu declarabuntur dubia fia-
tura antiqua. d. Verba postis in premio statuti, sunt verba

3 tuta antiqua, Verba n. polita in proemio (statutorum indi
cant mentem, & cām finale[m] statuti. l. fi. & ibi Bar. ff. de ha
red. insti. l. cum hi. in prin. & ibi Bar. ff. de transacionib. & l.
regula. s. fi. quis, & ibi notar Bar. ff. de iuris & facti agnor
& declar Bar. in l. ambitiosa. in antepen. col. ff. de decr. ab
ord. facien. & Bal. in l. conffit. & in proem. C. & Dom. Card.

4 in c. pen. in fi. de cler. coniugat. † Sed ita est, q̄ statum fer-
peruenit ad declarationem antiquorum statutorū: ergo tra-
ferunt etiā ad prætēritā nondum finitā, ut in auth. de filiis an
te tota, infrum. et an. s. fi. l. fi. c. de patr. & l. fi. c. de trans-
fact. & gl. & doct. in c. cum Me. de confi. & no. Iaco. de Bel. in
auth. cum de appellat. cogn. in princ. in 1. q. & Ioan. And.
in c. fi. de uerbo. signifi. lib. 6. Feder. de Sen. in c. 12. incip.
Amice clarissime, & Bald. in praell. lomes. in 5. q. princ. & Bald. in d. l. leges. & in l. non dubium in 1. colum. c.
de legib. ubi de hoc ponderat esse tex. ibi & Ioan. And. lōs.
de Lign. & cōiter alij in c. fi. de confi. & Petr. de Anchar. in
cap. canonum statuta. cod. tit. in uerf. ut. Pro confirmatione
huius etiam no. Lappus Abb. Io. de Imo. & Moderniores in c.
de deliberatione. s. uolentes, de offic. leg. libro 6. licet dictū
statutum aliquid noui inducat, ut quia uult dotem duplicatā
præstari per eum, qui fuerit in negligentia dotandī: tñ
dico, q̄ in eo, quo nouum ius inducit, ut quia uult dotem
duplicatā præstari per eum, qui est obligatus ad dotandū,
non trahatur ad prætēritā, cō duntaxat casu, ut eff. tex. & ibi
no. dñs Ant. de But. & Io. de Imol. in c. fi. de consensu. Sed
ita est, q̄ per antiquum statutum non erat certa meta præfixa
in dote cōstituta, sed arbitrio boni uiri, ut dixi, inspectis
facultatibus, & qualitate personarum erat constituenda, sed
sic dicebatur in curat. l. 1. & ibi no. C. de der. promiss. & l. cum
post. s. gener. ff. de iur. dot. Item post prædictū posterius sta-
tutum fuit hæc dubietas & incertitudo declarata, q̄ si dos
non possit constitui minus q̄ esset legitima. Nam postq̄, q̄ dos
deberet dos constitui pro modo facultatum, & qualitate per-
sonæ arbitrio boni uiri, quicquid est, qui non debeat arbitri
dotem in casu isto constituendam esse non minore legiti-
mā: cum nulli alij descendentes ex Titio remaneret, sed lo
la Berta unica filia, quæ uiro sibi condigno nupta sit: pro
hoc optime facit d. l. filia. in uerf. ex numero liberorum.

Nam et est, qd dos congrua excedere possit legitimam ut in
 auctoribus quæ. C. cõia de leg. i. r. & scilicet uiro condigno nu
 bere non possit, nisi totam paternam hæreditatē in dote ui
 ro tradat, aliis non existentibus liberis ipsa uniuersa heredi
 tatis dicei esse congrua dos, & ita p. dote congrua consti
 tuer, & taxare debet totū primonium; ita no. lac. de Bel.
 in auth. de resti. & ea q. parit, in l. i. q. Bal. in palle. auct.
 res q. in j. colubi. p. hoc allegat id qd hñ in auth. contra ro
 gatus. in fi. Cad. Treb. Quanto ergo magis in proposito no
 stro non exantibus liberis congrua debet appellari ipsa le
 gitima debita filiæ de iure natura: ut l. i. cimus. s. i. & l. nam
 & si parentib. ff. de inoff. testa. l. i. dist. ius naturale, cuius legi
 time loco succedit dos. l. qm nouella. C. de inoff. test. no. Ri
 car. Malum. Cy. Bal. & Sal. in l. i. cimus. C. de nup. & Bal. in
 l. non sine. uerf. sed nunquid. C. de bo. q. lib. Præterea hoc in
 terminis decidit Sal. in palle. auct. res q. in prin. & di
 cit nota bonum tex. q. qñ statutu repellit feminas a succes
 sione, & pñert eis masculos, sed mandat filias, uel nepotes do
 tari arbitrio p. p. in quorum, p. p. in qui non debent arbitrari
 minus legitima b. sua: q. in ea non est excessus, sed in plus, si
 illa non sufficit. Idem consulit Ang. in consi. 311. incip. D.
 Grego. & c. nam fm eū legitima dr mascula. l. fi qñ in suo.
 C. de inoff. test. Facit pro hoc q. quia dos subrogat loco legi
 time c. l. qm nouella. C. de inoff. testa. q. statutu excludens
 filiam a successione extantib. masculis, p. ut disponit dictū
 primū statutu, nō ut excludere filiā iure petendi legiti
 ma, nō supplementum legitime, p. ut ipse hoc p. plura, &
 præsertim per l. q. quis. C. ad l. iul. ma. est. ubi filia dñata de
 crimine legē maie. stat. repellit ad successione materna, & tñ
 eū nō denegat legitima: ad idē allegat tex. i. auct. si qua mu
 lier. in fi. C. de sacro. eccl. & tex. in auct. hoc amplius. C. de
 fideic. & l. i. si arrogator. ff. de adop. & l. i. s. si impuberi. ff. de
 col. bo. & ita dicit Sal. fuisse Bononiæ pronuntiātū per audi
 tores D. Card. Albanensis fr̃is olim Vrbani V. & ita consu
 lit ipsem Sal. in consi. incip. Petrus habuit filiū noie Fr̃a
 cisci, ubi ad hoc allegat iura arg. q. posuit in d. auct. nouissi
 ma. Pro hoc et facit: q. a dictum statutu qd concedit agnatis
 masculis priuilegiū, q. succedant exclusi filiab. debet in du
 bio intelligi & interpretari, ut non legat ius tertij. l. si qñ. in
 prin. C. de inoff. test. l. i. impuberi. ff. de ad. leg. in c. relat.
 de præb. Et præsertim q. dictum statutu fakte respectu filia
 rū dr odiosum & iniuriosum. l. si. C. de lib. præte. l. m̃ filios.
 C. fam. erc. no. Bar. in l. cūctos populos. C. de sum. Trini. &
 Bal. & alij in l. si. C. de in ius uoc. & in l. certū. in prin. C. si
 cogn. in l. si defunctus. & de in l. si in prin. C. de uis & legi
 here. ergo det restringi. l. cum qdā. ff. de lib. & posth. & c. i.
 de filiis presb. lib. 6. fortificat prædicta ex his, q. in specie
 decidit Sal. in l. i. cimus. C. de nup. ubi inquit, q. licet sta
 tutum excludat & disponat eas a frib. ultra petere nō posse:
 non per hoc dr statutu minuire legitimā, nisi ipsā de le
 gitima faciat mētiōē, allegant. l. si qñ. s. i. C. de inoff. test.
 & maxime, ut iuris cõis correctio euitetur, in quantum fieri
 pñt, & hoc fieri possit saluatiōe sermonis restituit statutu
 suppletur & distinguat per l. i. r. i. fed & postiores. ff.
 de leg. & l. i. C. de inoff. don. fm eum. Et hoc hoc idē tenuit
 Bal. in cõsi. incip. Antiquum ciuitatis Persu, & dr, q. col
 legium Florentinum unā cumeo consuluit, q. dictū statutu
 non intelligitur exclusiuum legitimæ. d. i. qñ. & allegat et
 nota. p. Guil. in l. de his. ff. de transat. & p. alia plura, de quib.
 bus ibi per eum. Cum ergo in dicto primo statutu nō exclu
 datur ipsā a legitima, poterit petere legitimā, seu eius sup
 plementum. ¶ Ex prædictis inferitur quid iuris sit de fructu
 bus perceptis: & dico q. illi fructus ueniunt & peti pñt, ex quo
 filia dēt her legitimā, seu equipollens. l. i. cimus. s. repleto
 nē. & in auct. nouissima. & ibi not. C. de inoff. test. ubi dēt
 her legitimam de bonis & substantia, q. erat testatoris tpe
 mortis ultra fructus, qui non debent in legitimā imputari,
 ut not. etiam Bar. Ang. in l. Papi. s. unde si quis post glo. ff. de
 inoff. test. & specifice dicit hoc Bar. in l. non est. C. fam. l.
 c. ubi concludit, q. etiam fructus bona fide consumpti peti
 possunt: ubi per eum, & sic patet, q. quod ad augmentum fru
 Liber II. Consil. Alex.

Aut ipsa legitima censet ius uis: sic et dñi. si maritus. s.
 si. fol. mat. l. et. C. de iure dot. l. qd dr, de imp. & ibi not.
 & no. Bar. in Rub. ff. fol. mat. Et illud esset sine dubio, q. a
 tpe mortis deberentur fructus saltem tanq. interesse, ut si
 mus. in prin. & uerf. sed si uis. cum ibi no. per gl. & Bar.
 ff. de uis. & in l. ratio. s. i. ff. de act. emp. & in l. si quis. ff.
 de uerb. obli. & in l. si traditio. cum ibi no. per Bal. in l. q. C. de
 actio. Et q. eo tpe, quo mulier pñcta post contractū mari
 monium fuit minor 25 annis absq. alia interpellatione sibi
 dr facta esse mortē re ipsa, ut l. Titia. Scia. s. uis. ff. de leg.
 2. & in l. in minor. C. in quib. cau. in integ. resti. non est ne
 cessaria. ¶ Nec obstat, q. d. Sempronius uerbo obtulerit uelle
 9 soluere certū quid p. dote: q. a rñdeo, q. cum obtulerit mi
 nus legitima, & si nō obtulit totū debitu, nō coagebat Ber
 ta accipere partem. ¶ Tutor. s. Lucius. ff. de uis. l. qui solidu.
 in prin. cum ibi no. per Bar. ff. de leg. 2. Deniq. dicta obligatio
 uerbalis non sufficit ad excusandum quæ a mora. l. qui decē.
 s. idē rñsum. ff. de fol. & l. ferus si hære. in fi. ff. de statuli. b.
 plenē no. in l. accepta. per Doc. C. de uis. & in l. p. tor. s. si q.
 paratus. ff. de no. p. nunc. & in l. creditor. ff. de distr. pig.
 & in l. si mora. ff. fol. mat. Et pñertim: q. petebat per Sempro
 nium, q. Bertā renunciat bonis paternis, ad qd nullo iure
 reperit ar. data: & sic obligatio non fuit pura & congrua: & p.
 consequens non releuat, arg. l. si soluturas. ff. de fol. & l. mo
 ra. in prin. ff. de uis. ¶ Non obstant allegata in contrarium
 10 supra. ¶ Et primū dñ dicebat, q. mulier nupta sine dote
 nō pñt petere filij dorem constitui, iuxta no. per Bar. in pal
 legata. l. obligamur. Rñdeo primū, q. allegata in contrarium
 possent pcedere, qñ ad dote petendū non cōpetebat actio:
 sed solum offiū iudicis poterat implorari p. filiā, ut cōpelle
 ret patrem ad dotandā eā, ut in palle. leg. qui liberos. & no.
 Bar. & Doct. in locis supra alleg. nā tunc si mulier nupta est,
 cessat equitas, qua moueri possit iudex ad cogendū patrē
 dotare filiam non nuptā, ut nubere possent: sed ubi ad dote
 petendā cōpetit actio, tunc pñt illa exerceri, et si mulier nu
 pta sit; & p. consequens uenit a marito alenda: hoc pñbat in
 libertis quos. s. i. ff. de alim. & cib. leg. ubi alimenta debita iu
 re obligationis actione ex testō, non fuerint pñta, pñt pe
 ti et p. tpe pñterito a legatario, qui et habuerit aliusde, uñ se
 aleret; & iō dicit ibi Bar. q. fecus esset in filio, qui iure actio
 nis nō pñt petere alimenta a pñe, sed offiū iudicis p. d. l. si q.
 a liberis. s. si uel parent. & sed ff. si filius. Et idē pñbat in l. de
 alimētis. inducendo ar. ibi per Bal. C. de trāsa. Sed dñz cō
 petebat actio. cōditiō ex statutu contra d. Sēpronij, ut l. si
 ff. de cond. ex leg. & not. Barin l. coes populi. in ut. col. ff. de
 iust. & iur. & in l. r. in prin. ff. ad l. Falc. Guil. de Cum. & Bar.
 in l. de quib. ad si. ff. de lega. & in l. si duo parroni. s. si q. iu
 rauerit. ff. de iure dot. Bal. in l. lex placito. in l. q. C. de rerū
 11 permut. ergo Bertā pñt conditione ex statutu agere ad do
 tē, quis nupta sit. Hoc in terminis uoluit Guil. de Cum. in l.
 cum is. s. si mulier. ff. de cond. inde. ubi uoluit, q. si pñt, uel
 aus relinquat filiz centum p. amarianda, & postea ipsa
 nupserit uiuente & sciēte testatore, qui nihil ei dedit: pos
 stea tñ poterit actione ex testō petere legatū p. dote, alleg.
 l. si quis hñdem. C. de insti. & subiti. & idē not. Oldr. & Bar.
 & alij in l. Lucius. ff. de leg. 2. & Bal. in l. filia. C. de leg. & in
 l. hmōi. s. cum pñt. ff. de leg. 1. & Pet. de Anch. in c. ius. de
 e test. Fortius ¶ Et, q. sicut offiū iudicis pñt implorari pro dote
 conseruanda a filia aduersus patrem; pñt et filia nupta im
 plorare offiū iudicis, ut pñt ad dotandā compellat, et si sine
 consensu pñs nupserit: est gl. in c. si. 2. q. 2. & 26. q. 1. c. de
 raptorib. & gl. in l. obligamur. s. lega. ff. de a. & obli. licet
 non dicat, qñ sine cōsensu pñs nupserit. Idē tenuit Bal. in palle.
 gl. in d. l. obligamur, & quia fm eam mulier nupta ipse nō
 a uiro, si dote nō hñt. l. si stipulatus fuero. s. si tibi nups
 ro. de uerb. obli. idē et ten. Bal. in l. C. de fen. q. si necer.
 quan. & in d. l. cū his. s. mulier. in l. et. antiqua. & l. si fol.
 mar. & idē Ang. in l. nupta. eo. tit. per ibi no. per Bar. & idē
 Bar. in palle. l. obligamur. l. dedit dote. ff. de col. bon. & in l. q.
 liberos. palle. quæ indistincte loquit. idē tenet l. de imo.
 in l. i. ff. fol. mar. q. pñt attingit ad duo. sed habenda filiā &

Liber Secundus Consil. Alexand.

ad dotandam d.l. qui liberos, ergo si primū adimpletū est, debet nihilominus adimpleri fm, arg. si heredi plures. ff. de cond. insti. l. te qm eū nō ut cessare tō legis in filia iā nupta p ea q no. Bar. in d.l. nupta. & in d.l. in pen. col. ff. so. mat. ut sic commodius & melius tractat a uiro. iuxta ea quæ hāc in auth. de nupt. & in s. si qm. alius est uer. sub. s. sit ita que, q opti. et sequit Lud. Rom. in d.l. ff. fol. mat. & illā opti f legendo tenere consensui: quia uidemus, q et si filia hēt de suo, ut se dotare possit: tū pī de pīo dotare tenet, si idoneā hēt substantiā ut pōtatur, si recte inspiciat. C. de do. pp. nup. in l. fi. t ergo non pcedit arg. de alimentis ad dotē, ut pater ibi iuncta. d.l. si quis a liberis. Et q tale argū nō pce dat, q pater in luxorē s. pī naturalis. de leg. 2. iuncto rex. in auth. licet. C. de nat. libe. & expressē no. Ang. in h. a filia. in prin. ff. ad Treb. Bal. in l. qui filii. ff. ubi pupili. edu. debe. plenē Io. de Imo. & Moderni palle. l. i. ff. fol. ma. Et in spē decidit quo ad casum nostrū Pau. de Cas. in l. floror. in prin. ff. fol. mat. ubi dicit, q licet Guil. de Cu. & Bar. post eū in d.l. obligamur, teneantur, q pī filia nupta dotare non teneat p l. si filio. de repu. & s. si qm. pī in auth. de nup. tū illa iura fm ipsum nihil faciunt q soium pbat, q maritus, qui eam sine dotē recipit nec dotē ab eo petere pī, nec eā de domo expellere, & sibi imputet, si eā sine dotē suscepit. Nos at querimus de ipsa muliere nupta, cui nihil est, qd imputari possit. Sed posito fm eū, q opti. Guil. & Bar. uera esset, q tū nō putat, illā opti. pcedere de iure cōi. Sed statim statuto, q filia fœmina non succedat, sed d. debeat dotari, clarissimum & æquissimū ut fm eū, ne excludat a successione, & dotē, q do tanda sit, q statuti eā excludens pōt d. ut uelle, q oīno eā habeat ut no. in d.l. si fœc. s. r. & ita dicit de facto conuulsio quia statutum disponebat, q masculi essent obligati ad dotandū, & sic non oīo iudicis pī, sed conditionē ex statuto, q fortior & potentior est, iuxta ea q hāc in l. cum postulat. in prin. ff. de dam. infc. ubi ille qui tenet oīo iudicis, non constituit in mora p interpellationē extraiudicialē, sed p litis cōtēstationē, secus in eo q tenet iure obligationis ut no. gl. in l. qui Rom. s. cohæredis. I gl. parua. ff. de uer. obli. & in l. amplius nō pcedit rat. habet, & in l. hīdeuf. obligat. s. ff. de fideiuf. Non obit, q dos non debeat cōstitui utiq; ad legitimam, sed p modo facultatem arbitrio boni uiri, ut si de iure dot. l. qro. cum si, quia rīdeo, q bonus uir, i. iudex nō dēt arbitrari, q sic minus legitima: ut in d. aut. res q. ubi clarē no. Sal. in prin. & pītem nullis aliis filiis extantibus. Preterea dico, q filia nō intelligit exclusā a iure pendi legitimam, seu eius supplementum, d. ato q statutum disponat eam dotandā nisi specialiter a legitima excludat, ut probauit supra. Quinimmo dico, q statuti sub rubr. de suc cess. ab intestato, uenit ad declarādū antiquū statutū: declarando q dos non constituat minor legitimā, uendicat sibi locū in casu nostro, ut supra ostēdit. Nec obit q in contrarium allegat, q pēna duplicandæ dotis non debet imponi ei, q non peccauit. l. illi qui d. ultimi statuti scientiā habere nequit quia rīdeo, q respectu pēnæ statuti inducitur nō trahit ad pteritū ut i. dem. l. cū gl. i. uerf. de cætero. de usur. & Ant. de Bu. in c. fi. de constitut. in superiorib. id dictum est. Ex quibus resultat conclusio, q d. Berta dotē non minorem legitimā cum fructibus consequi potest. Alex.

ADDITIONES.

- a Alimentorum. Cur. Sen. conf. 39. col. 1. l. i. cum is. s. si mulier. de cond. in arch. Matth. de Affici. dec. Neap. 111. uo. 10.
- b Legitima supra conf. 69. num. 2. l. i.
- c Legitima, l. ff. l. frater. in l. col. 2. l. i. & in repet. col. 12. de condi. in deb. conf. 4. col. 4. lib. 3.
- d Supplementum. J. Contra Alex. in s. & quid si tantum. l. Gallus. ff. de libe. & posth. & l. conf. 2. 1. dub. 2. l. 2. Natta.
- e Bal. conf. 435. cum seq. l. i. conf. 391.
- f Percepit. J. Refert formaliter Soc. confilio. 57. in 3. q. ff. lib. 4. & Alexand. confilio. 134. col. 9. infra. libro 6. & conf. 127. eo lib. & Alex. in l. 1. fidei commissaria. columna 3. ff. ad Treb. ubi adducit text. in s. probemus, in aucten. de trien. & femi. Et uidet Soc. confilio. 82. columna antep. libro 4. l. ff. in l. i. cum, in prin. notab. 7. C. de inoffic. testam. Soc. confilio. 37. num. 4. lib. 4. & uide eundem col. seq. & uir.

- conf. 55. col. 3. l. h. 2. Et dicit Bal. conf. 222. lib. 4. q. legima nec debet esse sine fructibus, utam q hæres solam habeat proprietatem suā. l. exat. ff. de usufructu leg. Natta.
- * Parte m. J. Nota, q si heres s. pater non dicitur congruē & iuste. l. item Alex. dicit conf. 1. l. circa 2. lib. 6. Natta.
- * Congrua. J. Nota, q oblatio non est congrua, ubi sit sub conditione, quam aduarius non teneat implere. Idem uult l. lex. conf. 126. col. ff. lib. 6. Natta.
- * Et statuto. J. Alexand. hic sequitur l. in l. de alimentis. in fin. C. de testam. factio. Natta.
- c Forus. Dec. Thelof. q. 290. Cur. Sen. conf. 27. col. 12. conf. 3. col. 10. l. ff. an. præterea, col. 2. C. unde vi & vxor. l. offit. de act. s. l. item. m. 20. Bar. conf. 161. supposito. col. 1. conf. 184. Pro faciliore. col. 2. lib. 1. Ioan. Igne. l. 3. §. utrum. num. 93. ad Syllan.
- f Etiam. l. ff. conf. 124. col. 8. lib. 4. Curt. d. conf. 27.
- g Non procedat. Bar. d. conf. 27. l. aut hres quæ. col. 3. C. communia. de lega. Dec. l. i. certis annis. col. 2. de pact. uide Nicol. Euerat. loc. l. loco. 39.

CASVS talis est. Io. de Vadalocho filii habens non legitimū natum nomine Bonifacium, cum solentem legitimū rīfecit ad succedendum sibi ab intestato: & facto testō cum in instituit unum cum aliis filiis legitimis, & naturalibus postq d. lo. certa bona seu iura titulo donationis inter uiuos d. Bonifacio interueniente iuramento donationis concessit. demum lo. testis condidit, in quo Bonifacium in legitimū sibi heredem instituit, & pro qua legitima sibi certa bona reliquit, & inter cetera uoluit in dicta legitima imputari, q idem Bonifacio titulo donationis inter uiuos concessit. mortuo testatore Bonifacius petit sibi suppleri legitimam integre ab eo q imputetur illud, quod titulo donationis sibi a patre dato fuerat. alij uero heredes d. Ioannis asserunt bona donata esse in legitima imputanda, quaritur quid iuris.

SUMMARIVM.

- 1 Donatio facta filiofam. an debeat imputari in legitimam.
- 2 Donatio inter patrem & filiumfam. fit iuramento & ideo inter uirum & uxorem. nu. 3.
- 4 Pater ex contractu cum filiofam. naturaliter obligatur.

CONSILIUM VIII.

- VI SI s. & consideratis his, q in themate cōtinent Omīso apparatu & uerborū pōp. ut in consilēdo decet. Puto de iure uerū, q Bonifacius legitimatus filio lo. potest possit legitimā seu supplementū legitimæ ab eo, q bona sibi donata a d. lo. inter uiuos debeant in dicta legitimā computari. Ad q ostēdēdum, pīpono, q p donatio implex facta filio in pātē, prout esse intelligit filius legitimatus, in s. g. aliter. & s. illud. in auth. quib. mo. nat. eff. leg. d. computari in legitimā: qā a principio donatio non ualuit esse cacteris. sed fuit morte confirmata: ut l. si u. quē habent. ff. de leg. 1. Azo. & ibi no. Dozam. c. rei. l. et. s. sed & mortis. ff. de bo. lib. Si at a principio donatio fuit efficax, & irrevocabilis non computat in legitimā, nisi tpe donationis hoc fuit a donante assensu. l. qn. s. 1. C. de inoff. testam. & d. l. et. uerf. si non mortis. & ista est cōis conclusio Doct. & no. Bar. Ang. & Mod. in l. in quartā. ff. ad l. Falc. & Bar. in l. et. s. si parens. ff. q s. a patre fuerit manu. & Cy. & Salin. l. si qn. s. ff. Solu. ergo est uidendū, utrum donatio ista facta a patre filio legitimato, & sic existent in paterna pātē, fuerit ab initio effi. cax & irrevocabilis sicut in pīs pīto in dicto contractu.
- a & uideret prima cōsideratione dicendū q non p requisi. l. 2. C. de inoff. donat. & l. donationes quas paret. C. de do. nat. inter uirū. Nec obstat iur. interpositum in ista donatione: q cum dicta donatio facta fuerit a patre filio, d. qd pīfecit, & in pīfectiōis totum acquirit patri: q nihil est innouatū eis p iura noua: ut legit in l. cum oportet. C. de bon. q libe. & sic perinde est ac si pī donaret liberos, ut declarat Bar. in l. frater a fratre. in vit. col. ff. de condi. in deb. & in l. si q. p. eo. s. 1. ff. de fideiuf. sed constat, q si pī cum uirō donaret liberos, non ualere q d. et esse dīa inter dāntē & recipientē. c. ff. de insti. & l. 1. ff. de auth. cur. ergo nihil oportet rat. illa prima traditio. l. qui sic. ff. de sol. q. Tamen ueritate puto.

puto esse contrarium. l. q. d. donatio pp. d. iurum fuerit a prin-
cipio efficax & irrevocabilis & per consequens non debet
nec in legitimam imputari. Hoc n. primò voluit Bald. in l. f. C.
pro donato. in uer. sed quid si fuit & ubi querit, quod si fue-
rit inter patrem & filium appositum iurum, an pater possit ue-
nire contra, & concludit q. non; quia iurum est de iure natu-
rali, & si Christus, de iure iur. no. gl. i. q. 6. auctoritatem,
Spec. in tit. de leg. s. nunc ostendunt, uer. 24. quia iure nali
non curatur patria p. t. s. q. iur. inuenta de iure ciuili, i. re in
p. t. s. f. de his, qui sunt sui. & in f. de patria p. t. s. uer. ius
autem, & conitit q. inter patrem, & filium oritur obligatio
naturalis ad dandum; ergo dari p. t. s. & sic dñum transferri
saltem pp. uestimentum iuri; & pp. legem sacræ scripturæ di-
centis: Reddite iura uestra Deo, & iurum est seruandum, ubi
seruari p. t. s. sine interitu salutis æternæ. c. debitor, c. f. ue-
rò, & c. c. contingat, cum si, de iure iur. q. quidem lex diuina
potior est diuina; ut c. cum inferior, de maio. & obed. l. n. & ma-
gistratus, si, de arbi. auth. sed ep. l. C. de ep. & cle. per que
in effectu concludit Bal. in praxi. l. f. transferri dñum ex il-
lo contractu celebrato inter patrem & filium interuenien-
te iuro, & illum cōtractum esse irrevocabilem. Istā parē in
terminis firmat Bal. in repet. l. i. f. de iud. uer. circa, in uer
f. uenio ad f. m. & dico ēt, cum uer. seq. ubi cōcludit, q. si do-
natione facta a patre filio est appositum iurum, tenet donatio
3 f. sicut tenet inter uirū & uxore uallata iuro, ut tenuit Guil.
de Cu. in l. sed si possessor, s. item si irauero, f. de iure iur. Et
ita f. hēt magis cōis op. l. q. donatio inter uirum, & uxore
firmetur iuro, ut ē tenuit Fede. de Sen. conf. 1. 60. per id q.
h. in auth. sacr. C. si aduer. uen. & in c. quis, de p. t. s. & in
d. c. cum contingat, & ita ē tenet Bar. in l. f. quis pro eo. ad
h. prin. f. de fideiuss. & in l. Senius & Augerius, ad l. Falcid.
& Bal. in l. i. in l. c. antiq. f. de don. inter uir. & uxo. & Ant.
de But. Card. Io. de Imo. in d. c. cum contingat, ubi plenē re-
spondet ad idem ē tenet Ange. in l. pen. s. mulier, ff. sol. ma.
& Raph. in l. f. quis pro eo. & Io. de Imo. in l. f. quis inquil-
nos, s. f. de leg. 1. & Pau. de Cain d. l. p. t. s. contra. C.
de p. t. s. ¶ Confirmant prædicta per tex. in d. c. quis, de p. t. s.
in 6. ubi conuentio facta inter patrem & filium ualidat iuro
quo tex. ad hoc ē ponderant ibi doc. uidelicet, q. pater pōt
obligari filio cum iuro. Et ideo f. m. eos licet de iure ciuili
iuxta cām auctentiā non oritur efficax obligatio inter pa-
trem & filium ad agendum; sed tñ naturalis, ut d. l. frater a
fratre, cum ibi no. tñ iure canonico illud non procedat, ubi
4 interueniunt iurum, per supradicta. ¶ Comprobatur, quia ex con-
tractu donationis facto inter patrem & filium in p. t. s. obli-
gatur naturaliter pater filio; ut inquit Bar. in d. l. frater a fra-
tre, in ult. col. per illum tex. & dixi sup. referendo Bal. in l. f.
C. pro donato. sed iurum super naturali obligatione reddit eā
efficacem, ut no. Bar. in d. l. f. quis pro eo. in 6. memb. & An-
ton. de But. in d. c. cum cōtingat, circa 3. col. & ibi idē tenet
doc. in c. c. uenit, de in f. t. s. l. l. latē hoc tenet D. Abb.
saltem de iure canonico, q. seruandum est in materia iuri
& sic in materia spiritali, c. licet mulieres, & ibi gl. de iure iur.
lib. 6. not. Host. in d. c. cum contingat, quem ibi sequun-
tur alij, ut tex. ibi plenē refert Io. de Imo. in l. uel 2. char. fa-
cient no. in c. 2. de reg. iur. in 6. & in c. r. de ope. no. nunc. &
p. legistas in c. priuilegia. C. de fac. san. eccle. ¶ Fortificatur
prædicta, per id quod no. Bald. in l. f. donatione, C. de colla.
in 1. col. uer. sed quid si pater ēt. ubi u. concludere, si bene
5 inspicuerit, q. si pater donando filio exprimat f. donare
pp. talia beneficia, uel benemerita filii, & iure illud iurum fa-
cit illam donationem ualere ab initio efficaciter, ubi alias
sine iuro nō ualeret; nisi probarentur merita præcessisse. Ex
quib. omnibus concludendo dico, dictam donationem ab
initio fuisse efficacem & irrevocabilem, & p. consequens non
esse imputandam in dictam legitimam. ¶ Nec obstat alle.
in contrarium, quia euident paret responsio ex iam dictis.
Nam quando pater donat filio, constat, q. quantum ad natu-
ralem obligationem nō est perinde, ac si pater donaret sibi-
met, quia oritur obligatio naturalis inter patrē & filiū, sed
Lib. II. Consil. Alex.

ita est, q. ubi interuenit iurum super ipsa naturali obligati-
one reddit ipsam oblationem efficacem, ut probauit, & ēt iurum
inter patrē & filiū ligat, ut est ostensum; ergo & c. Quando
interuenit iuramentum non est perinde, ac si pater sibi met
donaret. Et ita dico 4 & consulo ego Alex.

ADDITIONES.

- a ¶ Quod non. Hoc tenet Bal. in c. c. cōtingat, in f. de iure iur. Fav. conf. 355. Circa bona n. 3. l. 1. Fulg. cōf. 199. Arg. in tract. iura, & est ueritas: quia iuramentum contra legem, uel in fraudem legis nō ualeat, idem late Corn. conf. 138. col. 1. lib. 2. ubi dicit, iura fuisse iudicanda, lib. 1. conf. 9. col. 1. lib. 2. conf. 285. col. 1. lib. 4. ubi dicit, se semper ita tenuisse legendo & consulendo, & licet Corn. hoc limitet in consil. 206. col. 3. lib. 3. quando ternus recipit donationem nomine filij, ego nec hanc limitationem veram puto.
- b Propriet. Alex. infra lib. conf. 20. Bal. conf. 420. lib. 1. Aret. conf. 17. col. 4. conf. 77. col. 3. Alex. l. f. donatione, col. 1. C. de coll. Guid. Papa de Delph. 145. Ant. Pet. tract. de iure iur. eff. 1. Deci. conf. 239. in princ. conf. 688. num. 1. Franc. Rip. repet. l. v. inquam. q. 1. C. de reuoc. dona. & responsio 9. num. seq. tal. conf. 118. col. 1. lib. 4. Bertran. conf. 27. col. 1. conf. 39. conf. 174. lib. 1. conf. 103. conf. 197. col. 2. lib. 2. vide Dec. conf. 63. l. num. 5.
- c ¶ Firmetur. Idem Cepoll. conf. ciuiliū. cōf. 8. no. 5. Deci. l. p. t. s. quæ contra. C. de p. t. s. conf. 102. Franc. Rip. respon. 6. respon. 17. sub tit. de reuoc. dona. 1. no. Lup. repet. rubr. de donat. inter uirum & vxor. fol. 3. 1. Alex. ubique. Bertran. conf. 61. quæ ius donatio, lib. 3. Anto. Pet. trac. iura, eff. 2. Sed hæc licet communis sententia est, & contrarium tenet Bal. d. c. cum contingat, col. pen. & in consil. 29. lib. 1. conf. 398. conf. 470. lib. 5. Barba. inter conf. Curt. Sen. conf. 66. & est ueritas.
- d ¶ Dico. Puto, q. male conluit, bonaque donata in legitimam imputanda.

QVÆSTIO. petia terra supposita dominio hospitalis
Becariorū, de qua Michael fuit reuocatus a rectore dicti ho-
spitalis, ipse Michael tpe uitæ sue conductor dictæ petiæ
terræ ipsam in testō legauit d. Francisce eius vxori, quæ ha-
buit, & nunc potitur, & fructus cepit, & eā laborat fecit cō-
tra uoluntatē hæredum d. Michaelis filij; & hæres d. Michæ-
lis petunt tanq. pximiores se renouari a rectore dicti hospi-
talis, asserendo se hēdes pximiores, & q. intendunt ipsam
petiā hēde & tenere, & si legatū habere uires, uolunt in alijs bo-
nis satisfacere, d. D. Francisca allegat, q. eo ipso q. filij adie-
runt hēditatē patris, legatū fuit cōfirmatū, & per consequēs
debere renouari ipsam. Modò queritur, quis dictorum, an
Francisca, an filij & hæredes debeant renouari qm. hi, ad
quos spectat, iure parati concedere cui de iure debetur.

S Y M M A R I U M.

- 1 Hospitalia auctoritate episcopi constituta habent priuilegia eccle-
siarum.
- 2 Emphyteusis an possit legari domino irrequisito. nu. 7. 10.
- 3 Inst. tuus in re certa, an ueniat in emphyteusim. nu. 8.
- 4 Concessio pro filijs & heredibus, an requirit uirum qualita-
tem. nu. 7.
- 5 Emphyteusis ecclesiastica an transeat in extraneos heredes. nu-
me. 9. 11.
- 6 Filij etiam propter culpam priuati, sunt extraneis in renouatione
preferendi.
- 7 Legatum emphyteusis ualet et, in quem transferri non potest, &
debetur affirmatio.
- 8 Legata re ecclesie debetur affirmatio.
- 9 Testator præsumitur scire rem esse alienam, & uelle affirmationem
dari, ut quando grauatur legat. arum. nu. 16.
- 10 Præsumitur in dubio, ut legatum ualeat.

CONSILIU M IX.

VISIT dicto themate vnā cū in f. t. s. primæ concessio-
nis Michaelis p. t. s. nec non uisō testō d. Michaelis.
Ex quibus oibus reddit hæc cōsultatio elegans & dubia: ut
paret ex inf. dicēdis. ¶ Et primò ad uerā cōfessionē huius du-
bii p. suppono, q. dicta emphyteusis est emphyteusis eccle-
siastica per not. in auth. de nō alienā. s. emphyteusim, col. 2.
in uers. reliquis dotandis domib. & in s. licentia. in auth. de
alienan. & emphyteut. in uers. uenerabuntur domib. & c.

Liber Secundus Confil. Alexand.

† Et pro hoc, q̄ a oīa privilegia concessa ecclesijs trahunt
ad hospitalitatē vlt exte optimus, C. de epif. & cler. in l. i. &
in auth. de eccl. t. s. i. col. q. & in cle. q̄ cōtingit, & ibi gl. Io.
An. de relig. domi. & qd not. Spec. in tit. de stat. mona. versi.
37. hoc ē tenuit Lapis in trac. hospitaliū, in q. 5. & 7. qd
not. gl. in clē. dispendio san. in ver. beneficiū, de iud. & e.
et tex. in Loēs, q̄ p nullas, in ver. nullū ius. C. de epif. & cler.
& ibi Bal. not. q̄ ita exēpta hospitalia sicut ecclesijs, qd
est notandū fm eum. Qd est verum, si hospitalē est legitimē
cōstitutum auctoritate epif. vbi habētis patrē: aliās fecus,
r. 9. q. 2. & c. ad hæc, & ibi Inno. de relig. domi. & not. Bald. in
auth. hoc ius porrectum. C. de fac. fan. eccl. in l. orphanotro-
phos. C. de epif. & cler. & in l. eberne. C. de fidei cō. liber. &
C. & Pet. de Anch. in d. cle. q̄ cōtingit, & Io. in c. inter di-
cōs. de donat. & iō dicebat Arch. in c. diffiniunt, r. 2. q. 4. &
q̄ ita tutus est aufugijs ad hospitalē, sicut ad ecclesiā, qd
fecerūt reassumpit Bald. in l. fi q̄ s ad declinandā, de epif. &
cler. in vers. f. iuxta hoc q̄ro de duab. q̄nibz & qd t̄ in-
telligit in hospitali cōstruō legitimē auctoritate dīcesca
p̄ p̄aalleg. Et hoc p̄suppositū, q̄ sit similis hæc concessio
emphyt. ecclesiasticæ mō, quo supra dixi. Nunc arguo pro
D. Francisca, q̄ ip̄a sit p̄ferenda, & p̄ ip̄a adduco primō
tex. in l. in cōuetionib. f. de ver. fig. vbi fundus emphyteuti-
cus, q̄i poterat transire ad fridē, poterat et legari dñi in-
requiritur q̄ legatarius loco hīdis hīr, gl. in l. i. d. tps. s. f. fi.
de vīfucap. & ēt p̄ illum tex. dicit Spec. in ti. de locat. s. nunc
aliā, ver. 10. & vers. seq. hoc ē adduco, qd dicit, Bal. in
c. 1. in prin. de prohi. feu. alien. p̄ Fed. vbi dicit, q̄ recipiens
feudū pro f. & successoribus suis quibuscūq; transferre p̄t
illud ad legatariū p̄ dictā l. tps. & Lq̄zā d. s. nihil. f. eod.

Ad idem et additur, quod not. Spec. de testam. s. r. versi.
pone Ant. instituit hīdes, vbi ¶ voluit, q̄ emphyteusis cepta
ab ecclesia pro se & hīdibus verificetur et in hīde istituto,
et in re certa: ¶ qui tū hī loco legatarij, l. quoties, C. de here.
insti. & l. quoties, s. heredes, ff. eo tit. & d. l. qdā. s. nihil, idē
et sequitur Bald. & Io. de Imo. in l. ex factō, la grande. ff. de
here. insti. & dicit fuisse de mente Bar. in l. v. in re. u. s.
liberi ff. de oper. lib. & idē Bal. in c. in prin. de successib.
Bal. in c. t. an agnatus vel filius. ¶ Secūdo ad idem adduco:
nam emphyteusis ecclesie et transire pōt ad uxorem, vt est
tex. in d. s. emphyteusim, in auth. de non alienan. ergo nihil
factum est per dīctum testatorem extra naturā emphyteu-
sis. ¶ Tercio confirmatū dīcta concessio facta Michaeli p-
dicto, facta fuit p se, filijs, & hīdibus, vt erant verba instru-
mentū quo cauti dīcta verba, hīdibus, verificatur et in hīdi-
bus, qui nō sunt filij: ¶ quia dīcta copula, & non requirit cō-
cursum copulatorū, ex quo cadit inter dō adieciā inde-
finitē posita, non respectu vniū certæ & determinatē sub-
stantiæ. ea tū adiectio. ff. de legri. & ita firmat Bar. & Ang.
in l. Gallus, s. et si tū parente, ff. de lib. & posthum. Sed sic et
q̄ verbum, heredibus est p̄latum in materia transmissibili
ad quoscūq; hīdes, vt est ita, & infra subdum: ergo exten-
dit, vt ad quoscūq; hīdes possit transire, C. de leg. l. in an-
nalib. & l. cīcīdū, de verb. sig. et si dīctū sit suis hīdib. l. stipu-
latio ista, s. si quis ita, de ver. obi. & nō. Spe. in d. s. nunc al-
qua, ver. t. 13. & Bar. Bal. Ange. in d. l. Gallus, s. et si tū paren-
te, & in d. l. in conventionibus, de verborum signi. & Ioan. de
Imo. in l. qd dī, ff. de ver. obi. Si verificatur dīcta verba in hē-
redibus extraneis, ergo in & legatario, qui hoc casu hī loco
heredis, d. l. in conventionib. & superius dīctum fuit. Quōd
aut ista emphyteusis vt tanquam emphyteusis ecclesie hodie
transit & trāsire possit in quoscūq; hāredes extrane-
os nō solum in descendentes, vt tex. expresse in s. licen-
tiā, in auth. de alienat. & emphyt. ¶ vbi dicit, q̄ et pōt con-
cedi emphyteusis in ppetuum: & p consequens et ultra de-
scendentes, qui interdum non sunt hāredes in ppetuum:
& sic corripit dictum s. emphyteusis, & istud et vt tenere
glin d. s. ad idē, insti. de loca. & glin s. alienationis, in auth.
de nō aliē. & idē Iac. de Belibi. & idē et tenet Ang. in s. his
itaq; in eo tit. & de nō aliē. idē tenet glin. in auth. si quas rui-
nas, C. de heredi. eccles. & idē p Cy. & Baldē et Spec. in d.

nunc aliqua, uer. 8. & uerf. 11. 5. & Bal. in auth. perpetua, & in auth. qui reat, di. C. de fac. fac. eccl. & in l. et, fol. mat. & Imo. in l. i. q. d. de uer. obl. & pro illa parte et reperio confilii spei solones doc. D. Pet. & Bal. de Peru. & Bal. et in ad. Spe. tit. de loca. & idē Imo. d. c. i. pſentia, & gl. c. i. C. de loca. pſdo. ciuilium, uel fiſcalium, l. i. g. l. in auth. de cetero conſuetu. tiones, s. illud, & Bal. in quoda ſuo repertorio, i. uer. et. Quat 6 et ad addico tex. in l. i. domus, s. fi. de le. 1. t. ubi fundus em phyticus legari pot. et irrequito dno, & et donari, ut not. in l. i. f. c. de i. emp. & ibi Bar. & Bal. in l. 1. de fundis pa tri. l. 1. & gl. Inn. & Io. And. in c. potuit, de loca. & Spe. in ti. de loc. s. nunc aliqua, uer. 8. & idem ibi uoluit add. & Bal. & docin. d. l. i. domus, s. ubi hoc et ad. uoluit proced re in emphyteuta ecclēſia: & ideo uir, q. iſto cau ſu d. l. d. f. ca. iſca renouanda ſm formam, d. l. i. C. de i. emp. & pulchre declarat Bal. in d. auth. ſi quas ruinas, & Spe. in d. s. nunc ali qua, uer. 11. 4. & uer. 36. & Io. de Imo. in d. l. i. domus, s. fi. de leg. 1. In contrarium, q. ipſa non ſit renouanda, ſed ſi aliquis eſt renouandus, debent renouari filii, & hīdis d. Michaelis agnati: quia d. cōſeſio emphyteutica ſpec. ſpecificat facia Michaeli pro ſe & ſuis filiis & hīdis. cōducent in 19. annis ad renouandum, t. unde d. uerba, & ſuis filiis & hīdis, debent intelligi copulatiue b. ad d. q. ſi eſſent heredes & non ſilij: uel cōtra, nō ſuccederent ut probatur in d. s. emphy. & ita conſuluit in terminis Bar. ſon. l. 8. incip. Q. ſi ita hēt 7 duo d. uia, & expreſſe ſtat in l. i. ut iuriſtandi, s. ſi liberi de ope. lib. quē ſequitur Pet. de Anch. in cle. de i. pat. & ſi 8 mat. Io. de Imo. in d. l. q. d. ſi. de uer. obl. & Bal. et multū no in l. i. de i. emp. ubi uoluit hoc eſſe pcedere in emphyteuſi ecclēſia, q. ad quocunq. tranſire poſſet: maxime q. extant poſt mortē emphyteuſi filij eius, & in caſu noſtro. unde ci. q. d. copula, filijs & hīdis, ut plurib. modis capi, & ſi debet accipi, ut dicit Iuſticum ſenſum, & ueroſimile, & debet oratio exponi in meliorē partem: unde ſm eum abſurdū eſſet hīdem extraneū pſefferre ſuo hīdi, & ideo intelligant d. uerba, q. debeat eſſe hares ſanguinis, nō hares extraneus. ſi. de hēre. inf. l. i. Lucius, l. 2. ſi. de paci. tale pactum, s. ſi. & ad Treb. l. ex facto, s. ult. Et q. iſtud eſt pcedat i. quancq. emphyteuſi, ſtat Io. de Imo. et in c. in pſentia, & d. l. q. d. ſi, licet D. Abb. nō faciat mentionem. Et p. hoc et facit, q. not. Bar. in d. l. Gallus, s. et ſi a parente, & Bal. in cap. 1. de nat. 8 ſucc. ſe. ubi dūt, q. ſi teſtator dicit, inſtituo ſilium, & ſi de ceſſerit ſm liberiſ, ſubſtituo Titium & eius ſilios & hīdes, q. licet ſm rigorem uerborum d. copula, & de leg. 3. utrunq. ſeſſe ſilios & heredes, l. ea ti. ad i. c. i. de q. reg. 3. tū illo ca ſu reſcrip. eſſe filij & hīdem copulatiue: quia alias reſultaret iniquas & intelleſus nō cōgruus cōtra mentem teſtatoris: quia ſicut teſtator pſelexit ſilij uiuo Titio, ita & hīdem filij maxime q. hīdes filij eſſent de agnatione teſtatoris, & hīdes 8 Titii et extranei, ut in l. Publius, in ſi. de condi. & de mon. p. quo et facit, q. no. Spe. in ti. de teſta. in s. in primis, uer. ſi. nec et dicta p. Aug. & D. Io. d. s. et ſi a parente dicta p. hoc ad hoc quod ad ppoſitū noſtrū. Et p. hoc patet tūnot dicebat in tertio arg. q. ſi uerificat illa uerba, ſilij & hīdi bus, et ſi ſolo hārede, nō ſilia, q. ad illud pcederet, q. nō eſſent aliqui filij emphy. aliis ſecus pp incongruū intelleſu, ut dict. eſt. Item forte illud poſſet procedere in re emphyteu tica, q. ad quocunq. trāſit, ſecus in emphyteu. de qua noſtra ſtamus; q. ad omnes non trāſit, ut inferius declarabo. Secundo ad idem addico, nā t. ex tenore inſtri conſeſionis, & ſic ex conuentione partiū, q. in talib. contraſib. eſt prius obſeruanda, l. 1. et ſi C. de i. emp. & s. adeo. Inſti. de loca. q. etiā de iure cōi talis emphy. non p. trāſire ad hāredes ex 9 traneos: t. ut patet in d. inſtro. Et de iure cōi hac et cōi eſt op. primū in emphy. rerum ecclēſiarū conſtat pōſita, ut eſt tex. in d. de alie. & emphy. l. 1. q. quō ad illā remanet in correſcūs dictūs s. emphy. & hoc tenet Spec. in ti. de loca. s. nunc aliqua, uer. 7. & in uer. 11. s. hoc cōiter tenetur. Sed ſi eſt, q. hoſpitalia habent priuilegia ecclēſia, d. l. omnia de cepiſ. & cler. & in auth. de eccl. tit. s. fi. & dixi ſupra in prin. cō ſequitur, q. etiā rētores hoſpitalis pſeſſit in pūdi cium

cium hospitalis nō pnt cōcedere rem in emphyteusm trāsi
tūā i extraneos hīdes. Praterea nondū in ecclā Consanti
nopolitana, sed et res cuiuslibet ecclā, uel uenerāde domus
nō concedit in emphyteusm, adeo q̄ trāferat i hīdes extra
neos, ut est gl. reputata sing. in l. et. ff. fol. mar. q̄ et ibi sequit̄
Bal. dicens, q̄ d. s. emphyteusm, corrigi quō ad tps, nō quo
ad qualitatē successōis: hoc et tenuit Bal. in l. 2. C. de hīs
& legit ubi dicit, q̄ emphyt. ecclēsiæ non trāsit, nisi ad eū,
qui est de liberis, & qui sit hares: copulatiue intelligēdo. Ita
dicit de hoc esse gl. uale de singularē in d. l. et. & idem Bal.
p̄ illā gl. in l. adsiuis. i. fi. C. qui pot. in pig. & in c. de feudo
dato in uicem legis cōisso. ubi refert se ita cōsultasse, & in l.
1. in l. col. C. de iur. emph. & i. auct. defuncto. C. ad Tert. i. prin.
& in l. fin. 6. opp. C. de hāre. int. & idē Spec. in d. s. nūc ali
qua. ver. 1. 17. Et idem Bar. in l. 1. q̄ dr. ff. de ver. obl. & in l. si ti
bi. s. i. pactus. ff. de pact. & in l. si patroni. in prin. ff. ad Treb.
& ita et cōsultuit ipse Bar. ut refert Bal. in l. usufructu. ff. solu.
mat. & illud et lo. An. in c. in p̄sentia de prob. & in ad. Spec.
in s. nunc aliqua. uer. 1. 14. Et p̄ illa parte tanq̄ magis cōi
ueriori. q̄ d. s. emphyteusm, corrigi tūmodo quō ad tps, &
non quo ad qualitatē successōis, facit, q̄ q̄to magis possu
mus, debemus correctiōnem euitare. C. de app. l. p̄cipimus
ad siue. in auct. de adm. off. s. fi. & c. cū expediat. de elec. in
6. & q̄ nō i. auct. quas actiōes, de sacro. feccl. cū in d. s. licen
tiā nō dicat, q̄ possit ad quoscūq; hīdes trāfire emphyteu
sis ecclēsiastica, licet dicat, q̄ possit in p̄petuū concedi ergo
q̄ non mutātū reperit, quare stare p̄hibet? C. de testa. l. sanc
mus. & in auct. q̄b. mo. nat. eff. sui. s. trib. & hec pars v̄t de iu
re uera. Et per hoc p̄at. et nūc ea q̄ dixi in contrariū in ter
tio argumento arguēdo & allegādū, q̄ emphyt. ecclēsiæ tran
sit ad hīdes extraneos, quia rīdetur, q̄ hoc non p̄cedit i ca
su nūc: quia forma cōcessiōis dicat cōtrariū: ut dixi su.
Secundō, q̄ nos loquimur in emphyteusm hospitalis, q̄ uis
iure ecclēsiæ Consanti nopolitana, ut sup. declarauit. Tertiō
rīdeo, q̄ cōtraria p̄cedunt, q̄ concessiō fieret ex cā necessi
tatis, uel utilitatis ecclēsiæ, ut q̄a est necessē, q̄a res est rīno
sā, uel parue utilitatis, ut illa permittit in perpetuū in d.
auct. si quas ruinas, q̄a si tunc p̄mittit alienatiō directi dñij,
fortius si sit utilis. p̄ hoc, cā aures, de reb. eccl. non alie. &
in auct. hoc ius porredu. de sacro. feccl. & 1. 1. q. 2. sine. Sed
si fiat sine cā, aut quia consueuerat concedi emphyteusm i
et tūc potest concedi p̄petuū quō ad descendētes, nō quo
ad extraneos: et ita cōcordādo opi. tenet Ant. de Bu. in c. in
p̄sentia. de probat. et sunt et de mente Spec. in d. s. nunc ali
qua. uer. 7. et ibi declarat D. Anto. et Spec. etiam in d. uer. 7.
q̄n dicat fieri p̄p̄ utilitatē, uel necessitatē, in quo ad eos
me remitto, q̄a explicare non expedit, et etiam v̄t fuisse
de mente Bal. i. auct. quas in prin. nec reperit aliqua lex, neque
tex. dicens, q̄ emphyteusm ecclēsiastica trāfire possit ad
extraneos hīdes, sed solum dāt, q̄ in perpetuum cōcedi p̄t,
q̄ t̄ intelligi p̄t et debet, ut sup. dixi, q̄ non exant descen
tes, et etiā sic loquit Bar. in d. auct. p̄petua, et in d. auct. qui
rem. et Ang. in d. s. lex itaq; et ita loquit Iac. de Bel. in loco
p̄ræalle. et ita dicit lo. de Imo. in c. in p̄sentia. et in pra
ctica nō recederem de facili ab opi. lo. An. in d. c. in p̄sen
tia. p̄p̄ eius auctoritatē. Tertiō cōfirmat, quia d. res em
phyteut. non potuit per d. Michaelē, d. D. Frālegari sine li
centia superioris d. hospitalis. Primō, quia hoc exp̄sē ca
uetur in d. in s. i. concessiōis, in quo D. Michael promittit
dictam rem non uendere, nec alienare, in cambium, uel reco
mendationē tradere sine licentia petita et obenta recto
ris d. hospitalis, ergo ad forma contractus nō est recedendū
cum contractus legem accipiant a uerbis contractuentium. ff.
de pos. l. 1. s. si conueniat. et d. l. 1. in fi. C. de iure emphyt. Et
sic est certum, q̄ per legatū quis dī alienare, ut est tex. in l.
si in familiās. s. pater. ff. de i. e. i. et similiter per donationē
quā est similis legato, dī quis alienare. l. uoluntatis. cum ibi
no. C. de fidei com. et quod no. gl. et ibi Bar. in l. 1. C. de usu
ca. p̄re emptore, ergo et. Praterea circumscripta dispositiō
ne contractuentium dico, quod hoc etiam de iure commu
nē probatur, ut in d. l. fi. C. de iure emphyt. iuerf. alienare,
Liber II. Consil. Alex.

uendere, & trāferre: sed sic est, q̄ legatū & donatiō inducit
alienatiōē & translatiōē, & c. & hoc firmat gl. in l. 1. C. de
fun. patri. l. 1. & Bart. in l. fi. C. de iure emph. & idē Pe. Dy.
& Bar. in l. fi. domus. s. fide leg. 1. & in l. in cōuentiōib. de
verb. sig. & in l. 1. q. d. ac. ff. de super. & Ang. in l. 2. C. ne rei
dñice uel tēplorum. Et maxime hoc uerū est in emphyteu
si ecclēsiastica, prout in p̄posito: q̄a illa nullo mō p̄t legari, uel
donari: maxime q̄ legatur, uel donatur simp̄r non reuera
to iure ecclēsiæ: prout factū fuit in testō D. Michaelis legā
tis: ut est tex. singularis & appositus in l. ueruerfas. C. ne rei
dñice uel tēplorum. & ibi Bar. & Ang. & no. Et Bar. in oib.
sup. alleg. locis: & ita et tenuit Bal. in c. 1. s. donare qualiter
feudū alienari possit. & Bal. de pace Consan. in ver. libero
rum, in auct. quas actiōes, de sac. an. eccl. in l. usufr. & ibi
D. lo. de Imo. idē tenet ff. fol. mar. & in d. l. fi. domus. s. fin. &
hoc et tenet Spec. in d. s. nunc aliqua. uer. 1. 17. Et per prædi
cta hanc partē puto de iure ueriorē, q̄ d. D. Francis. non sit
renouanda a rectore dicti hospitalis, ex his & c. Parec ex his
rīso ad allegata in cōtrariū, & in primo & in quarto argō
q̄a res emphyteutica poterit legari, nisi in cōtrariū dicit
forma cōcessiōis: ut in casu nūc, put sup. oñsum esse. Itē
ad dictam l. in cōuentiōib. & l. fi. domus. s. fi. tenēdo opin.
Bal. & sequaciū, q̄ res emphyt. a priuato cōcessa possit legari,
p̄t rīderi f̄m Bar. q̄ illa materia loquitur in emphyteuta
Reipublica, qui habet p̄dicta uetigalia, quo casu quicūq;
esset, posset esse obligatus ad uetigalia. C. si ne censu & re
ligis, l. si. ff. de publi. l. imperatores, sed alius ab emphyt. non
est obligatus dñō primo: imo hēt necesse f̄ns agere in rē, &
probare de dñō, & de iure suo, & est dñs sine difficultate,
ut not. in l. 2. C. de iure emph. Itē & tertiō p̄t rīderi, q̄ iura
cōtraria nō p̄cedunt in emphyteusi ecclēsiastica per casum,
d. l. ueruerfas. C. ne rei domi. uel tēplorum. & et nō obstat,
q̄ legatarius hī loco hīdis, & admittatur in emphyteusi q̄a
illud est uerum, q̄ legatarius non esset de personis prohibi
tis: ut q̄a esset de filiis, qui p̄nt succedere in emphyteusi ec
clēsiastica, uel in alia emphyteusi p̄hibita ex forma cōcessiō
is, si extenderet ad illum legatarium, tunc uerbū hīdi, uer
rificat in legatario: aliās non, & ita tenet Spec. in d. s. nunc
aliqua. uer. 1. 17. & in t. de test. s. in primis, uer. fi. & Bal. in
l. quādā. s. nihil. ff. de eden. & in l. liberti, in l. 1. col. de oper.
liber. in uer. f̄m dubium & c. & in uerbo, sed quid si quidā,
& lo. de Imo. in l. ex facto. la grande. ff. de hered. inst. sed
in casu nūc legatarius est de personis prohibitis tā ex forma
concessiōis, q̄ iuris cōis dispōnē: ergo sequit̄, q̄ non ueni
ret app̄ellone hīdis, & maxime: quia legatarius dī heresim
propriissimē, ut probat tex. in d. l. id tps. s. fi. in uer. quē
admodum, & quasi, & not. in l. si abdūca. C. de furt. ¶ Non
obstat f̄m argm. q̄ emphyteusm ecclēsiastica possit trāfire
ad uxorem, & c. quia respondeo, q̄ id procedit q̄ exp̄sē
esset mētiō facta de uxore in cōtractu cōcessiōis, ergo & c.
ut dixit tex. in d. s. emphyt. in auct. de alie. sed in d. emphyt.
concessiōe nulla facta est mētiō de uxore: ergo & c. l. l. i. uer
rō, s. de viro, fol. mar. & in l. seruus, s. non dixit p̄rator, de ac
quir. here. l. non oīs, in prin. c. cert. p̄t. ¶ Ad alia uerō argu
menta superius clarissimē rīsum extitit. ¶ Et posito pro cō
stanti q̄ D. Francisca non sit renouanda, ut sup. firmat, pos
set t̄t dici, q̄ nec etiā dicti filii & hāredes D. Michaelis sint
renouandi ex eo: quia pater eorum legando simpliciter di
ctam rem, quā est emphyteutica, sine licentia rectoris dicti
hospitalis tā secundum formā dicti contractus, q̄ de iure
cōi sunt ipso iure priuari iure suo quod habebat in dicta
emphyt. d. l. fi. cum ibi no. C. de iure emphyt. & in c. potui de
loca. & probatur in d. l. ueruerfas. Et per talem actū siue con
tra cōuentiōem, & naturam ipsius contractus, non solum
priuatus fuit ipse Michael, sed et p̄rædicti sui filii & hē
redibus, pro quibus concessio emphyt. fuerat, ut not. Barto. &
Ang. in l. eum qui. ff. de inter. & releg. & Cyn. & Bald. in l. 1.
C. de lib. & eorum lib. & Dy. in c. non debet aliquis, de reg.
iur. in 6. & do. post gl. in l. em̄cipatū, & ibi Bal. ff. de fena
tor. & exp̄sē Bal. post alios in l. adoptiū, s. patronum. ff.
de in ius vocan. & in l. qui se patris, C. unde libe. cū similib.

Quia tñ de hoc puncto pñse non loquit, nec qñtur. san di-
cti nlij & hñdes d. Michaelis exclusi dñña Francica priua
ti sinte emphyteutica p dictum legatū factum à patre; qd
12 iuris fit, sub silentio transfo. ¶ Subdo tñ, qd eo casu quo priu-
ati essent filii & hñdes ipsius Michaelis, q superiores dñ-
ñi hospitalis habeat eos filios & hñdes d. Michaelis reno-
uare, p no. per Bart. in l. s. pñmittit. ff. de aqua quoti. & glti.
et in l. si mihi & Titio. ff. de ver. oblig. & in l. si. priui. cred.
facit c. l. si vasa. seu. priue. ¶ Sed pñ principit dubitat, an pro
cōstanti posito, q rectores dicti hospitalis ad petitionē di-
ctā do. Francicā nō teneant cū renouare, an saltē filii & hñ-
des dicti Michaelis teneant ad æstimationē dictē petiē ter-
ræ præstāda * dictē do. Francicæ, & qd iuris sit? Et vñ qñ
hñ dñar, qd eis res ecclæ, q nō pñt alienari sine magna diffi-
cultate. 10. q. 2. hoc ius. & 12. q. 2. sine. c. 1. de rebus eccl. non
alienan. in 6. & iō sicut qñ legatū pñda Cæsarum, ex eo quia
non pñt haberi sine magna difficultate, non tenet legatū,
nec debet æstimatio. l. apud Iulii. s. collat. ff. de leg. 1. & expñ-
se tenet Inn. in c. filius. de test. & gl. 12. q. 2. in summa & Bar.
in d. s. constat. & eadē solennitas, q requirit in alienatione
rei ecclæsticæ, requirit in alienatione rei hospitalis: vt pbat
tex. in s. nos igit, Auth. de nō alienand. & pbat in dicta auth.
hoc ius porrectū, & ibi Bart. tenet Bal. & Abb. & Mod. post
13 alios in c. nulli. de reb. eccl. non alienat. ¶ Sed pñ hoc facit:
qā cū dictū ius emphyteu. cōpetēs Michaeli fuit ex eo tpe
mortis ipsius extinctū, ex eo q dictā rē emphyteu. legauit
D. Franciscus sine licentia superioris dicti hospitalis, p quod
legatū fuit priuatus ipse Michael suo iure, vt dixi p dictā l.
si. C. de iure emph. ergo vt voluisset legare tñmō ius qd ha-
bebat legitimē, et si morte ipsius testatoris erat periturū: &
sic nihil debet, vt probat in l. vxor patris. & ibi do. C. de leg.
& l. quod in rerū. s. 1. ff. de leg. 1. & ibi Bart. & Guil. Bal. in l.
habitatio. C. de vñstr. cū simi. ¶ Sed his non obstantibus duo
æstimatores pretium & congruū ipsius rei emphy. deberi
dixerunt; & pro hoc adduco autoritatē. * Spec. in tit. de loca.
s. nūc aliqua. ver. 1. 8. vbi dicit, q si emphyteusis sit donata
& legata ecclæ eo casu, quo legatū non teneret, dare ē ecclæ
æstimatio rei, alleg. ff. de leg. 1. in l. filius. s. quid si in alie-
14 ni. ¶ Itē habemus, q si alii legata esset ecclæ, q nō pñt
alienari sine magna solennitate: tñ dñt æstimatio legatarij.
¶ vt firmat Hofi. in d. c. filius. de test. Bal. & Io. de Imo. l. apud
Iulianū. s. constat. ff. de leg. 1. pñter in re ecclæ Romanæ,
vel Cæsaris, q nō pñt alienari sine licentia Papæ, vel Impera-
toris; secus in re ecclæ inferioris, q de facili pñt mutari fa-
cta meliori cōdōne ecclæ: vt legit, & do. C. de sac. san. eccl. in
auth. de pñtate. et 12. q. 2. in summa et illud ē tenuit Nic.
de Mar. in c. alienat. in c. 1. s. donare. qualiter feudū alie-
nari pñt. Præterea ēt posito q legatū rei Cæsaris, vel Ecclæ
nōa teneret q ad æstimatio requir, cū illud fallit, nisi aliud
appareat de mēte testatoris: quo casu pro obseruatione vo-
luntatis verū pñtū erat pñtandū: ita ēt gl. in l. si quis inquil-
15 nis. in prin. ff. de leg. 1. et idē voluit gl. in s. nō solū. in fi. de
leg. 1. ¶ Sed qñ in casu nō voluerit testator oīno pñtari, parer:
q grauauit dictū legatariū, q de fructibus et redditibus
dictæ petiæ terræ ipse teneret facere id, qd à testatore ha-
bit in secreto; qñ ergo vñm fuisse verosimile testatori:
q legatarius adimpleret grauamen sibi inñctū, si cōmodū
legari non haberet. C. de l. ab eo. et l. palam. et l. 2. s. si. de
leg. 1. Et si voluit testatoris in dicto grauamine nō pñt ad-
impleri mō, quo disposuit. de fructibus dictæ petiæ terræ,
adimplebit cō mō, quo fieri poterit. ff. de dicta pecunia. l. le-
gatū ciuitati, cū ibi nō. ff. de vñ. legatū. ff. de adm. rerum.
Et maxime, q testator sciuit et sciit: flet pñsumit dictā rem
alienā esse iuxta, cū alienā. C. de leg. s. nō solū. in fi. eo. & q
pñsumit sciuit, parer: qā ipsemet fuit ille, qui cōduxit rem
pñctā à dicto hospitali: & sic cū cōstitat in facto pñrio, pñm
mitur scientia. l. qñ. ff. ad Velle. & ff. locati. l. itē qñrit. s. fin.
facit, quod nō. qd. in l. si quis delegauerit. de noua. & in l.
si res obligata. de le. 1. & quod nō. Bar. in auth. de cum testa-
tor. C. ad l. Fal. dam dicit, qñ in ciuitatibus, in quibus sunt ca-
stra, in quibus debet quis assignare sua bona: put ē Imo.

la, pñsumit tñc testatorē scire vires sui primoni, nec obliuio
pñsumit. l. magnā. C. de contrah. & cōmi. l. i. & maxime cū in
casu nō, in quo vigore d. cōcessionis tenebatur solvere Mi-
chael singulo anno canonē, & qñ in casu isto pñsumit Mi-
terminis firmat Bal. in d. cū alienā. q iura alia gata post Cy-
borant hac, qd relictuū fuit Frācicæ vxori, q i hoc erat pri-
uilegiata d. cū alienā. & l. Quintus. s. si. de au. & arg. leg. et
p hoc patet: nñso ad id, q dicebat gl. Inn. & Bar. arg. leg. et
dicens legatū rei ecclæsticæ nō tenere ēt quo ad æstimat-
tionem: * qā illud pñt pcedere in re ecclæsticæ Romanæ secus
in inferiori; ut dixi sup. Pro quo bene facit tex. i d. s. constat.
in prin. ubi dñt q res aliena legari pñt, et si difficulti sit eius vñ
paratio, secus si multū difficulti, ut in reb. Cæsaris, nñ cū cō-
paratio rei ecclæsticæ: on sit multum difficulti p rñem, q dñ-
xi sup. licet sit difficulti: sit tenet legatū. d. s. constat. l. cōtra-
traria pñt pcedere si aptē nō apparcat mēte testatoris fuisse
se pñtū pñtare, put i qñe nñso, ut superius extitit declaratu.
Et si iter partes fuerit diffensio, q est iulij & congruū pñt,
iudex hñt declarare. l. alieno. s. si ius aus. ff. de fideic. l. i. & no.
Bar. ff. de le. 3. l. si dubiū. s. si ad idē ff. de le. 1. l. si qñ ex vñph.
& l. q. concubinā. s. si. de le. 3. Nec ob. q vñ. loco dicebat, qd
testator vt legasse ius, qd p. l. vxor patris, & i qñ in rerum,
qā rñdeo & plurib. hñtis. Et primō qñ in d. l. qñ in rerū. s.
1. testator legauit vñm fructū, q extinguebat morte, & non
vñ ultra illud ius legasse, sed in casu nō testator legauit rem
simpliciter & appellatōne ipsius rei intelligit de dñio, pbat in
l. si duo. s. si fuit possi. & l. si rem aliq. & ibi nō. Bar. ff. de ac-
qui possit. item fm Io. de Imo. in d. l. qñ in rerum pñt rñderi, qd
ibi tex. dixit, lego vñm fructū, quem habeo in tali fundo,
quo casu ēt uerofimile, q testator fecerit credens, q vñstru-
ctus nō morte finiret, sed i casu nō sñr legauit rem, ut dixi,
qñ nūq fuit ipius testatoris. Item ēt pñsumendum i casu nō-
stro, q testator sciuerit ius suum emphyteuticum finitum ēt
se p morte, legādo rem suam sine licentia, & contra formam
contractus per eum celebrati, & non est pñsumendum, cum
esse oblitum. d. l. magnā. C. de contrah. & cōmit. stip. ut dixi
sup. Et maxime, cum qlibet pñsumit scire dispositionem legū
volentium, q per legatum rei, q ēt emphyteutica, irrequisi-
to dñio q cadit à iure suo. l. leges sacras. s. ius, qñ ibi not.
C. de leg. C. de iur. & fac.igno. l. cōsuetudines, & l. i. de ver.
fig. Item rñdeo, ut in filiatis subiungā, ad l. vxor patris. i
16 g la lex q potest pcedere, qñ habēs vñm fructū legasset rem
proprietary, quo casu legatum non ualet, ut ibi; & l. res pro-
prias eo. tit. & l. Marius. s. fundo. in fi. de leg. 2. & ita rñdet
16 Io. de Imo. in l. cum patet. ff. de le. 1. ¶ Vel ad oīa prædicta
iura dico, & uerius, q contraria pcedunt: nisi aliud constat
de mēte testatoris volentis expresse legatum effectum for-
tiri ēt post mortem ipsius testatoris, quo casu uidebitur reli-
cta æstimatio legatario, ac si simpliciter legasset rem alienā sim-
pliciter, hic ēt tex. cum gl. nō. fm intellectu Ray. ibi in l.
unum ex familia. s. sed & si fundum. ff. de leg. 2. & ibi etiam
hoc firmat Io. de Imo. tenendo sortius etiam qñ hoc non cō-
staret de mēte testatoris, tamen debeatur æstimatio, sed q
testator in casu proposito expresse voluit illud legatum ha-
bere vires etiam post eius mortem, parer, quia grauauit le-
gatarium, q de fructib. ipsius petiæ terræ faceret id, q ab
eo habuit in secreto. Et q si lego rem, quia mea morte finit,
indistinctē debeatur æstimatio, tenet Dy. Bar. & Io. de Imo.
in l. cum patet per illum text. ff. de leg. 1. & idem tenet ipse
Bar. i d. l. cum patet. s. patet filiz. & idem ēt ibi sequitur Io.
de Imo. Et ad hāc partem tenendam me fortiter urget mēs
& voluntas testatoris, quia expresse fuit, q dñm legatum
17 morte ipsius non extingatur, ut dixi; & in quantum pñ-
sumus, debemus mentem ipsius testatoris amplecti. C. de li-
be. præte. l. si quis filium, & l. 4. s. conditio. ff. de adile. & in
dubio pro utilitate primō pñsumit, ut potius æcus ualet
q percat. ff. de lib. dñ. l. quories, & lex factio. s. si quis autem. ff.
ad Tre. Pro hoc ēt facit, quod nō. Barto. & doc. in l. serui elec-
tione. s. si. ff. de leg. 1. & l. si ubi patet, q ubi aliquid tacite uel
expresse constat, q testator voluit legatum effectum sortiri
& c.

et ultra ius quod habebat, debebit legatum, uel æstimatio.
¶ Hoc est confirmatum: quia posito q. d. Michael & eius hæredes per dictum legatum nõ ceciderint a iure suo, & per consuetudinem suam durauerit post mortem, uerũ erit dicere, q. d. Frãnciscus debeat æstimatio ex eo; q. talis rei emphy. hõpiti talis ipsa dñe Frãnciscus est incapax pp qualitatem ipsius relicti, tam de iura cõig, q. ex formãpibus cõtractus, istud probatur. f. de leg. 1. in l. f. d. si res. cum ibi nõ. & l. si dom. s. si quid alium. & nõ. Spec. in d. s. nunc aliqua. ver. 117. iunctis his q. supra dixi. Ex pñdictis igitur concludo, d. d. Frãnciscum non esse renouandum de d. petiæ terræ emphyteusis sibi legata, & dictos & filios hæredes Michaelis teneri ad pñdum & solvendum d. dñæ Frãnciscæ congruum & iustum pretium dictæ petiæ terræ emphy. de qua in d. in l. f. d. dictum pretiũ de clarandum esse per iudicem partib. adiunctum non concordantib. & equum esse filios hæredes, & hñdes d. Michael. renouari & inuestiri de dicta petiæ terræ per rectores dicti hospitalis. Et ita dico, & consulo ego Alex.

ADDITIONES.

- * Et pro hoc. Priuilegia concessa ecclesijs trahuntur ad hospitalia, pñm Alex. cõf. 120. col. 2. sup. lib. 1. Fel. in c. de quarta. col. 2. & seq. de pñg. scrip. l. a. l. conf. 21. 4. in prin. lib. 2. & relictis hospitali, dicitur relictum ad pñas causas. Alex. cõf. 190. col. 4. lib. 6. & cõf. 210. in prin. hoc eo. lib. alias 209. Et uide Dec. cõf. 488. 1. dub. & cõf. 504. in prin. pulchre Rom. cõf. 477. In casu. per tot. Natã.
- * Emphyteuticus. ¶ An emphyteusis ecclesiastica legari possit, uide Abb. cõf. 74. dub. 2. lib. 1. l. a. in d. l. f. C. de iur. emphy. num. 75. Natã.
- * ¶ Cetera, dñe. v. dixi sup. lib. 1. cõf. 128.
- * Copulatiue. sup. lib. 1. cõf. 44.
- * Extraneus. dicam. infra eo. lib. cõf. 189.
- * Cõm. m. de iure cõf. eilicet. i. ubi nõ. Alber. Bru. c. onf. 81. Capol. cum. ciuiliu. cõf. 8. nu. 10. cum seq. saluo q. non debet fieri traditio cõtr. irrequisito, ut dixi in cõf. Paris. §. 56. in princip.
- * ¶ Priuilegiu. quia non processerunt ad realem traditionem per ea, q. dixi in cõf. Paris. §. 14. gl. 5. nu. 3. cum sequen.
- * Præstantia & c. ¶ Comprobatur, quia stãte statuto, q. immobilia non ualeant alienari in forensem, tamen si legatur immobile forensi, debetur ei eximatio s. m. Bal. & Alex. in l. apud Iulianum. §. si de leg. 1. & sequitur Fran. Cor. cõf. 27. col. p. Et uide et de hoc, quando legatarius est incapax, an æstimatio debeat. Alex. cõf. 157. col. 1. & ad illud de forense uide Ruin. cõf. 139. col. f. lib. 5. Natã.
- * Auctoritatem. ¶ Contra Spec. tenet D. Iaco. de Sancto Georgio in trac. Feud. in gl. & cum pactis, q. de ipso feudo. col. 3. Vbi uult, æstimatiõem non deberi per auctoritates. ibi. per eum adductas. Et ea cõsultuit Alex. in feudo, cõf. 19. 4. dub. lib. 6. Et quid in feudo, uide Picum in S. Titia. q. 37. Natã.
- * ¶ Confat. Et ibi Pau. Alex. l. a.
- * Aestimatio. nem. ¶ Nunquid legata re ecclesiastica debeat æstimatio, uide de hoc Fel. in c. quæ in ecclesiis. col. 27. de cõf. Et quid ubi re linguntur res subiecta fideicommissio, l. a. l. conf. 30. lib. 4.
- * ¶ Illa lex, quam & limitat Cor. cõf. 84. lib. 2. cõf. 64. lib. 4.
- * Hoc cõf. duplicatum est, infra cõf. 173. Vol. 7. Hiero. Zanch.

CONSILIVM X.

Lege infra lib. 7. consilio 273.

SVMARIVM.

- 1 Solennitatis. l. de his, de transac. an renunciarĩ possit. nu. 13. & 14.
- 2 Liberatio generalis restringitur ad specificata. nu. 3. 4. & 5.
- 7 Restrictio salua ratione certi sermonis fieri si nequeat tunc idem contrahens quantum ad specificata & litigiosa ualebit in uim trãsactionis, quod ad alia in uim pacti.
- 9 Creditores non tenentur in apochis apponere clausulas generales.
- 10 Clausula generalis refertur ad ius futurum, ne nil operetur. nu. 11.
- 12 Liberatio etiam ad incognita porrigitur. nu. 15.
- 16 Sententia restrictus interpretatur, quàm transactio.
- 17 Verba an interpretantur contra proferentem. nu. 6.

CONSILIVM XI.

Viso ac ut oportet considerato themate, uir prima facie dicendum, generalem transaccionem celebratam inter Bertam ex parte una, & Sempronium, ac Philippum de Martellis ex alia uires non extendere ad solutionẽ, seu

remissionẽ capitalis artis lanæ depositẽ penes d. Semproniu, & Philippu ac spectatũs ad Bertam ante dictã, tanq. hñdem ex testõ D. Antonie. ¶ Et primo, q. d. capitale ad Bertam spectabat occasione testĩ Antonie, uñ si in dicta transac. tione mentio et spãlis habita fuisset, non teneret transactio, tanq. facta fuisset super dependentia testĩ, nisi per Bertam dicat inscriptis & cognitis primo uerbis testĩ Antonie. l. 1. f. quẽdam. testa. ap. l. de his. & l. nõ est ferendus. ff. de tras. 1. ¶ Nec solennitatis pñdicta potuit renunciari 2 per partes nedum p gñalem renunciationẽ in transac. tione insertã, sed et si indiuidua & specialis renunciatio interuenisset, ut firmar Jac. de Bel. l. a. de Bur. Bar. & Bal. & cõiter scribentes in d. l. de his, per rationes quas hic referte superuacuum arbitror. ¶ Pñt & secundo pñdicta confirmari, q. de dicto capitali nulla erat lis aut controuersia inter dictas partes, sed tñ uertebant lites & discordia circa alia, de qb. in narratione transac. tionis fit metio, fusi clausula generalis circa absolutiõẽ factã ab oĩ eo & toto, q. hincinde partes petere possent, ad specificationem restringit tñ. l. a. d. & qñones, de quib. uertebant lites & qñones, de qb. supra in narratione fuerat spãlis mentio facta, ut ut casus in l. si de certa. C. de tran. p hoc tex. in Lex plurib. in prin. ff. de fol. & in l. si quis. s. f. ff. de uerb. obl. ubi liberatio uel transactio facta per uerba gñalia restringit ad qñificata tñ in iustro, & hæc ut esse gñalis regula, q. ip. uerba gñalia et ad specificata restringant. l. qñitũ. s. r. ff. de leg. 3. l. Aurelius. s. Stricho. ff. de lib. leg. & l. h. s. cui diuicia. ff. de uino, tri. & oleo leg. ¶ Tertio pro hoc ut casus i Lemptor. s. Lucius. ff. de pac. ubi uerba gñalia emissa inter contrahentes, q. oĩa in l. i. uana & cassa tñt, referunt et ad ea, q. dependebat ad causas obligationum spãliter ante emanatas, sed in dicta transac. tione non fuit de dicto capitali facta mentio, ergo & c. ¶ Quarto pro hoc adduco, q. de natura transac. tionis est, ut fiat p. his, de quib. est lis uel transac. tione in iudicio l. 1. ff. de transul. extra iudicet. aut lis esse spere. l. 2. C. de tras. Vñ cũ de dicto capitali nõ supponat ali quo mō fuisse qñõẽ, uel cõtrouersia inter dictas partes, neque i specie, neq. in iudicio, nec extra iudicẽ dicendũ uñ, et si nulla facta fuisset narratio spãlis aliquarũ obligationũ in iustro transac. tionis, sed si narratio, transac. tio, & absolutio fuissent gñales, nõ deberet extẽdi ad dictũ capitale, de quo nõ erat controuersia per pñdicta, & istud et uñ præcisẽ determinare Bar. & Io. de Imo. in l. de pupillo. s. ff. in pluribus, in 2. col. ff. de ope. nõ. & gl. fin. d. l. empt. s. Lucius. ¶ Quinto, p hoc facit, q. ea qñ in prin. & in narratione dictæ transac. tionis expressa, & nõata fuerunt, uñ repetita & expressa in absoluteione postea facta. l. Titia. s. idẽ Iulianus. ff. de uerb. obl. l. item Iuliano. ff. de uerb. obl. l. item quia. ff. de pac. & in l. si ita stipularus. s. Chrylogonus. de uerb. obl. ergo cũ de cã dotis nullus fuerit habitus tractatus, & mentio inter dictas partes in prin. in l. i. uñ illẽ cã i absoluteione repeti tã. Et si aliter diceremus, posset in plurib. qualitatib. resoluta re donationẽ esse factã, qd. non est pñmendum. l. cũ de inde bito. ff. de proba. in prin. l. si cũ aurũ. ff. de fol. l. elegãter. s. q. 5 reprobos. ff. de pign. actio. ¶ Sexto q. gñalis transactio & absolutio nõ extendit ad incognita, sed ea, q. si extẽderent, capere posset. l. cum Aquiliana. ff. de trans. l. tres fratres. ff. de pact. Sed ista q. posuerat ista uerba de isto capitali iustam ignora. tiã pñdere pñt, eo q. eo tpe. haeres successerat in locũ alterius. ff. de reg. iur. l. q. in alterius & keius q. in puincia. s. r. ff. si cer. pñ. l. si. ff. p iuo. ergo & c. ¶ Septimo quia si pñc. tatio litis fuisset spãlis respectu unius oblonis, in l. i. uero l. a. fuerit gñalis, in l. i. tñmõ trahit ad oblonẽ spãliter profecutam. C. de iud. l. licet. ergo idem in transac. tione gñali, quẽ æquiparat in l. l. nõ. in minore. C. de tran. & l. 2. ff. de iur. reit. ¶ Octauo, quia illa uerba gñalia posita in absoluteione gñali sunt ambigua & obscura, uñ accipienda sunt fñm intentionem loquentis & absolute. & sic secundum intentionem Bertę. l. nepos Proculo. ff. de uerb. sign. & quod ibi nõ. & in l. ambiguo. ff. de reb. dub. ¶ Verba obscura cõueniuntur recipienda & interpretanda sunt cõtra eũ, p quo facta est cõuentio, quasi sibi imputetur, cur expressus non conuenit. l. si in

Libor Secundus Confil. Alexand.

An emptione. in prin. ff. de contrahen. emptio. & l. sp. & l. i. ambiguis. ff. de re. iu. & plenē no. in l. l. abeo. ff. de contrahē. emp. & l. q. qd. alfringend. in prin. ff. de verb. obl. & no. in c. ex lris. de spon. & in c. cōtra. e. ubi gñalis in 6. cū concor. ¶ Sed pmissis non obliatib. puto contrariū de iure uerius. f. transactioē & liberationē in infro comprehendam extendere uires ad liberationē capitalis. & d. Semproui & Philippum ab eo capitali fore absolutos. ¶ Qd probat. & primo p tex. in l. pluribus. ff. de accep. ubi gñalis liberatio ad oia b indistinctē extēdit. fm l. de Bu. & Bal. in l. age. C. de trā. & Sal. in l. si de certa. e. o. i. ualebit in uim transactionis quo ad specificata & narrata tm. de quibus lis uertebat. sed qtu ad oia alia ualebit i uim pacti. q. pactū uerbis gñalib. factū extendit ad oia. & de quib. cōtrouersia nulla erat. nisi cōtrarium agat. l. emptor. s. Lucius. & ibi glo. & doc. ff. de pac. & hoc nē a uerborū significatiōe recedat. quorū uerborum gñalium significatio est. ut sicut gñalr prolata sunt. ita gñalr operent. d. l. plurib. & l. i. s. gñalr. de leg. pñtan. l. regula. s. ff. de iuris & fac. ign. i. r. s. cū uerbis. ff. de off. pñse. urbis. cum uul. ¶ Nec obstat. q. talis extensio uim pacti non importat per uerbum transactionis in infro. appositum. q. rident p Bar. Doctores. q. hoc casu uerbum transactio. ponit improprie. & improprietas in cōtrahētib. tolerat. ff. de pñcip. l. infulam. & l. local. si olei. & dereli. do. c. constitutus. cū ibi no. ¶ & pōt dictū uerbū transactio ē in uno & eodē infro sumi proprie & improprie. sic & alias sumit in l. 2. ff. de off. pñconful. Et ista fuit originalis s. iuxta Pet. & Cy. in l. sub pretextu. ff. de pñcip. in fiquarta oppositionis. C. de trans. q. dicebat. q. ubi clausula gñalis non pōt referri ad specificata tm salua rōne recti sermonis. q. tunc non fit rēstrictio ad specificata tm. sed fit extensio ad oia. per d. l. plurib. alias secus. * & ita pcedit d. l. si de certa. & s. iuxta plurib. in prin. de solutioni. Et ista opi. Bar. formaliter sequit Ant. de Bu. in c. de trans. Et fm eos ualet proprie in uim transactionis. quo ad oia. ¶ Nec obstat fm eos. q. transactio nō possit fieri. nisi de his in quibus uertit cōtrouersia & lis l. i. ff. de transac. quia satis est subesse timorē future litis. C. de trans. in l. 2. & no. in l. i. ff. de transac. Præterea fm Bar. in transactioib. pōt esse. q. ex parte actoris dat aliqd reo p illud. qd actor repetit. l. super possessione. C. de transac. & in l. 2. fm unum intellectum. c. o. i. un fm eum non repugnat. q. reus non det actori aliquod noie transactionis. actor eodem modo liberet eum ab actione intentata. & ēt ab oib. alijs actionibus quicumque liquidisset. illa gñalis remissio & liberatio quasi pars pretij. q. ab actore tribuit quietatiōē de oibus. in quib. tenet mihi usq. in pñtem diem. q. dicta quietatio intelligit esse gñalis. si sit facta per actum ciuilem. ut per acceptilatio nem. prout in casu infro. Et pñdicta ē confirmat expresse Bal. in l. pactum q. dotali. in l. 2. §. 15. & 16. q. C. de col. & ideo dicit consulo. q. cauente sibi contrahentes. ne renunciantes utan tur uerbis gñalibus. ne ex effusio sermone in periculum inci dant. C. de dot. promiss. l. in fi. ¶ Et iō fm eum creditores non possunt compelli apponere in refutationibus clausulas gñales. fm lac. de Are. in l. 3. & s. r. ff. de contra. iud. tute. Ad d. Bar. in l. Aquiliana. c. l. seq. p illum tex. ff. de trans. Ad pñdicta bñ facit. qd dicit Bal. in l. qui Romē. s. duo fratres. ¶ 10. ff. de uer. obl. ubi uoluit. q. clausula gñalis referat ēt ad ius futurum. qd nulla alia suberat causa. ad q. referri posset. ut uerba aliquod operent. l. i. qñ. ff. de leg. 1. c. in Papa. de priu. in 6. ¶ Confirmo. nam specialiter facta fuit absolutio per Bertam ab oī eo. qd ipsa petere posset occasione dotis. & ex alijs casibus supra in transactioe narratis. ergo illa dictio galis. & alia quacumq. rōne. uel causā usq. in pñtem diem * ēt. non debet referri ad specificata. sed ad alias obligatio nes non specificatas. bonus tex. in l. Stichus. in prin. & in l. alimentis. s. basilica. ff. de al. & cib. & l. coheredi. s. qui patrem. ff. de uul. & pup. & l. doli clausula. ff. de uerb. obl. & l. 11. sanctio legu. ff. de p. p. pro hoc. q. ut dixit Bal. in ru. C. de contrahen. emp. in 6. q. in contrahitis ne dum ca. sed ēt quod libet minimū uerbū. non debet esse sine uirtute aliqd operandi. l. si stipulatus. ff. de usur. l. in leg. ff. de contrahen.

empt. cū simi. ergo illa uerba. alia quacumq. rōne uel cā & c. ut aliqd operent. debent ad dictū capitale referri. ¶ Rursus ēt constat de euidenti uoluntate d. Bertæ. & dictori d. Ma. q. uoluerit dictam transactioē trahi ad oia hincinde de bita ex quacumq. cā. nedū ex causis narratis in principio in firo. qd aperte colligit ex illis uerbis. uidelicet. Et qm partes pñdictæ uoluerūt hanc gñalem liberationē esse gñalem sed si tm traherent ad eas emanatas. & specificatas. esset ab solutio specialis nō gñalis. l. 4. §. qñtum. ff. q. cau. l. cōdi. xit aliq. ff. de pub. l. qui ex plurib. ff. de uer. obl. c. qui ad agē dum de procu. in 6. deinde ponderanda sunt illa uerba. Ad quæcumq. sibi cognita. & incognita. & ad ea q. ad gñalē trā sactioē non comprehendunt & c. nā clarū est. q. partes eru meratæ p ipsas partes non erant ipsi partib. cognitæ. nec incognitæ. cū de illis expresse legem mētiōē fecerunt. l. Lebeo. s. idē Tubero. ff. de suppl. lega. ergo constat. q. intentio par tium fuit ab oibus obligatiōib. hincinde usque in illa die esse liberatas. nedū ab obligatiōib. specificatis. & cōse. ¶ 12. quēs scilicet obligatio capitalis pñdicta. ¶ Vñ dixit Bar. in l. Aurelio. s. Caius. q. licet alias transactio & liberatio nō por rigatur ad incognita. tū fallit. nisi uerba contrahentiū hoc dictarent. p l. cū aquiliana. ff. de transac. & idē Bar. in laqui liana. e. o. i. t. & no. gl. in d. l. de his. in c. o. i. ut casus in l. sub pretextu specierum. & ibi firmant oēs Doc. de trans. Bar. in l. si. s. idē qñt. ff. de cōdi. indebi. Fortius dixit Bal. in l. tres fratres. in quanto notabili. & in secunda opp. ff. de pac. p illū tex. Bal. in d. l. sub pretextu specierū. q. gñale pactū fuit natura ad oia porrigit. ēt incognita. nisi aduersarius fuerit in dolo. & q. sibi imputari debet gñaliter transigens. ff. nō cogitatur sub uerbis gñalibus oia cōprehendi ēt incognita. n. iulitria sua in apponendo uerba gñalia nō debet aduersario nocere. arg. l. qui qd alfringend. de uer. obl. fm Bal. & sic pa tet. q. d. Bertā ignorasset sibi ius cōpetere ad dictū capita le. q. nihilominus intelligeret remissum. quātō fortius si il lud sciuit. ut infra rñdendo ad cōtraria dicit. ¶ Et ex pñdictis vñ aperte concludi. dicere. q. actio cōpetens d. Bertæ ad dictū capitale fuerit uigore d. infirri remissa illis de Matrellis. & ab eo fuit plenissime liberati. qd ēt parebit ex infra di cendis. ¶ Restat q. ad cōtraria opportune rñdēat. Vñ nō ob primō. q. transactio pñdicta nō possit trahi ad dictū capit le. eo quia pñdicta ab Bertā ex cā testī Antonij Mo. hndis. & sic nō debuit eum eo posse trahēti. nisi inspectis & cognitis ¶ 13. uerbis testi & c. q. ad hoc pōt plurib. modis rñderi. ¶ 1. p mō ad hoc ut transactio sup. pendētib. ex testō ualeat. fa tis est. q. transigens qñcūq. habuerit notitiā testi. & contē torum in eo. licet p pām transactionis illud nō insperxit. ut firmat Bar. & Ang. in l. de his. ff. de trans. & ita intelligunt l. i. & l. cū pponas filios. C. de pac. & l. de fidei. C. de trā. & l. Aquilia. in fi. ff. e. o. i. t. & l. i. una. s. perfectio. ff. de accep. & satis d. ff. de inspicere testm. q. illud scit. ut probat in l. ciuit. iun. ff. l. scire leges. ff. de leg. Itē uoluit Bar. in l. 4. p illū tex. ff. de opt. & latius Bar. l. q. Romē. s. duo fratres. in 4. & 6. q. de uer. obl. & idē ibi Ang. et scribentes. et qd no. Ang. in l. i. ff. quemadmod. test. ap. q. scientia testi pñsumitur in d. Bertā harede extranea postq. aduerat hereditatē tempore transactionis. l. cū haeres rogatus. et ibi no. ff. de libe. leg. et no. in l. quidā ita. s. si quis filiu. ff. ad Trebe. quia nō pernit aduer nisi certa fuisset de uiribus testi. l. si duo. ff. de acqu. her. ut firmat Bar. et dñ in d. s. duo fratres. et Bar. in l. si tutor pe titus. C. de peri. tuto. l. qm. C. de iure deliberan. quimō & aliter. quia iuris pñsumptioe constat. d. Bertam scisse testm et contenta in eo quantū ad eā. prout in additione hē reditatis hoc expresse confessa. ut in themate continetur. Scdō pōt rñderi. q. cōtraria pcedunt. quotiescūq. legata rius. uel fidei cōmissarius et similes transigerent cū harede sup. his. q. scripta sunt in testamento. ut sup. legato uel fidei commissio et similibus. qm tunc debent inspicere uerba testa menti. ne occasione ignorantie aliqua lēso interueniat. sed ubiq. hares transigeret cū debitorib. hreditariis. nō pui to ēt necesse. q. heres inspectis uerbis testamenti transactioē faciat. et ita pcedit tex. l. si. ff. si ff. d. trā. et l. cōtrouersia. & l. 3.

in prin. s. fi. co. ti. in quib. iurib. nullā dē ē oportunitatē.
 Qd̄ pbat rōnem rō. pp q̄ requirit p̄p̄etio tēti in trā-
 satione sēda iurē cōtēntis in tēstō, sūt in odiū hīdum, q̄
 tēstamentā occultabant, ut deciperent, transigēdo legatā-
 rios & fidei commissarios. nō. n. fuit principalis rō, ut no. gl.
 & Doct. in l. de his. Sed hāc rō cessat, q̄ transigit cum debi-
 toris hīditaris, q̄a debitor non dependet ex tēstō, nec per
 inscriptionem tēstī certificat quis in q̄tā q̄tatem sit debi-
 tor, & sic ex parte debitoris non inficiant tēstī nullā p̄t
 esse deceptio: nec sūt ex parte hīdis, aut n. uerē erat hīs, &
 sibi prodest transactio, sināt hāres uerē non erat, & tunc hēc
 transactio non nocebit uero hīdī: sed proderit, si ratificabit
 eā, sūm q̄ legit & no. in l. 3. s. fi. de pac. Item nihil attinet i
 casu nro uerba tēstī esse infpecta, nisi quo ad hoc, ut hāres
 sciret se hīdem, nō quo ad debitū capitalis, q̄a (ut dixi) quo
 ad ueritatem debiti frustra inficit tēstī, ergo satis est, q̄
 sciebat se esse hīdem. d. l. 1. & ibi Bar. ff. de op. le. cum cōcor.
 supra alle. sed illi sciebat se hīdem, & hīditate tantū tēstō
 adiuuaret, & in titulo q̄nīs appareret, & ergo & p̄t & tertio
 rīderi, q̄ licet lac. de Bar. Bar. Bal. & Doct. in d. l. de his. te-
 neant illi l. p̄hibitorie loquenti non possent renunciari p. no.
 in l. 1. C. ne si deus. d. d. & secutus est Imo. in d. s. duo fra-
 tres. licet gl. in d. l. Stichus. teneat cōtrarium, tū indistinctū
 ē ut ut, q̄ dicit transigentes cum iurō * appositum in contrāctū
 * p̄dicto poterunt renunciare solennitati introductā ex for-
 ma d. l. de his. qd̄ in terminis firmat Imo. de Imo. in solenni
 repetitione. cū cōtingat, in ultima charta de iureiur. q̄a le-
 gitur ē prohibitiue loquentibus p̄t cū iurō renunciari, ut fir-
 mant Io. And. in addi. Spec. in t. de instr. ed. s. p̄t. rō. cir-
 ca fi. Ad do Bal. in l. antiquā. s. fi. in fi. C. ad Velle. & faciunt
 no. per Bal. & Ang. l. si pro eo. in 3. & 4. q. de fideiuf. Pro
 quo et plura possent adduci: q̄a materia amplissima est, sed
 q̄a datē sunt rōnes et superius ad contraria, iō nō insulo,
 sed q̄tū ad hoc uolumen concludo, q̄ si cum iurō potuit re-
 nunciari solennitati p̄dictā, ut dixi, q̄ illi ut renunciatum p
 illa uerba appositā in infro: uidelicet renunciates insuper
 partes p̄dictā exceptioni doli, conditioni indebiti, & sine
 cā, & oī alij legū & iuris auxilio. & c. Pōdero illa uerba, & oī
 alij legū & iuris auxilio, q̄ et uerba importāt, ut uideat alijs
 auxilijs iuris quibuscunq. renunciāt, maxime cū aliqua iu-
 ris auxilia fuerint p̄siter enumerata, ut no. Bar. in auth. mīi
 & auz. C. q̄n mult. tut. off. fung. possit. & uer. Sed q̄ro, qd̄ si re-
 nunciavit, & ibi Bal. & Bar. in l. si sub condōne. ff. de rest. tut.
 & Spe. in t. de test. renun. in princ. uer. & quia, & uer. quid
 si, faciunt no. gl. & Doct. l. 1. 2. C. de rescin. ued. & in auth.
 facta. C. si aduersus. uend. Et maxime attēto, q̄ in dictā renō-
 ciatione interuenit iurim p. no. p. Bar. & Doc. in l. sciendum.
 in uer. iuxta p̄dictā q̄ro & c. ff. de uerb. obl. & in l. si duo. s. idē
 Iul. ff. de iure do. & Io. An. & Arch. in c. 2. de pac. in 6. & Bal.
 in l. 1. de rebus cred. in fi. cū concor. ¶ Secundo non obf. d.
 l. si de certa. & l. si ex plurib. & l. si ita s. s. fi. quia rīso con-
 stat euidenter ex superius dictis, & utrobq. no. p. Doct. q̄ i
 dictis legibus clausula ḡnālis, salua rōne recti sermonis, pote-
 rit ad specificatā et tū referri, qd̄ secus est in qōne nra, ut su-
 pra p̄bau. in quo casu clā ḡnālis ḡnālī operat. l. plurib. de
 accepti. cū concor. supra alleg. Et maxime, cū in casu nro si-
 mus nedū in transfectione, sed et i pacto, cuius natura est, ut
 si p̄uerba ḡnālia factū fuerit, debeat ad oīa referri, ut est in
 superiorib. plenē declaratū. ¶ Nec ob. q̄ rī clausula ḡnālis
 debet ad specificatā referri. l. legatorum. s. 1. de leg. 1. cum
 alijs cōcor. alle. & ista possit esse longa & diffusa materia,
 de quo in regula ḡnī p̄p̄m. de regu. iur. in 6. & Bar. in l. q̄si
 tū. s. q̄ fundum. ff. de fun. inst. & Bal. in l. quoties. C. fam.
 erc. p. l. Io. in l. Mauus. s. tū. de leg. 1. sed q̄tū ad propositū
 nūm rīdeo, ut statim dixi, q̄ in casu nro salua rōne recti ser-
 monis non poterat ad specificatā tū referri, ac et dico, qd̄
 q̄ in una & eadem dispositione apponit clausula generalis
 post specificatā, si referendo clausulam generalem ad speci-
 ficatā tū nihil operat, tunc ad alia semper refert, probatur
 in casu ad agendum de procu. in 6. & l. & alimenta. s. basili
 cal. Stichus. de ali. & cib. lega. & l. doli clausula. de uer. obli.

sed sic est, q̄ ante clausulam ḡnālē appositam in d. infro trā-
 sationis facta erat liberatio specialis ad oīb. causis & oblo-
 ti. sp̄aliter enumeratis in infro, ergo ḡnālis liberatio suble-
 quens ad alia referenda est. ¶ Tertio non obf. emptor. s. Lu-
 cius. de pac. quia rīdeo sūm intellectū gl. q̄ ubi fuit actum q̄
 clausula ḡnālis referat ad specificatā tū, uel fm cōem intel-
 lectū doct. clausula ḡnālis poterat et iaiua rōne recti sermo-
 nis ad specificatā tū referri: secus i casu proposito, ut supra
 probau. ¶ Nec quarto obf. q̄ transactio non potuit fieri,
 nisi de his, in quib. uertebat cōtrouersia, & sic ad alia nō de-
 bet posse referri ḡnālis transactio, q̄a rīdeo, ut no. Bar. in d.
 l. si de certa. & in d. l. Aquiliana, ut superius recitau. Præ-
 terea nedū interuenit transactio in cōtrāctū p̄dicto, sed et p̄-
 dictū, ut patet per illa uerba, uidelicet, compositionē & cōcor-
 diā, de quo supra dixi, & sic saltē ex uirtute illorū uerborū,
 & tanq̄ pactū debet posse extendi et ad ea, de q̄b. non erat
 cōtrouersia, ad hoc. ff. C. de dona. ibi, nisi illē id q̄ comple-
 ximus, sic et & l. si tā augusti. & l. materia. ff. de serui. & l. cū
 p̄r. s. filius mīem. de leg. 2. ¶ Quinto non obf. q̄ dicta in p̄-
 cedenti intelligant repetita in sequentibus et, q̄a posito q̄
 dicta in p̄cedentibus intelligant repetita in sequentibus, tū
 nō p̄ hoc sequit, qm̄ et tā ad illa, q̄ ad p̄cedentia possit refer-
 ri clausula ḡnālis, maxime qm̄ ad p̄cedentia tū nō poterat re-
 ferri salua rōne recti sermonis, immo si in casu nro ad p̄ce-
 dentia tū referret clausula ḡnālis, nihil operaret. iō ad illa
 referenda est d. c. q̄ ad agendum, cū concor. supra alle. Præ-
 terea ista non est, p̄p̄rē nra materia, uidelicet, an dicta in p̄-
 cedentibus intelligant in sequenti repetita, ut colligit ex ple-
 nē no. p. Bar. & Doc. in l. si ita stipulam. s. Chrylogonus. de
 15 uer. obl. cū concor. de q̄bus ibi. ¶ Nec obf. q̄ ex hoc posset
 resultare donationē esse factā in plurib. q̄ titatibus, quia rī-
 deo, q̄ p̄ hāc rōne nō impedit, ḡnalem liberationem ḡnālī
 operari, postq̄ constat de mente liberantis, qui uoluit ḡnālī
 librare tā a cogitatis q̄ ab incogitatis, tā a cognitis q̄ incog-
 nitis, ut firmat Bar. in d. l. Aurelius. s. Caius, deliberatione
 lega. sibi. n. imputet liberrans, qui uerba ḡnālia in transactio-
 ne apposituit, q̄ apponere non tenebat, ut dixi supra fm Bal.
 in l. pactū qd̄ dotali. C. de col. & l. sub p̄textu specierū. ¶ Sex-
 to, non obf. q̄ ḡnālis transactio non trahit ad incognita, &
 q̄ Berta p̄sumptā habuit cām ignorantie. d. capitalis sibi de-
 biti ex successione alterius. ¶ Qm̄ rīdeo, q̄ immo Berta non
 ignorabat debitum capitalis p̄dicti, qm̄ ut in qōne p̄ponit,
 d. Sempronius & Philippus autoritate & iudicis potestate
 fuerunt p̄tati Berta, ut dictum suum capitale accipere debe-
 ret, quo casu cū dicta p̄statio facta fuerit autoritate iudi-
 ciali absq̄ eo q̄ aliter fides facta fuerit Berta de ueritate co-
 rum, q̄ in protestationi continebant, debuit Berta credere
 protestationi p̄dictę, cū nihil contradixit l. si. & ibi no. Bar.
 ff. de leg. comif. & firmat Bar. in l. nō solū. s. morte. ff. de no.
 ope. nun. in 2. q. prin. circa protestationē prohibitorie, & ibi
 sequit Io. de Imo. & Pet. de Anch. in de. i. de exce. pla. Præ-
 terea, posito q̄ d. Berta ignorasset obligationē dicti capita-
 lis, tū ex quo actū est, q̄ dicta liberatio & transactio extendā
 ad cognita & incognita, et quo ad illa operat, ut supra dedū
 16 ctū est. ¶ Septimo nō obf. l. licet. C. de iudi. q̄ fm gl. Bal. &
 Sal. l. sub p̄textu specierū, & in l. age. de trans. & Io. de Imo.
 f. in c. de trāsa. aliud ē est in finia, q̄ in transfectione, quia si
 p̄secutio fuit specialis, & finia postea lata fuit ḡnālis, finia refer-
 tur ad specialiter prosecuta, & est rō, quia in finia considerā-
 tur plurimum media probationum, q̄a fm allegationem &
 probationem debet iudex indicare. l. illicitas. s. ueritas. ff. de
 offi. p̄r. l. 4. q. 7. iudices. secus in transfectione, quia ad illam
 non attendit, q̄ probationes factę fuerint, cum nihil attē-
 neat transfectionem, sed tū attendunt super quib. lis mo-
 ta est l. 1. ff. de trans. uel tenendo, q̄ idem sit in transfectione
 sicut in finia, prout tenet Bar. in d. l. sub p̄textu, possimus rī-
 dere ad l. licet. de iudi. ibi uerba ḡnālia salua rōne recti ser-
 monis poterunt referri ad specificatā, secus in casu propo-
 sito, prima tū solutio p̄cedens est magis communis & ue-
 rior per rōnem p̄rælegatam. ¶ Ultimo non ob. q̄ dicta uer-
 ba ḡnālia tanquam obscura debeant interpretari in fauorē
 Berta,

Liber Secundus Consil. Alexand.

Bertræ: & contra illos de Matarellis, quorum favore fuerunt
 17 prolata. Nam pñrideri, & primo q. & si uerba sunt gñalia,
 prout in casu nostro, non propriè dñr obscura & ambigua,
 sed aliter accipitur ambiguitas & obscuritas: ut no. gl. Bar.
 & Doct. in l. ueribus. ff. de pact. & l. quoties in stipulatione.
 ff. de reg. iur. alias. n. lequeret, q. generalis liberatio, uel
 gñale pactum nunquam gñaliter operaretur contra liberan-
 tem, uel contra paciscentem, quod est contra d. l. pluribus de
 accep. & contra no. in l. emptor. s. Lucius. de pac. cum alijs p-
 alleg. Et si quo modo uerba generalia pñt dici ambigua uel
 obscura, tñ contraria allegata non intelligunt de hac ambi-
 guitate, uel obscuritate, sed loquunt de obscuritate, quæ re-
 sultat ex æquiuocatione: ut d. l. quoties & Bal. cñr in d. l. ue-
 teribus. Præterea dico, q. immo regula est, quæ uerba ambigua
 debent interpretari contra profertentem: & si contra d. Ber-
 tram liberantem d. l. ueribus. & l. Labeo. & l. cum in lege. ff. de
 contrahen. emp. ¶ Nec obli. si emptione, quia pñt dici, q. ibi
 fuerunt prolata uerba ab emptore: immo ibi pñt interpreta-
 tio contra eum, & fm Bar. in d. l. ueribus dubium erat in l.
 si in emptione. a quo uerba pacti fuerunt prolata. Sed in ca-
 su nostro fecus: uel fm Bal. ibi non loquitur in interpretatio-
 ne, sed in electione; quia promissus fuerat incertus seruus
 de certis, quo casu debet esse electio debitorum l. enim. in
 prin. ff. de uerb. obl. l. qui decem. s. Stichus. ff. de solu. no. in l.
 hæredes. s. si incerto. ff. famil. cñr. ¶ Et ad omnia patet rñ-
 so ex diffinitione tradita in d. l. ueribus. & in regula contra
 eum de reg. iur. in 6. & in c. ex l. iteris. de spon. q. non curo re-
 ferre: quia ueritas est, q. contraria non loquunt in obscurita-
 te, uel ambiguitate resultante ex eo rñ, q. uerba sunt genera-
 lia, prout in casu proposito, sed qñ est obscuritas rñe æqui-
 uocationis, eo q. uel dicta oratio potest ferri pluribus modis ac-
 cipitur: declaratur per exempla: ut d. l. quoties in gl. in d. l. ue-
 teribus. & dixi supra. Ex quibus omnibus inferitur, contraria
 non obstat, ut firmari manere conclusionem: ita quod d. Sē-
 pronius & Philippus a dicto capitulo sibi liberati sunt &c. Et
 ita dico & consilio ego Alex.

ADDITIONES.

- * Facie. ¶ Consultui in materia latē Ias. conf. 171. uol. 2. Natta.
- a ¶ Renunciari. Ful. Pau. Ia. d. l. de his. Guid. Papa. conf. 54. conf. 87.
 in fi. Soci. conf. 214. Fel. c. si diligenti. col. 7. de comp. latē Ang. conf.
 94. cum lib. Alcia. lpe. gl. uer. tantum. uer. f. tertia. ca. C. de pac. And.
 rep. l. i. unquam. in prin. nu. 157. C. de reuo. don.
- * Sententia. ¶ Dic, quod in compromisso generalis, ubi aliquid dolo fuit
 factum omissionem, etiam in prosecutione litis actio amplius non competit
 l. de reb. ff. de arb.
- b ¶ Ad omnia supra. l. i. conf. 46. nu. 1. sic generalis cessio. infra lib. 5. cō
 fi. 68. Pau. conf. 379. lib. 1. Sed contra generales liberationes fa. Anc. cō
 fi. 330. Pau. conf. 324. lib. 1. Ia. conf. 209. li. 2.
- * Sermomis. ¶ Vide quomodo hoc intelligatur, Paul. de Cano. in l. Aquila
 12. ff. de tran. f. ut uide de cñsio. Cyn. relatum per Alex. & Ias. in d. l. si
 de certa, quæ uidetur contrarij dicti, qñ in d. l. Aquilana. Vide etia
 egreuium dictum Bal. in l. pactum. C. de collat. quod Alex. refert conf.
 171. col. 2. lib. 1. Et uide Pau. de Cal. conf. 333. Dubium uidetur. lib. 2.
 Natta.
- c ¶ Tunc non fit, Bar. l. emptor. s. Lucius. Bar. Pau. Ia. d. l. si de certa.
 Bal. conf. 184. lib. 4. conf. 47. lib. 5. Ia. conf. 98. in li. 1.
- * Alias fecus. ¶ Adde, quod ubi clausula generalis apponitur post expres-
 sionem aliquis rei specialis, restituitur secundum clausulam præce-
 dentem, Ang. in l. obligatione generalis. ff. de pignor. in gl. in uerbo. Non
 fuisse, de quo per Ruin. conf. 110. li. 1. per Tot. Et uide Ruin. conf. 25. nu.
 me. 17. li. 1. Natta.
- d ¶ Bar. An. Ia. lib. Rom. conf. 155. col. 2. Lanfr. tract. de arb. q. 9. Cor. conf.
 9. in fi. lib. 1. And. Tirac. rel. l. unquam. in prin. nu. 46. C. de reuo. do.
 Diem. ¶ No. de hac dictione, alia, quam etiam ponderat Bar. in l. em-
 ptor. in l. Lucius. Natta.
- e ¶ Iuramento. idem Alex. d. s. duo fratres. in 5. q. & ibi Franc. Ripa. con-
 sil. 14. nu. 71. Ant. Petr. tract. iura. tract. 9. Bened. rep. c. Ray. uer. fi. ab
 qñ lib. mor. 2. nu. 133. Dec. conf. 345. And. Tirac. rel. l. unquam, in
 prin. nu. 140. Franc. d. l. de his. col. pendet contrarium tenet Arg. consil.
 ¶ In contraria. ¶ Idem tenet Alex. in d. l. qui Romę. s. duo fratres. in 4. q.
 Bar. & tenet Ias. in d. l. de his. Tamen Soci. conf. 103. li. 3. col. 1. uidetur
 impugnare, & distinguit, & saluat hoc dictum Alex. ibi, ut pro-
 cedat in renouatione generalis, alias secu. ¶ Vide Soc. conf. 214. col.
 pen. lib. 2. ubi etiam non firma rñs de iuramento, de quo uide Cor.
 conf. 6. lib. 1. Natta.

- * Auxilio. ¶ Facit supradictum dictum Albe. de Rosa quod Ias. refert in l.
 1. col. ante p. C. de iur. emph. quod conductor, qui renouauit omni
 legum auxilio, non obstat remissionem propter sterilitatem, uel pñ-
 item, sequitur Alex. hic. Crotus in l. si in sulam. col. lib. etiam memi-
 nit de illo dicto Alberti. Alex. hic sequitur Soc. conf. 200. col. pen. li.
 bro 2. & conf. 105. circa fi. lib. 1. Dec. conf. 452. col. p. e. Ia. in d. l. de his
 Sed contra tenet Paris. conf. 12. nu. 8. li. 2. quia secundum eam, d. l. de his
 his nec generaliter, nec specialiter renunciare potest.
 f ¶ Aliud. Soci. 18. col. fi. lib. 1.
- * Capitali. Sed q. non efficit de hoc questio, sed aliter puto, quod ma-
 le consulit, nisi pauerit actum esse, quod generales liberationes
 clausulæ extenduntur ad omnia debita etiam liquida non narrata, &
 contra Alex. hic facit quæ tradit infra eo. lib. conf. 124. nu. 5.
- * Col. 3. ad fuer. s. Hoc arg. sequitur Ruin. conf. 41. col. 3. uer. tertio.
 uol. 2. Hiero. Zanch.

S Y M M A R I U M.

- 1 Liberè, uerbum quid operetur.
- 2 Bona uel res an intelligatur deducto ere alieno nu. 3. & 10.
- 4 Debitor uerè dicitur a quo potest initio extorqueri.
- 5 Donatio in legationem non censetur animo compensandi fieri cretia
 ri ex dispositione hominis.
- 6 Turè, uerbum quid donat.
- 7 Interpretatio fit contra eum qui se fundat in uerbis.
- 8 Interpretatio fit laxissima contra donentem.
- 9 Hypotheca licet debitori remittatur, manet debitum.
- 10 Debitor uere dicitur licet compensare possit.
- 12 Compensatio non est propriè exceptio, nec censetur sublata.
- 14 Propriè & stricte uerba a contrahentibus intelliguntur.
- 15 Iuramentum non impedit compensationem obui.
- 16 Fecundum non est propriè ubi pecunia interuenit.

CONSILIVM XII.

VIs o themate antescripto, & ponderatis uerbis d. ia-
 stri in omnibus suis clausulis iuxta ingenium meum.
 Videret in primis dicendum Christophorum fratres & re-
 tore d. instr. & ante, ut asserit, erant creditores d. Petronij
 in certis precapitationum rerum & bonorum qñtatib. de quibus
 nulla fit expressio in instr. pñcto, non posse ad hñe
 d. Petronij conlequi & exigere quantitates prædictas rñ-
 bus infrascriptis. & primo per illa uerba apposta per me-
 dium instr. dum d. Petronius reuerat sibi niti dē & liberè
 absq. onere uel grauamine cōtōrum in laudo, certas par-
 tes domori & apothecarum, ac possessionis Callagnoli, &
 ancillam, & certa mobilia apud ipsum existentia. ¶ Nam pñ-
 a derandū est illud uerbū liberè, q. dñat, ut nulla dimi-
 nutio in dictis reb. seruatis fieri possit, nec p aliud extrinse-
 cū pñt impediri effectus dictæ reservationis: ut pbat in ca.
 in prin. in uer. liberè. cum ibi no. per Io. And. & gl. in li. 6.
 pp uerbi, liberè, dicit ibi Do. de sancto Gem. q. ibi probat
 q. nouitū, licet per plures annos steterit in religione, tñ
 si non fuit allegatus ex professione, pñt liberè reuerti ad secu-
 lū, in tñ q. non pñt compelli ad restituendū monasterio ex-
 pensas, quas ibi habuit pñt. pbatonis, ut ibi in uerbo, liberè,
 & dicitur de hoc alias uidisse dubitari. Ad idem tex. in
 cum eps. in uer. liberè, de offi. ordi. li. 6. in causa expostione
 Archi. & Io. And. ibi qui expomunt liberè. i. sine alicuius con-
 traditione, & no. per gl. & Doct. in c. Romana. s. 1. in uer. li-
 bere. de censu. li. 6. & gl. & Doct. in c. plures. de offi. dele.
 in 6. & p Io. An. in c. licet eps. de phen. in 6. & tex. cum gl. in
 coordinarij. s. 1. in uer. liberè. de offi. ordi. li. 6. ergo no pñt d.
 Christophorus & fratres aliqd deducere uel diminuerē
 de dictis reb. reueratis pñt d. Petronium, uel aliquo modo cō-
 tradicere, quo minus Petronius eiusq. hæredes habeant cō-
 q. sibi reueratuit. ¶ Secundo cōfirmat p alia uerba in instr. qñ
 sunt posita p uerba pñmē dicta. Nam intentio d. Petronij
 fuisse posse de dictis oibus reb. & qñtatib. exceptis sibi re-
 seruatis pñt d. instr. posse facere uelle sumunt aperte expri-
 mit in instr. d. fi. Christophorus & fratres possent initio
 Petronio uel eius hærede compensare, deducere, retinere, nec
 conlequi de dictis libris mille quingentis aliquas qñtates
 tangē eis debitas, non dicere Petronius posse uel possit
 disponere & facere uelle sum de libris mille quingentis
 2 sibi reueratis: quia no dñt facere posse uelle suum illę, q. ha-
 bet de necessitate facere uel parere. l. uelle non credere. ff.
 de

de reg. in l. cum quida. ff. de leg. 2. ¶ Tercio fortificari vñ per illa verba posita in infirio. in ver. & residu. oñm supradictu bonorū mobiliū sibi Petronio (ut pñdici) assignatorū &c. Nā bona intelligunt deducto are & alie. no. l. subignatu. §. bona. ff. de verb. sig. & l. mulier. in prin. cū. ff. de i. u. d. ergo vñ. ¶ Petronius intellexit donare d. fratrib. residu bonorū pñditorū, deducto prius & separato ere alieno de d. bonis: & per consequens de d. credito dictorū fratru: & istis rationi bus utitur heres Petronij ut verbo fert. Quarto: quia Petronius facit d. fratrib. donationem, ut continuat se debitoris eiusdem in q̄tate lib. 1500. & ita se constituit: sed ita est, t̄ q̄ ille dñr verē & propriē debitor à quo inuito pōt extorqueri aliqua exceptione nō obstat. l. debitor. & l. creditor. ff. de ver. sig. l. Marcellus. ff. de re. iu. sed si nō intelligeret ex tractu creditū dictorū fratru, sequerēt, q̄ ipsi possent p exceptionem cōpensationis excludere Petroniū, uel eius hāre dē d. q̄tate lib. 1500. & sic ab eis non posset d. quantitas extorqueri: ergo necesse est dicere, q̄ creditū dictorum fratrum intelligit cōpensatum seu extintū per d. donationē. Quinto adduci possunt alia verba eiusdem infirij, dñ dicit, q̄ d. Christophorus uoluit posse excipi, & cōuenire liberē, quatenq̄; fori exceptione, uel alia quauis non obstante, &c. sic uoluit posse exigi quacunq̄; exceptione nō obstante, & p consequens vñ de necessitate inferri, q̄ uoluit suis creditū ef se extintū: quā si nō remaneret extintū potuisset Christo phorus opponere exceptionē cōpensationis. l. 2. & ferē p to tum. ff. de cōpē. q̄ esset cōtra uerba d. infirij, ibi, dum dr, uel alia quauis exceptione nō obstante. Sexto: quā d. Christopho rus promittit solvere d. Petronio d. lib. 1500. ad oñm uoluntatem eius, & ita iurauit, ergo nullam exceptionem cōpen sationis opponere p̄t p̄p̄ iuram, sed præcisē locuti cogit: ut in c. ad nostram. l. 1. & ibi no. gl. & Io. An. & alij. de iureiur. ¶ Septimō & ult. quia d. donatio vñ expressē facta animo cō pensandi dñr. d. creditū pñditorum fratrum, patet: quia in d. infirio dicit, q̄ d. Petronius faciebat donationē maxime in re munerationem multiplicium obsequiorum & beneficiorum à d. fratrib. receptorum: ergo si dicti fratres inferiarent d. Petronio de aliquib. quantitatib. pecuniarū, & in remunera tionem huius beneficij donauit eis & sic vñ compensare uo luisse, ut uerba sonant, cum talis actus inferiendi, uel mutan di possit dici beneficium, ar. c. Obertus. §. in primis. in ti. q. mo. seu amittit patet ex concione illius uocabuli beneficij. ¶ Sed pmissis nō obstantib. contrariā finiam puto esse de iure ueriorē in proposito ex inf. scriptis. ¶ Et primō: quia quatuor aliquis est debitor ex contractu, seu ex dispositione hominis, & non legis, & donat creditori suo, non ut donare aio cōpensandi b. l. creditorē. ff. de le. 2. l. 1. §. 2. c. de rei vxo. ac nā legatum est donatio. l. legatum l. 1. ff. de leg. 2. & cū in diuisib. dicit q̄ legatum reliquū à debitore creditori, non uideb. reliquū aio cōpensandi: & eadem est ratio in dona tione inter uiuos, quæ in donatione facta in ultima uolunta te: unde procedit argū de uno ad reliquū. l. pactum inter he redem, & ibi no. ff. de pact. ferum filij. s. eum qui chyrogra phum cum ibi no. per Dy. ff. de leg. 1. Et ista colligitur cōclu sio ē ex no. p̄ doc. in l. i. c. de dot. promiss. & in l. uxor. §. pa ter naturalis. ff. de leg. 2. & l. Nefennius. ff. de neg. ges. dñ q̄ri tur cum aliquis promittit, uel dedit dotem pro muliere, an ui deatur dare aio cōpensandi &c. si erat debitor mulieris. & in ista distinctione, supponunt, q̄ ubi apparet, q̄ uoluit do nare, non vñ dedisse aio cōpensandi: sed in proposito nostro apparet, q̄ Petronius uoluit donare d. fratrib. bona, de quib. in d. infirio: patet ex uerbis d. infirij, dum peripse uti tur Petronius, ibi, uerō donauit &c. ergo nō intelligitur ef se factum aio cōpensandi. Et tantō minus præsumi debet, q̄ Petro nius in donatione prædicta non habuerit alium compē sandi: quia Petronius debitor erat dictorum fratrum in pecunia, & ipse non donauit pecuniā: sed species, & noīa debi torum: quō casu ubi aliās pñmīe aius cōpensandi, si donans donaret q̄tate pecuniæ creditori in q̄tate pecuniæ, tñ q̄n non donans pecuniā, sed aliud, non pñmīe aius compē sandi, s̄m q̄ noīa in h. mōi. s. cum pater. ff. de le. 1. per l. si patri

pro filio. ff. de col. dot. & idem tenet Bai. in l. qm̄ priorib. circa pen. & ult. col. c. de inof. te. & Bai. in l. si uxor. C. de bo. auth. iu. pos. & in d. l. Nefennius, & sequit. Pan. de Ca. in l. cum pater. Nec dici p̄t, q̄ noīa debitorū donata dicerent pecunia, quia sequeretur, q̄ nomina debitorum essent res mobiles, q̄ est falsum, quia dictū propriē tertiū adiacens. l. à diuo Pio. §. in uenditione. ff. de re. iu. & in l. q̄ Tuberonis. §. pe. ff. de peculio, & no. per Dñm. i. potest. ff. de auct. tu. & in l. mouentum. ff. de ver. sig. & in c. nulli. de reb. ecc. non alien. cum cōcor. ¶ Secundō corroboratur per illa uerba, p̄re, me rē liberē, simp̄r, irrenocabiliter donauit &c. saluis tñ, & reser uatis pñdictis, & infra scriptis &c. nā si diceretur, q̄ debe ret cōpensari, d. donatio non diceret simplex, & pura: imō diceret ob cām. s. cōpensandi in creditum ipsorum fratru l. 3. in prin. ff. de condic. ob cau. l. 1. ff. de dona. iuncta l. i. c. de do. promiss. ibi dum tex. dicit, si quidem nihil addendum aestimauerit, sed simpliciter &c. in causis oneris expressis i. d. donatione non reperitur ista cā, cōpensationis: ergo quō ad istam cām donatio debet remanere simplex & pura. Ter tiō d. donator uoluit d. bona purē esse donata dictis fratri bus. t̄ Sed ita ē, q̄ illud uerbum purē, denotat q̄ bona in telliguntur donata & concessa sine onere aīi alieni: ut probat tex. in l. iubemus. uer. si uerō minus cū gl. C. de repu. ergo onus æris alieni & crediti dictorum fratru nō debet intel ligi esse translatum cum ipsa donatione. ¶ Quarto colligit ex illis uerbis positum in diuisio, dñ dr, q̄ d. donans uoluit d. res credere lucrō, d. dictorum fratrum modo & forma pñ dictis: sed lucrum intelligit illud, q̄ est abiq̄ onere æris alieni, uel alicuius oneris. l. illud. cum gl. in ver. lucrō. C. de col. ergo illa donatio debet intelligi facta abiq̄ onere æris de la tisfactione crediti dictorum fratru: de quo onere nihil spe cificatum est in primo infirio. ¶ Quinto pro hoc adducit, q̄ donator uoluit d. donationem esse liberam & puram excep tis aliqb. oneribus, filiis, de quibus in laudo. Et q̄ d. fratres teneantur satisfacere uxori donantis de aliquibus, in quib. erat donator obligatus dñs uxori: unde ista exceptio firmat regulam & donationem, ut sit pura, & libera in casibus non exceptis. l. q̄ntum. §. deniq̄. ff. de fun. infir. in his. cū ibi no. ff. de leg. 2. & no. in l. 1. ff. de re. iu. quem admodū ē ex pres se d. onera, ad quæ uoluit d. fratres teneri eodem modo ex pressisset creditum dictorum fratrum, si illud spectare uol uisset ad onus dictorum donatariorum. ar. l. 1. §. finem autem ad deficientis. C. de cad. tollen. cad. audientiam. de dec. t̄ Sexto fortificatur: quia uerba contractus debent interpretari cō tra eum, qui se fundare uult ex uerbis non claris infirij: quia fuit in culpa legem conuentionis aperius & expressius non dicendo. l. ueteribus. ff. de pac. cū mād. d. stipulatione ista, §. in stipulatione, ff. de uer. ob. ergo cum quantum ad res do natas clara sint uerba donationis, quum tñ ad hoc, q̄ intēto donantis fuerit cōpensare creditum dictorum fratrum, non potest negari, quin saltem uerba sint ambigua: ergo quantū ad hoc fieri debet interpretatio contra donantem, & eius heredem uolentem se fundare ex uerbis d. infirij. Dubian. probatio interpretatur contra producentem eam. c. in praesentia, de prob. & plenē no. in l. inter stipulantes. §. si Stichū. c. cum si. ff. de uer. obl. t̄ Septimō & ultimō: quia in donationi bus fit latissima interpretatio cōtra donatē pro donatario. c. cum dilectus de do. facit. l. si quāla. l. c. de bo. nacand. no. & l. i. cum ibi no. ff. de consi. princ. sed si intelligeremus, q̄ per illam donationem esset extintum creditum donatario rum, fieret interpretatio pro donante contra donatarios, q̄ non est dicendum. Patet ibi ē de ueritate eius conclusionis ex his q̄ dicemus in rōne ad argumenta in cōtrariā addu cta, ad quorum rñsonem deuenio. Non obigitur primum, si quod per illud uerbum liberē, non possit competere dona tio aliqua, uel contradicō, per q̄ impediatur d. reseruatō; quia potest responderi pluribus modis. Primō; quia illud uerbum liberē, & nitidē, sit appositū tñ circa responsio nē donorum, apothecarum possessionem de Castro, & bonorum mobilium existentium penēs Petronium, ubi aut sit reseruatō de libris mille quingētis, & per dictos fratres non

Liber Secundus Consil. Alexand.

nō sunt appofita d.uerba nitidē,uel liquidē:& talis qualitas appofita in una ofone circa aliquas res nō intelligitū repetita in feq.ofone circa alias res.¶ fundus. ff. de contrah. emp. & nō Bar. in l. Seiz. s. Caio. ff. de fun. inf. & Bar. in l. fi ita ftipulatus. s. Chryfologo. ff. de ver. ob. Secundō rñ. q̄ dato q̄ illa uerba liberē, & nitidē referant etiā ad illas lib. 1. 500. & ad oia, importent, q̄ debeant illa bona intelligi referuata nitidē, & liberē, & per confequens importet, q̄ non debeat d. bona referuata intelligi eſſe obligata & hypothecata d. frat. tri. pro d. ſuo credito: tñ non ſequit, quin actio perſonalis poſſit cōpetere d. fratrib. contra d. donantem & eius hīdem ad creditum eorum. l. Lucius Titius. ff. qui. mo. pi. vel hypo. fol. & in l. fi. & quaſi per totum. C. de remiſ. pig. Vnde erunt cauti d. fratres: quia non dicent bona p̄dicta, quz ſibi referuauit Petronius, eſſe obligata eis pro ſuo credito, ſed ſolum conueniāt actione perſonali hīde Petronij, & eum cōdemna ri petunt, demū executionē ſuā petant, iuxta facta. l. a diuo Pio. ſ. in uenditione. ff. de re iud. ſeu ſim formā ſtatutorū ciuitatis. Et ſic nō dicent bona p̄dicta eſſe eis obligata, nec agere hypothecaria, ſed (ut dixi) agant ſola actione perſona li, q̄ actione ſeu exactione & p̄ difficultatē & impotentia ſoluendi nō liberat hīs niſi bonis cedat, per tori ti. ff. & C. de ceſſio. bo. declarat Bar. in l. continuius. ſ. illud. ff. de uerb. ob. Sed in caſu d. c. i. in prin. de reg. in 6. tex. ibi refert ſe ad perſonā nouiti, nō ad bona eius: unde tex. ibi dicit p̄ſonā i poſſe liberē exire, ſequit, q̄ oportet intelligere nullā obligationē cōpetere ad expenſas, & alimentā facta nouito in mo naſterio & per confequens nō v̄ ex illo tex. poſſe inferri il lud, q̄ ibi inferit Dñicus de ſancto Gem. prout ſup. retuli in prin. nec ē, q̄ p̄ uerbum liberē, non debeant poſſe d. hīdes aliud cōtradecere, quominus dare debeant d. lib. 1. 500. quia ideo prout in prima rāſione ſup. data, & ē prout in ſecunda rāſione; nā non denegabant d. fratres ſoluere, ſed ex aduerſo reconueniebant hīdes Petronij pro credito ſuo, q̄ non eſt extingū. ut eſt ſup. probatū. Non eſt ob. ſim arg. fundatū ex illis uerbis, q̄ poſſit facere uelle ſui de d. reb. & iurib. ſibi reſeruatis, & per hoc nō ſequit, ſic extingua perſonalis ob ligatio, & actio perſonalis cōpetens d. fratrib. ut probatur: quia ſi conſentio, q̄ debitor meus poſſit de aliqua re mihi obligata facere alienationē & diſpoſitionē, prout uoluerit, v̄ ſolū extingū ius pignoris, q̄ ego cōſentiens habuiſſem in illare, tñ nō pro hoc eſt extingua obligatio & actio perſo nalis mihi cōpetens. d. l. Lucius. & l. uoluntate. cū multis con cor. in eo. ti. quia renuncians ¶ uni iuri reali, non v̄ renūcia re alteri iuri puta obligationi perſonali. l. ſuū. C. de i. iud. l. nec his. ff. de acq. hēr. l. ſi domus. ff. de ſeru. vrb. p̄ diorum. Nō agant ergo d. fratres hypothecaria ad d. res, nec alias di cant eſſe ob. ſed p̄ actionē perſonālē agāt cōtra hīdē, & ad ſi ſim de ueniāt. ¶ Ad tertiu argū ex illis uerbis, uidelicet, reſiduū. n. ſup. ſcriptorum fratrum & c. rñdeo, q̄ argū poſſet militare, q̄ donāſſet quotā partē bonorum ſuorum, uel etia ſua bona, prout loquitur tex. d. i. mulier. i. prin. ff. de i. do. & l. gñali. ſ. a. de uſu. ſile. & l. ſi quis ſeruus. ſ. ſi. cū ſeq. ff. de le. 2. & d. l. ſubſignatum. cum ſi. ſed nō facta eſt metio de bo nis indeſinitē & ſub noie oium bonorum, uel quotā partis oium bonorum, ſed eſt facta metio de cunctis reb. uel parte ceterarum rerū nō oium: prout in caſu poſito, tunc nō intel ligit deducto ere ¶ alieno, tex. eſt in l. ſi. in ſi. ſm. uñd lec. cōi ter. approbat. ff. de uſu. leg. & qñ ſit metio de cunctis reb. vel parte dictarum nō refert, eā ad diſponēs uſat uerbo bono rum, uel rerum, q̄a nullo caſu v̄ eſſe facta metio de actionib. ſeu zre alieno; ut p̄ Bar. in d. l. ſi. in uer. q̄ ſilegat tertia bonorum mobiliū, et ſic nō dicit reſator de tertia bonorū, ſed de tertia mobiliū et immobiliū tñ, & ſic omiſit actiones legat. dicit Bar. p̄ p̄inde & ac ſi uſus eſt uerbo certa partis incertarū rerū, ſed ita eſt, q̄ ubi ſit diſpō de d. reb. nō dedu cit & alienum de illis certis reb. ut i. d. l. ſi. in ſuato minus, uel ſalutē eadē rōne nō deducit, ſi diſpō facta ē de tertia par te certarū rerū, et illud p̄bat p̄ l. ſi de cōm. ſi. ſ. tractarum. ff. de iudi. ubi dicit tex. q̄ & alienum reſpicit uniuerſū p̄i moniū: nō āt facultates loci certi: ut ibi et lex facta p̄pone

bat. ff. de hēre. inſti. & imō deductio eris alieni bñ dēt fieri de uniuerſo p̄imonio, & pari rōne de quota parte uſus p̄i monij p̄ ratō, nō āt de certis reb. uel bonis, aut facultati bus certi loci: ſed in poſſito nō reſator nō donauit uniuer ſum p̄imonio, nec et per noia quotā uniuerſi p̄imonio ſer go de illis bonis donatis non dēt fieri deductio zris alieni, p̄p̄a ſi iſta fuiſſet intentio donātis; ſ. q̄ onus zris alieni, & cōſequens onus crediti dictōri fratrū eſſet ſatisfaciendū de d. donatis, fruſtra d. donans diſpoſuiſſet, q̄ onera, de quib. i laudo eſſent adimplēda ex d. reb. & ē q̄ d. fratres dērent ſatisfacere uxori d. diſponentis creditū, cum ¶ unumquodq̄ uerbu contractus dēt operari aliquid: ut inquit Balin m. de cōtrah. emp. in 9. q̄ & in l. legē. ff. de contrah. emp. & in l. ſi ſtipuler. in prin. de uſu. ergo ut aliq̄ operet illa adiectio, debet intelligi, q̄ illud onus zris alieni nō dēat ſatisfieri de 12 d. reb. donatis. ¶ Non ob. quantum arg. fundatum in l. de uine. ff. de uer. ſig. cū ſi. quia rñdeo, q̄ poſito q̄ ſit uerū q̄ a. d. fra trū. inuitis poſſit tanq̄ a debitorib. extorqueri q̄ritas lib. 1. 500. nō ſequit, q̄ ex aduerſo nō debeāt poſſe petere ultra tres creditū ſuū ut probat in l. q̄ inuicē. ff. de condi. indeb. & ē dñr veri debitoris d. fratres i lib. 500. et poſito, q̄ poſ ſent opponere exceptionē cōpenſationis de credito ſuo, ut probat in d. l. qui inuicē. cum gl̄nā q̄ compenſat ſoluit, & ſic ab eo ēt inuito d̄ extorqueri poſtq̄ cōpenſandū d̄ ſolue re. l. ſi debitor. ff. qui po. in pig. h. a. l. iulian. ff. de cōd. & dem. ¶ vnde dicit Ang. in cōſ. Quidā Nicolaus, ¶ q̄ ſi ſtatutū prohi bet opponi cōtra inſim. niſi exceptionē ſolutionis, q̄ nūi lominus poterit opponere exceptionē cōpenſationis. ¶ Nō ob. quantum argū fundatū ex illis uerbis, uidelicet, uel alia ¶ quauis exceptione ¶ nō obſtare & c. quia rñdeo, q̄ dato, q̄ d. fratres non poſſent opponere aliq̄ exceptionē, quominus te nerent ſoluere lib. 1. 500. tñ per hoc non impediunt reconue nire, & principaliter petere creditum ſuum. ut d. l. qui inuicē. Præterea ēt per illa uerba non v̄ intelligi ſubmotā exce ptio cōpenſationis, ¶ q̄ nō eſt proprie exceptio, ut nō. Bar. in l. 2. ff. de exce. & Bar. in d. l. qui inuicē. ff. de condi. indeb. & in l. uerbis oportebit. ſ. i. ff. de uer. ſig. Bar. in l. ſi conſtat. C. de cōpenſa. quia opponens exceptionē cōpenſationis nō tam d̄r excipere q̄ petere. l. amplius. ff. rē ra. ha. & ideo dicit Bar. ibi. in ſi. q̄ licet excōcatus poſſit excipere; tñ nō p̄cō penſare, alleg. no. gl̄. & doc. in c. eum inter. de exce. & no. Pe. & l. de. Ar. & Cy. & Bal. in l. qñ Alex. C. de adu. & Bald. in ſua diſp. incip. Statuto cauetur ¶ generator. in 9. col. & in l. ¶ nemo in ſi. ſalutē et in l. cum Pap. C. de ſen. ¶ Et uerba p̄ta d in contractib. dāt intelligi propriē & ſtrictē d. l. quicquid. ff. de uer. ob. c. cum dilectus de exce. cum illis exceptionib. quæ in inſtiſo ſpecificata erant iuxta no. per gl̄. in l. ſi fugiti u in uer. alia qualibet. C. de ſer. fugi. cū ſi. in inſtiſo aut uerbi ſpecificata exceptiones, q̄ erant p̄prie exceptiones, ut ecce ptio forſig. per illam non d̄r agere & petere, ergo illa uer ba, alia quauis dāt intelligi de exceptione q̄ ſit propriē ex ce. ¶ Non ob. s. ar. ff. p̄ uſum de ſoluendo non poſſint di cti fratres opponere exceptionē cōpenſationis, q̄a rñdeo p̄i mō, q̄ dato q̄ nō impediunt reconuenire hīdem in creditū ſuum, v̄ ſepe d̄ ſi. et p̄terea d̄ ſi. q̄ imō ēt non obſtante iuſo, & uſ q̄ poſſint opponere exceptionē cōpenſationis q̄a d̄r ſoluere, ut ēt dixi, & iſtud in terminis ſirmat Bar. Ang. & Ra. l. amplius. ff. rē ra. ha. ubi p̄bat hoc p̄ aliquas notabi les & v̄getes rōnes. Et p̄p̄a rñdit ipſe ad gl̄. c. ad nām, & id ēt tenuit Io. Ra. in ſi. non ſidei. inſti. de ac. i. & ſcol. quia ſm cum ibi nulla eſt petitio, uel eſt talis, q̄ per exceptionē remoueri poteſt, ubi nulla ē mora. l. lecta. ad ſi. ſi c̄er. pen. & l. nulla. ff. de re iud. ergo non eſt in mora ſoluendi ille, qui habet compenſationem iſtius & tenet. D. Abb. in d. ad nō ſtram. & ibi rñdit ad gl̄. poſitam in d. ad nō ſtram, & quod ibi no. doc. ſcilicet, q̄ illa glo. ſolū procedat in caſu iſtius decre. ſcilicet qñ tempore traditi pignoris interuenit tura metum debitoris iurantis non moleſtandum creditori tura te ſolutionē fortisiam tacite uidere eſſe actum, ut in ſtrum rei pignoratz non compenſant in ſolutionem, ¶ quia alias nihil operatur iuramentum. ¶ Non ob. vlt. ar. multiplex obſe.

de se patet: quia i prima p mittit An. conferuare, seu exime
re d. de Robatis & Cabijs a quocunq; dāno, qd quocūq; eis
euenire posset occasione Volegij de Panisā: & nō dī obli
gatio cōtineret plus q prima quo ad nouationē inducēdam,
quæsequis d. An. in scdā conuentione obligat p i q. carat. exi
mere d. de Robatis & Cabijs de quacūq; alia obligatione,
q per d. de Robatis & Cabijs facta esset occasione dictarū
galearum ut in d. scdā scriptura fit mentio. Robates, q primo
nō apparet, nec p cōstanti ponit, q d. de Robatis, & Cabijs
essent obligati occasione d. Volegij de Panisā, de quo in pri
ma scriptura. Itē nō apparet, q d. scdā obligatio gñat facta
per An. p d. cūm de eximēdo d. de Robatis & Cabijs a qua
cūq; obligatione, q per eos facta esset occasione dictarum
galearū contineret plus q prima obligatio An. q fuit insoli
dū, & p se & p d. Jo. D. Manni, sed scdā est solū p seipso dun
taxat pro rata i q. carat. Nec ē p d. cūm obstat si diceret, q
olim si scdā obligatio cōtinebat minus q prima, inducebat
tacite nouatio: ut colligitur ex d. l. fina. C. de nouatio.
& ex d. s. i. in casibus in quibus olim tacite fiebat noua
uatio, dato t quod hodie ipso iure non fiat nouatio, per d. l.
fi. tñ sit ope exceptionis & c. hodie, ut ut esse de mente gl. in
l. 2. & ibi p Bar. & Ang. ff. de noua. & gl. l. fi. Quia rñdeo pri
mo, q illud qd dī, q olim fiebat nouatio eius, si continebat
scdā minus q prima, pcedebat sū iura antiquissima ante ius
florū, ut nō gl. in d. s. pte rea, & Bar. in d. l. pen. & Bar. in d. l. q
usufructū, secus at de iure florū: ut pbat iura qd hoc supra
allegauit. Illud at qd dī, q i casibus in qd, olim fiebat ipso iu
re tacite nouatio: sit ē hodie ope exceptionis, posito q eē
uerū, pcedit in casib. in quib. de iure florū fiebat nouatio.
ut nō. Ang. in d. l. q usufructū. in i. col. Vñ uult ibi Ang. q si
scdā stipulatio cōtinet plus q prima, fit nouatio hodie ope
exceptionis, secus at si nō cōtinet plus hoc expresse deci
dit Ang. in repe. l. i. C. de iudi. in nona char. ubi dicit, q bñ
ponderandū sunt gl. in d. l. fi. C. de nouatio. & in l. 2. ff. eo. ti.
ne te decipiat, quia nō referunt illæ gl. ad casus, in qb. sūm
antiquissimā iuris prudētia fiebat nouatio, ut qñ scdā cōtine
bat minus q prima, q illa antiquissima iuris prudētia cor
recta fuit p iura florū, ut iā dī cū est scdā solū referat ad casus,
in quib. tacite de iure florū uidebat esse actū, q fieret ipso
iure nouatio: ita ē est de mēte Guil. de Cui. l. rescriptū. s.
fi. pacto. ff. de pac. & Bal. ibi in ult. col. & ita ē illas gl. ut
intelligere Io. de Imo. in d. l. 2. & in d. l. pen. scdā de nouatio. t scdā
rñdeo, q ita demū in dubio psumit per scdā obligationē
tacite fieri nouatio, qñ scdā obligatio est facta per stipula
tionem, secus si per aliā conuentionē q tunc nō psumit no
uatio, nisi expresse hoc actū fuerit: ut litē illa. & l. ubi qs. ff.
de consti. pec. & l. si mādato meo. s. ff. ff. mand. ita nō. Bar. l. l.
1. C. de noua. nō dicit Bal. in d. l. rescriptū. s. fi. pacto, ad fi. q
si scdā conuentione est facta pacto nudo, non fit nouatio, alle
gat l. si ex pto. C. si cer. pet. sed ita est, q licet in prima scrip
tura d. Ant. Luca. Io. & d. de Mānis se obligauerunt p stipula
tionē, ut patet ibi ex uerbis, pmissimus, q relatū in scrip
tura denotat stipulationē l. 1. C. de contrah. & cōmit. stip. s. fi
scripēt. insit. de inuti. stip. l. 1. cum ibi nō. C. de uisus. sed in
scdā scriptura uel eius subscriptio, cum ibi nō est uerbum, promit
to, prolaturā d. An. licet ibi esset uerbum, conuenit, uel uer
bū, sūm contentus facere & c. uel similia uerba, q nō deno
tāt stipulationē l. l. c. & ibi nō. Bar. ff. cer. pe. quia ista sūt
uerba sūm Bar. ibi magis gñalia. l. conuentionū. ff. de pac. fac
it. l. 1. s. in uerbo cōtente. ff. si pars hab. pet. l. quories. C.
fam. ercici. c. pte rea. cū simi. de pben. & faciunt nō. per Sal.
6 l. 1. C. de usu. t Tertiū rñdeo, q immo uel uerius b ut i casib.
b in qb. olim ē de iure florū inducebat tacite nouatio ipso
iure nōa inducat hodie nouatio ope exceptionis, si non est
expresse actū q fiat nouatio: ut probat per d. l. fi. C. de noua
tio. ibi dī dicit, nihil penitus prioris cautelæ innouat ante
riora stare, & potiora incrementa illis accedere, nisi ipsi p
cialiter remiserint priorem obligationem, & hoc expresse
runt & c. ponderanda. n. sunt illa uerba uisiter negatiua, nihil
cum adiectione illius dictionis penitus & c. quæ aperte son
ant, nihil omnino de prima obligatione nouari, per id qd

nō. gl. in cle. i. in ver. nullius. ext. de prab. & q no. Io. An.
7 l. i. in ver. penitus. de postul. praela. in 6. pro hoc t quia dī
c cōtio penitus, importat idem q omnino, cur probat in l. i. ad
ita rub. C. de gladiatori. penitus tollit. l. 1. & no. Arch.
in d. c. n. de supplen. neglig. pri. in 6. sed ita est, q ubi dī dī
oīno, seu æquipollens cū negatiua, put est in d. i. in ver. ni
hil, importat idem, q nullo modo, & in l. in naue Sampti.
ad fi. cum gl. ff. locati, uel importat idem, q sine distinctione
ne legis. l. ubi nō apparet. s. ff. de ver. obl. ergo penitus
est, ac si in d. l. fi. diceretur nullo modo nouari, uel diceret, q
sine distinctione non fiat nouatio, nec ipso iure, nec ope ex
ceptionis dēt hodie fieri nouatio, nisi spāliter, & expresse
agatur. Et istā opi. tenet Iac. de Bel. in disp. sua, q inc. in Xpi
noie, cauet lege municipalī, q qui aliquem perculserit & c.
In secunda dispositione ponit ipse l. lectura sua post legem,
postq liti. C. de pat. per d. l. fi. Idem vt tenere q Ray. dī
l. fi. ubi uoluit, t q ita lex uult, q hodie psumat ita facilius
nouario, sicut olim psumebat in casib. ibi expresse sūt sūm
eos si aliquib. p. babilib. coniecturis constaret partes uoluit
se nouare, nō negat illa lex, q hodie ē non fieret nouatio,
quia tacitū operat idē, q expsum. l. triticum. ff. de ver. obl.
l. cū quid. ff. si cer. pe. & ibi ē tenet Ia. de Bui. d. l. fi. & Ray.
in l. fi. pacto quo pñā. C. d. pac. & Guil. de Cug. in d. l. rescri
ptum. s. fi. pacto. & ibi Bal. in fi. Idem tenet Sal. in d. l. fi. mī
uerba aliud sonent, ut si dico p i. q. mibi dēt, promittis i. s.
uel e contrariū tunc bene fieri hodie nouatio: quia apparet,
q uoluntas est primā trāsferre in scdā, alias secus, d. opī.
d ē tenet Ful. 4. in d. l. fi. quia sūm illa lex. ff. de imposi
ta uerbis, non reb. contra l. 2. C. com. de le. & c. commissa de
elec. in 6. Item sūm alias non esset subalta dubitatio, q
uoluit tollere imperator, sicut tacite, ut nō. per gl. in d. l. fi.
in d. l. 2. q nō. per Azo. in sum. C. de nou. qui loquunt sūm
qñ ex manifestis coniecturis constabat partes uoluisse noua
re; ut patet in exemplo posito per gl. in l. fi. istā opi. ē tenet
ipsem Bar. in l. certi conditio. s. ff. nummos. ff. si cer. pe. in
ult. col. & expse Io. de Imo. Raph. & Pau. de Cal. hoc tenent
in d. l. pe. de pto. stipu. & in d. l. fi. de noua. & Fulg. in ling
laria. ff. si cer. pet. & ita ē uult glo. in d. l. pen. de prael. stip. &
gl. in l. Stichum. in prin. ff. de noua. ff. Raph. Cui. in l. pe. ita
etiā tenet Io. de Imo. in d. l. deleg. ff. de noua. et p etiā ultra
p dīcā rñderi ad nō. per gl. in d. l. 2. de nouat. quia fi bene ad
uertat illa gl. solū dicit, q si hodie tacite ageret, q fieret nō
uatio; nunc etiā fieret nouatio ope tñ exceptionis, adduct
d. l. pe. nō at declarat illa gl. q hoc dīcāt tacite agere sūm
ut dicit Io. de Imo. in l. pe. Ultra p dīcā etiā ad obiectum rñ
deo, et p hāc rñsionem fortitico in casu nōa conclonem ipe
rius faciā, et adduco id q nō. Bar. in l. qñtum. s. ff. de sum.
9 instru. ubi dicit, q si dispositio spālis est, et alia gñalis sit
in eadem uoluntate; et tunc dispositio spālis derogat gñali;
quia gñalis nō intelligit referri ad casum spei cificatum. Ita
cōtio legū. ff. de pen. l. doli cū l. stipiones cōpō dīsimulāt.
de ver. obl. l. cum ex filio. ff. de uul. et per. Si uerō sunt in dī
uerbis uoluntatib. tunc gñi p spēm nō derogat imō ex utraq;
poterit agi cum effectu. l. 2. cum ibi nō. ff. de ope. nō. num.
et in proposito nōa cum prima obligatio, de qua in prima
scriptura fuit spālis respectū d. Volegij de Panisā, & prima
obligatio est gñalis, de qua in scdā scriptura, in qrum dīcā
ibi obligat se ad eximendū d. de Robatis & Cabijs, facta
est occasione dictarum galearum, quo hāc gñalitas esset
apta referri ad casum, de quo in prima scriptura fit mentio,
tñ dāt d. de Robatis & Cambijs posse agere etiam ex pri
ma. Forticant p dīcā, quia dī et præsupponit, q d. de Ro
batis & Cabijs de Florentia tunc dicit secunde obligationis
celebrata Florentiæ ignorabāt promissionem et obligatio
nem, et ita ignorasse presumit, quij Brugi fuerit facta per
eorum ministros uel locos. * Quod uult, pro emptore. et
l. fi. si pro suo. et utrobq; per Bar. et nō. glo. et doc. in l. fi. res
obligata. ff. de leg. 1. cum suis cor. ergo non pōt dīcā, q p
secundā scripturā, et obligationem intelligat, q illi de Roba
tis & Cambijs de Florentia uideantur remississe obligatio
nem, q ignorabant ei competere, uel faciā eff. l. marer. ff. de
inof. i.

* Hoc conf. duplicatum est, inf. conf. 40. vol. 6. Hiero. Zanch.

- 1 *Ruſſicus, & mulieribus præ alijs non ſuccurritur prætextu ignorantie iuris, niſi in caſibus à iure expreſſis.*
- 2 *Dies ſi præfixa eſt & pœna, non eſt locus purgationi moræ.*
- 3 *Moranopotelti purgari, niſi contra modicum tempus.*
- 4 *Inueſtitura & petenda tempus non currit ignorantibus.*
- 5 *Contractus cenſualis quando dicitur, uel emphyteuſticus.*
- 6 *Eccleſiæ ſcienter recipiens canonem, uel ſeruitutem, amittit: commiſſi.*
- 7 *Ruſſicus contra ignorantiam iuris reſtituitur, ſi non poſuit conſultare peritoſe.*

Liber II. Confil. Alex.

5 *fiam, et diu tempus non currit nisi fecerit, non ignoranti*
 c *et probat text. in c. i. quo tpe miles, in vrbis feudis, maxime*
iuncta fuppletionem qui ibi ponit. in verf. annum, licet ibi
laed. de Bel. et de Balib. no. in 2. col. intelligat, qd illa p. p.
menfis praefixi iure currit ignorant, per id quod d. in c.
in ver. absentia, et per id quod habetur in l. generali. c. de
balib. lo. 10. Pro huius confirmatione multa poſſent alle-
gi, fed fufficit illa gñalis doctrina, quam tradidit Bald. in
ſuad. c. adu. ad gñal. p. b. v. c. i. q. i. v. l. i. q. i. v. l. i. q. i. v. l. i.

Liber Secundus Confil. Alexand.

fixit tps, & dubitat, an curat ignorant; inter cetera debeat
attendi, an requiratur factum hois & mora : tunc tps non
curat ignorant, vt in d. l. quando; & l. f. ff. de decr. ab ord.
& in l. i. quinquaginta. ff. de excu. tut. Sed ita est, q. in propo
to factum hois, i. petio inuestitura & mora requirit, vt pa
ter ex verbis bullz. q. ponderat negligentiam, ergo sequit
i illud tps non curat ignorant, facit tex. in c. vassalus feudu
in ti. ff. de feudis. c. otro. inter do. & agn. in c. i. d. contr. inter
6 D. & emp. t. Et dato q. carretur illud tps, sine dubio esset co
cedenda rellio in inte. p. no. p. Bar. in l. i. s. f. q. ante, supra
de i. aduq. prius. no. gl. in l. i. C. de patria p. tate. & in l. f.
partem. s. i. in verbo no. vtendo. f. quemad. fer. ami. & Spe.
in ti. de pref. c. i. verb. pone colonos; & Ang. in l. f. ff. qui
rell. liber esse iussuerit. & in l. h. redem. alias est in Lannus.
ff. de calu. & sequunt verb; moder. bñ factur no. p. gl. & Dñ
l. 2. C. de iure emp. ¶ Nec ad hoc obli. diceret, q. in themat
te dr. q. Martinus inuestiuit Antoniu cō refectione, q. salu
um esset eo ius ecclie, qui ecclie debita est decima: q. ad
hoc rideo q. p. illā refectione no. inferbat, q. dictū dñi
dicta rei p. fecerat ad eccliam, nisi aliter apparetur clare, &
refectione illa, esse rōne recti dñij ecclie, vel quo, vt patet ex
7 no. p. Dy. & Bar. in l. f. s. f. in fi. ff. de le. i. vbi cōcludit q.
illa obscura & simplex concessio facta p. hanc verba: con
cedo tibi quicquid iuris habeo in tali re, nihil operat, nisi cla
re appareat de illo iure, & no. Spe. in ti. de loca. s. nūc aliqua.
ver. s. 8. & ver. 75. & Lud. in confi. t. 5. i. inci. Vfo priuilegio
in dictis regis. Lud. et Ang. in l. locus. ff. de acq. pos. d. l.
l. f. s. f. ff. de hare. vel actione vend. & p. non facta hñ, vt in l.
Titia. tex. fo. de leg. j. Et vñ cōsol. non decio; possent. ha
bere ius decimandi dicta ecclia in dicta re, et absq. eo q. ha
buisse dictū dñum in re illa, vt patet per totū extra de deci
l. ite poterat dñi ecclia dicta decima, tanq. census assūmē
to censum p. p. tē, put differt a mercede & pensione, q. de
bet p. re concessa in emphyteusim taliter cōcessa p. tras
lationē, si tñ vtile dñum sic translātū & directum remanē
rit. ¶ Nam cōtractus censualis est, qñ ecclia eo ius quod hē
in re, transfert in aliqñ, & sic transfert mediū vite dñij fed
et directū, & recipies soluit aliquid ecclie annuatim, & illud
quod soluit annuatim appellari pot. census. Et licet ecclia
recur per bienniu in soluendo, no. caderet a iure suo: vñ est
tex. cum gl. in c. constitutus, de re. domi. & no. Bar. in l. i. s. f.
ff. de publi. & Bald. in ti. de pace Constan. in ver. perfolure
siftum, & in auth. ei qui, in pen. char. in ver. qro pone q. ex
consecione principis & C. de bon. authoi.udi. p. soli. fed p.
consecione in emphyteum & similes non transfert direc
tū dñum, l. prima & secunda. ff. si ager vctigialis vel em
phyteum. licet tñ talis cōcedendo rem in emphyteum di
citer, concedo tibi talē res in emphyteum sub annuo cen
su decem solidorum, non per hoc diceretur esse cōtractus cen
sualis: q. & largē illud, qd soluit per emphyteum am pōr di
cētus, dato q. vtile dñum fit tñ censuum; & pbat in c. ad
aures. de reb. eccl. no. alie. Et no. expresse Io. de Imo in c. ad
audientiam, eo. ti. vbi dicit, hoc esse verum, nisi dictum eēt,
cōcedo tibi talē res in emphyteum: & quid iuris habeo
in illa: nō apparet, q. est translātum et directū dñi, & erit
cōtractus censualis: & impropria ibi illa ver. cōcedo in em
phyteum rōne subiecte mē & C. pbat in d. c. cōstitutus.
& facit l. insulam. cō. similis. ff. de p. scri. verbis. Et per ita ē
patet no. obitare, si diceret, q. dictus Anton. soluit p. 20. annos
decimā dicta ecclie, ergo scuit ad eccliam flectere; non se
quit, q. per id sciuerit dñum directū esse ecclie: q. decima
pot. deberi ecclie vt directā dñe, vt per totū titulu, extra de
decim. tē potuit deberi ad eccliam decima tanq. census, prop
riē assūmendo censum. l. q. et directum dñum non reman
fit apud eccliam: vt p. xime dixi. ¶ Nec tunc obli. si diceret q.
bulla habet locum et, q. dñi census: q. in bulla fit mentio de
censu, & sic nō petita inuestitura intra annū & memem de
buisse Antonius cadere a iure suo, et si illa res fuisset cen
sualis: q. rideo, q. in bulla accipit census p. mercede, q. debetur
per habentē vtile dñum habēti directū, vt in d. c. ad aures,
non aut habet locum bulla propriē in cōtractu censuali, vt

colligat ex plurib. uerbis illius bullæ, & maxime ibi dicitur. Et q̃ ueditioni, donationi, iſolutu dationi, legato, teſto, & codicillis, pmutationi obligationi hypothecæ, & alijs, buſq; licitis alienationi cōtrac̃tib. inter uiuos, & cā mortis, quō ad utile dñum duntaxat ſubſectā ſint & c. ibi dicitur, citiure tñ directū dñij praliſ, & oibz eccl̃e ſijz, monaſt̃ rnz, & alijs locis p̃dictis p̃ ſaluo & c. Et expreſſus p̃bat in bulla ibi dicit, iſta annuū a die tranſlationis ex modis ſupraſcriptis. nonas recognitiones, & inſtitutiones petere, & recipere ſibi aſſcribi, & ſic patet, q̃ bulla uult, q̃ illud ipſe curat a die acquiſitionis utilis dñij, & p̃p̃uonit directū eſſe apud eccl̃eſiā, et non apud alienatent. unde cum uerbis illis non conueniunt cōtrac̃tu p̃prie cenſuali, nec eius diſpoſitio dēt cōuenire. l. 4. s. toties. ff. de dam. infecc. in c. m. n. t. s. p. de p̃e. d. c. 1. 6. & tñ q̃ nō ſufficiat p̃bare ſimpr̃ decimā eſſe ſolutā eccl̃eſiā, niſi p̃bet, q̃ ſolutum ſit, p̃ cā allegatā ab eccl̃eſiā p̃ canone debito eccl̃eſiā rōne directū diſponbat. Sal. l. i. l. certis annis. in l. 1. q. C. de pac. poſt. Bar. l. i. cum de in rem uerſo. ad ff. de uſu, & D. Ant. de Bu. in reſp. p̃p̃uonit in 8. char. de cenſib. & G̃ffmarum p̃dicta, quā dato, p̃ D. Ant. ſiue directū dñum ſpectare ad eccl̃eſiā, ſi ſiue eccl̃eſiā ſeiuit cum acq̃uiſiſſe, & appropriariſſe. dr̃e p̃ro d̃p̃are, & ita ab Ant. ſine p̃teſtatione p̃ plures annos & continuo p̃e dicit p̃enſionē, nō p̃t allegare, q̃ ececidit Ana. iure ſuo: hoc p̃bat per ea q̃ nō gl. in d. c. i. in ver. menſiam, in gl. ſin. t. quāte miles, & ibi Bal. ubi h̃r, q̃ ſi poſt annū & c. n̄eſ, intra quem uafallus non petiit inſtitutiā, dr̃eſcipt ſciēter uafallū ad obedientiā, ſeu recipit p̃ſtationem ſeruitiū a uafallo: tñ ibi dicit gl. v̄ ſibi remiſiſſe i gratitudinē, & morā, niſi contrarium fuerit p̃teſtatur, & alleg. l. 2. in princ. ff. ſi quis cau. & l. i. ff. de eo, q̃ certo loco, & l. 1. C. de iur. dñij in p̃e. l. cōmiſſoria. C. de pac. inter emp. & uend. ſi d̃t ignorat̃ recepiſſet uafallum, & tunc diſtinguit Bal. q̃ aut ſuit ſupinus error, & idem, quā talis error non patrocinat in peniſ erroris, aut ſuit iuſtus error, & tunc nō nocet ignorantī, q̃a igno- rantes non uidentur remittere. dr̃e de tranſac. cum Aquila, & l. 1. cum tutoribus, ſi quis p̃ falci diā, & l. i. ſi idē queſit, ff. de condi. ind. Ergo q̃nēm nrām v̄r decideret gl̃ in d. c. 1. q̃o tpe miles, nā ibi eſt per non petitionem inſtituti- intra annū & menſem erat exclusus uafallus, ſeu eius ſucces- ſor ſuit in d. c. 1. & in c. i. de capi. Conrad. & cum illa gl̃ cōſiderat̃ approbata uult, q̃ ſi diſ recepit poſt d. tps a d. uafallo, ſeu ius fu. ceſſore ſeruitium feudale, v̄r ſibi remiſiſſe penā morte: ita ergo dēt eſſe in caſu noſtro, qui v̄r per oia ſimilis, nā p̃ſtatio iſtius decimæ erat illud ſeruitium, quod tenebatur eccl̃eſiā Antonius ſuccedere in illo utili dñio. unde ſi ſimilis pecuniā non nomine Martini, ſed ſuo nomine, aut ſimplici- ſoluit eccl̃eſiā ſcienti ipſum Martium acquiſiſſe utile dñum, v̄r, q̃ nunquam Antonius incidit in penam priuationis. Et dato q̃ inciſiſſet, v̄r remiſſa per ſubſequentem receptionem illarum p̃ſtationum, nam ſubſequentis receptio p̃ſtationis ſeruitiū facit, q̃ uideatur p̃a priuationis iam cōmiſſa remitti, ut eſt dictum: quāto magis dicta contra- p̃ſtatio ſeruitiū facit, q̃ nunquam intelligiſſe cum miſſa dicta p̃a priuationis: q̃ quia diſciſſus auferri debet pena iam commiſſa, & impediari ab initio commiſſio p̃e- nondum commiſſa, & facilis conſeruari uafallus in iure, q̃ habet, quam recuperare ius, quod iam amiſit. * l. qui res. s. aream. ff. de ſol. l. patre furioſo, ff. de his qui ſunt fui. l. uerbis, ad l. falci. c. quemadmodum. de iureiur. Ad quod nō gl̃. & 12. Do. l. 2. C. de iure emp. q̃ ubi concludunt, q̃ emp̃hyteuta negligens intra triennium in ſolutione canonis caſus iure ſuo, tñ ſi diſ poſt dictam negligentiam recipit canonem debitum pro tempore ſecuto poſt illam negligentiam trien- nalem, v̄r remiſſe ſibi oēm penā priuationis. l. poſt diem. ff. de lege cōmiſſoria, & d. c. cōmiſſoria. cum ſi. & ideo not. Spec. in tit. de locato. s. nunc alia que. nr. 13. cum quatuor uerſ. ſeq. & Cy. & Bal. in l. Marius. s. duob. ff. de leg. 2. gl̃. & doc. in d. c. poſt, ubi concludunt, q̃ et hoc procedat, ſi t̃re t̃re eccl̃e- ſiā non collegiatā recipit penſionem, ut in hoc p̃ſtatione eccl̃eſiā, & licet in p̃ſtato eccl̃eſiā collegiatā ſit dñum

an ipse solus recipiendo pensionē sine consensu capli pñdi-
ce ecclesie cũ iam erat acquisitum ius expellendi emphy-
teutici quia Doc. in hoc sunt uarij: & per Spe. in d. s. nunc ali-
qua. uer. 26. & per D. Card. Flor. & Io. de Imo. in d. c. potuit.
super gl. pen. Tñ illa dubitatio non vñ necessaria in casu no-
stro, num quia forte dicta ecclia non est collegiata, tñ q̃a da
ro q̃ esset collegiata; tñ in hoc nihil refert, quia posito q̃ p-
cederet opi. gl. in d. c. potuit. f. q̃ postq̃ emphyteuta fuerit p
biennium negligens in non soluendo canonē: si platus sine
consensu capli receperit pensionē ab emphyteuta, non per
hoc priuē facultate expellendi emphyt. sibi iam q̃sta, quia
solus platus ecclesie collegiata non pōt sine consensu capli
abdicare ab ecclesia ius ei acquisitū. c. pasto. & c. ea. cum si.
de his quz si. p. rala. sine consensu. capli. Tñ in proposito nro
nunquā fuerat acquisitū ius ecclesie expellendi d. An. quia
semper emphyteuta seruitiū p̃stetit, q̃ t̃ seruitiū p̃statio
idē operaret, q̃ concessio inuestiturę quantū ad hoc, ut ipse
non cadat a iure suo, ut probat ex no. p. gl. in d. c. j. quo tpe
miles. ergo cum solus platus posuit sine consensu capituli
de re consueta concedi in emphyteusim inuestiturā emphy-
teu. concedere, iuxta cap. i. de seu. & not. in cle. frequens. in
uerb. de mens. de excel. pla. & p̃cisē no. Jac. de Bel. in c. i. in
prin. in ti. qui seu. da. poss. & ibi Bal. & no. Bal. & clarius Pau-
de Casti. in l. c. fol. matr. & est de mente Bar. in auth. q. rē.
C. de sacro. eccl. & Bar. in l. si uacan. C. de bon. uac. lib. i. o. &
Bal. in auth. hoc ius. C. de sacro. eccl. eadē rōne potuit solus
platus dictā decimā taliter recipere, q̃ per eius receptionē
dicat̃ recognouisse D. Ant. emphyteutā d. ecclesie, ac si eum
inuestisset. ¶ Ex his patet, q̃ absq̃ excusatione rusticitatis &
purgationis morā pōt d. Ant. se tueri a dicta p̃na priuatio-
nis, & per cōsequens cessant allegata in contrariū. ¶ Plus di-
o, q̃ talis rusticus non potuisset cōmodē consulere peritio-
res, q̃ et tunc operet̃ iuris ignorancia, q̃ saltē per restitōnem
in integrū concedendā ex gra gñali posset se tueri, si peti-
isset inuestiturā, ut no. Cy. post Bar. in l. i. C. de iū. & fac. ign-
facit. l. i. in fi. & l. sed si per p̃torem. s. hæc clausula. ff. quib. ex
cau. Ma. Ex quib. oibus concluditur, q̃ nisi appareat aliter, q̃
d. Ant. si uerit dictam rem spectare iure directi dñij ad d.
ecclesiam, non cecidit a iure suo, & posito q̃ ipse sciuisset, tñ
adhuc non cecidit a iure suo, si rector ecclesie scienter reci-
pit continuō dictam decimam sibi per Antoniū p̃stā, put
latius i superioriū declarauit. Et ita dico, & cōsulo ego Alex.

ADDITIONES.

- a Vifo. ¶ Duplication consi. 40. lib. 6. Natta.
- b Mf. Dec. c. pastoralis. col. 8. de excep. consi. 184. nu. 2.
- c Vallij. ¶ Sed uidetur, q̃ de equitate canonica possit mora quandocun-
que purgari per pap. per Alex. in l. si maior. col. 3. C. de tran. fac. Natta.
- d Libere. supra co. consi. 12. nu. 1.
- e Scienci. supra lib. 1. consi. 79. ad fi.
- f Ignorant. ¶ Vide plenē R. per 11. fundamenta consi. 128. l. dub. Dec.
consi. 3. col. pen. ubi inquit, q̃ ignorat. s. dicitur impeditur. Et sequitur
Dec. consi. 130. dub. 3. & R. in notante consi. 54. col. 3. lib. 5. Natta.
- g Non potest. fa. que dixi in consue. Par. 5. 14. q. 1. 6. 30. q. 29.
- h Amif. ¶ Ad istam regulam, q̃ facilius auferitur quærendum, quā quē
iuris, unde plura exempla per Fel. in cap. quz in ecclesiarum. col. 19. de
consil. Natta.

EPITOME.

CLERICVS testatur & habet hæredes in fructi-
bus beneficiorum ex concessione Papæ.

SUMMARYM.

- 1 Clericus nunquā testari poterit de fructibus beneficiorum suorum
ex inuito Papæ 2. & supposito quod sic & moratur, an ipsius
hæredes succedere debeant 3. Item an ius exigendi contra quicun-
que competat hæredibus, & quomodo 4.

CONSILIUM XV.

- 1 REVERENDISSIME Domine Vicarie, q̃ ad primum
dubium non scribo, quia uerū est privilegiū dñe inter-
pretari, ut minus quam possit l. ad ius cōe. c. ex parte. el. j.
de uerb. sig. in fi. cum dilecta. de refer. & c. pastor. de priui-
2 ¶ Circa 2m dubium, an uigore bullæ poterit D. Ioan. re-
Libert. II. Consil. Alex.

stari de fructibus beneficiorum, cum solū videat̃ concedi
facultas testandi de rebus acquisitis ex fructib. Rñdeo, q̃ de
istis pensionibus de quib. agit, poruit testari: quia in bulla
Nicolai dñi inter cetera, q̃ posuit testari de bonis acquisitis
& acquiritis ex iurib. beneficiorum. Et per cōsequēs p̃ re-
stari de p̃sionib. acquisitis, seu acquirēdis ex possessionib.
seu p̃diis beneficiorum: quia p̃ædia & possessiones dñi iura
vt apertē dicit̃ tex. in l. quid aliud. ff. de uerb. sig. dñum. n. &
possessionē rei corporalis dñi ius. p̃eregr. in prin. & in l. si q̃
vi. s. dñia. ff. de acq. poss. Secundō ostendit̃ hoc illa dictione
impli. ariua, & si illa aut eorum aliqua ex fructibus & c. nam
cōcedit Pontifex Do. Io. q̃ possit restari de bonis quocunq̃
deuenerint, & si illa essent ex fructib. beneficiorum. nā illa dī-
ctio, & c. quē est implicatiua de sui natura. l. magisteria. & ibi
no. C. de iur. om. iur. c. Rom. s. cōtrahētes, de fo. comp. l. 6. im-
plicat necessariū, q̃ id sit in aliis bonis acquisitis aliunde,
q̃ ex fructib. beneficiorum, p̃terea et̃ pensiones acquirunt̃ ex
fructib. naturalib. beneficiorum. ¶ Circa tertium. l. posito
potuerit testari de fructib. an hñd. d. Do. Io. solui debear,
an uerō succedant & c. breuiter rñdeo, q̃ succedant hñdes
Do. Io. si eo tpe quo decessit Do. Io. fructus, pp quos debet
pensio, erant percepti, p̃sio trāit ad hñdes Do. Io. ac si fuis-
set pensio percepta, tex. est in l. de functo. ff. de usufr. & patet
ex not. per Bar. in l. si. ff. in prin. fide iur. ff. & sic cum h̃at-
tur p̃sio pro percepta, qñ fructus naturales, per quos de-
bet pensio, sunt percepti & reconditi, sequitur, q̃ spectat ad
hñdes Do. Io. iuxta no. per gl. in c. p̃senti. de of. ord. in 6. &
per Doct. in c. si. de pecu. cler. ¶ Quō ad quartū, an ius ex-
gendi competat hñdib. dicti Io. contra cōmendatariū Ec-
clie S. Mariæ de Vado, & de mandato iudicis dicto cōmen-
datario solui. Rñdeo, q̃ cōpetat ius agendi cōtra dict. Ant.
conductorē: quia non apparet, q̃ soluerit dictas pensiones:
maximē vigore alicuius mandati iudicialis non solū appa-
ret, q̃ dictus de Primis Ant. petijt sibi dari licentiā, q̃ d. Bar.
Lanus procurator Reuer. Do. Laurentij possit exigere de-
bitores dictar̃ eccliar̃ pro tpe ipsius Do. Ant. fi. Do. Anto. per
Do. Io. consignatis noīe ecclesie p̃dictar̃ non obstante se-
questro: & hec licentia fuit iuxta petitionē Do. Ant. cōcessa,
vt appareret de hoc per satis consulum scripturā in actis red-
actā. vñ ideo apparet, q̃ dicta scriptura, q̃ fuerit manda-
tū Do. Ant. q̃ illam integram pensionem, q̃ soluere debebat
pro fructib. Do. Io. soluerit Do. Bar. & sic illud quod ff. de di-
cto mandato, non vñ aliquo modo ita esse in facto. Et posito
q̃ præceptum aliquod emanasset, cum illud præceptum, vel
illa licentia facta fuerit sine causę cognitione, & parte non
citata, sit nulla quō ad p̃iudiciū hñdum Domini Io. l. de
vnoquoque. ff. de re iud. l. nam ita diuis. ff. de adop. & q̃ ta-
le præceptum iudicis nullum non ledit reum, probatur in l.
1. s. hæc uerba. ff. de re iud. c. i. Ex quibus puto factū
esse dictis dubitationibus. Fuit etiā nullum dictum præ-
ceptum: quia Vicarius, qui illud fecit, non poterat id facere;
et̃ quia ipsi Vicario autoritate Apostolica fuerat commis-
sum, q̃ bona Do. Io. sequestrari faceret, & nihil ultra sibi cō-
missum fuerat, vñde carebat Vicarius iurisdictione quō ad
faciendum dictum præceptum, tendens contra commissio-
nem dicto Vicario factam: & sic eam tanquam Vicarius, seu
iudex ordinarius non potuit se intromittere sine speciali
commissione sibi facta tanquam delegato. c. studij. ff. de off.
leg. Reliqua suppleat reuerentia domini iudicantis.

ADDITIONES.

- 1 Iura. ¶ Iura p̃ædiorum dicuntur bonitas, salubritas, & amplitudo. d. l.
quid aliud, & secundum gl. ibi L. bertas, & seruitus. Alex. hñdicit, q̃
venit dominium, & possessio. Natta.
- 2 Fructus. ¶ Virum fructus, & pensiones clericorum pertinent ad hære-
dem clericorum testantium? ponit plenē Ias. consi. 75. per totum
lib. 3. Natta.

SUMMARYM.

- 1 Permutatione facta per stipulationem non licet penitere.
- 2 Promissio, uerbum non est de substantia stipulationis.
- 3 Pactum est æque ualidum ut stipulatio iure canonico.
- 4 Alienari prohibita non ueniunt in generali hypotheca.

C 2 CONE.

Libri Secundus Consil. Alexand.

CONSILIUM XVI.

Viso dicto themate. † Videret prima consideratione dicendū, q̄ posito, q̄ per illa verba, de quib. in themate esset initus cōtractus permutatiōnis inter dictas partes; tñ locus est pñz re integra; & sic aliter ex ipsīs cōtrahentibus penitente possit q̄a in permutatiōe, & in alijs cōtractibus innominatis locus est pñz re integra. l. si pecuniā. in prin. & ibi gloss. in verbo liceat penitere. ff. de cond. ob. cau. l. i. ff. de perm. & l. iur. gentiū, cum ibi no. ff. de pact. Secundo q̄a ex verbis prolatis inter dictos cōtrahentes: prout in themate continet, non v̄ deprehendi, q̄ interuenierit stipulatio, q̄ tunc fieri v̄ cum interuenit verbum, spondeo, vel promitto. l. iur. gen. s. quod fere. ff. de pact. & in l. i. cum ibi not. C. de vsu. & l. Titia. s. pen. ff. de ver. obl. sed ita est, q̄ ex pacto nudo de permutando non orit actio. l. ex placito. vers. daturum de rer. perm. & l. iur. gen. s. igitur. ff. de pac. ergo &c. ¶ Quib. non obstantib. contrariam n̄iam in proposito puto esse velociorem. s. q̄ dicta permutatio fuerit perfecta, & nullus sit locus pñz. nisi vterq; cōtrahentium consensiat, q̄ a cōtractu discedat. Et hoc pbat; quia vbiq; permutatio fit per stipulationem, tunc ex tali cōtractu p̄t agi ad re permutandam, & per consequens non p̄t alius recedere a cōtractu. vt est tex. in d. l. ex placito, & in l. cum precib. eorū. Et ideo dicit Bar. in l. i. in fide cond. ob. cau. q̄ vbi in cōtractu innominato interuenit stiplo, * nō recurrimus ad materiam a cōtractu innominato rōe: eo quia stiplo est cōtractus notarius. l. i. in fin. ff. de pact. & in cōtractibus nominatis non est locus pñz, & incontinenti oritur actio. l. scut. C. de act. & obl. & d. l. iur. gen. in prin. Sed ita est, q̄ dictus cōtractus permutatiōnis non fuit celebratus pacto nudo, sed per stipulationem, vt statim probabo: ergo ex dicto cōtractu incontinenti orta est actio: & non est locus pñz. ¶ Qd̄ aut̄ dicatur ille cōtractus celebratus per stipulationem patet; quia stiplo est, q̄ intercesit in cōceptione verborū forma. s. q̄ p̄cesserit interrogatio, & statim secuta fuerit r̄sio: & in hoc differt a pacto nudo: quia pactum nudū est promissio, vel consensio facta non p̄cedente interrogatiōe, & secuta statim r̄sione: nā si nemo interrogante p̄mitto tibi acceptanti, vel et p̄cedente interrogatiōe r̄deo ex interuallo, t̄is consensio nō est stiplo, sed pactum nudum, vt plenē no. per gl. & Doc. in l. iur. gen. s. igitur. Nay. ff. de pact. & p̄ Cyn. & alios in l. legē. C. de pac. per Rud. & alios modernos in l. i. s. si quis ita. ff. de verb. obl. & per canonistas in c. qualiter. de pact. & ita est, q̄ dicti cōtrahentes vnus ad interrogatiōem alterius consenserunt & cōtēntati sunt clarē ex permutatiōe adinuicem. ¶ Andriolus oīa sua bona p̄ dimidia bonorū D. Simonis. ¶ † Nec ob̄q; non interuenierit in dicto cōtractu verbū, promitto, q̄a non est de substantia stipulōnis, nec refert, per q̄ verba quis declarat consensum suum, ad hoc vt dicat celebratus cōtractus stipulōnis. l. oēs. & ibi no. C. de cōtrah. & com. stip. & inf. de ver. ob. post prin. & in s. i. maxime ibi dñi tex. dicit: dabis, dabos facies, faciā &c. Et sufficit q̄ ēt dictus consensus fuerit declaratus per verbum, volō, put ēt fuit in p̄posito. no. gl. & Doc. mod. in l. in emen tis alijs incipit, in venditis. C. de cōtrah. emp. & no. Bar. & alij Doct. in l. cunctos popul. circa prin. C. de sum. Tri. & in l. serui electiōne in prin. ff. de leg. i. & in l. gerit. ff. de acq. har. ¶ Præterea, † dato, q̄ dicta pmutatio fuisse celebrata pacto nudo, & sic ex cōtentione de iure ciuili, non oriret actio, sed esset locus pñz de iure canonico secus est vt p̄prie in cōtractu pmutatiōnis decidit Bal. in Rub. C. de rer. pmut. in prin. vbi dicit, q̄ in cōtractu pmutatiōnis nullo mō de iure canonico licet penitere, nisi ex defectu fidei nō seruata; & hoc ēt magis exp̄se firmat Ang. in l. traditionib. in s. ff. de pac. Nec mirū q̄a iure canonico pactū nudū p̄du cit actionem, & illos hēt effectus, quos producit stiplo, s̄m cōes confectiones, q̄ habent in c. i. vbi plenē no. extra de pac. & no. io. An. in c. p̄ tuas, de arb. & Archi. in c. gting; suffragio l. 2. q̄. 2. & in c. iuramētū. 2. q̄. 5. & no. Bal. in l. diuisionio. C. de fac. & in l. i. C. de do. p̄m. & Ang. in repl. si certis annis. C. de pac. & in l. traditionib. in s. ff. de pac. & dicit

Doc. in d. c. i. & maxime lo. de Imo. q̄ ista est cōsopi. & ita seruaret in practica; b̄ quia in iudicādo a cōi op̄i. nō est recedendum, ut h̄t in locis vulgaribus. Et hoc intelligitur cum Bal. in l. cum quis. in i. col. C. de iu. & tacign. & inf. de apud acta. in i. uel. 2. col. C. de trans. si ille q̄ agit ex nudo pacto de pmutando uellet primō implere q̄ parte sua, alijs etiam de iure canonico ex cōtractu innominato celebrato per pactum nudum non oriretur actio, allegat not. in cap. cum inter R. seuiorem de elect. Cum ergo h̄c q̄ uertatur in terris ecclesijs, debet seruari dispositio iuris canonici, & non iuris ciuili, ut no. in c. possessor. de reg. in i. 6. & in c. de arb. eod. & per legistas in l. primilegia. C. de sac. sac. ecc. ¶ Quō āt ad bona emph. seu feudalialia, uel liuellaria, q̄ nō p̄t alienari inrequitū dño, alijs alienans cadit a iure suo, iuxta l. fi. C. de i. emph. & c. potuit. de loc. dico q̄ talia nō ueniūt in illa permutatiōe gñali, quia in tali dispositione non ueniunt ea, q̄ sunt p̄hibita a alienari, per no. per Bar. in l. codicillis. s. instituto. ff. de leg. 3. ubi uoluit, q̄ in obligatiōe generali non ueniunt ea, q̄ testator sp̄litter prohibuit obligari, iuxta obligatiōem gñali. ff. de pig. & idem dicit Bal. in l. i. p̄ illam tex. C. q̄ resp. ob. pos. ubi simp̄r dicit, q̄ in generali obligatiōe non ueniunt res prohibita alienari, uel obligari. Quinimo dicit Bal. in c. Imperialem. in prin. de prohib. feud. per Fed. q̄ obligans oīa bona non intelligit obligare feudalialia, et idem etiam no. Bal. in l. uoluntas ad fi. de fideic. et Ang. in auth. de resili. et ea q̄ parit. in prin. per id q̄ ibi no. gl. illud casum etiā decidit exp̄se Bal. in c. circa 2. col. in tit. de capitaneis qui curia uendit, ubi per illum tex. dicit, q̄ quādā fuit bona, in quib. oportet, q̄ uenditor h̄at licentiā sp̄alem a superiori dño, et ista talia non ueniunt in uenditiōe gñali, bene uerum est, q̄ si alienans sciebat, q̄ in bonis gñaliter uenditis erant q̄dam bona feudalialia, tenet p̄tori, q̄m minus imp̄turus fuisset uniuersitatem illi bonorum, si sciisset illa bona esse feudalialia, et in illa alienatiōe cōprehendit, & t̄is mēte Bal. idem alleg. l. Iulianus. i. prin. et s. i. cum fi. ff. de act. emp. sed si d. cōtrahentes sciebat, d. bona esse emphiteuticalia, uel feudalialia, tunc neuter teneat teri actiōe q̄m minoris. l. i. s. i. et s. ff. et l. quero. ff. de act. emp. et l. Iandus. s. sciens. C. de emic. Quæstio ista est et̄ decisa per tex. i. c. gñali. ff. de feud. fe. contr. inter do. et agnabi in gñali alienatiōe nō uenit feudū, q̄ non p̄t alienari sine consensu dñi. Ex quib. cōcludit d. cōtrahū permutatiōnis fuisse solemniter celebrati, & ex eorū effectū agi posse per obseruantē q̄ parte sua, & nō esse locū pñz, nisi de cōsensu utriusq; partis, & bona emphiteutica, seu liuellaria, q̄ alienari non possunt sine consensu domini, non essent comprehensa in d. cōtractu, prout latius fuit dictum Alex.

ADDITIONES.

* Stipulatio. J̄ vide Alex. in l. i. ff. de pact. col. pe. Ale. & ibi etiam no. Are. in Rub. ff. de verb. obl. in fi. & transmiss. l. cum mox. 3. no. C. de trans. ubi dicit communem contra Bar. Natza. ¶ a Materiam, hoc uerum ex capite pñz, secus ex capite cāz non sequitur per Ale. d. l. 2. Corn. conf. i. no. conf. 3. ob. l. i. dixi in cōf. l. 2. ¶ b Præterea, l. ex pacto nudo de permutando oritur actio iure cano. Et de his uide Soc. in rub. ff. de verb. obl. col. 2. & seq. & Alex. & Bal. in l. pecuniam. ff. de cond. ob. cau. Natza. ¶ c Practica, seratur in toto regno, ut sufficiat constare de pacto serio, sponte & bona fide facto. ¶ d Prohibita inf. eo. conf. i. 68. col. 2. & lib. 4. conf. 2. col. 1. To. de Plal. priuare de excu. mune. lib. 10. C. lac. conf. 6. col. 3. lib. 3. conf. i. 24. col. 4. lib. 4. Mart. in l. ff. in cōf. l. 5. cap. hac. edictal. num. 9. de temp. alien. sed D. l. fac. conf. i. 24. col. 5. lib. 4. limitat. & Hypp. Martin. rub. de d. de ius. q̄. 28. ¶ e Feudum. De hoc uide latē Dec. in l. i. 2. lec. col. 3. ff. i. cer. per. & an appellatiōe bonorum ueniant feuda, ita ut renuntians bonis, intelligatur renuntiare feudo. l. fac. conf. i. 27. lib. 2. Et quid in status, unde lat. no. in cōf. i. 2. lib. 2. & uide l. fac. de dub. 2. lib. 3. Et ibi in l. vlt. col. d. cit. q̄ nulla realitas acquirit potest in feudo sine corporali inuectura. Et de his ēt ponit l. fac. conf. i. 70. col. pe. lib. 3. & conf. i. 52. lib. 4. Et cum p̄t alienari, res p̄t uis. dñi. Ale. conf. i. 27. col. pe. lib. 3. Et ad id q̄d Ale. xand. h̄c dicit, uide l. 2. eundem conf. 4. lib. 4. dñi. lib. 6. Et uide Dec. dñi. 389. co. 2. & ibi col. ff. dicit, q̄ uniuersal. fer. in cōf. dñi. & ex eo non sed non in generali. Rursus in generali sermone uenit feudū, ubi non

est prohibita alienatio. Crau. conf. 403. nu. 4. & uide eundem plenè con
s. 2. 6. Idem uult: Rui. conf. 72. col. 4. lib. 5. & conf. 43. circa f. lib. 4. &
uide Alex. in l. si constante. col. 1. f. fol. mar. Et utrum appellatio bo
norum ueniat feudalibus. Iaf. in l. q. dicitur. Ia. vlt. nu. 3. f. de uerb. ob. Na.
S V M M A R I V M.

- 1 Filia sua non potest testari, etiam de dote, etiam cum consensu patris.
- 2 Argumentum a contrario sensu an procedat in statutis.
- 3 Verba narrativa non præsupponunt non disponunt in legibus, nec mandato. num. 6.

CONSILIVM XVII.

VISI s. & oportune consideratis uerbis d. statuti posi
ti sub rubrica, de uxore defunctæ cognita, de quib.
in themate fit mentio, & uisus quæ allegantur, & rōne conclu
sionis & consilium est per celeberrimum utriusq. iuris docto
rem D. Galparem de Ranganibus. † Concludo d. mulierem
in patria potestate constitutam non posse testari obstantib.
uulgatibus regulis iuris cōis iuxta l. qui in præte. & l. si uis
fa. ff. de testa. Et filia in dote non habet privilegium testan
di, q. habet filius in castrensi peculio, uel quasi quia non re
peritur hoc iure cautum, ita inquit Bal. in l. 1. in pe. col. C. de
hare. act. & in l. senium. C. qui testa. poss. & in l. pen. in fin.
C. de fal. cau. adic. leg. & in auth. sed si quis in 8. col. C. de se
cun. nup. alleg. no. in l. filia. ff. fol. mar. Adde etiam, q. si factū
esset testm. consentiente patre in dote non ualeret fm Bal.
in præalleg. l. senium, & sicut non potest testari, ita nec codi
cillari, nec mortis cā donare sine patris consensu. l. 2. ff. de le
ga. 1. tam is. s. 1. ff. de do. cau. mor. ¶ Sola ergo difficultas
superest in tollendo obiectum d. statuti, ad quod plurib. mo
dis respondeo quamuis solemnitatem sit responsum per præta
tum dominum consultorem. Nam dico in primis, q. ex uerbis
statuti nō est cautum, q. filia in potestate potest testari;
nec innuit hoc statutum a sensu contrario, uerba enim sta
tuti sunt hæc. Dos autem a patre profecta defuncta in matri
monio filia liberis extantibus ad patrem redire nō debeat:
quæ dos ad ipsius liberis mulieris defunctæ redire debeat:
& si plura contraxerat matrimonia, pro utilibus portio
nibus inter filios diuidatur, nec possit ipsa mulier de ipsa do
te aliquid disponere in præiudicium filiorum in ultima uo
luntate &c. nam statutum hoc inspectis eius uerbis negat
potentiam testandi in præiudicium filiorum, ergo a contra
rio sensu uidetur permittere licentiam testandi, quando
testaretur absque præiudicio filiorū. † Sed ita est, q. in statu
tis argu. a contrario sensu non uendicat sibi locum, quan
do ex tali argumento includeretur iuris communis correctio,
quia tanquam casus fit omisus debet remanere in dis
positione iuris cōmunis. l. si extraneus. ff. de condi. ob. cau.
l. commodissimè. ff. de libe. & posth. & ita firmat Iac. But. in
l. si. ff. de offi. eius qui man. est iu. & Bar. & alij in l. omnes po
puli. in 6. q. princ. in uer. iuxta prædicta queri, utrum statu
tum extendat &c. ff. de iust. & iur. & probatur in l. 1. & hoc
ibi expresse decidit Iac. But. & Bal. i. princ. C. de cond. inser.
& in l. apud antiquos. C. de fur. & not. glo. 2. in c. 1. de æta. &
quali. in 6. & gl. mag. in c. signifi. ff. de f. comp. Bene facit
text. in c. Ioseph. de uerb. sig. & in proposito firmat Ant. de Bel.
& But. & alij post eum in c. cum Apollonia, de his que sunt a
pæla. & Io. An. in c. publicator. de elect. Bene facit, quod no.
glo. in c. cupientes. de ele. in 6. quæ dicit, q. per subauditione
nes non debet induci iuris communis correctio. Et ideo in
proposito dicit Bal. in l. 2. C. de iusti. stipu. post Iac. de Bel.
† q. si statutum disponat, q. minor 18. ann. nō possit se obli
gare nisi cum certa solemnitate, utrum statutum uideat post
illam ætatem facere illum haberi pro maiori 25. ann. & de
cidi. q. non quia statutum prædictum tendit ad diminuendū
dum, unde non debet inducere cōtrarium effectum. f. aug
mentum. l. planè. l. 1. in prin. ff. de leg. 1. & l. si transferam. ff.
de adm. leg. & per alia, de quib. ibi per eum, et ita in propo
sito statutum, de quo queritur, loquitur negatiue negando
potentiam testandi, cum sit inductum ad diminuendum; nā
sequeretur, q. induceret contrarium effectum. † Pro hoc et,
quod no. Bal. in l. si eum. s. qui iniuriarum. ff. si quis cau. ubi
inquit, qd. si statutum dicat, quod usurarius nō possit ac
cipere ultra duos denarios pro libra: certè tale statutum nō

Libert II. Consil. Alex.

b vrb. permittere de duob. denariis: quia resultaret absonus
intellectus, & iuri contrarius: quia uideret a contrario statutum
permittere uirgas, alleg. no. per glo. in c. 1. in uerb. facere. de
uirsis. quis si non resultaret contrarius intellectus illius, illa di
ctio, præter, diceret inducere permissionem. l. 1. in f. si de
pigno & l. Seio. s. vxor. ff. de annu. leg. & idè et repetit Bal.
in l. Gallus. s. ille casus. ff. de libe. & posth. Et procedunt præ
dicta præsertim in casu nro in quo statutum aliquid operatur
ultra ius cōis, et abiq. eo q. sumatur argm. a contrario: in
sui hoc dico, vt tollam ea, quæ no. Bal. in l. nomenclatam. C.
de epis. & cler. & ea quæ no. Bal. & Ang. & Io. de Imol. in l. si
cum dote, in prin. ff. fol. mar. & Io. And. in addit. Specia
lit. de success. ab intesta. in rubr. in 2. col. Nam operatur opi
nionum, quia tollit difficultatem & ambiguitatem opi
nionum, de quibus in l. dos a patre. C. fol. mar. cum concor
dantijs. Item quia operatur et dato q. filia esset emancipa
ta, non possit in vltima voluntate auferre aliquo modo filius
dotem a patre mulieris profectam. ¶ Confirmantur prædicta
quia uerba illa, uidelicet in vltima voluntate narrative, seu
enunciatiue prolata, non inducunt dispōnem: quia vt dicit
Federic. de Senis in consi. 29. inci. Viso puncto prædicto &
motiuis hincinde † uerba narrativa legis, vel statuti non cō
stituant ius c. si Papa. de priuile. in 6. hoc uidemus in dispo
ne testatoris, quæ vim legis hēt, in §. disponent. in Auth. de
nup. & uerba enunciatiua incidenter prolata non inducunt
dispositionem regulariter. cum tale §. ff. de condi. & de
mon. l. ex his. C. de testa. milit. & plenè not. in l. ex hac scri
ptura. ff. de don. & in c. si de fuc. ab intest. ¶ Pro hoc bene fa
cit idem, qd. no. Do. de Rot. s. sua condone alias §. 46. in an
tiquis quas, refert & sequitur do. Dom. de S. Gem. in c. 1. s.
licet de procu. in 6. ver. queritur et † quid si dis non dedit
procuratori specialiter potatem substituendi, sed potatem in
eodem infro procuracionis q. releuat eum ab onere cau
tionis dicit, q. dictum procuratorem, seu eius substitutum re
leuat ab onere cautionis unde promittit &c. an p. hoc uide
ntur sibi de esse mandatum substituendi. Et arguitur pri
mo q. sic, quasi faciendo op. posterius uideat fecisse primum,
arg. l. ad rem. & l. ad legatū. ff. de procu. & l. si uis. ff. de acqui.
har. Concludunt finaliter cōtrarium, & ita dicunt fuisse de
terminatum: quia illa uerba nō sunt dispositiua c. si Papa, de
priuile. & c. si sumus. de sent. exco. 6. Et quia uerba prolata q.
supponunt aliud, nō dissonant super ea. qd. supponunt. l. ex
factio. l. si de har. insit. facit text. in c. 1. in f. de præb. ita
in proposito licet illa uerba, nec pōt ipsa mulier aliquid dis
ponere in præiudicium filiorum in vltima voluntate, suppo
nere uideantur ipsam filiam posse testari, si non inducant
dispōnem super eo quod supponunt. ff. super illa facultate te
standi. ¶ Vltimo ubi non conueniunt uerba legis, vel statu
ti, nec dispō. l. 3. s. toties. ff. de dam. infec. & cad. not. str. l. 3.
de iureiur. sed uerba statuti nō conueniunt, cum loquant
de filio. habente filios, prout loquit dictum statutum, ergo nō
extantibus filiis, prout in proposito nō cessare debet dispō
dicti statuti. Nam statutum volens, q. mater nō possit priuare
filios dote materna, in tali priuatione filiorum præsuppo
nit habitum filiorum. l. decem. de uerb. oblig. l. manumissio
nes. ff. de insti. & iure. ergo ubi non extant filii, non pōt ne
gari, quin ille sit casus omisus, qui remanere debet in dis
positione iuris cōis, vt dictum est. ¶ Pro vltimo confirman
do plura possunt adduci, & maxime illud, quod no. Petr. de
Ancha. in repetitio. c. canonum statuta, de constitutio. post
medis. in uerb. inter consilia quæ habeo &c. ubi refert fuisse
de consulum per collegium Perusinum citatis, q. si statuto
caueretur, q. extante patre non succedat mater filio, & con
tingat extare matrem & patrem, & et fororem defuncti,
de quo non sibi erat mentio in statuto, hoc casu patrum non
excludit forem, nec matrem, & sic mater admittitur q.
sorore, vt no. Bal. in l. quicumq. in 4. col. C. de seru. fugiti. &
pereundem in l. quocies. C. ad Tertullian. & in l. illam. C. de
collatio. accedunt alie responsiones probabiliter allegatæ
per dominū consultorem, quas referre non expedit. Ex qui
bus concluditur dictam vltimam voluntatem non ualere.

C 3 ADDI.

Liber Secundus Confil. Alexand.

ADDITIONES

- ¶** Senf. Dicitur confitetur Paris. 6. d. glo. 2. num. 3. cum seq. vide Nicol.
Euerius. in locis legalibus loco 7.
- ¶** Diminutionem. ¶ Igitur dictum Baldo. sequitur in simili proposito Dec.
conf. 216. col. f. ubi in simili etiam proposito confilium Dec. conf. 110.
- ¶** Ibi vide. Offendens ito causa non procedere argumentum a contrario
sensu. Et conf. 163. arguens contra Soc. nec dicens. ¶ argumentum a
contrario sensu fumi debet strictè secundum naturam verborum. &
conf. 86. §. dub. Natza.
- ¶** Viruarum. ¶ Idem dictus Bal. in auth. ad hac. col. 2. de virg. Natza.
- ¶** Non uidetur. Phil. Franc. col. 1. de gte. & quali. ord. in 6. Cor. conf.
23. §. lib. 2. Ceteræque de contr. q. 2. concl. 5.
- ¶** Domi. de Rosa. ¶ Hanc decisionem Rota refert etiam. & sequitur Ale-
xan. conf. 126. col. 2. hinc. & Fely. in clyt. extra. 2. de off. ord. ubi ta-
men ponit. qd. oritur quendam effectum. Et per Rota. ob lit.
titer. quod ponit Alex. conf. 84. lib. 5. post Ang. & Contra And. Sed pro
Ro. facit decisio 1. ibi. relata per Felin. c. 2. de referri. Natza.
- ¶** In hac eadem causa contra consiliū Barb. column. 9. vol. 2. Hier. Zach.
column. in princip. verū. & id eo puto. Reprobatur per Rol. à Val. conf. 5.
num. 5. volum. 1. cut ade in indiuiduo Barb. supra alie. column. 18. in
princip. Hier. Zanchi.
- ¶** De hoc feudū DD. de Corrigo. vide Ale. conf. 178. Hier. Zanchi.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pactū de nunquā dividendo Et iuratum nō uale, nisi ad t. ps. nu. 3.*
2 *Iuramentum de non reuocando testamentum non uale.*
3 *Testamenta & contractus dominorum habent uim legis.*
4 *Feuda dignitatus diuidi nō possunt, nisi quod ad administrationem.*
5 *Pactū iurati nō ualeat de non reuocando procuratore uel Vicario.*

CONSILIVM XVIII.

Vis i s ciplis iniis inter p̄fatos Magnificos & poten-
tes dñs.do.de Corrigia, mihi dñs summa veneratione
extollendus. Et vñs dubitationibus, de quib. queritur,
an primum & fm capitulū dñorum capitulorum teneatur
prelatus Magn. Do. Ant. de Corrigia observare p̄fatio
Mag. dñi suo fratri. Dom. Manfredo, in quantum in dictis
capitulis continet, q̄ caltra, terrā, & oēs status perpetuū ad
se & hñdes suos debeant esse cōiā, & q̄ nunq̄ inter eos ad al-
quam diuisionem dñorum bonorum cōium procedi pos-
sit, & q̄ antiquior inter eos debet esse gubernator & admi-
nistratur perpetuus, & insolidum dicti status. ¶ In quo omi-
fis argumentis, quæ ad vtranque partē deduci possint, atin-
gā tñ ea verā, vt arborior, & principalia fundamenta, ex
quib. vñ esse de iure dictum Dom. Ant. ad p̄dictiorū obser-
uantiam vicerius non teneri? D. Manfred. quod ex infra-
scriptis ostendo. ¶ Et primo: q̄ pactum, seu conventio de
nūq̄ diuidendo rē cōem, nō valet? de iure, vt̄ est text. in l. in
hoc iudicium. s. si cōueniat. ff. cōi. diui. facit. l. si. C. cōi. diui.
licet valeat dicta conventio, si facta esset de nō diuidendo
ad certum tps, vt d. si cōueniat. & nō. in d. l. si. & sic nō pōt
quis sibiip̄i hanc legē imponere de nūq̄ puocando ad di-
uisionē, quā licet ab ea discedere. Et ideo puro, q̄ et dato,
q̄ interuenit iurū de nō contraueniendo dicti capituli:
tñ non obstante iurō possit contrauenire, * hoc videmus in
c. fin. in gl. in ver. reuocatus. de proc. in 6. vbi gl. nō. voluit, q̄
si confititū alicuius procuratorem meum, & iuro cum nō
reuocare, potero non oblatē iuro eum reuocare, & reuoca-
tio valebit, tñ dicit gl. quia ero periturus, & mihi erit inin-
genda pena pro perituro. mouetur illa gl. per id q̄d habetur
in c. sicut, & in c. i. intra. de spon. & illam gl. cōiter sequunt.
Doct. in f. iud. quod bene faciunt quæ infra dicuntur. ¶ Fac-
cedit illud, quod cōiter concludit in illo articulo, quod queri-
tur, si oblatē testīm & p̄mitto cum iurō illud nunquā reuoca-
re: nō faciente iurō possum illud reuocare, quamuis reuoca-
do sim periturus, in 6. magis cōem opin. vñ. nō. lo. And. in c. qd
semel de reg. iur. in 6. in mercatilis. & Old. in consi. 160. in-
ci. Thoma tale est, Titius solenne & c. & nō. gl. 1. q. 2. in c. vlti-
ma voluntas. & lo. And. in add. Spec. in ti. de infir. ed. in s.
compensatio, uer. quid si quis in add. Spec. in vi. c. in c.
de fac. fan. eccl. p̄s. Cy. b. & Bal. in aul. sacramento pube.
in pen. col. C. si aduer. vend. & Bal. in aul. hoc inter liberos,
C. de testā. & idem ibi tenuit Ang. & Sal. in l. sancimus. in 7.
q. C. de test. & lo. And. in d. dilecto. de p̄gib. & in c. cum
cōtingat. in 1. mēb. de iur. iur. vbi p̄ plura ostendit, hanc esse de

¶ *summa fructu.* Bene facit, q. no. D. Ant. de Bu. in c. pen. de of. vic. ubi dicit, q. quid si vicarius sit constitutus ad tps, & appo- sito info de non reuocando ante tps, an si prius reuocatur, re- neatur reuocatio, & dicit, q. sic, licet fm eum fin perituri, si fi- neat reuocatio, & sic tunc in penam incidit reuocans, si pe- na promississet, & sine iusta ca reuocaretur, tñ (ut dixi) reuo- catio ualere per no. in d. c. q. semel sed si cum ca reuocatur: ut quia male gerat officium bendendo iustitiam, uel similia facie- dotunc sine dubio reuocatio ualebit, & et reuocans non in- cidet in perituri, nec aliam penam promissam pp tacitã conditionem subintellectam in iusto. d. c. quemadmodum, de iureiu. & sic illa est in terminis decisio huius qñonis. Et mul- to magis in casu nostro, in quo administratio concedatur p perpetuum, arg. in d. si conueniat. Non dico q. iam mihi relatum sit, Magn. D. Manfredum iussit iam uendidisse, quia hoc nunquam ad aures meas peruenit, & si peruenisset, non simplici relatione credidissim, quia cum habeo pro dño prę- stantissim, potuisset fortasse contingere, q. sua dñatio inter- dum delinquentes liberaisset gratis, & q. impune euassent: q. tñ iustus princeps facere non debet, q. non facient dñi de Corrigha, si uestigia sui illust. principis imitabitur; & sic etiam illa esset iusta ca reuocandi arbitrium concessum D. Manfredro per d. capitula. facit l. si cum Cornelium. & l. cum quis, in prin. cum si. ff. de sol. Hac pauca pro ueritate dixisse uolui, non magis ut Magn. D. Ant. morem geram, q. ut quid in hac re iura uelint, certior fieri possit Magn. D. Manfredus mihi dñs præcipuus, qui mihi in hac iuris professione p sua in me beneuolentia aliquid fidei tribuere consuevit. Velint igitur præfati dñi mei, quos adhuc et eorum fides seruatur plurimum hortor pro decore, & conseruatione suæ inclytæ domus, non ad diuisionem sui status procedere, ut firmē fa- ciat cōfido, sed fraterno amore cōmittere regere, & con- tinuato consilio gubernare.

ADDITIONES.

- ¶ Teneri. J. stud tenet Dec. conf. 165. col. pen. licet in casu suo aliud deci- dar. Et tñ conf. Alex. sequitur Rui. conf. 54. lib. 1. Fran. de Cur. conf. 79. col. pen. Nata.
- ¶ Non ualeat. Old. conf. 240. Bald. conf. 75. lib. 3. Pau. conf. 107. lib. 1. Cur. conf. 48. li. 3. Soc. 278. col. pen. lib. 2. Cur. sen. conf. 32. col. 2. conf. 68. nu. 15. Rub. conf. 39.
- ¶ Contrauenire. J. stud latē tenet: Ias. in l. duobus, §. si. ff. de iure pa. & in l. si. q. Pa. col. 7. ff. de uer. ob. Bru. conf. 76. Contra facit, quia facta prorogatio iurisdictionis, licet pignere possit ante litem contestatā, non sic ubi iurium est interpositum, ut per Alex. in l. si conuenerit. ff. de iur. om. iu. Eodem modo in contractibus immo in iuratis, etiam re integra, pignere non licet, ut per Ias. in l. si pecuniam. ff. de condi. ob. cau. & Alex. uide inf. circa fi. Nata.
- ¶ Molitius. Debet tñ de hoc, q. si rixosus consistat, sicut in simili dñ, q. et illicitum sequensum pp euacuationem rixæ, & scđali debet de hoc tñ morte rixæ consistat summariē parte citata, Dec. in l. si. col. 3. C. de edi. di. 3. d. Et facit regula generalis, quia ubi quicquid aliquid permittitur, cū aliqua qualitate, debet de tali qualitate consistat. l. si forte, ubi Bart. ff. de cast. pecu. lo. And. in rub. de reb. eod. non alie in add. Spe. Item qñ alius prohibetur regulariter, quibuscum casibus permittitur, pro regu- la præsumitur, ut per gl. in l. omni in fin. ff. de reg. iu. & in rub. eod. tñ in 6. & res certa dicitur pro eo, qui regulæ immittit, Bart. in l. si. si quis in ius uoc. non tenet. Nata.
- ¶ Ad tempus. Alex. Ias. l. si non fortem. §. si centū, de cond. inde, inf. de act. q. quædam, 4. Dec. Ale. p. C. de pac. l. in prin. C. de tran. inf. 265. lo. de Monte Ferrato repe. l. omni pō. col. 4. de leg. 1. ut uitam. Franc. Bal. trac. p. p. 4. par. 4. partis p. 1. col. 13. Steph. Ber. conf. 25. ultra. l. i. col. 7. de uis. instrum. l. 2. uel dñ q. ad centum annos. Alia. l. si conueniat. Sed tunc p. ubi intelligitur ipsa uita. Cor. conf. 310. lib. 1. Item l. i. ut ualeat pactū perpetuum quantum ad uerbū, l. clau- strum, uel conclauē cōt. aut aliud accessorium. Cor. conf. 13. lib. 4.
- ¶ Leg. Bal. lege. C. de condi. ob. cau. conf. 248. conf. 263. li. 1. Roma. conf. 19. lmo. conf. 24. Cur. sen. conf. 48. col. 14. conf. 49. num. 6. Dec. conf. 639. col. 1. Ias. conf. 1. col. 4. conf. 99. in lib. 1. Cur. in trac. f. m. p. 2. nu. 4. 65.
- ¶ De uide de hoc d. Bal. Ale. in l. C. de iur. col. 4. Dec. col. 516. col. 1. N. Dimissio. D. m. concludit Alex. q. conuentione, de non diuidendo, non ualeat: accente etiam iuramento, improbat Ias. in l. si non fortem. §. si conuenerit, col. pen. ff. de cond. inde, Rui. in l. si iussus familias, §. diuici, col. 4. ff. de leg. 3. Sed Alex. sequitur Felia. & docet, col. 5. de rescrip. Dec. conf. 265. col. 4. Cur. sen. 53. col. 4. & conf. 69. col. pen. Nata.

Lib. II. Conf. Alex.

d ¶ Vno loco, imò non debet multiplicari, nec sic diuidi per loca, ut re- tigi in cons. Paris. §. 10. nu. 25. & Iac. §. 122. Euassent. Poena indulgent debet ex cau. l. 1. respiciendum in fi. ff. de pen. Et probatur quia delinquentes naturaliter obligantur ad penam cor- respondentem delicto: Bal. in l. ex hoc iure. col. pen. qua. 7. ff. de iusti. & iu. Nata.

SVMMARIVM.

- 1 Probationes si sint pares, melior est conditio possidentis.
- 2 Dimidia lucri exercenti, dimidia domino pecunia cedit.

CONSILIVM XIX.

ADMODVM præclare & copiose allegatū, & rōne cō- clusum est per clarissimū dñm sup. cōsultentē fratrem mihi honorandū, ut nulla additione opus esse videat: tñ ne ad rē incogitaret accessisse uidear, & de simplici subscriptio- ne requisitus infra scripta pauca subiiciā. ¶ Circa pñdām cōclonē, q. habet, q. ubi nō apparet, q. prior sit scriptura, & quæ posterior, dēt esse melior conditio rei sue possidentis, ba- bat tex. in c. si a sede Apostolica in prin. de pñ. in 6. & bñ facit, q. d. no. Spe. in tit. de obl. & sol. 1. clarē decidit per Cy. in l. in exercendis, in 2. q. C. de finit. ubi uoluit, q. si duæ scri- pturæ ad iniuriam repugnantes adducant, una ab actore, alia a reo: tñ dēt cōsiderari, q. sit dignior, ut si una sit publica, alia priuata, præualebit publica. Scripturas, C. q. po. in pig. hab. ubi et essent pares fidei, tñ dēt ferri iura pñra actore, qui hēt necesse probare in cā liberali, cuius fauorē p. libertate fert iura, allegat id, q. d. habet, inf. de interdi. §. cōmodū, in l. etia. l. inter pares. ff. de re iud. Bñ facit. c. ex l. is. de prob. & c. si de re iudi. c. si in d. l. in exercendis. c. cōcor. ibi Bal. in 5. col. & Doc. c. imputari. de finit. & aliqd per Bar. in l. scripturæ. C. de finit. Cū ergo scripturæ sunt adinuicē repu- gnantes, & producantur ad diuersos, ergo fauiebimus Dō. And- rez, q. est reus. Nec obss. diceret q. dñx scripturæ pñt ad cōsonantiā reduci, ergo id fieri dēt, arg. cum tu. de test. & prima cōll. C. si. quib. & no. Doc. in loc. pñmē interdi. Nā dī- cta scriptura, in qua continet, q. Dō. And. pñmit soluere cre- ditori cā ratā lucri, q. uidebit cōscientiā ipsius debitoris, pñt intelligi. l. q. soluet dimidia lucri: quia illa est pars, q. cōsueuit dari in similibus: p. q. assignat dimidia lucri pñone pecuniā exercenti, & dimidia dño pecuniae, ut no. in l. i. & ibi Bar. C. p. solu. & no. Bar. in l. i. si nec cāten. ff. de col. bon. & in l. i. hibi decē. §. si pactus, ff. de pac. & in l. illud. C. de col. & ita ēt cōsultu ipse, ut referet in distis locis: q. de hoc rādoe pñmō, q. Bar. in distis locis loquit inspecta cōsuetudine, q. ita qñq. se habet, q. in casu nro nō pñponit, quinimō fm Bal. & alios dēt hoc discerni per modum industriae & qualitatē facti. Nā pñt esse talis negotiatio in qua magis pñponderat industria, q. pecunia, imò tñ plus q. dimidia sit assignan- da industriae, interdi. & econtra, iuxta id q. d. habet in c. per ue- stras. de don. inter uir. & vx. & in d. l. i. cū ibi no. C. p. solu. inquit Bar. in l. omni. §. i. C. de inoff. test. in 6. col. i. uerf. decimū capitulū & c. & in l. cū oportet, in 10. col. C. de bon. quæ lib. & Sal. in d. l. certū, & Roma. in auth. ex test. C. de colla. Præterea cum ultima scriptura sit attendenda l. pñcta nouissima. c. vulg. C. de pact. apparet ex ordine intell. q. scriptura, in qua dñ, q. promittit debitor soluere lucra, quæ uidebunt cōscientiæ & discretioni suæ, fuit ultima, patet q. in illa scriptura pñmit An. cōplere & soluere D. Andreas vi- que ad summam duō. i. 58. sed ex inspectiōe alterius scrip- turæ apparet, quod D. Andreas habuit dictam summam: ut fuit oportune deducum per dominum cōsultorem.

SVMMARIVM.

- 1 Matrimonium dicitur poss. sola uerba de pręsenti.
- 2 Testatoris uerba, dummodo sit & habuit cum uxore mē: intelli- guntur, quando erit uida.
- 6 Vidua uenit appellatiōne uxoris, nisi cōstante ratione sit uiti.
- 7 Verba nonstante causa demonstratiōis: quanto iunguntur uerbo executiōis.
- 8 Verba testatoris sunt intelligenda secundum consuetudinem loci.
- 9 Ratio restringit q. declarant dictum i. ff. s.
- 10 Filius agit pro dote aduocitrix sine consensu patris.
- 11 Cuius appellatiōne uenit incola.

CONSILIVM XX.

V Iso processu cāz inter Catharinam filiā Antonij Ri-
zardi agentem & illos de Charādinis se defendentes.
Quia in pluribus elegāter se habuit clarissimus dñs aduoca-
tus Catharinæ, pauciorib. vtar, & ex duob. vel tribus vñ esse
sufficiens ad victoriā. ¶ Primum est, quia Georgius de Præ-
gnatio in suo testō reliquit dictæ Catharinæ sue pediseque
libras 50. march. qñ maritabit, & dumno ipsa Catharina
stet & habitet cum dicta dña Catharina uxore ipsius testa-
toris vñq; ad tps maritadi. & constat, q̄ venit illud tps, quo
testator voluit dictas lib. 50. dari Catharinæ, f. qñ maritate-
tur. ¶ Nam talia verba verificantur in mñimonio contra-
cto per verba de pñenti, licet non sit tradita ad domum viri. l. i.
cui fuerit, & ibi not. gl. & Doct. ff. de cond. & dem. & no. Bar.
in l. Titio cētū. s. Titio genero. in vlt. col. eoti. & Bar. & Bal.
in l. fancimus. C. de nup. Sed ita est, q̄ ferē per oēs testes re-
ceptos pro parte Catharinæ, est probatū matrimonium per
verba de pñenti: ergo venit tps dandi dictū relictum Ca-
tharinæ. Si qua ergo difficultas cōstat, solū versat in discer-
nendo, an sit impleta, vel p̄ impleta habita illa conditio le-
gato scripta, videlicet dñ ipsa stet & habitet cum dicta dña
Catharina uxore ipsius testatoris vñq; ad tps maritandi. Sed
circa hoc dici possent plura, quia fortasse haberet aliqd dubi-
um. Vñ omīs dubiis fundamentis principat inuistam
circa duo: quorum quodlibet de per se vñ sufficienter funda-
re intentionē Catharinæ ad victoriā. ¶ Prīmū est, quia
qualitas iuncta verbo debet intelligi s̄m tps verbi. l. in de-
lictis. s. si extraneus. ff. de noxal. l. Titius. de testa. mili. l. ex fa-
cto. s. si quis aut. ff. ad Treb. Sed ita est, q̄ illa qualitas appo-
sita legato per illa verba, cum dña Catharina uxore mea, iū-
guntur cum illo verbo, stet, & habitet: ergo solum tenebitur
Catharina stare, & habitare cū dña Catharina durante tpe,
quo dña Catharina adhuc dicebatur uxor Georgii p̄dicti. Con-
stat aut, q̄ solum tpe quo domi. Catharina stetit vidua,
dici poterat adhuc durare in matrimonio & uxoratu dicti
Georgii, ut est tex. in l. si. & ibi no. & Doct. C. de bon. mater.
& no. gl. in l. i. s. ex actio. C. de rei vxo. act. Nā & sol. matr. iu-
ra appellant eam uxorem. l. si qui reum. s. item nihil scribitur,
app. gl. parua. ff. de lib. lega. Bene faciunt no. per Bart. in l. si
cognatis. in fi. de reb. dub. vbi dicit, q̄ si testator dicat: re-
linquo centum familiæ Titii, f. cognationis Titii, valet ele-
gatum: quāuis tpe dicti testamēti Titius esset defunctus:
quia ē post mortem Titii illa dñ familia Titii, allegat. l. pro
nunciatio. s. familie. ff. de verb. sign. & illud sequitur Pet. de
Anch. & Io. de Imo. in c. iudicande. de test. ¶ Bene facit. l. si
liis. s. vidua. ff. ad municipa. l. i. femina. in fi. de fena. cum
fi. vidua. & retinet illa, quæ retinebat persona viri constante
matrimonio: ut ibi. Ad hoc ē, quod no. Spec. in ti. de insti-
t. edi. s. restat. ver. pen. & ibi Io. And. vbi dicit, q̄ si in insti-
tū de Sempronius filius Titij promissit Caii decem, non reddi-
tur instrumentū vitiosum, licet tēpore dictę promissionis
Titius pater dicti Sēpronii esset mortuus, allegat. l. eius qui
in proclina. ff. si cer. pet. & ibi etiam no. Bar. in prin. & no.
ibi Doct. in c. ex parte. B. ad fi. de comp. & Bar. & in l. infu-
lit. per illum tex. ff. de acq. re. dom. l. si. & fuit de mente
Iacob. de Are. & Bart. & aliorū in l. Titia Seo. s. vñ. ff. de
lega. 2. vbi dñt q̄ si extat statutum, q̄ uxores bannitorum
nō possint stare in ciuitate, & dubitetur, vtrum vidua mor-
tuo viro bānito possit stare in ciuitate: & cōcludit q̄ sic mo-
uentur per illam rōnem. f. quia cessante causa odij, cessare
debet odium, ut d. s. vñ. ff. de p̄ mortem banniti extingui-
tur causa odij. ergo & c. Et illud dictum etiam sequitur
Bal. in l. si. per illū tex. C. de iniur. & in l. uolūtas. in i. col.
de fideicom. & in l. si. C. qui ad liber. perue. non poss. & in l. om-
nes populi. ci. ro. col. ff. de iust. & iur. i. & sic nō negat Do-
cto. quin vidua dicatur venire appellatione uxoris, q̄ si non
ueniret, casus esset indubitabilis: fundat f. de eo: ergo
finita est causa odij. Si ita est, q̄ non teneat Catharina ex
uerbis testatoris stare & habitare cū domina Catharina, ni-
si tpe, quo perseuerauerit in viduitate; tunc res est in tuto:
quia constat probatum per omnes testes Catharinę, q̄ ipsa

Catharina toto tpe viduitatis & ē ultra stetit & habitauit,
& q̄ testator ē vñ ita cogitasse, ut verba sonāt. ¶ Facit: quia
sūū uxoris ad secunda uota, ut in auth. de nup. s. sūū autem ut
telā & s. q̄ uerō nos igit. Nec p̄dictis ob. q̄ p̄dicta verba,
ut uidelicet, stet, & habitet cū D. Catharina uxore sua, uideren-
tur adiecta cā demonstrationis, iuxta no. per Bar. de vulg.
& pup. in l. Ceterum. in uer. q̄ro circa p̄dicta, dixi, q̄ si illa vulg.
statuto fiat & c. & Io. An. in c. si pater, de testam. o. in nouella,
& Io. An. & alij in c. Rayn. de testa. & Bal. in l. p̄cip. in p̄. col.
C. de impub. & alijs subdit quia rīdeo, q̄ uerum est, q̄ vñ
talía uerba adiecta cā demonstrationis, qñ non inueniuntur
uero executio: sed uero dispositio: ut aperte declarat
Bar. in d. l. Centurio. & alij in d. c. Rayn. & probat tex. in l.
col. ardi. s. cum filia. quē ad hoc ibi inducit Pau. de Cal. ff.
de vulg. & pup. sed in p̄posito nō illa uerba; cum Cathari-
na uxore mea, nō iungunt, nec iungi possent cum illo uerbo
dispositio, reliquit, sed cum illo uerbo executio, si stet,
& habitet, ergo dñt illa qualitas intelligi s̄m tps illius uerbi
executui, & sic important, q̄ Catharina non debeat stare,
sua habitare cum D. Catharina, nisi p̄ tpe, pro quo censetur
esse & durare in uxoratu d. testatoris. ¶ Secundo principat
moueri: & istud adhuc me fortius in hanc sententiam trahit;
Nam testator uoluit q̄ Catharina debeat stare, & habitare
cum D. Catharina usq; ad tps maritandi, q̄ de iure cōt. est,
cum mulier uenit ad pubertatem. l. fancimus. C. de nup. l. mi-
norem. ff. de ritu nup. l. hanc conditio filia mea. ff. de condit.
& dem. & in s̄m p̄cipiamus consuetudinem regionis, & eōem
opi. hominum loci, in quo cā agitur, clarum est, q̄ est probatū,
q̄ femina ætatis 16. ann. iungit nobiles et mature uiro, ut de-
ponunt testes Catharinæ, facit est, q̄ Catharina steterit cum
D. Catharina usq; ad ætatem annorum 16. abiq; eo q̄ ei po-
tuerit impingi aliqua culpa, uel delictum, saltem usq; ad il-
lud tps ætatis annorum 16. quod quidem fine dubio est da-
re p̄batum per testes plures ipsius Catharinæ, iunctis nota,
per Bart. in l. si quis ita legauerit, cum uxore filie condit. et
demonst. p̄ illum tex. & Bal. in l. i. C. de leg. et in l. obserua-
re. s. p̄ficiat. ad fi. ff. de offi. procon. in quibus locis tradit
modum probandi stetit & habitasse cū tali, & de hoc nel
la fit, seu fieri potest excusatio. Solum testat respondere ad
unum, in quo prima facie uideretur consistere potissimum
fundamentum partis aduersę, quæ conata est per multos tes-
tes probare quod consuetudo regionis & loci est, quod pe-
dissequi non maritatur, nisi postq̄ excesserint annum
20. suæ ætatis, & uerba testatoris uidentur interpretanda
s̄m consuetudinem loci. l. si seruus plurium. s. fina. ff. de leg.
1. l. nummis. ff. de le. 1. cum de delationis. s. a finam. ff. de fun-
infir. & no. in l. librorum. s. quod tamen Casinus cum sepe
de leg. 3. & non vñ esse probatū, q̄ Catharina excesserit æta-
tem ann. 20. salte tēpore quo ipsa constitit recessisse, l. 1.
1459. de mens. Ianu. & Feb. & istud vñ esse efficacia funda-
mentū, quod facere possit pars aduersa i re iusta: Sed ad hoc
(meo iudicio) datur euident et uera rñio, uidelicet, q̄ si be-
ne inspicia d. testium partis aduersę, in aliquo non nocent
Catharinæ, nec inferuiunt parti aduersę ad p̄positum in ali-
quo, q̄ patet, quia testes partis aduersę deponentes, q̄ pe-
dissequi in illa ciuitate non consueuerunt nubere, anteq̄ ce-
cesserint 20. ann. fundant depositiones suas in rōne, uideli-
cet, quia tenentes pedisequas, ante quā eas nubant uolunt
percipere eis uis uisitationem, ut possint eas dotare, ita depo-
nunt oēs testes partis aduersę de hoc loquentes, ut Philippus
de Vogliano, et Iacobus de Correxio, Antonius Castaleis,
& Ioannes q̄, Nicolai de Bebulio, D. Ant. de Carolijs super
interrogatorijs, et Iaroxinus de Biolo, et Catharina pedis-
sequa, sed Iac. de Carolijs et Germanus de Fontana, nec alij
9 testes, qui super hac materia aliquid deponant, q̄ Mo-
do sic, ratio dicti redditā per testē refringit et declarat dñ
cū suum, ut inquit Bal. in l. conuenticulam, in antepen. col.
C. de epi. et cle. patet in l. data opera. in 1. col. C. qui accu-
sant. post ubi allegat notata per gl. in l. prima. s. hoc interdi-
ctū. ff. de fonte. et est bonus tex. in l. cū pater. s. dulcis. s. i. cum

cum ibi no. de leg. 2. p. Inn. acū cām q̄ inter, extra de testi.
Sed ita est, q̄ dicta ipsoꝝ testū inspecta rōne in qua testes
se fundāt, non facit ad p̄positum nostrū: q̄a cōtinenti post
q̄ transiit dñā Catharina ad secunda uota; licet Catharina
pedissequa p̄seuerasset nullā dō postea ferire dñā Cathari
nē, q̄n ex hoc famularū nullū cōsequēbat utilitatē d. Geor
gius, nec eius hīdes; q̄a ipsi non tenebant dare pedissequas,
uel seruētēs dñā Catharinę, nedum postq̄ transiit in se
cunda uota, sed nec ē ante lapso anno a die mortis testato
ris, iuxta id qd̄ legi⁹ & no. in l. diuortio, in prin. ff. sol. mat. &
not. Spe. in titu. qui filij sint legi. in prin. vers. nunc dicamus.
cū uers. se quentibus. Si ergo illi hīdes, q̄ tenebant ex dispō
ne testi ad d. dotē 50. nullam utilitatē cōsecuturi erant ex
longo famulatu dictę pedissequę p̄stādo in seruendo dñę
Catharinę, antedicti hīdes post trāsitum ad scda uota, seu ēt
post annum luctus, non tenebant ad tā p̄stāda; ergo seq̄
q̄ non habet locū in casu nostro ille mos & cōsuetudo nu
bendi pedissequas post uigēsimū annū, ut nubentes ab ipsis
pedissequis p̄cipere possint maiore utilitatē. Vñ cū sine du
bio sit p̄batū, q̄ Catharina pedissequa steterit, & habitauit
rē cū D. Catharina saltē usq; quō ad minus erāt ætatis ann.
16. est p̄bata intentio d. Catharinę, q̄ p. hoc, dē esse imple
ta cōditio testi, ut est r̄sum, & tāto magis i casu nro, in quo
est probatū, q̄ stetit cū D. Catharina, usq; quō D. Catharina
transiit ad scda uota abique eo, q̄ appareat saltem usq; ad
dictū tps Catharinam cōmisisse aliq̄ culpā, nō facinus pp̄
q̄ fuerat expulsa, uel debuerat expelli. Nec obstat p̄dictis,
q̄ opponat, q̄ Catharina est filiafamilias, nō interuenit
in iudicio consensus patris, iuxta l. si. s. necessitatem. C. de
bon. q̄ libe. q̄a r̄s deo, q̄ hoc non requirit, q̄a istud legatum
est factum ob cām dotis, & fuit sibi relicū, cum maritabūt,
ut Luxor. s. testō quo. cum gl. in uerbo non teneri. ff. de leg.
3. sed ita est q̄ qñ filia agit p̄ dote aduentitia, nō requirit
consensus patris, ut in auth. q̄ locū & ibi hoc tenent magis
cōiter Doc. C. de colla. & not. in l. 1. s. q̄ si in patris. ff. soluto
b. mat. & est magis cōis opi. ut p. Doct. in dictis locis. ¶ Nec
ē obstat, q̄ ista Catharina nō sit ciuis, & sic nō debeat gau
dere bñficio statutorij, q̄a ad hoc dēt responderi, q̄ imo est
probatum q̄ p̄r ipsius Catharinę est ciuis Matinē, & q̄ ha
bitauit ibi per longissimā tpa, & ibi subiit onera ciuitatis.
¶ Et constat, q̄ appellatione ciuium ueniunt etiam incolę,
ut consulti Bal. per l. p̄uinciales. ff. de uer. sig. per c. dile
cti. de fo. co. p̄p̄ta refert & sequitur Pet. de Anch. in repet. c.
canonum statuta. de cōliu. uer. consulti & c. si filia est na
ta, ex qua dē esse ciuis, ut dicit Bar. in l. j. in 2. col. ad muni
c. cum satis. C. de agri. & celi. li. 11. & facit. l. assumptio. s. j.
eo. tit. & l. si filios. C. de municip. & originarijs. li. 10. Etiam
si filia esset nupta forē, diceret quōdā fauores esse ciuis ci
uitatis, cuius p̄r esset ciuis; ut plene tradit in l. fin. s. p̄. ff. ad
municipa. & Bal. in l. cū qdā puella, in prin. eo. tit. & quātum
ad hocultimum ita breuiter sufficiat, quia pars actōris nō
ut de hoc facere dubium, & etiam mihi non sunt transmissa
statuta de hocultimo loquentia. Ex quib. concludo fundatā
esse per oīa intentionem Catharinę, & eam in p̄ctis obti
nere debere, & si quid dubij esset, qd̄ non uideo, tñ etiā in
dubijs pro doctib. respondere debemus, ut inquit Paulus in
risconsultis, in l. in ambiguis, cum uulga. ff. de iure do.

ADDITIONES.

1. Executio. Pan. consil. 21. col. j. li. 2. l. ad d. l. Centurio. col. 20. s. 1.
2. Sol. mar. & ibi Alex. l. ad d. l. Titio. 175. ¶ De hoc ibi uide latē per
Alex. & Moder. Natta.
3. Incolę. Vide Alex. in l. in p̄uincia. s. si publico. ff. de ope. no. nunc.
ubi uult, Incolas gaudere beneficio statutorum. Natta. Hoc consil. du
plicatum est, infra consil. 37. vol. 5. Hiero. Zanchi.

S V M M A R I V M.

1. In dubio p̄statat moneta currens in loco, ubi debet solui.

CONSILIVM XXI.

Visus his quę in themate narrata sunt de his, quę dif
fusse per clarissimos dños consules deducta sunt.
¶ Pars rōnib. inita scriptis eorū conclusiōe est: ueram. ¶ Si

q̄ dicta solutio pecuniarum itelligat nō de bononenis argē
teis, sed de curreti moneta Placentina, in quatenis, cum de
claratione, de qua infra. Qd̄ in primis ostēdō nā ad attēdi
debent statuta & cōsuetudines Placentiæ & habeo intēti:
q̄a statutu Placentię disposuit, q̄ in cōtractib. factis ab annis
25. circa, uel in posterū faciendis i. quib. fit mētio de aliqua
q̄ritate librarū bononenorū, itelligat de moneta curreti,
uidelicet expēdibili quātrenorū, & constat, q̄ ex illa parte
statuti non debēt solui bononenis argētē. Subdit statutu, &
excipit q̄ritates pecunie, q̄ ex cōtractu aliquo uenient sol
uendę cōi aut habenti cām ab eo, q̄a dicit statutu, q̄ nulla
expresione, uel declaratione facta de qualitate monetę, sed
simp̄r dicendo de aliqua certa q̄ritate bononenorū, intelli
gi, aut interpretari debeat de bononenis argētē. Pōdero
q̄ statutu uult, q̄ tunc debeat intelligi de bononenis argē
teis, qñ in contractu facta esset simp̄r mētio de aliqua certa
q̄ritate librarū bononenorū, sed non p̄t negari, q̄ in contra
ctu, de quo q̄rit, non fuit facta mētio simp̄r de aliqua certa
q̄ritate librarū bononenorū, q̄a illa adiectio uerborū, moneta
Placentię curretis & c. faciunt, ut nō intelligat simp̄r fa
cta mētio certa q̄ritatis librarū bononenorū. ¶ Quia ubi ali
qd̄ addit, uel detrahīt, illa talis dispositio, seu uerborū cōce
ptio nō dē amplius simp̄r facta. l. si. circa mediū. in uersum
placiter. C. de do. promiss. & ibi ponderas argētē. 2. col. in 4. q̄.
in s. item in testib. in uers. simp̄r. & ibi gl. de testa. in 6. l. sed
si maritus. ff. qui. & a quib. nā simp̄r diceret esse p̄batū: qñ
fuit exp̄ressio facta, p̄r iacent uerba d. statuti, ut in auth. de
fidei. in prin. qd̄ ad hoc pōderat Bal. i. l. in testō. C. de ius
& legi. & est bona fide in l. iubemus. C. de appellabi. simp̄r ac
cipit: qñ nihil additū est, & ad hoc illū tex. ponderat ibi Bal.
Faciunt, q̄ hāc i. l. s. si qui simp̄r, cū suis cōcor. ff. de uerb.
obl. Ergo apparet, q̄ ēt ex forma dicti statuti dēt solutio fie
ri in quatenis, quia ille casus nō est comprehensus in illis
exceptionib. p̄dictis, ergo remanet sub regula posita in p̄
cedenti parte d. statuti in uer. & q̄ in cōtractib. & c. l. Titiz tex
tores. ff. de leg. i. q̄ sit. s. deniq; d. de sum. infir. ¶ Si r̄ attē
damus cōsuetudinē, & cōem uisum loquēdi ciuitatis Placē
tię fatendū erit, q̄ itelligat de quatenis, q̄a p̄supponit, q̄
de cōsuetudine & cōi usu loquēdi d. loci, dū fit mētio de
moneta curreti, fit mētio dē de quatenis, prout ēt decla
rant uerba statuti: ubi dēt de moneta curreti, uidelicet expē
dibilium quātrenorū. Et per hoc, q̄ debeat attendi locus
ciuitatis Placentiæ, & eius cōsuetudo, accedit decisio Old.
in consil. 168. incip. Ad primā qñem, in qua q̄rit & c. ¶ uers.
quarīt qd̄ si quis impetratit sibi confēri debere bñficia ul
que ad certā sumā Turonēsum, an debeat attendi æstima
tio respectu loci, ubi gratia facta est: an uero ubi bñficiū si
tum est. Et arguit ad partes, & finaliter cōcludit, q̄ non dēt
attendī locus, ubi grā facta est, sed locus ubi bñficiū situm
est: allegat in ar. l. si. ff. de tritica. l. si ut p̄ponis. ff. de fideiuss.
l. unum. in si. ff. si cer. pet. Aut nos dicimus nō attendi debe
re statuta & cōsuetudines Placentiæ, sed attēdi debere obfer
uātijs Mediolani. i. loci celebrati cōtractus, iuxta q̄ no. Bar.
in l. cunctos populos. C. de sum. Tri. in 5. col. in uers. nunc ue
niamus ad gl. & c. no. Cy. & alij ibi & in l. i. C. q̄ fit lon. con
sue. & Spe. in t. de fer. s. j. uers. ff. pone. & Doct. in Rub. de
consue. & Bar. in l. ip̄ in stipulationib. ff. de reg. iur. & Bal. in
l. r. C. de contrahen. emp. & in l. r. C. ne filius p̄ patre. & no.
Doct. in c. p̄ clericis. de fo. comp. & exp̄ressē Bar. in l. contra
xiss. ff. de actio. & ob. per l. si fundum. ff. de euic. & l. i. ff. de
usu. cum si. Et adhuc dico, q̄ debet solui in quatenis, nisi
p̄bare, quod cōis usus loquēdi in ciuitate Mediolani tunc
fuisset, q̄ qñ fit mētio de certa quantitate librarum bouone
norū moneta Placentię curretis, itelligere dē de bononenis
argētēis tñ, & nō de bononenis, quorū unus constituit sex
quātrēnita probat in d. l. semper in stipula. de reg. iur. ibi
dum tex. dicit, id qd̄ minimum est & c. l. nūmis. ff. de leg.
3. & in l. uerterib. cum materia sua. ff. de pact. Nec sufficiet
quod probaret ex parte p̄ari illud r̄ssimi Ducis, q̄ de con
suetudine & cōi usu loquēdi i ciuitate Mediolani ēt, q̄ ubi
fuerit mētio de aliqua quantitate librarum bononenorū
itelligeret in

Liber Secundus Consil. Alexand.

telligeret de bononenis argenteis, q̄a ille nō est casus nřsed casus nř est q̄ i cōtractu facta eēt mētio de aliqua q̄titate li brarum bononorum monetę Placentię currentis. ¶ Ex q̄bus omnibus infero, q̄ in omnem euentum siue uelimus atē dēre statuta & consuetudines Placentię, siue Mediolani, siue dispositionem iuris cōis, dīcta solutio fieri dēt in quatenis, quorū hęc constituit unū bononū monetę Placentię cur rētis, nisi p̄bare, q̄ i ciuitate Mediotpe dīcti celebrati cō tractus sūt eōdem usum loquēdi & intelligēdi illius loci, q̄n i cōtractu fiebat mētio de certa q̄titate bononorū monetę Placentię currētis, telligebat dī bononaris argēntis dūtaxat.

ADDITIONES.

- * Hoc consil. duplicatum est consil. 37. lib. 5. Natta.
- * Hoc consil. duplicatum est, infra consil. 56. vol. 5. Hier. Zach.

SVMMARIVM.

- 1 Presumitur presentia, que transit in rem iudicatam, siue sit lata in p̄sētem siue absentem.

CONSILIVM XXII.

VIs o processu cāx uertētis inter Masinum de Furno ciuem Mutinensem ex parte una, & Ant. de Ro. ex parte altera, & sum mario eiusdē, cū q̄tis mīhi formatis, q̄a prin cipaliter q̄rit de uirtute snie lata in fauorē supra scripti An tonij cōtra Masinū, q̄a pronuntiatio est, & estimationem fa ctam p̄ estimatores esse iustā, & licere fer Antonio habere emptam dīctā apothecam stantib. exceptis, & allegatis pro parte d. Masini. ¶ Tū in hoc ut d. sniam subfiliere, & obiecia non obflare. ¶ Primo, q̄ pro snia lata, qua non est appellatum, & q̄ transit in rem iudicatā, p̄sumit nedū quo ad rectitu dinem, seu iustitiā, sed et quo ad rectitudinē. c. bonē. el. 1. de elect. & ibi hoc tenet Imo. i. c. cum inter uos. & c. sicut de re iu. c. pastoralis. s. q̄a uero de offic. dele. c. in p̄sētia de renū. & D. de Rota sua concōne 3. 5. q̄ incipit. Idem si petat exe cutio alicuius & c. Vbi indistinctē firmanē hoc, siue snia sit lata in p̄sētem, siue in contumacem quomodocunque, quia absentia contumacia replet De p̄sētia. c. ueritatis. de dolo & contu. c. a. de arbiu. 61. l. propter dīct. s. finat reus abfuerit. C. de iudi. & ita tenet Ant. de Bu. post multa in c. qm cōtra. de p̄ba. ubi ostendit esse casum in d. bonā. & ita et tenet Spe. & Io. An. in ti. de sen. prola. s. ut ātuer. & no. fm quodā & c. in c. fi. in uer. in summa. & Io. Cal. d. c. qm contra. & Io. de Imo. & Rom. in l. 4. s. condēnatum. de re iud. in c. iure. de offi. deleg. & ibi dicit Io. de Imo. q̄ illa est cōis opi. q̄ ead teneuerit Bar. fm eū. & hoc tenuit Ant. de Bu. & Io. de Imo. i. c. in p̄sētia de renū. pro quo facit ille tex. & idē in effe tu quo ad propositum nřm tenet D. Abbas in d. c. qm contra. & Io. de Imo. in l. ex hac scriptura. ff. de don. & istam opi. sp sam solius sequi & legendō, & consulendo. Et maximē pro cedunt p̄dicta, si biennium lapsum esset a tpe snie, ante q̄ cō tra cā opponeret, ut uē fuisse i. propositio nro. ita tenet Host. in c. in p̄sētia. p̄ allegato & Bal. in l. i. in uer. sic. extra quare & c. Cane licet. pro. & in c. i. de mili. uasal. qui con tuer. & Petr. de Authuer. similem questionem ponit & c. Ergo absque eo q̄ producat insimul fideiusionis & promiss ionis factę per Masinum, & alia req̄sita ex forma iuris vel statutorum, p̄sumitur pro snia, q̄ sit iusta & rite lata; & ex hoc capite imponitur silentium his, quę allegabuntur addu cēdo, q̄ p̄ precarij reuocato & tenura fuerit nulla, & quod de buit citare Masinum ad uidendum estimatorem assumi, & cōscriptari, & conspiciere qualitates rei q̄stimaandę, & q̄ liber camerę non probaret contra Masinum, quamuis omnia illa sint de se satis debilia, & alijs responsionibus facili ter possent euellendi non expedit tamen maximē fundamento p̄ dicto & magis cōi opinione, q̄a non est recedendum. l. i. uer. sanē. & ibi ponderat Bal. ff. de offi. questio. no. Bar. & alij in l. fi. C. de p̄na iudi. qui malē iudi. & Io. Mona. in c. cupie res. d. enique de elect. in 6. & Io. And. & alij in c. 1. & in c. ne inuitatis de consil. in c. Capellanus de ser. & Bal. in c. 1. s. iudices. de pace iura. firmā. & in l. 2. in prin. C. de senten. quę sine cert. quan. Et eisdem rationibus patet dicendū esse pariter procedere aliam citationem insolidū factam con tra dīctum Masinum de alia re pro ressiduo dīcti debij &

expensarum, & tanto magis quia ad eum processum fuit fa cta electio estimatoris de consensu procuratoris d. Masini, in qua sit nientio de d. instrumentis; & tali snie tunc nō fuit appellatum intra tpa debita, & sic transit in rem iudicatā, & sic et si uellemus sequi opi. Bar. in auth. q̄s in aliquo. C. de eden. & in l. j. C. de rela. & in l. fi. ff. q̄tio app̄sit. & i. la. ff. de re iudi. cum si adhuc oportet, q̄ talis snia debet effe ctu fortiri; nec pōt allegari defectus infirmorum aut aliorum actio rum, ut firmat Bal. in d. locis. ¶ Omitto tangere de exceptio ne nullitatis prima sententia ex eo capite, q̄ ad eam fuerit citatus Masinus, non procurator eius, qui ad aliquos actus post comparuerat in cā: quia per petentem consilium tenē de hoc non fieri dubium apud dominum iudicare debent.

ADDITIONES.

- * Duplicatum consil. 25. lib. 6. Natta.
- * Hoc consil. duplicatum est, supra consil. 56. vol. j. Hiero. Zach.

CONSILIVM XXIII.

Vide supra lib. j. consil. 56. quod hic duplicatur.

SVMMARIVM.

- 1 Intentionis fundamentum ab unoquoque probandum. num. 2.
- 3 Negativa quomodo probetur.
- 4 Mulieres non sunt idonei testes in criminalibus. contra numer. 11.
- 5 Modum excedens de excessu punitur.
- 6 Coniecturis probantur, quę sunt difficilis probationis. num. 20. et 42.
- 9 Officialis excusatur non denunciatus maleficio nocte, uel occulte commissum.
- 10 Testis natus uoces habens, potest deponere de auditu, nisi in testā.
- 12 Statutum debet interpretari, ut addat iuri communi.
- 14 Testimonium quando ualeat per uerbum, credo, uel uideatur.
- 15 Confessio offert cum coniecturis probat.
- 16 Integritas unius testis supplet defectum alterius.
- 19 Iniuria facta uiri censetur facta omnibus de agnatione.
- 23 Delictum in dubio presumitur factum in loco permisso.
- 24 Testes non probant, ubicunque oppositum dīcti potest stare cum ue ritate causę.
- 25 Offendere qui potest in domo, potest & fugientem extra. num. 18.
- 30 Inuenius, uerbum accipitur secundum substantiam materiam.
- 32 Confiditur plus de masculo, quam de muliere.
- 34 Statutum extenditur ad non expressum, quod uerisimiliter fuisse statutum.
- 37 Testis infamis non repellitur, nisi habeatur pro tali.
- 39 Domestici probant ad finem absolutionis.
- 40 Confessio, parie absente, p̄ assumptionem facit.
- 41 Species pures probationū tunc inguntur, quādo semiplene probat.
- 43 Testium modica uarietas non nocet.
- 44 Minus sub maiori comprehenditur in statutis; & a ratione excep ta uel unica extenduntur.

ADDITIONES.

- * In hac eadem causā consuluit etiā, infra consil. 3. vol. 7. Hier. Zach.

CONSILIVM XXIII.

ANIMADVERSIS his q̄ tam per testes ex parte cu riaz, q̄ in fauorem Guil. receptos uaria de posita sint, & consideratis subter statuti ff. rubrica, de occidente, uel mul nerante in domo. Vt prima consideratione dicendū inbe re Guil. mo onus probandi, q̄ in domo sua Nicolaum cōtra eius uolentē ingressum uulnerauerit, t̄ quia qui liber id. q̄ est intentionis suę fundamentum, probare debet, siue q̄ dīctum negatiuum siue affirmatiuum. l. actor. C. de probat. in excep. in prin. ff. de probat. si quis. C. de fabri. cen. lib. 1. l. i. in illa. cum l. seq. & ibi plenē per Bar. ff. de uerb. obli. & c. in c. super his. ubi Innoc. cum si. de accu. ¶ Et p̄scriptum in his, quę sunt genere prohibitorium, ut in casu nostro, in quibus semper est p̄sumptio contra uulneratē, uel aliud de ge nere prohibitorium committentis. l. si non conuicti. C. de iniuri. l. j. C. ad l. Cor. de sic. ¶ Secundo fortificatur, quia per plures testes probatum est, quod fama publica est in crimi ne, quod Guil. Nicolaum in strata publica percussit, & non in

Io. And. in c. significauit, de pani. & remis. & Bal. in repe. l. i. c. unde iu. & in c. 1. s. q. s. uero, de pa. iur. fi. & in l. uim. fi. de iudi. & iu. & Pet. de Anch. in de. 1. de homi. Ergo cum Guil. exceſſerit forma statuti uulnerato non ſolu in domo, ſed extra, et debet de exceſſu puniri. ¶ Sed pmiſiſ non obli-
6 tibus contrariā finiam uerſorū eſſe puto. ¶ Ad q. oñdendum præſuppono primo, q. in hiſ, & in quibus a communiter acci-
dentiſus difficilis eſt pbatio, admittit probatio per con-
i edurā. 1. ſi lū diffiniūmus. fi. de hiſ q. ſunt fui uel alie. iu. l. ſi
uicinis. C. de nup. l. cōſenſu. ſ. ſuper plagiſ. C. de repul. non
oēs. ſ. a barbariſ. fi. de re mili. c. ueniens e. 2. in fi. de teſt. de
c. fi. preſby. c. Michael. In talibus n. lex cōtenta eſt probatio-
nibus, q. haberi poſſunt, quib. plenē nō ſint, hęc theoria Fa-
eſt in cōf. 1. 18. inci. Nulli dubiū eſt & c. ubi et p. hoc allegat
no. per Inn. & Hoſt. in c. ſuper eo. q. met. cau. Idē uoluit Bal.
in d. l. ſi quis ex argentiſ. ſ. pen. fi. de eden. ubi inquit, qd
actus clauſtrefini, ut furtū, probant p. coniecturas: puta ſi p.
baſ, q. oſtium fuit ruptū, uel q. famulus auſugit, ar. d. ſ. a bar-
bariſ. Et q. am eū pbatones facti p. cōiecturas hāc mani-
feſt. pbatones. l. licet. fi. de leg. 1. c. ſi quis locuplet. fi. de ma-
numiſ. ſ. c. & no. Bar. in l. ſi q. Cui ſi uis. & Spec. in ti. de ſu-
7 uer. p. & Bar. in l. 1. fi. de uer. obi. ubi dicit, q. in oibus
in quib. nō ſufficiat hāc liquida pbatones, ſufficit, qd
iudex ex uehementi opinione informationem habear, arg.
ſalle. l. nō oēs. & Bar. in l. de pupillo. ſ. ſi quis iup. prætori in
8 q. ſ. de ope. no. num. & Bal. in l. quicūq. in pe. col. C. de ſer-
fugi. & Bal. in auth. quas actiones. in fi. C. de fac. ſan. ecc. & in
l. ſi q. in hoc genus. C. de epiſ. & cler. ubi inq. qd ad proban-
dū torturā ſufficit pbatio p. indicia & coniecturas: q. ad plu-
rimū tortura ſit ſecrete in camera, iup. q. non p. pbari de ui-
9 ſu. ¶ Secundo præſuppono, q. difficilis eſt pbatio circa male-
ficiā, q. de nocte funt qm illa probabiliter ignorant, ut no.
gl. l. ſi cū exceptione. ſ. a actione. i. uer. ignorat. fi. q. met.
cau. qd ad hoc allegat Bal. in c. porrō. in ti. q. ſuit prima cā bñ-
fi. a. mit. ¶ Et dicit Ang. in d. in hac actione, q. illa gl. nō eſt
alibinā p. ea cēcidit em d. q. executib. officialiſ, q. nō de-
nunciāuit maleficiū intra tridnū, ſi maleficiū commiſſum
fuit de nocte, uel in hoium multitudine, uel in loco occulto.
l. ſp. ſ. ſi in ſepulchro. fi. qd iu. aut clam. & ſic uol. q. di-
cant ſeri occulte, q. de nocte funt, ſicut ſi funt in loco ocul-
to, & expreſſe no. hoc Bal. in l. cum fratre. in prin. C. de hiſ
qui. ut indig. & Ang. in l. ſ. occiſoriſ. ff. ad Syllani. pbat in
c. conſuluit. cum gl. de offi. delega. & bñ facit gl. in l. more Ro-
mano. ff. de ſer. ſi ita eſt in commiſſis occulte admittit pro-
batio per indicia & coniecturas, q. hāc loco plenā probatio-
nis, ut no. Bal. in l. ſi q. ex argentiſ. ſ. p. fi. de eden. cū cō-
cor. ſupra allegat. ¶ Hiſ pmiſiſ uidēdum eſt, an plene uel
ſaltem per coniecturas, & pmiſſiones teſt. pbatum q. deli-
ctum illud ſadum fuerit in domo, & taliter q. reddat impo-
nibile. In quo proculdubio uſ. mihi, q. in hoc primo probat
Ludouica ſoror Guilielmi, q. aperte deponit, q. Nic. cū ea
ca. hora 6. noctiſ ingreſſus eſt domū Guil. & audiuit d. Guil.
admenatē in domo iēdū aduerſus Nic. qui tunc exclama-
uit oyme hay morte, & qd cognouit Guil. dicētem uerſus Ni-
colam traditorē. ¶ Nec obſtat. qd iſte teſtiſ nō deponit de ui-
ſu, ſed nō uidit Guil. q. rādo, qd pterq. ad probandū teſtim-
10 q. ſa teſtator pteruq. pp. infirmatē mutat uocem, dato qd
teſtiſ non uidit Titium aliquem actum, uel contraſum ce-
debratē, ſed cum audiuit, ut q. erat cortina, q. uel paries in
medio pōt deponere actum illiſ, ac ſi uidiſſet eum, glo. eſt
q. ubi declarat Bar. & alij in l. 2. ſ. item Labeo. in uer. memi-
nerint. fi. de aqua plu. ar. q. glad hoc non reperit alibi fi.
Doct. & idem tenuit Cy. in l. nō ſpeciali. C. de teſta. & no.
Bal. in l. conſuetualium in pe. col. C. de epiſ. & c. & idē gl.
3. q. 9. in c. teſtiſ. & expreſſe Spe. in ti. de teſte. ſ. uer. qd er-
go ſi uiro & muliere. & Hoſt. & Io. And. in c. 2. de conſue. &
Cy. in l. teſtium. in 4. q. C. de teſti. dummodo teſtiſ audiens
notas habeat uoces illorum, de quib. atteſtatur, em glo. in
d. c. teſteſ. in uer. 6. & Doctoreſ illoſ allegatiſ: nā uidemus,
q. cæcus notā habens uocem Sempronij, poterit deponere,
¶ Semproniuſ cōtraxit cum Titio: ut gl. & Docto. in Auth.

Liber Secundus Confil. Alexand.

de here. & fat. in §. si uero absunt. & in d. c. testes. & Spec. in ti. de testi. s. uer. sed nunquid cacus. & Cy. in l. testi. in 4. q. C. de testi. & Doc. in c. cum cam. de testi. Sed cui dubium q. Ludouica foror psumit habuisse nota uocem fratris cum quo habitauit. octau. ff. in cogn. l. de tutela. C. de in inte. re. fili. l. si ita. in fi. ff. de fun. in ltr. c. seq. de psum. ¶ Nec insup obstat. si dicat. q. dato q. adposita poterit cognoscere Ludouica uocem Guilfracti: nō potuit. q. uiderit percussorem: quia rideo. q. deponit. q. audiuit d. Guil. admanentem iñtū & C. nā. ut dixi d. Ant. in c. 2. de cōsue. in 2. col. l. i. testis iñtū capere sibi per uisum testificat p auditum. probat. dum modo sensus auditus nō sit oīis proportionabilis tali actui. si cut contra. ut nō. in d. c. testes. Sed cui dubiū. q. actus admanantis. seu percipientis aliquid est proportionabilis nō. ¶ lā uisū. sed ē auditu pp tēpitū & resonātiā actus: ergo cōgruē deponit d. Ludouica. uñ ī proposito dicit Io. And. in c. pterea. de testi. si testes dīcāt tenui pariete a muliere & uiro commiscibitis. & audiebant ipsos commiscere. licet cōs nō uiderint pp mediū parietē uel cortinā. uel qa de nocte erat: certē iste dīcet esse concursus sensus in teste per illum tex. cū ibi nō adeo q. concurrerit. aliquib. alijs adminiculis pbat. plenē. qa ille actus commissionis p̄t percipi nō sō lūni uisū. sed ē auditu: ita ī proposito possum. ¶ de actum percipiendi. & est possum cō audire. Præterea. ut dīcū eī. fa tis est. q. probeq. q. Nico. fuerit domū Guilmieli contra eius uoluntatem ingressus. licet nō fuerit in domo percussus. fed extra domū: sed iñtū. q. fuerit domū ingressus. pbat apertē d. Ludouica. q. qdāt fine uoluntate eius ingressus fuerit. hoc psumpono. qa est actus prohibitus. l. si. C. uñ uī. iñtū. l. q. uas. s. utare. ff. de fur. & est actus. quem uero sīc illa hora duodeno forem Guilmieli debuit putare ubi Guilmielino prohiberi. si ciuissit l. i. phibere. s. ff. q. uī ar. clā. & qui al legat uoluntate illā probat. l. afor. C. de proba. & leius q. f. deo. ¶ Nec obī. q. ista sit mulier. qa rideo fm Io. And. in dīcū. Spe. in ti. de teste. s. r. in add. cīp. fers Iac. de Are. & c. 1. ¶ q. hoc de factō nō seruet. q. fm eum habet æquitatem. q. per mares ueritas haberi nō p̄t. Pro hoc bī facit. l. ob carmen. ff. de testi. & in l. consensu. s. feruus. C. de republi. licet feruus nō sit idoneus testis. l. qm liberi. C. de testi. l. q. testō. s. feruus. ff. de testa. tñ fallit. ubi probatio aliter haberi nō p̄t. seu ubi difficultis est probatio. ut circa ea q. sunt in domo: ut in prælle. l. consensu. & d. c. ueniens. cl. p. prout in proposi to nō. & hæc fuit præcisē intentio statuti. dum dixit. q. p̄t probari per domesticos. & per illos. qui sunt de familia. & p̄. 12 fertur ut statutum aliquid addatur iuri cōi: ¶ si statutum nihil operaret. debet interpretari. ut aliquid addat iuri cōi. ut nō. Bar. in l. ff. de iur. & in l. 4. s. prætor. in uer. q. quid si ita tunc dicat. ff. de dam. iñt. & d. Ant. in c. cum canam. de dolo & contu. & Ang. in auth. de exhiben. reis. in prin. & nō. Io. de Imo. in l. si uero. s. de uiro. ff. de ma. in 4. col. arg. si q. ff. de leg. 1. & c. si Pape. de priuileg. 6. & eorum que nō. in l. 3. s. in rem. ff. de leg. 3. & in l. non solum. ff. de rei uen. Et præ fertur cum statutum prædictū gñaliter loquatur. dum dīcīt. per testes de familia: ergo gñaliter de omnibus debet in telligi. l. 1. s. gñaliter. cum in ff. de lega. præstam. Alias est iñtū statutum nihil operaretur. quia de iure cōi ea. que sunt in domo sunt. possunt per domesticos. & per illos de familia probari. 13 d. consensu. ¶ Nec obī. q. statutum loquatur per uerbum masculini gñis. dum dīcīt domesticī. quia rideo. q. ubi masculinum ponitur pro adiectiūo. tunc si substantiūm eius est terminus cōis comprehendens marem & feminam. non consideratur adiectiūm. ut si in statuto dīcīt. quisquis homo. seu quicunq. illud adiectiūm. quisquis. licet sit gñis masculi nitū comprehendit et femina de proprio significato. l. diuus. ff. de iure fīc. l. i. & ibi Bar. ff. de uer. sig. & plenē Bar. in l. i. prin. ff. de pecu. & in specie nō. Gui. in cl. in uerbo homines. de elec. cum cons. supra alle. sed in statuto p̄dicto testis est substantiū illius adiectiū. ff. de domesticī. & est terminus cōis 33. q. 5. mulierē. c. t. l. is. de testi. ergo comprehendunt de ppro significato mulieris. & constat. q. foror uel uxor cōsanguinea dē esse domestica & familiaris fratri & foror uel

familiave no gl. & Doc. in c. in literis. de testi. de in l. s. qm
sum. pbat in l. pnnuciatione. ff. de ver. sig. in l. i. C. eo. tit. & qm
hoc patet. q non oblat. q nonnulli alij testes de domo Cam
de sint femina. Sed o corroborat hoc probatio per alia Ludom
cam uxorem d. Guil. & per Iacobam filiam q. Iacobi. q depo
nunt. q audierunt dictas exclamations & percussiones &
potius fuerunt in domo. q extra domo. Et subdit d. Iacobi.
q eius iudicio pda fuerunt in domo. q si fuissent extra
domum. non potuissent ita bn audire dictas percussiones &
dictas voces: ppono. n. q licet ista mulieres non deponerent
de visu. sed audire percussionum. non p hoc infringi dicta
eorum. per ea q dixi circa alium testem. ¶ Nec oblat. si ista
mulieres deponant p verbum iudicio suo. & pverba audientium
14. testis: q est potius de quad credulitate atrescent q quia rido
do. q et fides testis atrescens de iudicio suo. vel de credu
litate in his. in quibus est difficilis pbatio. vel de credu
litate testis sup filiatione. vel super adulterio. ita. no. Bar.
in l. s. idem Labeo. ff. de aqua plu. arcen. per id qd hñ in d.
s. si vero absint. v. per c. literas de psum. Et maxime qa pda
ista mulieres admittunt credulitate & iudicio vna cu sensu
corporis. scilicet auditu. Na dñe fe audiuisse dictas exclamatio
nes & percussiones. & q eis paruit. q essent in domo: na di
cit in proposito Bar. in l. qd tñ. s. ff. de arbit. i. testis depo
nit. q sibi vñ. q Titius potius possidet fundum per 10. annos
non pbat: q deponit de suo iudicio non de sensu corporis.
sed si dicat q vidit Titium possidere. & sic deponit per sen
sum corporis. & interrogatus qd tpe rideret pro 10. annos. vt
sibi vñ. certis erit probata pofessio 10. annorū. qalid est
iudicium intellectus iunctu cu sensu corporeo per d. liquid
tñ. s. 1. & idem dicti ipse in tractatu suo de teste. in 7. col. Et
ne facit. qd not. Bar. in l. 3. in 6. q. C. de testi. ubi dicit. q te
stis deponens de credulitate probat. i. talis credulitas est
cataa sensui infereite. ita credi debet perire. qd legit & no.
in c. tertio loco. & in c. literas de psum. Sed d. Iacobi ad pro
batione dicti sui reddit dicta sonare ita credi debere. q
dicit. q si non fuisset in domo. non potuisset dictas percus
siones tñ audire scilicet benevisis fenestris claudis. qd docet experien
tia. q est efficax rerū magnitudo. & cois accidentia. qd testis
depositio corroborat & regulat. ut est gl. in l. in l. neq. nates.
& ibi Iac. Bar. & Bal. C. de pbatio. ¶ Probat & tertio per ma
gistrum Guil. de Vignola. per d. Franciscum confites. & p
magistrum Guilie. de Bisquevis de donacione. q Nicolaus p
dictus confessus fuit se ingressum fuisse domum & in domo
habuisse primum mulierem. & q talis confessio facit im
pressionē & coiecturā p Guilie. hoc pbat ex his qd not. Bar.
25. in linter oēs. s. recd. ff. de fur. i. ubi qrit. pmo index inq
uit contra aliquem de furto. coparet dñs rei subtrahere eam
iudice. & dicit. q hoc factu eum eo volente. & per con
quens q non est iurium. an liberet ille a furto? Reſpñ. q
Bar. disputando tenet q si qua officium iudicis inquirē
tis succedit in locu partis. l. propterandum. s. & si quidem. C.
de iul. fo. ob cam. C. de cuius. ergo no debet posse iudice in
ta parte inquirere tandem pot plura Bar. hoc reprehendi
t. & concludit. q confessio dñi pbat concurrentib. aliquib.
alijs indicijis: qd erat amicus furis & res parva & sic. et
confessio ferui. vel hiji concurrentib. aliquib. alijs admi
niculijis nocebit patri vel dño in facis dñi. vel patris. ex quib. facis
quirit domino. vel patri. l. quaro. in l. ff. de ar. edic. & l.
cum probatio. ff. de probatio. cu ibi no. In proposito confessio
offensi prejudicabit reſpice concurrentib. alijs indicijis
fm Bar. & Ang. in d. s. recd. & per Bar. in l. transgreſſum in 4.
col. C. de trans. & idem not. Bal. in l. falsus in 3. opp. C. de fur.
¶ Pro hoc facit. qd no. ubi in c. s. iniuria. de pace iura
fiman. in pen. cu ubi dicit q si mulier & uir sint inq
in actu coñmissionis. & inquiri de furpo contra eos. certe si ip
si afferunt. q prius corrauerant matrimoniu inuicē con
cētib. aliquib. indicijis excusabunt & delictu. ut ita intelligit
& saluar gl. in l. p. C. de fideiul. & ibi hoc no. Bal. dicens hñ
qñem fuisse de facto. p quo Bal. in l. i. C. de colla. de qd
derat de hoc ibi esse test. & idē Bar. in l. i. in 6. col. C. de coñ
d. l. p. qd dicit no esse alijs. & ita & dicit Bal. in l. qm
pen.

pen.col.C.de fer.fugi.& in lea q. in ro.col.C.de fideic. For
ticio ex fingulari decisione Bal.in 1.in i.col.in ver. ite fi
refator & c.c.6ia de l.vbi dicit; q. si testator lethalter uul
neratus exculpauit Titium asserens, q. ab eo non fuit uulnera
tus, talis assertio offendi facit iudicium & psumptionem inno
centie pro Titio, adeo q. licet aliud iudicium esset contra Ti
tium, non poterit ex illo iudicio torqueri, licet aliis illud fuisset
fufficiens ad torturam, & hoc p. cotrariam psumptionem facie
tem pro Titio, q. resultat ex illa assertione uulnerati, alleg.
Paulus. s. r. ff. de bo. lib. Nec p. dicit ob. q. d. D. Francisca est
mulier q. u. admittit i. criminalib. q. p. primo r. d. ex his
q. dixi circa primu testem allegado Io. An. in fide te. Sed o. r. u.
deo ex his q. dixit Bal. i. si q. s. ex argentariis. s. r. ff. de eden.
ubi dicit p. illu. tex. q. si unus testis est infamis infamia fa
ciat alter uero testis est ualde dignus, q. isti duo faciunt ple
nā p. bationem, quia integra fides unus supplet i. p. m. p. c. t. a
alterius, q. putat Bal. m. t. tenendu. & idē no. Bal. in l. i. in
4. col. de test. & Sal. in l. i. bonæ fidei. circa decimā col. C. de
reb. cre. Sed ita est, q. depositio dicitur mulieris supplet p. de
positionē magistri Guil. de Vignola doctoris egregij, & sic
in dignitate cōstituti. c. quāto de magistris. not. Bar. in pro
mio. C. & in l. i. C. de iudic. & in l. gñaliter. in f. ff. de decur.
& in lex eo. ff. de test. mili. Testimoniu mulieris & infantis
in cā criminali æquiparant. vt not. gl. in p. alleg. c. mulier. 33.
q. 7. integrat ē fides mulieris p. dicitur p. testimoniu alterius
q. doctoris medici. f. magistri Guil. de Bisquicis. p. tē no ob.
q. Nicolaus cōfessus postea cotrariu deposuerit q. pro se &
cotra iniuriante eū ipse nō est idoneus testis. l. oibus. cū u
garibus. sed cotra se sua assertio facit psumptionem. l. de e
tal. res. s. r. ff. de mi. & no. Bar. in d. inter oēs. s. re. c. t. & Bal. i. d.
l. i. C. de leg. vñ ab eo q. d. primū dicit recedere nō p. t. c.
sequens dicitu pro se non ualeat. l. gñaliter. & q. d. ibi no. Bar.
in f. C. de nō nu. p. e. l. gñaliter. s. i. C. de reb. credit. ibi. q. s. n.
ferendus est reus. & in l. i. q. s. in grau. s. i. q. s. moriens. & q. d.
ibi Bar. ff. ad Sylla. Nec ob. q. d. Pet. Ant. & Thom. & do.
Francisca deponunt, q. Nicolaus nō fuit confessus, q. p. cussus
fuerit in domo, & q. hoc non fuit confessus, q. percussus fue
rit in domo, & q. hoc non potuisset constiteri Nicolaus, quin
audiuisset q. r. deo, q. dicta negatiua, circa q. deponunt, nō
est coarctata t. p. nā dāt dicit testes curie. q. a principio q. d.
Nicolaus ingressus est domo magistri Guil. de Vignola, itē
testes erāt cū Nicolaus, siue dñt, q. post illud accesserit vñ an
teq. ipsi uenissent illuc potuit Nicolaus dicere Thomē de Mi
18 chaelis, q. fuit percussus in domo: & sic negatiua non coarctat
t. p. nā non cōcludit p. bationem. c. bonæ. el. j. c. ubi no. p. Io.
An. de elec. l. actor. c. ubi no. p. Cy. C. de p. b. no. gi. & Do. i. d.
l. Pantoniis. s. rei p. duellionis. cū si de acq. hē. Nō ob. q. ipse
mer Thomas dicat cotrariu, q. ipse est de agnatione offen
19 si, & repellit a testimonio: q. censet testis in cā p. p. r. i. q. a
iniuria i. facta uni de agnatione cēset testis facta oibus. l. lex
Cornelia. in prin. & ibi hoc no. Bar. ff. de iniur. & l. j. ibi Bal.
C. i. quacūq. p. d. pot. & l. cū scimus. & ibi Bar. C. de agri. &
c. eff. i. r. & in l. j. & ibi no. p. c. s. Bal. in 3. col. C. de rap. virg.
& no. Bar. in l. q. test. s. r. ff. de test. & nō solū repellunt agna
ti, & illi q. sūt de casata, ut ē d. Thomas ut dicit Bal. in d. l. r.
C. de rap. uirg. sed ē cognati & affines. & ē t. ex d. l. lex Cor
nelia i. prin. & ibi hoc Bar. & p. cōs. repellit d. D. Francisca
uero Ludouici de Ranaldi, licet ipsa sit mulier, ergo & c. ut
ita dicit. Præterea testimoniu Nicolai offendi de directo cotra
dicit d. testibus, q. ipse dicit, q. ipse dixit Thomā, cuius co
trariu d. filii testes. Vltima psumptio & p. batio est ipsa fa
ma, q. fuerit percussus in domo ut deponit quatuor ultimi te
20 stes p. batio in fauorē Guil. ff. de ita est, q. in quib. est diffi
cilis p. batio, put in casu nro p. batio famæ cū aliquib. admi
nistrat. facit plenā p. bationē, c. p. r. e. a. de testi. ita dixit Ant.
de But. i. c. uenit. el. r. de testi. i. utli. facit, q. d. Inn. i. c.
uenit. de uer. sig. & Arch. l. 6. q. 3. iter memoratos. & Cy. l. i.
q. d. C. sol. ma. cū si. Nō ob. q. p. partes curie sit p. batio de
cotraria fama. & p. plures testes, q. r. deo cōfirmando ea q.
elegit scripta sunt in p. senti cā p. clari simū iuriscōsultum
Do. Andree, q. est aduertendu, q. Frācisus primus testis nō

deponit d. fama negatiue. Nā nō dicit, q. fama sit, q. nō fuit
percussus in domo: sed de fama affirmatiue, l. q. fuit percussus
i. l. r. a. & eodē mō deponit quattuor testis. Petrus quintus tes
tis nō deponit de loco, nec sūt Petrus Antonius. Thomas he
ptimus testis est de agnatione & casata offendi, & sic nō p.
bat, ut dixi, & ē nihil deponit de fama. Itē Frācisca est afli
nis offendi & ē mulier: ergo repellenda, ut dixi Troylus, nō
deponit de fama negatiue, sed affirmatiue, q. extra domum
nō ē dicit, q. fama sit, q. nō in domo, & i. d. deponit Lud. Re
stat ergo, q. quatuor sunt integri testes deponentes de fama
affirmatiue, & testes in fauorē offendētis sūt sunt quatuor.
Vñ dico, q. d. testes nō sunt contrarij, & p. conseq. est p.
batu, q. fuit inuentus & a principio percussus in domo, licet
21 postea persecutus fuerit extra domū: & ita debent reduci
testes ad cōcordiā ēt ut p. bent, maxime in fauorē rei, ut est
tex. uulgatus in c. cum tu. f. m. un. intellectū gl. de testi. qui
ad hoc est singularis f. m. Io. de Imo. ibi & no. gl. c. in nra. i. eo.
ti. & gl. 4. q. 3. in c. testes. & no. Bar. in l. Labeo. ff. de supelle.
& i. l. Gallus. s. ille casus. ff. de li. & c. p. s. i. l. 2. s. ff. de cer.
peta. & in l. i. infulā. s. r. ff. sol. ma. & Cy. & Bal. in l. i. C. de usu.
& Bal. in c. dño guerrā. in s. r. hic finit lex. & p. Do. in l. Inter
22 stipulātē. s. i. ff. de uerb. oblat. hoc c. ex lris. de probat. q.
fortius dicēdū est, q. eo casu, quo oīno essent testes cotrarij,
deberet stari illi fame, q. p. c. s. i. t. uerofortibus psumptio
nibus, ut no. Bar. in l. d. minore. s. plurimū, in uerf. q. r. ut u
possit probari. ff. de q. d. & Bal. in l. i. in s. C. de test. Sed fa
ma, q. fuerit percussus in domo, ut habuif. ortu ex uerofortibus
lioribus psumptionibus & inter alias pondero unam, q. colli
git ex D. Ant. filij. f. Bartholomæi dicitis, q. inuenit de fan
guine effuso ibi iuxta limen oīij in domo Guil. & ubi nō ap
pareret, q. essent uerofortibus psumptiones, pronuciādū
est pro reo, d. c. ex lris. Præterea non requirit, q. probet, cum
fuisse offensum in domo, sed q. ingressus fuerit domū sine
uoluntate Guil. ut est dicitu. Parat ergo ex p. dicitis, & negari
non p. t. quin saltē per psumptiones & coniecturas plures sit
probatu, q. d. Nicolaus fuit ingressus domū Guil. & ibi p. c.
fusus, ergo tales p. bationes sufficiunt, cū sumus in clandestini
tis & occultis, & in his, in quibus a. gōter accidētibus diffi
cilis est p. batio. ¶ Et patebit de iustitia huius inquisiti ad
huc apertius ex his, q. subdā statim r. d. deo ad legata in cō
trariu, ad q. d. uenio. ¶ Nā non ob. p. m. q. d. Guil. incūbat
onus probadi, q. d. fuerit Nico. percussus in domo, q. r. deo,
23 q. d. illud est probatu, ut dixi. ¶ Præterea dato, q. d. non esset p.
batum plenē t. r. ex quo ēt non esset probatum plenē cotra
rariu, & sic probationes ad inuicē se elidunt, & una reddi
ambigua per alia, sequit, q. d. i. dubio debet psumi factum de
lictum fuisse in loco permisso, & sic in domo, ut probat Bar.
& cōiter alij in l. non solum. s. sed ut probari, ff. de ope. no.
nun. ¶ Non ob. quod dicebat probatum esse per curiā de
publica fama, quia superius plenē r. d. i. circa ultimum fun
damentum. ¶ Nō ob. q. Thomas de Raminaltis, & Ludou
icus dñt, q. nō potuisset uulnerari in strata, quin ipsi sciui
sent, quia r. deo, q. Thomas non est idoneus testis: quia est
de casata offendi, ut iam dictum est. Præterea ipsi non as
signant rōnem concludentem: nam dicit Nico. q. non potui
set uulnerari in domo, quia audiuit nomen d. Nico. in strata,
& Ludouicus reddit rōnem: quia iuenerat birretum Ni
colai, uñ ratio ipsorum testimonij, quia non est concludens rō,
eneruat testis, ut egregie declarat Bal. in l. conuen
ticolā. C. de epif. & cie. in uerf. modo uenio ad testes & c. ubi
24 dicit, p. ubi cunq. oppositum eius, quod dicit testis, potest
stare cum ueritate causæ, per quam testis se fundat, nunq.
talis testis probat, & idem Bal. in l. data opera, in r. col. qui
accu. non pos. & hoc per no. in l. i. s. hoc interdici. s. fide
fontē, & in l. 3. C. de testi. & Do. in c. quoties, de testi. & in c.
cum causam, eo. t. sed illa causa, f. quod audiuerit uocem in
strata, & inuenierit birretum in strata, potuit esse uera, ēt da
to, quod uulneratus esset Nicolaus in domo, ergo testis non
pbat. ¶ Nō ob. q. testes Guil. & eius uxoris infringunt per te
stes curiæ, q. ad hoc multis modis est r. sum in primo & se
cundo fundamēto. ¶ Vltimo nō ob. q. excessus fuerit modus
uulne-

Liber Secundus Confil. Alexand.

¶ vulnerandi no solum in domo, sed extra domum per no. per Io. And. in add. Spe. in ti. de accu. s. fin. 3. parte. cum si qd rideo, aduertum domum esse quia statutum non requirit, qd vulnerari & occidi debeat in domo, sed tunc requirit, qd ille intrauerit domum, & sic liceat domo domus, siue cuius domum ingressus est, cum vulnerare, & occidere illa, n. qualitas. s. in domo, adiecta in ofone no intelligit repetita sequorone, ult. 4. s. crite. dria, & ibi hoc no. Bar. si. ui. bo. rap. & no. maxime p Ant. de Bu. in cle. i. de excess. plato hoc est tex. in l. q. ait, in uers. qua 25 re, iuncto, s. fi. & q. ibi no. Bar. si. de adul. l. Na lex pmittebat pri occidere filia deprehensam in domo sua in adulterio, pater filiam deprehensam in domo sua in adulterio prosequitur eam fugientem extra domum, & ea extra domum occidit, certe impune facit, qd lex non requirebat, qd occideret in domo, qd uidebat grauior offensa, arg. l. lex Cornelia, i. prin. & s. i. ff. de iniur. un non est in consideratione, qd occideret in domo, ult. extra, qd no magis debet mihi licere uiu inferre in domo, qd extra, ult. l. i. C. de priua. carc. sed bi est in coside ratione ipsi ingredi domum mea siue uoluntate mea, qd per hoc fit mihi grauius iniuria, d. l. lex Cornelia. Quinimo. Bal. i. 26 d. l. qd ait. s. fi. i. ngat, qd statutu dispones, qd s. p. offendere ingredietis possessionem suam, & si illo fugiente plegit extra possessione, p. ibi ubi offendere facit, qd no, Bal. in repeti. l. cunctos populos, C. de sum. Trini. post mediu, qd no h. coiter in lect. ubi dicit, qd licet pro debito ciuili qd non possit capi in domo, ult. l. ed. & si is, ff. de in ius uocan. si repertus fue rit p officiale extra domum, & fugerit i domum p. extrahi, g. & istud idem tenuit Cy. i. arth. si q. i. C. de adul. ubi tenuit, qd i cet quis de ecclesia officiale seculari extrahi non debeat, tñ si delinquit extra ecclesia, & in ecclesia aufugit, poterit de ecclesia extrahi p. tex. in s. sed nullu homicidii, in auth. de m. prin. facit, qd initu inspicit det. l. i. si plures, in si. f. arb. v. fr. ca. & 27 l. et amici, ff. de adul. c. si. fi. faciant p hoc no. p. Bar. in libelloru, ff. de accu. in uer. ult. qd, qd si aliquis existens in platea percutit aliquem extra plateam, qd locus inspicit? & dicit at tendenda uerba statuti, qd a statutu considerat, & punit fatigatate, & inspicit locus p. plateas alias no. & idem no. Pe. de Anc. in repe. c. postulat, in p. de f. co. p. & p. D. Ant. in c. fin. prin. eo. ti. & Io. An. in d. regula, in obscuris, cu cocor. supra alle. Sed inter terminis in qd loquitur Io. An. in addi. Spe. ti. de acc. ibi expresse statutu considerabat eum in territorio alie no ad capiendū banitos. Sed in casu nro non considerat uulnerante in domo, ult. extra domum sed tñ considerat actu ingressus. ¶ Nec ob. uerba statuti in si. dicetis, & ad pbardu tale iuentu esse & fuisse mortuu in domo admittant testes & de familia & c. qd rideo, qd statutu hic disponit de mo pbardu, q. uult, qd eo casu quo s. mortuus est i domo possit de ingressu & morte pbari pillos de familia, cu tñc n. possit cu modo pbari p alios. Nec aliter rideo ad no. p. Io. An. i loco pallegrato, & qd rñdit Bal. i. si q. uoluit, qd i. 6. col. de eni. & cle. sed dixit Bal. i. d. l. qd ait, qd n. dicit, qd i delictis est 28 culandis p. p. inspicit initu loci p illa. l. un qd qd est licitum in termino ad quo, & licitum i termino ad que, continua to actu qd dicit Bal. ibi esse ueneru, nisi sit diuerfa rō, & qualitas terminorum, alleg. tex. in d. l. qd sit fugitiuus. i. si de Cel sus. sed ubi est eade rō & cognatus terminorum, tunc p continuatione actus totum loci spatium reputat i de locus, ut est tex. no. in d. l. qd ait, in si. Voluit. n. dicere Bar. per leg. alle. ubi cumq. esset licitum ex forma statuti huius ciuitatis offendere aliquem deprehensum in aliquo crimine & in domo, certe si ille deprehensus aufugiat de domo, poterit p totum territorium statuentium imp. ne offendi, sed si eum sequat i territorio alieno, & ibi offendat, hoc non poterit qd statutu hoc no potuit pmittere extra territoriu i iniuriā dñi illius territorii, nec est uerosif. statutu de illo aca & loco sensisse. l. i. de iur. iudi. ita loquitur d. l. qd sit fugitiuus. i. si de Cel sus. cum gl. i. & ita loquitur Io. An. qd tunc est diuer sit terminorum, & p consequens diuer sitas nois, sed si inde inlequat extra domum p territoriu statutus, i. pfecto qd principium esset licitum, ubiq. erit eade rō, ita & loquitur Bar. in d. l. qd ait, qd se fundat in hac rōne. & ita et uoluit Bal. in

d. l. ficuti. s. a. r. o. ff. si ferul. vend. dum dicit, q. mutato
torio et immutata potestas. Et ita et in specie tenet Angli-
bent in e. s. ius occidit, cum f. de. ad. intelligi. ea q. a
occidit ille, q. et i fugat; f. eus f. in alieno territorio p. d. ad
sit fugitivus, & sic optime verificat decinio Bal. i. l. c. d. c. o. s.
populos, & Cy. in pall. aut. q. si ei, q. si ille, q. i. l. c. d. c. o. s.
extra domo, aufugit in domo p. in ex: extrahi: q. et inuentu
ficialis i toto territorio dummodo officialis & non priuata
r. u. s. Et sic patet, q. et dato q. statutu p. dicitu expre
reret, q. ingressus villaretur, vel occidat i domo: tunc statu
tu et statutu, & illa p. cul dubio habeo pro iura indubita
r. f. r. i. s. t. i. o. n. e. & decisione. N. ob. et. p. p. lo. An. c. n. d. c. p. r. i.
n. q. i. n. o. u. e. l. c. i. t. i. q. i. b. a. i. n. e. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. e. r. e. l. i. c. i. t. u. m.
hoc aut principiu erit licitu, respicu cuius finis cenet li-
tus pp. cotinuacione, q. facit uideri totu spatii h. p. mo. lo.
co, ut et p. statutu. Nec ob. n. p. lo. An. in addi. Spe. i. r. u. b. u. d.
h. o. m. i. d. i. c. i. t. u. m. s. i. b. i. f. a. c. i. e. s. e. x. c. e. s. s. u. m. i. n. d. e. f. e. n. d. e. d. o.
q. a. r. i. d. e. o. q. a. i. b. a. l. e. g. e. n. o. t. u. m. f. a. c. i. t. p. m. i. s. s. u. m. o. f. e. n. d. e. n. s. i. s. a. d.
e. d. u. m. h. i. c. a. u. t. e. r. p. m. i. s. s. a. o. f. e. n. s. a. d. u. n. d. i. c. a. d. u. m. i. n. s. t. a. n. t. i. u. m.
& q. licetbat occidere indistincte. & i. o. cum inspectio inuen-
t. e. t. e. s. t. e. i. s. t. e. l. o. c. u. s. u. t. d. o. m. i. n. l. o. c. u. s. p. a. l. e. f. i. c. i. t. d. e. l. i. c. i. t. u. m. q.
e. f. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. & i. t. a. c. o. n. c. l. u. d. o. q. A. c. c. i. p. i. e. t. q. u. l. t. r. a. p. d. i. c. t. a. r. e.
u. o. c. a. t. a. l. i. q. u. a. l. i. u. m. d. u. b. i. u. m. P. r. i. m. o. q. s. t. a. t. u. t. u. m. r. e. q. u. i. r. i. t. q. f. u. e. r. i. t.
i. n. u. e. n. t. u. s. i. n. d. o. m. o. & p. c. o. s. e. q. u. e. n. s. i. m. p. o. r. t. a. t. u. m. s. t. a. t. u. t. u. m. q.
f. u. e. r. i. t. e. t. c. a. p. t. u. s. l. i. b. i. B. a. r. f. a. t. o. r. a. C. d. e. f. i. d. e. i. c. & Cy. i. n. L. i. c. i. t.
c. e. t. C. d. a. c. q. u. i. p. o. f. & B. a. r. i. n. l. i. p. r. i. n. i. n. q. u. a. d. d. e. a. c. q. p. o. f. &
& A. n. g. i. n. l. m. a. p. c. i. a. C. d. e. f. e. r. u. g. i. & i. l. q. f. e. r. u. g. i. d. e. u. e. r.
o. b. & i. n. l. n. e. c. i. n. e. a. s. i. u. s. c. u. m. f. e. q. u. i. d. a. d. u. l. & i. n. l. 3. s. N. e. r. a.
t. i. u. s. f. i. c. d. e. a. c. q. u. i. p. o. f. & B. a. l. i. n. l. i. c. i. t. a. d. u. l. l. i. d. e. r. e. d. i. n. f. i. d. e. a. d.
h. o. c. a. p. e. r. t. i. s. s. i. m. a. e. t. r. i. s. t. o. e. u. e. r. b. i. s. e. i. u. d. e. t. a. r. b. i. d. u. m. i. b. i. d. u. m.
d. u. m. d. i. c. i. t. & f. i. c. a. p. i. n. o. t. u. e. r. i. t. & f. i. c. p. e. r. t. i. e. n. t. i. a. u. e. r. b. a. f. a. l. t. i. t. u. r.
d. e. c. l. a. r. a. t. p. r. e. d. i. c. t. a. l. i. t. r. u. m. f. i. c. d. e. f. u. b. i. h. e. r. e. l. i. f. e. r. u. s. p. l. u. r. i. u. m.
s. i. & i. l. q. f. i. l. i. a. b. u. s. i. p. r. i. n. f. i. d. e. l. e. g. i. p. o. n. i. t. e. r. g. o. s. t. a. t. u. t. u. m. & i. n.
l. o. s. d. u. o. s. c. a. s. u. s. u. t. d. i. u. e. r. s. o. f. i. c. a. p. e. r. e. i. n. u. e. n. t. u. m. i. n. d. o. m. o. & c. o.
i. n. u. e. n. i. u. r. i. n. d. o. m. o. & n. o. p. o. s. s. e. c. a. p. i. n. a. n. o. d. u. b. i. u. m. q. i. b. i. l. i. b. a. t. u. m.
i. n. u. e. r. f. & f. i. c. a. p. i. n. o. t. u. e. r. i. t. l. o. q. u. i. t. e. i. n. u. e. n. t. o. i. n. d. o. m. o. & c. o.
& i. n. t. e. l. l. e. x. i. f. f. e. r. i. t. i. n. u. e. n. t. o. i. c. a. p. t. o. e. t. f. i. c. i. t. s. i. b. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. t. u. m.
d. u. m. p. o. s. t. e. a. d. i. c. i. t. & f. i. c. a. p. i. n. o. t. u. e. r. i. t. n. o. a. u. t. e. t. u. e. r. o. f. a. l. t. i. t. u. r.
f. a. t. u. e. n. t. u. m. u. l. t. i. s. f. i. b. i. l. i. b. i. n. e. d. e. i. n. f. a. c. i. t. c. o. n. t. r. a. r. i. u. m. l. o. a. d. a. c. f. i. d. e. c. o. d. i. & d. e. f. i. c. i. t. f. a. t. u. m. q. p. a. r. t. i. f. i. c. i. n. t. e. r. p. r. e. t. a. t. i. o. n. e. f. i. c. i. t.
i. n. e. d. e. i. f. a. t. u. s. f. i. c. o. n. t. r. a. r. i. a. t. u. s. i. n. n. & i. b. i. a. d. h. o. c. i. l. l. u. s. t. r. a. t. u. r.
p. r. i. d. i. c. a. t. B. a. l. i. p. u. s. p. n. o. b. i. s. a. c. t. u. r. f. i. d. e. r. i. d. e. o. q. N. i. c. p. r. a. t. r. u. s.
p. r. e. t. r. u. s. d. i. c. i. q. a. f. u. i. t. d. e. p. h. e. n. s. u. s. e. n. s. e. & p. e. n. s. i. o. n. e. a. d. h. o. c. e. r. a. n.
c. i. f. p. o. d. i. e. n. s. d. e. h. o. m. i. u. b. i. t. x. i. d. i. c. i. t. f. i. p. o. d. i. e. n. s. f. o. r. f. u. e. r. i. t. i. n.
u. e. n. t. u. s. & p. u. s. s. i. u. s. m. o. r. t. u. s. t. e. x. i. n. o. e. s. t. i. l. l. i. h. o. m. i. c. i. d. i. u. m. c. i. d. e.
n. o. n. r. e. q. u. i. r. i. t. q. m. a. n. u. c. a. p. i. a. t. & d. e. t. i. n. e. a. n. t. & f. a. c. i. s. e. l. l. i. p. q.
p. o. s. s. i. o. n. e. c. a. p. t. u. s. f. i. t. p. r. a. t. e. r. a. e. u. e. r. b. u. m. i. n. u. e. n. t. u. m. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q.
f. i. m. f. u. b. i. e. c. t. a. t. m. a. t. e. r. i. a. & n. o. f. p. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. m. a. n. u. c. a. p. i. a. t. u. r.
b. a. r. t. e. x. i. n. c. i. R. o. m. a. s. c. o. n. t. r. a. n. e. n. t. e. s. f. o. r. f. o. m. p. i. c. u. b. i. d. u. m. t. e. x. i. n.
q. i. b. i. t. e. x. i. n. o. n. p. t. c. o. n. u. e. n. i. t. u. r. c. o. r. a. i. u. d. i. c. e. l. o. c. o. c. o. n. t. r. a. n. t. u. r.
n. i. s. i. u. b. i. i. n. u. e. n. i. a. t. c. a. p. i. a. t. c. o. n. c. o. r. d. i. n. u. l. l. u. s. C. d. e. l. u. d. e. l. a. d. i. c. t. u. r. p. r. o.
t. o. r. s. i. b. i. d. e. b. i. t. o. r. c. u. m. m. a. t. e. r. i. a. f. i. q. i. n. f. r. a. u. d. e. a. d. i. c. t. u. m. p. e. n. i. d. i. c. i.
p. e. n. i. d. i. 2. i. n. c. & c. o. g. n. o. u. e. r. u. n. t. s. o. p. p. o. n. i. t. i. b. i. p. l. e. n. e. u. t. i. n. f. i. r. e. d. e.
o. r. e. d. e. q. u. o. d. n. i. s. a. u. t. i. n. u. e. n. i. h. o. m. i. n. e. f. o. r. m. e. m

[illegible]

Liber Secundus Consil. Alexand.

domestici, & sic nō ut loqui statutum, qñ quis esset vulnera
 44 tus, sed mortuus: † quia rñdeo, quod sub casu mortis com-
 prehendi et casus vulneris, inec in ea. s. fi. & ibi Bar. ff. de
 adul. qñ etiā procedit in statuto, & ibi dicit expresse Ang.
 quia est ex vi verborum, ut ibi. & idem in statuto pñrie dicit
 Anst. in l. in suis. ff. de libe. & posth. & Cy. in l. i. c. qñ sit lo-
 ga consuet. & Bal. in l. si quis non dican rapere, in prin. C. de
 epis. & cler. & Ant. de But. in c. fi. de consuet. in 1. fallentia
 causa materiam extensionis. Et maxime in casu dicto, in quo
 expressa rō scripta est in eo. patet ibi, dñ dicit, facilitatem
 delictorum cōpñmentis, ex quib. verbis ostendit rō statuti.
 lñ. cū simi ff. de hære. in l. ita est, quod ubi est rō scrip-
 tura in l. uel statuto etiam correptorio, tunc fit extensio ad
 casum omisum, q comprehendit sub casu expresso, saltem
 inspecta lata significatione uocabuli, ut est gl. notab. in cle. i.
 in verbo, eligatur, & ibi Docto. de elec. & Bal. in auth. quas
 actiones, in 3. q. C. de sac. fan. eccl. & Bar. in l. libellorum, in
 uerbis s. pñmis circa primam q. & c. in fi. illius qñtionis, de
 uer. sig. & Bal. & Io. de Imo. in l. si ff. de hære. in l. i. Bal. in l.
 maximū, in 4. col. C. de libe. pñe. & Io. An. in c. i. de tēp. ord.
 in 6. & Io. de Imo. in l. si uero, s. de uiro. in 6. col. ff. solut. mat.
 & Do. Ant. in c. fi. de consuet. in 12. fallentia. In quibus locis
 et dicitur Docidē esse, si rō non sit expressa, sed una sola
 p pōt reddi, quia hī pro expressa p per no. per glo. & Bal. in l.
 quamuis, C. de fideic. & clarum est, qñ sub casu mortis saltem
 lato summo uocabulo comprehendit casus vulneris, ita dicit
 Dy. in d. l. i. C. qñ sit lon. consuet. arg. l. illud in fi. ad leg.
 Aqui. Præterea et circumscripto statuto illa eadē pñrio p
 fieri p fratres & domesticos de iure cōi i his, i. qñ difficilis
 est pñrio, ut ostēdit ex qñ resulat consco, qñ Guliel. uis-
 so dolore laceratus autho. statuti potuit ipone offendere.

ADDITIONES.

- a ¶ Mulieres, infra c. no. i. supra lib. i. consil. 11. no. 5.
- b ¶ Oldr. late refert. Albe. 4. par. statut. q. 78.
- * Coniuncturas, ubi non solent conscribi instrumenta, admittunt lenior probatio. Pan. de Cast. consil. 114. dub. 5. lib. 2. Natta.
- c ¶ Contenta, Ang. Alex. l. ad d. si quis ex argentiariis. Lap. alleg. 94. Alex. infra c. i. consil. 13. 69. Gemit. consil. 112. Cal. consil. 5. sub tit. de testibus. Cor. consil. 113. col. 2. li. 1. Hypo. de Marf. notab. 1. consil. 568. 584. in pract. in prin. 3. & uer. diligenter, num. 83. in repet. rubr. de probat. fol. 5. fol. 8. Fel. in rub. de probat. l. as. consil. 58. col. 2. li. 2. Thom. Giā. consil. i. col. pen. limita supra lib. i. consil. 64. no. 5.
- d ¶ Corina, infra lib. 3. consil. 99.
- e ¶ Excubantur, infra lib. 3. consil. 1. col. 4. Roma. consil. 506. Aug. in trac. malef. uer. f. thema. adul. Hypo. de Marf. notab. 22. Gerar. notab. 55.
- f ¶ Supplet, supra lib. i. consil. 5. no. 7.
- * Initia, ¶ Facit, quia pñsumitur inimicus ob offensam, & ex quacunq. potestati induci tradita, non recipitur inimicus in testem. Bar. in l. filiusfamilias, col. 3. ff. de donat. Natta.
- * In domo, ¶ Vtrum liceat capere in alieno territorio delinquentem, quem incipit in prosequi, Ang. de Aret. in trac. malef. in glo. fama publica, uer. Sexto queritur, fol. 90. & in gl. in platea Communis, uer. sic. Quero quid si aliquis, fol. 5. Marf. in pract. crimin. §. uerterius, l. as. in l. pñque, num. 12. ff. de in ius. Fel. in c. h. col. 8. de foro comper. Natta.
- * Pugnentem, ¶ De hoc ponit etiam Sal. in l. Gracius, q. 3. C. de adul. ubi inducit ad questionem statuti permittens animam in suo fando occiditribidem repera, possit. inueniens, & fugiens animal persequens extra fundum occidere. Natta.
- * Domum, ¶ Not. limitationem ad l. pñque, ff. de in ius. uocan. Clarum est, quod ex interuallo non est licitum capere. Bal. consil. 209. Quidam Sanctas, lib. 2. Natta.
- g ¶ Extrahi, argum. loquuti, quia contrarium tenet Alexan. d. l. pñque colam, 2. & ibi Bal. Rom. l. as.
- h ¶ Extra, Ang. trac. malef. uer. f. in platea, col. 4. Alex. infra, lib. 6. con sil. 116. col. 2. Soc. consil. 5. in titu. lib. 1.
- i ¶ Alieno, Bal. consil. 72. quidam subditus, lib. 1. secundum uerem, qñ est conf. 209. secundum nouam impressionem, & in addi. Spec. de cō. iud. ad c. cum olim, in fi. de dolo & conu. & in trac. statut. uer. f. capere, pñpositio in ca. i. index de pac. teneat. & eius uisio, in uis. uel. Pau. con sil. 3. 5. l. i. Jacobi in trac. de operis, in fi. Maria, tract. de citat. acti. 18. num. 1. Hypo. de Marf. notab. 22. & in l. f. col. 1. & ibi l. as. de iurisd. dom. iud. l. 3. l. 9. l. 1. in prin. nu. 7. ff. ad Syllan.
- K ¶ Ca. tus infra lib. 6. consil. 216.
- * Statutum, ¶ Idem tenet Dec. in l. formoz. ff. de reg. iur. uer. sic. 15. Si statutum, & Eccl. Bald. in capitulo ad audientiam, il. j. circa fin.

- de rescrip. qñ dñs executores fratres, non uidentur loqui de foris, propter inualidum consilium. Natta.
- * Non concepit, J. sequitur Alex. in l. 2. s. voluntatem, ff. soluto matrim. Decan. l. j. C. unde vir. & vxor. Natta.
- 1 ¶ Statuissent, Anch. consil. 129. Cur. sen. cōf. 9. col. 4. consil. 44. col. 4. Cor. l. i. Barbarus, col. 2. de offi. pñrio, ff. 140. col. 7. li. j. Dec. cōf. 664. Gerar. notab. 7. Hypo. de Marf. si quis uicium, col. 3. de quesi. l. ad eundem, princ. nu. 5. C. de reuo. donat. infra, lib. 4. consil. 53. nu. 7. consil. 143. 6. l. i. limitat. l. as. consil. 42. in fin. consil. 17. li. 1. lib. 3.
- * Noctis, ¶ Tempus noctis aggrauat, idē licet marito adulterum uicium, exphensum in eius domo occidere, l. Gracius, de adulc. Natta.
- m ¶ Innocentiam, supra lib. j. consil. 5. nu. 8.
- * Respondeo, ¶ Confessio extrajudicialis absente parte, facit iudicium. Tamen l. as. in repet. l. admonendi, dicit esse commune, quod ad faciat de miplenam. Natta.
- n ¶ 6. fin. & ibi Ang. Roma. consil. 451. Facit glo. in c. cum olim, uer. f. tra-ctum, de priuileg. Match. de Affid. dec. l. Neap. 40. num. 10. adde infra, lib. 4. consil. 112. in fin.
- * Ant. de But. ¶ Not. pulchre de testibus duo dicta posita per Ant. in c. de regala, Et etiam ex refert, & sequitur Fel. in c. cum in col. 5. de testib. Et adde aliud Do. Ant. de But. in c. j. de offi. leg. qñ licet uisus testis dicat plus qñ alter, non uiciatur dictum, & ita omnia extendit ad alios testi perus Dec. cōf. 602. col. 2. qñ licet in una sit aliquid plus, qñ in alia, re-ferat de non concen. testibus factum principale, qñ non uideatur, sed in oppo. si duo testes non concen. iur. quia unus plus cher. alius minus uicari testimonium, tanquam testes sint sing. aliter, uer. Alex. consil. 118. col. 1. lib. i. pro quo facit dictum Bal. in c. cum antiquas, C. de de- fta. re. l. am per Alex. consil. 117. col. pen. infra, eod. lib. artemen primū d. lexan. tenet consil. 215. col. 2. in fra. 3. ed. Et illa duo dicta dom. Alex. sequitur Alexan. consil. 186. col. 2. lib. 7. Natta.
- o ¶ Concordet, infra eod. lib. consil. 47.
- p ¶ Expressa, C. pñl. consil. crim. consil. 74. col. pen.
- * Hic consil. duplicatum est infra, consil. 9. quol. 3. ubi uide appo. l. lica, 2. col. i. uer. f. usque ad col. 3. uer. sic. l. i. f. i. c. r. Hic ultra 3. alleg. consil. 90. formaliter habentur etiam infra consil. 123. col. 1. 6.
- * Vide quæ notat, Alex. consil. 64. vol. 6. Hiero. Zanch.
- * Hoc consil. duplicatum est infra, consil. 143. vol. 5. Vide Hiero. Gabr. cōf. 3. maxime post num. 4. Hiero. Zanch.

CONSILIVM XXV.

Lege plenius & correctius, infra lib. 3. consil. 90.

SVMARIVM.

- 1 Confessio parentis in præiudicium legitime filiorum non uidet.
- 2 Confessio uiri constante matrimonio de dote recepta ualeat in non donationis, qñ morte confirmatur, non obest, ut statuto, quod lega re prohibet, num. 3. & 4.

CONSILIVM XXVI.

VISO & considerato themate præmissio, & omnibus con-
 tentis, omisissis pluribus attingam solum ea, in quib.
 mihi visum est consistere veritatem, & difficultatem, qñ
 illius hæritationis, de qua querit. ¶ Et præsuppono, qñ
 aucto, qñ Do. Beatrice ferē nihil aliud habebat in bonis, qñ
 ubi competens pro dicta dote, qñ confessus fuit d. Andreas
 de Rubeis se ab ipsa recepisse, non potuit tam ex forma
 tuti fili rub. qñ mulieres non possunt alienare legitimam
 filiorum, qñ ex dispo. iuris cōis per dictam confessionem
 ipsam in suo testō, uel al. pra iudicare filius in legiti-
 ma eis debita, licet ipsa confessio fuerit, qñ in ueritate
 non dederat in dorem d. Do. Andreao dictā summā dñe, 900.
 & ppea quicquid auit hères d. Do. Andreai. ut l. i. cum
 plene notat, & in l. si liqueat, C. de inoffi. dona. & in l. i. i. i. i.
 Scio. s. imp. ff. de leg. 2. & no. Doc. in c. si de don. ¶ Et in
 posito, qñ talis confessio Do. Beatrice facta in eius testō
 a noceat cum effectu dictis filiis, quō ad suam legitimā, uo-
 luit Bar. in l. cum qñ decedēs, s. codi. de lega. 3. ubi dñs
 pñreca testōr fin hoc possit priuare filios legitimā confes-
 sio s. ff. de f. & si aperierit iura feudalis, & licet Bar. dñs
 qñ talis confessio in testō sit præiudicialis notario recipere
 parte abente, tūc talis confessio ualeat in non confessionis
 inter uiuos irrecuocabiliter, & nō in uim fidei cōfissi reuoca-
 bilis, tñ nō p hoc discedit Barab. his qñ dixit, qñ
 dicari filio legitimā, d. l. j. & l. si liqueat, C. de inoffi. don. ut
 patet ex infra dicendis, & idē uult Spe. & Io. An. in reuoc. cō
 fess. 3.

Liber II. Confil. Alex.

ADDITIONES.

E P I T O M E.

S V M M A R I V M.

- 1 *Notarij error quomodo probeur.*
- 2 *Notarius censetur rogatus de clausulis consuetis.*
- 3 *Testi reprobato in uno, non creditur in alijs.*
- 4 *Verisimilitudo in testibus præstat numero.*

CONSILIVM XXVII.

D. f. de

ra, q̄ si in parte inflii celsit D. Bartholomæa iura, q̄ referi-
re hie, & conditionaliter, quo casu nō tenet cedem ad se-
re esse creditur. I. q̄ si iudicatione. s. de h. uel ad se-
ven, & non est uerosimile, q̄ illa uoluerit in cōtinenti esse
rigere, & libi contrariari, prout contrariare, si illa dā, pati
scens & extendat, prout est extenā, non ad casū dā, pati
& dem. & in prima confitit. C. & declarat Bar. in casū de cōdi.
l. h. si idem quis sit. de cond. inde. & Io. And. in addi. Speci.
de p̄scr. rub. dum tractat de feudo honorifico & franco.
Et ut dicit Bal. in l. 1. C. de ser. iug. id quod est tale de remoti-
a uerosimili, est quā dā falsitatis imago, & illud, q̄ non est cō-
suetum, non p̄sumitur factum. l. fidei commissaria, si fidei-
com. Bal. ibi. s. de leg. 3. Sed istud non erat consuetum ut om-
nes testes deponunt, ergo non est uerosimile. ¶ Præterea
creditur pauciori numero testium, quā eo ex illa parte est
dignitas. c. in nostra. fed ex parte D. Bartholomæi est D.
Michael, qui p̄p̄ doctoratum est in dignitate, c. quanto, r.
de magi. & in l. confiti. C. & ibi doct. ¶ Item creditur pauciori
numero testium, q̄ d. eorum consonat rationi s̄m Bal. non
l. qui accusare. C. de eden. per c. licet cām, de probato. s̄m
D. testium D. Bartholomæi magis consonat rationi p̄d.
non ad ea, cum alijs sup. alleg. ergo &c. & certē non uideo,
q̄ in auribus, seu mente alicuius boni fide probi iudicantis
sedere debeat, q̄ illa clausula posita in uers. p̄ficiens, possit
& debeat stare modo, quo facta est, cum sup̄positione eius,
qui contrarium sentiret, stantibus maxime p̄dictis. reli-
qua sup̄pleant clarissime domini iudicantes. Alex.

a * Confutias, in conf. 89, col. f. lib. 3. Fano. Fel. Dec. Fran. Rin. c. Camana, in conf. lib. conf. Bal. conf. 14. lib. 4. Guid. Pap. conf. 15, in conf. conf. 125, in fide intru. Cur. fen. conf. 6. Soc. conf. 94. lib. 1. Fel. c. conf. col. 6. de fide intru. Ia. l. 3. col. 7. C. de iure emp. l. 1. c. de conside. §. si munus, col. f. c. per. rep. l. ad monedi, col. 1. 9. de iur. iur. lib. 3. c. 2. 3. C. de col. Dec. conf. 449. col. 166. conf. 539. Imita, et dicam in conf. f. et fufus in confu. Part. §. p. c.

b * In alijs, in f. lib. conf. 13. 4. col. 3. Alex. 1. §. de qui fimpliciter, col. f. de verb. ob. Bal. In p. presby. C. de epif. & cler. l. 1. c. de m. i. n. d. i. t. e. r. do. & uafalis, ori. in vif. feu. Doct. in l. i. f. ex falis, C. de trans. l. p. Marfi. no. 76.

* Deponit. ¶ Itrum praedictor numerus, an uerifimilitudo. Vide de c. in c. licet caupem. 1. notab. de probat. ubi tandem comprae epif. Alex. hic. Idem l. adici. conf. 126. in f. lib. 4. Et terti. no. uerifimilit. centi. non adhibet fides; Abb. c. qui uerifimil. de praefum. p. ultio. tab. Et in probationibus multum attenditur uerifimilitudo. Bald. l. f. fcrip. tur. col. 2. C. de probat. Natta.

3 Traditur, uerbum non probat translationē poss. s. finis. fund. iur. 1.
4 Notarius non potest opponere constitutum, uel penam solitam, nisi
5 rogatus, num. 6.
6 Solemnitas intrinseca materialis non praesumitur.
7 Vender per constitutum non liberatur ab actione ex empto et
8 tradendum.
9 Clauisula, et cetera, operatur, nisi clare constet de certo modo in-
10 tellegendi, num. 9.
11 Coniectura ex stylo uel consuetudine per aliam tollitur.

VIso & præhabito opportuno examine per processum
cæ inter Bertonum & Lobrum g. Baldini agentis
Mufulum & Angelum g. Petri de Cala Palea fe delendens,
& uifus, q̃ elegantem fcripta fuerunt per eximios duoscentos
utruq; partis corâ capitaneo Vallis Amonis , Puro p̃fente &
præfati dñi capitanei effe in abfoluendo Mufulum, & An-
gela contentis in petitione diforum agentium ex in-
fcriptis. ¶ Et primò intenantur rei uindicacione &
Publicianam fimul iuxta id, quod habetur in cap.abbathe fa-
nè, de re iudi. in 6. et no. gl'o. magna. & ibi Doct.in c. de ciui.
pe.obla. & no. in s.alia. infli. de actio. & Specin tr. de ciui.
bo. & proprieta. in s. nunc uidendum, dum ponit formam
libelli, & no. Bart.in l. n. ad eadem. s. actiones. ff. de excep.
rei iudi.

rei iudic. & in l. i. ff. de Publica. & latē Balin l. i. in 1. vel in
3. col. C. si plures una sora. Et constat, q̄ nec in rei uēdicatio
ne, nec Publiciana p̄barunt agentes intentionē suā: ergo a
dore nō p̄bāt reus est absolvens, ut in iurib. vulgarib.
Quod āt non p̄baerit, patet primo: q̄ q̄ dñum, uel quasi
dñum in quo se fundat, nō acquirit, nisi interueniat tradi-
tione. l. traditionib. C. de pac. l. ex stipulatione. ff. de acq. pos.
1. si fund. & ibi no. ff. de fun. do. l. sed si res, aliā s̄cipit, cuq;
3. ff. de Pub. sed de nulla traditione uel apprehensione posses-
sionis d. emptoris, uel hñtis cām apparet, ergo non p̄t dici,
q̄ acquisitū fuerit d. emptori, uel hñtib. cām ab eo aliquod
dñum, uel quasi. Quinimō expressē d. agentes in positioni
bus suis farentur, q̄ d. Musulus & fratres a 40. ann. & citra te-
merunt & possederunt sp̄ illā petiā terrā, de qua in libello
fit mentio. ergo cum Musulus & fratres possederunt, sequit;
q̄ Musulus & Ang. nunq̄ tradiderunt uerē uel fidei, quia p̄ ta-
lem traditionem fuisset translatā possessio in emptorem, &
ipsi decessissent possidere, quia plures in solidum eādē rem
possiderē nequeunt. l. 3. s. ex contrario. ff. de acq. pos. si ut
certo. s. si duobus. ff. commodat. Et tali casu appellatio pos-
sessionis, de qua fit mentio in d. positionibus, p̄t comprehen-
di & ciuilib. & naturalis, ut probat Bal. l. i. C. cōia de usua.
Nec p̄dictis ob. si diceret, q̄ in infro uenditionis est, seu ef-
se censet constitutum, per q̄ transferret possessio ciuilib. & nā-
lis. q̄ meo, in prin. ff. de acq. pos. & cum uenisset, & ibi no.
de res. spo. & no. Bar. in l. interdu, in prin. ff. de acq. pos. &
repe. l. creditores, in 2. q̄ prin. C. de pig. & per gl. & doc. i. l.
ab emptione. ff. de pact. quia rñdetur, q̄ in infro nullum est
constitutum. Nec ob. si dicatur, q̄ illa uerba posita in infro
uenditionis, uidelicet ad habendum, tenendum, & possiden-
dum, & quicquid & c. per illā dictionem & c. important con-
stitutum, * s̄tante statuto uallis Amonis sub rub. de ptocol-
lis notariorum defunctorum, ubi h̄r, q̄ notarius, cui commiss-
a sunt eleuanda, p̄tocollo notariorum defunctorū, possit clas
extendere, & sic uendentes tradere illā rem uenditā teneā
2. iur. l. ex empto, in prin. ff. de ac. emp. & l. i. in prin. eo. t. i. p̄
pterea fateor, q̄ notarius possit extendendum d. infro ap-
ponere, q̄ uenditor p̄misit d. rem tradere emptori & in eū
possessionem uacūā trāsferre, p̄t teneat nā contractus. l.
2. s. r. l. i. q̄ in prin. de ac. emp. sicut possit apponere, q̄
promissum fuit de euictione, prout est de natura contractus
uenditionis. l. pacta conuenta, cum uulgarib. ff. de contrah.
emp. sed non est de natura contractus uenditionis, q̄ potius
res tradatur fidei per unum modum, q̄ per alium. Vnde ui-
demus, q̄ qualicūq; fiat traditio, fūitit, puta per clauis
traditionem. l. clauib. ff. de contrah. emp. uel per precarium,
aut constitutum. l. 2. s. ex uen. ff. de ac. emp. & not. in d. lab
emptione. uel si uenditor conducat a locatore rem, q̄ ipsi em-
ptori uendiderat. l. quā dā mulier. ff. de rei uen. & l. interdu.
3. ff. de acq. pos. uel per traditionē infro uen. acq̄sitionis
ipsius rei. l. i. C. de do. uel per alios modos, de quibus plene
no. in l. 3. in prin. ff. de acq. pos. & per glo. magnam in l. i. &
ibi do. C. de acq. pos. & can. in c. 2. de consu. & in c. h. de cā
3. p̄t. Vnde aut uolumus, q̄ in illo infro fiat extensio, q̄ no-
tarius simpliciter asserat, q̄ uenditores tradiderunt posses-
sionem fundi emptori, & constat, q̄ ista uerba non suffice-
rent ad p̄bandum traditionem rei immobilis, quā tunc nō
esset in p̄sentia contrahentium, ut l. p̄dā, & ibi no. Bar.
ff. de acq. pos. & no. Spe. in ti. de emp. & uend. s̄ciendū, uer.
q̄ in infro, & no. Cy. Bar. & alij in l. i. C. de acq. pos. & Bald.
in l. i. C. de fūstia. & in rub. C. de contrah. emp. in 1. q̄. & in
l. non dico. C. de fid. infro. & etiā Bal. in s̄. per traditionē,
infro. de re. iur. & in l. indicia, C. de rei uend. & no. Ant. de
Bur. & Io. Calcin. c. ex litoris, de consu. & in c. cum uenisset,
de res. spo. & Ant. de Buin. repet. c. fide. cau. p̄m. l. 4. col.
4. Vnde uolumus, q̄ in illo infro fiat extensio, q̄ dicti uen-
ditores tradiderunt possessionē constituendo se possidere no-
mine emptoris, et dico, q̄ ista extēsiō fieri non pōt: q̄ nūc
a dñi non reperitur, q̄ unus modus fidei tradendi possessio-
nem potius, q̄ alius sit de natura ipsius cōtractus, cum ergo
nullus determinatus, uel limitatus modus tradendi posses-

sonem præcisē sit, de natura contractus, ergo non p̄t in ca-
su isto notarius iste, qui non fuit rogatus de infro, extēde
re ponendo præcisē vnū modū potius, q̄ alium, per quē fi-
ctē fuerit tradita possessio, cū varij sint modi fidei tradēdi,
ut dixi. ¶ Ad hoc et facit id, qd no. Bar. & alij in l. sciendum.
ff. de verb. obli. l. i. col. & Cy. in l. i. C. de contra. & commit.
5. stip. & Ant. de Bu. in c. sicut, de re iudica. vbi dicit; q̄ nec
solennitas intrinseca p̄sumat, ut d. l. sciendū, & d. l. i. C. de cō
trah. & cōmit. stip. tñ illud est uerum in solennitate intrinse-
ca naturali, nō intrinseca materiali ipsius cōtractus emptio-
nis & uēditionis: nā licet appareat seu p̄bet, q̄ celebratus
fuerit contractus uēditionis: tñ si non appareat, p̄ quo p̄tio,
nō p̄sumit certū pretium, & illa uenditio: & hæc est rō: quia
p̄tium licet sit de solennitate intrinseca materiali ipsius cō-
tractus uenditionis, tñ ipsum p̄tium non est sp̄ uisforme, im-
mo est variabile, & q̄nq; interuenit magnum p̄tium, quāque
paruum, ideo illud non p̄sumitur, ita in proposito cum varij
sint modi tradendi fidei possessionem, nō possumus exten-
sionem potius p̄sumere de vno mō, q̄ de alio, & sic non pōt
dici, q̄ vigore constituti sit tradita possessio, quasi p̄sumat
6. per illā dictionē, & c. q̄ interuenit fidei traditio. ¶ Con-
firmat p̄dicta. nam pone, q̄ de consuetudine sit, q̄ in con-
tractu apponat pena, * & de iure certum est, q̄ notarius p̄
intelligit rogatus, ut in infro apponat clas consuetas ut est
tex. melior de iure in l. fin. C. de fideiuss. fm Bar. & Balin l.
hmōi, in prin. ff. de leg. i. faciunt no. Bar. in l. si prius. s̄. et cē
placuit, per illum tex. ff. de aqua plu. arcen. cum si. & tñ quia
pena est variabilis: * quia p̄t apponi pro parua & magna, no-
tarius rogatus de contractu nō potest in eo apponere p̄e-
nam, nisi illud expressē fuerit dictū, quamuis consuetū est
penam apponi, ita uoluit Bal. in l. fin. i. col. C. de execu. rei
iud. itē pone, q̄ de natura actus sit, q̄ p̄stetur fideiussor, vñ
est in p̄tatoris stipulationibus, nemo est itā infans, q̄ si di-
ceret, q̄ de p̄oria stipione factum est infirmā d. notario cum
dictione & c. possit notarius vigore illius dictionis, & extē-
dere, q̄ interuenit obligatio fideiussoris, cum non cōstet,
an interuenit fideiussor, & quis fuerit fideiussor. ita ergo
in proposito, cum nō cōstet, an interuenit fidei traditio
tpe infro, nec constat, per quē actum fidei tradita fuerit pos-
sessio, non p̄t dici, q̄ possit apponi, q̄ fuerit tradita per con-
stitutum. Plus est dici pōt, q̄ illa traditio, quæ uenit de natu-
ra cōtractus, est uera traditio actualis: sed per constitutum
nō d̄r res tradid. fed haberi p̄ traditā, ut no. gl. i. lab emptio-
nis & ibi Bal. ff. de pac. ad f. uenditor aut teneat p̄prie ad tra-
dendum d. l. ex uēdiō, in prin. q̄ vñ fm magis uerā & cōm-
7. opin. uenditor qui solū se constituit noīe emptoris posside-
re, nō est liberatus p̄fectē ab actione ex empto, quia teneat
ad tradendū, nisi actualiter et tradat, ut no. gl. in l. Iulianus.
s. ex uendito. ff. de ac. emp. & Cy. in l. i. in fi. C. q̄ liceat
ab empt. disce. & expressius Ang. Bal. & Pan. de Cast. in d. l.
ab emptione, & Bal. in l. 2. in pe. q̄. C. de uisris, Pau. de Cast.
in d. l. Iulianus. s. ex uendito, & per Bald. in l. i. C. pro dona.
Nec ob. qd no. gl. in d. lab emptione, q̄ sentit, q̄ uenditor p̄
cōstitutū sit liberatus: quia rñdent Bal. Ang. & moderniores
ibi, q̄ uerum est, q̄ est liberatus a traditione iuris, & ab illa
traditione, per quam transferret dñum, sed nō ab actuali tra-
8. ditione facti, quæ adhuc superest, & sic non p̄fectē tradi-
tione, ergo non debet dici liberatus. l. Iulianus. s. i. ff. de verb.
obl. l. i. rem. ff. de solu. & ibi Imo, damnat Bar. q̄ aliter sentit
in d. lab emptione; & per ista pater rñsum esse eodem mo-
9. do ea, quæ no. Doc. in l. Gallus. s̄. idem credendum, cum oi-
bus suis concord. ff. de libe. & p̄st. ¶ Nec ob. si diceret, fal-
c. tem de iure cōt. d̄r extēdi illā dictionē, & c. s̄m consuetudi-
nem & stylum illius notarii, & si de iure eius non appareat,
debet extēdi fm consuetudinē ḡalem aliorum notariōrū
illius loci iuxta no. per Bar. in l. largitarius. in prin. ff. de edē,
& Io. An. post Spe. in r̄. de inst. dñ. s̄. otenso, super. sed
qd s̄ abbreviatura, & Bal. in l. fi. C. de edē. & in rub. C. de fi-
de infro. in ver. quātō quero, nunquid suā abbreviaturā, &
Cy. & Bal. in l. contractus. C. de fid. infro. & in d. s̄. idē creden-
dum, & Doc. in c. cum p̄ de fid. infro. quia rñdeo, q̄ in actis

Librer Secundus Confil. Alexand.

non inuenio pbatā consuetudinē, nec stylum. Et licet reperiat in actis esse pductum vñ inlirm extensum p eundem notariū ante consensuē inlirm, de quo vertitur cōtrouersia, in quo inlirm reperit esse extensum consensuē, tñ dico, q ex vno solo inlirmo, vel actu non iudicatur stylus, vt patet ex not. per Cy. C. quā sit lon. consue. in ver. 4. circa hoc qritur, cum nos & d. cum tractat de hylis, & expressis Ant. de But. in c. h. post Io. An. ibi de consue. circa medium in ver. p hac datur dicta & c. sic. in d. dicimus in consuetudine s. q. 2. ita nos & ibi no. & l. 1. & ibi no. C. de epis. audi. & plenē not. in 10. l. de quibus. ff. de legi. 1. Præterea q debeat fieri extensio fm stylum notariū, vel fm consuetudinem, istud est ex consuetu ra: quia lex ex illa consuetudine sumit consuetudine. ff. de le. 1. l. si seruus plurim. s. si. cum ibi no. per Doc. p ea, quā ibi enumerant in tex. appellant consueturas. sed ita est, q vna cō iectura & tollit & elidit aliam. l. cum de indebito, in prin. ff. de prob. l. diuus. ff. de re. in int. l. cū ibi no. C. ad l. Cor. de fca. & in proposito nro extat præsump. & consuetura, q non interuenit consuetudo: quia si interuenisset consuetudinem possessio fuisset translata in emptorē. d. l. quod meo, in prin. & non remanisset penes venditores, vt expressē ponunt & fatent in suis positionib. q rei conuēniat ad 40. annis & citra sp. tenuerunt & possederunt dictam rem, ergo non interuenit consuetudinem. Et tanto magis debet præferri ista cōiectura illi consuetura, ex qua se fundant agentes, qui se fundant in gñali consuetudine notariū, vel aliorū notariorū in contractib. omnib. venditionib. sed rei cōueniēti se habent specialē psumptionē fundatā in dicta cōfessione specificē facta de possessione huius rei, & præsumptio, q est in specie d. sp. tollit aliam, q est in gñe, vt est tex. in d. l. cum de indebito, q ad hoc ibi ponderat Bar. in prin. Ex qua possessione dictorū venditorū continuata longo tpe post dictā venditionē inferitur dictā venditionē dici potuisse simulatam, l. si cut. s. super uacuum, & ibi hoc no. Bart. ff. qui. mo. pig. vel solu. & plenē no. Bar. in l. post cōtractum. ff. de dona. & in suo consil. 64. inci. Petrus Nico. Tñ in hac simulatione non facio fundū: quia non est appositā & deducta in specie, prout de iure requirit. q alia rōne vñ, q non pnt agētes prædicti obtinere eo mō, quo agunt. Nam dictas res petita vult Ioannis Sancti Batiliani, & non est pbatum, q dicti Bertonius, & Lobius quondam Baldini fuerint & sint hīdes dicti Ioannis, q in testō suo inuitit hīdes vniuersales aquis portionibus Simonē, & Petrum, & Christophorū eius filios, & sic Simon fuit solū institutus in tertia parte. licet ergo sit pbatum, q mortuo Iohanne Sācti Batiliani remaneret Simon eius filius, qui postea decessit suo condito testō, in quo instituit dñm Baulum suum patrū, & Tassum de Podio, & Tassus renuntiavit hīditati Simonis p parte sua, & expositionib. reorū cōuentorū lunctis attestationib. agētū appareat, q Tomus Batiliani instituit in testō hīdes Baldinū, & dictū Tassum, & q Tassus repudiauerit hīditatē dicti Tomi, & qd Baldinus p dictorū agentia cō adiuuerit: tñ ex hoc non apparet, q dictus quondā Baldinus, & successiue dicti eius filii fuerint hīdes inlirmi dicti Ioannis, sed solū dicti Simonis: quia di

cti Ioannis per no. per Bar. in l. si quidē. C. de except. et in l. unum ex familia. s. in ff. de leg. 2. & per Spe. in tit. de re. ste. s. in ff. si uer. quid si plures. Tñ quia ex hoc fundō non inferitur, q non debeat in totum fieri absolutoria, ideo adhibere prioribus fundamentis dico partes domini capitanei esse in absoluo reos conuenitos. Alex.

ADDITIONES.

- * Consuetudinem. Vide in oppositum eius, quod concludit Alex. hic Feli. in c. cum inter. col. 4. de consue. & in c. ex literis, col. 2. de Annis, & incum P. tabellio. de fid. inlrm. Et uide latē Dec. in l. libens, notab. 8. C. de collar. Et sapiens potest apponi facere consuetudinem, ut per las. in l. s. per in stipulationib. notab. 2. ff. de reg. iur. de consuetu. & pēna. Idem Dec. consil. 449. col. 4. Gramma. decil. 103. nu. 109. & iuramentum non suppleat. las. in d. ex parte. Natta.
- * Non potest Generaliter dici, q illud uulgatū de apponendis, uel si intelligitur clausulā consensuē, de quo in præcedenti consilio debet intelligi de his, quæ reperiunt executionem, uel clariore elucidationē duntaxat, non autem de illis, quæ dispositionem uel nouum effectum, qui aliās non ueniunt, inducunt, uel licet alicubi mox regionis sit, ut in locationib. conductores periculum sterilitatis recipiant, tamen q illud non fuerit expressum, non subintelligitur, nec notarius apponere pōt, nisi de hoc fuerit rogatus, ut est casus, ubi hoc decidit. Anagn. l. licet, col. 1. C. de loca. sic notarius rogatus de fideiussione, non pōt apponere clausulā renunciationi epistolæ, uel discussionis, licet hoc folum, nisi de hoc rogatus sit. Bal. in rub. col. fi. C. de his, quæ in frau. credi. Sic procurator consuetus ad fideiubendum non potest remittere exceptionem ordinis, nisi habeat in mandato, ut uult Bar. et c. incipiendo in l. si fraudatur. ff. q in frau. credi. licet Pan. (quem sequitur las. l. libens, col. 3. C. de colla.) & c. 1. nu. 28. ut lit. non conuēl legat Bar. in contrarium, & male, & ad quod secundum hanc notam multa corrigenda sunt, quæ sine defectu gl. numerat las. in d. l. libens, & alii in locis præcedenti consilio adductis. Et ita f. 1. annos obui per arrestum pro D. lo. Sanguini, qui promiserat, solvere, si pncipalis non solueret in termino, & in protocollo non erat expressa renuncians beneficio discussionis, sed posita notarius in extenso em adiecerat, deinde pignoratio bonorum D. lo. sine discussione cōfirmata per sententiam pgridis, sed me postulare per arrestum securo reuocata, facit tñ, q in illis consensu, q nouum effectum inducit, & sic notarium esse de illis rogati in genere, sicut Baldin dicit. C. de reuocan. his quæ in frau. credi. Adde Hypp. Marth. f. 123.
- * Pēna. Idē qd. Baldem dicit in l. cum quid. col. 2. ff. si cer. per. l. ratione, quia pēna est uariabilis, de quo uide ibi, Dec. not. 3. & las. l. ea parte, in prin. ff. de uerbo. ob. col. 2. Natta.
- * Variabiles. Vide Dec. in d. l. libens, p quo facit, quia ubi cōsumto de hēc uario mō, illa nō atēditur, sed uis cōs. Bar. in l. 2. ad ff. sol. m. & in d. diffin. nō cadit cetera psumptio. Bal. cōf. 24. Subtiliter las. l. N. b. Exemptio idem Bal. in l. 1. C. de re. scin. uend. quem refert, & sequitur Paul. in d. ex uenditio. Paul. & Alex. in l. ab emptione ff. de re. de Ferr. in libel. in d. uenditio. gl. p. Guid. f. ad dec. Delph. 509. Cor. cōf. 343. col. 2. l. 1. conf. 53. l. 2. facit las. l. ubi ar. s. ff. de uer. ob. & d. in consil. Paris. ff. 7. nu. 28. in l. corruptionē. C. de uisuf. & ita simpliciter tenendum, licet Ale. sup. lib. 1. conf. 37. col. 2. alter d. distinguat, & licet contrariū uoluerint Matthe. l. in sing. 17. 1. Arg. Arc. in d. de emp. & ven. in fi. in prin. Cor. consil. 297. l. ita, & lib. 3. las. in d. ab emptione, not. 13. & in l. apud Iulianum. s. Titius, col. 2. de leg. 1. Fran. Pur. l. cere. col. di. nu. 77. cum seq. l. et per Ale. in l. eborari. C. de pad.
- * Traditione facti. Idem tenet Gui. Pap. c. 101. circa med. Corn. consil. 243. in causa uerretē. col. 2. l. 1. Dec. consil. 28. l. Vito puncto, l. dub. Rai. conf. 94. Diligenter, & mautē col. 1. lib. 1. Vide las. in d. ab emptione, col. 5. ubi tenet op. gl. & Bar. cum limitacionibus. Natta.
- * Dicitur, & adde Soci. consil. 94. l. 1. no. in l. Gallus, idem credendum de lib. & posth. plenē dixi in consil. Paris. l. 136.
- * In specie. sup. lib. 1. conf. 77.

Casus necessarius nouiter ex textu recentior emendato restitutus. Albertinus habens 6 filios Antonium, Boninum, Pinum, Andream, Franciscum, & Christophorum, eos instituit heredes equaliter, & si quis eorum decederet intra pupillaria, uel quācumque sine filiis substitutis superuenientes suos filios, uel filios filiorū in stirpes. Erant autē pñati instituti ex diuersis uerbis uidelicet Antonius, Boninus, Pinus, & Andreas ex una: Franciscus autē & Christophorus ex alia. Et sic quatuor primi erāt iter se utring; cōiuncti, reliq. autē duob. ex latere prius tñ. Et pariter hi duo suēt utring; cōiuncti, illis quatuor ex latere prius tñ. Accidit post mortē prius, q prior decederet Boninus sine liberis, deinde autē illā restōnem nēci commisit celsi ex pñona Boini decederet. An relatio Io. Bap. filio suo. Po

stea decesserunt Andreas, Pinus, & Frasciscus sine liberis su-
perstitib. D. Christophoro filio testatoris, & D. Io. Baptista
nepote ex Antonio, inter quos non est controuersia de hñdi-
tate Boini, qui decessit uiuo Antonio, nec de bonis Franci-
sci, q̄ decessit post Antonij, quia q̄tum ad primum d. Anto-
nii ius fideicommissi sibi pro portione sua deuoluti & acq-
siti per obitum Boini, ē ante restitutionem trāsmisit ad Io.
filium & hñdem, q̄ Christophorus non controuerit. Quantū
ē ad fr̄m nepos nil controuerit patruo, quia D. Franciscus
erat frater utriusq; coniunctus d. patruī. Sed q̄tum ad bona
dictorum Andræ & Pini controuerunt: quia Christophorus
patris dicit se solum uocatum ad eorum bona, quæ sue-
runt testatoris, exclusio in totum nepote sola legitima excep-
ta. Et hoc quia est filius testatoris, & sic i primo ordine sub-
stitutionis, & q̄ nepotes non censentur uocati, nisi secundo
loco deficientib. omnib. filiis. Contra contendit nepos se i
totum ad oīa quæcunq; bona uocatum, & patrum prorsus
exclusum siue ab intestato, siue ex testō, quia nepos est filius
fratris utriusq; coniuncti dictorum Andræ & Pini, quib. d.
Christophorus non est coniunctus nisi ex latere patris. Et
uult dicere nepos, q̄ gñalis reciproca substitutio filiorū in-
telligit s̄m dispositionē iuris cōis in auth. cessante. C. de le-
gi. hñdi. Contrarium decedit Alex. uidelicet, q̄ Christophorus
solut est uocatus ex fideicommissio ad bona d. Andræ &
Pini, quæ fuerunt testatoris exclusio nepote, nisi in legitima,
in qua prohibitio detractionis non ualuit: rō, quia substitu-
tiones p̄cipue regulant s̄m affectionem & dispositionem te-
statoris, quem satis constat æqualem habuisse actionem ad
oēs filios, prout ēt oēs & singulos filios omnib. nepotib. in
substitutione filiorum prætulit, & sic q̄d ius superest uli unus
ex filiis, non sunt nepotes uocati. Ceterum q̄tum ad alia bo-
na Andræ & Pini, q̄ non obenerunt ad testatōre, nec sunt
subiecta fideicommissio, non sit difficultas, quin spectet ad ne-
potem uerum & legitimum hñdem ab intestato. D. Andræ,
& Pini iuxta d. auth. cessante. Hoc est uerum thema, & uera
conclusio consilij usq; ad secundam partem. nō. 6. q̄ non loq-
tur nisi de diuisione societatis, & nullo themate indiget. A-
liud ā thema licet ad intellectum consilij necessarium, tñ
usq; hodie in omnib. exemplaribus prætermisum erat, quo
factum est, ut consilij textus, qui sine illo non poterat intelli-
gi, fuerit usq; adeo deprauatus, inuersus, mutilatus, transpo-
situs in omnib. exemplarib. nullo alio sentiente, ut ne-
cesse habuero manum textui restituēdo apponere, q̄ ut sum
mo labore, ita pari diligentia & fide p̄titi, itaq; textum, qua
tenus necesse fuit, renouari a principio usq; paulo post nu-
merum secundum ibi, & si aliquis eorum decederet in pu-
pillari &c. Et exinde, quia non fuit necesse faciē, & tene-
rem textus uulgati mutare tantum corrupte quædam uoca-
bula (more mihi in toto hoc opere solito) restitui non sine
longo & exacto labore, quam supra memoriā hominum defi-
ciente archetypo non superfluum, nisi corrupta exemplaria.

A D D I T I O.

* Hoc consil. duplicatum est, sup. consil. 2. uol. I.

S V M M A R I V M.

- 1 Testator si substituit filios uel eorum liberos, quando supersint alij filij, excluduntur nepotes.
- 2 Ius fideicommissi non transiit filios antequam decesserit.
- 3 Coniunctio naturalis non attenditur in substitutione, sed testatoris.
- 4 Societas cum pupillo non uidetur contracta.
- 5 Quæ sit pecunia communis, an sint communicanda.
- 6 Acquisitio id soli illi ex sociis, cui datur.
- 7 Communicatio fructuum non arguit societatem in ceteris.

C O N S I L I V M XXX.

Vt ois Albertini, & subscripto themate, multiloquo
omisso. Primō q̄tum ad portione bonorū testatoris reli-
q̄ per Boini, qui decessit sine liberis, uiuo Antonio & alijs
fratrib. non est difficultas D. Io. Baptista succedere ex per-
sona Antonij patris sui in portione uiriliter ex substitutione
delata Ant. qui uiuebat tpe, quo euenit casus substitutionis
in persona d. Boini. ¶ Et licet paulo post decesserit Ant. ante
faciam restitutionem fideicommissi, tamen hoc ius fideico-
missi Lib. II. Consil. Alex.

missaria substitutionis semel cessum trāsmisit in D. Io. Ba-
ptilium & hñdem suum. l. cogi. s. idem Metianus, & l. si eius. s.
si is qui rogatus, in si. l. postulante. ff. ad Treb. l. 3. C. de fidei.
Quātum ā ad portione hñditatis, in qua fuit institutus Frā-
ciscus, qui ab intestato sine liberis decessit, Christophorus
frater eius utriusq; cōiunctus dēt admitti d. aut. Io. Bap. in
totum tā ab intestato, q̄ ex uerbis substitutionis excludit. Cete-
rū q̄tum ad principale dubiū in portionib. in quib. fue-
runt instituti Andreas & Pinus, qui mortuo Antonio deces-
serunt sine liberis, hñc esse conclusionē puto, ut Christophorus
in substitutione p̄ferat Io. Bap. ¶ Patet ex uerbis testi, q̄
testōr vles hñdes æqualiter instituit Antonium, Boinum, Pi-
num, Frāciscū, & Christophorum, & si aliquis eorū decede-
ret i pupillari ætate, uel postea quicunq; sine filijs, substituit
supiuentes eius filios masculos, uel filios ipsorū in stirpes,
& nō in capita pupillariter & per fideicommissum sine detra-
ctione alicuius legitimæ, uel Trebellianicæ. Nam ad substit-
utionē fuerunt ex ordine scripturæ primō notati filij testato-
ris superiuentes, & sedo loco per diuinctā, uel, fuerit notā
ti nepotes testatoris. At illis extantib. qui sunt de numero
filiorum testōris, non admittunt illi, q̄ sunt de numero nepo-
tum, ut est casus in l. hñdes mei. s. si. & ibi no. ff. ad Treb. &
l. cū p̄ f. s. p. ff. de leg. 2. bene faciunt no. in l. Gallus. s. quidā
ē. ff. de lib. & posth. & in l. cū quidā. C. de ver. fig. & in l. si
qui ducenta. s. uir. ff. de reb. dub. ¶ Et dictū ius fideicom-
missaria substitutionis nō transiit Antonius ad D. Io. Bap. fi-
lium & hñdem suū p̄ portionib. illorum, in quorum persona
nondum euenierat casus substitutionis tēpore, quo decessit
* D. Ant. ut l. si in persona. C. de fidei. & per l. hñdes mei. s.
cum ita. ff. ad Treb. l. cum p̄ f. s. hñditatem. ff. de leg. 2. & not.
gl. * & doc. in l. unica. C. de his, qui ante apert. reb. probata
gl. in l. si, cui. ff. de actionib. & obli. q̄ ab oibus ibi cānat. & p
Bald. in d. l. si in personam, & in l. i. in prin. C. ut actiones ab
hæredib. & in l. unica. s. finatam aliquid sub cōditione. C.
de cad. tol. per illu. tex. in l. si p̄r. in 3. q. C. de insti. & substit.
& in c. i. qui suc. tene. & no. ff. Bar. in l. i. ff. de leg. 1. Et si qua
difficultas adduci p̄t. vñ esse ex eo, quia d. Io. Baptista erat na-
tus ex Antonio utriusq; coniuncto d. Andræ & Pino, sed d.
* Christophorus erat tñ ex latere patris coniunctus, unde ui-
debat ob stare id, q̄ noluit Dy. in l. cohæredibus. s. qui di-
feretas. ff. de uulg. & pup. ubi concludit, q̄ si quidā hēbat
duos filios ex prima uxore, & duos ex sedā, & eos instituit,
& innicē substituit, & in p̄sonā unius euenit casus substitōis,
q̄ admittit solus ille, qui erat utriusq; coniunctus arg. d. s. q̄
discretas. Tñ in hoc cōtra Dy. tenuit Bar. a. in l. Lucius, ad fi.
ff. de uulg. & pup. uolens, q̄ non debeat attendi coniunctio
* sanguinis inter eos, sed coniunctio facta in institutione a te-
statore, cū debeat uocari s̄m affectionē, & uotū testatoris,
arg. l. qui liberis. s. hæc uerba. ff. de uulg. & pup. ergo cū testa-
tor hñet ad eos parem affectionem, & pariter eos instituerit
illud debet cōsiderari, & nō coniunctio sanguinis inter eos,
ut probat per alias rationes, de quib. per Bar. in d. l. Lucius,
* & idem tenuit Bal. in l. in testō, in 5. q. C. de test. mil. idem
ē ibi tenet Ang. idem ē tenuit Nic. de Neap. & Bal. in l. i. d.
hoc iure. ff. de uulg. & pup. & Io. de Imo. in d. l. Lucius, & d. l.
s. qui discretas, & in c. Raynuitius, in materia reciproca sub-
stitutionis, de testa. & ibi dicit hñc esse communem opi. Et
q̄ non ob id, q̄ hñ in auth. itaque. C. cōia de success. quia illa
loquitur qñ tractatur de succedendo fratri ab intestato, nā
tunc præfert utriusq; coniunctus, sed in hac quæstione de
succedendo ex testō ipsi testator. ¶ Nam per substitutionē
fideicommissaria succedit testator. cohæredi. s. cum filio. ff.
de uulg. & pup. idem tenet Pau. de Casin. l. i. C. de impub.
& alijs substit. ubi refert se consuluisse, & pro ista opi. indu-
cunt etiā præfati doct. l. ff. ad Treb. & ostendunt q̄ tex. in d.
s. qui discretas. facit potius cōtra Dy. ut per eos in d. locis.
Præterea in q̄ Dy. ibi omnes erant nominati in primo ordi-
ne substitutionis pariter, non ita in casu nro, in quo fuerunt
primo nominati filij, & successores nepotes per diuinctiōne
importantem, q̄ donec extat aliquis de numero filiorum,
excludantur nepotes, ut dixi supra. facit, q̄ legitima dicto

Lib. Secundus Consil. Alexand.

rum quatuor filiorum defunctorum sine liberis debet deduci de dictis portionibus restituendis p. fideicommissum quia in legiti-
 ma non potuit fieri subdito fideicommissaria dictis filiis, cui ef-
 fecit fuerint puberes. l. qm in priorib. C. de inoff. test. & ibi
 nota d. s. cu filia & l. cu patronus. ff. de leg. 2. plenè hoc per
 Docum. lex trib. ff. de notat. test. & p. Bar. & alios in l. j. s. ff. de
 vulg. & pup. & dicta legitima spectabit ad eos, q. ex forma
 statuti sunt hñdes ab intestato dictorum filiorum, q. sine liberis
 ab intestato decesserunt. ¶ Quantu aut ad fm dubiu, an ac-
 6 quiesca p. do. Christo. & ei donata & obuenta tpe, quo fecit
 oem cu eius nepote, debeant cõicari. Rñd. q. nõ q. uerbo
 ferit, q. libri apothecæ sunt inticulati i psona tm ipsius Chri-
 stophori, & acquisitionis fuerit facte p. D. Christoph. sub noie
 sionec hoc iuuat, si p. aliqua parte, ut dñr. D. Christoph. nego-
 tiatione & arte exercuisset de pecunia redacta ex reb. cõib.
 ipsius & nepotis. l. si patruus, & ibi hoc firmat Bar. & alij.
 C. cõia. vtriusque iudi. l. l. Titij, & Maumij. s. altero, & ibi
 not. Bar. ff. de adm. tu. & licet infimul habitarent, & hñdita-
 7 pris d. Christoph. & antedñi Jo. Bap. cõiter possideret.
 Lex parte. s. filius. ff. fam. erci. & pñrtim q. maior pars oium
 pñrtium sint acquisit tpe, & q. do. Jo. Bapt. erat pupillus,
 & carens tutor, quo casu non põt uideri inter pñctos taci-
 ta societas, q. expressam pupillus b. per fe contrahere nõ po-
 8 tuit. l. vt in conditionib. ff. p. foc. ergo nec tacitã fm Bar.
 & alios in locis palle. & Bal. in l. cu duob. s. Papinianus. ff. p.
 socio, & Bal. in l. cum oportet, in prin. circa 3. uel 4. col. C. de
 bonis, q. lib. & non põt uideri cõtrafacta societas oium
 bonorũ, ex quo Christophorus negotiabat noie pprio, ut p.
 Bar. d. s. altero, cum alijs, supra alie. Et in terminis nostris
 Ang. consil. 60. inci. morte d. filij, & ibi subdit, q. si patruus in
 usus proprios conuertit pecunias cõnes, q. nepos ab eo recu-
 perare põt oẽ interesse occurrens rōne dani emergētis, ut
 si nepos habuit p. cã necessaria accipere pecunias sub usuris,
 uel aliud damnu passus, qd passus nõ fuisse, si ratã pecu-
 niarũ suarũ habuisset, non aut poterit recuperare interesse
 rōne lucri cessantis per ea, q. legunt & notant i l. j. C. de sen-
 7 q. pro eo, qd interest, & in c. nauiganti, de usuris, & licet An.
 in d. consil. dicat, q. si patruus cum pecunia cõi lucrati essent,
 lucra sunt cõdicanda nepoti, ut no. p. Spe. in ti. de iudi. s. se-
 quitur, uer. j. cu seq. dñt intelligi, qñ noie cõ hoc fecissent, alias
 secus, p. l. i. l. i. ff. de fo. & probat Bar. & alij in d. l. si patruus,
 q. concur. supra alie. nec Spe. in loco palle. dicit cõtrarium,
 Præterea dato, q. istud esset, qñ negotiatum esset ex cõi pe-
 cunia, prout dicit Ang. q. tñ non est uerum, ut dixi, tñ aliud
 est, qñ negotiatum, uel mercantia fuisse facta de pecunia re-
 8 dacta ex re cõi, puta ex guado cõi, ut in casu nostro, q. a pe-
 cunia redacta ex re cõi non dñr. cois. l. i. uas. s. ff. de furt.
 & hanc differentiam facit Bar. & cõiter scribētes in d. l. si pa-
 truus, per illum tex. cum ibi no. & per alia ibi allegata p. eos.
 ¶ Ad prædicta bñ facit, qd no. Bal. in l. cum oportet, circa se-
 cundam col. C. de bo. q. lib. j. ubi dixit, q. si duo fratres simul
 habitant, uel duo sunt socij, & uni aliquid donatum fuerit,
 in dubio intelligitur donatum illi soli p. se, & non tenetur
 alij cõicare per l. socium, qui in eo. s. ff. p. socio, & text. in
 c. 2. de duob. fratrib. de nouo bñe. inuelli. Et dato, q. cõica
 i fuerunt fructus & redditus hñdatis bonorum patris dñci
 Christophori, & aui d. Joannis Baptista, non dñt illa cõicatio
 inducere tacitam societatem quò ad lucrum artis specia-
 riz & quò ad alia, q. apparent gesta noie proprio Christofo-
 9 ri & nõ cõicata, ut inquit Bar. in l. i. s. ff. si quis hoc interdi-
 go, per illum tex. de itine. actus; priua. & in d. s. altero, & Ang.
 in lex duob. ff. de negotijs geitis, & in cõs. 3. inci. pater ha-
 bens, & Bal. in d. c. de duob. fratrib. de nouo bene. inuelli.
 per illum tex. ¶ Ex quo inferit Bart. Sal. in d. l. si patruus,
 q. dicit apparere, q. cõicati essent fructus prædiorum, uel alij
 quod lucrum apothecæ, non intelliguntur cõicata p. dia, nec
 capitale apothecæ. & si dictus Christophorus usus est in arte
 speciariz aliqua opera dñci Joannis Baptista, sed satisfieri
 arbitrio boni uiri p. comodo & utilitate operæ, ut no. Bal.
 in l. acceptum, circa 2. col. C. de iur. iur. & in authen. ex testamē-
 to, l. i. u. r. de iur. capitulo & c. C. de colla. & fm consuetu-

dinem regionis; arg. l. exceptio. C. loca. l. dñi prædiorum, C.
 de agri. & censu. lib. 1. r. & no. Ang. in d. consil. 80. Et c. q. ha-
 10 bet & acquiritur d. Christophorus, j. non fñm in dubio ac-
 quisuisse de cõi p. monitione, nisi aliud p. betur, maxime p. re
 supponat quod fuisse, & esse optimũ artificem, inquit Spe.
 in d. s. sequitur, uer. sed quid si unus ex fratribus, ut inquit Spe.
 quon. arg. l. si de fru. arbi. tute. & in l. 4. ff. ad l. Falc. & ita cõi
 uoluit Bar. & plenius Bal. in d. l. si patruus, & Bal. in l. p. c. c.
 si quis alteri uel fñi. Facio, quod no. Bar. in l. cum proponas,
 C. p. foc. Ex istis clare colligi poterit habitã ueritate facti,
 an ea, q. obueniant Christophoro sint cõia, seu cõdicanda.

ADDITIONES.

- * Duplication consil. l. i. h. 6. Nata.
- * Fideicommissi, iustid uult Bar. & alij ibi in l. cum filio. col. pen. ff. de leg. 1. Nata.
- * Eccessit Ant. j. Fideicommissum conditionale non transmittitur in descendentes. Vide Soc. in d. l. heredes mei. s. cum ita, ubi ponit nullas no. declarationes, quas secutus est Ruin. quodam eius consil. impresso, quod apud me extat una cum tribus alijs consilijs in eodem casu per præstanti. Dec. redditus. Nata.
- * Glo. Est communis opin. ut per l. consil. 204. col. pen. lib. 2. Vide Dec. consil. 369. Nata.
- * Coniuncti. Facit, quia qui legat fratribus suis, primò neniunt fratres utrinque coniuncti. Paul. de Cast. in l. i. C. de uerb. sig. Et in simili propo- sitione consiluit. Talis licet non faciat mentionem Alex. hic per d. s. qui discretas, consil. 143. lib. 4. Nata.
- * Baridem contra Dyn. tenet Ray. & Alberi. in rub. ff. de vulg. & pup. q. 16. subit. breuili. Bal. iam hoc iure in ff. de vulg. & pup. l. mo. l. i. Alex. d. s. qui discretas Bal. in l. in testamento. q. 5. & ibi Ang. Sal. Rom. Alex. & omnes. C. de testa. mili.
- * Sanguinis. Facit, quia in fideicommissis frater præteritur filio frutis, licet secus fir ab intestato secundum Bal. in l. cum ita. s. in fideicom- missio. ff. de leg. 1. refert, & sequitur Alex. consil. 137. lib. 1. Dicit Dec. consil. 299. col. 9. uerba illa testatoris, q. portio decedentis superuenientib. applicetur, intelligatur salua gradus p. portio. arg. per illud dict. Paul. de Cast. in l. i. C. de uerb. sign. s. relatum. Et uide quod dñr. ibi l. i. uide. Dec. consil. 95. l. dub. per tex. in d. l. cum pater. s. pen. ff. de leg. 1. Et re- petit consil. 18. col. pen. Et uide etiam quod per d. s. qui discretas, con- cludit Dec. consil. 186. per 10. Et de statu uo eante fratrem ad fratris suc- cessionem, exclusio fororibus, q. filij fratris concurrant, Dec. consil. 484. dub. 2. Nata.
- * L. Lucius. dem tenet Dec. consil. 304. l. dub. Nata.
- * Pupillus, sup. lib. 1. consil. 49.
- * Communis inf. eod. lib. 1. consil. 49.
- * Hoc consil. duplicatum est, sup. consil. 28. vol. 1. Hier. Zanch.

CONSILIUM XXXI.

Vide sup. lib. 1. consil. 28. quod hic duplabatur.

S Y M M A R I U M.

- 1 Principale si non ualeat, nec pena, aut accessorium, nu. 7.
- 2 Alienare qui non potest, nec compromittere potest.
- 3 Contraueniens posterius non incidit in penam, nu. 9.
- 4 Pena adiecta factio non censetur in fraudem.
- 5 Pactu de non allegando nullitatem, cui renunciari non pñt, ualeat.
- 6 Inuamenti multa sunt iures.
- 7 Causa iusta excusat a pena compromissi.

CONSILIUM XXXII.

OPORTVNE considerato themate, compromisso, & statutu de quib. iur. themate sit mentio. Videt pri-
 ma consideratione dicendum d. penam aduersus Zanotti fi-
 1 præsctum non esse commissam, j. quia ubi princeps non
 tenet, nec est ipsum accessorium a effectu hñe potest. non
 dubium. C. de leg. l. stipulatio hoc modo cõcepta. Titia, in
 2 princip. ff. de uerb. oblig. & specificet in pena non glo.
 in l. si patronus ex debita. ff. si quid in fraud. p. q. q. dñr. q.
 rescisso contractu quò ad principale rescinditur etiam quò
 ad penam. Bene facit text. in l. 3. s. si seruus. ff. de pecu. Ex
 quo tex. colligit ibi Bar. notabile, q. ueniens contra lucrum
 nullum nõ incidit in penã compromissi, ergo eadem rōne
 ueniens contra compromissum nullum, non debet in penam
 incidere. Ad id tex. in l. fin. ff. de confitut. pecu. per quem di-
 cit Bal. in l. i. ab intest. C. si cer. pet. & in rub. C. de cõli. pec.
 q. si in infirno non ualeat principale, non tenet etia cõfessio
 guarentiata accessoria super ea, nec est pceptum guaren-
 tigi ad hoc. Et dicit esse tex. sing. in d. l. bene facit, q. nec in-
 cidit.

c. si de pœna. sed ita est, q. d. compromissum non habet tueri, ergo nec pœna in eo promissa debuit posse committi. Quid autem compromissio non potest habere vires, cõstat: q. t. quia prælatus ipse & tanto minus ecclesiæ procurator su poterant compromittere super rebus ecclesiæ in consilio su per iore. c. ueniens, & c. de cetero, de transfactio, & utrobique; no. doc. & etiam in c. contingit, eo. ti. ubi prælatus in talibus rebus ecclesiæ, q. sine auctoritate superioris nō possunt alie nari, non potest transigere, ergo nec pari ratione compromittere, quia compromissum est transactio, in aut. ut disse. iud. in prin. & ibi no. & in aut. si uerō contingerit. C. de iud. & plene no. in c. Quintanallis, de iur. iur. & illud est expresse firmat Bal. in l. i. C. si aduer transact. ubi dicit, q. sicut tutor, uel curator, uel prælatus non possunt transigere, nec alie nare sine decreto superioris, ut no. glo. in l. i. a. ita nec potuerit compromissum in arbitratorem facere, idem dicit Bar. in cons. 159. inci. vi. quidam constitutione. Præterea & secundò iuris solemnitati non potest renunciari directè, ut l. contra iur. in prin. de pac. l. testandi. C. de testa. l. nemo pōt. ff. de leg. i. & no. doc. in l. p. e. C. de pac. & in l. i. ius publicum. ff. de pac. & in c. si diligenti, de fo. com. ergo nec per indire ctum. l. per promissionem penā. l. Seius, & Augerius. ff. ad l. Fal. Et ideo dicit ibi Bar. q. cum per pactum non possit pro rogari instantia causæ principalis iuxta. l. propterandum, in prin. C. de iud. & litigantes promittant unus alteri, q. si quis eorum opponat de instantia precepta, solatur certū quid, certū non ualebit. per hoc etiā decidit ibi Ange. plura alia similia, & Bal. in l. i. sup. de iudiciis. ¶ Tertio quia illa pœnā petere pōt, qui in eā non incidit c. cõstitutus, de penis. l. cū pater. s. illi, de re iud. Vnde, si post primū contrauenientē & incidentem in penā aduersarius ē cōtrauenit, non pōt ipse secundò contraueniens petere penam, & dolus cū do lo, seu culpa cum culpa compenfabitur. l. i. ambo. ff. de com penā. l. i. uito atq; uxore. ff. sol. mat. & in proposito nostro. l. a. de Are. Bal. & mo. der. in l. i. morā, & in l. cum mulier. ff. solu. mar. & per Io. An. in regula, frustra, in Mer. ergo cum dict. de Boinis pmisserit ēt non reclamare, nec querelare a laudo sub eadē penā, & nihilominus postea reclamauerint, & sic laudo contrauenient, sequitur, q. penā a Zanoto petere ne queunt cū effectu. ¶ Sed pmissis non obstantib. contrariam insinam de iure probabiliorem esse puto, s. d. Zanotum in penā incidisse, & illam cum effectu per cameram dñi, & per dictos Boinis exigī posse rationibus infrascriptis. Nam certum est, q. dicta pœna fuit adiecta factō, quia promiserunt dictæ partes non uenire contra cōpromissum, nec cōtra lau dum, & istud appellatur quid factū, ut de fe pater, & not. in l. stipulationi alia. s. ff. de ver. ob. per gl. & Doc. & not. doc. in l. cū proponas. C. de dolo, & in l. cū allegas, ubi Bal. C. de vlt. cū si ergo sine dubio talis pœna tanquam adiecta promissioni facti est exigibilis, nec psumitur quoquo modo in fraudē adiecta. l. sed & si quis. s. fin. ff. si quis cau. l. Lucius. ff. de act. emp. cum ibi no. & l. i. di. dñi. ff. de eui. & plene not. in d. l. cū allegas, & in l. l. l. di. dñi. Pap. ff. de act. emp. & in pœna compromissi est tex. expressus in c. dilecti, de arb. ¶ Vidēdū est igitur, an Zanotus uenerit contra promissā adeo q. in pe nam incidere, & constat q. sic quia Zanotus ea, q. promisit, non solum promisit tanq. procurator, sed ēt proprio nomine promisit, ut constat in infro compromissi. vnde cum promi sisset, q. ipse Zanotus non opponeret, & nec allegaret aliquā nullitatē, exceptionē, uel cōpositionē contra d. instrumentū & compromissum, eo maxime, q. dicit res, de quib. fuit factum cōpromissum, fuerint ecclesiastica, & q. dictus arbitra tor esset laicus, & q. in pñctis nō fuerint adhibite solemnita tes requiritæ, put in plurib. partib. dicti infri mihi exhibi ti continet: postea ēt d. Zanotus coram eodem arbitratore opposuit cōpromissum non ualere, allegando non interuenisse auctoritatē summī Pontificis, & sic directō cōtraue nit. cautē & consultē factū fuit compromissum, p. parte dñi cōtra de Boinis suspiciōib. de nullitate compromissi, nā ad hoc uoluerunt d. Zanotum promittere, q. non allegaret nul litatem cōpromissi, ideo eo allegante committit pœna, ut ēt Lib. II. Consil. Alex.

decidit Bar. in l. vbi pactū, in pe. col. C. de trans. & hoc etia re decidit Ange. c. cōf. 187. inci. A. & B. cōtraxerunt & c. ad. si ubi inquit, q. si finia lata erat nulla ob defectū solemnitatis, & p. pactū conuentū fuit nō op. ponere de nullitate ob defectū solemnitatis, nō pōt dici nulla, nō obstante pacto, maxi me fm eū, si pactū esset iuso firmatū, put fuit i. casu no. q. p. seruari sine interitu falsit. eterne. c. q. cōtingat, & c. si ve rō, de iure iur. Nec ob. fm q. partes non possunt renuntiare solemnitatib. uis introductis de iure publico, ut no. i. c. de cau sis, de offi. deleg. & in c. i. de libel. obia, & in c. si de reg. iur. i. 6. & in c. le. sepe, de uer. sign. & in auth. offerat, de li. conte. ga rñdet ipse, q. hoc uerū est, quantū ad hoc, ut actus ualeat nō seruata solemnitate, tñ licet non ualeat nisi, nihilominus p. pactum non pōt allegari nulla, allegat no. p. gl. in l. si credito rib. C. de ser. pign. dato manu iussu rōne. l. q. p. mortē, ff. de adop. Ad idē bñ facit, q. uoluit Io. An. in addi. Spe. in tit. de inst. edi. s. porro. in uitiā additione, ubi uoluit, q. licet si ne iuso non possit renunciari iuribus vbi uoluit, q. licet donatiō nō ualere sine solēnitatē infirmationis tñ fallit, ubi iusm b. interuenisset. mouet p. c. cū cōtingat, & in c. quemadmodū, in si. de iure iur. & c. quis de pactis, in 6. & p. auth. facia, C. si aduer. uendi. Et hoc latē ēt firmat Io. de Imo. in repetitioe d. c. cū cōtingat, in decimo membro, maxime circa 4. q. nā fm eū uidemus, q. licet in alienatione rei minoris requirāt solēnitates decreti, ut d. l. lex, q. tutores, cū uulgaribus, C. de adm. m. p. iusm derogat illi solēnitati, & adhuc ēt al legat plura, & rñdit ad rōnes, q. allegari possent in cōtrariū, ut ibi latē per ipsum. Idem ēt, q. cum iuso possit renunciari iuri nullitatis p. defectum solemnitatis, tñ uenit Bar. in l. lanti qua. si. in fi. Cad. Velle. sed in casu nostro interuenit iusm, * ergo & c. ¶ Nō ob. q. d. Zanotus in dicta sua exceptione nul litatis fuerit expulsi, & ea reiecta fuerit processum ad lan dū, & sic non debeant posse dicti de Boinis cōsequi utrūq; s. penam, & expulsiōē exceptionis, iuxta. l. rescriptus. s. si pa cto, ff. de pac. & l. apud Celsum. s. l. ab eo, ff. de doli excep. q. rñdeo, q. in compromisso inserta est clausula, q. pœna com missa firmum maneret compromissum, quo casu utrumq; cō sequi pōt. l. qui fidem, ff. de trans. l. cū proponas ab ea, C. de trans. Præterea fuit appositum iusm, quod operatur, ut ad utrumq; s. penā, & obseruantiam oīum, q. promissa sunt, cogi possit contra faciens, ut l. si quis maior, C. de trans. factio. ¶ Mō dō supersit al. in cōtrariū allegata rñdere, & ex rñdē ad huc magis liquebit de ueritate pmissorum. Non. n. ob. q. ubi principale non tenet, accessorium non pōt hñe effectum. l. non dubium, de leg. cum si quia rñdeo, q. si simpliciter fie ret compromissum, in quo est inserta pœna, si cōpromissum est nullum, non potest committi pœna occasione compromissi nulli, & ita loquunt oīa, quē in primo in argō allegata sunt. Sed ubi promitto sub pœna non allegare nullitatem compromissi a me facti, ista pmissio ualeat, maxime si iusm interuenit, ut firmat Ange. & Io. And. & alij in locis supra p xime allegatis, ergo, si illa pmissio ualeat, sequitur, q. ualere de bet adiectio penæ promissæ accessoriē, si alleget dicta nulli tas, & sic incidit Zanotus in penā, eo q. uenit contra cōuen tionem, q. a promisit non allegare nullitatem, q. promissio ua let, ut est dictum, & sic non ob. id, q. d. no. Bar. in l. i. s. si ser uus, ff. de pac. cum fi. ¶ Non ob. fm arg. fundatum per l. Seius, & Augerius, cum ibi not. per Doc. ff. ad l. Falci. qui rñdeo primo, q. illud est uerum, ubi aliquid esset prohibi tū p. publicam utilitatem principaliter. Nam si quis faciat di spōnem contra illam prohibitionem, & promittat sub pœ na dictam prohibitionem non allegare, non ualeat promissio q. rñdendaret contra publicam utilitatem. m. d. l. Seius, iusm ēt d. l. quod de bonis s. rñ. ff. ad l. Falci. & hoc, ne timore pœnæ fiat peruersio publicæ utilitatis. Sed in casu nostro ita promissio penæ non fuit facta in actu prohibito ratione publicæ utilitatis principaliter, p. prælatum facere commis sium super rebus sine auctoritate superioris, tñ in casu no stro promissio prædicta facta per Ianotum non deesse cō tra publicam utilitatem, sed ad damnum suum. Nam promissio Zanoti respectu ipsius Zanoti, in quantum proprio

Liber Secundus Consil. Alexand.

nomine sub pena promittit nō allegare dictam nullitatē cōpromissū, nec impediebat eā allegare: q̄a quantū ad hoc p̄mittendū & obligandū, plati & bona ecclesiā sub pena, nō habebat, nec hīc poterat Zanotus mandatū efficax a plato. Primō: q̄a platus nō potuisset ad hoc cōsultare p̄curatōrē cū mandato renuntiandi exceptioni nullitatis, vel alteri exceptioni, q̄ cōpetere possit plato ad cōmōdū ecclesię, vt no. Io. An. in c. 2. de dona. p̄ illū tex. & Inn. in c. 1. de deposito, & in c. 2. q̄a platus dando p̄curatori mandatū cōpromittēdi, dēt intelligi in casib. in quib. ipse cōpromitteret, ut si cōpromissum fieret sup̄ reb. q̄ alienari non possent sine solennitate & autoritate superioris, de quib. trib. h̄r̄ mencio. 12. q. 2. fine excep. in s. itē si domus, & s. ferrulas. 8. 1. d. i. seruus. intelligit. n. q̄ platus senferit de compromisso valido. h̄nc conditio filia mea, ff. de cond. & dem. & l. si qs locuples, in ff. de manu. test. nā videret mādare illicitū, si diceremus, q̄ videat mandasse, qd sine autoritate supioris, & solennitate possit cōpromittere super reb. ecclesiā, super quib. non poterat transigi, vel cōpromitteri sine dictā solennitate. In dubio aut̄ non est plendum mandatū comprehendere id, qd esset illicitum. l. si procurator, ff. de cond. in d. l. pater, ff. q̄ in frau. ere. l. 3. s. si is, pro quo, ff. qd quisq̄ iur. licet ergo quo ad d. Zanotū * p̄rio nomine p̄mittēt ualeat dicta p̄missio in eius p̄iudiciū, inquantū p̄missit, q̄ ipse non allegaret nullitatē: tū p̄ hoc nō dēt afferri p̄iudiciū plato, vel ecclesiā, attempto q̄a, ut dixi, platus non impedit dictā exceptionē op̄ponere, & sic pater, q̄ istud pactū alteri, q̄ Zanoto obesse nō potuit non aut̄ publice utilitati, aut utilitati ecclesiā. Postremo nō ob. tertii argū p. c. constitutus, de penis, cum si q̄a rīdeo, q̄ dicti de Boinis in penā incidierint, q̄ quis promiserint non reclamare a laudo, tū sp̄ inest tacita cōditio, si arbitrator iussit laudabit. l. si libertus ita, ff. de op. libe. c. 3. Quin talialis, de iureiur. & qd̄ late no. Bar. in l. si societas. s. arbitrorū, ff. pro soc. cū suis concordant. & eadē mō intelligit h̄mologatio futuri laudi facta in dicto cōpromisso, ut no. Cy. in consil. 3. incipiente, Ptolomæus, & Bar. in l. cū antea, C. de arbi. & in d. l. si societas, s. arbitrorū, & Bal. in l. h. in 12. q. C. de contrah. emp. Ad hoc accedit statuti ciuitatis Regij, maxime in ea parte, in qua disponit, q̄ petens reductionem laudi ad arbitriū boni viri, non incidat in penā cōpromissi, si obtinuerit in totū, vel in parte, put̄ fuit in casu proposito.

8. Pro hoc facit: q̄a iusta cā exculat, quo minus cōmittat penā cōpromissi, ut not. Io. An. in addi. Spe. ti. de arbi. s. si. ver. tam quid si cōpromissum, ar. l. qui solidus. et. ff. de leg. 2. l. si debitor, ff. de pet. her. & qd̄ no. in l. ex consensu. s. si. ff. de appel. & in l. 1. s. si. ff. si qs ius dicen. non obte. & idē dicit Bal. & Ang. in l. res. fratres, ff. de pac. & Bal. in l. cū tutoribus, ff. de tranſa. & in l. si. C. de arbit. & in l. non solum, ff. de rei vendi. & Ang. in l. q. Romę, s. duo fratres, ff. de verb. obl. Quod aut̄ iusta cām reclamandi habuerunt d. de Boinis, p̄a tet ex sua lata in cā reductionis ad arbitriū boni viri. l. inge. nomen, ff. de statu ho. c. in p̄sentia, de renun. c. cum inter, de re iur. & in specie no. Bal. in l. contra maiores, in si. ver. C. de inoffi. test. † Plus dico, q̄ dato, q̄ iustam causam reclamandi de laudo d. de Boinis non habuisset, tū non incidierit in penā ēt ueniēdo contra cōpromissum, ex quo semel fuerat prius conuentum p. d. Zanotū. vñ frangenti fidem & l. cum p̄ponas, la. 2. C. de pac. l. q̄ fide, de tranſa. c. de iureiur. & fir mat Bal. Sal. & moderni in d. l. cū p̄ponas. ubi dñt hoc esse uerū, et si fuit apposta clausula, q̄ pena commissa ratū manere cōpromissum. q̄a ista clausula nunq̄ operat nisi in fauorē obseruantis, non aut̄ pro non obseruante, ut notat in dicta lege, qui fide & pater, q̄ licite & impune potuissent d. de Boinis uenire cōtra cōpromissum p. d. l. cū p̄ponas, cū si. & p̄ cōsequens nō incidierit in penā, immo penā aduer sus Zanotū exigere pnt, ut late firmit Bar. & Bald. & Io. de Imo. in l. cū pater. s. libertis, de re. 2. Bar. in l. 1. s. 1. arietes, ff. si quadra. pan. fed. & And. de But. in d. c. constitutus, de penis, Pau. de Cast. in l. semel mora, ff. sol. ma. Fr̄ ista reputatur uera opinio p̄ dicta, & maxime q̄ interuenit iustum in promissionē, put̄ in casu nostro, q̄a tunc dictus Zanotus, qui

d uenit contra d. iustitiam iuratum, cecidit ab omni actione, q̄ sibi cōpetere potuisset uigore d. iustitiam, adeo q̄ ex eo cōsummare non potest. l. si quis maior. C. de tranſa. ¶ Et sic patet, q̄ non obstat allegata in contrarium, quia isti de Boinis non uenerunt contra cōpromissum, & dato q̄ etiam nemis, licite & impune facere potuissent, ut dixi. ¶ Nec ob. d. c. cōstitutus, quia potest multis modis responderi, ut ibi per And. de But. & maxime quia ibi non constabat quis primū, & quis secundū contrauenisset. Alex.

ADDITIONES.

- a. Accessoriam, tex. gl. c. 2. de p̄reca. gl. c. significandis in fi. de offi. dele. ga. Cy. l. 1. C. si quid in frau. par. Fabia. de mon. Saut. trac. emp. & ueniat. par. 8. in prin. ner. 6. effectus. Bertrach. trac. gabbella. 3. par. 8. par. col. 2. And. l. 1. c. 1. de proh. feudi alii per Iotha. col. 3. in offi. feu. Soc. l. 1. col. 1. ff. de his, q̄ p̄one no. Fel. cap. si cautio, col. 2. 1. de ad. iust. l. 1. 1. 6. ff. quis ita, in l. 1. imposib. lib. 4. c. 1. stipulatus. s. Chrysofonus, col. 1. 4. de uer. ob. l. 1. §. si uir uxori, de acq. pol. consil. 2. col. 3. l. 3. Hyp. Mar. in rub. de fideiur. q. 1.
- * Incip. A. & B. Illud consil. Angeli sequitur Ruin. in l. nemo potest, col. 17. ff. de leg. 1. referens simpliciter dictum Alex. hic facit, quod in finis l. Abb. consil. 43. Quidam D. Ant. lib. 1. ubi probat uelere promissionem factam secundo marito per quemdam, q̄ in dote sibi data non erit inelastus per filios primi matrimonij. Et cum Alex. hic transiit Ru. consil. 14. 2. dubli. 2. ubi intelligit hoc procedere in defectu, qui oritur ob solennitatem omisam, secus in eo, qui insurgit ex defectu potestatis arbitratoris, quia hic, non oblatē renunciationis poterit opponi. Nat. b. Iuramentum. imo, ut sup. dixi consil. 4. nu. 10. lib. 1.
- * Iuramentum. No. q̄ non potest contraueniū laudo, ubi in compromisso adest iuramentum, nisi petatur absolutio, quod legiſt Ru. consil. 14. 2. dubli. 3. Nat.
- * Zanotum. Contra illud Zanotum facit tex. in l. 8. ff. res. C. de p̄d. mino. Nat.
- c. Pena in fili. s. consil. 66. l. qui Romę, s. duo fratres, de uer. obl. Phil. ff. de c. 1. inf. ff. de elec. in 6. facit inf. consil. 115. col. 4. l. 4. Hyp. Mar. in patre, nu. 2. ff. de questio.
- d. Cecidit. Vide no. sup. lib. 1. consil. 85.

SVMMARIVM.

1. Pena ut sit locus, liquidissime constare debet.
2. Protestatio in ciuitatis debet aduersarium certum reddere, nu. 5.
3. Probatio incerta non reueat.
4. Mandatum generale non facit incidere in penam, nu. 6.

CONSILIVM XXXIII.

Vis o themate, & iustitiam absolutiois inita inter Barth. reum, & forores ex parte una, & Dñicum ac fratres, & filios q̄ August. ex altera, q̄ obligatione dictorum Anton. & magistri Andree intercedentum pro d. Barth. & fororibus. ¶ Et uisa preſtatione facta d. magistro Ant. & magistro And. per d. magistrum Dñicum & fratres de ſulciſpinda lre, & defensione pro dictis magistro & fratrib. occasione productionis supplicationis, & consequenti producti per d. Barth. & eius procuratorem. Puto b̄r̄ concludendum, q̄ occasione d. protestationis, & contentorum in ea non pōt dici d. magistrum Andream incidisse in d. penam librarum ducentarum nec et ex eo, q̄ ipse nō assumpsit litē ad defensionē dicti (ut dñr) motā contra d. Dñicum & fratres occasione dicti recipi per cōpromisso petito, quā ēt mota (ut dñr) ordinari p. d. Barth. cōtra p̄dictos fratres. Ad q̄ ostendūm p̄suppono.

1. q̄ ubi p̄na peti, requirit liquidissima a p̄bato cor. &

2. adducit q̄ p̄na cōmissione, ita dicit Bal. in c. 1. in ti. qua lre dñs proprie. priuc. dicens probari per text. singularem in l. in test. l. 1. ff. de condi. & dem. Et idem not. Bal. in l. 4. oppo. C. de his, quā p̄na nōmi. ubi dixit, qd cōmissione p̄na non sufficit probare cōiunctas, sed requiritur liquida probatio in tantum, q̄ insertur, in causā p̄na locū non esse delationi iuri, quod alias in alijs causis deſertur, ut ibi per eo. Modō in p̄posito nostro promissionē dicti magister Antonius, & dictus Andreas, & dictus Bartholomæus & forores, q̄ p̄missa per ipsum Bartholomæum & forores obseruabūt, & nō cōtraueniēt occasione alicuius dñi, et ceteris uelenofissimis, uel occasione minoris atatis, aut alia quacūq̄ rōne, uel cā in iudicio, uel ex. Alias, si fecus, uel p̄ter sic-

ret fieret per d. Bartholomæum, nel forores, promiserunt d. magistro Antonius, & magister Bartholomæus ipsolum omnem litem & defensionem subire pro d. magistro Dñico & fratribus, quos sibi notificatum fuerit, & in ea persisteret usque ad finem oibus suis sumptibus, & rescire oia & singula dñia, expensas, & interesse, & extra sub pena librarum 200. tñ dico, qd nō fuit legitimē notificatū, & protestatum d. magistro Antonio & magistro Andrea, prout importabant uerba dñstri, & prout de iure notificare & protestari tenebant ipsos fratres. ¶ Quod ostēdit, qd protestatio fit ad faciendum, prout erat ista, debet esse certa, & certum reddere aduersariū, cui fit protestatio, adeo, qd ipse intelligere possit clarē se obligari ad illud, ad qd per protestationem incitatur, & seu euenisse casum, in quem se obligauit. Ii quis infirmus, ff. de positi, l. nomen, C. res pigno. obli. pos. l. si. s. i. C. de bon. auth. iud. possid. l. aut q. aliter. s. ubi, ne quid perfunctorie, aut obscurē dicere, ff. q. u. aut clam, & in cle. causam, de electio. & est doctrina Bar. ita declarantis in l. nō solum. s. morte, in uer. 3. principaliter uidendum est &c. ff. de nou. op. nunci. & cum eo cōiter ibi trāsunt moderni, & no. Bar. & alij in l. emp. C. de eui. c. in l. qd te. si. certum pet. per illum tex. & in l. p. s. ex quo, ff. de administrat. tuc. cum sim. Sed dicta denuntiatio, seu protestatio non fuit hmōi, ergo &c. Quod autem non fuerit dicta protestatio talis, prout requirebat, ut dixi, patet, qd in dicta protestatione, in qua est insertus tenor supplicationis d. Barth. cōtinet, qd Barth. in supplicatione narrauit, qd cum esset minor, fecerat cōpromissum cum d. magistro Dominico, & fratribus in d. magistrum Christophorum curatorem, & in magistrum Antonium de Gili in quo non interuenerant debite solennitates & qd super compromisso fuerat laudum, & attento qd erat minor, & tunc ignarus iurium suorum fuit enormiter laesus per dictum laudum, & qd d. Bartholomæus de hīditate aui sui parum, aut nihil habuerat, qd erat contra ius naturale salte rōne legitimā. Et preterea supplicabat principi, qd uisō, & attēto enormi dāno, non obitante laudo committeret, cogi dictos suos patros ad nouiter compromittendum de oibus eorū differentijs usq. ad pñtem diem, & qd princeps rescripta ita est fiat per pñtem, & qd dicta supplicatio fuerat producta contra eū & fratres, per Melchiorem procuratōrē d. Bartholomæi, & protestabat d. magistro Antonio, & magistro Andrea, ut deberent dictā litē & defensionem subire, alias protestabat de dictis penis. Dico igit, qd ex dicta protestatione non reddebat certus d. magister Andreas, qd in casu narrato in dicta protestatione esset obligatus ad defensionē subeundā, qd non apparet ex illa protestatione illud cōpromissum & laudū, de quo fit mētio in d. protestatione, fuerit facta ante uel post d. infirmū obligationis, & intercessionis dñstorū magistri Antonij, & magistri Andrea, nā si laudū, de quo fit mētio in dicta supplicatione nō erat lātū o tpe, quo d. magister Andreas, q. Dñici intercessit, & se obligauit pro d. Bartholomæo non pñt dñci d. Andreas esse obligatus ad subeundā defensionem contra d. Bartholomæum, uolentem impugnare laudum postea latum, qd d. magister Andreas, esset obligatus ad suscipiēdum defensionem contra d. Bartholomæum uolentem impugnare laudum postea latum: quia dictas magister Andreas promissit, qd Barthol. nō ueniret contra ea, quæ tunc & ante fecerat, non autem ea qm postea fierent, l. qd si stipulatus fuerim illud aut illud. s. i. & l. si a colonis. ff. de uer. obli. l. si ita scripserit, ff. de leg. 2. l. si ita. ff. de aur. & arg. leg. & qd uoluit glo. notabilis in l. heredem, ff. de mand. m. gl. Fundamentum intentionis magistri Dominici & fratrum esset, qd laudum, cōtra qd ueniret, esset latum tñ more, quo d. magister Andreas se obligauit pro Barthol. uti aget, & de iud. deduci & leg. specificari, alias protestatio non conciliabatur, nec arctabatur, ut in l. matrem. ff. de probat. l. cum autem, cum ibi nō. ff. de neg. gest. nō in clem. ff. de rescript. l. est d. Bar. & aliorum in l. non solum, s. sed ut probat. ff. de op. nou. om. c. in l. si quis filius, ff. de iure si filius, & in ea dem. s. actiones. i. ult. col. ff. de excep. rei iud. & in l. non potest. ff. de iud. & nō in c. abbatē sanē. de re iud.

in 6. & no. Bal. & Sal. in l. si. per illum tex. Can. ser. ex suo fac. & in d. l. mēm. ¶ Facit, qd no. lo. And. in c. auditis, de pñcip. ubi refert se habuisse de facto, qd qdam conduxerat æquū pro certa mercede pro eundo usq. ad certum locū, & equus mortuus est in uia naturaliter, ut dicebat, locator perebat emenda equi, conductor allegabat, & probat in itinere equū esse mortuū naturaliter, & per illos probabit, qd secum erant, qd equus quem equitabat tali die, erat mortuus naturaliter: dicebat tñ locator, probasti unum equū mortuū, sed non illū, quē tibi locauī, quare illa probatio nō iuuat per id, qd hī in d. c. auditis, facit. c. in pñsentia de probat. Ad propositum ergo, ad hoc, ut ex narratis in supplicatione & protestatione redderēt certus d. magister Andreas, prout reddi debuit, qd iste erat casus, in quo ipse erat obligatus ad defensionē, oportebat, qd ex supplicatione, & ptestatione apparet, qd illud laudum, qd uolebat impugnare Bar. erat lātū inter eos ante confessionē d. infirmī, adeo qd induceret in obligationē facta per magistrum Andream. Attento qd in d. infirmo, in quo fit mētio de certo laudo rogato per ser. Hieronymum, non fit mētio de noibus arbitratorū noiatorum in supplicatione & iustam ac psumptam habuit ignorantiam d. magister Andreas, qui fuerint illi arbitri, qd in facto alieno probabilis est ignorantia. Ii. ff. pro suo. l. uerius. ff. de pbat. ¶ Et licet in dicta protestatione fiat mētio de hīditate aui, non tñ materni, uel pñm. duos. n. habet de necessitate auos, unū. s. pñm, alium maternum, ita qd ex illa protestatione & narratis non reddebat certus magister Andreas, qd Barth. uellet petere de hīditate aui pñm, de qua loquitur infirmū obligationis d. magistri Andrea. Nec in supplicatione & rescripto petitis compromitti de differentijs, quæ fuerunt ante d. infirmū obligationis, nec ulla fit ibi mētio de d. infirmo quætionis, aut eius effectu, in dubio debet interpretari, qd non inserit de illis differentijs, qd fuerunt ante tempus d. infirmī, quæ erāt scriptæ per d. infirmū penale contracenti, & per uerba generalia non ut quis uelle facere id, per qd incidere in penā. l. 3. s. si procurator. & ibi Bar. & Do. ff. quod quisque iuris, l. pen. ff. quæ in fraud. cred. & in d. c. non pñt de procu. ¶ Aliā euidenti rōne potest dici, qd nō fuerit legitimē notificatum d. mastro Andrea de aliqua motione litis facta per Barth. p dictum contra d. protestantes: qd cum fit protestatio litis mota debet illi, cui fit protestatio, exhiberi petitiō seu libellus, & citatio in forma publica, seu authentica. I. de ipso libello & citatione debet dimitti copia ei, cui fit protestatio, ita concludit Bar. & alij in d. l. nō solum. s. morte. de noui oper. nunc. in uer. 3. principaliter est uidendum, & in d. l. emp. & ibi hoc sequitur Salic. & idem tenet Angel. & Moderni in l. in executione. s. in solidum, & in l. cum ex causa. ff. de uer. obli. per tex. i. cle. cām. de elect. cum alij supra allegatis, sed istud non reperio seruatum in dicta protestatione. s. qd fuerit per dictos protestantes exhibita d. magistro Andrea in forma publica dicta petitiō Barth. nec rescriptum in forma authentica una cum citatione facta ad causam de d. magistro Dominico & fratribus, ergo ptestatio & notificatio fuit nullius momenti, ergo non incidit in penam magister Andreas, qd non fuerit seruata forma requisita de iure, & ex tenore instrumenti. Accedit, quia etiam non apparet deducūm, qd ille ser. Melchior procurator d. Barth. qui procurator produxit, ut uidetur, dictum rescriptum, s. erit specialis procurator, prout de iure requirebatur: quia ubi principalis posset ex aliquo facto incidere in penam, requirit ad illum actum speciale mādātum. l. 3. s. si procurator. & ibi Barol. & alij. cum concord. supra allegatis, nec per litem postea motam ordinariē in iudicio per Barth. contra d. magistrum Dominicum & fratres non potest dici, qd magister Andreas in penam incidere, quia de illalite nulla fuit facta intimatio dicto magistro Andrea, ut ex forma instrumenti requirebat & hac procedunt de penā, in qua diceretur incurri, se d. magister Andream ex facto, uel non facto, ut non suscipiēdo litem uel defensionem, & non faciendo ea, quæ se faciendum promissit in dicto instrumento, prout queri in facto. ¶ Non autem insisto, an dictus Barth. in penam in dñ. ris, &

Liber Secundus Consil. Alexand.

an ex psona sua peti possit ab eius fideiusore, quia de hoc a me non qrit, quinimo uerbo fert, q inter d. Barth. ex parte una, & d. Dñicum & fratres ex altera post predicta facta sunt absolutiones reciproce, quæ absolutione prodest etiam fideiusessori, nisi aliud contrarium conuentum esset, iuxta l. & hæredi. s. si cum l. seq. ff. de pact. & l. exceptiones, quæ perfo nœ. ff. de except. Et ita dico et consulo ego Alexand.

A D D I T I O.

- 1 ¶ Liquidissima, Bal. l. Titius. in fi. ff. de lib. & posthu. l. aff. l. admonendi. in lect. col. 2. in repe. col. 94. de iureiur. l. una. col. 2. C. de his, quæ pen. nom. dec. rub. de probatio. col. pen. conf. 452. nu. 1. conf. 650. col. 1.

S Y M M A R I V M.

- 1 Fideiusor non censetur obligari pro pãa, uel interesse.
- 2 Fideiubens simpliciter uidetur in omnem causam.
- 6 Dilatio causæ cessante cessat dilatio.

C O N S I L I V M XXXIII.

VISO instrumento, de quo fit mentio in themate. Vide retur prima consideratione dicendum dictum Masinum conueniri non posse, nisi finitis sex annis, quia non promisit Masinus " restituere d. Iac. & fratribus, nisi finito dicto termino sex annorum, ergo ante diem malè agit. l. 1. in fi. ff. de usufru. accrescen. de uerb. fig. l. credere diem. t. & fideiusor pro obligatur ex contractu stricti iuris, & ex contractu stipulationis. l. blandius. C. de fideiuss. l. stipulationem alia. s. satis accepto. ff. de uerbo. oblig. & per consequens non potest ab eo plus peti, q uerba promissionis strictè sumpta important. l. qui quid astringend. in prin. & l. in conuentionalibus. ff. de uerbo. obl. Pro hac conclusione bene facit tex. in d. l. fideiussores magistratum, in prin. iuncta glo. & in s. pro Aurelio, ff. de fideiuss. tibi fideiussores, qui promisit pro officiali Republice, non uidetur obligari ad penam maleficij pro ipso officiali, sed solum ad interesse & damnum Reipublice, & etiam fideiussores qui fideiussit pro sorte, non uidetur fideiussisse pro iuris postquam expresse pro illis nō promisit, ut in d. s. pro Aurelio, & l. si fideiussores. C. de fideiuss. Ad idem tex. l. si in pignore. ff. de fideiussor. ubi fideiussores, qui pro debitore mutuum recipiente " promisit, non potest conueniri occasione pignoris traditi a debitore pro dicto mutuo, si in pignoris constitutione creditor fuit deceptus a debitore, & ad idem plura deduci possent, sed hæc satis sint. ¶ Quibus non obstat in proposito contrariam sententiam putato de iure ueriores & æquiores, magis de mente cōtrahētium, quia etiam in contractibus plus attendi debet mens, quam uerba. " l. si in uenditione. & quod ibi gl. in uer. uirtus. ff. communia præd. & l. ita stipulatus. & quod ibi gl. in uerbo, finia est. de uerbo. obl. & in l. triticum. eo. ti. ¶ Presuppono igitur in primis, q contractus celebratus inter dictos Iacobum ex parte una, & Ioannem recipientem pecuniam ad mercandum & exercendum in arte pannorum propterea sex annorum ad dimidiam lucri, cum pacto, q dampnum eueniens casu fortuito spectet ad d. Iacobum, dñesse contractus societatis, in qua Iacobus ponit pecuniam, & Ioannes ponit operam. l. i. C. pro loc. cum ibi no. per glo. & Do. & maxime Bar. & Bal. in l. cum duobus. s. si in coeunda. ff. eo. ti. ¶ Secundo presuppono, quod talis societas contractus est ad certum tempus finitur in morte unius ex socijs, quia conuentione aliqua fieri non potest, quod societas regulariter ad heredem transeat. l. nemo potest. & l. adeo. in prin. & latio ne, s. morte. ff. pro soc. & f. potest intentari actio pro socio finita societate, ut reddatur rō administrantis " cum consignatione reliquorum iuxta. l. tamdiu. cum ibi no. C. pro loc. iunctis, quæ no. per glo. & Do. in l. i. in prin. ff. de eden. & l. pro socio arbitret, pro socio. Et ex hoc inferitur, q per mortem d. Ioannis finita fuit dicta societas, & conueniri potest hæres eius actione pro socio, ut reddat rationē administrationis d. Ioannis cum consignatione reliquorum. ¶ Istis sic præsuppositis dico, q eodem modo debet posse conueniri dñus Masinus, sicut & hæres d. Ioannis, q probatur, fideiusor simpliciter acceptus fideiubere uir in omnem causam totius obligationis contractus, & ideo ex persona principalis debitoris potest conueniri ad usuras & occasiones, in quibus

bus cōmissa esset obligatio principalis. l. si postea. ff. de pur. sal. fore. l. si quis pro eo. s. si nummos. & l. amisi. s. fideiussores a colonis. ff. de fideiuss. & no. gl. & Doct. in l. ceterum. Cap. ff. de eo, q cert. loc. ubi hñ, q uir fideiussisse quod ad oia, quæ sunt de natura illius actionis, in qua intercessit fideiussores. Ergo cum d. Masinus fideiussisset simpliciter, uir fideiussisse in omnem causam, & debet posse conueniri ad omnia, quæ ueniunt ex natura illius contractus uer actionis, & per consequens cū de natura contractus societatis & actionis pro socio sit q finita societate per mortem agi possit ad redditionem rationis ad consignationem reliquorum, ut dixi, debet posse conueniri fideiussores. Pro hoc bene facit tex. in l. Latinus. Læzus. ff. de edi. edi. ubi apparet, q fideiussores contractus potest conueniri pro distractu. ubi querit Bal. in l. si prædium. in finier, ultimo. quæro. C. de ædil. & c. nunquid fideiussores potest conueniri redhibitoria, & sic ad distractum. & dicit primo uidetur q non, quia aliud est fideiubere in distractu, contrariū decidit ipse per d. l. Latinus. quia fm eum uir fideiussores in omnem causam fideiubere, probat in iuribus supra allegatis. Ergo uir, q dictus fideiussores, qui fideiussit in contractu societatis, possit conueniri pro distractu, uir distraktionē dictæ societatis, dato q ille casus distraktionis societatis, q euenit, non fuerit expressus, ut in dicta obligatione. ¶ Nō obli. si si ceret, q fideiussores uir promississe simpliciter, & per consequens non in omnem causam, quia tñ promissit b in fine determini restituere dictas pecunias cum dimidia lucri percepti ex opera, uel tanto minus, quantum esset dampnum uel secutū & c. ergo non uir obligari fideiussores ad restitutionem ante faciem dam, quia rideo, q causa concessions dilationis sex annorum, uir, ut dictæ pecunie deberent per d. Ioannem in societate & mercantia pannorum exerceri & negotiari, ut patet in d. disto. un de cessante causa dilationis, cessare debet dilatio c tam in contractibus, q in ultimis uoluntatibus. l. continuis. s. cum ita. " ad fi. ff. de uerbo. obl. l. a filia. s. alumnus. ad Tre. l. si q hæres ita scriptus. ff. de acq. her. ¶ Pro hacopi. ¶ ut optimus tex. in l. liberto. s. si. ff. de ann. leg. ubi fm cum munem intellectum hñ, q dispositio collata in tempus, quo tutela finiet pubertate, sortit effectum, si tutela finita sit nō pubertate, sed morte, quia ibi cogitatur furtum, quod deberet fieri restitui pro tutorem pupilli, cum erat ætatis annum quatuordecim, & sic cum erit finita tutela per aduentum pubertatis, tamen sub illo casu comprehenditur casus æquipollens, scilicet si finita fuit societas alio modo, scilicet morte, cum uideat esse eadem ratio in casu nostro, quæ erat in casu d. l. liberto. s. si. & procedit argumentum de uero ad alium, scilicet de tutela ad societatem. l. pactum inter hæredes. ff. de pac. & l. quæ de legato. ff. de leg. i. nam etiam in contractibus obligatio facta in uno casu extendit ad casum similem, ut est tex. in l. si. s. ff. mand. ¶ Fortificat pñdicta p id. q leg. & no. in l. tale pactum. s. si. ff. de pactis. ubi habetur, quod etiam in conuentionibus idem seruandum in casu non statuto, seu non conuento, prout seruatur in casu conuento, quoties uerofimile est, quod fi de casu non conuento quæritur, scilicet idem fuisse statutu in eo, quod fuit in alio. Sed uerofimile est, q d. Iacobus, eo modo quo uoluit sibi cauere per fideiussores in casu, quo finiretur societas tempore, eodem modo & multo magis uoluisse sibi cauere in casu, quo finiretur societas morte Ioannis, quia eadem ratio, uel maior debuit mouere Iacobum ad uolendum sibi cauere in casu societatis finirendæ per mortem Ioannis, & eodem modo uerofimile est q sicut Masinus fideiussit pro Ioanne in casu, quo duraret societas per totum tempus sex annorum, eodem modo fideiussit in casu, quo societas durasset minus, & morte ad societatis socium finire, quia magis obligabat Masinus, si societas durabat per sex annos, q si minus durasset, quia quanto magis durabat societas, rãto magis erat obligatus Ioannes pp redditionem rationis tanti temporis & locorum ad interest

re esse secutorū. Resat tñ rñdere ad ea, q̄ in contrariū alle-
 gabant. Et in primis nō obli. si ante dicta societatis finita sit, vt
 probat. Et supra. Non obli. si fideiusor. contineret ex sti-
 pulatione, q̄ non dēt cōprehēdere vltra, q̄ verba stricte sum
 pta importent. q̄ a rñdeo q̄ ē in stipulationib. & in contra-
 riis, stricte iuris ē attendi mens, p̄ q̄ extendit & declarā
 tar verba. ut d. l. rñticum. & d. l. in venditione. ut probat pal-
 le. l. i. s. ff. mand. iun. & d. l. d. l. genter. in prin. ff. man. ubi mā
 data extendit ad casus similes, licet stricte & diligenter cu-
 stodandos, bñ facit d. l. tale pactū. s. ff. cū gl. fi. Non obli. ēt
 tex. in l. si fideiussores magistratū, in prin. q̄ ibi iō est: quia
 fideiubens apud Rempublicā pro officiali vī promittere in
 demeritatē tñ non mirū, si non cōprehendit pñā libertus.
 s. si ff. ad municip. Non obli. tex. in d. s. pro Aurelio. quia rñ
 deo. q̄ ibidem si fideiusor promisit fola centū, non pōt con-
 veniri pro vñs, sed sōli pro illis centi: quia si teneretur ēt
 ad vñs, quas non promisit, non subest ibi rō, quare debe-
 mus diceret. sed in pposito nro cā. dilationis sex annorū faci-
 cit tempus durare dilationis, & quocunq; finita sit societas,
 dēt cessare dilatio, & esse idē effectus, ut ostēsum est supra.
 Ex p̄sertim cum cessatio huius cā. dilationis pendebat ad
 facto non existente in p̄tate fideiussores. l. finiri dicta socie-
 tate ante tps sex annorū, in quo casu cessant cā. dilationis
 non expectabat tps, seu dilatio. l. hoc iure. ff. de verbo. obl. &
 nogl. & Doct. in l. in illa stipulatione, si calendis. eod. tit.

ADDITIONES.

1. Masius. Si inter socios conuenire, q̄ capitale societatis repeti non
 possit, nisi infra triennium, intelligitur nisi morte unius sociorum dis-
 soluta sit societas, ut Alexan. infra conclusit, & sequitur Dec. post Pet.
 de Ancha. quem adducit consi. 213. columna 1. Nata.
2. Fideiusor. Ant. Negul. par. 3. membro 4. num. 47.
3. Recipiente. Hinc etiam fideiusor pro certo tempore, facta tem-
 poratione inter partes principales, liberatur; Bal. in l. cū Hermes.
 Cl. ea. Can. in c. constitutus de fideiuss. Nata.
4. Verba. Ad hoc tex. in l. sed Celsus. s. si fundus. ibi. Id potius, quod actū
 est, quam quod dictum, si quēdum est, ff. de cōrah. emp. Iustum est
 enim volumus contrahentium magis, quam verborum concep-
 tionem inspicere. l. fin. C. quē res. pñ. oblig. poss. Nata.
5. Administrationis. Quod socius facio teneatur rationem administra-
 tionis reddere, clare dicit Bald. consi. 152. lib. 3. quod incipit, Ad eui-
 dentiam pramittendum, quod socius facio & per tex. in l. quēdam
 in prin. de eden. Sentit Bar. in l. Marcus. ff. de pro. bal. & Sal. in rubr. C.
 totius. Nata.
6. Tantum pro misit. Si hoc esset verum. Alexan. malē consuluisset. Est
 ergo praproposendum, q̄ obligatio fideiussoris teneatur ad finem fo-
 rismaticū, & ad totum contractū, si socius sit tantum promissus solvere in
 fin. dictorum sex annorū; quia tunc cōbligatio esset limitata.
7. Quāto. tex. l. aliquando in fin. ad Vellera. l. qui fundus. s. si tu ex par-
 te & ibi Alex. not. j. ad l. Falci. Paul. in fin. C. qui admitt. consi. 303. li.
 1. Bal. consi. 302. lib. 4. Ancha. consi. 394.
8. Summa. Et ibi vide Alexan. ult. notab. Nata.
9. Sino. Ad idem facit tex. in l. mater. ff. ad Trebel. & in l. 3. C. de insti. &
 subitu. Et quod per illa verba scribit Ioan. Andre. in addit. Specu. in
 tit. de secundis nuptiis in rub. Et in effectu illa videatur vera conclusio,
 q̄ dispositio in vñm casum collata procedat in simili, ubi dispones
 considerauit magis effectum, quam formam. Et in notab. casu consu-
 luit Alexan. consi. 100. li. 4. Nata.
10. Verofimile. Imō non est verofimile, ne in plus & durius obligetur
 fideiusor.

S V M M A R I V M.

1. Domini locorum an possint exigere collectas a subditis.
2. Eximentis alium a iudicio quae sit pena.
3. Magistratus municipalis & multare potest.
4. Telus falsus sine nouo processu puniri potest.

CONSILIVM XXXV.

Visto themate, & dubijs mihi transmissis sup pendēti
 bus a laudo p Ant. de Racheijs de Regio arbitriū seu
 arbitrator electū p magnificū & generosum virum comitē
 Azonē de Māfredis ex parte una, & quosdā homines de mō-
 te Richio subditos & uasallōs p̄fati comitis Azonis. ¶ Cir-
 ca primum dubiū, quo quaritur, an dictus Comes possit
 exigere collectas a dictis subditis & uasallis pro dote cōsti-

tueda cuiusdā suae sorori, q̄ maritatē & dote tenet d. Comes
 ac ēt p quibusdā expensis factis p d. Comitē pro aduētū illi-
 lustrissimi Principi D. Ducis Mutinae & Regij, cuius ipse Co-
 mes Azo est ēt uasallus. Vī prima consideratione dicendū
 q̄ non. Primo per id, q̄ no. Bar. in l. 1. C. de excusat. mune. li.
 10. ubi dixit, q̄ illi, q̄bus sunt concessa castra sub p̄tectione
 & regimine cū mero & mixto imperio, non possunt impone-
 re collectas, per l. placet. eod. tit. & l. 1. C. de superindictio. & iō
 dicit, q̄ actum fuit in capitulis pacis, q̄ oīa castra occupata
 per Vbalduinos remaneant sub regimine & p̄tectione eo-
 rū, & cum mero & mixto imperio, cum nō potuerint sibi im-
 ponere collectas in talibus castris. ¶ Secundo q̄nē mō vī de-
 cidere Bal. in l. cum multa. C. de bon. q̄ lib. f. ubi q̄rit, an dñi
 possint pro necessitate vendere rem sui uasalli. Et primo ar-
 guit, q̄ sic, cum ip̄ si sunt sui, & ēt oīa bona, ut C. in q̄. cau. co-
 loni. l. 2. & l. si. li. n. contrariū dicit esse verius, q̄ nec uasallus
 compelli p̄t per dñm ad p̄stādas sibi collectas, uel angarias.
 ¶ ff. q̄ met. caus. l. extat. & l. 1. ff. qui, & a qui. & l. dñi p̄di. C. de
 agri. & cēsi. l. 1. r. & rñder Bal. ad d. l. h. q̄ illa. l. intelligit q̄
 ad p̄tectionem & defensionem, non quo ad exactionē talia-
 riarum, q̄ cum sint regalia, soli principi competunt, in c. r.
 q̄ sint regalia. col. 10. dicit Bal. q̄ istud ēt tenet Richar. Mar-
 lum. q̄ dicebat esse ualde nota. ¶ Sed praemissis non obstant
 tibus in casu, quo q̄rit, potius contrarium esse uerius, & omis-
 so multiloquio dico, q̄ casum nrm decidit in specie. Spec. tit.
 de feus. qm. in pen. col. in ue. & no. p̄ uasalli Comitum &
 Baronum tenent dñis suis obediē & seruire p̄ feuda, quā
 ab eis recipiunt, & inter cetera dicit, q̄ tenent pro coredo
 Imperiali, ut qñ Imperator transiret per illum locum, cōtri-
 buant in sumptib. eius, ac ēt tenent pro filia dñi maritanda,
 & licet lo. An. ibi i addit. referat nonnullos tenuisse contra-
 rium, tñ in casu nro non ēt necessaria hāc disputatio, quia
 per testes est probatū, q̄ similes collectas cōsueuerunt im-
 ponere antecessores d. Comit. quorum ipse ēt hāres success-
 for, cum in talib. flet consuetudini. l. 1. & ibi no. Bar. C. de au-
 ro coronato. l. 1. r. ¶ Et ēt consulo, q̄ Do. Comes ēt probet de
 consuetudine tanti temporis, cuius in contrarium memoria
 non existat: q̄a fert hoc cum probare: nam talis consuetudo
 uim priuilegij habet. c. super quibusdam. s. p̄terea de uer-
 sig. dist. contra more. l. hoc iure. s. ductus aqua. ff. de aqua
 quot. & gl. ino. in proposito Bar. in l. si neg. C. de incolis. &
 in l. 1. C. de mulie. & in quo locoli. 10. & ex hoc patet esse rñ
 sum ad alle. in contrarium. ¶ Circa sm dubium, quo quari-
 rur, an illi hōes de mōte Richio potuerint condemnari ad
 illa pena per potestatem dictorum castrorum, eo quā i ma-
 gna congregatione accesserint ad locum, in quo de manda-
 to potestatis erant detenti illi tres, & dixerunt istis tribus
 detentis, uēgano, chi uol con noi, che se nissmo de uera pā
 gare, noi uorremo esser quelli, che pagano, & exemerūt eos
 a loco iudici) & detentionis dolosa, sic scientes ipsos esse de
 tentos iussu potestatis praedicti, & in hoc concludo, q̄ puni-
 ri potuerunt, quia conturbauerunt officium suum, & exerci-
 tium iurisdictionis dicti p̄tatis non patiēdo illos detentos
 p̄stare obedientiam p̄tati, iuxta l. uim facit. ff. de ui & ui ar.
 & dando ciu auxiliium & consilium in nō obediendo possunt
 puniri & manu multari pro ipsū potestatem pro defensio-
 ne sui iurisdictionis, ut in ca. 1. in uer. fautores. & ibi plenē
 no. Inn. & alij de off. deleg. & no. Bar. l. 1. s. 1. ff. si quis ius di-
 cen. & Ang. in ea. l. 1. in prin. & interdum lex eximentem pu-
 nit pena decem librarū auri, ut qñ eximeret lapidatorem, ut
 in auth. ut omnes obe. iudi. prouin. s. arripiant. iuncto. s. si.
 qñque puniunt p̄na criminis lese maiestatis, ut si exime-
 ret confessum & condemnatum de crimine, ut l. quisque, &
 ibi plenē per Bar. ff. ad l. iul. maie. & in extraud. ad reprimē-
 dum. in uerbo, tangat, qñque puniunt p̄na ultimi suppli-
 cij, ut si quis eximat reum maleficiae freg. magice artis. l. fin.
 C. de malef. & marthe. In alijs et casibus dicimus, q̄ ubi il-
 le, qui eximit, erat reus alicuius criminis, punit eximentes p̄na
 de p̄na, quā ueniebat puniendus ille exemptus pro deli-
 cto suo ut probat in l. 1. C. de his, q̄ latro. quem tex. in propo-
 sito allegat Bar. in l. si quis. in fin. ne quis eum, qui in ius uo.

u. l. xi.

Liber Secundus Confil. Alexand.

[illegible]

ad leg. Corn. de fal. & in l. ancill. x. in l. ult. col. C. de fure. Ver
dato, q. utraq; pœna copulari nō potest imponi, tñ verū
ē, licere falte alternatiuē, q. pœna & multa possunt pro
cōdē delicto hīc locū, posito q. iudex eligendū unā mīā nō
pōt alterā cumulare, & hoc ē patet ex hīs, quō. nō. Specu.
in d. iud. deleg. s. sequitur. ver. quid ergo off. altera & expro
ssus Inn. in d. c. j. de offi. deleg. vbi voluit, q. iudex delegatus
interdum potest pro delicto hīc in offensam fidei iurisdic
tionis multā extraordinariā imponere, vt sic prouideat, q.
nō impediatur eius iurisdicō: tñ magnā pœnam nō po
tēst ipse delegatus imponere: quia talis cōspēdat ad iudice
ordinariū: quia delegatus nō potest cognoscere ordinariū,
nisi de hīs, quibz fidei delegata sunt. c. cum olim Abb. & c. p.
G. de offi. deleg. ¶ Tertiō pręsuppono, q. formati sunt libe
ris inquisitionis contra dīctos eximentes per dīctam p̄tātē,
in quo inter cetera narrabat, q. dīctam eximitionē fecerunt
in uilipendium & opprobrium officij dīcti p̄tātis, & p̄p̄o
rum contumaciā ex forma statutorū & consuetudinū Itā
lię fuerunt habiti pro cōfessis, ex quo apparet, q. dīcenti
inmisit iniuriā officio p̄dīcto. c. dilectus de p̄. & nō. Spec.
in d. vers. quid ergo si altera facit. l. apud Labeanum. s. ga
liter. ff. de iureiur. Item p̄suppono, q. ip̄emet potētas po
tērit esse iudex super iniuriā illata, officio suo. l. 2. C. de iur.
tut. l. si quis forte. s. si quos. & ibi hoc nō. Bar. ff. de p̄. & nō. Inn.
in d. c. dilectus. & ibi sequuntur docti. ¶ Quīmo
pręsuppono, q. pœna iniurię illicit ē arbitrarīa, & modera
da à iudice, q. qualitate delicti, & personę. In liti. de iniur.
in summa, & ibi bona gl. in ver. extraordinarię, q. dixit, q.
nō pōt imponere pœnam pecuniariā, ut in l. fi. C. de iniur. Ex
quibus omnibus elicitur conclusio, q. dīctus potētas pilla
ta iniuriā suo officio potuit dīctis inquisitos condemnare
arbitrio suo ad pœnam p̄dictā: & sic nō ē tractandū
de multā, & usque ad quantū quantiter potuit asse
dere dīctā multā, iuxta l. eos. C. de modo mulctarū. Item
sumus in plenaria pœna imposita pro communi delicto,
hoc ēst pro iniuriā, iuxta nō. Bar. in l. si quā pœna, p̄f. me
diūm. ff. de uerb. sign. Et istam potēte esse meram ueritatē

ADDITIONES.

- Angarias, ¶ Iffud d. Bal. sequitur Ale. conf. in princ. infre. ex lib. tit. t. tenet. lare. de S. Georg. in trac. 192. col. 1. a. placet. com. c. de fac. lan. eccl. & tenet Dec. conf. in princ. in prin. Gram. Voto. 1. ubi egrigie dicit. q. domini non possunt exquire l. eruntia. p. personalia 4 subditus p. ex lapia centum annorum. Et q. com. finit contra liberatem. p. f. ut ex tortura. Et vide Bal. conf. 43. Super eo. 2. dubio. li. s. ubi. q. sequitur in casu necessitatis potest imponere collectā. Et lex. h. sequitur Rur. conf. 111. col. 1. lib. 5. Et pro publicis necessitatibus non licet assalut collectā. Albin. li. col. 5. c. de iurif. om. iud. Tempore guerra amponi possit subditis subsidium charitativum. In fin. In p. p. lib. col. 2. uerū. Quare d. limi. a. ff. si certum petat. & ad cultod. an p. non possit cogi domini cultod. habere suis sumptibus. Et non pacis & belli. Ang. in l. turris. per illum trac. de op. publi. li. 1. p. ut in. si ff. de i. q. lac. de S. Georg. in trac. de homagis. col. 1. ubi possit imponi collecta pro fortificatione. Bal. in l. in al. q. si. ff. de p. p. col. 1. Et de dotale p. tit. Piora. in trac. de primogenitura. q. 69. §. quoniam. ¶ Speculator libi. ponit ff. casus. qui communiter impelluntur inter ceteros. Et de filia maritanda quatuor patrum dote. Et si fecum effudat filias. Et marer. & pater non teneatur dotare. Ibi Alex. hic carere fundat. Et super consuetudine. Et de p. d. i. de i. de i. de lac. de S. Georg. in trac. f. per l. q. Qui quidem in iunctis p. p. p. r. in ante. & pen. col. & collud. d. Alber. Brunus. col. 2. Ang. non teneatur subditis assalut filiam. tenet Pau. de Caf. conf. 1. ad lib. 1. de q. io per Math. de Afflic. decif. 265. col. 9. Natta.
- Multitas. ¶ de eiam. q. 1. eos. non procedit in pena nominatim impolita. sed si simpliciter dictum fuisset. lib. pena arbitrio i. &c. Alex. in l. 3. §. si quis dicit. Natta.

S V M M A R I V M.

- 1 Cedens non potest allegare simulationem, ubi tertius potest.
- 2 Confessio sola non reddit cessionem latam.
- 3 Iurans omnia vera non excipit de simulatione.

- 1 Statutum diffinitio, quod socius teneatur habere ratum mercatum non socius fuit, intelligitur de illis, qui erant socij tempore mercati.
- 2 Verba singularia debent aliquid ex vari.
- 3 Meris verbum ad res mobiles tantum pertinet.
- 4 Fereis renunciari potest, etiam si statutum negatim loquatur, nisi sint ex publicam utilitatem. & nu. 2.
- 5 Stylus non valet contra ius commune, sed requiritur consuetudo.

CONSILIVM XXXVI.

Viso themate suprascripto &c. circa primum vñ þ mihi superuacuo dubitari, an illa celsio fuerit simulata, non obstat, q. Iacobus cedens celsio fuerit ab Antonio celsio nario recepit pretiū, & eadē die postea ipsimet contrahētes in alio infro affirmauerit nō fuisse numeratū, & ptecia celsionarius pmissit cedenti partē ad certū terminū soluere. Nā aut volumus inferre ex eo, q. non interuenit numeratio vera tpe celsionis, sed sola celsio, dicat illud inftrum esse simulatū, & illud non est uerum; q. licet si quēreret, an cōtra celsionarium agentē contra eos, contra quos iura celsa erant, posset opponi p eos exceptio simulationis, ex hoc posset aliquis dubitatio esse tñ respectu ipsius cedentis nō est simulatio, nec pte cedens ex hoc allegare simulationē, vt iudicialiter firmat Bar. quōd alij sequunt in l. per diuersas. C. mand. in ver. psumit &c. sed in proposito simulatio ista op ponit p cedentē, ergo &c. quiniō ē tertius, cōtra quem fa da est celsio, non posset opponere exceptionē simulationis, nisi appareret de uera numerōne partis pteij, & nō de tota; ita dicit de consuetudine feruari, tñ de hoc non disputo, q. a non est casus noster. Aut cedens uult allegare, q. celsio est simulata ex eo; q. p illud inftrum eadem die Antonius celsionarius confessus est nō fuisse numeratū pretiū, & ptea dictū pretiū pmissit soluere ad certum tps. Nam dico ex hoc, q. proculdubio non inferri opponi posse exceptionē simulationis, hoc decidit Bar. quem alij sequunt in l. pen. s. si vir. fol. mar. nam þ qrit: pone maritus, confessus est habuissē cōsum pro dote integra mulieris q. dotem promissit restituere in casum restituendā dotis, & statim non obstat cōfessione predicta patet, uel extraneus dāns dotem, promissit illam dotem soluere; qritur, an soluto matrimonio heredes mariti possint cogi soluere illam dotem mulieri, an uero liberentur cedendo actionem contra illum, qui dotem promissit, arguit pro & contra, & tandem subdit, q. illa uerba mariti, quib. confessus est se habuisse dotem, uidentur emanasse pte future numerationis, & ut patet ex sequenti pmissione, vñ illa uerba non inducunt obligationem efficacem, q. exceptio nō numeratā dotis obstat a principio. Vel dicit ipse cum opin. Iaco. de Aret. q. illa celsio non uñ fa da ē pte future numerationis, sed pte illius future promissionis subsecutæ, pro illa. n. pmissione futura fuit ille cōfessus habuisse illam dotem, & illam promissionem tāi assimilasse vt, argul. pretij. C. de rescind. uend. & sic periculum est ipsius uiri, & tenetur dotem reddere mulieri, nec est tractandum de exceptione non numeratā pecunie, quia cōfessio uñ fuisse facta ē pte future pmissionis, & qñ fecuta fuerit, omnia sunt impetia; ita cōcludunt Doct. in d. s. si vir. & no. Bar. in l. si absentis in pen. col. C. si cer. per. & in l. 3. C. de donat. ante nup. ergo si pōt cogi maritus soluere, sequitur, q. non obstat exceptio simulationis. Pro hoc facit, quia etiā datur, q. dicemus in qñe pposita dictam cōfessionē uidentur facta ē pte future numerationis, ut refert Bart. in d. s. si nit. circa primā oppo. & Bai. in d. l. si absentis. & sic q. possit opponi exceptio non numeratā pecunie, qñ illi exceptioni non esset renunciatū, uel non esset lapsus tempus ad opponendum: tñ hoc non sequitur, q. contractus debeat sibi simulatū, sub specie, & ibi no. Bar. et clarus Bald. C. de pos. s. si facit ad ppositum. l. si ex pretio, et quod ibi Bar. C. si cer. per. et l. Lucius. cō. s. m. de pos. Ad hoc, quod no. Bal. in l. ab Anastasio. ppe. finem. C. mand. ubi per illum tex. dicit, q. si quidā fuit confessus habuisse nomine dotis centū, tantū possit iūta cōfessionem fuisse ei numeratā quinquaginta ex illa summa, & ex hoc psumetur, q. non recepit nisi si 50. & q. ultra non teneat, nisi appareat, q. illa 50. essent soluta pro residuo, q. illa uerba sonāt, q. totum sit receptum. l. 2. C. de hære. inftru. Ergo ubi apparet subsecutum esse implemētum cōfessionis pcedētis, statuerit, & celsio nō reddidit simulata uirtute cōfessionis, ut expressē no. Bar. in d. l. per diuersas. in uer. iuxta predictā qro, pone q. in infro celsionis &c. allegat. d. l. ab Anastasio. sed ita est, q. in propo. sito apparet subsecutum esse promissionem illius quantitatē, q. in cōfessione deducta fuit ergo debet sufficere, quē admodum in infro celsionis interuenisset, si promissio celsionarij promittentis pretium contractus non potuisset infringi per ipsum cedentem, ut no. Bar. in d. l. per diuersas. in l. 3. q. Plus uñ, q. artento q. si in contractu celsionis cedens in fine contractus iurauit oīa, dē qbus in infro, esse uera, & contra ea non uenire, ēt si cōtractus fuisset simulatus: attamen non obstat abolitio a iuro, non posset nec debet audiri, uolens uenire cōtra, & allegare simulationē fm Ant. de But. in c. cum contingat. in uer. oīa casus, de iureiur. Et idem tenet D. Abb. q. refert Ant. ita consuluissē, & idem tenet Io. de Imo. in l. nemo p. in 3. col. ff. de leg. 1. & in c. ad niam. ad fide empt. & uend. q. allegat turpitudinem suam, & sic non debet audiri. cap. inter dilectos. de donat. l. transacionem. C. de transact. illud ēt in proposito uñ uello Bar. in l. si. C. de non num. pecun. circa q. tñ latus non infro: q. a non uideo expedire. ¶ Circa finē dubium, an auctoritate d. statuti sub rubrica de mercato &c. intelligat ratificata dicta celsio, & satisfactum promissioni facit per d. Iacobum, cōcludo, q. non. Primo: q. d. statutum intelligit de illis qui erāt socij tempore mercati: q. a qualitas iuncta uerbo intelligit fm tps uerbi. l. in delictis. s. si extraneus. ff. de noxa l. ex factis. s. si q. ā. ff. ad reb. & plenē no. Bar. in l. ex facto. circa prin. ff. de uulg. & pup. in d. l. Titius. ergo illa uerba, q. de quacūq; re unus sociorum fecerit mercatum &c. intelligunt, qñ tunc contracta erat societas tpe mercati. Sed d. cōtractus celsionis fuit celebratus 1341. & non apparet probatum saltem per duos integros & concordēs testes, q. d. tempore Iacobus, Paulus, & Latiofus erāt socij tali societate, q. intelligitur in eorum societate uenire d. contractus celsionis, ergo &c. ¶ Nec obstat quoddam inftrum factum de anno 1371. inter d. Iacobum, Paulum & Latiofum, in quo apparet narratum, q. d. Iacob. & Paulus steterunt a morte quondam filij patris citra in communione oīum bonorum, ēt respectu bonorum quēstorum sub noie d. Latiofi: q. a rideo. q. illa uerba enunciatia societatis preterite nō faciunt fidem iter alias personas, sed solum inter ipsos contrahentes. l. optimam. C. de cōtrah. & committ. stipu. no. Bar. in auth. si quis in aliquo, in ult. col. C. de eden. & in l. sciendum. in 2. col. ff. de uer. obl. & Inn. in c. cū in iure. de offic. deleg. ad hoc ēt tex. in c. illud & quod ibi no. Ant. de But. in 4. notabile. de psumpt. ¶ Secundo rideo, q. in contractibus debemus interpretari semper, q. uerba aliquid operentur, ut in iuribus uulgaribus. unde, ut dicit Bar. in rub. C. de contrahen. empt. q. q. nedom clausula in infro, fed etiam quodlibet minimum uerbum in contractu debet aliquid operari, si fieri potest. l. si stipulatus. in princ. ff. de uulg. & l. hac lege. ff. de contrahen. empt. sed in dicto infro celsionis dī, q. Iacobus promissit fe facitūrum & curaturum omni exceptione remota, q. d. Paulus, & Latiofus legitime, & in forma solenni, & ualida ratificabunt, & approbabunt singula in dicto inftrumēto contenta. Modo aut tempore d. inftrumēti celsionis Iacob. & Paulus & Latiofus non erant socij, & sic cessat statutum, ut probauit: aut erant socij, tunc si illa uerba promissionis facta per Iacob. q. faciet & curabit, q. Paulus & Latiofus ratificabunt, intelligeretur de ratificatione resultante ex societate, iuncta uirtute statuti, certē uerba nihil operabitur, quia absque dicta promissione & alia solenni ratificatione erant obligati socij habere ratum & firmum. Nec ēt conueniens, quod etiā posito, quod essent socij, & ex uirtute statuti fuissent obligati habere ratum, attamen deducantur in expressam promissionem & ratificationem. l. qui mutuum. in princ. ff. mand.

Liber Secundus Consil. Alexand.

mand. l. sed si pupil. s. r. ff. de neg. gest. & parit utilitatem dicta expressa, q. a promissio & ratificatio releuauit Ant. ab onere probandi societatem dictorum de Latiois, quinimo expedit expressa agi q. interesse facilioris & promptioris probationis attendendū est, ut dixit gl. in l. si pupillus in ver. codēnare debet. ff. de noua. & in gl. cogi. post prin. in ver. defension rei, cum siml. ff. ad Treb. & in l. pen. in uer. cautela idonea. ff. de posu. ¶ Item non esse absurdum d. statum intelligi de mercato rerum mobilium, q. istud uerbum mer catum, procedit a merce, & mercis appellatio ad res mobiles tm̄ pertinet. ff. de uerb. sigl. l. mercis. & no. in l. i. C. de nū dinis. in uer. mercantibus, & aurius nris cōsonat, q. statuetes habuerunt respectum ad causam nram aut similem, tū hoc ultimum. q. istud statum comprehendat tñ res mobiles, non pono pro constanti pro nunc. ¶ Quo ad tertium, an iudi cari debeat de tpe mesium & uindemiarum quo ad ipsum Iacobum, prout si fuisset tps iuridicum, adeo q. currat tēpus istud in instātia cāe appellationis, nō durante cōfōne sub rubr. gbus diebus &c. alijs cōfōnibus mihi transmissis, p̄supposito q. d. Antonius fuerit paratus d. tpe mesium & uindemiarum procedere in ipsa causa, & steterit per Iacobum, & dico, q. tps illud currit: nam p̄suppono, q. Iacobus in instro poruit renunciare dñis ferijs mesium & uindemiarum. c. fi. de ferijs. s. i. uer. i. ubi prop̄ie loquit̄ de renunciatione facta in instro, & si statum diceret, q. tempo re mesium ius non redderet, & sic negatiuē loquendo, uel pro illo tpe sint ferie, ita concludunt Iac. But. & Bal. in l. i. s. sed excipiunt. ff. de ser. q. statum recipit interpretationē, & determinationē a iure cōi. l. i. C. de noua. l. nobis pu dor. cum ibi nota. C. de adul. nisi fm̄ Bal. in d. s. sed excipit̄ tur, statum exciperet certus casus, in qbus disponeret pro cedi posse tpe feriatu, q. talis exceptio firmaret regulam in casibus non exceptis. l. q̄ situm. s. deniq. Neratius. ff. de legi. & in l. in his. ff. de leg. & in l. i. ff. de reg. iur. & ideo tunc non posset in alijs casibus a iure cōi. expressis procedi illo tpe, ut in casu, in quo esset renunciatio, uel in alio ex casibus po sitis in l. i. ff. de ser. cum sim. & hac fm̄ Iaco. But. in l. i. ff. de fer. in ferijs inducitis i fauorem singularium personarū prin cipaliter, prout sunt ferie mesium. ¶ Secundo dicit, si sta tum induceret ferias ad publicam utilitatem, ut q. dice ret, q. in die mercati sint ferie, non posset renunciari, quem admodum repentinis inducitis in fauorem publicae utilitatis principaliter, gbus renuntiare non p̄t, ut declarat Bal. in l. si ut proponis. l. i. in prin. C. q̄o & q̄i iud. p̄no. per gl. & Do ctō. in d. clem. sape. cū concord. Sed ita est, q. statum p̄di ctum sub rubrica, gbus diebus &c. non excipit aliquos casus specialiter, in qbus possit procedi tpe mesium, & sumus in alijs ferijs, q. mesium & uindemiarum, ergo ex supradictis remanet decisis articulus, q. consensiente Antonio, prout cō sensisse dñ, illa renunciatio tenet, & cum fuerit in instro facta indefinitē, non dubito, q. comprehendit omnes causas tam principales, q. appellationis, q. a quopollit uel. l. si seruitus. ff. de ser. urb. pred. c. solite, de maior. & obed. ¶ Pro hoc, quia uidemus, q. procurator gnāl̄ constitutus u. nedum constitu tus ad causam principalem, sed et ad causam appellationis, l. si cum gl. & ibi nota. Doct. ff. an per alium causā appel. & no. Doc. in l. inuitus. C. de procur. & Doc. in c. non iustē de probat. Nec obli. id. q. deponunt ser. Anto. & Fed. testes Iac. (non dico de alio teste, q. a non concludenter deponit) quoniam respondeo, q. aut nos uolumus dicere, q. per illos tes tes fit probatus stylus & nō cōsuetudo, & de hoc nō curat: quia stylus unius curiae iudicis non potest operari & indu cere derogationem legis cōtra ius commune: sed solum p̄t inducere declarationem eius, q. esset arbitrio iudicis con cessum. Exemplum, lege cantum est, quod in causis iudiciali bus producat libellus in scriptis, nisi in causis breuioribus, & non reperit expressē determinationem, quae sint causae bre uiores, nisi secundum q. iudex arbitratu fuerit, pone modo quod in curia potestatis ipse potestas hunc stylum fecutus est. l. quod in causis uiginti solidorum non detur libellus in scriptis, certē hic stylus potestatis etiam in posterum seruā

dus erit: q. non est cōtra legē: sed tēdit ad declarandū. Sed ubi esset cōtra legē, q. a magistralis deputati ad ius reddē dū nō habent potestātē derogandi legi, seu condendi statu tū cōtra ius cōe. l. formā. C. de offi. p̄f. p̄to. & not. in c. si de hāret. in 6. & p. Doct. in l. oēs populi. & in l. i. in prin. ff. de quibz iur. & in c. fi. de offi. arch. nō possunt ipsi magistratus p̄ stylū inducere aliquid cōtra ius cōe: ita in specie declarat Pet. & Cy. in l. i. in 4. col. in uer. 3. circa hoc querit, q. nos ha bemus & C. q. fit lon. consuet. & expressis Anto. de But. in c. fi. de consuet. in uer. pro hoc dat differentia inter cōsuetu dinem & stylū & c. ¶ Sed ita est, q. dictus stylus erat in deroga tionē legis, & contra ius cōe; ergo non sufficit stylus: sed requirit consuetudo, i. q. appareat in tāta frequētia hominū p̄dicta fuisse seruata, q. appareat de tacito consensu maiora partis populi, q. habet potestātē condendi statum cōtra ius cōe, & pari rōne habet potestātē p̄ cōsuetudinē p̄ tacitū cō sensum derogare legi. l. oēs populi. de iustit. & iure. tunc ita, de quibus. cū ibi not. ff. de legi. in qua cōsuetudine requirit̄ cursus tps decē ann. vt plenē not. in d. l. de quibus. & in d. c. fi. & in rub. C. q. fit lon. consuet. & Cy. in l. C. codit. Sed ex attestantibus p̄dictorum testiu non deprehenditur de tanto consensu maioris partis populi, nec deponunt de cursu diuturno de tpe x. ann. ergo nō est probata consuetudo, Circa quartum dubiū: q. nihil est dubitabile, nihil scribo,

ADDITIONES.

- * Similiter. ¶ Quod maximē procedit parito iuramento, ut infra prosequitur Alex. col. 2. Natta.
- 1. ¶ Numeracionis ut placet.
- * A iuramento, lmo uidetur, q. habita absolute a iuramento, possit opponere de simulatione, vt vult Imol. licet loquatur per uerbū for, in l. nemo p̄t. ubi Ale. & Ias. tāgunt articulu, An de Butio d. c. 2. nihil dicitur de absolute. Et Fede. de Senis cōsultat absolute onē prius pe tēdā, quē refert Socin. cōfi. 1. 55. col. fi. 2. & uide de istis Ale. cōfi. 89. col. fi. infra col. i. Math. de Afflic. dec. 60. de p̄dictis etiam scribit Ale. in l. Seius & Augerius. col. fi. ff. ad leg. Falc. Ar. in d. nemo p̄t. nec, q. etiam habita absolute a iuramento, non possit excipere de simulatione. Et sequuntur ubi Ias. & Ruin. Tamen contrariam opin. quam tenet Imol. sequitur Croir. & R. ipa. ibi. Et ubi quis admittis sic ad probandum iuramentum non obstat Socin. cōfi. 264. col. fi. 2. Et de p̄dictis Gram. dec. 45. Et de p̄missis etiam late & subtili ter Ruin. cōfi. 132. lib. 4. & Gram. dec. 89. Natta.
- b. ¶ Non possit. Idem late Panor. d. cum contingat, Capel. de simula. contra. p̄sum. 7. in fi. sequitur Ale. in l. nemo potest col. 5. de leg. 1. Seius & Augerius. col. fi. ad leg. Falc. ubi post Sali. in l. fi. C. de no. num. pecu. limitat, nisi iam esset detecta simulatio. Sed ego p̄t. quod etiam parit inuita indifficili allegari & detegere possit & ita tenet Bal. in repet. l. 1. col. 5. ff. de iureiur. Fel. in c. debitoris. ad fi. de iureiur. l. o. de Monferrato in repet. d. nemo potest. col. 19.
- * Appellationis. ¶ In oppositum facit, quia causa principalis, & appella tionis dicitur diuersa, ut per Alex. infra cōfi. 98. Vbi etiam tradit, q. promittens patrocinium in causam non tenetur in causa appellationis defendere. Natta.
- * Commune. ¶ Titul idem dicit Arer. cōfi. 102. colum. pen. uersu ad sexum. Et Deci. in rub. de consuetud. ubi ponit differentiam stylū & consuetudinem. Et facit, quod scribit Abb. cōfi. 13. lib. 2. quod non p̄t inducere non possunt consuetudinem, sicut nec mulieres. Et uide De cimum cōfi. 1. colum. 6. & sequi ubi ponit, quid fit stylus, & cōmune. Sed in oppositum, q. stylus iudicialis derogat iuri commune. Dec. col. 163. colum. 6. & quod hic dicit Ale. non procedit in stylo p̄dicto. Crauet. cōfi. 301. dubio 3. col. 9. ubi de stylo scribit Iac. de ubi. Et stylus non seruandus, nisi confirmatus auctoritate superioris. Gram. cōfi. 1. numero 20. post p̄dicti. Vide Roc. in rub. de consuetud. colum. 7. Natta.

S Y M M A R I V M.

- 1 Processus factus in fauorem eius, cui statum denegat audientia, non ualeat.
- 2 Iudicij ordo non consistit in preparatorijs citra libellum.
- 3 Fideiussores non praesumunt idoneus, nisi probetur.
- 4 Exceptiones plures intelliguntur proponi subordinatae.
- 5 Productio fieri non potest ante litem contestatam.
- 6 Renunciatio non potest autē, hoc nisi. C. de solutioni, nec beneficio cessant.
- 7 Statum loci contraffus attenditur quod ad ea, quae oriuntur ex natura

- contra contrarius, non ex mera.*
 3 *Contrarius interpretatur secundum consuetudinem loci.*
 10 *Correi plures simul condemnati in solidum, possunt in executione opponere exceptionem divisionis.*
 11 *Dispositio per negationem generale non admittitur.*
 14 *Satisfacere non solum per facisformam, sed aliis ratione nu. i. 7.*
 16 *Instrumentum facit rem manifestam.*
 17 *Iudex procedendo ad ulteriora videtur pronunciare.*
 19 *Statuta alterius loci debent probari.*
 20 *Oblatio verbalis non sufficit.*
 21 *Sententia non debet ferri per relationem ad non producta.*
 23 *Forensis restitutio ad usus statutum.*
 24 *Littere testimoniales officialis non probant.*
 25 *Iuramenti plures effectus.*
 26 *Sententia incerta super expensis an valeat.*
 30 *Pactum, quod de illis stet assertio creditoris, valet, sed poterit reduci ad arbitrium boni viri, nu. 3.*
 31 *Iudex expensas taxare potest deficientibus probationibus.*
 34 *Litigandi in causa excusat ab expensis.*

CONSILIVM XXXVII.

V is o & opportune discussio processui mihi transmissio, vna cum consilijs, & allegationibus. vtriusque partis in ea & lite inter Mattheum de Senis ciuem & habitatorem Veronae agentem, & magistrum Ambrosium & Grisopum de Mirandula se defendentes mediantem Aluifio eorum procuratore. Vbi prima consideratione dicendum, partes dñi iudicantis fore in absolubendo dictos reos ab instantia partis iudicij, & pronunciari d. Mattheo denegandum fuisse audientiam, & pronunciari inde secutum esse nullum, statuto in loco iudicij, quo cautum est, q. potestas ad petitionem cuiuslibet rei conuenti cogere teneatur quilibet actoris possidentem aliqua bona propria in terra Mirandula, vel districtu ad idonee satisfidandum de restituendo ipsi reo oēs expensas per ipsum reum in ea legitime factas in casu, in quo actor succubat in ea, q. satisfidatione si pñtare noluerit, vel non potuerit, nō audiat actor, nec super eius petitione lis contestetur, & hoc si ante litem contestatam satisfidatio petita sit: aut post, tunc per potestatem ad ulteriora nō procedat, donec dicta satisfidatio petita pñtita sit, prout latius in d. statuto, sub rubrica, de fideiussione pñtada. Cū ergo in prima comparitione Aluifius se opponendo petierit sibi satisfidari, & non fuerit legitime satisfidatum, ut infra dicam, sequitur, q. processus inde secutus est inualidus: quia non fuerit seruata forma tradita a statuto. nō dubium, C. de leg. c. cū dilecta, de rescript. c. exhibita, de iud. & i. proposito non. Bal. l. i. tutor, in fi. C. in quibus causis integre restitui. nō est. & ibi Iac. But. in aliquibus lectu. ubi pñtita text. dñt. q. si statuti disponit, q. accusans pñtare debeat fideiussorem ad prosequendam litem, licet statuto ulterius non procedat annullando processum, si contrafactum sit, processus non valebit. Nā ubique quæ denegat alicui audientiam, prout in casu nostro, processus inde secutus in fauorem illius, cui audientia denegabatur, nō tenet. 2. & ibi hoc not. C. ut nemo prius. l. an. in addi. Spec. in tit. de sentent. prolatis. iuxta, super versu. Itē est nullam rationem litigatoris, & Iaco. de Belui. in §. ad excludendas, in authen. de litig. & Bal. in l. non dubium. in fin. C. de leg. & in l. edita. in pen. colum. C. de eden. in repet. Paduana. & Bald. post Iacob. de Aret. in l. i. scire. s. consequens, per illum text. ff. de excusat. tutor. in sua disputatione incipiente, Statu tunc cautur, q. generator & c. in princip. & Bald. in l. i. ad fin. C. de hered. institut. & in ritu. de pace. Constan. in ver. si aut non admittimus, & Bald. & Ang. in l. cum lege, per illū text. ff. de testam. & Ange. & Modern. in l. cum prolatis. ff. de re iudic. & in l. quidam consulebat. eod. tit. & Doct. in l. i. s. si soluta cum similibus. ff. ad Trebellia. Nec obstat, id qd not. Petr. & Bald. post eum, in authen. generaliter. vlt. col. C. de epis. cop. & cleric. ubi quæritur, quid si actor non pñtiterit satisfidatione de deficientibus expensis in casu succubentis, prout requirit text. in authen. generaliter. C. de epis. & c. de. & determinat, q. processus per hoc non redditur nullus, quia ordo iudicij non consistit proprie in preparatorius iudiciorum. Vnde quicquid omittitur circa prepara-

* toria pñter libellum, non uitiat processum, alleg. no. per Spē. in 2. parte in princip. in proem. in ti. de pparatorijs iudicijs, & id q. no. Bar. in l. si gramus. ff. de test. q. dicit Bal. menti esse tenendum. Idem no. Bal. in l. qui crimen, in 7. q. C. q. accusa. & in l. prolatam. circa 1. col. in versu q. & c. de sen. & in auth. contra rogatus. in fi. C. ad Trebell. quia rñdēt, q. allegata in contrarium procedunt, q. statum non denegabat audientiam, prout in casu nro, quo casu processus reddidit nullus. d. l. 2. cum ibi nota. per Iac. But. C. ut nemo prius. & d. s. consequens. cum ibi no. per Bal. cum concord. supra allegat. & c. Item us, q. allegata in contrarium procedūt, quoties dicta satisfidatio poterat peti ante litem contestationem, iuxta l. Pomponius. s. rati. cum similibus. ff. de procu. & sic erat de pparatorijs iudicijs, quorum omisio non nitiat, ut est dictum, sed i casu nostro ex forma statuti poterat opponi quicunque, & peti satisfidatio. Præterea allegata in contrarium us, procedere, q. non fuit petita satisfidatio, pro hoc in l. i. in fi. C. de satisfid. & in d. l. Pomponius. s. rati. cum ibi notat. Quod si nō fuerit legitime satisfidatum, patet, quia statum requirit idonee satisfidari, sed i fideiussor non pñmit idoneus facultatibus, nisi probet. l. si uero. s. qui pro rei. ff. qui satisfidare cogant. & ibi de hoc est gl. q. est melior alia, que sit in iure. 4m Bal. in l. non prius. C. q. si fic. vel prius. & no. Iac. But. in l. actor. ad fi. C. de probat. & no. Doct. in l. 2. de proba. & in c. si de pñsumpt. facit ad hoc l. quoniam. cum ibi no. maxime per Bal. ff. qui satisfidare cogant. Nec ēt obf. si dicat, q. non fuit petita satisfidatio nisi post litem contestatam, q. in scriptura, in qua petita fuit satisfidatio, erat prius negata narrata, prout narrat, esse vera, & sic facta erat litem contestata. l. i. de lit. contestat. l. 2. §. i. C. de iuramen. calum. & sic ante petitionem satisfidationis præfesserat substantialia iudicij, libellus, & litem contestatio, iuxta no. in l. prolatam. C. de sent. & no. 2. q. i. in summa, & in c. de causis. de offic. de lega. trñderi potest, q. cum in fine d. scripturæ exceptionum produciatur contra libellum petat satisfidatio, & alias prote flet opponēs de nullitate processus, talis exceptio intelligit conditionaliter & subordinatē, ut notabiliter decidit Bar. l. quidā cōsulebat, in vers. sed quid si simul. ff. de re iud. arg. l. talem. in prin. ff. de here. instit. & l. 2. s. fed si ita. ff. de vulg. & pup. & idem no. Bal. in l. i. de iudi. & in proemio. C. in pen. col. & in l. exceptionem. C. de probat. & Ang. in auth. de exhib. reis. s. i. & l. de lmo. in l. si ita scriptum. in prin. pet illum text. ff. de leg. i. Præterea dato, q. esset petita satisfidatio post litem contestationem, tunc impeditur processus ad ulteriora ex forma d. statuti, nec potuisset post litem contestatā & petitam satisfidationem probare intentionem suam, & productionem infiri, in quo debitum continet, q. quidem instrumentum fuit pluries postea reproductū per eum in actis. Nec in uasser eum prima productio instrumenti facta tempore productionis libelli, nisi reproducta post litem contestatam, & pñm probationes fieri non possint rñ ante litem contestationem, in auth. si quis. & ibi no. de testibus & in ea quoniam frequenter ut litem contestata. Ita egregie decidit Fede. de Senis in consilio in ordine nostro 160. quod incipit, casus talis est, Minus de Idoneis. & Ant. de Bu. in c. i. in pen. col. de probat. & in c. 2. in pen. char. de ord. cog. & hoc ad primum dubium. circa reititundinem processus, seu eius validitatem. ¶ Tertio us, q. dato, q. processus esset validus, debeat cōdē nari dicti conuenti ad satisfaciendum in bonis, puta in lana, aut in alijs rebus, cum pecunijs careant, & præsertim si hoc dīdaret statum castri Reueri, ubi fuit celebratus tractus, nam primo hoc esse de iure communē verum, ut then. hoc nisi, & in corpore. C. de solutio. ¶ in rñ, q. etiam non potest dici per contenta in instrumento debite esse renunciatum d. beneficio, quia ei renunciari non potest, ut no. Iac. de Bel. in auth. de fideiussor. s. fi. in fi. dices ita se credere, quia talis renunciatio contineret qd turpe, & cōtra huiusmanitatem, q. renunciando pacifici us, quod iniuriā patiat. i. quod possit in carcerem detrudi, & non ualente soluere, & q. creditor ei sit acerbus & durus. d. s. fi. in auth. de fideiussor. sed quidam, idē ualere nō debet. Liurīgētū, s. si pa-

Liber Secundus Consil. Alexand.

s. si paciscar. & l. si unus. s. pacta. q. turpe. ff. de pac. & l. alia. s. eleganter. ff. sol. ma. Et in proposito et no. Cy. & Ray. in d. au. th. hoc nisi. q. nisi consueverunt in iusto articulo, an valeat pactum. q. non possit renunciari cessione bonorū. b. de quo ple nē in d. s. cie gāter. cū suis concord. Præterea, si per statum castri Reueri cautū est, q. creditor pecunia teneat accipere in solidū de bonis debitoris, ut expeditum, q. tale statum debeat seruari, cū ibi uere fuerit celebratus cōtractus, + q. a p c debet seruari statum loci + cōtractus quo ad ea, q. concer nunt litis decisionem, & q. oriuntur fm naturam ipsius contra ctus, non at ex mora, prout in casu illo. s. q. possit solui aliud pro alio, nam hoc non prouenit ex mora, sed ex difficultate pstationis, hac probant in l. si fundus. ff. de euc. l. sp. in stipu lationibus cum ibi no. de reg. iur. l. 2. C. quemad. test. aper. & gl. 1. 2. dist. illud. & inn. & Doct. in rub. de cōfue. & Jac. de Bel. in l. 1. C. de eman. lib. & Jac. de Aret. & Cy. in l. in pe. q. C. q. fit longa consue. & ibi Bal. & Guil. de Cug. Cy. Jac. Bu. Bar. & alij in l. cunctos populos. C. de sum. Trin. & Spe. in ti. de se rijs. s. iuer. sed pone, q. in loco, & in ti. de instr. edi. s. cōpē diosē, uer. quid si de cōfuetudine, & Dy. & Bar. in l. cōtraxif. ff. de act. & obl. & Bal. in l. 1. in 5. q. C. ne filius pro pat. & in l. 1. C. ubi conueniat, q. cer. lo. dare pro. & in l. multum. in pen. col. cum seq. C. si quis alteri uel sibi. & in l. magis puto. s. illud. ff. de reb. eo. & in l. 1. C. de contrah. empt. in 5. q. & in s. ius ciuile. Inlti. de iure nat. & D. Antio. in c. qd clericis. de foro. iuxta. & Pet. de Anch. in c. canonici statuta. de consil. in 8. uer. cōpē p dīcta q. si statum. & Nec obli. si dicat, reos nō esse audiēdos tanq. periuros. iuxta. l. si quis maior. C. de trā fact. & qd no. Spe. in ti. de actore. s. iuer. item q. et periurus repellat ab agendo, tñ non repellit a defendendo. c. dilecti. de excep. & ibi no. Doc. facit. c. intelleximus. de iud. & q. ibi per D. Ant. + Præterea, si cōtractus interpretat fm consuetu dīnem + statum loci cōtractus, ut dixi, & facit. l. q. si nolit s. q. a sūda. ff. de xdi. edi. & l. dñi p dīorum. C. de agri. & c. sili. l. 1. l. ff. C. de fideiusso. & l. si prius. s. recte. ff. de aqua plu. arc. & no. Bar. in l. nemo est, qui nesciat. ff. de duob. reis. & lo. An. in reg. qui facit in Mercur. & Bar. in l. iurciur. s. si liberi. uer. sed an isto casu. ff. de oper. lib. & Bal. in l. r. C. pro soc. in 3. q. cū simi. ergo promissio facta per d. debitores in telligat debeat q. satisfaciunt in pecunia, uel in rebus fm for mam d. statui, & iur. recipit tacitam conditionem fm natu rali actus cui adijcit. l. si. C. de non nu. pec. l. si. ff. qui satisda. cogat. l. si in prin. ff. ad munic. c. quemadmodum. de iureiu. & hec satisfaciunt quo ad fm dubium. ¶ Tertio principalit uer. esse dicendum, q. dictis debitoribus competeat bñficiū diuisionis, & per consequens quilibet eorum pro uirili con dēnandus, & exigendus est fm id, q. hñ in auth. hoc ita. & in corpore, uel sumit. C. de duob. re. et maxime cum fuerit oppo sita dicta exceptio diuisionis si initio litis. Quinimo fortius 10 dixit Bar. in l. duob. s. 1. q. 4. nu. 8. ff. de duob. re. + q. si credi tor agit contra duos correos debendi simul cōueniēdo quē libet in solidū cum protestatione, q. unica solutio sufficiat prout actum fuit i casu nro, non est necesse, q. opponat exce ptio diuisionis, quia tam ab actore, q. reo ut agi, q. locū ha beat bñficiū diuisionis, sed tempore executionis snze oppo nenda est exceptio diuisionis, si uterque est soluendo, ita di cit probari in auth. de duob. re. ad fi. & idē no. Bar. in repet. auth. hoc ita. C. de duob. re. Plus dicit Bar. in l. Paulus. la 2. ff. de re iud. q. ubi duo rei debendi simul conuēti condemnati sunt eo casu, quo unica solutio sufficiat, poterunt in execu tionem opponere de bñficio diuisionis, cū uideat nāci i ipso actu snie, in quo ipso obligant. l. 3. s. idē scribit. s. de pact. Et subdit singulariter Barto. q. renunciatio facta in principali obligatione bñficio diuisionis non extēdit ad hanc obliga tionem resultantem ex snia p dīcta. l. Paulus. et ideo & posset eponi exceptio diuisionis in executione snie fm Bar. et im putet sibi agens, q. non agit contra unum tantum ex correis in solidū, quia non potuissent opponere beneficium diuio nis, cui renunciauerat, et non esset tunc ex sententia orta noua obligatio contra alios, quia non essent cōtēti tempo 11 re sententię. Et licet perdatur beneficium diuisionis per

negationē. l. si dubitē. s. ita demum. ff. de fideiuss. tñ negan do simpliciter narrata, prout narrant in libello, esse uera, po ut fecerunt dicti correi rñdēdo, non p dunt bñficiū diuio nis, ut signat not. Bar. & Doc. i d. s. ita demū. & sentit Bal. in l. elete. s. neque. ff. de noxa. & lo. de lmo. in l. sed hoc ita. s. qd aut. ff. de re iudi. repetitū hoc dictum esse singulare. & hac fati sint quō ad tertiam principalem dubitationē, & q. ex actis p dīctis elicet. ¶ Sed pmissis non obstantib. contrarij sniam de iure probabiliorem esse puto ex infra scriptis. Et primō circa primū dubiū concernēs ualiditatem processus respectu satisfationis petita, dico processum terere primō ex eo: q. aut loquimur de iure cōis; & tunc talis satisfatio, q. uis p dīcta fit, ut est casus, in auth. gñaliter. C. de epis. & cler. 12 tñ de consuetudine non pstat, ut est gl. in d. de satisfas. 1. in ver. satisfatio. & Bar. in pāleg. auth. gñaliter. Quinimo omisso talis satisfationis et circumspecta consuetudine non uitiat processum fm Bal. in d. auth. gñaliter. & in l. q. crimen. C. q. accu. ut dixi plenius supra. Aut nos loquimur de iure municipalij, & talis satisfatio p dīta dēt ab illo duntaxat, qui immobilia in territorio Mirandule non possidet. Ita dīpo nit statum, vñ fundū intentionis magistri Ambrosij & Ori 13 sopij ad obtinēda pstationē satisfationis erat talē allegare & docere Matthē q. nō possidere immobilia, & ista negatiua sp pbari dēt per illū, qui hñt se ex ea fundare, ut nōi terminis in d. li. uerō. s. qui pro rei. & in l. exceptionib. ff. de pro ba. cū concor. supra alle. & no. Inn. in c. sup. his. de accu. & gl. & Doct. in c. bonā. l. 1. de elec. & Spec. de probas. probare, uer. restat uidere de negatiua & c. plenē Bar. in l. in illa. hoc iure p illū rex. ff. de uer. obl. Sed ita est, q. hoc non fuit allegatū, uel fuisse probatū, q. Matthæ p siliit hñdēdū, ergo vñ fateri se teneri ad p dīdum fideiusso rem, argu. cū de indebito. ff. de probat. & l. Paulus rñdit non tñ uerbi rem rat. hab. q. a rñdeo, q. dīcta satisfatio fuit p dīta sub cōdi tione, si & quatenus teneret, & non aliter, quo casu nō uise arctare, ut no. gl. in l. si quidē. C. de excep. & Spe. in d. de po siti. s. si uer. sed pone, lite cōfēt, & Bar. in l. ambitio. in pe. col. ff. de decretis ab or. fac. uer. qd si in confirmatione. & c. uer. sed pone, q. uendit sub iusta conditione, & facit. l. de 14 bitor. s. si. l. sicut. s. nō ut. ff. qui. mo. pign. nū. hyp. sol. ¶ Scdō fortificatā satisfatio p dīta dēt nō solū, si fideiusso p silius, g sed et si aliter æquē idoneē caueatur si pignus s det. l. hñtū l. seq. ff. quo. legat. l. 1. s. iuber. ff. de coll. bon. & l. hñe. s. i. ff. de uerb. fig. no. in l. 1. ff. q. satisf. cog. & l. p tiora satisfationes. ff. de pto. stip. & not. in s. suscepo in auth. de exhib. re. & Jac. & Doc. in auth. offerat. de litis cōfēt. q. dixit Ant. in l. 1. q. satisf. cog. pāleg. q. satis dēdi sñt dē ille, s. q. de pōstū fecit 15 ter loco satisfationis. Plus dixit Bar. in l. quicquid. la 2. p uū 15 tex. C. de fundis par. li. 1. r. ubi ex forma statuti q. uer. tñt satisficare ante, q. acceptet officij alicuius pōstulari. q. hñt idoneus, h credit soli cautioni cum gñali hypotheca bo norum, pro quo dicit Pau. de Cast. in l. diuorto. s. interdu. s. fol. mat. & in d. l. j. qui satisf. cog. ad exhib. d. l. quoties, & qd le gatur, & no. in l. de creationib. C. de pōp. & facit. q. doc. Bal. in l. abstinendum. C. quorum app. nō recip. Sed ita est, q. d. Matthæ promittit de refecione expensarum cum hypo theca bonorum & c. & p cōfēcōes et iura & actiones in re nū obligat. l. bonorū. ff. de uerb. fig. l. nē qd. s. fin. cum l. seq. ff. ad Treb. & in cōfēcōtiā si in aliquib. expēsis fuit 16 condēnatus actor, erat consultū ipsi reis cōuentis, quia potuissent uti iure retentionis, uel cōpensationis pro expē sis respectu quantitatē ducatorū 265. uirtute dictæ obli gationis bonorum & iurium, quādammodum & si pāp. expēsis fuit penes ipsos reos deposita fuisset, iuxta l. fin. in d. de tra. C. in quib. cau. pig. taci. contrahat. & l. si. C. de cōpē. l. si tra 16 ditor. C. de pig. act. cum si. ¶ Attento maxime, q. de dicto de fabito ducatorū 265. constabat p publicum insum, quod fa cit haberi rem pro manifestat. c. cum olim. de uerb. sig. l. fin. cum gl. j. C. de reb. ere. & no. Bar. in l. 1. in prin. ut uer. uenio ad qua. ff. de ope. noui. nunc. Et præsertim q. contra dictū insum nullæ oppositæ sint exceptiones ad ipsam obligatio nem elidēda. ¶ Tertiō pro hoc adduco decisionem Bald. in l. 1. a.

7 in l. facere. ff. sol. mat. Nā dicebat Bal. q̄ ille qui habet de-
bitores plures, nō p̄ reputari suspectus, mouetur per illum
textu in p̄monio censetur esse illud, q̄ quis exigere dēt,
et ab ip̄o agentē. Subdit ibi Io. de Imo. q̄ illud fortē nō
uerum, quia ille v̄ suspectus, qui nō possidet immobilia, ut
l. sciendum. ff. qui fac cog. in prin. Saluat tñ opi. Bal. q̄ debi-
tores essent magnarum q̄ritatum, & sint tuti debitores, * pu-
ta bona captores ita, q̄ non sit uerosimile, q̄ auſugiant p̄
tale debitum, & hoc v̄r velle p̄dī dī doct. ēt esse curum.
ubi ille, a quo petit satisfactorio, ēt creditor petentis satisfac-
tionem, qui non p̄t ab eo reputari suspectus, quia in tali ca-
su loquit̄ tex. in d. l. facere, per quē ip̄i mouent̄, & quia uero
biq̄ ēt eadē ratio, & sic v̄r ibi esse decisio, q̄nīs n̄r. Pro
hoc facit, q̄ no. Bar. & Ang. in d. l. sciendum, in prin. ubi dōt,
q̄ licet ibi uelit, q̄ qui non possidet immobilia, teneat̄ satis-
factio, tñ fallit, ubi alio mō esset satisfactum rationi legis, ut
si possideret multa mobilia, ita q̄ nō sit uerosimilis suspicio
fugę, sed ita est, q̄ eodem mō satisfactum est d. reis conuen-
tis p̄ facultatem retinendi q̄ritatem debitā aōri, sicut si
datus esset idoneus fideiusor imō pignus: q̄a melius est in
herere rei, q̄ personę. l. plus cautionis. ff. de regiur. insli. de
obliq̄z est ex deli. s. furti, & id q̄ plus est, utiq̄: tanti est. Fa-
cit l. cū furti. ff. de in lit. iur. & in c. licet, de regiur. in 6. f. Fa-
cit et̄, quia statutum ip̄sum debet interpretari, in 6. c. o. l.
adigere. s. quāuis. ff. de iu. pat. l. ut gradatim. s. sed si lege.
ff. de mun. & hon. l. 2. C. de no. v. c. dilectus, de consui. & in
terminis nostris no. Bar. in d. l. quicunq̄. Quāto confirmat̄:
quia fuit opposita exceptio nō p̄tite idonę satisfactorionis,
& aōrem audiendum non esse, & tunc iudex ad ulteriora
processit non negādo audientia aōri. Nā iudex dīc. 17.
& 25. Augulii processit ad ulteriora pronūciando conclu-
sum esse in cā, & publicauit p̄cessum, & statuit terminū par-
tib. ad opponendū, & ad allegandū. Sed ita est, q̄ p̄ per-
processum ad v̄teriora v̄r pronūciare, q̄ non obstat exce-
ptiones oppositę ad impediendum p̄cessum, ut ex parte,
ultra, ext. de appell. l. a procedente. C. de dila. cō ibi no. per
Bar. & no. gl. in l. 2. s. sed si dubitetur, q̄ ibi ponderat An. ff.
de iur. & no. s. p̄. in ti. de dila. s. nunc rēndūm, vers. p̄posi-
ti, & vers. seq. & no. Io. And. in c. dilectio, de appell. & per p̄dī
cā pariter plurib. modis ad allegata in contrarium causa pri-
mum dubium esse r̄sum. Circa s̄m dubiū, an audiri dēant
dēt uolentes satisfacere in la, & in alijs reb. mobilib. &
non in pecunia, & dico q̄ non. Primō: quia si consideramus
dispositionem iuris cōis, & tunc loco pecunię debet nō p̄t
quis satisfacere in lana, uel reb. mobilib. sed eas uendere
debet, & si pecuniā de dictis reb. h̄n non possit, debitor dēt
satisfacere in mobilib. offerendo rem meliorem omnib. s̄m
formā traditam in d. s. q̄ autem, & iste nou ēt casus noſter:
quia debitores non obtulerunt uelle satisfacere in reb. mo-
bilibus, ergo audiri non debent, ut ibi. Aut nos cōsideramus
iuris municip. censuram uigentem, ut dīr, teneri. Et in hoc
considerandum est primō, q̄ in processu non sunt actualiter
producta statuta caltri Reueri, sed solum uerbo allegata: cer-
tum est, q̄ p̄ statuta alterius loci debet assualiter produ-
ci, sicut infra, ideo quia iudex de illis p̄sumit h̄e ignoran-
tiam. c. i. de consi. in 6. l. p̄scriptio cum ibi no. C. si contra-
rius uel uti. pub. & ibi hoc no. Bar. in l. si. & plenius Bar. in l. i.
omnes p̄n. in ult. col. ff. de iur. & iur. & Bar. in rub. ff. de ope.
no. num. pro hoc bonus text. in c. pastoralis, quem ibi ad hoc
ponderat doct. maxime Abb. de si. inst. & fac. de But. in l. i.
fi. C. que sit long. consui. in uerſ. expeditis contrarijs & cubi
dicis, q̄ non sufficit allegare, nisi producantur, & not. Ange.
in l. cum prolatis. ff. de re iur. & per Bar. in l. ornamentorum.
21 ff. de au. & arg. leg. f. Proculdubio, ubi requiritur realis, nō
sufficit uerbalis oblatio, ut not. Io. And. in c. interposita, de
appes. p̄. ap̄ ver. illud ad hoc l. p̄or. s. si quis paratus. ff. de
ope. no. nun. cō ibi no. p̄ doc. in l. si feruus h̄rēdi, in fin. ff. de
falsib. l. qui decē, vers. r̄sum. ff. de fol. c. i. & 2. de eo, qui
21 mitti. p̄. cā rē seruā. ff. Sed ita est, q̄ finis nō dēt ferri
per relationē ad ea, q̄ non sunt exhibita & p̄ iudicā in actis,
l. 1. C. de sen. q̄z sine cer. quant. & not. Io. And. in addit.

Lib. II. Consil. Alex.

Spe. in ti. de sent. prolata. s. qualiter, uer. qd si iudex, & no. Bal.
in l. i. ad fi. C. de sen. ex breuiculo reci. & Io. de Imol. in l. si
conuenerit, ff. de re iud. & Ant. de Bu. in c. cum uenerabilis,
de excep. dē ibi tenet D. Abb. & Mod. in l. i. ff. de re iud. &
per Saly. in d. l. nā apparet finem esse latā super nō cogni-
to finia āt debet ferri ex probatione & cā cognita, illicitas.
s. ueritas, ff. de offi. p̄r. l. i. prolata, C. de sen. 2. q. o. s. diffini-
tiā, facit. l. h̄z. c. s. i. & qd noui Bar. ff. qui, ex cau. in poss.
ea, & q̄ no. Bar. in l. ait p̄or. s. i. in 1. opp. post gl. ff. de iur. &
ne facit, q̄ no. Bal. in l. cum iudex, C. de sen. ubi dixit, q̄ finia
nō dēt ferri probationibus nō factis, sed fiendis. Idē Bal.
in l. non dubium, in 1. opp. C. de leg. & in addi. Spe. in ti. de
23 sen. in 3. col. Suadet ēt hoc maxime aq̄ritas: q̄ si d. statu-
tum fuisse productum & cognitum aōri, potuisset incidē
k ter petere rēstionem in integrum aduersus d. statutum, k qd
probabiliter ignorauit aōr tpe contractus, cum ibi esset lo-
rensis: & hoc ex clausula gñali, si qua mihi iusta cā, ut esset lo-
rensis decisio Inn. Compo. lo. An. D. Ant. i. rub. de cōf. uer. & Nec
p̄dictis obstant s̄p̄ p̄tatis Caltri Reueri, cum lris consilijs illu-
strisimū Principis Mantue, q̄ aliq̄ faciunt mentionem de
d. statuto. Quia r̄deo, q̄ d. literę tuerunt productę post cō-
clufum in cā, ergo non legitime productę c. cum dilectis, de
fi. instr. Item d. literę consilij Mātuanī sunt exempta, ergo si-
dem nō faciunt, c. i. de fi. instr. in anth. ff. si quis in aliquo, C.
24 de eden. f. Rurū s̄ l̄r officialis attentis de preterito, q̄ ab
ip̄o factum fuit fidem non faciunt fine alijs solemnitatibus
a iure requisitis, ut no. gl. 3. q. 9. in c. testes, in glo. i. & h̄r in c.
2. de fi. instr. & in c. qm cōtra, de prob. & no. Io. Cal. & Do.
plenē in c. post cessionem, de proba. Quinimo esto, q̄ statu-
tum Caltri Reueri ita disponeret, ut nō uir trahi ad casum,
qn̄ interuenisset in contractu iur̄m debitoris specificē pro-
mittentis soluere p̄nam in specie, seu in ducatis aureis p̄
* iur̄m, quo uir quis p̄cise obligari ad faciendum in specie,
25 s̄ prout promittit, f. Vā licet promittens simpliciter factum p̄-
stare libere p̄stlando interestē l. i. stipulationes non diui-
dunt̄, in prin. ff. de uerb. obli. & l. quoties quis, & l. si quis ab
1 alio, de re iud. tñ fallit, si iur̄m interuenierit ut probat in ca.
si ne p̄r. l. uic. suas, & ibi hoc sequit̄ Ant. de Bu. & no. gl. in l.
si pecuniam, in prin. in glo. quę incipit, ut quia iur̄ali, ff. de
condi. ob. cau. quam ibi sequit̄ Bal. in l. i. in 3. col. & uer. mo-
do quero de aliquib. Sc. C. de sen. quę pro eo, qd̄ interest, &
* Bal. in p̄ludijs feudorū in 7. col. & Bal. in l. sed & h̄z. s. p̄-
ter, ff. de procu. ubi pro hoc etiam alleg. l. si quis minor. C. de
transf. Idem tenet Inn. in c. ueniens, de iureiur. & sequit̄ ibi
26 hoc Ant. de But. pro hoc allegat, q̄ iur̄m habet in se clau-
sulam, ut iurans oī meliori modo, quo potest, obliget. l. cum
p̄r. s. filius matrem, ff. de leg. 2. c. ad nostram, el. 1. de iureiur.
idem tenet D. Abb. in p̄ræleg. c. ueniens, ubi pro hoc alle-
gat plura, & r̄ndet ad nonnulla, quę possent in contrarium
allegari, & maxime ad c. per tuas, cum ibi no. per Inn. prout
latius per eum, cuius uerba, quia prolata sunt, nō recito. Idē
tenet Host. Io. And. & Io. de Imo. in c. per tuas, de arbitris. p̄
id, qd̄ h̄r in c. cum tempore, eo. ti. iuncta glo. in uer. obseruā-
dum, & quia iur̄m seruari debet in forma specifica, c. ad no-
stram, & per regulam positam in c. cum contingat, cum sim.
de iureiur. Nec ob. l. h̄. C. de non num. pec. quia r̄ndet Io. de
Imo. in c. per tuas, q̄ istud ibi contingit ex eo: quia non est
uerosimile, q̄ quis uelit obligari effectūaliter, si pecunias nō
recepit, sed recipere sperat, & ideo tunc nimirum, si sim-
plicit̄ iur̄m p̄stitit limitat̄ fin p̄rabulum obligatio-
nem, q̄a non debet p̄sumi, q̄ quis uelit suum iactare. l. cū
de indebito, in prin. ff. de proba. l. si cum auro, ff. de sol. q̄
rō cessat, qn̄ quis promittit aliquid facere cum iuramento,
nam uir, q̄ cogi possit ad obseruantiā iur̄i per i, q̄ h̄r in
c. cum Calicus, de fo. comp. lib. 6. & c. licet, de iureiur. c. li.
cum sim. Idem tenet Io. de Imo. in c. r. ad fi. de iudic. ubi re-
perit ea, quę dixit in d. cap. per tuas. Item opi. etiam tenet
Ludo. Roma. in l. stipulationes non diuiduntur, p̄rælegata,
qui allegat plura & p̄ferunt text. in c. ex literis, el. 2. & in c.
sicut ex literis, de spons. & respondet etiam ad ea, quę cō-
tr̄e consueuerunt allegari in contrarium, ut ibi latius p̄se-

E quitur.

Liber Secundus Confil. Alexand.

quirit, unde patet hanc esse magis cōm opī. approbatam i
gla. qua in iudicatio non eſt recedēdū iuxta uocē nra l. c.
Bu. in l. i. C. qui pro ſua iuriſd. & Doct. in l. i. fide uig. &
pup. & in l. h. C. de pna iud. c. m. Et tāto fortius hoc pro-
cedere ut intermiſſis noſtris artēyō debitorē ſpecialiter
27 promiſerit ſoluere in l. ucatis auris. f. Vū ſtatutum laico-
rum diſponēs, q. obligatus ad pecuniā liberet ſoluendū
aliam rem mobilē, nō poteſt, uel ſaltem in dubio nō intel-
ligit i caſu, quo quis eſſet cum iurō ſpecialiter obligatus ad
ſolutiōem in pecuniā, quia ſtatutum nō poteſt diſponere
ſup iurō uelut ſup re ſpirituāli. & clare firmat Ray. & Bar. i
conſuej. quaro, dicit ſtatutum: q. de iure diuino ſcriptum eſt;
Reddite iuramētā ueſtra Deo, c. debitorē, & c. & ſi Chri-
ſtus, de iureiur. & Do. Ant. & Io. de Imo. & Do. Abb. in c. cum
contingat, in 3. memb. de iureiur. allegat nō. in Hoſt. in ca.
quemadmodum, c. oti. & idem nō Io. An. in c. ua, el. i. de deci-
pro. Quo quō facit ille rex. & q. iurim ſpectat ad eccleſiam.
c. uenerabilem, de ele. c. nouit, de iudi. 6. diſt. i. Imperator.
idem tenet Ang. in d. qbus. in ut. col. 6. de legib. alias eſt
in l. i. de conti. princ. & Pau. de Caſt. in l. q. qui pro eo, ſi
de fideiur. & in l. ſi. qui ſatiſ. cog. Et licet aliqui teneant,
q. ſtatutum laicorum poſſit diſponere ſuper iurō, tū quali
oēs tenent, q. ubi ſtatutum nō facit mentionē de iurō, nō
trahit ad caſum, quo iurim interueniſſet, per nō. per gl. ſi
in auth. ſacra, C. ſi aduer. uend. & eſt de mente Io. An. in ad-
di. Spe. in tit. de pla. ſiue. ſar. aut. uer. hoc autē notandū, ubi
reſert eſt ita tenuiſſe diſputandū Nic. de Mata. & Jac. de Bel.
idem uoluit in eſſet. Fed. in conſ. 27. inci. in nomine dñi,
factum eſt tale, ſtatutum ciuitatis Peruſine, maxime per re-
gulā canonis ſtatutum, quia h. iurim eſſe ſeruandū nō dolo pſi-
tunt, ſi ſeruari poteſt ſine inſeruit ſalutis eternæ, & ſeruari
debet. c. ſuero, cōm conſor. ſup. all. de iureiur. & idem tenet
D. Ant. & Io. de Imo. D. Abb. in præalleg. c. cum dilect. cum
fi. Sed de iure cōi pōt potentius operat agus iratus, qui eſt
nō tenet dicitur ſubiacere iuri poſitiuō, ut probatur in d. ca. ſi
cēt mulieres, iunctal. i. s. & cum, C. de rei uxō. actio. & in c.
quamuis, de pact. in 6. iunctal. pactum, C. de collat. Idem eſt
vī eſt de mente Bar. in auth. ſacramenta, præall. & in l. ſi
pro eo, tertio membro. ſi. de fideiur. ubi uoluit, q. ſi ſtatutū
nō loquit præceptiue, uel prohibitiue in perſonā iurantis,
ſed dicit, q. cōtractus mulieris, uel minoris nō ualeat ſine
conſenſu propter inuocum, tale ſtatutum nō trahit ad caſum,
quem mulier uel minor ſine illa ſolemnitate contraxiſſet
c. iurō. Conſirmo per notatā per gl. nō. in c. cum nō decaat, in
* gl. i. de elect. in 6. per q. dicit Ang. in l. i. s. quo onerā. ſi
28 quorum rer. actio. nō. in lectura, quia magis cōiter hī, q.
licet Papa uel Imperator caſſet cōſuej. uel ſtatuta nō
m intelligeret caſſare ſtatuta iurō firmata, m & hoc ſequit
Lap. Abb. & Io. An. in nouella in c. cum nō decaat, per q.
allegat, c. de conſi. in 6. & de qua ſepe. de elect. in 6. & ca.
cum aliquis, de reſcrip. eo. lib. & idem nō Io. An. in c. de ſi.
preſb. in 6. in nouellidū tenet Io. de Imo. in c. dilecto, de
præben. & in d. dudum, de ſepul. & in d. cum nō decaat,
& D. Abb. in c. de hiſ, q. ſi a maio. parte cap. ubi dicit illā
gl. in præall. c. cum nō decaat, eſſe ad hoc ſingularē. Pro
q. alio allego tex. in c. conſtitutus, & ibi nō gl. & Doc. de re-
ſcrip. & Inn. in c. cum inter, de renun. & Cy. & Sal. in l. contra
n ſus. Pro hoc optime ſcit elegans decilio Pan. a. de Caſol.
29 inci. Viſis & conſideratis oib. ubi concludit, t. q. ſtatutum di-
ſponēs, quid ſi uertat liſ, cā, uel controuerſia inter aliquos
coniunctos, poteſtas ad inſtantiam rer. conuenit poſſit com-
pellere partes ad compromiſſum, nō habebit locum, ubi a-
ctor fundaret intentionem ſuam ex inſiſto promiſſionis iu-
raturæ per reum conuentum, q. reus petēdo compromiſſum
fieri, incidere in perſurium. Vnde nō eſt ueroſimile ſtatue-
tes de hoc caſu cogitaſſe, quia apereuit uel perituri, & ſta-
tutū nō dēt trahi ad illicitum, alle. nō. per Bar. in l. ſi q. ſub
condi. ſi. de condi. diſt. i. & q. ſtatutum nō pōt diſponere ſup
iuramentū, uelut ſuper re ſpirituāli, & alia plura ad hoc in-
ducunt, quæ breuitatis cā omiſſo, & illam decioſionē Paul. de
o Caſalis conſulendo ſecutus ſum, nō per plura, & ita ſuit iur.

actu arno isto apud Parm. Ita ergo est in pposito pñici de
bitoris iuratur solvere i pecunia numerata, ergo non dñt
telligi, q si statim dispones, q solvi pñt i alia re, uedicti fñt
locu i calu isto, qñs ueniret cōtra iurñ. ¶ Poset et alij si
conclo hac cōprobari, fñte maxime renūciatione gñrali si
cta in infro, et stante conuentione, q posent ubiqñque cōtra
ueniri, ubi inuēti esēt, ac si fñt contractus celebratus eēt,
in quib. conuētiōes et allegatē p parte aētoris uoluerit eē
facere, nñ superiora arbitror efficaciora & iure melius fundū
tabilia. Et p hoc patet euidentis rñsio ad allegata i cōtrariū.
Nā nō ob. tex. i auth. hoc nifi, q ailla loquit, quociens quis i
hēt bona mobilia, & uult solvere i immobilib. ut plenius i
xi sup. Nō ob. statutu cñli Reueri, quia nō fuit pñtū aliqñ
nō uendicat fñbi locū in cōtra iuratur, ut dixi. Quid ad
tū dubiū de exceptione diuisionis potu uerū esse. Quid ad
petat bñficiū diuisionis p ea, q dixi circa 3. mēso, et arguet
fuisse de intentione aētoris i libello suo circa fñi. ver. &
eādem uelut diffinitiuā fñtam & c. c. fñq. iñdēt tex. i
de duob. res. s. r. uia i gñt, qñ aētor elegit, fñbi pateat. l. fñ
m. l. fñ. q met. cau. l. fñ. C. de codi. sñ. iñdēt fñpē uicere, quid
de expensis i libello petitis, & d. iñfro et pñsitis, & sic apē
fa ueniat tū rōne uictōriū, iuxta l. pperādū. s. fñatū alteru
tra. C. de iud. qñ et rōne pñsitionis. Et aduertendū, q uñ
qñ fāctae cōtra tpe libelli pñdū, & qñ in libello fñpiter
pñt, qñ ascendunt ad summā lib. 43. & fol. 1. rñ. fñt asserēdū
aētoris, licet i alia parte libelli dicat de lib. 53. & fol. 1. rñ. p
to p errorem, qui poterit ex ipa originali scriptura libelli
a parte pñdū corrigi. l. fñ quis ex argentijs. s. pñtor, & l. i
Bar. fñ. de eden. & i auth. de tabel. s. fñ. & ibi no. Bar. l. i. Sēpro
nis Proculo, de le. 2. l. i. fñ libraribus, & ibi no. Bar. fñ. de reg. iñ.
& in terminis nostris no. Spe. i. ti. de lib. conceptione. s. refert
circa prin. & Bal. i auth. offert. i. fñ. col. C. de lit. contēstatis
staret minor summā. l. fñ. fñ. de in lit. iur. & d. l. Sēpro
32 nñs Proculo, cō. fñ. ¶ Dēt sup talib. expensis posset fieri
ta fñia. l. terminato. C. de fu. & lit. expen. c. auditis, & ibi no.
doc. i cñsignificatib. de dol. & contu. & i cñ inter dilectos
con. fñ. Tñ ubi pcedit fñpālīs & certa petitio expensarū, dēt
certa fñer fñia, & dēt de mente Bar. in d. l. terminato, & In
in c. tanta. de excels. prela. & Iac. But. in l. i. ad fin. C. de sent.
quā pro eo, qñ interest, & expensē lo. de Imo. in l. iñ finem
s. rñ. de re iud. & in c. auditis, de proc. certior. n. debet esse
fñia, qñ libellus ut patet in s. curare, in fñ. de ac. & l. cum pro
pria. C. fñ quis alie uel fñbi iñ fñ. l. 1. C. de iñd. lib. & no doc.
i l. certi condicito. in prin. cñ fñi. cer. pet. Certū ergo pñt
ferre fñiam in illis expensis fñpiter petitis & fāctis ante l. i
bellū, & iñ hoc standum dēt assertioni p & declarationi ip
31 p fñs Matthei, quia ita conuenit in infro, & talis conuēti
tio tenet. Iñ iurandū, qñ ex conuentione, i prin. & ibi no. Iac.
Bu. & Bal. fñ. de iure iur. l. fñ. C. de fide ius. no. Dy. Ray. Bar.
in l. i. qñs in cōfribēdo. C. de epi. & cle. & Spe in ti. de test.
s. refert. ver. tñ c. & Io. An. in addi. Spe in ti. de prob. s. i
dendum, super. ver. quid fñbi, & Bal. in l. i. in 2. & pen. col.
C. de sen. quā pro eo, qñ auct. iñbēmus in vlt. col. C. de iñd.
& Ant. de Bur. in c. 2. de fñ. iñftr. & in c. finem litib. in pen. col.
de dol. et contu. et abfq. eo, qñ alter iur. no. Bar. in l. i. Theo.
pompus, de do. prae. l. Tñ amento, q aliqui tenent necessariū
esse iurā aētoris ad supplendū & integrandū dictū &
assertionem ipsius aētoris, qñ quidem iurñ in acis petitum
32 eam, concludunt tñ Bar. & doc. in d. loc. qñ si creditor iurā
debitum declarat, uel iuret aētor, qñ et ius declaratio redu
ci ad arbitrium boni iuris per l. i. libertus. fñ. de opel. b. & p
no. in l. fñi pro ea. C. de do. promi. Iñdēt Ray. no. in l. fñi
in confribendo, de epi. & cler. dicit, qñ si aētor in taxand
* expensas excesserit modum * eo casu, quo ex conuentione
partium fñat dēt dñto iñs, tunc ipse iudex pñt taxare, alleg.
in ar. l. uideamus. s. in iure. fñ. de in l. iur. Et hoc vñ acqui
mū, unde cñ expensā soluticū & consuetum tenet reficēdū
dū, ut dicit tex. in d. l. pperādū. s. fñatū alteru. C. de iñd. & iñ
iudex habita i formatione de solitis expēis, iuxta l. i. s. fñ. &
qñ no. Bar. ibi l. fñ. fñ. de test. & l. i. nō ignorat. C. de fñ. et iñ.
qñ exp. iudic. d. declarationem excedere modum solutū, et p
mobilit.

rursus audire, & admittitur ad probandum. Bal. in l. 3. C. si minor le ma-
 iore dixi, dxi conf. 51. nu. 15. Natta.
 ¶ Concludendum, infra lib. 5. conf. 9. late Deci. d. l. semper in stipula,
 n. 2. Math. Aff. de Neap. col. 236. dxi in col. c. Paris. 5. et nu. 86.
 ¶ Et ideo, idem Ioan. Fab. vlt. C. si p. vna fin. fed et salum, vlt. ten-
 entur Ant. Imo, Alex. d. l. Paulus. 8. & bene.
 ¶ S. quod autem, & d. Alex. l. af.
 ¶ Pignus. Ant. Negula. tra. pig. par. 1. nu. 6. Alex. l. diuersio. §. inter dum.
 ff. iur. mar.
 ¶ Idoneas. conf. 1. ad d. §. inter dum. Hypp. Marf. rub. de fidei iur. n. 18.
 cum seq. Alex. l. latidianois. de iur. big. fed contrarium tenet Alex. d.
 §. inter dum. conf. 2. quod cf. uerus.
 ¶ Manifesta. Hypp. Marf. rub. de probat. char. 1. l. af. l. 1. col. 5. de oper.
 no. nun. Dec. c. licet caufam. col. 7. de proba. conf. 136. col. 1. conf. 68. 2.
 Alex. tra. iur. reg. 3. prelm. p. 13. nu. 8.
 Debitores. §. Sequitur Alex. in d. l. facere poffe. & Deci. in l. nemo du
 bitat. ff. de regul. Natta.
 ¶ Scaturum. Idem Ioan. Fab. l. 1. & ibi l. af. parte 1. col. 2. C. de fin. Tri.
 Alb. parte 1. flatu. quatio. 3. & Arret. conf. 1. l. af. quando in fin. C. qui
 adit. Hypp. Marf. re. ff. nu. 3. n. 139. de iurid. oium iudici. ff.
 Obligari. §. No. q. aut hoc nisi debitor non procedit, vbi dicit iur. m.
 hoc item tenet Alex. conf. 9. dub. 3. Limita. nisi cuenier no calumitias
 inopinata. adeo q. non poffet haberi pecunia ex rebus; iuxta eum
 intelligitur iuribus fide habentibus, & cum iurer. de renunciatio.
 Ita limitat Purpur. & Ripin. l. 1. n. 5. ff. cum p. parte. Natta.
 Interfere. ¶ Hæc ad litteram ponit Alex. in d. l. fupulationes non diuidun-
 tur. colum. 9. & fequitur Arret. not. in d. fira quis. §. ea. l. colum. pen. fi. de
 iur. oblig. Natta.
 ¶ Fallit, infra eo. conf. 91. col. 2. ubi contradixi.
 Feud. §. Balbi in 5. col. limitat in herede per tex. in c. veritatis, de iure,
 & fequitur Corn. conf. 236. lib. 4. Natta.
 In gl. n. 3. imita ducibus notabilibus modis, quos ponit l. af. in l. fi. C. fi
 contra ius vel iuri. publi. Natta.
 ¶ Firmata. fupra lib. 1. conf. 27. num. 8.
 ¶ Firmata. conf. 13. lib. 2. ¶ Et idem tradit Soc. conf. 28. col. ff. lib. 1. Natta.
 ¶ Sum. infra lib. 1. conf. 62. col. ff.
 ¶ Affertione. fupra lib. 1. conf. 47. nu. 4.
 Modum. ¶ No. quod iudex taxare poteft, quando auctor cuius dictio f. n.
 debet, excedit. Natta.
 Promiffa. infra eo. conf. 119. nu. 18. & lib. 3. conf. 34. in fin. Pan. conf. 16.
 col. ff. lib. 1. prin. ff. Franc. c. 5. ff. col. 1. de elec. in 6. Lanc. Deci. l. ed
 temere, in l. phil. de iur. in Franc. Corn. fing. 120. l. af. qui Romæ 5. quæ-
 fiones, de verb. oblig. conf. 134. in lib. 4. Hypp. Marf. not. 207. &
 no. 237. & in l. parte. nu. 25. ff. de quæft. fed verius puto hæc pactione
 fecundum naturam actus & ius commune intelligendum, ut in fimili
 dictis, infra lib. 4. conf. 34. in fin.
 ¶ Idem no. fequitur l. af. conf. 13. ad col. pc. lib. 4. ¶ Item tenet Ant. de Bur.
 in c. fin. venio ad actum, de do. & cotumaf. facti ratio quia alias
 talis promiffio nihil operaretur intelligendo de folutione expenfarum,
 ubi haberet inuitam cam litigandis, quia de iure co. generaliter debetur
 expenfe, etiam fi fubite iurata contra litigandi. Et facit in fimili quod
 notatur vultus Agn. in l. de. C. loca. Natta.
 Col. 8. iur. preterea, conf. ad quæ refert et. 62. vol. 7. Vide l. af.
 in l. Eleganter. in prin. poff. nu. 4. quod item tenet de cond. inde. & cõfi.
 illud C. ad quæ ite allegant. et. 13. vol. 2. Hiero. Zanch.
 Ad d. fide. not. ad Soc. conf. 78. vol. 4. Hiero. Zanch.

CONSILIVM XXXVIII.

CONSIDERATIS his, de quib. in themate supracri-
pto, super dicta parte domus pſcitade apolloni-
um, de qua reuocatur in dubium. Mihi vt concludendi,
illam ad prælatum clariffimum Doctorem dñum Philippum
pertinere, nec ſuper ea poſſe per d. Antoniam ex cauſis,
de quibus in themate, inquietari. Ad quod oftendendum mo-
ueor primò: quia ratione pretij diſce apothecæ non pòt do-
mina Antonia habere regrefum ad dictâ dimidiâ domus:
quia, licet quæ res immobiliſ in illa dimidia ad muliere uxorē
in dotem uenditur cōtante matrimonio per virum & uxorē,
& ambo promittunt de euictione, ſit dubium, an præſumât
totum pretium, uel partem perueniſſe ad maritum, de quo
aliquid infra ſubijciat, & tñ, quia mulier ipſa uendit totū
conſenſu uirū: & illa dicunt, quod mulier ipſa recepit totū
pretium, & ipſa eſt illa, quæ fe obligauit de euictione, quæ fe
queretur, non aut maritus: tunc ſtatim inſit, adeo quod mulier
non pòt petere aliquid pretium aduerſus maritum, (ut he-
redes, & præſertim ſtante iuſto maritis appoſito in contra-
dicto, ut præſupponitur ita clare & cluſulè lo. de Imo.
de iureiurando, c. cum contingat, ſuper gl. ii. circa q. charcā
ibi, dum dicit. Si autē contra mulier alienat, tunc ſi quidem

Liber Secundus Confil. Alexand.

fecit sine consensu viri, clarum est, q̄ ab hīdibus uiri nihil petet. Si at alienauit cum consensu uiri, & ē iurauit, tunc si mulier sola est obligata de eūctione, & pretium recepit, ut dī in infirno non poterit aliquid petere ab hīdibus viri. Ista sunt formalia uerba eius ibi. Et idem dicitur in Leum vir. ff. de uscapio. l. 19. col. in ver. item aduerte, quia potest esse dubium, qñ vir uel mulier &c. Præfatio enim iuso per mulie rem in alienatione dotis, standum est illi, nec contra illud p̄ venire, cum seruari potest sine interitu salutis æternæ. d. ca. cum contingat, & c. si uerò, eod. tit. c. licet mulieres, eod. tit. li. 6. & in c. quis de pact. eod. tit. f. Fortius uoluit Bart. a in suo conf. inci. D. P. nupit & c. q̄ ē si ambo uendiderunt, simul & in solidum se obligat, & in infirio dicitur, q̄ ambo receperunt pretium, probabitur per tale infirm, qđ mulier dimidiam pretii perceperit. per l. reos. c. cū in tabulis. ff. de duobus reis, quia ita important uerba infirm, & idē talem dimidiam non posset repetere ab heredib. viri fin Bar. sic uult Bar. ibi omnino stari infirio contra mulierem, etiam qñ iam maritus, q̄ uxor uendit, & de illo consilio mentionē facit Bal. in auct. si qua mulier. C. ad Velle. & l. i. c. de duob. test. licet ibi non determinet, tñ ipsemet Bal. in l. mater. C. de rei uendi. in 7. col. in uer. sed hic quero, quid in tali casu maritus, &c. determinat & approbat d. opi. Bar. in præale. conf. nisi apparet, q̄ vir primò receperit pretium totum, & postea uxor consentiret, & confisteretur emptori se participasse pretium, nam ex præambula numeratione apparet, q̄ vir recepit totum, & consequenti uerò confessione licet inducatur probatio inter emptorem, & mulierem, non tñ inducitur probatio inter mulierem & maritum, cū quo non est facta confessio. l. si. ff. de interro. actio. & ibi latius per eum. Tamē quia in hoc nonnulli tenuerunt contra Bar. ibi, non pono pro constanti hoc, qđ maritus aliud fecisse, qđ simplicem consensum præstare. Et si reperiet contractum illum alienationis apothecæ non ualuisse aliquo iure, tunc D. Antonia hret agere ad ipsam apothecam tanq̄ ad rem dotalem & suam, non autem ad pecuniam, cum non fuerit data æstimata i do tem, & per consequens non p̄t agere hypothecaria ad alias res mariti. l. in reb. cum ibi not. C. de i. u. do. Nec etiam prætextu dīctarum pecuniarum, ut dī, datarum per Apollonium ad trafficandum, ut constet per infirm, in quib. dicit illas pecunias esse dotales d. dñæ, p̄t agere dñæ hypothecaria ad d. partem domus, uel illam retinere, ut ibi hypothecaram p̄ dīctis pecunijs: f. quia si dīcta infirma & confessiones Apollonij in d. infirmis cōtēntæ fuerunt factæ absente D. Antonia, non sufficientes tales confessiones, in d. si. ff. de inter. ac. et l. i. certum. s. si quis absente. ff. de cōf. et in proposito declarat Bar. in l. admonendi. ff. de iur. iur. in uer. item quero, qđ si infirm publicum non est factum inter easdem personas, cum suis concor. Idem dico quò ad confessiones d. q̄titatis lib. 700. eadem rōne, et sic non p̄t dici per do. Antonia, q̄ fuerit empti d. domus de pecunijs dotabil. d. dñæ, et p̄ con sequens in subsidij non existeret soluendo hereditate Apollonij, q̄ spectat ad eam iuxta no. in l. si ut proponis. C. de rei uendi. et in l. uxor marito. ff. de do. inter vir. et uxo. et in proposito declarat Cy. et Bal. in l. ex pecunia. C. de i. u. do. et no. in l. i. c. si quis alteri uel sibi, et in l. si ubi Bal. C. de ser. pig. da. manu. Item posset ridēri, q̄ tales probationes seu nar rationes tanq̄ inter personas, inter quas est prohibita dona tio, non ualeant. l. cum quis decedens. s. tacita. ff. de leg. 3. et in l. qui testif. ff. de probat. tñ quia Apollonius prædecessit uir perlitte uxorē p̄dicta, non facio firmum fundū in hoc capi te. f. q̄ confessio ista non necet eo quia fit facta inter per sonas phibitas, p̄p̄ea, quæ hñr in l. antep. C. de do. inter vir. et uxo. et in l. q̄ de uo maritus, cū ibi no. C. de do. cau. non uer. in l. Papinia. cū ibi no. ff. de do. inter vir. et uxo. et per Bar. in d. s. Titio. c. si Aliā rōne ēt non p̄t nec rōne pretij apothecæ, nec rōne dīctarū pecuniarū restituendarum, nec dīctarum lib. 700. d. D. Antonia habere regressum, quia ad dīctam dimidiam domus quondam Apollonii obligantis extinctum est ius hypothecæ. l. ex uctigali. ff. de pig. et in c. 1. s. rursus, in tit. qui. mo. feud. i. mit. sed dīctum ius emphy

reuticū acquisitū ab ecclesia p̄ Apollonij suo noie, et noie uxoris fuit extingum pro rata d. Apollonij, quia præsuppor tur de cessis sine heredit. saltem talibus, qui consueuerunt succedere in tali iure emphyteutico: f. quia decessit sine de scendentibus, ad quos tñ transit emphyteusis ecclesiastica de sui natura fm magis cōes. conclusiones, ut in s. emphyteu sim, et in s. alienationis, et in s. si uerò et perpetuum, in au. Spe. Jo. An. in tit. de loca. s. nunc alii, uer. 1132. et no. Bar. in l. si tibi. s. i. pactus. ff. de pact. et in l. usufructu. ff. sol. mar. ubi re Treb. et in l. Gallus. s. quidam redē. ff. de lib. et post. et in l. q̄ dī. ff. de uerb. obl. et lo. And. et Ant. de But. in c. in præfati tia, de prob. et Bal. in auth. defuncto. C. ad Tertul. in l. cum uirum, in c. de fideic. & in l. 2. C. de suis & legi. & in l. si quis. C. qui pot. in pig. hab. & in l. usufructu. ff. sol. mar. ubi re fert, q̄ Bar. ita consiluit, & Bal. in l. si in 6. opp. C. de her. in fi. & in c. 1. de feud. dato in uicem legis cōmiss. & in l. 2. C. de iure emphy. in d. l. et, & Paul. de Leaza. in c. p̄p̄uit, ad fide locato. f. consuetudo ecclesiæ non se hēat in contrarium, ut no. doct. in d. locis per id, q̄ hñr in c. 1. in prin. cum ibi no. qui feud. da. pos. iun. et licet excepto. C. loc. cum si. Nec ob. f. dī. catur, q̄ si in d. vltima concessione emphyteusis facta Apol lonio fuit actum, q̄ decedente alio ex p̄dictis Apollonia, & D. Antonia sine liberis, q̄ accesserat portio decedens alie ri superstiti ex eis, quia rōdo, q̄ præsupponit dīctum pactū f. non esse consuetum apponi in simili, concessioni, quæ sunt per d. ecclesiā. Et per consequens non ualuit pactū bñ illud, præsertim cū nō interuenerint sollicitates, de quibus in c. fine exceptione. 1. 2. q. 2. c. p̄p̄enti, cū ibi no. red. ecce. non alie. in 6. nec et illæ solemnitates, de quib. fit mentio in s. licentia, auth. de alien. & emphy. ita firmat Bar. in auth. si quas ruinas, circa primā col. C. de sacros. eccl. per s. neq. illud, in auth. de non alie. l. placuit. ff. de usu. Quinimodō Bald. in auth. si quas ruinas, reprehendit Bar. in auth. qui rem. eo. tit. ubi vñ sentire, q̄ in totū reddat nulla confessio, & dicit lo. de Imo in c. ex parte, in uit. char. ext. de feu. q̄ opi. Bal. uel uirior per id, q̄ dī. q̄ utile per inutile non uitiatur, et tñ tenet 9 Lud. Ro. in l. 1. s. pen. ff. de uerb. obl. f. & talis nullitas pacti prædicti appofiti in cōfessione facta ab ecclesia, proponi per d. D. Philippum, & sic per tertium, dato q̄ ecclesia nihil dicat, ut no. Bal. in l. 1. in 2. col. C. de reb. eccl. non alien. & expresse Io. de Imo. in c. ea nōcitur, in 4. col. de his, quæ si a p̄zli. quia etiam de iure tertij potest opponi, qñ est in to tum exclusiui iuris aduersarij iuxta l. fin. C. de rei uend. & no. in l. cum seruum quicquam. C. de seru. fugi. & in propo sito est et de mente Bart. in dīstinctione, q̄ ponit in l. 2. ff. de excep. rei iudi. maximè dum allegat, q̄ lib. præterito. ff. de iniusto testa. unde faciunt no. per gl. & doct. in c. 1. ne sede ra cant. Ex quib. omnib. vñ resultare conclusio, q̄ D. Antonia nec occasione apothecæ, seu eius pretij, nec occasione dīctarum librarum 700. quas dicit in dotem dedisse, nec occasio ne dīctarum pecuniarum datarum, ut dī, ad trafficandum, nec etiam occasione pacti appofiti in dīcta inuestitura circa ius accrescendi possit habere regressum ad dīctam dimidiam domus, de qua reuocatur in dubium, & de qua fuit inuesti tura Apollonius, & generaliter illa pertinere ad d. Philippū, vigore tituli sui.

ADDITIONES.

* Viri.) Plures tenent, q̄ ubi mulier uendit cum consensu uiri, ualeat alienatio, etiam nullo iuramento, quasi dos uideatur una manu mulie ri restituta, & altera tradita emptori. Tamen ueritas est in eo possum, ut per Bar. in l. 2. si maritus. ff. sol. mar. l. a. conf. 44. lib. 1. Et addo, q̄ ubi vir & uxor uendunt, seu unus cum consensu alterius. Ille cuius res est, intelligitur contrahere, tunc no. in l. si liqueat. C. de inoff. don. l. a. conf. 193. lib. 2. Natta.

* Bar. conf. 224. adde 3. eo. conf. 4. nu. 8. plenè dixi in cōf. Par. 5. 101. vide Pau. conf. 41. conf. 260. li. 1. Cur. Sen. cōf. 13. March. Alim. dī. c. 1. Nea. 109. And. Tira. in conf. Dīcto. i. ret. s. 3. nu. 4.

* Perceperit.) Facit, quia in simili uidemus, q̄ si parer & filius confiteantur simili recepte dotem, intelligitur pro dimidia, per d. s. cum in re uol. ut per Bar. in l. si cum dotem. s. tra. agrediamur. col. 2. a. ff. sol. mar. bulis, ut per Al. in l. si cum dotem. s. tra. agrediamur. col. 2. a. ff. sol. mar. bulis, ut per Al. in l. si heredes non nominat. ff. de leg. 1. ibi. Vñ uarietates decedant, quia enumerato hunc effectum habet, quem ceteri habent. f. in-

- Angula. Cum in Leupria, §. h. ff. de leg. 1. Eodem modo si maritus recipiat emphyteusim pro se, & uxore, acquiritur pro dimidia uxori, Dec. consil. 18. col. 2. Nat. 1.
- Contra Bar. 1. Verior opin. q. precium totum presumatur ad maritum pervenit infideli totam decem repetit mulier, ut per Matth. de Affidit, decil. 289. q. no. e. res. de quo ramen uide de Bal. nouel. in tra. 7. par. 1. per priu. 1. col. 2. & op. Bal. in auth. si qua mulier, contra Bar. tenet Alex. consil. 4. col. 5. sup. lib. 2. & consil. 172. col. pen. lib. 6. Sed opin. Bar. tenet Pau. de Cast. consil. 360. Bar. in quodam consil. lib. 1. & op. Bal. sequitur Arcin. §. ff. & aliud infid. de utroq. retrahit. fo. 657. Rol. consil. 64. N. in subdium. Tres empti ex pecunia dotali non efficiunt dotales, nisi in subdium in casu isto Alex. non defectu probationis, q. ex pecunia dotali. res fuisset comparata.
6. Padum pleas dixi in consil. Par. §. 1. q. 10. no. 49.

SUMMARYM.

2. Fides mala defuncti an nocet heredi.
4. Fides mala auctoris non nocet in Publiciana.
6. Mentionem ex testamento faciens praesumitur habuisse notitiam.

CONSILIUM XXXIX.

VISIT scripturas & infissi mihi exhibitis circa contra uersam ser Jacobi q. ser Joannis, dicam bñ, quid de iure sentio. Et primò ad fructus perceptos ex petia terræ nouè tornaturarū posita i villa Agelli in loco dicto la Logataz di co. d. hazeres ser Jacobi non teneri ad fructus. Primò: quia praesuppositū non constare, q. antequā d. D. Bartholomæa uxore d. ser Jacobi emeret d. petiam terræ, & ex ea fructus per cepit, ut fuerit interpellatus, & in mora constitutus per d. D. Geneueram de restitutione d. petie terræ, & sic nō uenit fructus, ne tantq. percepti per ser Jacobum, quia nulli percepti sunt per eum, nec tantq. percipiendi, quia non fuit in mora, hæc habentur in lequis, & in l. fructus, cum ibi no. dicit usu, & in l. 3. & f. cum ibi no. C. de usu, & fructu. Quinimò, q. si apparet ser Jacobum possedisse, nisi probetur eū percipisse fructus, & fuisse interpellatum, & in mora constitutum, non tenet ad actus aliquos: quia potuit impunè negligere cultum fundi, debet d. D. Geneueræ, ut luenditor ex hereditate, ver. quemadmodum. ff. de hæ. uel act. uendi. Quinimò, si non apparet dictam rem spectasse iure dñij, uel quasi ad D. Jacobam testatricē, dato q. apparet ser Jacobi possedisse, & fructus percipisse ante, q. esset interpellatus per d. D. Geneuerā, ut illā rem legatā ei traderet, non tenet ad fructus, ut no. tradit d. Bar. & Ang. in l. in fidei commissaria. ff. ad Treb. per ibi no. per gl. & per l. mulier. s. si heres. co. tit. De fructib. aut ex d. petia terræ perceptis per D. Bartholomæam, nec ipsa tenet, quia habuit probabilem ignorantia, & q. dicta res fuerit legata do. Geneueræ per l. h. ff. pro suo, & ab excōcator. de rescr. & habuit titulum, & psumptā bonam fidem. l. pen. C. de euic. quo casu tenetur ad fructus pceptos, non consumptos, l. quæ situm. ff. de acq. re. do. & no. in l. 1. in fin. per gl. & doct. C. de usu, & fructu. Nec ob. si dicat, q. D. Barth. p. d. q. fuit hñs d. ser Jac. nocet mala fides ser Jac. defuncti iux. l. 1. C. de lon. temp. præscr. quia primò pōt dici non apparere ser Jac. unquam habuisse dictam petiam terræ, aut sciuisse illam spectasse ad dictam matrem aliquo iure. Item mala fides defuncti, idest ser Jacobi non nocet heredi, idest D. Bartholomææ, si Bartholomæa, que conuenit tantquam persona, q. fructus percipit, f. fundat per illo te titulo suæ emptionis, non aut ex eo, q. sit hæres d. Jacobi, seu ser Jacobi, ergo non nocet sibi mala fides ser Jac. Nec ob. ad hoc illud, quod no. glo. in l. an uitium. ff. de diuer. & temp. præscr. dum dicit, quidam trā dicunt & c. quia illa opinio est reprobatā ibi per Ray. Ang. & cōiter doc. quia hæres interminatus illis, non opponit illam exceptionem, ut hæres illius primi defuncti, sed ut habens titulum emptionis per se. Vnde titulus ille sibi suffragari debet, ut ibi tex. est etiā de mente glo. in e. cum quis in ius, de reg. iur. in 6. que ientit expresse, q. ubi hæres non f. fundat in titulo, iure defuncti, non nocet. Item pōt rideri, q. saltem de iure canonico, quod seruari debet in terris ecclesiæ, reuinit Dy. in c. possessor. de reg. iur. in 6. q. mala fides defuncti non nocet heredi, Lib. II. Consil. Alex.

2. a qui non utit adminiculo defuncti, & quod ad casum pferi prionis; & ita et tenet Bar. in l. uia, C. acq. poss. & Bar. in d. l. cū heres, & Cy. & Ang. in l. si ego. s. pactu. ff. de publ. & lo. de Imo. in l. sequit. s. heres, ff. de vñc. & Pau. de Cast. ita et tenet in suo consil. 282. inc. In Christi nomine, uisū supraferri pta facti narratione & c. multominus ad fructus teneri debet Michael q. Petri, qui fuit cōuentus p dictā Geneuerā, quia Michael titulum & bonā fidē habet. Quārum uo. est ad restitutionem dicte petie terræ distigla Longara, & conuenit non posse condemnari Michaelē ad restitutionem, possideri, n. titulo, ut uerbo ferit. Nā pp titulu psumit esse in bona fide, l. si. C. de euic. uñ de directo dñio do. Geneueræ in dicta petia terræ nō est pbatum cōtra d. Michaelē ex his, q. mi hi transmissa sunt. Talis. n. probatio directæ dñi quāsi difficillima est, ut no. in l. cum res, per gl. & Doc. C. de proba. & Spe. in tit. de act. uerf. sin autem uelis, & p Bar. in l. rem que nobis, de acq. poss. cum cōcor. & f. mōdo traditis in d. lo. cis nō fuit probatū hic de directo dñio. Et positū, q. aliquo mō posset apparere de aliquo quasi dñio dicte olim distigla Geneueræ, & sic q. competet Publiciana d. D. Geneueræ legataria iuxta l. primam & secundā ff. de Publicia, non daret talis Publiciana contra d. Michaelē titulo possidentem, siue habeat titulum ab alio, q. ab eo, a quo habet titulu & cām dñā Geneuerā. l. siue aut. s. si duobus. ff. de Publ. siue habeat ab eadem, atretō q. mediantibus aliis mediatis auctoribus habuit titulum in effectu a magist. Bernardino, aurifici, qui obtinuit ad iudicare sibi d. petiam terræ in solidum tanq. sibi obligatam per d. q. dñam Jacobam, & sic potuisset ipse magister Bernardino, uincere, & excludere d. q. do. Jacobam in dicta re, multo magis d. Geneueram, & cām habentem a d. q. dñā Jacobā, ut patet ex no. per gl. in d. s. si duobus, & sic per hoc apparet, q. nō pōt allegari aliqua mala fides auctoris d. Michaelis, præterea auctores d. Michaelis fuerunt in bona fide, & eis, non obstat aliqua allegata mala fides Ser Jacobi, ut probauit supra allegando. l. an uitium. s. ex facto.

4. Præterea quod ad materiam istā, q. non tractamus nūc de pscriptioe, mala fide auctoris non noceret Michaeli conuēto Publiciana, f. si habet titulu & bonā fidē fin. magis cōes conclusiones. l. si quis. prætor, & ibi no. Bar. & Ang. ff. de Publicia. & Bal. i. l. ancilliz. C. de fur. Sal. i. auth. mala fide. C. de pscr. lon. temp. Quinimò dato, q. aliquo modo mala fides auctoris ipsius Micha. noceret sibi, oportet, q. proximus, & immediatus auctor Michaelis, qui fuit magister Bernardino, ut ferit, fuisse in mala fide, quia mala fides alterius mediati auctoris non noceret, ut signanter probat Jac. de Are. l. libertis. s. si quis sciens, & l. qui sciens, ff. de lib. causa. Minus est datur petitio hereditatis contra Michaelē possidentē cum tit. l. hereditatis, & l. regulariter, ff. de peti. hære. Posset Michael ēt se tueri exceptione pscriptiois coniungendo tempus possessionis continuæ auctorum suorum cū possessione sua, que uideretur excedere tempus uiginti annorum, quia de anno 1451. dictus magister Bernardino, qui habebat dictam petiam terræ ex secundo decreto, uendit eam procuratori Andree de Arimino & poitea Andreas uendit do. Bartholomææ, quam etiam postea dedit in dotem Carolo pro filia, & Iacobus uendit eam Michae li. Vnde, probato initio & fine possessione dictorum temporum, esset ostensum de pscriptioe sufficienti temporis, quod ad hoc, ut Michael condemnari non debeat. l. super longi, & quasi per totum titulum. C. de præscr. lon. temp. & quod no. per gl. 1. s. q. 4. uolumus, & per Bal. in l. Celsus, cum si. ff. de vñc. saltem consilio, q. apparet dñam Geneuerā ante dictos 10. annos in aliquo iñfio fecisse mentionem testamenti matris suæ, & reperitur deductum in actis, q. quia in faciendo mentionē de testamento psumit habuisse notitiam & scientiam testamenti, & declarat Bar. & alii in l. q. Rome. s. duo fratres, in 4. & s. q. ff. de uer. obl. & Bal. i. c. in ti. Imperator Lortharius, in uisib. ff. de Ang. in cōf. s. incipit. quidam paterfamilias & c. per l. 1. C. de pac. iuncta. l. de his, cum ibi no. ff. de tran. Hoc dico, quia in instrumento indemnatis mihi transmissio est cancellatum tempus, & dies

confecti infirmi, & sic non potui prospicere tps; de quo et fa-
tis apparet ex inspectione infirmi mandati facti p dñam Ge-
neueram in Ser Antoniū ad remediandum iuribus sibi cō-
potentibus ex d. testib; & sic non poterit allegari ignorantia
ad finē obtinendi restitutionē in integrum aduerfus pferi-
ptionem ex clausula iusta ignorantia, iuxta no. per gl.in l. r.
Cade patria potest a. & in l. in partem. s. r. in uer. non utēdo,
fiquemadmodum ferui. amit. & no. Spe. in titu. de praes. s. si qz
aut p. fide it. actūq; prima. Vbi aut non sit petita ista res-
titutio in integrū, q in actū mihi transmissis non inuenio
petitam, constat q nō impedit cursus pferiptionis et cōtra
ignorantem. l. si de pferi. long. temp. ¶ Virum autē, si conuenit
actione ex testō pro legato, vxor d. Caroli, q mediante perso-
na dñi Bartholomę, & ser Jacobi parētum suorum vī esse
hīs q. D. Jacobz, possit se iuxta d. dicta petia terrā, non inue-
nio in scripturis mihi transmissis, q ista via agendi sit intē-
tata: nō infatigata esset, isto casu satis vī, q si probatū esset,
ser Jacobum adiuuissē hīc iudicium d. D. Jacobz fuge matris, & q
dicta petia terrā tpe mortis D. Jacobz esset, & ignorantia p
sumit. hqm forem, C. de iurē de iube. i. verius, fide. pba. &
per eazata esset heres, teneat ad dictam petiam terrā di-
gam la longata, pīandam d. D. Geneuerz, q si eam redimere
pōt a d. Michael pro iusto pretio, D. Michael aut nolente uē-
dere pro iusto pto, teneat hāres d. Jacobz pro rata, pro qua
est hāres, ad ratā iusti pretij d. petiā terrā, iuxta. l. non du-
bium. s. r. fide leg. 3. l. cum alienā, C. de leg. & l. si res obli-
gata, fide leg. r. Si aut hēc via non est deducit, nec intēta
ta, non pōt cōdemnari d. Michael, nec eius defensor, vt patet
ex pñdictis. Nunc est videndū super alia petitione pducia cō-
tra D. Bartholomęam super alijis petijs terrarū, & fructibus,
de quib; dicta petitione, & quō ad fructus nō video, q pos-
set agens obtineretū quia non est probatum, q ante promif-
sionem conseruationis indemnitas factā per Ser Jacobum
hiet malā fidem, nec scientiam testū, aut scientiam rei alien-
nā, & cōsequens potuit negligere culturā dictarum terra-
rū, ut d. i. uenditor ex hīc iudicet, vñ cum non appareat ex scri-
ptis mihi transmissis, q fructus pceperit d. Ser Iacoz, ex dictis
petijs terrarū, nec quot & quantos pceperit, non pōt eis hē-
res condemnari ad aliquos fructus perceptos ex dictis pe-
tjjs terrarū relictiis D. Geneuerz. ¶ Et per eadem rōnem et
infertur, q nec pōt condemnari ad aliquos fructus pro tpe
fecuto post dictam repudiationem, & promissionem indem-
nitatis, qā non appareat pbatā de pceptione aliqua fructū
p Ser Jacob. factā. Nec q Ser Iacob. fuit interpellatus, & in
mora cōstitutus, quimmo ē, positō q apparet pbatum
de pceptione aliqua fructū post tps dictę renuntiationis,
& pmissionis indemnitis, nō pōt D. Geneuera i dñsio
rogatō per Ser Iōannē Christophorū de Fautientia, quia illa
bona Ser Jacobi fuerunt pignoris iure & hypothecā obliga-
ta dictę D. Geneuerę p rata ac valore estimationis bonorū
matris d. D. Geneuerę. Vnde si qui fructus fuerunt percepti
ex dictis bonis Ser Jacobi obligatis, non debent illi fructus
spectare, & cedere ac lucrum D. Geneuerę creditricis, sed
ipsius Ser Jacobi debitoris. l. r. & 3. C. de pig. c. cum con-
tra, & c. significante, de pig. immo ad dictos fructus non pōt
fieri cōdemnatio. Propter qd ultimum apparet, q D. Bar-
tholomęa, positō q pcepisset fructus post mortē Ser Iaco-
bi obligatis dñs Geneuerę, non teneat ad illos. Quantum
uērō ad cām petitionis D. Geneuerę, in qua petit sibi cō-
signari tñ de bonis d. Ser Iac. in causam pignoris, quā ual-
leant usq; ad ratā & quantitātē estimationis bonorū mater-
norū, put in iusto indemnitis continet, licet in puncto
& substantiā iuris aliqua dici possent contra d. D. Geneue-
ram, tñ adherens purę ueritati & æquitati, pferim cum in-
telligam causam agi coram arbitratorib; ur, q condemnari
debeat hēres dicti Ser Jacobi ad dandū D. Geneuerę tantā
quantitatē pecunię, q ascēdit ad iustū ualorē & cōem esti-
mationem bonorū, de quib; loquitur infirmū indemnitis,
aut ad consignandū in cām pignoris & hypothecę tot &
tanta bona dicti Ser Jacobi, q iustificare possint ad dictū ualorē,
cōsignanda dic. D. Geneuerę in causam pignoris & hy-

pothecā, donec ei ex d. estimatione satisfactum sit et debet
attendi & assignari ad dictū ualorem tps d. infirmi indem-
nitatis, & sic tps non praesens, & sic de estimatione illius tē-
poris intelligeret per ea q traduntur in l. si ita. ff. de au. & re-
gen. lega. & no. per doct. in l. C. q res pig. & in l. si mandare
9 r. s. ius cuius. ff. mandati. Pro hoc facit quia uerba in dubio
debet interpretari contra illū, qui se fundat ex eis. l. stipu-
latio ista. s. in stipulationib; ff. de uer. obl. Itē cōdemnandū
aduertant arbitratores in pronuntiando, & declarando q d.
Geneuera non possit aliquid regrefum hīc ad bona sibi le-
gata in testō d. D. Jacobz, nec agere contra aliquos posses-
sores dictorum bonorum ad d. bona, uel fructus inde perce-
ptos, nec expedit insilire, an dicta renuntiatio ualuerit uel
non quia D. Geneuera eam non impugnauit, imo et insilire,
quantum est respectu pñsentis iudicij, ut patet ex inspectione
sui libelli producti contra D. Bartholomęam. Ex quib; oib;
concludo, d. oia iudicia fore debere absolutoria, praeter q si
appareat petitum esse condemnari hāredem d. ser Jacobi a-
dione personalē ex testō ad petiam terrā dictā la Longata
quo casu, si appareat d. petiam terrā pceptā esse iure domini
uel quasi tpe mortis D. Jacobz ad ipsam q. D. Iacobum, dēt
condemnari dictos hāres ad prestandum d. D. Geneuerę d.
rem, si dicto pretio redimi pōt, uel ad iustā estimationē, &
et debet condemnari ad estimationem & ualorem petiarū
terrarū, de quib; fit mentio in promissione indemnitis pra-
dictę, uel ad consignandū in causam pignoris tantum de
bonis d. qser Jacobi, donec d. D. Geneuera fuerit satisfa-
ctum de dicto pretio, habito respectu ad quantitatem q ua-
lebat dicta petia terra, de quib; facta est renuntiatio tpe di-
ctę promissionis indemnitis, declarando q D. Geneuera
non potest habere regrefum aliquem ad bona sibi legata in
testamento matris contra aliquem possessorem, ut supra.

ADDITIONES.

- * Fundi. ¶ Virum aliquis possit negligere fundi cñsuram iude Alex. in l.
si mora. col. 5. post Bar. & alios ibi. ff. solu. mat. Vbi dicit, q est leuit
culpa. Sed, q lata. Soci. in l. Marcellus. s. res. quæ. col. 2. ff. ad Treb. Nax.
- * Ignorantiam ¶ No. de probabili ignorantia, alias teneat ad dicta hē-
reditatis, ut per Alex. & l. si in l. si tibi homo. §. cum seruus. ff. de i. n. l. n.
- a ¶ Hāredes, dicendum, ut teig. §. conf. 40. & supli. l. conf. 1. de i. n. l. n.
- * Publiciana ¶ Sequitur Mat. Affi. decii. 40. col. 4. Nata.
- * Michaelis. ¶ Virum medicus successor possit praescribere, non oblat-
te mala fide auctoris, iude Ruin. conf. 45. col. pen. li. 5. Nata.

CONSILIVM XL.

Se summatur in si.

PROSPECTI verbis statuti mercantie disponentis,
q in aliqua cā, uel qñone pertinente ad aliqē, qui est
in dicto, uel de dicto officio Consiliarium, uel ad eius so-
cium, uel societatem, nō possit uel debeat interim procedi,
sed debeat super sederi, donec officium talis consiliarij sine
acceperit, & interim aliqui termini, uel aliqua praescriptio
non currat, uel currere intelligatur in tali causa uel qñone,
quicquid secus factum fuerit, sit inane, & in alio statuto ali-
disponitur, q in causa aliqua alicuius, qui esset consilij, uel e-
ius socium, non possit procedi durante officio talis consilia-
rii in fauorem ipsius consulis, aut eius socij, nec contra eum
eius socium. Modō queritur, an si reperitur, q de numero
dictorum sex Consiliariorum mercantie, qui est unus de vi-
ginti duobus sodatoribus, cuius damna seu ius baluenerij p
misit, qui uigintiduo separatum & pro diuersis quantitatibus
s. quilibet eorum pro sua quantitate, & rata pro qua uoluit
subire periculum, se obligatur, prohibetur ille, cui facta
fuit dicta assicuratio, agere interim contra alios, qui non
sunt de dicto officio Consiliarium. ¶ Et uisus his, q eleganter
& copiose scripta & conclusa sunt p pñstantissimum dñm
consulorem mihi patrem obseruandum, in hoc adhaerens
conclusioni suę, Dico mihi uideri, dictum, cui facta est obli-
gatio pro dicta obligatione obsecutum periculum, agere pōt
se contra alios obligatos, qui non sunt de officio praedicti.
Ad qd ostendendum suppono, q dictum statutum eius cōtra
ius

ius cōe, ꝑ ppea uerba eiusdem statuti debent stricte accipi
& proprietate. s. si is, qui nauē. ff. de exercitoria. l. q. statutu.
ff. de testa. m. l. i. constitutionib. ff. ad muni. not. Bar. in l. 1. r.
& in l. Labeo. s. contrarium. ff. de uer. sig. & in lapud Iulianu.
nū. s. ff. qui. ex cau. in posca. & Bal. i. l. i. apud acta. C. de
transla. & in l. contrarius. C. de si. instr. & Bal. & Ang. & mod.
in l. muros. s. cum qui. ff. de acq. hære. cum suis multis cōcor.
Quod dicitur sit contra ius cōe. patet, quia ad hoc ut cāz
expediri pte per d. officium consiliarium, sufficit q. inter-
ueniat maiori pars consiliariorum, ut fertur prouisiu. eff. p
statutum loci, & et ita est de iure cōi: ut ppte in consiliis
mercatorū dicit Bal. in l. nulli, in 4. q. cum seq. ff. q. cuius. vni.
no. & l. q. maior. ff. ad muni. c. cū oēs, de consil. ꝑ Et ubiqz;
aliqui de uniuersitate, uel collegio reddunt inhabiles, actus
potest expediri per alios de collegio q. sunt habiles. c. fin.
de procu. c. gram, de postu. prala. c. auditis, de elec. unde
pp. persona unus ex dictis consiliariis non dēt impediri,
quin per reliquos de collegio possit adus expediri, & et de
iure cōi ꝑ suspitionem unius ex d. consiliariis, nō dēt im-
pediri iuridicū respectu aliorū, nec ē alii poterit ex hoc
recusari, ut no. Io. An. in addi. Spe. in ti. de iudi. de. s. fin. in
addi. incip. in ista & c. & not. Do. c. 1. sup. gl. 2. de iudi. attēto
q. ut dixi, alii poterant sine illo iudicare. Itē dato, q. potuis-
set aliqua regulatio fieri, non per hoc de iure cōi, durate to
to pte officii cōsularis, dēt supercederi in cā, patet per ea q.
hinc in c. c. contra unū, de offi. deleg. in 6. & in c. 2. de requi-
re. & in c. cū spali, de app. Illis sic ꝑsuppositis articulis, dico,
q. attento, q. isti separati & in diuersis q. ritibus, se obliga-
runt, non dñr focii saltē proprie, hoc probō per tex. in l. ut sit
ꝑ socios cō trib. seq. ff. ꝑ fo. ꝑ ubi non sequit, negotiū est
cōe inter te & me, ergo dē esse inter nos cōtra societas:
nē si duob. eadē res legata est, uel si duo unā rē emerunt, &
nō apparet, q. aio cōtrahendi societate hoc factum sit, ꝑ hoc
est ē tex. in l. 2. in prin. iunct. l. ff. cōm. iudi. Et pōderādū
est id, q. dicit ē ibi tex. in ver. pariter, & fm prædicta ē in
telligitur. l. 2. & ibi no. Cy. c. pro foc hoc probat ē inquit de
obli. que ex quasi contra. s. si inter alios, & ibi in terminis
hoc alom dū gl. quas in ꝑposito esse puto notādas. una est
in uerbo societate, ꝑ q. dicit, q. talis cōio, q. est inter ali-
quos absq. eo, q. appareat aliter de aio cōtrahendi societate,
non dñr uera societas, sed quædam incidens communio.
2. Alia est gl. ibi in uer. socios, que dixit, q. tales non dicunt
esse focii, sed confortes, & ideo rēderit ad id, quod not. per
gl. in d. l. ut sit, & in l. 4. ꝑ socios, potest ē aliter rēderi, ut
colligitur ex no. per Bart. in d. l. 4. quæ incipit, societas. Ex
quib. omnib. concludo, q. dictum statutu loquens de focis
consiliariorum, uel consulum in casu ꝑposito sibi locum non
uendicat, quia isti nō dicuntur focii, saltē uerē & proprie.

ADDITIONES.

- * Habiles, Ex hoc inferitur, q. Condominus potest cognoscere de iniuria alteri condominio illata; Craue, conf. 33. c. col. pe. Natta.
- * Et ponderantū est. Vide Arc. in l. ex duob. col. 1. ff. de duob. reis. Na.
- * Communio, l. i. conf. 185. col. 2. lib. 1.
- * Hoc cō duplicatum est, sup. conf. 65. uol. 1. ubi nide q. annot. Hic. Z.
- * Itaque, Hec eadem Bar. conf. allegat, & infra conf. 57. col. 1. uol. 2. ubi plures etiam alios allegat. Hier. Zanchi.

CONSILIVM XLII.

Vide sup. lib. 1. conf. 65.

CONSILIVM XLII.

Viso processu inter D. Gasparinā, & Dñicam sorores,
& filias q. Tonini de Turono ex parte una agentes, &
D. Gladiū q. Zanoti de Passetis ex altera se defendente. Ver-
titur dubiū, an attento q. Dñicus filius q. Baltassaris olim d.
Tonini heres vtr institutus in testō d. Baltassaris eius patris
decessit uiuo testatore, hereditas sit in cā intestati, & oia in
testō ipso relicta sint in cā caduci, adeo q. reliquū usufructus
omnium bonorum facta d. D. Gladium & d. Baltassare eius
viro sit extincta. ꝑ Et uideret dicendum q. sic, quia quocum
que casu contingat hereditatem ex testō non adiri, neq. le-
gata, neq. fideicommissa debentur. l. nemo. ff. de testa. l. pro-
ximē, de his que in testa. de len. l. si nemo. ff. de reg. iur. Et da-
to, q. reliquū ualeret & deberetur vtrq. non possit pete-
re. Lib. II. Consil. Alex.

re d. Gladiū usufructum omnium bonorum, sed tm alimen-
ta, quia per illa uerba, item reliquit d. D. Gladiū dñam, &
usufructuariū omnium bonorum suorum in domo sua cum
heredib. suis infrascriptis & attento q. testator tempore tes-
ti habebat filium, q. Dñicum, quem insituit hñdem vlem, ꝑ
testator tantummodo uoluisse relinquere uxori usufructū
quod ad necessitatem alimentorum tm & non ultra, cum non
sit uerosimile testatorem uoluisse coniugem propriæ soboli
anteponere, ita firmat gl. & doct. in auth. hoc locum. C. si se
cun. nup. muli. & Spe. & Io. An. in tit. qui test. legi. s. uerfic,
quid si quis ita dixit, & c. & Ang. in l. i. ff. de amota. Bald. in
l. si. C. de indi. uiduit, & in l. si pr. C. de usufr. ¶ Sed ꝑmissis
non ob. in casu nostro contrarium est uerius, q. clarē often-
ditur, nam in testamento Baltassaris est adiecta ꝑ clausula co-
dicillaris per uerba nedum præsentis, sed etiam futuri tem-
poris, scilicet, si nō ualeat, uel ualebit iure testamenti, uoluit
enim ualere iure codicillorum, q. clausula operatur, ut casu
quo testm non confirmetur, uel non ualeat ut testm, uenien-
tes ab intestato uideantur grauati de præstando legata si-
deicommissa, & alia in testamento cōtenta. l. ex c. ff. de test.
l. si. C. de codic. in l. posthumus. s. si. ff. de in iusto rup. & irri.
testa. & etiā in casu, quo testm a principio ualeat, & ex post
facto destruat: eo quia ex eo non fit adita hereditas qua-
cunque causa. l. quia autem, in princ. & ibi glo. in uerf. qua-
runt. ff. si quis omis. cau. test. & l. eam quam. C. de fideicom.
& no. Bar. in l. i. ff. de codic. in 1. 2. & 1. 3. q. Et per hoc pater
respondum ad allegata in contrarium: quia illa procedunt,
ubi non esset adiecta clausula codicillaris. ¶ Non ob. quod
uideantur tantummodo legata alimenta per dicta uerba,
quia dico, q. imō plenus usufructus omnium bonorum de-
betur, attento q. non sumus in casu, quo usufructus ueniat
præstandus a filio testatoris, quantū ꝑsupponimus est
prædecesse filio, sed a forore testatoris hære de legitimo abin-
testato, & sic non debet considerari persona filij, sed heredis
ab intestato, a quo usufructus præstandus est, probatur in l.
cum patronus. ff. de leg. 2. & in l. si contra. ff. de vulg. & pup.
& ita in terminis nostris firmat Bar. in l. Titia cum testamē-
to. s. si. de leg. 2. & ita consulti pluries Bar. maxime in consi-
l. inci. Nico. & Bal. in præleg. l. si contra. Bar. in l. si ita feri-
ptum, per illum tex. de manu. testa. Alexand.

ADDITIONES.

- * Nicolaus Donati, j. est in ordine consil. 171. & ibi, Et consil. inci. quidam Bar. Refelli. Habeo in ordine consil. 56. Natta.

CONSILIVM XLIII.

ATENTA, & considerata præfata ultima uoluntate
d. Ghini testatoris, & potissimē in ea parte, in qua de
hæredum institutione, & substitutione fit mentio. Visoq. su-
per ea, quid ob facti contingentiam dubitari oporteat, re-
quisitis, ut quid iuris sit, consulam. ꝑ Primō præsuppono, q.
dicta substitutio fuit compendiosa per illa uerba, & si alius
ipsorum decesserit, substituit eidem alios superuiuentes & c.
C. de impuber. & aliis substituit. l. 1. & l. centurio. ff. de vulg.
& pup. c. si pater, de test. in 6. & fuit cōcepta per uerbū cōe,
substitutio. ff. de vulg. & pup. l. iam hoc iure, uerf. si filio, &
ff. ad Trebellian. l. Scauola, & not. ubi supra. In qua substitutio-
ne sic per talia uerba concepta, q. inter glossatores, & doct.
iuris ciuilibis fuerit magna disceptatio, quia quidam uolue-
runt, q. intra pta pupillaris ætatis ualeat iure directo, post
pubertatem uerō tranſar ad fideicommissum. alij uoluerūt
q. omni tempore fit fideicommissaria, de qua disceptatione
plenē per glo. & doct. in præleg. l. precibus, & l. centurio,
& in l. ex trib. per glo. & ibi Bald. C. de inoffi. testa. men. & in
d. c. si pater, & in c. Rayn. de testa. cum sit tamen cum d. Sab-
dinus in casu nostro decesserit post excessum tñs pupillaris
ætatis, dicta substitutio est fideicommissaria: ꝑ quia dire-
ctā post pubertatem non ꝑferri a pagano. ff. de vulg. & pup. l.
uerbis ciuilibus, & l. centurio in situ. de pupilla. subfisi. ex-
traneo, & plenē discuritur in præleg. locis. ¶ Hoc præsu-
posito pro constanti, prima facie vtr dicendum, q. dicta sub-
stitutio in se fideicommissariam continens & substitutionē, ui-

res non habeat pubertate adueniente, & per consequens, q. d. Sabadino facto pubere, sibi fuerit permiffum testari, & he redem facere eo modo, quo sibi liberuit in totum, & vñ p. b. a. ri in l. si fundum per fideicommissum. s. si. cum l. seq. ff. de le. 1. ubi si filius impubes fuit hñs institutus, & grauatus fuit hñs legitimus impuberis de restituendo per fideicommissu, ualet dictum fideicommissum, ita demum, si impubes in pu pillari aetate decesserit, eo uero pubescente uires non hñt. Secundò comprobatur per tex. C. de inoff. testat. l. ex trib. a. gua. contrario sensu, q. est licitum in iure. ff. de test. l. ex eo. l. 1. s. huius. ff. de off. eius, cui m. a. est iur. extra de his, q. sunt a prela. sine consen. cap. c. apostolica 25. dist. qualis, sed in d. l. ex trib. dñ. q. pater potest filio instituto substituere intra tē pora pubertatis, ergo a contrario sensu post tpa pubertatis non pñt. Tertiò vñ dicendum e contra, q. Sabadinus prela tus in nullo potuerit testari (sante dicta substitutione, quae uniformis fuit in persona filiorum omnium, & per consequens cum ita commodum potuerit asserere, sicut in commodum, non dñ d. Sabadinus ēr quo ad legitimam sibi debitam iure na turæ per talem substitutionem grauari, & per consequens in totum ualere vñ d. substitutio, ut est tex. apertus in l. si pater pupilla, & ibi hoc expresse tenet Richar. Malum. C. de inoff. testat. Sed his non ob. dico, q. d. Ghinus per talem substitutio nem compendiosam per uerbum eor conceptam non po tuit grauari Sabadinum effectum puberem in legitima sibi debita iure naturæ, nec in quarta Trebellianica, detrahēda ex fideicommissio. Et successiue dictus Sabad. testari, et hare dem facere de dicta legitima, et Trebellianica, hoc est di midia totius partis, q. sibi obuenit ex hereditate paterna, & nō de reliqua dimidia restituenda pro rata dictis eius cō fratribus, & coheredib. ista oia expresse probantur per ca sum apertum extra de test. c. Raynu. & c. Raynal. q. ubi tam per substitutionem cōpēdiosam in se fideicommissaria cō tinēt, q. per expressam substitutionem fideicommissariam filius a patre institutus non potuit grauari in legitima neq; in Trebellianica, & in illa potest filius testari, in residuo æ ro non mita ēr precedit, quod no. glo. & Jo. An. in c. 1. in uerf. abiq; de datione, in f. gl. de test. in 6. & quod no. Bal. in d. l. precibus, in 14. col. ver. modò ergo reuocemus: ad idē bene facit. ff. de vul. & pup. l. cohere. s. cū filiz, ibi. nec fideicomis so propria facultates filij & c. Pro hoc optima ratio. l. qm in priorib. cum ibi no. & l. scimus, in prin. C. de inoff. testat. ubi de legitima debita iure naturæ ēr grauamen remouetur. Idē probat tex. ff. de leg. 2. l. cum patronus. q. ubi patronus insti tutus in parte sibi debita a liberto non potest in illa grauari per fideicommissum, ergo magis i filio, cui magis & fortius est sibi debita iure naturæ, ut not. ff. de fall. l. si quis legat. s. si. & in l. 3. in prin. ff. de bollib. & in l. si patronus. ff. de don. & in l. i. ver. fin. patronus. C. de inoff. testat. Ad idem possent adduci qplures rōnes, & iura, de quib. plenē p. Cy. in d. l. ex tribus, post. Dy. in quodam suo cōd. quod ibi notat Cyn. & q. ibi no. Dy. Bar. & Ang. & Do. Io. de Imo. l. 1. ad fin. ff. de vul. & pup. Refert, ut respondeamus ad iura in contrariū addu cta. & primò ad tex. in l. si fundum p fideicommissum. s. si. cū l. seq. quia non est alibi fm Dy. quia rñdeo, q. idē ibi tran sit fideicommissum filio pubere decedente, quia post puber tatem magis uidebatur legitimus hæres filii habere ipsius hereditatem casu & fortuna, q. ex uoluntate testatoris, quia potuisset pubes testari, & alii fortē relinquere, & idēo nimi rū, si non potuit a testatore grauari. ff. de leg. 3. l. de si sic. s. si autem, & hæc est rñ, quæ placuit Bar. in d. l. si fundum. s. fin. cum seq. Secundò non ob. d. l. ex trib. quia rñdeo, q. sumen do arg. a cōtrario sensu, idēo non pñt ibi pater p fideicommis so sub substituere filio: q. quia ibi filius nñ erat institutus in le gitima, uidelicet in trib. vnciis, et non ultra, si uero fuisset institutus ultra legitimā, nemini dubium, q. in illo pluri tenuisset grauamen. d. c. Rayn. et Raynald. ne uile per inutile uicari contingeret. l. testat. C. de test. l. 1. s. sed si mihi, de ver. obli. ff. de hare. instir. l. hñdixas ex die. et in specie dicit d. l. qm in priorib. Præterea in d. l. ex trib. dñ. q. pñt pñ intra pubertatē directē substituere, et a contrario innuit post puber

tatē. s. & aditam hñdixatem non possit pater directē substitui re filio, ut d. l. uerbis, cum si non sequit ergo, q. p fideico missum substituere nō possit. Tertiò non ob. d. l. pater i pu pillā, q. d. dico, q. illa lex est correctā per d. l. qm in prioribus. q. q. o. o. grauamen reijcit de legitima, & ita tenet gl. Bar. & Bal. in d. l. si p. pupill. & Bar. in l. filius matrem. et uñ. & idē Bar. & Doct. post gl. in l. cū ex filio, in prin. ff. de vul. & pup. & ita dñt Doct. de consuetudine seruari. Et ex his tñ concla do, q. si d. Ghinus habebat 5. g. 2. 36. aureos in bonis, in glo. dictos quatuor filios hñdes instituit, ut supra, q. legitima de bita iure naturæ dictis oib. filiis erat tertia, fm q. hñm au thē. nouissima. & in corpore, vñ sumit. C. de inoff. test. & p. conseque portio oium ipsorum de numero d. quantitas capiebat 34. aureos, quarum 4. pars, uidelicet octo cū dimi dio erat legitima d. Sabadini, in qua potuit testari in Tre bellianica; q. in effectu capit de parte, q. obuenit d. Sabadino ex testō, & institutione d. Ghini, quartā partē eius, q. remanet de dicta legitima. Pars autē, q. obuenit sibi ex institutis, q. est quarta totius, capit de 4. quantitate flor. 25. cū dimidio nñ quarta Trebellianica, q. debet deduci de istis 25. flor. cū di midio, detractis prius octo aureis cū dimidio p legitimā, est, & accēdit ad summā quatuor floren. & unius quart. ita q. legitima una cum Trebellianica, in qua tñ potuit testari d. Sabadinus, accēdit ad summā duodecim aureorum cum di midio & uno quarto, q. est octaua pars totius hñditatis, & est dimidia totius partis sibi reliē & a Ghino testatore relicta uero pars. dimidia totius fñ partis restituenda uenitūdis trib. eius fratrib. super filio, pro uirili. q. et q. in casu pre misso neniāt detrahēde dñe portiones. l. legitima, & Tre bellianica, est casus expressus hodie in d. c. Ray. & c. Ramal. qñ uidelicet filius est rogatus de restituendo sub conditio ne, si sine liberis decesserit, ut i casu nostro. Et ita hodie hoc obseruat b. vt firmat gl. Bar. & Bal. in l. quæcūque. Cad. l. fal. & gl. Bar. & Doct. in l. Papinianus. s. eo aut solo. ff. de inoff. test. & gl. in auth. de hare. & fal. s. si quis aut non implens, & Iaco. de Bel. auth. de resti. & ea quæ parit s. quomobrem, & not. Bal. in l. i. libemus. Cad. Treb. & in l. scimus, in prin. C. de inoff. test. & in l. filium, in 12. col. c. fa. etc. quod ius dēda cendi Trebellianicam etiam tranfit ad heredem d. Sabadi ni, ut est bonus text. in l. quamquam, Cad. l. fal.

ADDITIONES.

- * Dicta l. si pater. §. no. q. de iure ueteri fideicommissum reciprocum ex cludebat querelam inofficij, quia non uidebatur omis. de quo etiam ponit Dec. conf. 436. col. 1. & 2. Natta.
- 1 Legitima Bened. rep. c. Ray. uer. reliquus, no. 3. 2. de testa.
- 2 Obferuatur infra eo. conf. 142. col. 5. Bal. conf. 498. l. 1. conf. 377. l. 3. Dec. col. 236. col. 3. cōf. 480. col. per. fed. ueritas iuris ciuilib. est, q. legi tima tantū, ut Old. cōf. 204. Bal. l. si in quem. C. fa. etc. Alex. infra eo. conf. 142. no. 14. & l. 3. conf. 103. l. ac l. coheredi. §. col. 2. de uul. & pupil. fed. ius per gredius equidem est, & uideb. inualue.
- 3 Hoc consil. duplicatum est, infra consil. 28. vol. 6. Hiero. Zanchi.

S V M M A R I V M.

- 1 Marium cum libera quibus ex uerbis concluditur.
- 2 Responso debet intelligi congrua interroganti, & contra contrari tatem. n. 10.
- 3 Discipulus an obliget magistrum. num. 11.
- 4 Quinque probanda, ut teneatur de minimis ex mutuo infistoris.
- 5 Testi in uno perituro in nullo creditur.
- 6 Testi deponenti ad se excoꝛdationem non creditur.

CONSILIVM XLIIII.

VISO & discussis processibus aditatus in cā & lite uertente coram Do. Vicario Bagnacuali inter Nicolaum ex parte una agentem, & Ioseph Hæbreum ex altera fñ de fendentem, prætermisiss pluribus super quib. inter partes, & aduocatos longa habita est disceptatio, adherens principa lioribus fundamentis, s. ne de omnib. minutissimis firmo haberetur, contingat mihi illud, quod Satyrus inquit.

Scriptus ē in tergo necdum finitus Orestes.
Videndum est igitur principaliter, an sumus in regula, q. actore non probat id, qd est sue intentionis fundamentū, debeat

debeat absolutus reus. Et vñ primò dicendū, actorē p̄basē nā ex
coactū mutui celebrato cū Deodato institutore Ioseph a-
gite ad libras 42. bono. p̄ resto Floren. 30. aurei eidē Deoda-
to, tanq̄ institutori Ioseph mutuatorū, & q̄ mutuū satis cōstare
vñ maxime ex cōfessione Ioseph facta positioni actoris: acce-
dit sc̄p̄ cura librorū bñ idonea testificatiō. Quod aut̄ Deoda-
tus fuerit institutor, satis p̄bati vñ. Primò ex rñione Ioseph fa-
cta quartā positionē in l. in positione cōtinet, q̄ Ioseph Deo-
dato cōcesserat licentiā exercendi dictū banchum, quemad-
modū ipse faceret; & Ioseph rñdit, credit, q̄ ut famulus ha-
buerat licentiā exercēdi banchū a Ioseph, quemadmodū ip-
se Ioseph faceret. ¶ Sed ita est, q̄ per ista verba, cōcedo tibi,
ut facere possis in tali re quemadmodū ego facere possum,
vñ cōcessum gñale mandatū * cū libera. l. creditor. s. Lucius s.
f. man. & ibi no. Bar. in l. procurator, cui lib. ff. de procura.
& in l. si Archid. in c. de rescis. in 6. & p̄ Bal. in l. ad fide bo.
mater. facte. l. qui. 40. ff. ad Treb. & qd̄ not. in l. in provinciali.
s. r. ff. de op. no. nun. ¶ Sed cōfessio gñalis cum libera operā
regulariter, ut eius virtute operari possint et ea, q̄ speciale
mandatū requirerent. l. mādaro, & qd̄ ibi gl. & Bar. ff. de p̄-
cu. & in c. qui ad agendū, in fi. de proca. in 6. & in sp̄e firmat
Bal. l. illud. s. j. ff. de min. excepta tñ potestate donādī, dila-
tidādī, vel delinquendī, ut d. s. Lucius, & l. si iusta. ff. de do-
nat. l. p̄curator. ff. de cōd. & demō. & l. si frater, ff. in frau-
cre. sc̄dm̄ Jac. But. & Bal. in p̄dicta. l. si procu. & no. in d. l. i. ad
fi. C. de bo. mater. & fm̄ ista intelligit, id qd̄ no. Io. An. & alij
in d. fi. de dil. Nec ad hoc vñ obitare, q̄ Ioseph rñdendo di-
ctā positioni dicat credit, ut famulus, qd̄ rñderi pōt, tñ rñ-
sio Ioseph intelligit & interpretari debet, q̄ conueniat inter
rogationi & positioni. l. si defensor. s. q̄ interrogatus, ff. de in-
ter. ac. & inst. de inuti. stip. s. p̄terea. & in p̄posito Bar. & Bal.
in l. si inr̄etione ambigua, ff. de ind. ergo cū dicat Ioseph,
q̄ credit ut famulus, oportet, q̄ intelligat fm̄ cōtenta in po-
sitione. s. q̄ credit, q̄ Deodatus ut famulus habebat licentiā
exercēdi dictū banchum, quemadmodū ipse Ioseph face-
ret, vñ non est curandum, an illā potestātē dederit ei, ut fa-
mulus, an ut p̄curator, an ut institutor, ut in c. petito, de p̄cu-
ra. vñ dicit ibi Host. & Io. An. q̄ si dico cōstitutio. l. asinum
meū, vel dilapidationem meam ad causam meam agendam,
iudicabitur cōstitutus procurator ad illam cām, ut no. Bal. in l.
testis. C. de test. & l. l. id, q̄ pauperibus, in prin. C. de epi. &
de p̄eundē. in l. i. C. de neg. ge. facte. l. pater. ff. de cōd. &
demō. & qd̄ no. Bar. & Bal. in l. si iusta, per illum tex. de p̄c.
uer. & in l. i. ff. qd̄ cuiusq̄ uniuers. nomi. & Bal. in rub. C.
de exercito. in 6. col. in ver. modū uideamus de substātia & c.
ubi dicit illas diuersitates nominū non attendendas. Vñ, cū
Ioseph rñdendo dictā positioni, uideat fateri Deodati ha-
buisse licentiā exercēdi banchum, ut probauit in habente
potestatem exercēdi banchū, (verba n. importāt administrā-
tionē negotiationis uis. s. cū p̄ l. cum mēse, & ibi not. Bar.
ff. de l. e. 2. l. cū tabernā, in prin. ff. de pig. no. l. cuiusq̄que. s. i. ff.
de insti. ergo censet institutor, qui dī ille, qui est p̄positus
l. i. uniuersali negotiationi. ¶ In institutor appellatus, de insti. & l.
si cū iulio, & l. institutor. ff. eo. tit. & no. gl. i. liberto, in prin.
ff. de neg. ge. l. inn. in c. pe. de fideic. & Bar. in l. si institutor. ff.
si cer. p̄e. Fortificari vñ hoc ex depositionibus trium testium
p̄ducitur ex parte dicti actoris, q̄ uident deponere q̄ Deo-
datus p̄necessitatibus bāchi recipiebat pecunias mutuo, &
q̄ Ioseph fecit rñem cum dictis mutuantibus, & sic habuit
scientiam de p̄dictis, vñ p̄ scientiam & patientiam vñ eum
p̄positus dictā negotiationi, & adeo, q̄ ex eius cōtractibus
emendebat institutoria, ut in p̄zalle. l. cuiusq̄. s. si idem La-
beo, ner. permittit et ita dari, & ibi Bar. ff. de insti. & l. si
pupillus. s. j. eo. tit. l. si ff. quod cū eo. & l. i. s. scientiam. ff. de
tribuo. l. i. s. magistrum, de exerci. c. qm̄ abbas, de offi. dele.
¶ Accedit, quod no. Bal. in rub. C. de cōsti. pec. in 3. col. j. ubi
querit, an discipulus contrahendo obliget magistrū suum.
Exemplum ponit in discipulis, qui portant pānū ad domū
deinde pignorat, uel uendit, an teneat magistrū? & conclu-
dit, q̄ discipulus, nisi habeat aliquid in mādatis, nō obligat

dūm, ut d. l. cuiusque. s. sed cū fullo. tñ si cōficiente te magi-
stro conuenit negotiari in apotheca magistri, p̄ hoc censet
institutor, & tenebit magister fm̄ Bal. allegat in arg. d. l. si ff. q̄
eū eo. Fortificamus p̄dicta. q̄ ut fateri ut p̄curator Ioseph
in prima scriptura exceptionem, Deodatus fuit p̄positus ad
pecuniā sub fñore mutuā, ergo ut tacite p̄positus ad acci-
piendam pecuniā mutuo, ut sic fñerare possit. l. cuiusq̄. s.
nō tñ, & l. habebat. ff. de insti. l. i. in uer. q̄ si mutuū. & s.
uñ q̄ ut. ff. de exer. Imo ut sufficere, q̄ gl̄iat fuit p̄positus ban-
cho, seu mensa, ad hoc, ut in consequentiā uideat obligare
posse dūm recipiendo pecuniam mutuo pro necessitate bā-
chi, ut probāt iura p̄alleg. & l. si ff. de exerci. & sic uñr partes
dñi iudicantis esse in damno & luxta petita. ¶ Sed p̄missis
non obstantibus cōm̄aria sūm de iure probabiliorē esse
puto. s. q̄ partes dñi iudicantis sint in absolendo. Et princi-
paliter: quia dato, q̄ dici possit constare Deodati expresse
uel tacite per scientiā & patientiā, & ēt dato, q̄ appareat d.
30. aureos fuisse per d. Nicolaū mutuos Deo dato, pro cer-
to non nñr probata ea, q̄ sufficiunt ad cōcludendū d. Ioseph
institoria teneri: quia non apparet, q̄ specificē fuerit p̄posi-
tus per Ioseph ad recipiendū pecuniam mutuo pro guber-
natione d. mensę, & requirebat q̄ plura copulatiuē p̄barent
per actorem q̄ non uñr copulatiuē probata. Primum est,
q̄ Deodatus tpe mutui dixisset, se recipere d. pecuniam mu-
tuo pro gubernatione d. mensę, seu pro fñerando ad utilita-
tem d. mensę l. i. s. q̄ ab initio. ff. de exercitoria. Secundū
requisitum est, q̄ tunc pro gubernatione d. mensę opportu-
nū esset accipere d. pecunias mutuo. l. si ff. de exerci. Tertiū
requisitum est, q̄ Nicolaus tunc ficeret dictam opportunita-
tem recipiendi mutui pro ipsa mensa, & q̄ sciret ipsum Deo-
datum esse p̄positum a d. Ioseph ad gubernationem d. mensę,
ut sic appareat, q̄ Nicolaus habuit animum obligandi ipsum
institutem, seu p̄ponentem, ut probat in d. l. si de exerci-
toria, & l. ei qui, in fi. C. qm̄ eo, fm̄ Bar. & Bal. in l. si pupil-
li. s. i. post modum. ff. de neg. ge. & idē no. Spe. & Cy. i. d.
l. ei qui, & nisi Ioseph, ratificaret, aut in eius utilitatem appa-
reret mutuū esse uersum, ut in p̄alle. l. ei qui, in fi. Quartū re-
quisitū est, q̄ non mutuet maiores q̄itates pecuniar, q̄ esset
necessariū: alias non haberet regessum, nisi uq̄, ad q̄itates
necessarias, ut in p̄alleg. l. si. Quintum requisitum est, q̄ mu-
tuo factum sit loco, in quo possit adimpleri causa, pp̄ q̄ mu-
tuum factum est, in l. proximē allega. & maiorem partem p̄-
dictorum ēt enumerat Bar. in l. i. s. nō āt, ff. de exerci. q̄ Gui.
de Cu. in auth. hoc ius porrectum, C. de fac. fan. ecc. & l. en. &
alij in c. q̄ quibusdam, de fideiussō. & Ant. de Bu. in c. i. de de-
posito. Modo in proposito non constat, q̄ Ioseph ratum ha-
buerit mutuū, nec conuersum fuerit in eius utilitatem, ergo
oportet apparere, q̄ dicta quinque requisiti fuerint copula-
tiuē probata, sed cetera prima tria requisiti non inuenio ali-
quo modo saltem copulatiuē probata. Quinimo, si bñ con-
siderē nedū q̄ sint probata, sed nō sunt allegata fm̄ qualita-
tes supradictas. ¶ Nec ob. primo, si dicat, q̄ Deodatus p̄dicta
requisita probat abunde, quare respondēdo primo, q̄ Deoda-
tus, si bene inspiciat, non deponit, qd̄ tempore mutui 30. flo-
renorum esset necessarius dictum mutuū in mensa, nec di-
cit, q̄ Nicolaus tunc sciret d. Deodatum esse p̄positum a d.
Ioseph ad gubernationem dicti banchi, potuit. c. credere d.
mensam spectare ad Deodatum, & sic Nicolaum non habe-
re animum obligandi dictum Ioseph, & istud non est in ai-
qua parte deducum & probatum prout requirebat, ut dixi.
Præterea dictum testimonium Deodati non ut dictum inte-
grum testis, nam iurauit deponere ueritatem super capitu-
lis, & interrogatorijs p̄tati castri Bono, & inter cetera erat
ut interrogatoriū, uidelicet qd̄ interrogaret Deodatus, an
cōstaret aliquo iñro Deodati fore obligatum d. Ioseph. Et
rñdit se credere, qd̄ non, & in cōtrarium est p̄ducium istum
publicum factum de ann. 1458. die 7. Iulij, in quo d. Deoda-
tus constituit se debitorem d. Ioseph in quantitate librarum
trecentarum quadraginta quatuor & solidis 14. & per conse-
quens constat de periurio d. testis. ¶ Nam q̄ iurauit dicere
ueritatem super omnibus, ēt interrogatorijs, tunc si deponit
falsum

Liber Secundus Consil. Alexand.

* fallum in uno, nō credi ei in aliquo * tanq̃ p̃iuo, * et si illud
 2 interrogatorium esset impertinens, ut d. Bal. in rub. de con-
 trouer. inueff. & licet ibi uideat uelle, q̃ illud fit uerum quo
 ad ea, super q̃bus deponit post mediacum; tñ ip̃ se met Bal.
 in l. fi. in quarta oppositione. C. de edi. diui. Adri. improbat
 illā distinctionem, & dicit, q̃ non refert ea, q̃ deponit post,
 q̃ totum, tanq̃ indiuisibile, uenit, & ita refert ibi Oldr.
 & illud est de mente Sal. in d. l. si ex falsis, ad f. C. de tran-
 sa. Nā postq̃ peritius est, testimonium eius reddit inspectum
 c. testimonium, de testibus. facit tex. 3. q. 9. pura. & Inn. no. in
 c. fraternitatis, de h̃ere. & p. Bar. i. l. Quintus, in prin. ff. de au-
 ro, & argen. le. Archi. 90. dist. in c. fi. ad sacros, & Spe. in ti. de
 test. s. i. uer. item, q̃ aliquid dicitur & Ang. in l. i. s. si q̃s sim-
 pliciter, ff. de ner. ob. & licet deponat p. uerū, credit, tñ non
 p. hoc enitit perituri, ut no. Spe. in ti. de positionibus. s. fex
 to q̃do, & Bal. & Sal. in l. de tutela, C. de in dige. resli. mino.
 & Mod. in c. i. de confel. in 6. Nā q̃ quis dicit se credere, il-
 lud scire debebat. l. 2. s. qd̃ obseruari, no. Bar. i. prim. C. de
 iuramē. calū. Nec dicat, q̃ d. in f. m. non fuit productum in
 8 termino; q̃a infra possunt p̃duci usq; ad cōclusum in cā. i.
 usq; ad terminū probationum, ca. cum dilectus, cū ibi no. in
 fi. de fin. iur. me. q̃ fuit productū ad reprobandū dictum te-
 stis, de quo ēt non potuit esse infirmitas, nisi post publicatū
 testimonium Deodati, ita q̃ terminus ad p̃bādū nō potuit
 trahi ad id, super quo productū est infirmū, uidelicet ad re-
 p̃bādū d. Deodati, de quo non poterat h̃i notitia. c. pastora-
 lis, de exceptio. Vñ dicimus, q̃ terminus ad reprobandū di-
 cta testis ei, q̃ uult reprobare, debet esse separatū a termi-
 no ad probandū; q̃a pars non p̃t habere nota dicta testium,
 q̃ uult reprobare; ita probat in c. licet cām, in uerb. post hoc,
 de proba. & ibi ponderat And. de But. Item non probat; q̃
 9 deponit ad se exonerādū, ergo nō est testis idoneus. l. omni-
 bus, de testib. l. nullus. ff. de testib. & in specie no. Bar. in l.
 deferre, uer. d. de decreuerit, ff. de iur. fisci. And. de Bu. in c.
 cum a nobis, de testibus. Nā, si deponeret uera esse illa re-
 quita, de q̃bus dixi supra, certē Ioseph esset obligatus, & non
 posset conueniri Deodatus finito suo officio infistoris. l. si
 ff. de insti. in uerum & magis cōem intellectu, quem po-
 nunt Doctores in l. procurator, qui pro uisione. ff. de pro-
 curatoribus, & maxime Bal. & Ang. ibi post antiquos, & Io.
 de Imo. in l. eandē, in prin. ff. de duos. res. Non habet ēt ob-
 stare dicta aliorum testium productorum pro parte Nicolai:
 quia non deponunt, q̃ n̄ Nicolaus mutuauit Deodato d. 30.
 florenos, necessarium esset ip̃sī mensē accipere d. pecuniam
 mutuo, & q̃ Nico. sciret dictā quantitatem, & q̃ sciret d. Deo-
 datum esse ibi infistorē alterius, & sic q̃ habuerit, seu ha-
 bere poterit aīum obligandi prap̃onem, ut requirebat
 ea que dixi supra. Item Iacobus primus testis non cōcludit
 in dicto suo. Nam licet dicat, q̃ Deodatus, dum gubernabat
 banchum, acciperet pecunias mutuo, q̃ p̃t esse, q̃ accipiebat
 d. pecunias mutuo pro se, non pro banchō. Item posito q̃
 deponeret ibi testes, q̃ Deodatus acciperet pecunias mu-
 tuo pro necessitate banchi, sciēte ēt & patiente d. Ioseph,
 q̃ tñ uerē non probant concludēter, saltē testes concordēs
 & cōfesses, ut requirit, tñ dico, q̃ adhuc tales testes nō releua-
 rent Nico. quia si Deodatus erat p̃positus a Ioseph uniuersa-
 li negotiatiōi d. mensē, ut dicit Nico. non mirandum est,
 si Ioseph pariebat Deodatum pro necessitatibus banchi acci-
 pere pecunias mutuo, quia ēt illud uidebat consensum &
 permiffum Deodato in consequentiā uniuersalis negotia-
 tionis sibi commissā. d. l. i. s. non autem, & l. si ff. de exer. Vñ
 de illa patientia Ioseph poruit interuenire absque eo quod
 d̄, quod specificē mandasset, ut pecuniam mutuo reciperet.
 Inon hoc. C. uñ cogn. in p̃sentiā de prob. Nam si uideret
 Ioseph specialiter commissū Deodato, q̃ pecunias mutuo
 reciperet, sardum esset, q̃ satis esset, quod appareret Deo-
 datum d. pecunias accepisse mutuo, dum tamen fuisset ex-
 pressa causa q̃ pro bācho, ad quod erat per alium p̃positum,
 accipiebat, l. uer. quid mutuam, & ibi no. Bar. ff. de exer. ut
 no. Doc. in c. qd̃ quibuldam, de fideiuf. & probat in d. l. si pu-
 pil. l. si. i. in uer. ut creditorem &c. & hoc no. Bar. circa me-

diū, absque eo q̃ tñ fuisset necesse accipere. D. pecuniam mu-
 tuo probando, d. modo nō appareret, q̃ mutuas cōtraxi-
 ser cū eo tanq̃ tñ infistorē alterius per d. l. si pupilli. s. in-
 uer. ut creditore &c. & ibi Bar. d. lei. q. & ibi Cy. & in hoc
 sine dubio dicitur dicti testes: q̃a hoc probant. Preterea po-
 tuit esse, q̃ d. Ioseph pariebat d. Deodatu alioq̃ accipere pe-
 cuniā mutuo. s. q̃n sciebat tunc esse illud necessariū mense
 suā aliqua necessitate, se extendebat in cōsequētā potesta-
 tis infistoris, & sic dicti testes nō p̃bāt, cū de necessitate nō
 concludunt, prout requirit, ut in pale. c. in p̃sentiā & maxi-
 me q̃n nō est probatū, q̃ tpe mutui florenorū 30. necessa-
 riū esset ip̃sī mense tale mutuo, prout requirebat. prout iū
 onsum est; & sic probat meg rōnes. Patet, q̃ alij duo testes,
 uidelicet Ant. & Nannes nō probent: q̃a non deponit ea, q̃
 proximē dixi esse necessaria. Alijs in super fundamētis ius
 dicti cōuēti posset foveri, sed postq̃ hęc satis sunt, his cōue-
 tus ero exemplo Iuliani iuriconsulti in l. ita uulneratus, ad
 fin. ff. ad l. Aquil. & l. si q̃ obrepserit, ff. de l. l. Superest alle-
 gate in cōtrariū rōdere. Nā nō obstat, q̃ probatū sit mutuo,
 & Deodatum esse infistorē; quia adhuc oportet probare alia
 quinq; copulatiue, q̃ probata non sunt, de quibus sigillatim
 est dictū supra. Nō obstat, q̃ Ioseph rādēdo positionibus ui-
 deat fateri dedisse d. Deodato potestātē exercere d. bāchi,
 quoadmodū ip̃se facere posset: q̃ uerba ut concessisset gna-
 liter cū libera, cuius uigore possunt expediti ea, q̃ requirit
 10 speciale mādātū &c. l. Quia rādeo, & p̃suppono, q̃ rōnes
 factā positionibus, q̃ dēnt interpretari taliter, q̃ rādēs nō
 incidat in cōtrariū rōdere, ut decidit Pe. Cy. ac Bal. in l. si Italia,
 C. de iur. & facigno, nam prima dicta seu rōia debent trahi
 ad uictima, & uictima ad prima, ut euitet contrarietas fm lac,
 ibi, & dicit esse no. dignum, & idem not. Bal. in l. i. in prin.
 lec. antiqua. si. ne quis eum, qui in ius uo. ui. exi. & ibi ēt no.
 Pau. de Cast. Firmat tex. in c. cū tu, de test. in prima cōm.
 C. s. quibus, & qd̃ no. Bar. i. l. scriptura; C. de fideiuf. Sed Io-
 seph rādēdo primis positionib. negat, q̃ Deodatus non erat
 infistor, sed famulus. Et rōdendo quintē positionē dicit,
 q̃ nō poterat obligare res alienas, & rādēdo septimā & octauā
 positionē dicit, q̃ Deodatus muuabat de pecunia Ioseph.
 Ex quibus uis euidenter apparet, q̃ Ioseph nō intēdebat
 fateri, q̃ Deodato dederit potestātē & cōsensum ad accipē-
 dum pecunias mutuo ab alijs: fm uē debet interpretari alia
 rōis ipsius Ioseph facta quatuor positioni, dum dicit, q̃ cre-
 dit dedisse dictū q̃ Deodatus ut famulus posset exercere
 bāchum, quēdammodū ip̃se fecerat alias esse fidei cōtrarias
 11 per p̃dictā. l. Sedō rādeo qd̃ dixit Pe. de Anch. & Io. de Imo.
 ibi, & Inn. i. c. p. de fideiuf. q̃ duo sunt casus. Primus, qui
 mittit aliqua negotiatiōi procurādā, ut q̃n cōmittit alicui cu-
 stodia villā, & ut p̃cipiat fructus, & custodiat, iuxta l. si cum
 uillico, ff. de insti. Secundus casus est, q̃n cōmittit aliquae
 negotiatiōi q̃stuaris, hoc est, ex qua percipit q̃tus, seu locum,
 prout in proposito n̄ro, uel q̃n q̃s p̃poneret ad p̃anos emen-
 dos, & uendēdos. Primo casu fit distinctio, an sibi fit cōces-
 sa gñalis cū libera, uel nō, l. procurator tutorum, cum ibi no.
 iuncta l. procurator, cui libera, & l. mandato gñali, ff. de proc.
 & l. mādato gñali, ff. de iur. mōdo. Sedo casu fit distinctio, an ha-
 beat specialiter in mandatis de accipiendo pecuniā mutuo
 pro tali negotiatiōe: & tunc sufficit, q̃ tangit infistor dicit
 se accipere pecuniā mutuo pro dicta negotiatiōe d. l. i. in
 uer. quid i. mutuo, de exercito. an uerō hoc non h̄at: specia-
 liter in mādatis; & requirunt illa oīa copulatiue, de quib.
 supra. sup. C. nō obstant ea, q̃ deponunt testes: quia superius ē
 responsum, per que apparet non obstatē, quod not. Bal. in
 rub. C. de cōti. pec. in 3. col. quia respōdeo, aut quis erat di-
 scipulus, & sciēte & patiente magistro cepit in apothecae
 gotiari tangit infistor, & uidetur magister eum consiliare
 in infistorē: tñ non sequit, q̃ Deodatus fuerit p̃positus in
 infistor a Ioseph quod ad uniuersalem administrationem, &
 ex ficiētia & patientia dicti Ioseph uideat specialiter cōces-
 sa potestātē recipiendi pecuniam mutuo, attento q̃ ip̃se Ioseph
 patientia p̃stulisset, eo quia ueniebat in consequentiā
 priorum. Nō ob. q̃ procurator dicti Ioseph in prima iuri-
 p̃tata

per exceptionem producta contra libellū fateat, q. Deoda-
tus fuerit. ppositus per Ioseph ad pecunias sub fœnore mu-
tuandas, ergo vi ppositus tacite ad accipiendū pecunias,
ex quib. generari possit p. l. cuiusq. s. nō tñ. de inst. quia
rideo q. d. Procurator d. Ioseph faretur, q. Deodatus fuerit
prepositus non ad mutuandas pecunias simpliciter, sed ad
mutuandas pecunias sibi per Ioseph consignatas, ergo non
potuit mandatum excedere. d. l. cuiusq. s. sed cum fullo, &
s. non tñ. uer. sed neque. ff. de inst. l. diligenter. i. manda. prae-
terea q. uideretur ppositus tacite ad recipiendum mutuo, ta-
men ad hoc, ut ex tali mutuo insituentes obligaretur, requi-
rebat plura, de quib. dixi supra, q. nō concurrunt in propo-
sito. Et per hoc patet, q. super eacum est tractare, an deat
deserri iuramentū Deodato, uel Ioseph iuxta pluries petita
in actis. Item alle gata ē, q. instantia est peremptoria, sed de iure
cōi non est peremptoria, q. nō est lapsus tertius annus a die
litis contestatae iuxta l. propter dūm, in prin. C. de iud. Verū
autem de iure municipali est peremptoria, hoc habebit inspicere
reus iudex, q. super hoc non funt iusti statuta transmissa:
ex quib. concludo partes domini iudicantis esse in absolue-
do ream a petitione. Et ita dico & consulo ego Alex.

ADDITIONES.

- * Mandatum. Idem latē tenet Alex. in l. i. procurator. C. de procurator. Nava.
- * Hostien. Iustit dñm Host. & Io. And. improbat Alex. in l. si quis in fundis, de leg. 1. quia nomina naturalia non suat nostra potestatem. Tamen pro eo adducit, quod nō. Bal. in l. neque. C. de procurator. ubi q. dicit libitū procurator, tantum ualeat ac si dixisset, consuetudo, similiter dici dicitur, iustitio hūi meum in legitima iure relictis, & de uisib. f. dicere iure iustitiois, non uisitat testamentum, secundum Bal. in l. i. cum ante. C. de donat. ante nū. Et ad ista uide ē Fel. c. ad audientia, i. primo, col. 3. de rescript. Et de isto d. Hosti. scribit etiam Fel. in l. signi fiant, col. 1. de rescript. Et non debet attendi grossum loquendi mo-
do. Alex. scribit conf. 43. col. 1. lib. 4. Et si testator legat paupertati suā, intelligendum q. reliquerit facultates. Bal. in rubr. C. de uerb. signifi. ff. de pñdus iude Dec. in l. i. librarius, col. 1. ff. de reg. iur. Natta.
- * Negotiationi. De infitioe uide l. in l. infitorem. ff. si certum petatur. Et debet esse quæstionaria negotiorum, & uniuersalis, hæc duo copula-
tiue requiruntur. Et de infitioe latē Pet. de Persu. in tract. de duobus farrabus, q. 4. in prin. & per Alex. conf. 7. col. penul. lib. 7. Natta.
- * Verum. Versio in rem quæ paratur mandato, ut Bal. dicit in l. eum, qui quem tex. adducit etiam i. lex conf. 13. col. h. lib. 5. & de contra-
hectione cum alio ut infitioe, utrum aduersus eum agere possit. Paul. de Calk. conf. 20. i. dub. lib. 2. & ex pluribus locis illis quæ gestit, prius etiam
conueniens dūm. Cuma. conf. 8. Pet. de Anch. conf. 32. circa f. ubi etiam
uolū quod locus non teneatur, nisi de his, quæ habet in corpore societatis.
Natta.
- * In aliquo. Sequitur Are. conf. 71. col. 2. ubi uult credi sibi in alijs arti-
culis, probata causa erroris, & non aliter. Natta.
- * Petitorio. Supra eod. conf. 27. nu. 3. limita ut in consi. seq.
- * Infitorie. De hoc latē tūq. Soc. conf. 1. 4. li. 2. loquens quando pro-
curator, & infitor teneatur proprio note, plures casus ponēdo. Nar.

S Y M M A R I V M.

- 1 Testes non de iure, sed de facto testari debent in probanda consue-
tudine.
- 2 Testes non debent habere causam consensilem.
- 3 Testes debent testari de actum frequentia & diuturnitate, nu. 8.
- 4 Testes singulares non probant, nu. 9.
- 5 Testes deponentes de simpliciter non usum non probant.
- 6 Testis falsus in uno, in omnibus repellitur.
- 7 Cura uerum in testibus uti a probatione temporis.
- 10 Testimonium de auditis alterius non ualet.

CONSILIUM XLV.

V I S T S attestacionib. testium receptorum in fauorē Io.
contra Anco. de Baldatis, ex quib. dubitari contingit,
an p. falsos testes sit probata cōsuetudo Forliui, q. uxore
pcedente in mrimonio cō filiis dos non dēt restitui patri
maliciē, a quo profecta fuit. Et omisiss arg. dico, q. parte
a her. p. dñs duo non est pbata cōsuetudo, ad a quod
olendū capio diū primi testis. f. Io. qui in effectu ut-

hil. pbat his rōnib. ¶ Et primo, nā deponit, q. recordat sp.
fuisse consuetudinē. Sed q. deponunt fuisse consuetudinē, de-
bent attestari factū, q. uiderunt, nō ite debent attestari ius,
uel consuetudinē, q. est ius nō scriptū. l. de q. b. ff. de leg. in s.
ex nō scripto, ff. de iure nat. c. di. c. ius, de cōs. & Doc.
quos refert Cy. in l. 2. C. q. sit long. consue. in uer. sed q. q. d.
deponat testes. subiungit iste testis i. cā scientia, q. a recor-
dat, q. eius p. habuit duas uxores, & retinuit doctes uxoru,
ita dicit quoddā alios testis. Certe testis iste nō pbat i. hac
assignatione rōnis, q. primo apparet, q. in casu cōsimili, f.
ut uigore dictæ consuetudinis retinere possit dotē mām, to-
stes at p. p. similitudinē iuris & cā repellunt ut in c. psonas,
& ibi gl. & Io. An. de test. nō. gl. in c. cām, el. 2. de test. & Spe-
i. p. de test. s. i. uer. i. c. p. hēt similit. cām, p. hē ad hoc ut testis
pbat cōsuetudinē, oportet, q. deponat de usu illius actus, cuius
consuetudo allegat, & q. deponat de actu frequentia, &
diuturnitate, & tales actus fuisse factos ita & taliter
q. appareat interuenisse tacitū consensum populi, uel maioris
partis, ut nō. Cy. l. 1. uer. supra alle. & Io. An. d. c. cām.
Gui. de Cu. Bal. in d. l. de q. b. de legi. ¶ Quinimo requiritur
eos, q. testes cōcordent i. tpe & acrib. aliās tanq. singulares
nō pparent, i. ē et dicit Paul. de Leaza. in d. p. sua incipit,
contra istū debiti, & Ant. de But. c. aliet ex quadā de test. &
i. d. c. b. & Bal. in l. 1. in p. col. C. de testa. & Io. de Iano i. l. iter
pares, ff. de re iud. & in c. cū oporteat, de actu. fide ite testis
non deponit taliter, q. cōcludat interuenisse tacitū consensū
populi, uel maioris partis, ergo nō pbat. Nō pbat ē alia rō-
ne, q. q. testis deponit de simplici nō usu legis, nō pbat
cōsuetudo, nō deponat saltē de plicito actu cōtrario, q. nō
entis nullæ sunt cāg. cad. dissoluēdū, de despon. i. puberi, c. a-
bonē. el. 1. de elec. i. nō. Io. An. c. l. o. de cle. cōi. Exēplū po-
nit ipse, si domus minabatur ruinā, & unq. fuit plicita cautio
dñi i. fesi, q. nunq. fuit petita, certe p. talē nō usū nō remit-
tit cautio, nec iudicet cōsuetudo, nec tolleret lex disponens
caueri dñe de dñi infestā. Aliud exēplū p. l. rē nō nouā. s. pa-
troni, C. de iudi. ubi dñs, q. aduocati dēt iurare de calūnia, si
nō iurauerunt, q. nō fuit petitiū p. i. o. an. nō tolleret lex, nec
induceret cōsuetudo, secus si nō usū hēret plicitum actum
affirmatiuū cōtrariū legi. Exēplū ponit ipse, naturalis lex
disponit diuini hrditātē inter filios aequaliter. Inter filios,
C. f. erc. l. i. C. de i. f. sed tñ fuit diu fennatū, q. nō diuidat,
sed assignet in totū primogenito, tunc q. ille uisus hēret ipi-
citu actū affirmatiuū cōtrariū legi, p. talē nō usū tollit lex,
& inducit cōsuetudo, & cū hac cōdione concordat Nico. de
Ma. & Cy. in d. l. 2. in 2. q. principali. C. q. sit lon. consue. &
Doc. in d. c. b. & in d. l. de q. b. & Bar. in proce. digressor. s.
& antea, & l. de Belin. auth. de har. & falin. prin. ¶ Mō in p.
posito testis iste nō deponit concludenter de aliquo actu af-
firmatiuū cōtrario legis, sed solū deponit de actu negativo,
f. q. mariti dotē nō restituerit & retinuerit: nā hoc potuit
esse, eo q. dos nō fuit repetita, & si testis nō concludit de
necessitate, prout facere dēt. c. in pñtia, de pbat. ite testis
est affinis d. Ioannis, ergo nō est integer testis, p. Bar. in l. ad
monendi, in 9. col. uer. uenio ad tertiu q. rō. & ff. de iurein.
Non est idoneus testis ē alia rōne, q. p. p. in facto re
probatū esse dictum eius in aliquib. & p. p. tūm dos depo-
nit, q. in casu pñtito, in quo testificatur, q. p. ipsius testis do-
tē retinuit, nā probat, q. uxores d. p. ris sui decesserunt parti-
bus suis iam defunctis, quo casu clarum erit p. p. pcedēte
dotē cōsolidari in filiis, & successiue transire ad filios ipsius
mulieris ē de iure cōi. l. r. s. uideamus, C. de rei uxo. ac.
& plenē tradit in l. post dotē, ff. sol. ma. ¶ Modo si dñi i. testis
in aliquo deposuit falsum, circa id, q. erat de esse uel sub-
stantia eius, de quo reddidit testimonium, reddidit totū nullū.
Ita dixi Inn. in c. fraternitatis, de her. sue scietē, sue igno-
rātē adificat id, q. erat falsum, q. testis nō dēt deponere
nisi id, q. nō uis, uel uidit, & in hoc nō p. p. prendere igno-
ratiā, q. q. o. hortamur, & in c. cū in iure, de offi. dele. f. m. Inn.
in pal. c. fraternitatis, & istud est uerū, siue sint diuerfa capi-
tula, siue unū tñ, f. m. Inn. in loco supra allegato, cum quo ē
ibi transit Pet. de Anch. dicens, q. dictum testis sp. est uni-
cū,

cū, qā fundat sup unico fundō, si uol. i. i. orisui. C. de test. iō
dictū eius debet dici unicū, alleg. in argu. l. cum ei uol. ff. de
edil. edi. probat. 3. q. 9. pura, & in c. si ad sacras, illud ēt sequi
tur Oldr. consil. 47. incip. ad primā, ubi dicit, qd si testis circa
id, qd p̄t comprehendī sub iure, depōsit in aliqua parte sal-
sum, dictum suum est in totum nullum: qā dictum censet uni-
cum pp unum iurū; alleg. id, qd h̄r in c. ex lris, de fid. instr.
Idem tenet Aret. d. c. si ad sacras, & Spe. in de. t. s. i. uer.
item qd aliquid de suo, & in d. de inst. ed. s. infirm. uer. quid
si aliquid. Bal. in l. si in 3. opin. C. de edi. diui. & in l. 2. de fi-
deic. li. & Bal. Ang. & Moder. in l. i. s. si quis simp̄r, ff. de uer.
obl. Nā ex quo apparet testem esse peritum, nihil sibi cre-
dit. cap. testimonium, de test. ¶ Secundus testis, s. eximius iu-
ris Doc. Do. Petrus non probat, qā depōnit super eo, in quo
habet interesse consimile, iō non probat. d. c. personas, ut di-
xi supra. Præterea & uerius, ipse depōnit, qd p̄t prædeceſſit
fer, q casus est clamor de iure, ut per d. s. uideamus. Itē non
pbat rōnibus & causis allegatis circa primum testem. ¶ Ter-
tius testis nihil probat: qā non assignat rōnem concluden-
tem dictū sui, ut probauit, iuxta l. solam. C. de test. c. in p̄sē-
tia, de probationibus, & plenē in c. cum causam, de testim.
¶ Item de tpe dicit a 40. annis citra, & sic nō depōnit de con-
suetudine præscripta lapsu 40. annorum decurſorum a tpe
obseruati tpe ipsius consuetudinis, qd requirit. c. Cumana, de
ele. & no. in d. l. de quib. & in c. si de consue. & in d. l. 2. Sed il-
la uerba, a 40. annis citra, non probant nēdum de tpe 40. an-
norum, sed nec de tpe unius anni: qā illud, qd fuit heri & non
ante dī fuisse a quadraginta annis citra, oportebat ergo, qd
testis diceret a 40. annis, & citra. c. licet, causa quā, & ibi no. Ho-
st. & Io. An. de prob. l. i. s. qd āt, ff. de aqua quō. & aſti. no.
Bar. in l. Celsus, in ult. col. ff. de uſuc. & in l. 6. post, ff. de rei
uen. & Bal. in l. salus, in 4. col. de fur. & in l. indicia, C. de rei
uen. ¶ Item non probat, quia interrogatus est, quid est consue-
tum, & per quos fuit seruatum illud, qd ipse dicit, respondit
se nescire, & sic iste testis nihil probat, qā non depōnit, qd re-
cordat fuisse istam consuetudinem Forliuij, & postea dicit
d se nescire, quid est consuetudo, apparet, qd ipse non intellexit
illud, qd ipse depōnit, & sic nō probat. l. i. & ibi hoc no.
Bar. ff. si cer. pet. & Bal. in l. si de his, qui sunt sui vel alieni
i. & Io. de Imo. in l. stipulatio ista, de verb. obl. Si dicat etiā,
qd peritissimi uix sciunt diffinire consuetudinem, quō uero
simile esset scire testes discernere iuris ignaros? Quia rō-
dendum est, prout clarē rōndet Doc. in locis proximē allega.
quia non oportebat testem rōndere, qualiter a iure diffiniat
consuetudo, sed qualiter ipse intelligeret consuetudinem,
de qua ipse depōnerat, non probat ipse testis consuetudinē,
qā depōnit de simplici non uſu, & non depōnit de fre-
quentia actuum taliter, qd appareat de tacito consensu maio-
ris partis, ut latius demonstratum est circa primum testem.
¶ Quartus testis, f. d. Frācisus nō pbat: qā depōnit uidisse cō-
suetudinem p̄dictā esse i ciuitate Forliuij, & sic depōnit ius
non factum, ergo nō pbat, ut dixi circa primum testem. Et sub-
dit, qd non audiuit, nec intellexit, qd mariti fuerunt coacti re-
stituere dotem p̄i mulieris & c. Nam ista ratio non concludit,
quia potuit non audire, & t̄p potuit esse. Item non depō-
nit nisi de unico actū, f. de sorore suā: per vicinū at̄ actum
non inducit consuetudo, sed requirit frequentia actuum l. i.
& l. 2. C. de edif. priua. no. in d. l. de quib. ergo & c. Item pec-
cat testis in alijs, quod dixi circa primum testem: quia est sin-
gularis in actū. Item ex dicto suo non comprehendit de tacito
consensu maioris partis populi. ¶ Quintus testis, f. Petrus
Paulus non probat, quia unicui f. fororis suæ, & licet dicat
fuisse ita seruatum per alios qd plures, t̄p eos non specificat,
& per consequens non p̄t h̄r in testem in illis dictis particu-
laribus, & sic remanet singularis: t̄p testis at̄ singularis circa
actum & uſum consuetudinis nō probat, ut dixi circa primum
testem. Itē laborat dictum huius testis de dictis oib. quos
dixi circa primum p̄cedētis testis. ¶ Sextus testis, f. D. Iaco-
bus non pbat, quia dicit, quod in casu p̄dicto uidit prædictā
seruari per Paulum de Moratinis, & per Meliorem de Buf-
sulcis, & est probatum, quod ille casus nō fuit in i reſ c̄ſito:

quia p̄t prædeceſſerat, & sic testis at̄ nō uſit factum ergo
totū eius dictū reddit falsum, aliās nullū, p̄t dixi circa pri-
mū testem. Itē depōnit de simplici non uſu, nec depōnit tai-
ter, qd cōprehendat de tacito consensu maioris partis popu-
li, ergo non probat p ea, qd dicta sunt. ¶ Septimus testis, f.
dñs Ioanna non probat: qā depōnit de auditu alterius, & ta-
le testimonium fidē non facit. Itē f. uſi. & ibi notatur C. de tes-
tib. & in c. p̄terea, de testi. Itē non depōnit, nisi de consuetu-
dine t̄pis annorū octo in ciuitate Forliuij: f. de requirit. de iur.
re annorū 10. & not. in d. l. de quibus, & c. ¶ Octauus testis, f.
magister Andreas nō probat: qā depōnit de auditu, ut
p̄mē dixi. Itē interrogatus, qd sit cōſuetudo, de qua ipse testi-
ficaret, & rōndē se nescire; ergo nō pbat, ut dixi supra circa
tertium testem. ¶ Nonus testis, f. magister Andreas nō probat:
qā est in casu consimili: & sic depōnit circa id, in quo uſit
p̄p̄rii cōmōdi, & sic nō est idoneus, q̄t patet in dicto ſuo
iunctō d. c. p̄lonas, & circa primum testem. Præterea pbat
est depōnſſe falsum, ut in facto p̄ſupponit. f. qd una ex uer-
bis, suis deſceſit patre iā p̄mōrtuo: & ita est probata de quibā
dā alijs, in quorum p̄ſonis dicit p̄dictā fuisse ſeruata in casu
iſto; & sic dictū eius in totū corrumpit, ut dixi circa primum
testem. ¶ Decimus, f. dñs Angelica non probat qā de auditu,
ergo & c. p̄terea dicit fuisse ſeruata hoc per Guildinum de
Maldentibus, & dñm Pet. & probat fuisse contrariū, ſeu in ca-
ſu diuerſo; & sic testis non probat, ut plenē dixi circa primum
testem. Itē oēs illi testes fuerūt interrogati ſup interrogatorijs
actoris in quib. erat interrogatorum, qd testes interrogaren-
tur, quid eſſet cōſuetudo: ſup qua testiſicabant, de qua in ca-
pitulo; & rōndunt de contentis in interrogatorijs ſe illa
liud ſcire, & p̄ conſeques ſe nescire, quid eſſet cōſuetudo:
quo ſicut non p̄bent, ut dixi circa tertium testem. ¶ Adducit
et̄ per parte d. Io. Maximi dictū testis productū per parte
actoris, qui ſuper interrogatorijs partis aduerſe rōndit, ob-
ſeruata fuisse, partes non repetere doctes filiarum decem
cū filijs in mrimonio; ſed qd ipſe doctes remanent ipſis filiis,
& eorū patrib. p̄ eis, & qd ſi de decedūt mulieres ſuperſti-
tib. filiis & maritis, & eorū parentib. quarum doctes non re-
ſtituuntur, ſed remanent filiis; & prædictā obſeruari uidit in
ciuitate Forliuij a 50. annis citra, ſed certē testis minime p-
bat conſuetudinem: quia non depōnit, qd prædictā obſerua-
ta fuerunt ita & taliter, qd conſtituerit, uel liquere poſſit de ta-
cito consensu maioris partis populi, prout requirit. Itē depo-
nit de simplici, non de uſu; & sic non probat, prout dixi, circa
primum testem, non depōnit de tpe annorum decem, ut re-
quiritur, quia illa uerba, uidelicet a 50. annis citra, & c.
non concludunt, ut dixi supra circa tertium testem. Ex quib. patet,
qd Ioannes aſſumens ſibi onus probandi diſiam conſuetudi-
nem per testes, non dicitur illam per testes probaſſe.

ADDITIONES.

- a ¶ Conſuetudo, Adde, quomodo probetur, Dec. lare conſil. 215. & conſil.
402. in h̄l. lare Roch. Cur. rep. c. h̄. q. 6. de conſu. infra eo. conſil. 132. m.
9. conſil. 136. no. 18.
- b ¶ Non uſit dixi in conſu. Pariſi. §. i. gl. 4. no. 12.
- c ¶ Non tolleretur lex. ¶ Iſtud nō eſt uerum ſolutum, ut apparet ex not. per
Doct. in rem non nouam. ¶ Vbi uoluit illam legem eſſe ſubſtantem per
deſuetudinem, Natta.
- d ¶ Nico. de Ma. Vide Ang. de Are. in §. igitur, in proce. inſi. reſer. eſſem per
ba Cy. Idem tradit Abb. de c. cum Ioannes, de clerici, conu. & c. Calde-
conſil. 3. in ſi. ſub tit. de conſenſ. & Abb. conſil. 17. dub. 2. l. 2. Et rōndet
nino Brun. conſil. 26. col. 2. Vbi loquitur de conſuetudine alienam ſeu
dum, utrum præiudicet agnatis, Natta.
- e ¶ Subſtantia, hoc eſt de articulis, ſuper quib. producit in teſtibus
eius, ſi in his, quæ ſunt extra illos articulos, licet ſit deſectus de appendicijs
& accellerijs non neceſſarijs, ut eſt conſanguinitas, aſtinitas, & c. ut dicit
dir. lare Bur. in l. Lincius, §. quæ. o. h̄. ang. ſi de his, quæ in no. inſa. Ang.
conſil. 194. uſiſſe, Spe. de teſte. §. i. uerſam q. ad id de ſuo 4. b. uſiſſe
lre, de teſtib. par. l. c. 2. ad ff. Are. conſil. 60. aa. ff. quia in his, qd ſunt extra
articulos, uel alias impertinentia, non loquitur tanquam teſtis iuratus.
Adde Barba. teſtimonium. col. 3. 6. de iur. iur. Fel. c. rateriatis, & c. de
lre. l. 1. in c. l. 1. de offi. eius qui mand. eſt iur. l. ff. quia nec cauſam, & c.
col. 3. c. 1. de iur. per. l. 1. col. 1. §. C. de bon. poſſ. ſecundum tab. Dec. lare
cauſam, col. 12. de proba. Hypp. Marſi. l. no. 76. l. i. rum. 3. 4. l. 1. C. de
de ſica.

Quid est, sed ex isto solo non repellitur, Bal. repel. de quibus, et si. de leg.

Alud scire, hoc non obstat, dixi.

SUMMARIVM.

Immunitas concessa euntibus, & conducentibus ad nundinas non habet locum in redeuntibus cum mercibus alibi uendendis. h. d. CONSILIVM XLVI.

PONDERATIS uerbis d. cap. & his que in facti narratione continentur. Vt prima consideratione dicendum, dictos forenses redeuntis ad mercatum Lugi cum mercantijs, & alijs reb. emptis in d. mercato, & in dicto reditu trans euntes per territorium Barbarij non teneri ad soluendum onera, uel gabellam dariariis terræ Cortigole; ad quos spectat exactio dationum pro territorio Barbarij, & hoc uigore d. cap. quatenus prouidet, q. transiens per Barbarium & suū territorium sit liber & immunitas a datis & gabellis cuiuscūque persone & cuiuscūque rei, seu mercantiæ, q. iret, seu conduceret ad mercatum Lugi. Nā licet in dicto c. non uideat specialiter esse prouisum, q. dicta immunitas seruet redeuntibus a mercato Lugi, q. seruaf conducentibus a mercato Lugi ad mercatum Lugi, tū dispō loquēs de eunte, comprehendere redeuntē. Vñ saluus conductus concessus alicui ueniendo ad certum locum, intelligit ē concessus pro redeundo, ut l. utimur, cum ibi not. ff. de sepul. ui. & ibi expref. s. not. Bar. & Ang. & bo. tex. in l. i. c. de nauticularijs, lib. i. ubi nauticulares deferentes annonas debēt frui securitate tā in eundo, q. redeundo. Vñ inferunt ibi Bar. & Ang. q. securitas ueniendi data alicui intelligat data ē in redeundo. & est rō fm eos ibi, & in d. lutimur, q. nō ut securē uenire, q. nō pōt securē redire, arg. l. sciendum, s. si accusatio, ff. de le. & l. de etate, ff. ad Treb. & aliquid ē de hoc per Do. in l. i. ff. ad l. ul. mātē. & in l. e. legatij, ff. de pe. ¶ Pro hoc facit: q. in uiaqueque dispōne hī pro expresse illud, qd uerosimile est disponentes fuisse expressuros illud, si de eo cogitassent, uel si de eo interrogati fuissent. l. Titius, s. i. & ibi no. ff. de libe. & postu. & est gl. no. in l. tale pactum s. si, ff. de pact. Et dicit ibi Bal. q. locum habet, siue statuat aliquid per modum conventionis, siue per modum statuti, siue per modū rescripti, ut ibi per cum, & per eundem in l. i. c. q. res pign. obl. pos. bene facit, quod no. gl. i. c. in uerbo, p̄sentes, & ibi Do. de rescriptis, & in c. 2. i. uerū, reus, de consen. i. 6. Sed uerosimile uidetur, q. si de immunitate seruanda redeuntibus fuisset cogitatum, uel quæsitum, idem fuisset prouisum, ut maior fauor tribueretur mercato Lugi, cui uidetur uoluisse illi iurissimi principes plurimum fauere. ¶ Sed p̄missis nō obstantibus contrariā sententiam puto de iure in proposito causā esse ueriores, quia agitur de uirtute conventionis factæ, cuius uerba producantur ad probandam dictam immunitatem competere etiam redeuntibus cum mercantijs, & reb. emptis in dicto mercato; ¶ ergo debet in dubio fieri interpretatio contra illū, qui se fundat ex uerbis d. cap. seu conventionibus. c. in p̄sencia de probat. l. ueteribus, & ibi de clarat Bar. & alij, ff. de pact. l. stipulatio ista. s. in stipulationibus, ff. de uer. obl. Cum ergo negari non possit, p̄dictos redeuntēs se fundare per uerba d. capituli, quæ clarē non dicunt, quod ipsi pro dictis reb. emptis in dicto mercato debeant in redeundo per territorium Barbarij gaudere immunitate, sequitur, quod d. capitulum interpretari debet contra eos. ¶ Secundo, quia in conventionibus casus omisus haberi debet pro omisso, & non sit extēsiō in cōtrarijs de iur. casu expresse ad alium. l. quicquid aliter fidei, ff. de uer. obl. si cū dorem in prin. fo. mal. si extraneus, ff. de cōdi. ob. cam. ergo cum iste casus, s. de reb. emptis in mercato Lugi deferendis per territorium Barbarij a redeuntibus non sit curatum, sequitur, quod debet haberi pro omisso. ¶ Tercio in conventionibus b. habet locum argumentum a contrario sensu, ut est rex. in l. inter socerum, s. cum inter, ff. de pac. do. tra. quem ad hoc alleg. Abb. Siculus in c. ad apostolica, de his que sunt a p̄s. l. & no. Bal. in luendi, c. de ac. em. & probat. tex. in l. p̄cuniam, ff. si cer. pet. ergo cū fuerit concessa sola immunitas cuiusque persone, & cuiusque rei, seu mercā

tia, quæ iret, seu conduceret ad mercatum Lugi, ut a contrario sensu resuatur ar. q. pro illis reb. q. nō conducerent ad mercatum Lugi, non debeant immunitas, sed ab ipsis redeuntibus p̄ dariarios non peti gabella pro reb. quas cōducunt ad mercatū Lugi, ergo sumus in casu omisso, quo ad exactiō nē gabellæ, & ē fortisē militat contraria rō & nō tantus fauor Lugi in seruando immunitatem illis, qui redeunt cū reb. ibi emptis, sicut militat in seruando immunitatem illis, q. conducerent ad mercatum Lugi, q. per cōductionem rerū ad mercatum Lugi, casum ipsum reddit magis munitū cū alibus, & similibus reb. q. non esset, si res inde amouētur. Præterea si redeuntibus cum reb. non est seruanda immunitas, hoc pōt ēt fauorabile esse d. mercato, quia euntes & conduceres per territorium Barbarij ad mercatū Lugi mercantias & res, potius ueniunt, seu dimittunt eas in d. mercato Lugi, sciētes, q. si cum eis redeunt p̄ territorium Barbarij, habebunt ibi subire onus gabellæ, q. si sciret nihil soluturos in reditu uenire, q. si non eadem esset ratio in casu non expresse, nō debet in eo esse iuris dispositio. inter stipulantes, s. agram. uer. sed hæc dissimilia sunt, ff. de uer. obl. l. annus, ff. de calumnia. ¶ Quarto, q. in p̄cedente parte d. capituli actum extitit, q. hoibus de Lugo & Barbarij habitantibus, uel habitantibus in Lugo, seu in alijs terris illustrissimū D. Ducis Mutinæ, & sicut oibus officialibus Lugi, & de Lugo p̄sentibus & futuris liceret ire sursum & deorsum cū bonis, reb. mercantijs, aialibus suis liberē & sine aliqua datij solutione, per q. uerba dat intelligi, q. dicti homines de Lugo possunt non solum ire, sed ēt redire sine aliqua datij solutione. ergo si uoluisse p̄fati Principes, q. in sequenti capitulo, ubi cōtinet casus immunitatis forensibus non solū euntibus, & conduceribus res ad mercatū Lugi, sed ēt redeuntibus cū reb. emptis in mercato exp̄sissent, sicut exp̄resserūt i p̄cedētī capitulo, dū dixerūt, sursum & deorsum, ut ingt. tex. in c. iter corporalia, d. trāssa. pla. ibi dū dicit, ubi si circa trāslationes idē uoluisse fieri, qd de cessione dixerat & de trāslatione poterat exp̄sisse & c. i. c. ad audiētia, de decimis. ¶ Quinto relatiuum, q. s. uel q. restringit antecedēs suū, ad qd refert. l. a filio, s. testator, & s. leg. ff. de ali. & cib. leg. & l. nā q. ligat. s. si ff. de pen. leg. iō dū dūm relatiuum ibi positum i cib. dum d. qui iret, uel conduceret ad mercatū Lugi & c. restringit suū antecedens, scilicet cuiuscūque persone & cuiuscūque rei. ¶ Sexto, quia qualitas iuncta uerbo debet intelligi secundum tps uerbi, ad qd refert. in delictis, s. si extraneus, ff. de noxal. l. Titius, ff. de test. mil. ex facto, s. si q. s. ff. ad Tre. l. 2. & 3. ff. de auro & argen. le. ergo cum illa uerba, iret, conduceret, nō denotāt actum p̄fectum p̄ illud relatiuum, ex quo sequitur, q. c. non p̄t intelligi in p̄sonis, reb. & mercatijs, q. si nō uiuissent, alias adductæ fuissent ad mercatum Lugi, & tūc redirent a mercato Lugi. Et p̄ cōsequēs, ēt si apparet, q. res, quas isti redeuntēs emerunt i mercato Lugi, fuissent cōducæ ad terrā Lugi, & ad mercatū Lugi p̄ territorium Barbarij, tū nō debent hac immunitate gaudere. Nā facit, q. no. gl. & Do. in l. arboribus, s. idē narrat, in gl. 2. alias est in l. ēt, s. idē tractat. ff. de usufr. & l. si q. s. id. q. in prin. iuncto uer. q. si dum, p̄ponit. ff. de iur. com. iudi. Et sic apparet, q. salua rōne reū sermonis, seu reū sensus, nō p̄t intelligi dicta pars p̄missi capiti in istis redeuntibus, adeo q. non p̄t dici, q. p̄cedentia derogāt, q. p̄fati Principes uoluerunt ēt redeuntēs cum reb. p̄dictis tali immunitate potiri, sed sumus in casu d. c. inter corporalia, cum si. Et per p̄dicta satis apparere possit de rōsione ad allegata in contrarium, ad quæ specialius respondeo. ¶ Nam nō ob. dum dicebatur, q. securitas ueniendi data alicui, intelligit non solum data pro ueniendo, sed ēt pro redeundo, uel redeundo, ut lutimur, cum cōcor. q. ardeo, qd dicit Bar. & Ang. in d. l. i. c. de nauticularijs, li. i. non diceretur frui securitate ueniendi, si non posset inde securē discedere & redire. iū ibi concessio illa debet intelligi & interpretari, ut comprehendat & extēdat ad ea, sine quibus aliter concessio non haberet effectū. d. si stipulatus fuero, per te nō fieri, ff. de uer. obl. facit. l. i. ff. de iur. iur. c. præterea, de offi. deleg. Sed in qōne nostra concessio immunitatis,

munitatis, dato qd non comprehendat, seu nō extendat ad redeuntes mercatias, uel res emptas in mercato Lugi, operat effectum et non leue: quia possunt ire ad mercatum Lugi, & illuc ducere res ad mercantias, & alia, ubi uenderent, relinqueret abique eo, qd pro dicta conductione aliqd solueret Contignole, aut Barbarij, & si redeunt sine mercantijs, & rebus nihil soluant et in reditu. Si uero cum mercantijs, hic est casus omisus in capitulo predicta, & ubi concessio ueniendi, dato qd intelligat solum pro actu ueniendi, uel cōducendi, pōt operari effectum, non intelligat de redeundo, et de mēte Bar. si bñ inspiciat, in d.l. C. de nauicularijs, l. i. r. r. ¶ Nō obstat, qd si de hoc esset cogitatum, uel interrogatum, fuisset exprellum, quia hoc negari potest, & hoc ostendunt uerba eiusdem capli in prima parte, dum dicit, & sursum & deorsum &c. inducendo & declarando, prout dixi in 4. art. & quod maior potest esse ratio, quare maior fauor concedatur conducentibus ad mercatum, quam redeuntibus cum rebus, ut dixi in 3. art. Vel etiam potest adduci illud, quod dicit Imperator in l. tutori, C. de neg. gest. sufficit, cui uel i pan cis amici labore consulatur, & unde fuit uisum satis ei, ad quem perinebat, si concedebat immunitatem conducentibus ad mercatum absque eo, quod etiam redeuntibus concederet, unde uidetur omnino hunc esse casum omisum. Ex qbus concludo, non obstantibus dictis uerbis capli, dictā gabellam per datarios exigi posse a redeuntibus, & perinde ac si dictum capitulum non extaret.

ADDITIONES.

- * Duplicatum consil. 29. l. 6. Natta.
- * Reduendo. Ang. l. Papi. §. si quis mortis, ff. de inoff. testam. Phi. Franc. c. cum non deceat, in princip. de elect. in 6. Ludo. Goza. consil. 27. nu. 23.
- b ¶ Conuentionibus infra eo. consil. 129. Cur. senior consil. 45. nu. 12. l. 1. pecuniam, col. 1. de reb. cred. l. 1. de offi. eius, cui manda. Matth. Affl. dec. Neap. 202.
- c ¶ Reducentibus, scilicet cum mercibus causa ueniendi, & negotiandi alibi.

SUMMARIVM.

- 1 Testium defectus qualitates numero suppletur. nu. 2.
- 2 Testes duo probant testes testamenti rogatos.
- 3 Testamenti testes sufficiat a quocunque esse rogatos.
- 4 Testes sufficit esse concordēs in facto principali. nu. 6.
- 5 Testamentum ualet ad interrogationem notarij.
- 6 Legata non conferuntur in preiudicium filij ignoranter prateriti.
- 7 Pilla abintestato exclusa non potest rumpere testamentum.
- 10 Compendiosa continet pupillarem expresse ad exclusionē matris.

CONSILIUM XLVII.

ABVNDE per celeberrimos iuriconsultos, & mihi ut patres obseruandos allegatum est in superioribus consilijs adeo ut ceteris nullus dicendi locus relictus esse uideatur. Tū ne incogitare ad rem ipsam accedam, hæc pauca subiiciam. ¶ In primis circa primum dubium, utrum testes fue rint idonei, attento maxime qd duo ex eis sunt patruelēs fratres d. substituti, de cuius interesse agitur, & duo alij sunt sibi nepotes ex fratre, puto esse pōderandum illud qd, in themate narratum est, dum ad testm predictum interfuerūt testes plures ultra septem, & sic ultra numerum requisitum plures interueniunt iuxta. l. si unus, & l. hæc consilij sinia, C. de testam. & cum ibi plenē notatis. ¶ Vñ succedit illud, qd uoluit qd notabilis in l. 3. post prin. in uer. numerus, ff. de test. que uult qd si testes non sunt idonei, supplet defectus eorum propter maiorem numerum. Vñ dicit ibi fac. But. licet testes duo per eundem præmeditatum sermonem deponentes non probent, ut d. l. 3. tamen cum essent tres, uel quatuor probarent, & si pluralitas testium supplet defectum idoneitatis. Vnde Io. de Imo. in l. qui testamento, in prin. ff. de testa. uoluit, qd si ubi requiruntur septem testes, reperiretur, qd interueniunt duo, qui non erant ex toto omni exceptione minores, illi duo habebant saltem locum unus, & ualebit dictum eorum: allegat id quod no. in simili in l. parentes, & in l. omnibus, C. de testa. & melius probatur in d. l. 3. cum glo. quanto magis id dici debet in casu nostro, in quo testes supernumerarij non reperirentur de iure prohiberi, ergo permisi. l. i. ff. de testib. Et casu quo aliquo modo dici posset eos non esse

2 of exceptione maiores, supplet numerus, ut dictum est. ¶ Intento maxime qd in terris ecclesiarum magis cōsuetudines sufficiat duo testes cum parochiano, ut no. in d. c. de off. sed. uel quatuor testes sine parochiano, ut no. Spe. in tit. cum seq. & not. Doct. in d. c. cum esses, & in casu nostro inter fuit parochianus, ut ponit D. consultor in secundo dubio. Quantum ad 2m dubium, quod querit, an obstat illud, quod obijcit, qd non sit sufficiens probatum, testes fuisse rogatos, in q. puto) pendet magna uis huius rei, qd pōpno, qd si per testes necessarij esset probatū plenē de uoluntate testatoris in ipso actu testandi, sufficit, qd per duos tantū testes sit probatus rogatus ipsorum oīum testium requisitorum: & hanc esse cōem op. dicit Io. de Imo. in c. cū esses, de testa. in 1. co. dicit. i. p. qd Bal. in l. hæres palam in prin. ff. de testa. vñ tenere contrarium quia Bal. dicebat, qd si facilius probari uoluntas testatoris, qd solennitas, ut l. si. ff. de rebus eorum, & l. in testib. ff. de fideic. lib. nam probatio uoluntatis respicit ius gentium, sed non probatio solennitatis: sed fm Io. de Imo. in d. c. cum esses, in uer. uerius querit, qd si nullum &c. hoc non est uerum, & cōs. op. est fm eum in contrarium: sed ubi constat de uoluntate testatoris per confessiones hæredis, uel per septem testes, qd per duos possit probari solennitas, allegat not. per Bar. post glo. in l. 1. C. de bo. pos. fm tab. & in d. l. hæres palam. Et uidet ad l. si. qd ibi agitur de probanda tali uoluntate, per qd in testib. minus solenni declarat, testatore certum prædium uelle alienari p. tutores, hic agit de uoluntate, ad cuius substantiam & ualiditatem requirebant septem testes puta cum hæres in institutione. Nam illa uoluntas, quo ad probationem ipsius uoluntatis, non pōt probari numero minori 17. testium de iure. c. item in præal. in testib. est speciale in casu illo, quia minus solennis uoluntas ualet: ideo non mirum, si pōt probari dicta uoluntas, non et interueniente solenni numero testium. ¶ Ex hoc infero conclusio, qd si probata est uoluntas testatoris per sufficiens numerum testium, satis est, qd probetogitus per duos testes. ¶ Nunc circa hoc est uident, qd querit, qd probet testes, qd a testatore fuerunt testes rogati. In quo Io. Fabr. in fin. de test. §. si. secutus Dy. in l. hæres palam. §. in testamentis. ff. de test. vñ tenere, qd sufficiat a quocunque; b alleg. §. & licet, in auth. de ressi. Pau. de Calh. d. s. in testamentis, dicit, qd satis est, qd a testatore, uel a notario, qd sustinet uoces suas, & satis est etiam, si ab alio fuissent rogati, sēte testatore & patiente: quia ut mandare. l. i. §. magistram aut. ff. de exer. l. si. qd cum eo. l. qui paritur, ff. mand. cum olim, el. r. & qd ibi not. de offi. dele. & bona gl. l. i. in prin. ff. de neg. gest. & qd no. Imo. in c. ex parte decani, de ressi. & in c. in nostra, de procu. cū si bñ facit, qd no. Bar. in l. cū dū. ff. de uer. ob. circa ult. col. dū alle. l. qui patitur, ff. mand. & Io. de Imo. in d. l. Domitius Labeo, qd ff. de test. Et sic cōcludo satis esse, qd appareat testes esse rogatos, ut a tabellione, uel et a quocunque alio, cum modo hoc ultimo casu fuerit factum pēte & intelligente & patiente testatore. Si ergo ille Carolus deponit, qd fuerint testes rogati a notario, deponit alijs testib. l. Io. Bap. res uer. expedita, ideo uisum est libet attestaciones, qd mihi non sunt exhibitæ. ¶ Nunc uidentur circa tertium dubium. Nam testes, co qd non sunt cōtestes quo ad corticē uerborum, hoc cō impedit probationē: & cōclusiones cōes sunt, qd notatis. n. est qd in facto prin cipali c. & in substantia concordet, ut in c. dū dū, qd in uer. substantia, de conuer. coniu. & in c. cū eccle. in gl. uer. uer. l. asse, extra de cau. pos. & ppi. & no. Io. An. in c. de uer. fig. ubi dicit, qd minus dicit probatur testes qd per diuersa uerba deponunt in eundem rei finem, qd si per eadem uerba, quia si per eadē uerba, diceretur testificari per eundem præmeditatumq; sermonē, quo casu non bene probant. l. qui prin. ff. de test. ¶ Nec ob. qd no. Ant. de But. in d. c. cū dū, qd est c. 3. quia loquitur, qd tractat de probando uerba formalia: & licet uerba nō interogenit, qd fuerunt uerba formalia: & d. statoris: nā oportet, qd in figura uerborum cōcordent, ut no. Ant. de But. in c. cum ecclesia. §. i. uer. nos autē, de cau. pos. &

sione posita &c. soluendo in termino certū quid, cū pacto, q̄ ipsi sine licentia dñi possint inter se diuidere semel trñ, q̄ rem tenuerāt & adhuc tenet pro indiuiso, nunc uerò d. Petrus uolens venire ad diuisionem oīum bonorum cōiū cū d. An. fratre interpellat ab ipso Anto. q̄ sibi tradere debeat in fructibus medietatē fructuum, quos ipse Pet. percepit ex ipsa possessione, dicente & allegate, q̄ ipsa medietas sibi de iure debet, qm̄ sp̄ in cōiōne steterunt. Petrus uerò recusat ipsi Anto. dare medietatē, dicens, q̄ Ant. nihil habet agere in ea possessione, nec in fructib. ipsius: qm̄ in ipsa inuestitura non est cōprehensus, nec prāstitit infirmā fidelitatem; nec tenet ad solutionem cēsus; nec qm̄ facta fuit dicta inuestitura, dñs uoluit, q̄ in ipsa ullo pacto nominaretur, dicens uolo q̄ Petrus solus ex ea inuestiat, q̄ non Ant. cum eo inuestiat: q̄ hoc bonū fuit Petro soli facere uolo, & nō Pet. & Ant. & qm̄ ego bonum facere uoluerō, dixi habeo modū sibi facere p̄ uiam aliam; & sic solus Pet. inuestitus fuit cū ipso Paulo, ut supra, & Anto. remansit extra inuestituram, de quibus uerbis dicit & uoluntate sua, quis in infirmo facta non fuit mentio: quia non est de natura talis contractus, fieri pōt fides plena rix per ipsum dñm, per secretarium, & cancellarios suos, & per alias personas fide dignas, nihilominus Petrus cōiunxit fructus dictæ rei pro parte, pro qua fuit inuestitus, cum d. Ant. pro parte non quantum pro maiori parte temporis & fructuum conuertit in utilitatem propriam Pe. quaritur, qd iuris, si d. Pet. tenetur dare d. Ant. medietatem fructuum p̄dictorum, an non.

SYMMARIUM.

- 1 Socius omnium bonorum tenetur omnia conferre, etiam rem emptam nomine proprio, n. 2.
- 3 Socius feudum, de quo fuit inuestitus, non tenetur conferre.
- 4 Societas tacita si sit, in ea non ueniunt, nisi questualia, n. 5.
- 6 Communicatio lucrorum non infert communicationem capitalis.

CONSILIVM XLVIII.

DILECTER perspectis his, q̄ in themate continen-
tur. Vt prima consideratione d. Pet. de iure cogi possit ad conferendum, & cōdicandum Ant. fructus dictæ rei feudalis, nam, ut ex themate colligit, illi t̄ duo fratres oīum bonorum socij erant: ergo sequit, q̄ oīa undecunq; obuenientia conferre debent, prout est natura societatis oīum bonorum. l. 3. s. 1. l. si societate uniuersitatis, & l. si quis societatis. ff. pro socio, & l. si patruus, i. uer. nō oīum bonorum; C. cōia uirulq; iudicij. Et dato qd d. Petrus tñ pro parte cōiunxit dictos fructus, attento qd fuerant primō socij oīum bonorum: quia oīa, undecunq; obuenientia, promiscua consueuerunt inuicem conferre, ex quo actu inducitur uniuersalis societas oīum bonorum, iuxta no. per Ia. de Are. Old. & Bar. in l. Titium, & Mximum. s. altero, ff. de admini. tuto. & in d. l. si patruus, & ibi latē Bal. in l. si duob. alijs est l. Papinianus. s. si inter fratres, ff. pro socio, & Bal. in c. 1. de benefi. fra. & in l. si ut pponis, in fin. C. de rei uendic. Et cogitur d. Pet. illos fructus communicare, quos in propriam utilitatem non conuertit, ut p̄batur ex no. per Bal. in l. cum oportet, in prin. C. de bo. quæ
2 l. in ueris, quæ fratres existentes & c. ubi inquit, t̄p̄ si duo fratres socio oīum bonorum consueuerunt oīa conferre, & emere nomine cōi; & unius ex eis aliquid emerit nomine proprio, tenetur illud cum fratre cōicere, quia societas non debet claudicare; & ita refert tenere Rychar. & Cy. in d. l. cum duobus. s. si inter fratres, & idem tenet Bal. in l. i. s. si quis societatem, de eden. & c. no. Bal. in d. l. 2. & in l. si socius, ff. si cer. per. & in l. patruus, in prin. Et etiam Bal. in d. l. cum duobus. s. fratres, si in lectu. antiqua, & Ange. in consil. 172. Vanitius, ex quo cepit dictus Petrus partem dictorum fructuum satisfacere dicto Ant. uir, q̄ in postremo ēt ad id cogi debet arg. l. cum de in rem ueris. ff. de uisuris, & l. libit. C. de agri. & cenib. t. 1. & eorum quæ no. in c. peruenit, de censu.
3 Sed his non obstantib. contrariam sniam de iure probabiliorem esse puto proculdubio, uidelicet q̄ nec feudum, nec fructus debebit per d. Petrum cum fratre conferri. Et primō, q̄ res feudalis nō debet cōferri, ēt tex. in c. 2. de fratri. de nouo benefi. inuesti. ubi feudū acq̄situm per unum ex

fratris. in cōiōne permanentibus, non acq̄quit cōfratri nec uiuenti, nec mortuo, & si de pecunia cōi fuisse feudū uidet uel h̄re uoluerit, ita ingit ille tex. & no. Bal. in l. cum oportet, in 1. col. C. de bon. q̄ lib. Sedo comprobatur efficacia rationis, q̄ Nā in societate tacita oīum bonorum, q̄ contrahit ex promiscuis actib. socialibus oīa conferendo, nōq̄ ueniunt nisi ea, q̄ ex actibus q̄stuarijs & negotiationibus acquirunt: non autē q̄ ex legato, uel donatione ēt facta ob merita obuenient, ut expresse probat in l. coiri, cum sequentibus, usq; ad l. sed cū dicat, ff. pro socio. licet fecit sit in expressa societate oīum bonorum, ēt facta per conuentionem expressam. l. 3. s. 1. ff. pro socio. Et hanc differentiā facit tex. in l. si duobus, alijs. l. Papinianus. s. socium, cū gl. oīum. ff. pro socio, & no. Bal. in autē. ex testō, in pen. col. in uer. 2. q̄to, quid si detet forem &c. C. de colla. ubi allegat ēt bonum tex. in l. si socius pro filia, iuncta gl. ff. pro socio. ubi ēt socius oīum bonorum non tenet conferre ad onus dotandi filiā socij: quia illa dotatio non est actus negotiationis q̄stuariæ, ut per Bar. in l. legatis. ff. de testamen. Terrio comprobatur. Nā Petrus nullum actum societatis, ex quo dici posset cum uoluisse cōicere rem feudalem, nisi q̄a fructus percipiunt, & si fratres in acq̄sitis promiscuis actib. uisissent, fuit clarē firmat Salycetus in d. l. si patruus, in penultima & ultima col. ubi dicit, q̄ si sint duo fratres, certa bona cōia habentes, & alter eorum duxit uxorem, q̄ ēt fundum dedit in dotē, uel mille dedit in dotem, alius uerō frater est aduocatus, qui quicunq; quarit ex aduocationibus ponit cōi; alter uerō ponit fructus fundi dotalis in cōi; die mase ne, q̄ ex hoc fundus ille fit cōiatus. c. ertē nō, ff. de uisuris. Et idem, si illa mille, q̄ habuit in dotē, inuestit in speciarā & apotheca, & tenet proprio nomine, & in eo negotiat, & lucrum ponit in usu cōi, an capitale dicat cōi; alie? Dicendum est q̄ nō, sicut nec aduocatus intelligit liberos suos cōi; alie, quia cōiatio lucrorum non infert cōiocationem capitalis, pro hoc allegat tex. in d. l. cū duobus. s. si fratres, & in c. 2. de testa. tri. de nouo benefi. inuesti. pro hoc ēt adductus, quia factō de clarat intentio. l. Paulus rñdit non tñ uerbis, ff. rem ratia. sed ex cōiocatione fructuum non declarat intentio cōi; alie fundum, uel rem, ex qua percipiunt, arg. l. non hoc. C. uñ cognati, & l. neq; natales, C. de probatio. ergo &c. Pro hoc subdit, quia cōiatio fructuum, uel lucrorum habet in se cām dīcontinuatā, ergo non est ex tali cōiocatione p̄sumptio societatis inducenda, nisi t̄pe longo cōiatio sis, & ēt tang. de fructib. rei cōi; allegata in arg. l. cū de in res ueris, ff. de uisuris. & ea q̄ no. in l. si certis annis. C. de pactis. ex quibus concludit, q̄ per cōiocationem fructuum non intelligitur societas oīum bonorum, ex quibus fructus percipiuntur, & communicati esse dñr, & hac sufficiunt ad ostendendum, q̄ res feudales non debet conferri. ¶ Superest uidere, quid ēt de fructibus, & illud dubium potest subdiuidi in duo. ¶ Nam primō potest esse dubiū, quid de parte illa fructuum pertinetur, qui in prateritum non sunt communicati. Secundo quid de fructibus in futurum percipiendis. ¶ Circa primum dico, si alter frater, s. Ant. semper continuauit in conferendo & communicando etiam fructus dicti feudi, non potest Petrus, quousq; societati non renunciauit, euitare, quin debebat conferre fructus perceptos usq; ad tempus, quo Ant. p̄seuerauerit communicādo fructus & redditus suos, ff. non dū Petrus societati renunciauit, hoc probatur in d. c. de fra. de no. bene. inuesti. & ex no. per Bar. in d. l. Titius & Mximum. s. altero, ad ff. de admini. tut. & per no. per Bal. in l. i. C. q̄ alteri, ubi sibi cum alijs allegatis, supra tñ quia uerbo fertur, dicti fructus fuerunt consumpti & conuersi in necessitatem uelutium, & aliorum, q̄ sunt p̄xima uelutui & alimentis familiæ dicti Petri; sequitur, q̄ non potest Antonius uisitatos fructus repetere, postq̄ certā expensā cōi; alie, pro uelutietis familiæ, p̄z alleg. capitula. 2. de fra. de no. bene. inuesti. cum ibi no. per Bal. iuncta l. legatis. ff. de aliment. & obale. ga. & l. uerbo uisitis, cum l. sequen. ff. de uerbis signific. ¶ Quō ad alterum ad ultimum, uidelicet quō ad fructus iutoros; & sine dubio non debent conferri, nam si quatuor conserendi

ferendi erant, duntaxat erant conferendi rōne societatis tace-
re, non ex eo quia res feudales est cōis, ut superius osten-
tum est, ergo cū dicitur societati posset renunciari. l. actione.
s. si cum l. i. q. si pro societate, q. cessante societate, cessat cā
cōiandorum fructuum. ¶ j Nec ob. q. alio tpe cōicati fue-
runt fructus inter dictos fratres: quia hoc non urget ad cōi-
candum in posterum, nisi probaretur, q. fructus illi fuissent
cōicari tanquam fructus rei cōiuncte, est, si longo tpe anno-
rum hoc factum esset, induceretur probatio cōis rei princi-
palis. Ideo non mirum, si deberent in posterum fructus cōi-
cari: quia demonstraretur fundum esse cōem, ita loquitur. l.
cum de in rem uerso, in ratione sui, cum ibi not. per doct. ff.
de usu, cum concor. supra allegat. Si hęc p̄supponunt, nec
probatur esse uera: quia solūm apparet de simplici cōiatio-
ne partis fructuum. ¶ Et sunt hęc maxime uera in casu nro, s.
in re feudali, quæ nec expresse, nec tacite potuissent in toto,
uel in parte alienari sine consensu dñi. c. Imperialē. in princ.
de prohibe. ual. per Fed. & in c. i. de prohib. feu. alien. per
Locha. c. a. extra de feu. & ex illis patet, qualiter & quo casu
procedunt allegata in contrariū: nam quod ad inducendam
cōiōnem rei feudalis per tacitā societatem non est tractan-
dum per text. in d. c. 2. de duob. statib. & per d. j. cōem, cum
seq. & plenius dixi supra. ¶ Aut autem cogatur Petrus cōicare
illam partem fructuum perceptuam, quam non cōicauit; fa-
teor hoc fieri debere per ea, quæ sunt primo loco allegata,
nisi Petrus conuertisset in his, quæ erant oportuna ad usum
familie sue, ut dixi; & requiritur et, q. Ant. non cessauit in
collatione cōis fructuum, & redituum, quos ipse percipiebat.
Quod ad fructus futuros res expedita est per ea, quæ proximi-
us allegauimus, nec hoc casu militat allegata in contrarium.

ADDITIONES.

- * Nec mortuo, j Feudum communicari non potest, prout Dec. tenet con-
f. 435. circa fi. Vbi dicit idem in bonis emphyteuticis, nec ecclesia ha-
beret alium conductorem, de quo non cogitatur. Et adducit simile de
patrono, qui non potest alium patronum secum assumere: quia agitur
de interesse ecclesie. Natta.
- * Communicatus, j Ex communicatione fructuum non arguitur com-
municatio rei, quod sequitur Dec. conf. 435. circa fi. Natta.

S V M M A R I V M.

- 2. Conditio habetur pro impleta quod ad eum, per quem stat.
- 3. Mora non mittitur ante interpellationem & liquidationem; ex
nisi interpellans prius ex parte sua impleuerit. m. 4.
- 5. Impeditus debet probare se factum fuisse, nisi fuisset impedimentum.

CONSILIVM XLIX.

INSPECTIS & ponderatis uerbis in scriptis, & contractus
celebrati inter Misfinum q. Ludouici à Furno ex parte
una, & Iac. Franc. Stepha. & Io. de Coradinis ex altera, & his
quæ in themate p̄scripto narrantur. Vñ mihi de iure con-
cludendum, dictos de Coradinis non posse cogere d. Misfi-
num ad dictas libras 1620. Bonon. alia non facta excusio-
ne de bonis q. Io. de Fantufo, quamnis elapsi sint menses sex &
ultra, à tempore dicti celebrati contractus. ¶ j Moueor primo:
quia in dicto contractu Misfinus est obligatus ad dictā
quantitatem librarum mille sexcentum uiginti Bononensium
sub conditione, si bona d. Ioan. de Fantufo per excusio-
nem fuerint reperta non soluendo; & quatenus apparuerit non
esse de bonis dicti Ioannis satisfactum dictis de Coradinis.
Vaide autem factam dictam excusio-
nem contra Misfinum prædictam, & natam esse actio-
nem contra Misfinum prædictum, saltem ubi non sit noto-
rium nihil esse in bonis d. Ioan. & ita legi. & no. in l. decem.
ff. de uerb. oblig. & in l. si. ff. si cer. pet. facit l. cedere diem. ff.
de uerb. sig. & in l. inter. in princ. ff. de uerb. oblig. ¶ j Se-
cundo: quia ubicunque stat per aliquem, quominus con-
ditio impleatur, tunc quod ad illum, per quem stat conditio
habetur pro impleta in eius præiudicium. l. Labeo scribit, si
mihi bibliothecam. ff. de contrah. empt. & in l. in executio-
Lib. II. Confil. Alex.

ne. s. si. ff. de uer. obi. & in appposito est bona litera. ff. de con-
tra. emp. l. hac ueditio. i. prin. ibi dñi dñi actiones potuit ac-
cipere, nec accepit, uel accepit, fingit at se non accepisse, im-
pleta est cōditio emptoris & c. l. d. ita est, q. p̄ dictos de Co-
radinis stetit, quominus d. excusio posita in cōditione fieret
intra sex menses, ergo non p̄t dici defecisse cōditionē
illā appositā in qōne ibi dñi dñi, actō et, q. si excusio p̄dicta
nō fieret, aut sit facta ante terminū sex mensium proximē fu-
turo à die celebrationis p̄sentis cōtractus incipiendorum:
tunc & eo casu idē Misfinus intelligit liberē & simplr obli-
gatus ad p̄dictā denariorū q̄titatē lib. 1620. abiq. eo, q. ali-
qua alia excusio fiat, aut sit facta & c. attento maxime, q. fa-
cultas facienti excusio-
nem pendebat ad fratre dictorū de Co-
radinis: & et s̄m uerba in scriptis ibi, dñi dñi. Iaco. & fratres
debeat sumptib. ipsius Misfini p̄se, aut per p̄curatorē excu-
tere bona l. ubi cūq. existat in terris illastr. Ducis. Tertio
quā nō poterit allegari, q. steterit per Misfinū, quominus
fieret excusio: quia fortasse nō soluerit expensas necessarias
p̄ excusio-
nem, quā a principio soluerit per d. excusio-
nem alii quid procuratori dictorū de Coradinis, ut p̄supponit i
mate: q. tunc attento q. certa dies non erat expressa, quæ de-
beat solui exp̄se, p̄ ipsa excusio facienda, nō tenebat il-
las expensas offerre Misfinus, nisi postq̄ esset interpellatus,
ut est text. in c. cupientes. s. si verō. in ver. cōtēpserit. de elec.
in 6. & gl. i. de q. cōtingit. in uer. annis singulis. de reli. do.
& l. h. s. i. cum ibi no. per Bar. ff. quorū leg. & Iac. de Bel. in c.
i. in tit. hic finit lex Coradi. Bñ facit text. in c. 2. & q. ibi not.
Bal. in tit. an ille, q. interiecit fratrē dñi sui. l. mora. i. prin.
ff. de usu. Et p̄stertim cū q̄titas dictarū expensarū non esset
liquida & clara, ergo circa id, q. nō est liquidū, non p̄t com-
mitti mora ante, q̄ sit liquidatum, * ut inquit Bal. in l. acce-
ptā. C. de usu. in 6. oppo. per id, q. no. gl. in uer. usuris. & p.
l. 2. C. de usur. & fruct. lega. & probat in l. fidei. cū in prin. ff.
de uis. ibi, dum dicit text. sed puta leg. falcidiz rōnem inter-
uenisse & c. illū tex. ad hoc ibi pōderat Bal. i. lect. antiqua,
dicens, q. nunq̄ n̄ ibi debuit sit liquidum, p̄t mora cōtrahi;
pro f̄t et dicit facere leg. cum fideicommissum. ff. de confel.
¶ Quarto, quia dato q. effemus in casu, in quo nō requireretur
interpellatio, quotiescūq. duo fuerint cōtrahētes, & vni
cuiq. eorū ex forma cōtractus incumbit onus aliqd imple-
re, d. tunc ille d̄t primō implere pro parte sua, qui uult agere
ex cōtractu ita Bal. & alij in d. l. si solutus. ff. de sol. per id
q̄ legit, & q̄ no. in l. Iulianus. s. offerri. ff. de act. emp. & in
l. adiles. s. fi. cū l. i. ff. de edil. edic. ergo ita in proposito cū
incuberet d. de Coradinis onus facienti excusio-
nem, & d. Misfino incumberet onus soluēdi exp̄sas, incumbit onus d. de
Coradinis probandi, quod ipsi & onus procurator primō
adimpleuerint pro parte sua, quantum in eis fuit, cum ipsi
sint, qui uelint agere ex isto contractu. Pro hoc facit, quia in
pari mora melior est conditio rei, quā actoris. l. si seruum. s.
sequitur. ff. de uer. obi. l. 2. ff. de usur. quæ dicit, quod si actor
non fecit id, quod debet; factum sibi præiudicat. ¶ Accedit,
quia ille, qui uult se excusare, quod propter aliqd impedi-
mentum non potuit implere id, ad quod lencebatur, non
solū d̄t probare impedimentū, sed etiā d̄t probare se tan-
tum fecisse, quod impedimentum non fuisset, adimpleu-
isset b̄ illud, ad quod tenebatur, ut est text. in l. qui cōmeatus.
& ibi no. Bar. ff. de re mil. & Bar. in l. 2. s. quod diximus. ff.
si quis caut. & idē ff. cū l. i. ff. de edil. edic. ergo ita p̄
testatio de impedimento. Ergo illi de Coradinis uolentes
dicere, quod ex eo, quod fuerint impediti facere excusio-
nem eo quia non fuerint subministratæ exp̄se, debent
probare se nō fecisse, & se adeo p̄paratos fuisse, ad facien-
dum excusio-
nem, q. si exp̄se fuissent eis subministratæ,
fecissent ipsam excusio-
nem, saltē, quantum in eis fuisset. Et
si procurator dictorum de Coradinis fuit negligens in inter-
roganda, uel prosequenda excusio-
nem, hoc non releuat il-
los de Coradinis, quia negligentia procuratoris dictorū de
Coradinis debet eis imputari. l. cū mādato. s. si. ff. de re mil.
l. i. ff. s. hac autem actione. ff. nau. cau. ita. l. si procurator
s. si ignorantes. ff. mand. c. si compromissarius. de elec. in 6.

Liber Secundus Confil. Alexand

¶ Nec dicat, q̄ per illa uerba posita in d. infirio in præalleg.
ver. incipit actio et̄ q̄ sic &c. intelligitur fuisse conuentum
q̄ quicunq; contingeret, q̄ excusio non fieret intra sex men-
ses, q̄ tunc posset conueniri Missinus ad d. q̄ritatē lib. 16. o.
quia hoc illare non potest, quin sequeretur, q̄ fuisset in po-
testate illorum de Coradinis illudere d. Missinum, & cōuen-
tionem factā in d. infirio de faciendi excusatione per dictos
de Coradinis, & de non conueniendi Missinum pro rata, q̄
qua reuertum esset d. Ioannem esse soluendo. Nam seque-
tur, q̄ dicti de Coradinis potuissent prædictas promissiones
suas eludere non faciendo excusationem, q̄ non poterat fieri
sine eis, cum excusio esset fundi in persona dictorum de
Coradinis. Ipsi autē intellexisse a iure non admittitur. I. q̄
gem. & l. ne in potestate, f. de arbi. Bar. in l. 2. ff. qd̄ ui aut clā
&c. & d. l. fi post. in prin. ff. de iud. Et sequeatur, q̄ contrahē-
tes in contractu uideretur seipsos uoluisse corrigere, q̄ non
dicendum. l. non ad e. ff. de cond. & dem. Præterea, quoties
cunq; fletit per dictos de Coradinis, uel eorum procuratōrē,
quominus excusio facta fuerit, tunc quò ad eos illa cōditio ex-
cusationis habeatur pro impleta in eorum præiudiciū, ut
supra probauit, & per hoc commendare, q̄ si dicti de Cora-
dinis agunt contra Missinum, Missinus exipiat, q̄ per ip-
sum non fletit, quominus excusio facta fuerit, sed fletit per
dictos de Coradinis, q̄ existant bona dicti q. Ioannis suffi-
cientia; & hoc poterit probare, saltem per nuncios & explo-
rantes; hoc ad cautelam faciat.

ADDITIONES.

- E**iquidam.] In ciborio non liqueo folia uerbali oblatio sufficere nec
teneatur quis pro parte liquida solvere, pro parte non liquida sedim-
bare, nisi sit persona pauper, & suspectus; Alex. in li. mora col. 2. ff. sol.
matr. Natta.
- a** ¶ Implere. Sup. li. i. conf. i. r. 9.
- b** Ad implemifer. Franc. c. cupientes, §. si per uiginti, col. 1. de elect. in 6.
Felic. ex transmissa, col. 1. de pascrp. Iaso d. §. diximus l. proporan-
tum §. pen. C. de iudi. Decii. ex ratione, col. 12. de appell. conf. 445. n.
6. Bal. de pascrp. par. 6. prin. n. 8. Franc. Rip. tract. de pette. fol. 4.

S V M M A R I V M.

- 1 Verba si non conveniunt, nec illius flatus, nec legis diffinitio.
- 2 Sententia appellacionis instatius vult diffinitum. n. 12.
- 3 Preceptum non dicitur sententia, contra. n. 11.
- 4 Lex properandum. ff. de iudi. non habet locum in causis, in quibus
lis non contestatur.
- 5 Petitio qualiquis sufficit in causis executivis.
- 6 Instantia perimitur triennio. n. 10.
- 7 Extensio fit ob publicam utilitatem.
- 8 Extensio fit etiam in correctoribus ab expressa ratione. n. 13.

CONSILIVM L.

Visus actus cāz agitate inter magistrum Antoniu Sifitij, & Petrum de Altistellis ex altera, qua in effectu p parte Antonij narrabatur, q ipsiffuerat ex secundo decreto adindicatum certum hospitium, seu eius pars: finit in petitione dicta p per dñm iudicem cōmitti, & mandari d. Petro, q sub pena in statutis contenta dret exgōbrasse & exgōbratum dimittere d. Anton. d. hospitium, q tūm erat p ualore & quota adindicacionis sibi facta contra Blasium, & Probatum, super quibus petit iusticiā ministrari summarie, sine strepitu, & figura iudicij fm formam iuris & statutorum Communis Senen. & maxime statuti positi sub rub. de pena ingōbrantis aliquid tenutum, & omni alio meliori modo, iure, et forma, quod, et quibus magis, & melius p fieri, & cui petitioni fuerunt oppositæ exceptiones plures concernentes merita causæ, facit replicationes, et statutz dilaciones ad reprobandum, & productutz positiones hincinde, quibus fuit responsum, et recepti fuit testes, et pducta plura instrumenta, et publicata sunt attestaciones, et processus. Tandem dubitat, an in dicta causa feruari debeat dictum decretum, quod in loco pro lege seruatur, quod incipit, Iulianus de Manfredis Comes, & c. disponens, quod quolibet causa ciuili, in qua traditio interueniat, et in ipsa sit actor & reus, debeat expediri per sententiam iudicis

Intra octo dies continous a die libelli, seu cuiuscumque petitionis in ea producta facit seu producit, ut lacus in dicto decreto continet, & in d. statuto sub rubrica, de pena in disbrantis aliquam tenutam, disponens, qd si domus, vel arationem, uel inquilinum, uel aliu non petentem auctoritate iudicis possessionem tenuit, alia cal legitima causa fuit mihi tennata, iudex precipiat ei taliter ingombantibus, fide faciat precipi uel per alios personaliter, uel ad domū sua habitacionis ad terminum decem dierum, qd ipsum disgorber adiecta poena in statutis. ¶ Consideratis insuper deductis tam proximum primum consulendum, qd per advocatos ueritas partis. Videtur fortasse dicendum d. decretum in ptem d. non esse seruandum quod ad metum instantie fieri potest ad iudicandum prefixit quia ubi non conueniunt uerba non intelligitur conuenire illius legis, uel statuti dispō, ut hāc ait in prin. ff. de adm. tut. l. 4. s. toties. ff. de damno. c. 1. deminuit. s. pen. de elec. lib. 6. Sed uerba d. statuti non videntur conferre causā nostrā; ergo non debet conuenire statuti dispositio casui nostro: nec uerba decreti probāt quia d. decretum loquitur in causis, quæ debent expediri per finiam iudici, ut ibi, dum dicit: debeat expediri per finiam iudici, coram quo cad pendet, intra 60 dies, sed appellatio sine intelligitur de definitiua a finia, ut probatur in l. quod iust. cum gl. ff. de re iud. & no. gl. in l. 1. s. biduum. ff. qd app. fit. & gl. & in c. cum olim. in uerf. finiam inceptam de scilicet & probatur et in l. dicere. in prin. & quod ibi no. Bar. fide arbit. Et maxime hoc uerum est in statu contra ius coe, ut inquit Bald. in l. 1. in prin. ff. de off. præf. preto. ubi dicitur qd si statutu disponat, qd a sententia patris non possit appellari, an poterit saluo statuto appellari a decreto, uel interlocutoria? quia tale statutu est contra ius coe, & ideo nomen sententie accipitur strictè pro definitiua tantum, ut no. per gl. in d. biduum. pro hoc allegato. no. per Guil. de Cug. in l. ex causa. s. nunc dicendum. ff. de minor. & sic dicit se consuluisse Pilhorij, & idem in statuto prædicto no. Bald. in addit. Spe. in tit. de sent. in 2. col. in uer. nomen sententie & Benedictus de Plumb. in l. etiam. s. absens. ff. de manum. fundum. & D. Abb. Sicin. c. pastoralis. in princip. in 3. col. de appell. Similiter Bal. in l. unica. C. ne liceat tertio prouo. ubi uidetur statutu disponens, qd sententia cum consilio sapientis ferri debeant, intelligitur de definitiuis iuris per no. in d. biduum. Facit, quod not. Bal. in l. 2. C. de arbit. ubi idem dicit esse, qd in contractu fiet mentio de sententia, ut Bald. in l. quid ergo. s. quantum. ff. de his, qui no. sentia. Ad idem accedit id, quod dixit Lud. Rom. in l. 1. in fin. ff. de re iud. ubi per no. per gl. in d. biduum. dicit, qd si statutu disponeret, qd si iudex intra tempus causam non terminauerit, puniatur, licet poena, qd non sufficit sibi ad euitandum poena, qd iudex non lerit sententiam absolutoriam ab obseruatione iudicii: quia illa sententia non terminat principale: sed est absolutoria ab illa infamia. Vnde vr̄, qd incidiat in penam, al legator. per Bart. in l. gñaliter. C. de decub. lib. 10. & in d. l. dicere. per illum tex. Sed ita est, qd super petitione producta per d. magistrum Ant. non ueniebat serenda sententia: uel imperfecta forma petitionis erat sendum præceptum de difformitate, quod quidem præceptum non d. sententia definitiua, sed dicitur executio, ut inquit Bar. in l. 1. r. & in l. non facitur, in 2. col. ff. de confes. & not. glo. in l. 1. s. necessitatem. C. de bo. que lib. & Bart. in l. error. C. de iur. & facignor. & glo. & Doct. in c. dudum. el. 2. in uerf. respondet, de elect. & in ca. ex parte, in glo. fide uerbo. signifi. s. no. 2. q. 1. in summa. & Spec. & Io. And. in tit. de pen. signifi. s. species, uer. est quas; tertia, & Ang. in l. si debitor, ff. de re iud. Et ad hoc facit bene, quod no. Ang. & moderni in l. stipulationum in prin. ff. de uerb. obl. ubi dixerunt, qd sententia, qua iudex declarat non infirm, uel præceptum garantiguo esse exequendum, non dicitur mera definitiua, ex quo non interuenit litis contestatio, & alius ordo iudicialium. Facit, quod not. Bar. in l. Titiana. ff. de accus. & in l. si finita. s. si forte. ff. de dam. infect. Si firmitur predicta per not. per Bart. in l. litib. C. de agn. & cens.

& consilium. ubi uoluit, q. cum instantia currat a litis cōte-
stata. I. proferendum. in prin. ff. de iu. i. in causis. in quib. lis
contestatur. non hēt locum dispositio. d. l. pperandum, pui-
dentis, q. instantia cōte triennio finiat, ideo dicit se ridisse
de facto, q. cū executiones instrosum & cārum sunt absq; li-
tis contestatione, non currit in eis instantia, & cum eo con-
cordat Bal. alias Ang. in repet. l. tale pactu. s. qui puocauit.
ff. de pacat. in v. q. & l. consensum, in fi. C. q. uo, & q. iudex.
& saltem ubi petit executio non iure canonis, sed implorat
officium iudicis, quia tunc s. m. Bald. in d. l. 2. C. de execu-
tione iudi. & in l. i. si quis ius dicenti non ob. & Lud. Roma. in
rub. ff. de arbit. circa medium, in vers. sed pone, q. pars uelit
appellare a sententia s. m. consilium Lenci. & c. non erit dare in-
stantiam: qm tunc in tali executione non requirit libellus,
& litis contestatio, & ordo iudiciarius. l. m. n. 2. 5. ann. cui fi
de commiss. ff. de mino. l. qui de inoffic. cum ibi no. ff. de inof-
fic. testa. & in l. 4. s. si ex conventionē ff. de re iudi. & ibi not.
Ang. & Imo. & Hof. in c. r. de libel. obl. & Arch. 3. q. 1. sicut.
Spe. & Io. And. in tit. de execut. s. b. r. & Bar. & alij in l. i. in
tra. ff. de re iudi. & in l. i. ubere, ad fi. ff. de iur. om. iu. & in l. si
quis cam, per illum tex. C. de ex. re iu. in repet. l. i. credi.
in s. q. principali. C. de pig. & Ang. in repetitio. l. i. C. de iu-
di. Sed in pposito v. imploratum fuisse officium iudicis in
d. cā executiua, ut l. i. ff. de alimen. & ciba. leg. l. si foror, cū
ibi no. C. de collat. l. i. in prin. ff. de collat. d. l. i. in prin. iunct.
l. q. si minor. s. si ff. de mino. no. in l. si res obliga. in fi. ff. de le-
ga. i. ergo in proposito non debet dici esse dare instantiam
in d. cā, & cō pferim, q. statuta interpretari debent s. m.
iur. cōc. cum dilectus de consue. l. 2. C. de noxal. q. uis. ff. de
in ius voc. cum fi. i. Pro hoc facit & ultimō, quia iudex, q. ha-
bet liberum arbitrium in procedendo, non tenetur seruare
instantiam, secus si hēt tñ arbitrium in condemnando, ut
decidit Bar. in l. si in prin. per illum tex. ff. loca. & Bal. in l. i.
s. i. ff. de iure delibe. & in l. obferuare, s. proficisci, in l. i. q.
ff. de offi. proc. & Bal. & Ang. in l. i. ff. de testa. mili. per illum
tex. iuncta l. i. in fraudem. s. si. eo. tit. & Ang. in l. i. m. l. i. in le-
do. Florentina, & ibi etiam Ful. C. de testa. milit. & Perr. de
Anch. in repeti. c. canonū statuta, de cōf. ver. ad prædicta facit
q. statuti c. c. & Pau. de Ca. in l. qui Romā. s. Callimach.
ff. de verb. obl. & in l. filiusfamilias. ff. de donat. sed prædicta
causa videtur, q. potestas habeat arbitrium in procedendo,
quia uigore dicti statuti de pena ingombrantis, non v. r.
q. habeat nisi pcepere, & sic uidetur, q. possit executiū pro-
cedere, ergo & c. Premissis tamen non obstantibus, contra-
riam sententiam puto de iure ueriores in propoſita qua-
ſitione, prout etiam per primum dominum consulente exi-
tuit conclusum. Ad q. ostendendum mouer, quia decre-
tum apponit terminum non a die litis contestatæ, sed a die
libelli seu cuiuscunque petitionis factæ, per quæ uerba sta-
tuentes ostenderent uelle tempus illud seruari in causis, in
quib. sufficeret qualicunque petitio, prout est in causis, in q.
bus proceditur cū sine figura iudicij, ut in d. c. de verb.
fig. & plenē declarat Bar. in extraag. ad reprimendum. in
ver. figura, & lac. de But. & alij doct. in auth. offeratur. C. de
litis contestatio. & in ca. r. de libelli. oblatio. & Spe. in titu.
6. de libe. conce. s. nunc dicendum. i. Et specificē, q. in cā exe-
cutiua sufficit qualisqualis petitio, no. in lab executione, cir-
ca 3. col. C. quo. appel. non recipit. & Anto. de But. in c. i. de
libel. obl. in ver. vndecimus casus & c. quia in causis execu-
tuis summarie proceditur. l. a diuo Pio. s. fin. super reb. ff. de
re iudi. & bene facit d. l. minor 2. 5. annis, qui fideicommissū.
Vnde siue dicamus, q. in tali cā executiua requiritur libel-
lus siue dicamus, q. sufficit qualis petitio, utroque casu
est prouisum per dictum decretum, quod instantia, seu meta
præfixa currere debeat. Per quod apparet non obstante fun-
damentum illorum, qui tenebatur, q. in causis executiuis non
esset dare instantiam a die litis contestatæ, non uidetur, q.

Lib. II. Consil. Alex.

conueniat causis executiuis, in quibus lis non contestatur.
7. Præterea & fortius dico, q. sp arbitratum sum, q. et instantia
triennalis de iure cōi locum habeat in causis executiuis
& c. quæ expedient officio iudicis, & alijs causis in quibus li-
tis contestatio non requirit, & ita legendo cōsueui cōtinuō
tenere, & maxime p. d. l. proferendum. in prin. hoc tenuit Bar.
& Bal. in d. l. pperadū. s. si quidē, in prin. & Et Cy. Ang. &
Sal. i. eadē l. pperadū. in prin. uolentes, q. in causis, in quib.
non attendit ordo iudiciarius, seu in quib. lis non contesta-
tæ, seruet instantia, eo tpe, quo incipiunt partes tractare de me-
ritis causæ. illud em habet vim litis contestationis in causis,
in quib. lis non contestat. l. nulla. C. de proc. & ibi no. Bar. &
gl. doct. in c. r. de elect. l. 6. & in c. pteza. de dila. & c. si duob.
de appel. & Cy. in l. nihil de procu. & in l. si plurib. ff. de leg.
1. & Bar. in l. post litē. ff. de proc. & in l. ab executore. s. si. de
appel. & in dicto vers. sine figura, in extra. ad reprimendū.
Illud ē quod ad ppositū nrm tenuit Bal. in auth. q. semel in
fi. C. q. uo & q. iu. per id q. not. per gl. i. ff. Bal. & in l. i. C.
de iuram. calum. in 1. col. p illū tex. in ver. instantia, tenuit, q.
in cā executiua, & q. petit executio instri quarenciati q.
bentis executionem paratam ex forma statuti, habeat locū
instantia duorū mensiū statuti a statuto loci, q. cā ipsa exe-
cutiua uentilatur per contradictionē partiū. Et pro ista opi-
facit, quia dispositio per q. præfixa est instantia terminationis cau-
sarum, est induta ob publicā utilitatem, ut not. glo. & Doct.
in d. l. proferadū. in prin. & patet in præstationib. dicti de
creti: ergo dispositio talis debet tanquā fauorabilis extendi de
uno casu ad aliū, in quo sit eadē, uel maior rō. Et si talis dis-
positio esset exorbitans a regulis iuris cōis, p. no. in l. si consti-
te in prin. ff. sol. mat. ibi per Bar. in 9. q. primæ partis. & no.
gl. in prin. in l. si apud. ff. de libe. & posth. pōderando eam. &
ibi facit Ang. & Io. de Imo. & in l. 2. s. exercitū. & ibi no. Bar.
9. ff. de his, qui no. infam. Et saltem ubi scripta est rō in 1. quo
casu in correctorijs v. fieri expresse executio, ut per Bal. in
auth. quas actiones. in 2. col. C. de sac. sanc. eccl. & Raph. Cui.
in l. quis. C. de fideicō. & not. Doct. in c. 1. de elect. & gl. in
auth. vt hi qui obli. perhi. res min. in prin. & in l. maximum
uitium, in 4. col. C. de libe. præter. & est de mente Bar. in l. li-
berorum. ff. de verb. sign. in 8. & 7. col. in uer. his præmissis
deducamus materiam ad gōnem & c. & Raph. Cum. & Pau.
de Caf. in l. si uerō. s. de uiro. ff. sol. mat. ubi dāt idem esse,
q. rō non esset expressa in l. sed unica tñ posset reddi, p. gl.
& ibi Bal. in d. l. quis. no. & Bal. in d. l. maximum uitii. & Sal.
in l. si ferui. C. de noxa. Sed in dicto decreto, seu eius præſta-
tionis est expressa ratio, quia habet locum in utroque ca-
su; ergo & c. facit. l. si. ff. de hære. insti. & in l. regula. s. si quis.
ff. de iuris & facti ign. & hoc ē in causis summarijs toleratæ,
q. instantia sit breuior, q. in ordinarijs. l. fin. & ibi not. C. de
10. naufrag. lib. i. i. Ad prædictorū confirmationē facit id, q. d.
no. Do. Abb. Sic. in c. penul. in fi. de iud. ubi querit, an in cau-
sis summarijs habeat locum peremptio instantiæ; & dicit
se uidisse hoc alibi in facto dubitari, & q. non meminit se
hoc legisse; & dicit, q. allegabat pro illa parte, y. non esset in-
stantia: quia ibi procedit sine figura iudicij, ut legitur & no.
in d. cle. sepe. & per Bar. in d. luer. siue figura, igit, ubi non
est iudicium ibi non pōt instantia perire. ad dissoluendū
de dispo. impub. tñ ipse dicit se de facto dixisse contrarij;
& ita putat esse uerius; quia licet ibi non sit iudicium ordi-
narium, tñ est extraordinarium, ut no. Bar. in loco præallega-
to. & probatur per not. in c. forus. de uerb. fig. cā tñ dum discu-
tatur, appellatur iudicium. Præterea em cum certum est, q.
ibi est lis; ergo hēt ibi locum peremptio, ut patet in clem. se-
pē, quæ in talibus causis utitur hoc uerbo, lis. ergo habet ibi
locum peremptio: quia tex. in l. pperadū dicit, q. lites no.
protrahantur ultra triennium. Item em cum debet fortius
in istis causis hēre locum peremptio instantiæ, quia debent
citius terminari. Vade dicit tex. in d. clem. sepe. q. iudex de-
bet in istis summarijs facere, quantum potest litem breuiorē
rem, & sic diceretur, q. in istis causis lis contestatur; ut in d.
clem. sepe. & q. terminus instantiæ incipit a die litis con-
testatæ, ut in sæpius allegat. l. proferendum. ipse ostendit.

F 2 quoj

Liber Secundus Confil. Alexand.

quod primus actus qui solū fieri pōt lite contest. habet vim
contestationis in no. gl. in d. c. de elec. in 6. cum c. Et pro p
dicta decisione ēt optime facti notabilis decisio Old. & Bar.
in l. 4. s. i. in vlti. col. ff. vi bo. rap. de qua faciam mentionē
in rīdione ad vltimū argu. & ita ēt ut fentire Bar. l. propter
dum. s. & si quidem. in prin. & Bal. ibi in prin. ¶ Ex p̄dictis fa
tis apparet esse rīsum ad allegata in contrariū tū specialius
ad id, qđ primō dicebat. qđ in dicta cā poterit adaptari fīnia,
de qua loquit decreti, qđ quidē loquit de fīnia, quā cōrīnet
condēnationem, vel abolitionem, ut acquipolles, ut patet
in decre. in d. cā, in qua potuisset cadere fīnia absolutoria pro
1 parte rei, & pōt ferri fīnia absolutoria a petitione. ¶ Præter
re iussus iudicis, per quem diffinit principalis cōtrouersia,
dī fīnia diffinitua, ut est gl. fin. in l. qui reitruere, ff. de rei
uendi, per q̄ ibi dicit Ang. qđ fīnia, per q̄ pronuntiat infir
guarentigā esse exequendum, dī esse fīnia diffinitua. Ad
idem, quod not. Bar. in l. si cum exceptione, s. hæc actū cō
ff. qđ met. cā. dum uoluit, qđ fīnia possit dici diffinitua, dum
modo diffinat negotiū principale, licet in illo negotio non
requiratur ordo iudiciarius, per l. i. ff. de re in. & no. gl. in cle.
1. in uer. diffinitua, de seq. poss. & ita ēt no. Ant. de But. in
rub. extra de re iud. Insuper, qđ præceptū fit iudice * post
negatiōē factam ad reo, & post factas probationes, & causā
cognitionem, tale præceptum factū super negotio principa
li accipit pro fīnia diffinitua, licet iudex non dicat, condem
no, sed præcipio, ut tex. est in l. 4. & no. Bal. & clarius Saly. C.
de re iud. iuncta rubrica illius citat idē l. fin. summa. in prin.
ff. de re iud. & l. 3. C. de fen. q̄ sine cert. quanti, & in casu no
stro poterit cadere præceptū, qđ est fīnia diffinitua. Ad hoc
ēt, qđ no. Ant. de But. in c. fi. de confess. in 12. uel 13. colū.
ubi dixit, qđ præceptum, quod fit quocunque in confessum,
dummodo fiat ante causā cognitionem, hēt uim sententiæ
diffinituæ alleg. no. per gl. i. d. c. ex parte, de uerb. fig. & no.
1 etiā hoc Bal. in l. error. C. de iur. & facti ign. ¶ Item respon
dē, qđ licet in statuto faciat mentionem de sententia, intel
ligitur de diffinitua, & non de interlocutoria, tñ fallit, * si
eadem, uel maior effectus ratio in interlocutoria, sicut in diffi
nitua, quia tunc etiam intelligeretur de interlocutoria, ita
in statuto decidit Bened. de Plumb. in d. l. etiam, s. absens. ff.
de manum. ff. uin. alleg. no. per gl. in d. clem. r. in uer. fenten
tias, de iur. & id, qđ no. gl. in l. 1. in prin. ff. qđ quicquē iur.
Vnde dicit Saly. in d. l. 1. in prin. c. ff. quod quisque iur. ubi
subiecta materia est indifferens ad interlocutoriam & diffi
nituiam, comprehenditur etiam interlocutoria appella
tione sententiæ. Sed ita est, qđ tanta & maior ratio subest
in dicto præcepto diffinituē dictum negocium, & post quod
præceptum nulla alia expectatur diffinitua sententia, non
dicitur ultra, quā in alijs causis ordinatis, ut probatum est
13 supra, ergo & c. ¶ Deniq; ut dicebatur supra quando ratio
scripta est in statuto, ut in casu nostro, fit extēsiō ad casum,
qui fāltē sub largā significatiōe uocabuli cōprehēdit sub
casu expresso, ut plenē tradit Io. de Imo. in præalleg. s. de ui
ro 2. fallenti, qui trahit hæc regulam, qđ in correctiuis
non fit extēsiō per no. p. gl. in d. cle. 1. per Doc. & in d. c. r.
de rer. permul. lib. 5. in uer. collationē, & clem. 1. in glo. pen.
eo. cit. & in auth. minoris debitor. C. qui da. tut. poss. & be
ne facit Cy. in l. r. C. qđ fit in. confus. in uer. iuxta hoc gō.
& qđ no. Bar. in l. h. s. bonoriū. & s. ff. ad Tre. Sed appella
tione fīnit, fāltē largē sumpto uocabulo comprehenditur
interlocutoria, ut inquit Bal. in d. l. 1. in prin. ff. quicquē
iur. per id, qđ ibi no. per gl. ergo dē dicti decreti hūc ca
sum uirtutialiter inducere. ¶ Non obstant no. per Bar. in d. l.
lib. q̄da respon. primō, qđ Bar. & sequaces ibi loquuntur,
qđ essemus in terminis iuris cōs uolentes, qđ instantia inci
piat a litis contestatione, & que non fēbat in illa cā execu
tuita; merito dicebant ibi non habere locū instantiā, sed nos
loquimur in casu decreti, quod uult, instantiam incipere a
die cuiuscunque petitionis, & sic cōuenit casui nostro. Præ
terea ipsemet Bar. in d. l. propterandū, s. & si quidē, quē cō
munitur sequuntur Doc. supra retuli, tenet cōtrariā, qđ
etiā in causis, in quibus litis contestatur, cā habeat instā

tiā, quæ incipit à die, quo partes incipiunt tractare de meritis eæ, & quia illud hec uim legis **contellat** commentum, ut probatur supra, & iō cetero dicimus, quod illud commentum, quod à multis attribuit Bar. in illo tit. de agri. & cenf. v. q. ad fi. & ex in p. Bar. alijs titulis tritum librorum Codicis, non fuit commentum Bar. fed cuiusdam dñi Contili de Perufio, qui opus inchoatum per Bar. cōpleuit, ut fæpe accepi à maiorib. noſtris, & hoc facile demonſtratur ex tylo Bar. non. n. ſtylus eſt Bar. in ſuis cōmentarijs dicere in tex. ibi. & in gl. ibi. c. prout fæc. c. d. d. Contilis in illis titulis, quos legit in præfatis trib. libris Codicis pſcriptis. ¶ Non ob idum dicebãt, quod index habens liberum arbitriũ in pcedendo, non tenet ferre iñſtitiã per no. Bar. in l. fi in lege. in prin. f. loca. c. i. quæ reſpondeo, quod ſtatutum non dicit, quod poteſtas heat liberum arbitrium in pcedendo, fed ſolum dicit, quod ipſas poterit præcipere, & mandare ingombanti tenent, ut præſam de gombret. alias incurreret pena & c. unde non vper hoc uoluiſſe dare liberum arbitrium, & ſubſistere iuris ordinẽ. l. fi quæ. in prin. C. de inoffi. teſt. & no. in d. c. de. fæpe. Præterea ratiocor per id, quod notabiliter uoluit Bar. in l. 4. s. c. i. quod hæc d. i. v. bono. rapt. ubi ſequitur. l. d. dicentem, ſtatuto canet, quod in d. c. tenetur dare quilibet inſiam cum conſilio ſapientis, & alio ſtatuto canet, quod index dæ in quibuſdã cauſis pcedat ſummarie. Certè in hoc ultimo ſtatuto intelligit repetitũ, quod debeat inſiam dare cū conſilio ſapientis loquitur per mo dũ regulæ in oibus cauſis. merito dẽt intelligi repetitũ f. alijs ſtatutis, arg. l. regulæ. s. fi. de iuris & fac. l. ign. Et illa in d. i. ubi allegata per eos in alia deciſione approbat Bald. in l. quædam modum. s. fi. ad l. Aquil. & Ant. de But. & Io. de Imo. l. c. i. de ſup. negl. præſe. Sed ita eſt, quod dictum decretũ potius de ſub. negl. regula tradite in quolibet c. quod debeat tenari intra tps ibi præfixum, ergo illæ regula intelligitur hec locũ in illa c. ſpeciali, de qua ſpecialiter loqueret alibi ſtatuti, per quod non eſſet ſpecificè derogatum in ſtatuto.

ADDITIONES.

- * Diffinitiva. *Phi.c.c. appellacionibus, col. 2, de appell. l. i. §. Vdali.*
- * *Zafin in rub. ff. de re iud. in fin. §. De quo uide Aretin. l. i. §. in prin. ff. de uerbo. oblig. Natta.*
- * *Preceptum ¶ uide Alex. in col. pen. aliter loquentem. Natta.*
- * *Instantia, ¶ Instantia crimalis habet locum etiam in causis exsecratis. Et inflat ap. late etiam Rem. conf. 174. incip. Specubr. Dominie Collateralis, de quo etiam late Rom. conf. 174. incip. de Affid. c. 46. §. vi. de falsissim. domini Georg. Nattam in elem. ff. de p. §. ff. de iur. iur. char. pen. arguente ad partes per plures col. §. ceter. q. in famulus habet locum instantia. Natta.*
- * *A iudice, ¶ Vtrum preceptum factum a iudice post cause cognitionem dicatur sententia diffinitiva uide Cap. Pape q. 3. Sed ante causa cognitiorem, q. non fit sententia, cff. text. in l. 2. c. 12. m. sed. epi. Vi Bal. §. Sal. dicunt, q. sententia per epistolam ferri non potest. Vide Felin. cap. quingenti. col. pen. de off. iud. Natta.*
- * *Ant. de Bur. Habes ibi col. 2. v. iniqui quid autem possit et ibi Bald. in error. C. de iur. et facti igno. ¶ Vi ibi, col. 3. uer. quia quorum. Natta.*
- * *Tamen fallit, ¶ Istud per plures auctoritates comprobatur. Der. in cap. col. 4. notab. de appell. Natta.*

S V M M A R I V M.

- 1 *Clausula legitimorum, sine præiudicio venientium ab intestato,*
debet intelligi de descendantibus.
 3 *Institutus a patre spurio potest instituere spurium, nec ex eo præ-*
sumitur fraus.

CONSILIVM LI.

CONSILIUM LI.

Vis o the mate suprascripto, & dubijs, dubium facient illa uerba apposta in legitimatione, uidelicet, ut i pa ternis, & maternis bonis tam ex testō, q̄ ab intestato, abiq; tri prauidico illorum, qui in hmoi bonis, si pater & mater, agnari, & cognati prauidici ab intestato decederent, succedere deberent, & in fratre nideretur, q̄ non debet Ioannes posse excludere d. do. Damianan sororem d. Hieronymi, ut ipsa fuisset ab intestato succedens, si tales filii non fuissent legit.

legitimati, tñ in veritate casus iste non hēt dubium, quin d. loannes potuerit ex testō d. Hieronymi patris sui capere hē redicatem, in qua fuit institutus, & excludere d. do. Damianam, quā attento q. d. Hieron. decessit testator, non p̄t dñā Damiana dicere, q. sibi inferatur praiudicium, si d. loannes succedit ex testō quia dñā Damiana ita demum acquirat hēditas Hieronymi, si Hieronymus hoc expresse, uel tacite uolebat, non aliter, l. fratres, & l. fratris, C. de inoff. test. & l. i. ff. de test. tit. Expressē, si Hieronymus instituit d. Damianam, tacite uerō, si ipse Hieronymus decessisset ab intestato, quia tunc v̄t decedens tacite relinquere hereditatē uenientib. ab intestato. l. consueiuntur, & l. si quis cum nullū, ff. de iur. codicil. in casu nostro decessit testator d. Hieronym. & instituit loannem filium suum legitimatum. In casu i quo d. loannes esset incapax dñā hereditatis, adhuc nō uoluit, q. perueniret ad d. Damianam, sed ad D. Gentilem uxorem testatoris, q. in dictum casum instituit, si uiueret, & uita honestam & uidealem seruauerit, prout contingit, q. quidē substitutionem efficaciter facere potuit testator dicto filio naturali suo spurio. l. 2. & ibi no. Bart. in l. Gallus. s. quid si iussit de lib. & posth. & sic constat, q. testator nullo modo uoluit, q. i hereditati seruaretur ius successionis ab intestato, & etiam si loannes esset incapax, imō uoluit p̄ferre dñam Gentilem suam uxorem d. Damianae sorori dicti testatoris; & sic non potest dici, q. legitimatio afferat praiudicium d. Damianae, & q. dicta uerba posita in legitimatione intelligantur solum, qñ d. Hieronym. decederet ab intestato, patet ex prædictis uerbis, dum dñi in legitimatione, abque tñ praiudicio illorum, qui in hmo bonis ab intestato succedere deberent. Et sic Papa in legitimatione non uoluit uenientib. ab intestato praiudicare in eo cōmodo, q. eis de iure deberetur, sed transuerfalib. nihil de iure debet relinqui condito testō, ut d. l. fratres, ergo &c. Et licet in p̄dictis non esset opus autoritatibus; tñ reperio, q. in specie ita consuluit Pau. de Cast. * in consi. 2. incip. videndum est primō. ubi concludit, q. per illam regulam in legitimatione appositā, & continentem, q. per legitimationem non praiudicet uenientib. ab intestato, non impeditur pater in testō institue re filium taliter legitimatum, & excludere uenientes ab intestato, qui non essent de descendenti bus tenentibus primū locum: sed solum operatur illa clausula, quando pater de cederet ab intestato, & dicit adhuc, quod ad hoc bene facit, quod no. Bar. ff. si quis aliquem test. pro. in l. in prin. Forst. consuluit Pau. consilio 18. libro 2. incip. dicendum est dictam hereditatem &c. q. p. clausula appositā in legitimatione, in qua dñi, q. per tale m legitimationē non fiat piudicium legitimis herēdit. debet intelligi solum de legitimis herēditibus descendenti bus ex proprio corpore patris legitime facientis, non autem debet intelligi de collateralib. & etiam si succederet ab intestato patri dicti legitimati: quia alia dicta legitimatio quō ad successionē nullus esset utilitas, ad hoc allegat no. in simili in l. ex factō, s. ff. ad Trebel. ita etiā consulendo tenuit Pet. de Anch. in consi. 53. in epiten. pro fratrib. defuncti &c. ubi per plura concludit, q. illa clausula appositā in legitimatione, in qua dicitur, sine tamen praiudicio uenientium ab intestato, non operatur, q. si pater legitimati decessit ab intestato, supersit fratre ipsius patris, q. per fratrem excludatur filius succedere, ceteris exclusis: quia prima causa est filiorum, ut in authent. in successione, cum vulga. C. de suis & legi. sicut pater in testamento patris, qñ filium naturalem in aliqua dispositione appellat legitimum. Nam uidetur pater tunc filium legitimare, & ceteros in hereditate praeferre, ut in authent. item si quis sine legitimis. C. de natu. libe. Item probatur ex legitimationis natura, q. est, ut legitimati nihil differant a filijs legitimis, & naturalib. ut in auth. quib. mod. nat. eff. sui. s. reliqui, ver. si quis ergo filios nō habēs a legitimis filijs differentes &c. unde talis cōcessio legitimati debet intelligi simpliciter, q. est de natura ipsius legitimatiōis. l. si qñ in prin. C. de inoff. testa. sicut dicimus in contradi. ubi, q. uerba intelliguntur secundum naturā contrāctus, etiam si uer-

Lib. II. Consil. Alex.

ba impropriare oporteat: ut l. si uno in prin. ff. loca. l. in sol. ff. de prescrip. verb. c. constitutus. de relig. domi. & talis legitimatio debet latissimē interpretari, cū interuenierit cōsensu illius, de cuius successione tractat. l. si ff. de cōsti. prin. cū dilectus. de dona. Itē probat hoc ex sana interpretatione ipsorū uerborū: quia alia dicta legitimatio modici, siue nihil conser, cum post oēs confanguineos defuncti vir & uxor succedat. l. j. C. vñ vir & uxor. & p. hac interpretatione est alie legat. no. in d. l. ex factō, s. ff. Et si diceret, ergo nihil unq. operabit illa clausula, uidelicet sine piudicio uenientū ab intestato: quia rñder, q. operat ad tollendum dubiū, an p̄t uoluerit excludere in perpetuū uenientes ab intestato p̄ istū legitimatū, & si legitimatus repudiaret, uel p̄cederet, uel alio mō excluderet, ut ibi plenius per eū. Plus tñ placet rñso, q. tradit Pau. de Cast. in d. consi. 27. s. q. per illam clausulā pater in telligit sensisse, q. uoluit piudicare descendētib. si ergo d. clausula nō impeditur filiū excludere ab intestato d. Damianam, quanto minus condito testō, quo casu nullum v̄t fuisse dubiū, vt iā dixi. ¶ Super sedo dubio, uidelicet, an si dicta legitimatio non teneret, per consequens esset incapax d. loannes: & si hēditas deueniret ad d. dñam Gentiliē, an postea loannes possit ex testō dñe Gentilis, in quo institutus, est capere hēditatem d. Hieronymi tanq. delatum d. dñe Gentili, licet dñā Gentilis hēditate non adita decessisset, q. tñ ex for malaruti transmitti ad hēdes suos? Vñ in hoc b̄rconcludendū, q. d. loannes in casu prædicto possit capere ex testō dñe Gentilis, hoc expresse uñ decidere Bar. in l. i. si qui solidum. ff. de uulg. & pupab. quarit, an ille, qui est institutus a patre spurij, possit inherere dictum spurium, & concludit, q. ex tali actū testandi non debet presumi fraus, arg. lex hoc ede. s. licet hēde. ff. de alie. iur. mun. cā fa. & ita ēt tenet Spe. & Io. An. in tit. de success. ab intest. s. i. ver. sed quid si pater in stituit, & expresse Bal. C. de fideicom. in l. eam quā in pen. uel antepen. col. ubi ad hoc inducit gl. quam ad hoc reputat singularem, in auth. quib. mo. nat. eff. sui. s. fin. pro quo bonus tex. in l. qui testium. ff. de his quib. ut indig. & facilius p̄ sumeretur fraus, si dñā Gentilis alio titulo, q. titulo & ex cā ultima uolentatis uoluisset transferre in dictum spurium illud, quod ipsi dominā Gentili obuenisset ex bonis d. Hieronymi, ut l. i. C. de nat. libe. & no. expresse Bar. & alij in d. l. si is, qui filium, arg. d. lex hoc edicō. & no. Io. de Imo. in l. ex factō. in vlt. col. ff. de hēre. instit. & ita loquit opinio eorū, qui in hoc uidentur aduerfari, & ultra p̄dicta, ad hoc, q. non praeumat in dicto dubio fraus, & tacite accommodata fides, bene faciunt no. p. Bar. & Doct. in l. Lucius. s. ff. de leg. 2. Ex quib. concluditur, do. Damianam esse excludam, & alio annem ad dictam hereditatem uocari, & principaliter ex fundamentis habitis super primo quæsto.

ADDITIONES.

- * I. 2. Quod spurio possit substitui, non erit capax, uult Bar. in l. j. col. 7. ver. secundus est. ff. de uulg. & pup. Natta.
- * ¶ Praiudicio. De hac clausula infra lib. 5. consi. 287. cum seq. Soc. consi. 95. lib. 4. Corn. consi. 3. consi. 3. lib. j. consi. 93. lib. 2. Cur. Senor consi. 17. col. 3. cum duobus consi. seq. col. 73. consi. 7. cum seq. Decius consi. 676. nu. 6. consi. 6. o. consi. 698. al. consi. 1202. lib. 2. consi. 1. o. in ff. col. 156. col. 3. li. 4. pulchre Cap. caut. ciuil. col. uel Ludoui de Sardi. tract. legiti. col. 57.
- * Paul. de Cast. Vide etiam Alex. consi. penul. lib. 5.
- * ¶ Collateralibus. Imō etiam de istis secundum ea, quæ dixi in consuet. Paris. 6. 122.
- * Hoc consi. duplicatum est infra cōsi. 177. uol. 5. Micro. Zanch.

EPI TOM E.

TESTATOR instituit uxorem, & legata reliquit fratri cum clausula, ne molester dictā hēdem sub pena amissionis legatorū applicadōrū hospitali: tñ frater scies testm petije in dubio a dicto hērede certum fundum dictē hereditatis, respond. Alex. q. commissā est p̄na, & quod sine alia decia ratione potest hospitali petere a dicto fratre legata ei facta tanquam in p̄na m translatā, licet dicta molestatio nō habuerit effectum, & licet Paulus consi. 227. lib. 2. contrarium in simili consuluerit.

F 3 CONSI-

Liber Secundus Consil. Alexand.

CONSILIVM LII.

Viso et testō Bartholomaei q. Accursij della Cruce, & legatis in eo relictis Michaeli eius fratri & institutione facta de D. Margarita eius uxore, & cū clausula gñali, q. d. Michael non molestet, turbet, aut inquietet dictam heredē in aliquibus bonis p̄dictis sub pena amissionis legatorū ipsi Michaeli relictorum applicandorum hospitali Iesu Christi, & prout latius in d. testō & uisus & consideratis aliis, de quibus in themate p̄dicto proposito. Quod talis impositio p̄e na facta per testatorem d. Michaeli fieri potuit, facit l. i. c. de his, q. p̄neg. non. Instit. de leg. s. h. l. i. s. i. ita. ff. ad leg. Fal. & in proposito nō no. Bar. in Luxorē. s. heres. ff. de lega. 3. & melius in l. paterfam. ff. de hære. inst. ubi dixit, q. p̄ illa est iusta cā priuandi heredem h̄ritate ex dispōne testatoris, qñ testator dixit, q. si h̄eres inuolūt molestare uxore, in tali relictō, priuatur hereditate eum. Nam: si h̄eres inuolūt molestet uxorem, priuabit hereditate, ut in auth. de relictō. C. de indi. 2. vidui. & Imo. i. d. l. Lucius. s. tres h̄ides. ff. ad Trebel. ¶ Sed p̄suppono, q. ille, qui est prohibitus molestare alium dī molestare eum, & contrariū de s̄te prohibitioni, si moueat ei cōtrouer siam: q. illa iudicet a qui pollere. s. molestare, & controuer siam mouere, ut probat in d. l. Lucius. s. tres h̄ides. in uer. controuer siam mouere. & qd̄ ibi glo. in uer. de oi. dum dicit, molestet & c. ibi Bar. & hoc ibi expressus Io. de Imol. ubi refert, q. illa sunt de mente Cyn. in l. quōties. in fi. C. de donat. q. sub modo. attental. q. allegat Cyn. & illa ē te ner Rapha. in d. s. tres h̄ides. Et constat. q. ille dī controuer siam mouere, & per consequens molestare, qui quocunque faciet controuer siam sue agend. o. siue expicidit, siue de iure, siue de facto, siue in iudicio, siue ante iudicem contestatam, siue post, ut not. gl. & Doct. in d. s. tres h̄ides in uer. mouerit. & ibi Dy. & l. sed si lege. s. si ante litē. ff. de peti. h̄ered. l. non solum. s. si statuti. ff. de procura. & ibi not. Bar. in l. amplius. ff. rem rat. habe. & Bar. in l. causas. C. de trasact. & l. cū postea. per illū tex. C. de p̄a. & Ang. i. l. r. C. de p̄a. f. lōg. tēp. in l. qui fidem. ff. de trasact. & not. Cano. maxime Ant. de But. in c. si diligetis. de foro compet. Et q. dicit molestia inferri ēt agēdo in iudicio, est tex. in auth. de fidei. i. circa princ. in uer. molestijs. & in l. i. in uer. molestari. iūcta expositionē ibi data per Nicolaum de Mata. & Bal. C. de nundinis. ubi exponunt illū tex. in uer. molestiā possit in ferre, inon possit eos cogere, solvere, nō ridere in iudicio, prout patet ex litera; & sic apparet, q. p̄ actus ē iudicialis dī molestari persona ad iudicium uocata. ¶ Et per hoc patet non ob stare id, qd̄ not. Bar. in l. i. s. nō aut. ff. si q. s. testa. liber esse iustus sue ubi dicit, q. si statum dicit, q. si q. s. molestari, uel turbauerit aliquem in possessione sua, uel per similia uerba, q. denotant uim in personam, & molestiā, uel turbationem illatam in aliquem; tunc requirit delus, ut illa pena locum habeat, ut ibi per eumnam dico, q. qñ aliquis uocat ad iudicium super re illa, in qua, uel de qua non debeat molestari, & aduersarius cōtra eo producō petitionē, per q. uellet in effectu excludere personam uocatam ad causam, & eius usum, dicitur molestari persona de dicta re, & ei moueri controuer siam, qd̄ idem est d. s. tres h̄eres. cū ibi no. nec Pau. de Cast. in consil. 221. l. i. incipit. Ante q. ueniam ad dicta dubia & c. dicit, quod mouere dictam litē, non dicatur molestare personam de re, de qua mouetur cōtrouer siam, ut statim etiam ostendam. Et si hoc dixisset, cum suppositione non bene dixisset, sed contraria & decisio nis supra allegatas. Bene facit, quod not. Bart. in l. s. huius autē interdici. ff. uti possi. circa princ. ubi dixit q. quod si quis distat me, dicendo quod tale pradium nō est meū, sed suū, & quod teneo indebitē, & p̄ hanc diffamationem non possum ibi inuenire colonos & laboratores, qui uelint pradium illud colere; dī ille mihi facere uim respectu possessionis dictae peti; facit l. nīm facit. ff. de ui & ui arm. ecce ergo, quod sola inquietatio uerbalis dī molestatio, & sic est uis turbatiua. Et sic apparet, quod ē Paulus in pale. cōf. dī allegat. d. l. nīm facit. ¶ per quā dicit, quod molestatio & turbatio p̄supponit uim, nō negat, quin uerbalis cōtradictio

& inquietatio dicatur molestatio, firmat Bar. in l. si prius. ff. de p̄a. p̄p̄onit. p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄. ff. de ope. nō. nunc. & l. ap. alleg. 36. Ant. de But. in caudam. de res. l. spo. & Spe. in fide. alleg. 36. seu peti. s. super actione, uer. fide. nūquid h̄t. Io. And. in d. mandatu. de reser. & Bal. in l. non ab re. C. unde vi. & in d. sputatione, accusatus de uirtutaria. in l. 17. col. vi. & in d. dinarij. in 5. col. C. de re uend. ubi ad hoc allegat d. l. nīm facit. allegat ē l. si. ff. si ius. pe. Pro hoc ēt facit; q. ille peti. s. tendit ēt possidere, dī me turbare ex illis uerbis, ut declarat Cyn. in l. i. in 3. q. ut possidet. facit q. no. Bal. in l. de usu fructu. in vit. col. ubi dixit, q. si in infirio continet, q. ego proprietarius promitto usufructuario non inferre vim. & q. rionem, uel molestationem aliquam, q. hoc non obstante a potero petere ab eo satisfactionem de utendo, & fructu arbitrio boni uiri: quia d. uerba intelligitur, nī si quando oritur q. q. ex natura eiusdem contractus. ¶ L. quaro. s. inter locatorem. ff. loca. Si nō intelligit illud uerbu, molestia, de uolentia iusta persona, & non de fruendo boni uiri arbitrio non procederet ex nā eiusdem contractus, cum non diceret Petrus contrafractore contra ea, quae uult Bal. in d. l. ex p̄a. dicit infertur, q. d. Michael mouendo dictē h̄ritatis cōtrouer siam iudicialiter b de dicta petia terrae specialiter nō minata in testō p̄dicto, & contra uoluntatem testatoris h̄ritatē noticiam contentorum in dicto testō, incidit in d. pena priuationis legatorum, & meo iudicio ite casus, stantib; p̄dictis narratis in facto, non vī bre difficultate, attento q. ēt dicta petia terrae, ut in principio narratur, erat de bonis hereditatis d. testatoris. ¶ Quod autē ad fm̄, quo queritur, an iustis sit, q. in hoc iudicio sit petita domus pro parte hospitalis legata d. Michaeli tanq̄ ipso legato sit priuatus, ab eo q. per prius fuerit petitum in alio iudicio per se. pronunciarī & declarari Michaelē fuisse priuatum, & rescissa esse legata sibi relicta, & sufficiat in hoc iudicio incidere fuisse petitum declarari d. Michaelē fuisse priuatum, & ideo dictam domum spectare ad d. hospitale, non in s̄fio: quare vī mihi clara, q. sufficiat esse petitum, prout p̄supponitur. Ad hoc allego, q. no. gl. in cōstitutur. de religio. domib; in uer. iuxta ratum, per quam dicit ibi ēt no. Ant. de But. in 6. col. ¶ q. ubi in libello petitur res, ¶ tacitū vī peti ēt resis. ¶ sio contractus. unde, si minor peti rem, q. uendit, sibi restitui, procedit libellus, licet nō petat contractus rescisio, q. petio consequentis ēt p̄ambulum ad illud. ff. de acq. her. l. illud & si petat h̄ritas restitui, & postea appareat in dicio testin esse querendum, q. super illo libello possit ferri sententia fm̄ Ant. de But. ibi, & sic uult, q. ēt si non esset i hoc iudicio expresse petitum, declarari Michaelē de iudicio a legato, sufficiat libellus, in quo petitur condemnari ad restitutionem. Ad idē bene facit, q. no. gl. in l. qui de inof. & ibi doct. ff. de inof. test. ubi h̄s. q. sufficit in uno & eodem libello ¶ filium exheredatum intentare petitionem hereditatis, & querelam inofficiosi testamenti ad rescindendum abq; eo q. in alio libello prius fuerit petitum rescindi testamentum. Ad idē, q. not. Bar. in l. que sub conditione. s. fm̄. ff. de condi. inq. & Bal. in l. quo tempore. C. de re mil. cum multis si. Ex quibus concludo hospitale debere obtinere.

ADDITIONES.

- * Mouere) Prohibitus molestare intelligitur tam de molestia iuris, q. de dī. Adde eundem Alexand. consil. 11. circa princ. lib. 3. Petus de Ancha. cōf. 108. incipit. Contra fratres facit decr. Rot. in iur. de res. l. spo. in 18. decr. in no. Et nō dicitur h̄eres molestare uxorem, ubi p̄ponitur in iudicio fidei defendit. Pau. de Castro consil. 372. circa finem cap. Vltimo puncto sup̄ascripto, & testamento, lib. 2. & cum Alexand. h̄t. transiit Ruin. consil. 77. lib. 2. Narra.
- * Pau. de Cast. consil. 190. Habes consil. 221. lib. 2. Narra.
- * Non obstante, Vel alias licet, Alex. l. quod de bonis. s. 3. ff. ad legem Falcid. Anton. Corderius in sing. uer. molestia. l. 10. l. spo. ante s. s. i. col. m. de uerb. oblig. Fel. cap. causam quae; char. pen. de rescrip. l. tran. consil. 11. col. 1. lib. 3.
- * Contractus) Sequitur Ficus in 5. Titia. q. 54. Alex. in l. quod de bonis. s. 3. ff. ad leg. l. al. in l. ranonem. col. 2. C. de proc. Narra.
- * Iudicialiter, Item infra eodem consil. 151. in fin. & lib. 8. cōf. 197. col. am. ¶ Petiatur

¶ Coniecturas, Supra eo, confi. 24.

S V M M A R I V M.

- 1 Testator potest disponere, quod de omni redditione rationis sicut dicto iuris filij: & stabili declarationis facte per tutorem in testamento suo, etiam firmiter nunciatum. 2.
- 2 Legatum valet collatum in voluntatem legatarij, non terrij.
- 3 Incertitudo in contradietibus inutilis, sicut in testamento.
- 4 Tutor etiam ex dolo futuro liberari potest.
- 5 Compensatio potest opponi cesionario, & tutor tenetur alere foremrem curatili, quæ aliunde non habet.

CITRA id, q̄ querit, an stāte dispōne testi dñi Melchionis prouident, d. h̄do. & d. Cexilia uxor testatoris, & mater Mafredi filij, & filios testatoris non teneant ad aliq̄ rōnem reddendā, & q̄ de oib, & singulis, q̄ dicentur peruenisse ad manus eorū, uel alterius eorū, & penes ipsos, uel alteri ipsorū remāsisse & occasione tutela & administrationis credat, & flari debeat simpliciter uerbo ipsorum, ipsosq; & quēlibet ipsorū absoluti a rōne reddenda, & reliquorū p̄stitione, prohibens, q̄ non possit peti ab eis redditio rōnis contra ipsorū tutoris, aut alterius eorū uoluntatē, & h̄rdum fuorū, & q̄ d. Mafredus, seu dicti pupilli non possent uigore dictæ administrationis & reliquorū, & occasione eorum exitgere ab ipsis tutorib, &c. An aſcripta tutela per d. do. lo. Ant. q̄ administratione bonorū, q̄ perueniet nonnulla q̄titas pecuniarū d. Manfredi ad dictū tutorē, & ipse tutor in suo testō postea exprellerit & recognouerit fe. dictas pecunias habuisse, & expendisse in tali re utilitatē pupilli p̄dicti, puta in satisfaciēdo tali legato relicto in testō d. do. lo. flari debeat dicto ipſus tutoris, q̄ ex penderit ad illā cām in utilitatē pupilli, adeo, q̄ in effectu nō teneat h̄s dicti tutoris ad illas pecunias. quas tutor asservit iura expēdisse, & laici, p̄ut

in statu cōtēne. † Et puto de iure esse verū, q̄ stari debet dicto p̄fati tutoris, & illi recognitioni, & affectuon factis in eius testō. * Nā testator illi illā p̄tate dare potuit, ut Theopōpus. ff. de dot. p̄alleg. & qd̄ no. sup. tit. de test. s̄refat, ver. hoc t̄ salū. ibi, dū dicit 2. credi uti, ubi in hoc cōfēssus partium interuenierit. Nā et testimōio aduerfarij stari & cōmitti p̄t. l. fi. C. de fideic. in ff. de fideic. herē. s. fi. Nā q̄ talis potestas dari p̄sūt in ultima uolūtate, oēs tenēt, ut no. Bar. in l. fi. de p̄rato, ip̄i. dū refert uerba Pet. Quimōio ē in ter uiuos, s̄eu in cōtrāctib. magis cōis cōclusio hē fē, q̄ hoc fieri p̄fēt, ut ibi per Dy. Bar. & ceteros s̄cribēs, & per Io. And. in addi. Sup. in tit. de proba. s̄. uendū dū, s̄uper uer. quid sitibi & c. & fac. But. & Bal. in l. iusurandū, qd̄ ex conuentio ne. in prin. ff. de iurēur. & Bal. in l. i. in 2. & pen. colū. C. de sen. q̄ pro cō. interēf. & i. aut. iubemus. C. de iud. & Ant. de But. in c. finem litib. de dolo & cōtū. in pen. col. & in c. 2. post mediū. de fide in str. Nec obſt. si diceret, q̄ requirebat iur̄m in cap. p̄fedito, ut h̄r in d. l. Theopōpus. uerf. iuratus, sed dictus tutor. f. Io. An. non iurauit, nec h̄s f̄us ē iurare nec declarare p̄t. l. ḡnaliter. circa prin. C. de reb. cred. ibi dū dicit, cum multū discreper h̄rīdarium iur̄m a principa li facto, ut no. Bal. in laic p̄rator. in p̄. princ. ff. de iurēur. & in l. in bonā fidei. in vlt. col. C. de reb. cred. & in l. 2. in prin. ff. de condic. indeb. & not. Lu. Ro. in l. sed eximendi. s. fi. ff. ne quis eum, q̄ in ius uoc. ui. exi. & in l. g. bona. s. dant. in addi tionib. ff. de dam. infec. & bene facit, qd̄ not. in l. Pomponius s̄cribit, ff. instrumentum. s. fi. ff. de rei uend. & in Linter stipulan. s. i. de uer. obl. quia r̄ūdo, prout r̄ūdi ip̄emet Bar. in d. l. Theopōpus & Ant. de But. in c. ueniens. el. i. de testib. 2. † q̄ q̄nq; testator disponit in testō, q̄ r̄et d. alicuius de eo, qd̄ ip̄se testor sibi dixit, & t̄nc, q̄ dictū ip̄ius ē quod d̄nō ueritas defuncti magis, q̄ iudicium deponentis, tunc d̄nō p̄nere per iur̄m, sicut testis; ita loquit textus in d. l. Theopō pus. q̄nq; testor dicit esse standū dī t̄x alicuius de eo, qd̄

ADDITIONES.
 Duplicatum conf. 146. lib. 6. Natta.
 Assign.) Quod famulus præfatus subtraxisse res, quæ sunt a-
 Lib. II. Confil. Alex.

Liber Secundus Confil. Alexand.

partē aduerſam eſſe pſentē. v. r. in palle. l. Theopompus. & ibi
3 n. Bar. & Ant. de But. in d. c. ueniens. ¶ Si dicat, q̄ eſt ſpecial
le fauore dotis in caſu d. l. Theopompus, ſi quia pōt commit
tī in teſto declaratio dotis diſpo tertij; q̄ eſt diſpo captato
ria, & tolerat, q̄ ualeat fauore dotis, & non utitur. cum poſſi
s. gener. ſi. de iure dotū. & in l. i. de dotis promiſ. alias talis
diſpo tanq̄ captatoria non ualere. l. captatoria. ſi. de here. inſti.
inſti. & ita uale Bar. in d. l. Theopompus, & plenius in cōſ. 68.
incip. quiddā habēs bona cōia. & Pet. de Anch. lo. de Imo,
in c. 3. de teſta. & in l. captatoria. ſi. de here. inſti. q̄ rideo,
q̄ contrarium poſſet procedere, q̄ eſſet collatū in uoluntate
tertij, fed ubi eſt collatum in uoluntate iuſtifieret, ut iu
nit querendū; tūc nō diſpo captatoria, & uale, v. l. i. u
expresſim. ſi. de cōdit. & demon. & l. i. ſi legatū, ſi illi ſi uo
let. l. ſenatus. ſi. legatum. iuncta l. nonnunquā. ſi. de cōdi. &
demonſtra. & quamuis non fuerit expreſſa certa quantitas,
tū quā legatum diſpoſitū reſtitū fuit cōditionaliter & ſub
cōditione, ſi ipſi tutores deſturbati, debet ualere. l. j. ſi. de
leg. 2. quia ueniebat certificandum per declarationem ipſi
us tutoris, prout eſt declaratum per d. do. Anto. in teſto, in
quo pōt fieri ſimilis declaratio. l. unū ex familia. ſi. de Fal
cidia, & ibi Bar. ſi. de leg. 2. Item non erat omnia incertū do
na quia teſtator ſe retinuit ad quātitates, quas petere, uel pe
tere uellet ipſe pupillus; ideo non debeat uitari rē incert
titudinis. l. tritum. cum ibi not. ſi. de uerb. obli. ¶ Confirmo:
4 quia uidemus, q̄ incertū dū in contrahib. utitur, ſicut in
ultimis uoluntatib. Cum poſſi s. gener. ſi. de iure dot. & l. ita
ſtipulatus. in prin. ſi. de uerb. obli. & tū ualeat iſta conſuetio,
ſi promitto de expenſis, ſeu ea quantitate uel intereſſe ſta
re ſimplici ſuo dicto, uel lata probante Dyn. Bar. & oēs in d.
l. ſi. de prato. ſtip. cum cōcor. ſupra alleg. & ſic patet, q̄ tex.
in d. l. Theopompus. cū ibi nō. p. Doct. in aliquo non ob. ma
ximē cum loquit, q̄ in uoluntate tertij committet, q̄
tunc magis uitiat diſpo regulariter uelut captatoria. Et tātū
* magis p̄dicta procederēt, ubi expreſſe eſſent herofimiles, t̄o
vr affert clariffimus do. Aduocatus Lud. per nō. maximē per
Bal. in l. i. in pen. col. C. de eden. & in rub. de fide inſtr. & in
x. col. in uerſis, quē uidere de ſcriptura quorundā officia
lium, & p hoc lo. An. in addi. Spe. in tit. de inſtr. edi. s. nunc
uidendū. circa 3. col. & p alia allegata p do. Aduocatū p̄di
ctū, q̄ ſuperuacuum eſt referre. ¶ Fortiſſimē p̄dicta per ea, q̄
d. do. Melchion diſpoſitū diſpoſuit in teſto, dū legauit tutori
bus, quicquid diſi minores petere poſſent. uigore admini
ſtrationis p̄dictæ, & reliquorum, ſeu eorum occaſione &c.
¶ Quæ uerba uidentur operari, t̄ q̄ licet alias ubi ſimpliciter
diſponit, q̄ tutores non teneantur iure adminiſtrationis, tū
non intelliguntur liberati à dolo futuro, & a conſignatione
reliquorum. d. Aurelius. s. Caius. & l. Aurelius. cum ſimi. ſi. de
lib. legat. tam plenius operatur legatum ſactum in modi,
quo fuit in caſu noſtro, quia importat, ut non debeant in ef
fectu reddi reſuſcitā, & illud ad q̄ teneretur rōne doli tutori,
quia quamuis debeatur a tutore, tamen tāquam debitū po
teſt eſt legatū, ut ſi probari in liquidam decedens. in uerſ.
dammum uerō quodcunque, & qd̄ ibi gl. ſi. de admi. tut. & l.
ſi quæ rationes. in ſi. de lib. leg. & ibi conſultū Cyn. in d.
ſi. i. 94. incip. Brunellus notarius. ſcita dicit eſſe de mēte Dy.
b & Rayn. in d. l. ſi quæ rationes. licet nonnulli aliter p̄ intelli
gāt, ſed p̄cedēs fundamētū puto tuti eſſe. ¶ Secundū prin
cipaliter queritur, an d. Ludouicus tutor, uel curator dicto
Manfredo poſt mortē dñi lo. Ant. poſſit compenſare quan
titarē expenſarum, & alimentorum praſtitorum dñā Con
ſtantie forori diſi Manfredi, & talem exceptionem compē
ſationis opponere contra dictum Marcellum ceſionariū,
poſito q̄ d. Ludouicus in aliquo teneretur d. Marco occaſio
ne dicorū legatorum d. Manfredi reſictorum, & occaſio
ne ceſionis p̄dictæ, in quo b̄ cōludo, q̄ ſic. Nam t̄ tutor
pupilli tenet praſtare alimenta forori ipſius pupilli, quæ al
unde non habeat, unde ſe alit. l. tutor ſi dignitate. s. ſi. ſi.
de admi. tut. & l. i. ſ. fed nonnullos. ſi. de tutel. & ratio. di
ſt.rah. l. qui ſilium. ſi. ubi pupillus ed. de. Et ſine dubio in ca
ſu noſtro tenebatur Manfredus ad dictas expenſas, quia dñi

citur eas fuisse relictas dictæ mulieri in testô D. Melchioris
 & sic in dictis expensis erat obligatus Manfredus, vel con-
 traria actione tutelæ, si herint factæ durante tutelâ, vel con-
 traria actione negotiorum gestorum, si fuerint factæ post exis-
 tentiam curatoris, iuxta l. i. §. in tutelâ, ff. de tutel. & no exis-
 tentiam curatoris, cum ibi notat, de neg. gest. et de post. obijci per-
 terat cedenti, ut in terminis firmant lac. de Raven. C. Bal.
 Ang. & Sal. in l. eius. C. de compe. & Dy. in regula, cum quis
 in ius. lib. 6. Bar. Bal. Ang. in l. §. quis in rem. ff. de procu. &
 Spec. in tit. de procu. Bar. & alii in l. do. ff. de nouat. tunc
 exceptio rei coherens, ut probat in l. §. quis, ff. de com. iudi.
 talis exceptio competit fideiusoribus ex persona rei, necnon
 de personalis exceptio, quo personam tangit, ff. de excep.
 si fideiusor. exceptiones aut coherentes rei sicut dantur suc-
 tra principalem, ita dantur contra singularem successorem,
 lin hoc iudicio, §. si inter. §. coi. diu. & ff. pro sol. idemque
 * l. §. i. ff. de excep. rei iudi. cum si. Et sic concludo D. Laurentium
 cum contra d. D. Laurentium cesionario non posse uti ex-
 ceptione copositionis. Et ita dico & cõsulo ego Alexe. Imo

ADDITIONES.

* Testamento.] Dicitur Alex. hic in testatore tenet Crot. in l. nemo pōt. char. 7. ubi lim. l. delegat. 1. Natta.

* Verisimiles.) Vide notabiliter Dec. in l. 1. notab. 2. C. de eden. ubi notifi

brum rationum facere fidem pro scribente, accedente iurō, & si con-
ner uerisimilia, ubi quædam alia ponit nota. Et Alex, istud tradit confi-
vlt. col. 3. li. 7. Gui. Pap. notanter q. 441. Rui. confi. 54. Narra.

* L. fi.) De hoc ponit Bar. in l. fi. tertius. §. si prius. col. ff. de aqua plu. ar. cend. Natta.

S Y M M A R I V M.

- 1 Legatum, cum nupserit, est conditionale.
2 Dies incertus semper facit conditionem, et si executioni apponatur.
3 Communiter uerbis tantum si sint inter eos, non est locus iuri accrescendi.
5 Statutum potest inducere legitimam in quantitate, et tempore, num. 6.
9 Filia per statutum a successione exclusa transmittit dotem, et antiquam dotem.

CONSILIVM LV.

Vi so titulo quæstionis in statuto sub rubrica, quod filiz, vel mulieres non dotaræ non succedant &c. Videtur prima consideratione satis in promptu se offerre rationes pro dicto Rolando contra præfatos comites Albertum & Sempronium. In primis enim constat, Mariam fuisse iure institutionis factum relictum in testamento Comitis Antonij patris sui de libris mille, + quas habere voluit, cum nuperit, unde cum sit in relicto adiecta dies omnino incerta, scilicet nuptiarum, dictum relictum censetur conditionale. l. dies incertus. ff. de condit. & demonstrat. talis scriptura. ff. de leg. 1. + quod dictum adiectionem sit conditionale, probatur in l. sancimus. s. 1. in versiculo. conditione. C. de nupt. & in l. hæc conditio filiaz. ff. de conditio. & demonstrat. Nec refert, quod volebat Mariam habere mille, cum nuperit: non autem dixit, si nuperit, quia dictum, cum expressis in testamento reddit relictum conditionale adeo, quod non transmittitur ad hæredem legatarij decedentis ante eventum talis conditionis. l. si Titio. in princip. quando alies legat. & l. hæres meus. in princip. ff. de conditio. & demonstratio. l. 1. & in l. condiciones extrinsecus. ff. de condit. & demonstrat.

Nec est opus insistere circa illam dispositionem neminem, unum relictum pro dote dicatur esse conditionale, de qua in l. Titio centum. §. Titio genero. cum suis multis concord. ff. de condit. & demonstrat. quia illa dispositio procedit, et simpliciter relictum esse factum pro dote absque illius uerbis: cum nuperit, & sic absque expressione diei incertæ; in casu proposito fuit expresse dictum, cum nuperit &c. + Nec etiam videtur impedire, quando fit legatum condicio